Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 1]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 29. Juli 1493

Incipit liber quintus [= Liber XXIX]

urn:nbn:de:bsz:31-319110

Visual Library

ſona eius qui deliberat.

Ex.l.ſequenti.

¶An hec.l.habeat locuz in nepote. Et an in filio emã
cipato. Et an filius qui repudiauit hereditatez mater
nam poſſit penitere. Et.j.quãtũ tp̃s poſſit adire ille q
ſemp tacuit. Et an ille qui repudiauit audiat in perpe
tuuz volẽs adire in ſuo. dic vt hic.z.l.fi.C. de repu.he
redi. Et an ſi aliquis dixit nolo repudiare hereditatez
vel dixit hereditatem ſibi nõ expedire inducatur repu
diatio. Et quid ſi dixit nolo adire: an inducatur repu
diatio. Et ſi pretor ſtatuit certum tp̃s.j.q debet adire
vel repudiar e ſi nil facit videatur repudiare.

s **J quis ſuus.** No.notabilem.l. et menti tenendã.z cõ
cordat.l.fi.C.de re.here. ¶ Op.de illa.l.fi.C.õ
re.here.hic dicitur q permittit poſt repudiationem.
Contra imo infra triennium: vt.l.contraria. So. intel
lige illam ſm iſtam: vt poſſit adire infra triẽnium cõpu
tandũ a tpe repudiationis ſi fuit maior. vl' infra triẽniũ
cõputandũ a tpe vtilis anni ſi fuit minor. z ſic eſt caſus
ſingularis q poteſt reſtitui maior de eo quod geſſit in
fra quadriẽnium quod datur ad reſtitutionẽ qd eſt ibi
ſpeciale regulariter: vt.l.doli mali.§.diuerſum.j.de no
ua. ¶ Item op.de.l.iij.õ.de iur.z fac.igno.vbi poſt re
pudiationem nõ poteſt adire. Quidaz dicunt q ibi ta
cendo.hic expreſſe repudiando. Alij dicunt ecõtra.vi
de gl.ibi.vel verius ibi ſubſtitutus vel legitim' q adijt
vnde filius excluditur ab hereditate materna: vt .j. ad
tertul.l.filij.§.i.ſuum autem heredẽ adeundo ab here
ditate paterna nõ excluderet infra dicta tpa.ita loquit
hic ſm Ja.de are.z ſm hoc loquit de hereditate pater
na.ibi de hrditate materna: z hec eſt vera ſol. ¶ Que
ro ergo z reuoco in dubium vtrum hoc habeat locum
in quolibet ſuo tam in filio q in nepote. Dic vt.l.pe.de
repu.here.que loquitur tm̃ de hereditate paterna. ſed
iſta.l.loquitur in quolibet ſuo.z ſic intelligo: z ita ſen
tit glo.in.l.nonnunq.j.de col.bono.z.l. iuſta interp
tatione.circa fi.j.de ver.ſig.vbi patris appellatio intel
ligitur de auo.ſic.l.fi.que loquitur õ hereditate pater
na intelligam de auita. ¶ Quero qd de emancipato.
Glo.hic z in.l.fi.de repu.here.dicit idez qd in ſuo per
.l.nonnunq.j.de col.bo.So.l.nõnunq non loquitur
de repudiante: ſed volente conferre. Eſt ergo dicẽduz
de filio emancipato quod dicaz de filio repudiante he
reditatem maternam: vt pbatur expreſſe .C. de iur. et
fac.igno.l.ij.z.iij.z ibi no.z dixi in.d.l.nõnunq.lz qdã
dicãt idem in filio emancipato quod in ſuo per.l.p he
rede.§.papi.de acqui.here.que.l.modicuz facit: vt ibi
videbitis. ¶ Quid in hereditate materna vtruz poſſit
penitere ſi repudiauit. Glo. q ſic in.l.fi.de repu.here:
per.l.filij.§.i.ad treb.aduerte.l.filij.§.i. non loquitur i
repudiante: ſed in eo q dicit nolo adire.nam ille qui de
liberat poteſt dicere nolo adire.ideo nõ preſumitur re
pudiare dicẽdo nolo eſſe heres: niſi ſit elapſus annus
poſtq dixiſſet: vt.d.l.filij.§.i.ſed ſi repudiaſſet nunq
poſt poſſet adire: vt.d.l.ij.z.iij.C.de iur.z fac. igno. et
.l.ſicut.C.de repu.here.circa qd dic vt dixi in .l. filij.§.
.i.j.ad tertul. ¶ Quero infra quãtum tp̃s poſſet adire
ille qui ſemper tacuit. Reſpondeo vſqz ad.xxx . annos
ſi viuit.ſed ſi deceſſit infra annum tranſmittit ius deli
berandi.als ſecus: vt.l.quoniam ſororem: z ibi no.z.l.
antiquioribus.C.de iure deli.de cuius iuris deliberan
di tranſmiſſione plene dicam.j.de re.du.l.qui duos.in
prin. ¶ Sed quero vtruz ille qui repudiauit audiatur
in perpetuum volens adire in ſuo. Dic vt hic.z.l.fi.C.
de repu.here.in extraneo ſi eſt maior non auditur: vt
.l.ſicut.C.de repu.here.ſed beneficio fideicõmiſſi po
teſt cogi: vt.l.nam quod.§.fi.j.ad treb. ſi vero eſt mi
nor: tũc debet audiri niſi bona fide ſint alienata a ſub
ſtituto: vt.l.q ſi minor.§.ſceuola.õ.de mino.z ibi glo.
¶ Quero quid ſi aliquis dixit nolo repudiare.vl' dixit
hereditatez ſibi nõ expedire. Dic aut hoc ipſe dixit p'
tempus datum ſibi ad deliberandum: z tunc iſta ver
ba inducunt repudiationez: vt.l.ſed ſi alio.§.i.z.l. oẽs
qui.j.ad treb. Aut hoc dixit ante petitam deliberatio
nem: z tunc iſta verba cum curſu triuz menſium indu
cunt repudiationem.tex.eſt no.z ſingularis in.l.i.§. ſi
mili modo.circa primam col.cum ſua glo.C.eo. titu.
¶ Sed quid ſi dixit nolo adire. Dico q in illo qui dic
nolle ſe adire cum curſu an inducitur repudiatio: vt.l.
filij.§.i.j.ad tertul.z ita tenet Cy.in.l.ij.C.de iu.z fac.
igno.licet Pe.ibi aliter dicat.facit quod no.C.vij lib.
.l.qui ſe patris.vbi videtur q idem ſit dicere nego me
eſſe heredem: z nolo eſſe heres.z eſt ratio differentie i
ter hec z ea que dixi in precedenti.q.q: hec verba ſunt
abnegatiua voluntatis deficientis: nec ponunt volũta
tem ad aliquid tendere: vt ſi dico nolo eſſe heres. non
tñ dico q habeã animuz repudiandi: ſed magis diffe
rẽdi: vt no.in.d.l.ij.C.de iur.z fac.igno . Idez ſi nego
me heredem: vt no .in.l.qui ſe patris.ſed in.q.precedẽ
ti verba p onunt aliquam voluntatem adeſſe cum dico
volo repudiare hereditatem: vel dixit ſibi non expedi
re hereditatez vel ſimilia.z ideo vel inducitur repudia
tio ſtatim: vel inducitur cum curſu minoris temporis.
eadem ratione iſta verba volo adire: vel puto mihi he
reditatem expedire.ſi pferantur poſt tp̃s datuz ad de
liberandum inducerẽt aditionẽ: vt.d.l.oẽs qui.ad tre
bel.als poſt lapſum ſpacium trium mẽſium: vt.d.§. ſi
mili modo: q.d.verba ponũt aliquam voluntatem: et
iſta ſunt vtilia z ſingularia. ¶ Sed quid ſi pretor ſtatu
it certum tp̃s infra quod debeat adire vel repudiare:
z nil facit: Dic qñqz illud tempus ſtatuitur ei qui eſt in
ſtitutus ſub conditione poteſtatiua vel mixta: z tũc ela
pſo tempore habetur p repudiante.ſed pro adeunte
non põt haberi cũ conditio non ſit impleta: vt .l. ſi qs
inſtituat .õ.de here.inſti.z.l.ſi ſeruus.j.de bo. auc. iu.
poſ. Quandoqz illud tempus ſtatuitur ei qui eſt inſti
tutus pure.z tunc aut ſtatuitur ad petitionem filij ex
heredati qui vult intentare querelaz: z dic vt.l. ſcimus
.§.ſi.C.de inoffi.teſ. Quãdoqz ſtatuit ad petitionem
creditoris: z tunc elapſo tempore habetur p adita: vt
.l.fi.§.ſed q: quidam.z.§.ſe.C.e. Aut ſtatuitur ad pe
titionem ſubſtituti: z tunc elapſo tpe habet pro repu
diata: vt.l.q diu.z ibi no.j.de acqui.here. z ſic iſta lex
non corrigitur.lz glo.dicat eam corrigi in.d.l.fi.§. ſed
q: quidam: z male: z ibi doc.repħendunt ipſam. Ego
dixi q ille qui dixit hereditatem nõ expedire vel nolle
adire.iſta verba non inducunt repudiationez niſi cum
curſu certi temporis: vt.õ.dixi.hoc eſt veruz niſi ſit cõ
pulſus adire.vel ſi patitur ſe compelli: tunc qtum ad
ſuum damnum habetur pro repudiante: z ſic non po
teſt adire: vt.l.nam quod.§.ſi quis compulſus.z.l. ita
tamen.§.ſi patronus.j.ad treb.z ibi dixi: z habetur in
.l.generaliter.C.de inſti.z ſubſti.

q **Ui filium** De hac materia vidiſtis ple ne in.l.ex facto.§.ſi quis ro
gatuſ.ad treb.z i.l.gñaliter.C.de inſti. z ſubſti.

¶ Incipit liber quintus. De teſtõ mili. Rica.

¶ Querit Dy.ſuper hac rubrica quot ſunt militis pri
uilegia que latius dic in.l.neqz.§.ij.j.e.ti.

Ex.l.ſequenti.

¶ An ſtãte ſtatuto q in maleficijs poſſit perueniri ad
condẽnationez non obſtante vlla iuris ſolennitate dũ
modo conſtet de maleficio per teſtes ſi teſtes fuerunt
examinati die veneris ſancti: an poſſit perueniri ad cõ
demnationem.

m **Jlitibus.** ¶ Op.q miles debe at teſtari iure commu
ni vt.C.e.l.pe. Huius contrarij timore gl.
ſoluit diſtinguendo tres caſus.vide glo.q

incipit a ſolennitate: ⁊ iſtaƷ.l.induxi ſemel ad pulchrā
.q. Cauetur ſtatuto ciuitatis aſſiſij ꝙ in maleficijs poſ/
ſit perueniri ad condēnationem nō obſtante vlla iuris
ſolēnitate dūmodo conſtet de maleficio.modo teſtes
fuerunt examinati die veneris ſancti queritur an poſſit
perueniri ad condēnationem. Ego fui imaginatus qd
vult dicere non obſtante iuris ſolēnitate. Et reſpōdeo
ꝙ tm̄ eſt dicere quantuƷ ad prima iura naturalia redea
mus.probo hoc: De iure naturali oēs liberi naſceban
tur: ⁊ poſtea ſuperuenerunt bella ⁊ concupiſcentie ⁊ in
de ſecuta ſunt matrimonia: ⁊ quidam ſunt legitimi ⁊
quidam nō: quidam liberi ⁊ quidaƷ ſerui: vt in auc̄.q.
mo.na.effi.le.§.liceat.modo qñ imperator reſtituit na
talibus reſtituit ad priſtinuƷ ius non obſtante iuris ob
ſeruatione: vt.d.§.liceat.⁊ in auc̄.q.mo.na. effi. ſui.§.
illud.⁊ modo in propoſito cum dicitur non obſtāte iu
ris obſeruatione: tm̄ eſt dicere quantum redeamus ad
priſtina iura naturalia: ſed de iure naturali in ore duo/
rum vel trium ſtat omne verbum: vt in.c.nouit.extra ḋ
iudi. Item ſolēnitas feriarum eſt de iure ciuili nō natu
rali: vt.l.oēs la.ij.⁊.l.actus.C.de ferijs.que pōt per.l.
tolli.etiam ſi eſſet in honorem dei inducta: vt.l.prouin
ciarum p̄ſides.C.de ferijs.⁊ ibi dixi. Item iuramentū
eſt de iure ciuili: vt.l.iuriſiurādi.C.de teſt.dūmodo p/
ti defenſio auferatur: q: defenſio eſt de iure natu.vt.l.
vim.de iuſti.⁊ iu.⁊.c.paſtoralis.extra de re iudi.in de.
⁊ hoc probatur in tex.vbi milites poſſunt teſtari qualr̄
tercūqƷ volunt: q: remiſſa eſt eis iuris ſolēnitas. debet
tm̄ duobus teſtibus probari ad idem.C.fa.her.l.fi.SƷ
an qñ iſti teſtes examinabuntur in iudicio requiritur iu
ris ſolēnitas. Rñ.ſic.vt.l.lutius.ĵ.eo.ibi legitimis pro
bationibus.nam in eo quod venit expediendum p ip
ſum militeƷ eſt remiſſa ſolēnitas: vt hic.ſed in eo quod
venit expediendum per iudicem vel per heredeƷ.ſecus
vt.ĵ.e.l.in fraudem.§.fi.

Ex.l.ſequenti.

¶ Si cōpromiſſum ſit in aliquem vt arbitrum ⁊ arbi/
tratorem: ⁊ ellegit viam arbitri: an poſſit redire ad viā
arbitratoris.

s **I miles.** Illud qḋ ex noſtra voluntate
dependet intelligimur facere
omni iure quo melius facere poſſumus.h.d.
¶ No.tex.ibi neqƷ enim ⁊c̄. Sed quid in contractibꝰ
vbi quis poteſt contrahere tanq̄ tutor: ⁊ tanq̄ priuata
pſona ⁊ contraxit ſimpliciter. De hac.q. dicam in.l. ſi
poſt mortem.§.i.quando ex fac.tut. Dy.inducit hanc
.l.ad.q.compromiſi in ticium tanq̄ in arbitrium ⁊ ar/
bitratorem: ⁊ elegit viaƷ arbitri.an poſſit redire ad aliā
viā. Dixi in.l.ſi dūm.ĵ.de furtis.⁊ Spec.ponit in ti. de
arbi.§.ſequitur ver.quid ſi compromiſſum.

q **Ui iure.** Idem intelligo in auc̄.ex cau
ſa ꝙ illa auc̄.non habet locuƷ
vbi teſtator facit legata magna: ⁊ non cogitat
de filijs vel ignorat vxorem pregnanteƷ.probatur .ĵ.e.
.l.militis.§.miles.⁊ ꝓbatur in auc̄.ex cā.C.de lib.pre.
⁊.ḋ.de iniuſ.rup.⁊ irri.te.l.filio preterito.

Ex.l.ſequenti.

¶ An iudex poſſit reſeruare notario damnato de falſo
ꝙ poſſit conficere inſtrumentum.

e **X militari.** Sermo debet intelligi
ſm conditionem perſo
ne ad quam dirigitur.h.d. ¶ No. tex. ibi nam
cum. ¶ Op.ꝙ condēnatus de crimine capitali nō poſ
ſit facere teſtm̄: vt.l.ſi quis exheredato.§.irritum.ḋ.de
iniuſ.teſ. So.intellige hic iudice vel principe pmitten/
te in ſnīa: vt.l.ſi quis.in prin.§.miles.ĵ.de leg.iij.⁊.ĵ. ḋ
vetera.mi.ſuc.l.i.⁊ no.in.l.ex militibuſ.C.e.facit ad.q.
an iudex poſſit reſeruare notario condēnato ḋ falſo ꝙ
poſſit facere inſtrumentum. Et videtur ꝙ ſic.docto.di
cunt ꝙ cā cognita pōt al's nō: vt.l.nō pōt.ĵ.de fur. ⁊.l.
diuus.ĵ.de iniur.⁊ ibi videtur caſus. Cy.ponit in.l. ex
militari.C.eo. ¶ Op.de.l.ſi qñ.C.de inoffi.teſt.vbi dƷ
facere de iure cōi. So.hoc ideo q: ſi cum milite loque/
batur intelligitur ꝙ facit iure militari.nam ſermo debƷ
intelligi ſm conditionem pſone ad quam dirigitur: vt
hic.⁊.l.plenuƷ.§.equitij.ḋ.de vſu ⁊ ha.⁊ per Dy. in.c.
ea.que a iure cōi.extra de reg.iur.li.vj.

Ex.§.ſequenti.

¶ Hereditas paterna nō adita a filio ſuo tranſmittit
ad quoſcūqƷ. Et an heres filij repudiantis ꝓpter exi/
ſtentiam ſuitatis poſſit adire ꝙ heres repudiauit.

Si filius. Cum.l.ſeq.vſqƷ ad.§.fere. quero
an hereditas patris nō adita a fi/
lio ſuo exiſtente in poteſtate tranſmittitur ad quēlibet
ſucceſſoreƷ vel nō. Glo.dicit ꝙ tranſmittit ad ſuos: vt
hic no.⁊ dicit tex.in.l.i.C.de his qui añ aper.tabu.p.l.
apud hoſtes.C.de ſuis ⁊ legi.⁊ videtur caſus ibi ⁊ ideƷ
tenet in.l.ij.C.ad orfi.ad extraneos non: vt no. glo. in
.l.ſi infanti.C.de iure deli.⁊ idē ſentit i.l. ſi fratris.e.ti.
hoc dictum videt contra caſum.l.noſtre.⁊.l.de heredi
tate.§.filius.ĵ.de caſtren.pecu.⁊.l.qui duos.§. cum in
bello.ĵ.de re.du.⁊.l.lutius.ĵ.de iu.fiſ.⁊.l.apud hoſtes
de ſuis ⁊ legi. In quibus.ll.videt expreſſum ꝙ trāſmit
titur ad quēlibet.quare Mar.ſyl.⁊ Ja.de bel. dicunt
glo.eſſe veram niſi filius impediatur adire iuſta igno/
rantia vel alio iuſto impedimēto: tunc enim ad quoſcū
qƷ tranſmittitur.nam oēs.ll.allegate in glo.vident lo/
qui vbi filius impeditur adire ꝓpter iuſtuƷ impedimē/
tum. Ita tenet in auc̄.de trien.⁊ ſemiſ.§.i. Alij doc.te/
nent indiſtincte ꝙ tranſmittit ad quoſcunqƷ per preal
lega.ll.⁊ hanc opi.tenet. Ja.de are.⁊ Pe.⁊ vltramon.
⁊ Ric.mal.⁊ Pe.i.l.apud hoſtes.⁊ Ray.ḋ forli.⁊ idē
Ray.de monte vbiano tenuit conſulēdo.hanc opi.pu
to veram ⁊ ſepius ſic de facto conſului: ⁊ iſta diſtinctio
iuſti impedimenti nō placet per.l.liber homo.§.fi.ĵ.ḋ
ſtip.ſer.vbi eſt tex.ꝙ etiam ille errauit in iure.tm̄ exiſtē/
tia ſui heredis hereditatis paterne acquiſitionem ope
ratur.⁊ ꝓbo hac rōne.bñficium abſtinendi fuit intro/
ductum in fauorē filiorum: vt nō teneātur creditoribꝰ
nō in odiū ſuuƷ: ſed ſi hereditas nō adita nō tranſmit/
titur: ⁊ ſic priuaretur a legis iuriſditione quam habe/
bat de iure antiquo iam illud beneficium eſſet in eius
odium inductum qḋ eſſe nō debet: vt.l.ſi filius qui pa/
tri.ḋ.de vul.⁊ pupil.⁊.l.apud hoſtes.C.de ſuis ⁊ legi.
ibi dicit ſua ⁊c̄.dices tu hoc poſſet eſſe odium filij qd
enim ſi hereditas filij ſoluendo non eſſet. Dico ꝙ non
eſt odium: q: ſicut filius viuens habebat poteſtatē ab/
ſtinendi vel imiſcendi.ita trāſmittit: vt.ĵ.ti.i.l.ſi quis fi
lium.§.i.⁊ ibi no. ¶ Contra hāc opi.facit.ĵ.ad tertul.
.l.ij.§.ſi quis ex liberis.vbi videtur caſus: ſed tene ſe/
cundam lec.poſitam in glo.⁊ facit cōtra.ĵ.de iure deli.
.l.ſi infanti.vbi dicit oēs hereditates.intelligas.ſ.extra
neorum: ⁊ eodem modo.C.de ca. tol.l. in nouiſſimo.
vbi dicit hereditates nō aditas nō tranſmitti.itelligas
.ſ.extraneoruƷ. ¶ Item contra hoc facit.l.i.C. de his
qui ante aper.tab.vbi ex ſpeciali beneficio tranſmittit
hereditas: ⁊ tm̄ loquitur de paterna. Sol.illa lex loqui
tur de hereditate aſcendentium: ⁊ etiam eorum qui in
poteſtate nō habent ⁊ in quantū loquitur de paterna
hereditate qui habet eum in poteſtate illa.l.nullum in
ducit ſpeciale. Item facit contra predicta.l. cum anti/
quioribus.C.de iure deli.ubi uidetur dici idem in filio
qḋ in extraneo ꝙ decedens trāſmittit ius deliberandi
ſed tu dic ſi filio eſt ſtatutum certum tp̄s ad deliberan
dum: ⁊ decedit interim eſt idem in ſuo qḋ in extraneo
ſed ſi nullum tp̄s eſt ſtatutum: tunc remanet differētia
inter ſuum ⁊ extraneuƷ: q: ſuus ad quoſcūqƷ ⁊ qñcūqƷ
trāſmittit: ſed exñeus infra annū tm̄. ¶ Itē quero cuƷ
filius repudians remanet heres: vtrū exiſtentia ſui he/
redis opatur: ut heres filij poſſit adire illḋ qḋ ipſe filiꝰ
repudiauit. Tex.ꝙ nō in.l.i.C.de his q añ ap.ta. Iſtā
materiā latiꝰ tractabo.ĵ.ad treb.l.ij.§.ſi qs ex liberis.

Ex.l.ſequenti.

¶ Clauſula omiſſa iuris ſolẽnitate quid importet. Et que ſint priuilegia militum in condendis teſtamentis. Primo in ipſa forma in q̃ in noue est diſpenſatum. Secundo que ſint priuilegia in pſona teſtantis. Tertio q̃ priuilegia in perſona inſtituti. Quarto q̃ priuilegia in ſubſtantiam diſpoſitionis que ſunt ſeptem.

n **Eqȝ enim deportati.**

Ad euidentiam no. q̄ circa teſtm̃ ſunt multe ſolennitates. quedam circa formam teſtamẽti ⁊ ipſum teſtamẽtum. quedam circa perſonam teſtãtis. quedaȝ circa perſonam inſtituti ſeu legatarij. quedã circa ſubſtantiam diſpoſitiõis: ⁊ circa quodlibet illorũ videt̃ diſpenſatum per illa verba poſita. s̃. e. l. i. ſ. teſtentur quõ velint: ſed hic loq̃tur de ſolẽnitate que ẽ circa pſonam inſtituti q debet eſſe capax tribus tpibus: vt. l. ſi alienum. §. in extraneis. de here. inſti. ¶ Op. de ver. ſed ſi ſeruũ ad ver. deportati. naȝ i primo ver. dicitur q̄ non capax põt inſtitui: in ſe. nõ. Glo. ſup verbo cepit. dicit q̄ verbum fere tollit cõtrariuȝ. glo. bene ſoluit ſed nõ p hec verba: ſed ſoluit p illa verba poſita. s̃. e. l. i. p que in militibus omnis ſolẽnitas intus eſt remiſſa. videtur ꝯceſſum q̄ poſſint inſtitui oẽs qui ſunt capaces de iuregẽtium: ſed ſi nõ ſunt capaces de iuregẽtium: nec de iure ciuili: tunc nõ poſſunt inſtitui: ⁊ hoc tene mẽti: q: facit ad illud qõ dicũt ſtatuta nõ ob. iuris ſolẽnitate. q̃ verba ĩtelligũtur: q: redditur ad primũ ius naturale: vt dixi. s̃. e. l. i. Et intelligas naturale. i. de iuregentium. Et iuſgentium eſt duplex. Primum qõ fuit eoipſo q̄ gentes fuerũt non tñ cõe cum brutis: vt qõ ꝓmiſſa ſoluantur: ⁊ iſtud iuſgẽtiuȝ adhuc eſt in ſeruis: q: naturaliter obligant̃. Quoddã eſt iuſgentium quo oẽs gẽtes vtũtur introductum vſu gẽtium: vt in. l. i. in fi. s̃. de iu. ⁊ iure. ⁊ iſtud ius nõ cadit in ſeruo: q: p iuſgentium ẽ introducta ſeruitus q̃ impedit hoc: vt. l. manumiſſiones. s̃. de iuſti. ⁊ iu. Et ideo illa verba remiſſa omni iuris ſolẽnitate reducunt̃ ad iuſgentiũ: non eniȝ ad primum tm̃ qõ fuit eoipſo q̄ gẽtes fuerũt: ſed ẽt ad id qõ fuit ĩtroductum ex vſu gẽtium. vñ id qõ nõ cadit in ſeruuȝ non videt̃ remiſſum: vt hoc. §. ¶ Ultimo videamus priuilegia milituȝ. Dy. enumerat. s̃. e. ſup rubrica. Tu vero latius ⁊ melius dic q̄ in teſtõ ſunt ꝯſideranda q̃tuor priuilegia militum. Primo ipſa forma ⁊ ſolẽnitas teſti. Et circa hãc vr̃ diſpẽſatũ in noue. Primo in numero teſtium. Scdo q: nõ requirunt̃ rogati ſm̃ diſtinctioneȝ poſitam. s̃. e. l. i. Tertio q̄ nõ tenet̃ filium inſtituere vl̃ exheredare duȝ tñ facit ſcienter: vt. ĩ. e. l. q iure. ⁊ l. qui militis. §. miles. ⁊. C. e. l. ſi cũ vl̃ in vtero. ⁊ l. ſicut certi. Quarto q: agnatiõe ſui heredis q̃ fit per. l. velle. nõ rũpitur lȝ ſit preteritus: vt. ĩ. e. l. idem. Quinto q: põt inſtituere in codicillis: vt. l. militis codicil. in prin. ĩ. e. Sexto q: facilius teſtm̃ cõfirmat̃: vt. ĩ. e. l. in fraudem. §. i. ⁊. l. milites. §. veteranus. Septimo q: in ſubſtõne pupillari nõ requirit̃ q̄ ſibi faciat teſtm̃: vt. l. miles ita. in fi. ĩ. e. Octauo q̄ ad cõfirmationem tab. pupillariũ nõ req̃ritur aditio: vt. d. l. miles ita. in fi. Nono q: põt decedere cum duobus teſtis: vt. ĩ. e. l. querebat̃. Et circa oĩa iſta diſpenſatum videt̃ p illa verba poſita. s̃. e. l. i. ſ. faciant teſtm̃ quomodo velint. ¶ Scdo eſt cõſideranda pſona teſtãtis circa quã videt̃ diſpẽſatũ. Primo in dãnato de crimine capitali: vt. l. ex militari. s̃. e. Scdo ĩ dubitante de ſtatu ſuo: vt. s̃. e. l. ex militari. §. ſi miles. Tertio in muto ⁊ ſurdo: vt. ĩ. e. l. iure militari. ĩ eo ꝓo q ẽ ſeruus hoſtium vel q ẽ pupillus non ẽ diſpenſatuȝ: vt. s̃. e. l. facere. ⁊. C. e. l. ſi. Rñ. rõ ẽ q: impedimẽtuȝ ſeruitutis ẽ iuriſgẽtium. Iteȝ impedimentũ diſcretionis qõ ẽ in pupillo ſimiliter ẽ iuriſgentium: vnde ad hoc non porrigitur diſpenſatio q̃ inducit̃ p illa verba poſita. s̃. e. ti. l. i. Tertio ẽ conſideranda perſona inſtituti ſeu legatarij. ¶ Et hic ẽ aduertẽdum: q̃ñq; quis ẽ impedit9 de iure cõi ꝓpter defectũ iuriſgentiuȝ: vt q: ſuus ⁊ tũc in hoc nõ vr̃ diſpenſatum cũ milite: vt. ĩ. e. l. §. ſed ſi ſeruuȝ. ⁊ qõ. s̃. dixi. aut pp impedimẽtũ iuris ciuilis: ⁊ tũc aut ſi eſſet diſpenſatũ tolleret̃ ius alterius: ⁊ nõ intelligitur diſpenſatũ: vt. ĩ. e. l. in fraudem in prin. ⁊. l. dotalem. qõ no. ad ea que ibi dixi. Aut nõ tolleret̃ ius alterius: ⁊ tunc intelligitur diſpenſatũ in tribus. primo quia põt inſtitui ille qui alias nõ põt: vt hoc. §. ſi deportati. Scdo q: ſufficit q̄ ſit capax tpe mortis: vt hoc. eo. §. Tertio q̄ fauore militis ẽ conſtitutum q̄ nõ poſſit relinquere mulieri in qua eſt turpis ſuſpitio: vt. l. miles ita. §. mulier. ĩ. e. ſed hoc nõ ẽ vigore illorum verborũ poſitorum. s̃. e. l. i. ſed ex reſcripto diui adriani: vt. d. §. mulier. Quarto debemus conſiderare ipſam diſpoſitionis ſubſtantiaȝ: aut quis ẽ ꝓhibitus diſponere ne auferat ius alterius: ⁊ tunc hec ꝓhibitio durat etiã in milite: vt. ĩ. e. l. cũ filius. ⁊. d. l. miles ita. §. mulier. Aut ius alterius nõ aufertur: ⁊ tunc aut ideo ẽ ꝓhibita diſpoſitio: q: contra edicta pretoris. vel cõtra bonos mores: ⁊ non videt̃ diſpenſatum: vt. l. ſi a milite. §. edictum. ĩ. eo. Aut alia ratione ẽ ꝓhibita diſpoſitio in priuato: et tunc videtur diſpenſatum in ſeptem. Primo q: miles põt inſtituere ex re certa ⁊ alij non. Scdo q: ꝓ parte põt decedere teſtatus ⁊ pro parte non: vt. ĩ. e. l. miles ita. ĩ prin. Tertio q: põt extraneo ſubſtituere directo: vt. s̃. eo. l. milites. §. hi qui de vul. ⁊ pup. l. centurio. Quarto q: obliqua trahit̃ ad directã: vt. ĩ. e. l. §. fi. ⁊. l. ſe. Quinto q: verba enunciatiua emiſſa ꝓpter aliud inducunt diſpoſitionem: vt. C. e. l. ex his. Sexto q: emancipato ſubſtituit directo: vt. ĩ. e. l. miles. §. exheredato: ſed illud ẽ idem cum tertio. Septimo q: põt heredem grauare vltra dodrantem: vt. l. ſi certaruȝ. §. fi. cũ. l. ſeq. ĩ. e. ⁊. C. ad. l. fal. l. in teſtamento.

Ex. §. ſequenti.

¶ An hereditate nõ adita fideicõmiſſum debeat̃ libero homini. Et an in teſtamẽtis paganoꝝ cõſeruetur libertas: Et an ſi inſtitut9 decedat teſtatore ſciente: ſed non habente tp̃s ad prouidendum: an cõſeruetur libertas ⁊ hereditas ⁊ tacita vulgaris q̃ continet̃ in expreſſa pupillari nõ requrit aditionem. Et an expiret tacita vulgaris ſi pupillus cui fuit datus ſubſtitutus decedat.

Cum miles. Fauore militis ⁊ fauore libertatis ⁊ inſtitutiõis fideicõmiſſaria libertas trahit̃ ad directam. h. d. ¶ Op. ⁊ videtur q̄ iſtud fit de iure cõi ꝓpter defectum inſtituti cum hereditas fideicõmiſſario nihilominus debeat̃ vt. l. pe. §. cum aũt. C. ad treb. Glo. fatetur contrarium qñ fideicõmiſſarius homo eſſet liber in quem actiones poſſent tranſire. vide glo. que incipit. teſtõ: ⁊ id qõ dicit glo. ẽ falſum: q: hereditate nõ adita fideicõmiſſum nõ debetur libero homini: vt. l. illi a quo. §. ſi de teſtõ. ĩ. ad treb. Non ob. l. pe. §. cum autẽ. C. ad treb. q: ibi deceſſit poſt aditam hereditatem. lȝ ſine herede deceſſerit heres inſtitutus intelligitur. Et hanc opi. tenent oẽs doc. Iac. de are. Iac. de ra. Ray. ⁊ oẽs moderni. ¶ Item op. dicit̃ q̄ in teſtamẽtis paganoꝝ conſeruat̃ libertas. Contra de. l. antoninus pius. ĩ. de fideicõ. li. So. in teſtõ militis ſiue decedat viuo teſtatore ⁊ ſciẽte ſiue non cõſeruat̃ libertas ⁊ hereditas: ſed in teſtõ paganoꝝ ſi decedat teſtatore ſciente tp̃s ad deliberandũ ſiue ad prouidenduȝ hñte cõſeruatur libertas ⁊ hereditas: vt. l. antoninuſ. prealle. Sed ſi deceſſit ipſo ignorante: tunc conſeruatur libertas ⁊ hereditas: vt hic. ¶ Sed quero quid ſi decedit inſtitutus teſtatore ſciente ſed non habente tempus ad prouidendum: an conſeruatur libertas ⁊ hereditas. Dico q̄ ſic: vt. l. tres tutores. de admi. tuto. ⁊. l. athlete. §. dat remiſſionẽ. s̃. de excu. tu. ⁊ facit optime. C. de inoffi. teſ. l. iij. ¶ Ultimo per iſtam. l. ego dico q̄ tacita vulgaris q̃ continetur in expreſſa pu pil. nõ requirit aditionem: vt hic. inducen

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

do ſic.ſicut enim tacita vulgaris que continet in fideicõmiſſaria nõ reqrit aditionẽ: vt hic.ita nec tacita vulgaris que cõtinet in exp̃ſſa pupillari: vt dixi in.l.i.ſ̃. de vul.ꝛ pup. Item induco hanc.l.ad aliud ꝙ ſi decedit pupillus cui pupillariter eſt ſubſtitutus vtrum expiret tacita vulgaris. Dixi in.l.i.ſed dico ꝙ dꝫ diſtingui ſicut diſtinguit in.l.iſta.aut decedat inſtitutus teſtatore ſciẽte ꝛ ad ꝓuidendum tp̃s habente: aut nõ: vt hac.l. diſtinguitur.qḋ tene menti.

i **In fraudem.** Iſtud prin. declarabo.ĩ.pxi.§.ſicut vbi dico plene.

Ex.§.ſequenti.

¶ An cũ qs reſigillat teſtm̃ cãcellatũ videat renouare. Et an ſigillando qs videat approbare. Et an ſi notarius cancellauit inſtrm̃ deinde ſcribat ꝙ ꝑ errorem cãcellauit: an probet.

Sicut. No.tex.ibi ſi tñ ꝛc̃.ibi etiã ideo cuꝫ miles iduxiſſet. Quero q̃ ſolẽnitas reqrat in teſti conſtructione. Rñ.ea que reqritur in deſtrutione eiuſdem: vt hic.coniuncta.l.i.ſ̃.eo. ¶ Quero qd in dubio reſigillat qs teſtm̃ cancellatum: an in dubio faciat cã renouandi. Gl.ꝙ nõ.ſed magis ne legatur. vide glo.que incipit que antea.ꝛ hanc opi.tenet dñs Old. Sed qdam doc.ꝯtra.ꝛ By.multum facit cõtra.ĩ.e.l.tribunus.§.fi.cum concordantijs ibi poſitis.vbi ſigillando qs videt approbare iam factũ.ego dico ſic.duo ſunt actus apire teſtm̃ ꝛ reſigillare.ſi qdem qs aperit teſtm̃ incidendo tabulas nõ incidendo lignũ tñ: ꝛ cãcellando ſeu inducendo teſtm̃: tũc ex hoc actu p̃ſumit mutatio voluntatis: ꝛ licet poſtea reſigillet nõ videt facere vt approbet: ſed magis ne legat: vt hic.ꝛ ideo cuꝫ miles induxiſſet: ꝛ ſic nõ ſolum aperuit: ſed etiaꝫ induxit.i.cancellauit: vt.l.inductum.C.de ſol.ꝛ.l.ſi qs libertatem.§.fi.de peti.here.ſed qñ ſimpliciter apuit: ſꝫ nõ induxit vel cancellauit ꝛ poſt reſigillando videt magis aperuiſſe cã reuidendi: ꝛ ideo ꝑ ſigillum videt confirmare: vt.l.tribunus.§.fi. ¶ Item quero vtrum ſigillãdo qs videt approbare. Dic vt no.ĩ.e.l.tribunus.§.fi.ꝛ dixi.ſ̃.ſolu.ma.l.que dotis. ¶ Ultimo induco ad.q. notarius cancellauit inſtrm̃ ꝛ poſt ſcripſit notarius ꝙ iſtud inſtrm̃ ꝑ errorem cancellauerat.an illud inſtrm̃ ꝓbet. Dic ꝙ eſt tex.hic vbi miles aperuit ꝛ cancellauit ꝛ nihilominus ſi voluit valere valuit.facit qḋ dixi in.l.cãcellauerat.ſ̃.de his q̃ in teſta.delen.

Si quis. Priuilegium militis nõ tollit delictũ ſcribentis.h.d. Et eſt rõ: q: priuilegium militis cõceditur ſolum circa ea que veniunt expedienda ab ipſo milite.

Bonorum. Quero qd volunt dicere iſta verba: q: generalis eſt iſta determinatio. Dicit gl.vt nõ ſit vlla exceptio. Ex qua no. By.ꝙ regula generalis cõprehendit oẽs caſus priuilegiatos.hoc mihi nõ placet: q: regula generalis nõ cõprehendit ſpecialia: vt no. By.ſuper rubrica ḋ reg. iu. lib.vj.ꝛ ĩ.de re.iur.l.i.ꝛ ibi glo.ſed eſt rõ legis: q: priuilegium militis nõ egreditur ꝑſonam militis: ꝛ ea que ab ipſo milite teſtante ſunt expedienda reſpicit: vt hic. ſed petitio bo.poſ.reſpicit ꝑſonam heredis: ꝛ priuilegium militis nõ tollit negligẽtiam heredis: vt hic.ꝛ iḋ priuilegium militis non tollit delictum ſcribentis.

Ex.l.ſequenti.

¶ An per generale arbitrium cõceſſum per ciuitatem certis ſapientibus poſſendi facere q̃ poſſet generalis adunãtia poſſint auferre ius alterius. Et an ſi legat fũdus dotalis debeat eſtimatio.

d **Dotalem.** Quero q̃ eſt rõ huius.l. Reſpon.q: priuilegium militis nõ debet tollere priuilegiũ mulieris.ita dicit gl. vide cã ꝛ.l.quã alle.ſ.l.fi.in prin.ſ̃.ex qui.cau. ma. ſiſe videbitis no.ĩ.l.pxi.§.i. Et hoc eſt no.ad.q.in qua cõſului.conceſſit ciuitas quibuſdam ſapiẽtibus baliaꝫ ꝛ ptãtem ꝓuidendi ꝛ ordinandi ſuꝑ adunantia quõcũqꝫ velint ꝛ melius poſſint ꝛ hñt illam ptãtem quam hꝫ adunantia generalis: an poſſint auferre ius alterius. Et videt ꝙ poſſunt generaliter: vt.l.venditor.§. ſi cõſtat.ſ̃.cõmu.predi.ꝛ.l.antiochenſiuꝫ.§.i.de priui. credi.ꝛ.l.lucius.ĩ.ad municip.ꝛ de ven.rex q̃ ad ciui.ꝑti.l.i.li.xj. Sed cõtra vnã ꝑſonam ſingularem nõ poſſũt vt.l.ſi priuatus.ĩ.qui ꝛ a qui.ꝛ.l.totiens.§.i.ĩ. de pollici. Et dubium queſtionis eſt an ex illa generali conceſſione tranſeat poteſtas illa.ita ꝙ ſi illi ſapientes volunt poſſunt auferre ius queſitum alteri: ꝛ hocius nõ venit in generali conceſſione: vt hic. coniuncta.l.i.ſ̃.eo. ¶ Quero vtrum ſi legatur fundus dotalis debetur eſtimatio. Glo.dicit ꝙ non: quia huius rei dotalis nõ eſt cõmertium: qḋ tene mẽti. Et ideꝫ glo.tenet in.l.ſi prediũ.C.de iure do.ꝛ ibi Cy.hoc tangit Jac.ḋ are. tenet contrarium hic.ꝛ dicit ꝙ non eſt verum ꝙ fundi dotalis cõmertium ſit ꝓhibitum.i.ipſa venditio.ſed ꝓhibita eſt alienatio: ꝛ ideo dicit Ja.de are.ꝙ debet eſtimatio: vt.l.ſi qs inquilinos.in prin.ĩ.de le.i.ꝛ.l. cetera.§.duobus.e.ti. Ego examinaui in.l.cum de lege de fideicõ.ꝛ dixi ꝙ reſpectu mulieris eſt ꝓhibitus ꝯtractus ꝛ obligatio ꝛ dñij tranſlatio: ꝛ ita no.in.l. ſi prediũ.C. de iure do.ꝛ ibi ꝑ doc.ſed reſpectu alioruꝫ cõiter tꝫ obligatio: ꝛ venditor emptori obligatur ꝛ fideiuſſor accedit: ſed dñium nõ tranſit: vt dixi in.l.cum de lege.ĩ. de fideicõ.ꝛ ſic hoc caſu debeatur eſtimatio.

s **Incertarum.** Ibi certarum. alias certorum: ꝛ tũc ſtat proprie.al's certarum: ꝛ tunc ſubaudi tñ: ꝛ mobiliuꝫ.al's inſtituiſſet ſimpliciter aliquos in certis ꝛ vnũ in ceteris rebus ꝛc̃.ꝛ ſic ille eſſet heres vniuerſalis: et alij habentur loco legatarij: vt.l.quotiens.C. de here. inſtituen.

Julianus. ¶ Op.glo.ĩ.e.l.ſi duobus.So. vt ibi. Item op.de.l.ſi ſub conditione.qui.mo.vſufr.amit.So.ibi ſũt hereditates duorum hic vnius. ¶ Item op.ſ̃.e.l.in prin.So.h̃ ſunt diuerſa patrimonia: ꝛ ideo ſunt diuerſi heredes ibi vnuꝫ tñ. ¶ Op.de.l.ex facto.ſ̃.de here.inſti.So.ibi in pagano qui nõ hꝫ niſi vnum patrimonium. hic in milite q habet duo patrimonia: ꝛ ideo fit iſta ſeparatio.

Si eodem. In hoc.§.ſemper dubitaui.dicitur hic prout eſt in littera.

¶ No.ꝙ paganus illum quẽ heredem inſtituit non poteſt exheredare in eodem teſtamento. Contra ſm̃ illam litteram in qua dixit non.So.ſm̃ illã litteraꝫ negatiuaꝫ caſus ponitur duobus modis.primo inſtituit ſeruum cum libertate: ꝛ ademit ſine libertate qḋ nõ põt: vt.l.ſi ita.§.regula.ſ̃.de libe.ꝛ poſth.ꝛ tunc ꝓcedit ſine ſcrupulo: q: miles hoc põt.paganus nõ.ſed illo modo intelligitur in libero inſtituto: ꝛ tunc dicit glo.ꝙ rõ ẽ: q: exheredatio ẽ res inepta in extraneo: vt.l.quidam cum filium.ĩ.de verbo.obli.So.propter hoc nõ intelligitur ſolutum contrarium alterius littere. Item exheredatio ẽ res inepta in extraneo: ſed in herede inſtituto ẽ res apta: ut.l.paterfamilias teſtamento.ſ̃.de here. inſti. Ego dico ꝙ nihilominus liber homo ꝓut heres nõ põt exheredari ſine iuſta cã.hic ẽ caſus in.l. paterfamilias teſtamento.de here.inſti.ꝛ.l.vxoreꝫ.§. heres.ĩ. de leg.iij. Et ẽ ratio: q: cum hereditas debetur heredi inſtituto a ſeipſo nõ põt adimi ut debeat heredi inſtituto: ut.l.ſed ꝛ ſi in conditione.§.fi.ſ̃.de here.inſti. Sed ꝓut habes litterã affirmatiuaꝫ poſſit ſiue non. tunc intelligit ꝙ poſſit fieri ex cã legitima ingratitudinis: ut.l.paterfamilias teſtamẽto.ſ̃.de here.inſti.ꝛ.l. uxorem.§.heres.ĩ.de leg.iij.uel dic ꝙ non põt adimi directe: ſed per fideicõmiſſuꝫ: ut.d.l.uxorem.§.heres.ꝛ dixi in.d.l.paterfamilias teſtamento.

Si miles. Hic.§.cum.l.ſeq.concordat cuȝ .l.ſi poſt miſſionem.ĩ.ad.l.fal.⁊ cum.l.ſequenti.

s **I uero.** Quid ergo. Glo.ponit caſum volo ꝙ notes vnum. quedam eſt diminutio que fit delegatis: qȝ vires patrimonij nõ ſufficiunt. quedam eſt diminutio q̃ fit p.l.fal. primum probatur hic:⁊.l.ſi poſt miſſionem:⁊.l.in quantitate.in fi.ĩ.ad.l.fal. Modo aduerte legata nõ debẽtur vltra vires patrimonij.ſed quero an ſint indebita d̃ iure naturali hoc ẽ gentiũ ⁊ ciuili:⁊ hic ẽ caſus' ꝙ ſic. ⁊ iõ nõ videt̃ diſpẽſatũ p verba.l.i.s̃.e.⁊ vt dixi.s̃.e.l.neqȝ enim.§.i.ſed diminutio que fit p.l.fal.nõ facit legata eſſe indebita de iuregentium:ſed de iure ciuili. Et iõ in teſtamento militis habȝ locuȝ prima diminutio. ſed ſcõa non:vt dixi in.l.i.ĩ.ad.l.fal. Gl.inducit hanc.l. ad queſtionem de legato qui reſeruauit ſibi prebendaȝ vacaturam:⁊ de hac queſtione eſt facta decretalis extra de offi.dele.c.preſenti.li.vj.⁊ habet̃ p Dy.in.c.i.in vlt..q.de reg.iur.li.vj. ¶ Ultimo hec.l.inducit̃ ad.q. vos videtis ꝙ licet teſtamentum ⁊ etiã codicilli cõfirment̃ eodeȝ tpe.ſ.tpe mortis:tñ ordo cõpoſitõis iſpicit̃:⁊ ſic inducitur ad.q.de duobus ſtatutis contrarijs in eodẽ volumine reptis:vt ſcõm deroget primo.lȝ ſint eodem tẽpore confirmata.de hoc no.Cy.in.l.ij.C.de teſta.tu.⁊ p Dy.in.l.tutores.s̃.de teſta.tu.Et ego ſcripſi in repetitione.l.oẽs populi.de iuſti.⁊ iure.

Ex.l.ſequenti.

¶ Uerba obliqua trahunt̃ ad directa expreſſa diſpoſitione defuncti. Iteȝ fauore libertatis ⁊ diſpoſitione defũcti directa trahunt̃ ad fideicõmiſſuȝ. Et an ſi teſtator dicat volo ꝙ poſt mortẽ meam reſtituat̃ tali ſubſtituẽs eum vulgariter pupillariter:an erint directa:⁊ ꝙ fit in cõtinenti dicit̃ fieri ſimul ⁊ ideo ſi teſtes dicant ꝙ viderunt tale quid p rimulam vnus poſt alium ꝓbant: qȝ ſunt conteſtes: qȝ factum incõtinenti dicit̃ factũ ſimul.

q **Uerebatur.** Hec.l.eſt valde notabilis ⁊ menti tenẽda ⁊ iuriſcõ.in hoc titulo procedit hoc ordine: qȝ a principio tituli vſqȝ ad.l.ſi certarum ponit expoſitionem illorum verborum teſtentur quomodo velint poſitorum.s̃.e.l.i.ſed in.l.ſi certarum cepit formare queſtionem circa materiam. Et hic ponit̃ vna.q. ¶ No.ꝙ verba obliqua trahuntur ad directa expreſſa diſpoſitione defuncti:vt hic. Iteȝ qñqȝ fauore libertatis trahũtur ad directã:vt.s̃.e.l.neqȝ enim.cũ.l.ſe. ¶ Item no.ꝙ qñqȝ ex diſpoſitione defuncti verba directa trahunt̃ ad fideicõmiſſum. ¶ Item qñqȝ ex rõne.l.vt vidiſtis ĩ.l.verbis ciuilibus.s̃.de vul.⁊ pup. Item quero ſi teſtator dixit volo ꝙ poſt mortem meam reſtituat̃ tali ſubſtituens eum vulgariter vel pupillariter.erunt ne directa. ¶ Et videt̃ ꝙ non: qȝ verbũ reſtituo eſt fideicommiſſarium:vt.l.coheredi.§.cum filie.de vul.⁊ pup.ſed tñ contrarium eſt verum: qȝ teſtator voluit verbũ fideicõmiſſarium trahi ad directum ⁊ potuit:vt hic.⁊ econuerſo eſſet idem. ¶ Ultimo no.glo. que incipit ſimul ⁊ alſ ſemel que dicit ꝙ illud qδ fit incõtinenti vnũ poſt aliud dicitur fieri ſimul.qδ facit ad.q.plures teſtes dixerunt ꝙ viderunt tale qd p rimulam vnus poſt aliuȝ queritur modo:an ꝓbent. Et videt̃ ꝙ nõ ſunt ↄteſtes Cõtrarium eſt verum: qȝ qδ fit incontinenti vnuȝ poſt aliud dicitur fieri ſimul:⁊ ſic ſunt cõteſtes: vt hac glo. Idem no.in.l.antiqui.ſi pars here.pe.⁊.l.heredes palam.in fi.de te.s̃.⁊ no.per Ia.de are.⁊ Cy.in.l.teſtiuȝ.C.de teſti.⁊ ibi vide bar.

Si quis a milite. De hoc no.vt plene dixi in.l.licet.ĩ.de lega.primo.

t **Ribunus.**

Cum aliquis. De hac materia dic vt dixi.s̃.e.l.in fraudeȝ.§.i.

Ex.l.ſequenti.

¶ Militum tribunus nõ habet priuilegiũ militum niſi ipſe ſit miles:⁊ ſi ẽ exempta eccleſia preſbyteri monachi ⁊ oblati ſũt exempti. Si tñ ſit prior laicus alicuius hoſpitalis exempti ille prior non erit exemptus: qȝ nõ eſt de corpore.

q **Uod conſtitutum.** ¶ No. hãc.l.q̃ ſolet allegari in materia ſtatutoꝝ ꝙ nõ recedit̃ a verbis ſtatuti. ¶ Querit gl.qd ſi ẽ tribunus ⁊ miles an habeat iſtud priuilegium finito officio. Dicit ꝙ ſic qȝ cum miles habeat illud priuilegium:ergo ⁊ ipſe cuȝ ſit miles. Et ſic no.ꝙ tribunus militum non habet priuilegium militis niſi ipſe ſit miles.qδ tene menti. Et induco hoc ad.q.nam canoniſte dicunt ꝙ eccleſia exempta videntur exempti preſbyteri monachi ⁊ perpetuo oblati:vt in.c.per exemptionem extra de priui.lib.vj. Modo quidam ẽ prior cuiuſdam hoſpitalis qδ ẽ exemptum:an ille prior eſt exemptus. Ego conſului ſic.prior hoſpitalis poteſt eſſe laicus:vt in.c.ij. extra de reli.do.in cle. Modo.c.quod dicit exempta eccleſia videt̃ exemptus prelatus:intelligo de prelato qui ſit de corpore eccleſie.ſed ſi eſſet laicus:tunc in his que reſpiciunt ſuam perſonam non eſt exemptus ⁊ non gaudet priuilegio:vt habetis hic.⁊ ita dixi.quod nota bñ: qȝ quotidie practicatur.

Ex.l.ſequenti.

¶ Stante ſtatuto ꝙ contra inſtrm̃ vel ſñiam non poſſit opponi niſi due vel tres exceptiones:ſi volo probare ꝙ inſtrumentuȝ non eſt inſtrumentum vel ſententia nõ eſt ſententia poſſum.item ſtante ſtatuto ꝙ villa teneatur ad damnuȝ derobati ⁊ ſtari debeat eius iuramẽto debet intelligi ꝓbata derobatõe. Et in his que pcipiunt̃ auditu bona ratio eſt dicere: qȝ audiui. Et ſi dicunt teſtes audiuiſſe ticiũ inſtituiſſe ſempronium nõ ꝓbant niſi dicant fuiſſe adhibitos ⁊ rogatos.

d **Iuus traianus.** Hec ẽ bona.l. ¶ Oppo.ꝙ teſtes rogati non requirunt̃:vt.ĩ.e.l.lucius. Sol.vt no.plene.s̃.e.l.i. vbi plene gl.diſtinguit.⁊ no..C.e.l.milites. ¶ Secundo no.ex hac.l. multa primo dicit ſtatutum ꝙ contra inſtrumentum publicum non poſſunt opponi niſi due vel tres exceptiones vel contra ſententiam iudicis non poſſit opponi niſi vna exceptio modo ego volo probare inſtrumentum non eſſe inſtrumentum vel ſententiam non eſſe ſententiam.queritur an poſſum opponere. Certe ſic: qȝ prius debet cõſtare ſententiam eſſe:vt hic.facit.l.iiij.§.condemnatuȝ de re iudi.⁊ hoc diſputando determinauit Nic.mat.d̃ mutina. Item ſunt ſtatuta per totam italiam ꝙ ſi aliquis fuit derobatus villa teneatur reſtituere damnum derobato ⁊ ſtetur eius iuramento.certe hoc debet intelligi ꝙ prius debeat conſtare ipſum eẽ derobatum ⁊ poſt ſtabitur eius iuramento de eſtimatione damni:vt hic. Et pro hoc facit.l.cum exceptione.§.in hac.s̃.qδ me.cauſa. ¶ Item no.hic ꝙ verbum relinquo trahit̃ ad inſtitutionem.de quo dic vt dixi in.l.his verbis.s̃.d̃ heredi.inſti. ¶ Item no.ꝙ in his que auditu percipiũtur ſufficiens eſt ratio teſtis ſi dixit ego audiui: vt hic.ibi ſe audiuiſſe ⁊c̃.de hoc per docto.in.l.teſtium.C.de teſti.⁊ per Iac.de are.in.l.ij.§.ideȝ labeo.de aqua plu.ar. ¶ Ultimo no.ꝙ ſi teſtes dicunt ſe audiuiſſe ticium inſtituiſſe talem heredem:⁊ non dicunt ſe adhibitos ⁊ rogatos ad hoc nil probant:vt hic.ibi aliquando ⁊c̃.⁊ hoc tene menti quando habes ꝓbare teſtamentum p teſtes ⁊ ſis cautus in formando articulos.

Ex.l.ſequenti.

¶ Si ſtatutum dicat ꝙ dominus teneatur pro maleficio cõmiſſo a famulo:an teneat̃ de cõmiſſo anteq̃ eſſet

ſemulus. Et quid ſi dicat ꝙ teneaẗ pro delicto famuli an etiam tenebitur de ante cōmiſſo.

t **Itius.** Qualitas iuncta verbo vel participio debet intelligi ſm tempus verbi vel participij.h.d.iſta ſolēnis.l. ❡ Et no.tex.ibi conſtitutionibus enim ⁊c̄.dicit ſtatutum ꝙ dominus tenetur ꝓ delicto cōmiſſo a famulo ſuo . quero an teneatur dominus pro delicto cōmiſſo anteꝙ̄ eſſet famulus. Certe non:q: oportet ꝙ ſit famulus tempore delicti cōmiſſi:vt hic.⁊ expreſſe in.l.ſi delictis .§. ſi extraneus.ſ.de noxa.⁊ glo.ibi allegat cōco:.⁊ facit.l. tutoris.in fi.ſ.qđ iuſſu.ſed ſi dicit ꝙ dominus tenetur ꝓ delicto famuli:tunc iſte tex.innuit ꝙ teneẗ pro delicto ante cōmiſſo:vt hic.q: dicit nō militū teſtamenta: ſed a militibus facta.cogita in hoc:q: eſt valde vtile ſcire. vide circa hoc.ſ.de vul.⁊ pup.l.ex facto.in prin.

c **Enturio.** No.ꝙ qui annullat teſtamentum non ſolum annullat teſtamentum:ſed etiam omnia ſcripta in teſtamento.h.d.

c **Um filius.** ❡ No.tex . ibi quia hereditati ⁊c̄.⁊ ↄcordat.ſ. .e.l.in fraudē in pꝛin.⁊.l.dotalis.

s **I a milite.**

Edictum. No.hunc.§.qui eſt glo. illius verbi quomodolꝫ ꝙ eſt poſitum.ſ.e.l.i.q: verba illius arbitrij qđ datur militibus.ſ.e.l.i.non extenduntur ad turpe.

Ex.§.ſequenti.

❡ Que ps ſit debita patri emancipāti. Et que debita aſcendenti materno :vl' qui nō manumiſit vel habuit filium in poteſtate. Et an teſtm̄ factū circa caſtrenſe peculium ſubiaceat querele.

Patri eius. Quero que ſit ps debita patri emancipati ſm iſta tempora. Dicit glo.ꝙ eſt tertia.vide glo.que dicit in tertia. Idem no.in.l.patronus.circa pn̄.ſi a pa.quis fue.ma. Contrariū no.in auc̄.de trien.⁊ ſemiſ.§.i.⁊ in auc̄.nouiſſima.C.de inoffi.teſta.vbi querit glo.an pars quarta que debetur patri augeatur ꝑ auc̄. nouiſſima . quid dicemus.forte ꝙ patri manumiſſori detur tertia.ita loquitur iſta glo. ⁊ glo. concordans . ſed in alijs aſcendentibus:vt ex linea materna vel alij aſcendenti q nunꝙ̄ habuit eum in poteſtate:nec eum manumiſit : tunc debetur quarta:vt in glo.contrarijs. ❡ Item diciẗ hic ꝙ contra ta.non habet locum in teſtamento militis. ❡ Sed quero quid in querela. dicit glo. idem. vt.l. ſi. .C.de inoffi.teſta.vide gl.que incipit.vt.j. poſita. in.l. nam in bonis.⁊ ſic tenet ꝙ teſtamentum factum circa caſtrenſe peculium non ſubiacet querele nec contra ta. Idem no.in.l.ſi.C.de inoffi.teſta. ❡ Contrarium no. in.l.cum de lege.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ eo.ti.auc̄. preſbyteros.⁊ in corpore vnde ſumitur de ſan.epiſ.§. preſbyteros.vbi dicitur ꝙ petitur legitima conditione ex lege. alibi glo.dicit ꝙ ſubiacet hodie querele:⁊ contra ta.vt no.in auc̄.ex teſtamento.C.ad tertul.⁊.l.ſi.C.de inof. teſta.⁊.j.ſi a pa.quis fu.ma.ſuper rubri.⁊ ibi de hoc dixi:⁊ tenet Ja.de are.⁊ Cy.in auc̄.ex cauſa. Ego tenui idem per tex.in corpore:vt cum de ap.cog.vnde ſumitur auc̄.ex cauſa.⁊ auc̄.ex teſtamento.vbi dicitur ꝙ teſtamentum filij reſcinditur patre preterito:⁊ ſic intelligitur in caſu quo filius poteſt teſtari:ſed filius non poteſt:niſi in caſtrenſi vel quaſi ergo in caſtrenſi vel quaſi debet intelligi.⁊ ſic hodie ſubiacet querele.

s **I filius.** Hec.l.duos caſus ponit per pulcherrimam rōnem.⁊ vnuſ caſus eſt quando poſthumus natus eſt milite exiſtente in militia.ſecundus quando naſcitur poſt militiam.

e **Ius militis.**

Militia. Facilius tollitur quod valet iure ſpeciali.ꝙ̄ quod valet de iure cōi.h.d.⁊ no.tex.ibi alioquin ⁊c̄.

Ex.l.ſequenti.

❡ Filium pupillum inſtituens:⁊ ei pupillariter ſubſtituens extraneum:⁊ in codicillis reuocans pupillarem ſubſtitutionē extranei.ſubſtituēs ſorores pupilli valide reuocat.

m **Ilitis codicillis.** No.gl. que dicit ad teſtamentum.ideſt iuxta teſtamentū:⁊ ſic dictio ad.ponitur pro iuxta ⁊ eodem modo:vt.l.quidem hiberus.ſ.de ſer.vrb.pꝛedi. Et.l.idem apud labeonem .§.ſi conuitium.j.de iniurijs.⁊ ibi per Ja.⁊ tene menti hanc.l.nam per ipſam conſului in ciuitate iſta in vna queſtione.nam dicit.l.i.ſ.e.ꝙ milites quocūqꝫ modo ſint teſtati valet teſtamentum:⁊ dicit ſi fecit codicillos hereditas debetur iure directo.modo quidā inſtituit filium pupillum:⁊ ei pupillariter ſubſtituit quendā extraneum.poſt in codicillis illam pupillarē ſubſtitutionē reuocauit ⁊ ſubſtituit ei ſorores illius pupilli:⁊ euenit caſus illius pupillaris ſubſtitutionis dicit ſubſtitutus pupillariter ꝙ in codicillis nō potuit reuocari ſubſtitutio iure directo:ſed iure fideicommiſſi. ⁊ ſic volebat ſuccedere de iure directo:⁊ reſtituere alijs ſubſtitutis retēta quarta:⁊ ſic tenebant oēs doc. Ego dico ꝙ ille extraneus in totum repellatur: q: quando in prima voluntate eſt inſtitutus extraneus:⁊ in ſequenti voluntate non ſolenni ſunt inſtituti venientes ab inteſtato: tunc prima voluntas ſolennis tollitur per ſecundam nō ſolennem: vt.l.hac conſultiſſima .§. ſi quis autem .C.de teſt.⁊.l.ij.ſ.de iniuſ.teſta. Sed mihi reſpondebatur ꝙ ille.§.ſi quis.loquebatur quando teſtato: nō reſtrinxit ſe ad certum genus teſtandi . Ego reſpondi per illam.l.nam ſicut ibi in.§.ſi quis autem. permittiẗ non ſolenniter teſtari.ita hic militi permittitur non ſolenniter teſtari:⁊ tamen miles reſtrinxit ſe ad certū genus teſtandi.ſ.quia voluit codicillari:⁊ ex illo priuilegio in codicillis dare hereditatem directo:vt hic. ⁊ ita fuit obtentum.

Miles. ❡ Oppo.ſ.e.l.querebatur.So.vt ibi ⁊ videbitis.j.e.l.in ſi.

Miles. No.ex hoc.§.ꝙ auc̄. ex cauſa. q̄ dixit ex cauſa preteritionis vel exheredationis ⁊c̄.habet locum vbi teſtato: preterijt filium ſciēter ſecus ſi ignoranter:q: tunc legata non debenẗ:vt hoc .§.⁊.l.ſi cum vel in vtero.C.eo.ti.

Ex.§.ſequenti.

❡ Inter venientes ab inteſtato ſufficit quoquo voluntatis iudicio diſponere. Et ſi producatur teſtamentū inter liberos coroſum taliter ꝙ nō appareant niſi duo teſtes valet tamen teſtamentum.

Veteranus. Nota ſolennē.§.⁊ no. tex. ibi in cuius exceptione iuriſ ⁊c̄. Et quero quid volunt dicere iſta verba. Reſpō. doli exceptio ſemper nititur equitate:vt.j.de doli except. .l.q equitate.vnde ſi legatarius petit repelliẗ exceptione:quia non habet voluntatem defuncti. Si vero legatarius poſſidet ⁊ heres inſtitutus petit ſimiliter repellitur heres exceptione que pꝛocedit ex ea equitate: qa petit quaſi non habeat voluntatem defuncti:⁊ ideo in pari cauſa potio: eſt conditio poſſidentis. Opponi.ꝙ etiam inſtitutio non valebit:vt.l.ſi hereditas.C.de his qui.vt indig.So.vt ibi per doct.no.⁊ in.l.noſtram .C. de te.⁊ crederem ꝙ ſi aliquis diceret iſta verba hodie coram quinqꝫ teſtibus:⁊ in illo teſtamento non eſſent extranei ſcripti:ſed venientes ab inteſtato primum tolleretur[a]:q: ſufficit quoquo volūtatis iudicio ⁊c̄.vt.l.ij. .C.de iniuſ.teſta.⁊.l.hac conſultiſſima.§.ſi quis autē.

[a] ❡ Primū tolleret. De hoc dicto feci mentionē in.l. ſi iure. de lega.iij.

a ℭ In doctor. an doctoratus ſit dignitas. vide do. abb. in .c. clerici de iudi.

.C.de teſta.⁊ hoc tene menti:⁊ ſemper reſpice qs ſit inſtitutus in teſtõ. Nã ſemel ego habui de facto.ꝓducebaṫ quoddam teſtm̃ ſcriptum ⁊ publicatũ in quo erãt ſcripti filij teſtatoris ⁊ rogati ꝑ fideicõmiſſum reſtituere:qḋ teſtm̃ erat corroſum adeo qḋ nõ apparebant niſi duo teſtes.dicebaṫ ꝙ teſtm̃ non valebat:ſed certe dixi ꝙ valebat ꝑ.§.ex imꝑfecto.l.hac cõſultiſſima.C.de teſta.

Miles. Quero ſi miles facit ƺ teſtm̃:an videatur velle reuocare ipſo iure primum. vel an videaṫ vtrũqƺ valere. Cl.in.l.querebaṫ.ſ.e.dicit ꝙ in dubio valet vtrunqƺ:ſed ibi tex.illius.l.facit in ꝯtrarium. ℭ Iſte tex.facit ꝓ glo.ſ.e.l.in prin.⁊.§.i. Quid dicemus. Dic ſiquidẽ primuƺ teſtm̃ expreſſe vult remanere nõ eſt dubium:vt.d.l.querebaṫ. Si aũt nil dicit.⁊ tunc aut fecit ſm̃ teſtm̃ ſuper oibus bõis:⁊ videṫ ꝑmũ tunc reuocaṫ:vt hic.⁊.d.l.q̃rebaṫ. Si aũt facit ſuꝑ pte bonoꝝ:tunc in dubio videṫ velle vtrunqƺ valere:vt.ſ.e.l.i.in ꝑn.⁊.§.i.ita dicũt doctores.

s **I duobus.** Iſtã materiã examinat glo.plene.in.l.i.C.e.ti.

q **Uod dicitur.** No.ergo ꝙ ĩ iſtitutionibus exiſtẽs cõditio trahiṫ retro:vt hic ⁊ no.ꝑ Dy.in.c.i.ď reg.iur.lib.vj.ſecus ſi in legatis:vt.l.i.§.i.ad ſylle. ⁊ ibi videbitis.

Ex.l.ſequenti.

ℭ An inſtrã ꝯfecta a notario ſuo valeant. Et teſtm̃ militis nõ valet ſi nõ eſt ꝑfectum.

l **Utius.** No.illud verbum notario ſuo ⁊c̃.qḋ ẽ valde no.an ille note ꝓbent dixi in.l.quotiẽs.ver.ſed ſi nec note.ſ.de here.inſti. Io.an.diſputauit vnã.q.an inſtrm̃ factum a notario ſuo valeat. Et videṫ caſus ꝙ valeat:⁊ põt allegari ꝓ ⁊ cõtra:ſed magis videṫ ꝙ ſic.⁊ hic erat dubiũ q: erat ſcriptũ notis ⁊ nõ lr̃is extẽſis.hãc.q. ponit Io.an.in mercurialibus ſuis in ti.de regu. iu. nõ recordor ſub qua littera. Item aliud qḋ diciṫ legitimis ꝓbationibus no.vt dixi.ſ.in.l.i.in fi. Itẽ no.ꝙ etiã teſtm̃ militis nõ valet ſi nõ eſt ꝑfectum.facit.j.de leg.iij.l.fideicõmiſſa.§.i.⁊.ſ.de teſta.l.ſi is qui.

m **Iles ita.**

Et quia diximus. Ibi ⁊ qḋ in bonorũ ⁊c̃. ℭ No.ꝙ licitũ ẽ arguere de rebus ad tp̃s : vt h. Et idem de pſonis ad res:vt.l. qui plures liberos. de vul.⁊ pup. Idem de tp̃e ad locum in.l.vinuƺ.ſi cer. peta.⁊.l.in hac.ſ.de tritica.⁊.l.quotiẽs.ď ver.ob. ℭ Itẽ collige rõnem ex hac.l.quare qs nõ põt decedere ꝓ parte tp̃is teſtatus ⁊ ꝓ parte nõ:q: ſicut qs nõ põt decedere ꝓ parte rerũ teſtatus ⁊ ꝓ parte nõ. ita nec in tp̃e dixi in.l.hereditas ex die.ſ.de here.inſti.

Ex.§.ſequenti.

ℭ Miles nõ põt relinquere mulieri de qua eſt turpis ſuſpitio. Et an poſſit relinquere cõcubine. Et an priuatus poſſit concubine relinquere vel mulieri de qua eſt turpis ſuſpitio. Et qd de clerico. Et an poſſit relinq̃re quis illi mulieri q̃ putat habere in vxorem cum nõ põt aliqua ratione.

Mulier. ℭ No.notabilẽ.§.ꝙ miles non põt relinquere mulieri de qua eſt turpis ſuſpitio.⁊ idem habeṫ in.l.mulier.j.de his qui. vt indi.⁊ in.l.ij.C.de dona.inter vi.⁊ vxo. ℭ Sed quero qd in concubina.vtrum miles poſſit ſibi relinquere. Guil.vr̃ velle ꝙ nõ:vt no. in.l.affectionis.j.de dona.⁊ vide ea que ibi dixi. ℭ Quero qd in priuato q donat vel legat alicui mulieri cõcubine:vel alij in qua eſt ſuſpitio . Dic gl.ꝙ valet ⁊ allegat.l.affectionis.j.de dona.⁊.l.donationes in cõcubina.j.e.ti.ſed in legato eſt expreſſum ĩ.l.q cõcubinam.de leg.iij.⁊.l.item legato.§.parui.e.ti. ℭ Sed qd in clerico q retinet cõcubinam ⁊ ei legatuƺ relinquit. Ric.mal.dicit ꝙ nõ põt:vt hic.⁊.l.militẽ.de his qui. vt indig. Naƺ ſicut miles ſecularis militie non põt.ita miles celeſtis militie nõ põt:⁊ pro hoc alle. gl.l.miles de re iudi.⁊ ibi idem dixi. Quero qd in ea quã qs retinet tãq̃ vxorem habere quã in vxorem habere nõ põt rõne conſanguinitatis vel alia rõne:an põt ſibi relinquere legatum. Ueritas eſt iſta: aut mulier ignorat matrimoniũ nõ cõſiſtere:ſed credit illud valere:tũc valet.j.de leg.i.l.i.⁊.l.ij.de his qui.vt indig. Aut mulier ſciebat matrimonium nõ cõſiſtere:⁊ tunc in eius pſona legatum nõ põt conſiſtere:vt.l.vxor marito.j.de vſufru.leg. Aut dubitaṫ vtrum ſciuerit vel nõ:⁊ in dubio preſumiṫ ignorãtia:vt.l.fi.j.de leg.i. Item poteſt intelligi ignorantia vel ſcientia ex his que no.in.l.fi.de ritu nup.

Ex.l.ſequenti.

ℭ Imperator nõ efficitur imꝑator niſi ſuſcepta infula Et an miles habeat dignitatem: ⁊ doctor dicitur illuſtris. Et ſi legerit ꝑ.xx.annos cõſeq̃tur comitiuã. Et an electione qs conſequatur dignitatẽ. Et an ex eo ꝙ miles ⁊ ſcholaris ſunt ſcripti in matricula gaudeãt priuilegijs aliorum. Et an ſufficiat ſcholareƺ ꝓbare ꝙ anno intrauit vt gaudeat priuilegio.

e **X eo tempore.** Nõ a tp̃e electionis ſed ex eo tp̃e quo ſcriptus eſt in matricula militũ incipit quis priuilegio militari vti.h.d. Glo.dat tres concordantias:vt hic.habes ꝙ ex ſola electione nõ eſt qs miles nec aliquã dignitatẽ conſequiṫ ex electione ſola: vt in auc̃.de admi.§.fi.nec efficiṫ ſui iuris:vt in auc̃.cõſti.que de digni.§.i. Item nec imꝑator efficitur imꝑator niſi ſuſcepta infula:vt.l.bene a zenone.C.de quadri.ꝑſcrip. ℭ Quero vtrum miles habeat dignitatẽ. Rñ.nõ vt.l.penul.C.qui nõ po.mi.li.x.⁊ de eq̃ſ.dig.l.i.e.li. ⁊ ſic iſta ſimilia nil habent cõe cũ milite: q: predicti ſũt ĩ dignitate. Iteƺ adducit glo.ſimile in magiſtro intelligẽ aliarum artium. Sed qd in doctore? Dic vt ſolet notari in prima conſtitutione.ff.veteris vbi doctor appellatur illuſtris.ſed ſi legerit ꝑ.xx.annos cõſequiṫ dignitatem comitiuã. Itẽ dicit glo.ſimile in piſtore. ℭ Oppo.j.l.pxi.vbi anteq̃ ſit ſcriptus in matricula gaudet priuilegio militari. Dicit glo.ꝙ hec.l.ſuppleṫ ꝑ illam. vide glo.que dicit iuſſus cingi: ⁊ ſic ex quo inueſtiturã quis eſt iuſſus recipere videtur cõſequi dignitatem: et de inueſtitura vide ꝑ Dy.in.c.i.de reg.iur.lib.vj.⁊ habemus.x.col.quid ſi inueſtitura. ℭ Item op.dicaṫ hic. ꝙ per electionem qs nõ conſequiṫ dignitatẽ contra.in.§.filius.inſti.qui.mo.ius.pa.po.ſo.⁊.l.fi.C.de decur. So.ibi loquitur in caſibus ſpecialibus in quibus ex ſola electione cum acceptatione ſecuta quis conſequitur dignitatem:ſed hic loq̃tur in dignitatibus minoribus in q̃bus electus quis non poteſt cõſequi dignitateƺ: vt no.in auc̃.de ar.§.illud.col.vj.⁊ in auc̃.cõſtitu.que de dignita.§.i.col. vj.⁊ in auc̃.epalis dignitas.C.de epiſ.⁊ cle.que inde ſumitur:⁊ facit qḋ no.de conſul.l.fi. lib.xij.⁊ dixi in prin.l.publius.j.de condi.⁊ demon. Contra hoc op.in auc̃.de defen.ci.§.ſed ſi eadem ubi ex ſola electione quis cõſequiṫ dignitateƺ:⁊ ita intelligit gl.illũ tex.in.l.priuatorum.C.de iuriſ.om.iu. ſed illa glo. non intelligit iſtum tex.bene: q: ibi dr̃ ex ſola electione ante confirmationẽ cum adminiſtratione tñ quis conſequitur dignitatem . Rñ.ꝓpter periculum ne officiuƺ interim uacaret:⁊ ita dicũt canoniſte: q: in eccleſijs ual de remotis ab eccleſia romana ſtatim electus facta electione poteſt adminiſtrare etiam ante confirmationeƺ ut in.c.ne pro defectu.extra de elec.⁊ eodeƺ modo defenſor poteſt ante confirmationem adminiſtrare: ſed nõ habet dignitatem oĩmodam: q: bene põt remoueri ſi nõ eſt dignus. Sed contra hoc facit hec.l.ubi non ſufficit electio cum adminiſtratione niſi ſit ſcriptus in numero. Sed rñdeo hec.l.loquiṫ in minoribus in q̃b⁹

¶De acquirenda hereditate.
a i Iuriſcõſultus. foro cõſcientie. Utrũ in foro ꝯſcientie heres teneat̃ vltra vires hereditarias. vide de hoc Fede. in cõſi. xxj. vbi late diſputat an heres poſſit cõueniri vltra vires hereditarias ĩ foro cõſcientie nõ cõfecto inuentario. de quo etiã vide no. per bar. in .l. gerit. .j. eo. ꝛ Jo. an. i. c. ij. de vſu. in. vj. in nouella. ꝛ vide bal. l. l. fi. ĩ ꝓn. de iure delib. ꝛ in. l. muto. j. e. ꝛ i .l. filiũ quez hñtez i. xvij. col. fa. herc. ꝛ anto. d bu: in. c. tua noſ de vſur. ꝛ ange. in. l. in teſtamẽto. la. ij. .C. d teſ. mili. ꝛ in .l. i. §. hec ſtipulatõ ſi cui pluſq̃ꝫ p. l. fal. ꝛ pe. de aucha. in .c. poſſeſſor. in. iiij. charta. d reg. iu. in. vj.

b ¶ Theologi. ADDE ꝙ pau. dicit ſe ſemp dubitaſſe d hoc dicto bar. ꝙ heres nõ cõficiẽs iuẽtariũ nõ teneatur ĩ foro ꝯſcie: q. l. ꝯſcie obligat ad oẽ illud ꝙ obligat. l. poſitiua qñ facta eſt ab hñte ptãtem vt dicũt theologi ꝛ etiã bar. i. l. ſi qs ꝓ eo de fideiuſ. ꝛ in alia materia. i. l. vectigalia. j. d publi. ꝛ ẽt adducit gl. in. c. litteris de rap. ad h tñ rñdet ꝙ allegata per pau. non loquunt̃ in foro ꝯſcie: ſed ciuili. An ãt de iure canonico teneat̃ vltra vires hereditariaſ nõ cõficiẽs inuentariuꝫ bal. i. l. fi. C. de iure deli. tenuit ꝙ idẽ ſit ꝙ de iure ciuili. ꝛ idẽ voluit Ange. vt refert Imo. in. l. i. §. hec ſtipulatio. j. ſi cui pluſq̃ꝫ p. l. fal. bal. tñ h dicit ꝙ i terriſ eccleſie: ꝛ ſuat̃ ius canonicũ ꝙ qſ nõ tenet̃. al. Jo. an. in. c. q̃. ꝙ. d vſu.

nõ eſt dignitas. ſed predicta loquunt̃ in officijs vbi eſt dignitas. Op. de bo. poſ. ex teſ. militis. l. .i. in fi. ſo. vt ibi dicã. Itẽ op. ð. l. qui mittitur. §. añpe. ꝛ pe. ſ. ex qui. cau. ma. So. donec eſt in itinere habet̃ loco abſentis cã reipublice: nõ tñ eſt miles. Itẽ vĩ ꝙ nõ ſufficiat ꝙ ſit in numero: ſed oportet ꝙ hẽat ſtigmata: vt. l. ſtigmata. C. de fabricẽ. li. xj. So. dic ꝙ ẽt requirit̃ ꝙ hẽat ſtigmata ꝛ alia q̃ notant̃ in. l. pe. ex qui. cau. ma. Dicit̃ h ꝙ ille qui eſt ſcriptus in matricula militũ hꝫ priuilegia militũ. Et ſcholaris ſi eſt ſcriptus in matricula ſcholarium hꝫ priuilegia ſcholariũ. Sed q̃ro qd ſi eſſꝫ ſcriptus ꝛ nõ eſt miles vel nõ ẽ ſcholaris. Rñ. nõ hꝫ priuilegiũ: vt. l. ſcrinearios. C. e. ꝛ. l. q ſub pretextu. C. de ſa. ſan. ecc. ꝛ. l. qui duos. .§. ſi munere. ſ. de excu. tu. ¶ Sed q̃ro an ſufficiat ſcholarẽ ꝓbare ſe anno intraſſe ꝛ ſtuduiſſe ſi nõ ſtudet: an vero ꝑdat priuilegium ex eo qa nõ exercuit illud miniſteriũ ꝑ vnum annũ. Rñ. nõ ꝑdit priuilegiũ niſi ſteterit ꝑ qnqꝫ annos: vt de primicer. l. fi. lib. xij. C. ꝛ de ꝓfe. ꝛ medi. l. iij. li. x. nõ ſunt hic alia dicẽda ad pñs tene menti.

f **Illius.** Habet̃ ꝓ facto qd de primo eſt fiendum. h. d.

¶De acquirenda hereditate. Rica.

Ex. l. ſequenti.

¶Quid ſit hereditas: ꝛ quo iure fuerit ĩtroducta. Et an heres in foro conſcientie teneatur ad debita vltra vires hereditarias. Et q̃ ſit dña ĩter hereditatem ꝛ bona vacantia: ꝛ qualiter hereditas acquiratur.

Iuriſconſultus.

i In. l. i. de origie iuris admonet nos nõ incipere ſine aliqua p̃fatõe ꝛ memini anno p̃terito in lectura. ff. veteris aſſumpſiſſe auctoritatẽ. Pulchra ſum ꝛ decora ꝛc. nunc aſſumo iſtam Nigra ſum ſed formoſa filie hieruſulem. ideo dilexit me rex ꝛ ĩtroduxit me in cubiculum ſuuꝫ. In quibus verbis ꝛc. Glo. continuat rubricã. Dictum eſt. ſ. de iure deliberãdi. dic vt in ea. ¶ Quero quid ſit hereditas. Rñ. iuriſconſultus paulus dicit hereditas nihil aliud eſt q̃ ſucceſſio in vniuerſum ius ꝙ defunctus habuit: vt. l. nihil de verbo. ſigni. ¶ Examinemus hoc illud non videt̃ ꝓcedere. Aut intelligis de iure ſuccedendi ꝛ hoc eſt falſũ Nam ius ſuccedendi habet quis anteq̃ adeat: qd patet: q: tranſmittit quis anteq̃ adeat qñcũqꝫ: vt. l. cum antiquioribus. ſ. e. Si ergo hereditas eſt ius ſuccedendi. ergo quis habet hereditatem anteq̃ adeat̃ quod cõtinet in ſe repugnãtiaꝫ: ꝛ ẽ contra tex. l. p̃cia rerum. j. ad. l. fal. Aut intelligis de ipſa ſucceſſione: ꝛ tunc anteq̃ ſuccedatur nõ eſt ſucceſſio: ꝛ ſic nõ eſſet hereditas anteq̃ adeat̃ quod eſt falſum. Aut intelligis de ipſo actu ſuccedendi: ꝛ illa nõ eſt hereditas: ſed ẽ quidam actus animi ꝛ facti: vt. l. ꝓ herede. §. i. .j. e. Aut intelligis poſt ipſam ſucceſſionẽ: ꝛ tũc nõ eſt hereditas: q: poſt q̃ quis adiuit deſijt hereditas eſſe: ꝛ cõfunditur cum patrimonio heredis: vt. l. ſed ꝛ ſi plures. §. filio. de vul. ꝛ pupil. ꝛ .l. fi. in fi. C. de inoffi. teſta. ꝛ no. in. l. i. §. veteres de acqui. poſ. ꝛ vbicũqꝫ poſt aditam hereditatẽ

ꝛ idem voluit ang. in. l. ex teſtõ la. ij. de teſta. mi. que opi. põt ſaluari ſm ipſuꝫ ang. in. d. §. hec ſtipulatio. in eo qui nõ ſenſit ꝯmodũ vt eſt in executore q tenet locũ heredis q nõ fecit inuẽtariũ vt no. bar. in. l. cẽturio .ſ. de vul. ꝛ pup. Itẽ põt ſaluari in eis q ſuccedũt illis q nõ tenent̃ ĩ pluſ q̃ꝫ facere poſſint: vt i. l. ſũt qdã de re iudi. ꝛ licet tale bñficiuꝫ nõ trãſeat ad heredes vt. l. q: tale ſo. ma. tamẽ iſto caſu ne deterioris ſint heredes q̃ꝫ defuncti nõ tenebũt̃ Et circa p̃dicta abb. ꝯſilio. lxxiij. in ſcda pte cõſilij tenuit ꝙ in foro ꝯſcie nõ teneatur q: cõſitenti credit̃ in oibus cuꝫ ibi nõ tractetur niſi de preiudicio ſuo: vt in. c. ſignificaſti de homi. ꝛ c. ſi qs ſuadente de penis. in foro aũt iudiciali eccleſiaſtico tenetur nõ cõficiẽs inuẽtarium vltra vires hereditariaſ ẽt ſi ſit clericus. ꝛ dicit ꝙ gl. q̃ꝫ ſeqtur Jo. an. i .c. i. de teſta. tenuit ꝙ ẽt eccleſia teneatur. ꝙ ipſe nõ ſeqtur. ſꝫ in oib9 alijs ꝓcedat ꝛ ꝙ leges loquẽtes de inuẽtario habeant locũ de iure canonico dic videri tex. i. c. raynaldus i fi. d teſta. ꝛ ibi dicit ꝙ ita cõiter tenẽt doc. lati9 ibi vide. q: nullã facit diſtictionẽ.

c ¶ Bõa vacãtia. De q̃ aliqd dixi i l. ex facto. §. fi. in. ij. charta ad treb.

appellatur hereditas impropria locutio eſt: vt ibi no. Reſpondeo neutro dictorum modorum intelligitur facta diffinitio. nam predicta ſe referunt ſolum ad ſucceſſionem hois diffinitio loqtur de ſucceſſione iuris. mortuo enim teſtatore ſuccedit quoddam ius quod vocat̃ hereditas ꝛ perſonã defuncti cõtinet in omnibus iuribus q̃ defunctus habuit: vt. l. hereditas in multis. j. de acqui. re. do. ꝛ. l. mortuo. j. de fideicom. lib. ꝛ illud eſt ius qd appellatur hr̃ditas: vt. l. ij. §. fi. ſ. de re. diui. Illud eſt ius ꝙ per aditionem acquirimus: ꝛ iſte eſt verus intellectus illius. l. licꝫ gl. ibi. ꝛ. j. de bo. poſ. l. iij. §. hereditaſ. videat̃ aliter intelligere. ¶ Secundo quero quo iure eſt ĩtroducta hereditas. Uidetur ꝙ de iure gẽtiuꝫ. naꝫ omnes gentes iſto iure vtunt̃. tranſmittunt eniꝫ hereditates ſuas ad poſteros: ꝛ hoc habemus in veteri teſtamento in pluribus locis. ¶ In cõtrarium ꝙ ſit de iure ciuili romanorum tantum eſt tex. in decretis di. i. §. ius quiritum. facit de verb. ſigni. l. obuenire. ꝛ. l. tutelas. in prin. de capi. dimi. ꝛ quod no. j. eo. l. iij. ꝛ. C. de acqui. poſ. .l. i. ꝛ hoc apparet: quia deportati qui non ſunt capaces eorum que ſunt iuris ciuilis nõ ſunt capaces hereditatis. vt. l. i. C. de heredi. inſti. ꝛ illd eſt verum ꝙ hereditas dicto modo ſũpta. ſ. ius quoddam quod ſuccedit in omnibus bonis q̃ defunctus habuit eſt ſolum ciuium romanoruꝫ ꝛ nullius gentis alterius. ¶ Et ex hoc ſequitur deciſio vnius queſtionis quam decretiſte ꝛ theologi formant vtrum in foro conſcientie[a] heres teneatur ad debita vltra vires hereditatis. Reſpõdeo ꝙ non: q: in foro conſcientie nõ aſſumitur iſto modo quo ſumitur de iure ciuili: ꝛ ideo nõ tenetur niſi quatenus patiuntur hereditatis facultates. Ita tenet Hoſtiẽ. in ſumma de teſt. §. penul. ver. quid ſi bona ꝛ ita tenet Joan. an. de vſur. c. q̃q̃. lib. vj. in nouel. Idem tenent theologi[b] vt vidi in multis ſententijs eoruꝫ. ¶ Et ex hoc apparet aliud que eſt differentia inter hereditateꝫ ꝛ bona vacantia[c]. Reſpon. q: ſi ſuccedit in vniuerſum ius ꝛc. tenet̃ vltra vires hr̃ditatis ſed quãdo quis capit ſub hoc nomine tanq̃ bona vacantia non dicitur in hereditate ſuccedere vt. l. iij. §. eadem conſtitutio. de fideicom. li. cuꝫ glo. ibi poſita: ꝛ ideo non tenetur vltra vires hereditatis: vt. l. i. §. an bona. ꝛ. l. non poſſunt. de iure fiſ. ¶ Tertio quero qualiter hereditas acqratur. Reſpon. duobus modis. Aut facto hominis. aut ipſo iure. ſi facto hominis ꝛ hoc ẽ tripliciter vel de iure ciuili. vel de iure pretorio. de iure ciuili ꝛ hoc vel per aditionem ꝛ habemus iſtum titu. ꝛ de hoc loquitur rubrica dum dicit de acquiren. here. vel per reſtitutionem trebellianicam: ꝛ habemus titu. ad trebel. vel per bo. poſ. inductam a iure ciuili ꝛ habemus titulum vt ex le. vel ſenatuſconſul. bo. poſ. detur. ¶ Ex predictis ergo habes ꝙ aliud ẽ hereditas. aliud ius acquirendi. aliud ipſe actus acquirendi.
¶ Secũdo modo acquiritur ipſo iure: vt in ſuo herede ꝛ neceſſario. vel in neceſſario tantuꝫ. ſed quia heres ſuus: ꝛ neceſſarius habet a pretore beneficium abſtinendi ad hoc: vt in effectu dicatur heres eſt neceſſe ꝙ illam acquiſitionem a iure introductam acquirat: hoc eſt approbet qd ſit per immixtionem: ꝛ de hoc loquitur rubrica

dum ſubdit. ⁊ de admittenda hereditate: vt habes per. d. ſed prout habes ſine. d. debet intelligi. i. de perdenda ſeu repudianda. Tractat enī hic titulus tam de acqſitione ſeu ꝙ de repudiatione hereditatis. Tractare enim hic pro declaranda materia huius titu. quattuor intendo ꝑncipaliter. Primo de iure ſeu poteſtate acquirendi hereditatem. quod dicam in. l. is poteſt. j̄. eo. vbi glo. ponit. Secundo de ipſo actu acquirendi hereditatem. quod iuriſcon. examinat in. l. ꝓ herede. per totam. l. j̄. eo. ego tractabo in. l. gerit. j̄. eo. Tertio vtrum hereditas non adita trāſmittatur. quod tractabo in. l. ventre. j̄. e. Quarto vtrum hereditas pro parte haberi ⁊ pro parte repudiari. ⁊ in hoc paſſu glo. extendit ſe multum in. l. quidam eulogio. C. eo. quod Dy. tractat in. l. i. j̄. e. tamen quia illa materia fundatur ex multis. ll. huius titu. vt prius videatis leges tractabo eam in. l. fi. j̄. eo. vide glo.

Ex. l. ſequenti.

¶ An adeundo partem acquiram totum. Et quid partem repudio ⁊ partem deferaꝫ: ⁊ an repudiando partem videatur alias partes repudiare. Et que ſit ratio ꝙ aditio partis trahat ad ſe totum non autem repudiatio. An autez in legatis idem ſit ꝙ in hereditate. Et cuꝫ aliquis tibi apponit quantitatem florenorum dicens ſe velle tibi donare ⁊ tu accipis ſolum partem: an poſſis poſtea petere totam quantitatem. Et an ille poſſit repetere illam quantitateꝫ dicendo ꝙ non potuit partem acceptare.

q **Vi totam.** Aditione partis totum quod poteſt queritur ſiue ſimul ſiue diſcretis partibus hereditas deferatur. hoc dicit. cum. l. ſeq. diuide. Prima pars loquitur quando hereditas fuit delata per partes pluribus: ſed per repudiationem deuenta eſt ad vnum: ⁊ hoc ſm primam glo. que in prima. l. ponit caſum per. l. ī teſtamento. C. de impu. ⁊ ali. ſubſtitu. Secundo quando hereditas per partes fuit delata vni. ſecunda pars eſt in. l. ij. Vel aliter ⁊ melius. Primo loquitur quando hereditas tota fuit delata vni ſine diſtinctione partium. Secundo vni per diſtinctionem partium: ⁊ iſta eſt ſecunda lectu. gl. in. l. i. que eſt verior ⁊ magis applaudet littere. Ad euidentiam ſcias ꝙ naturaliter: ⁊ de iure eſt ꝙ vnam rem quis non poſſet tenere in manibus pro parte exiſtente vnitate vt. l. vulgaris. in principio. j̄. de furtis. ⁊ l. an pars. j̄. pro derelicto. Sed diuidendo vnitatem ⁊ frangendo reꝫ poſſet partem abijcere ⁊ partem tenere: vt. d. ll. Hoc premiſſo pone caſum in terminis. Alicui eſt delata hereditas in totum. quero an poſſit ꝓ parte agnoſcere ⁊ pro parte non. Reſpon. iuriſconſul. ꝙ non: non enim poteſt eam ſcindere ⁊ ſcindendo partem habere. vide text. Sequitur. l. ſed ⁊ ſi quis. Sed quero quid ſi teſtator eam diuiſit ⁊ ſcidit per partes ⁊ relinquit ꝑtes vni vtrum poſſit quaſdam partes adire ⁊ quaſdam repudiare. Et dicit ꝙ non. hic dicit vide litteraꝫ ratio in prima. l. eſt: quia hereditas non eſt heredis anteꝙ̄ adeat: ideo non poteſt eam ſcindere ratio in ſecunda. l. eſt quia lex multum pro incōtinenti habꝫ ꝙ illa perſona que repreſentata eſt in hereditate repreſentetur pro parte tantum. ⁊ pro parte non: ⁊ ideo legiſlator introduxit ꝙ ꝑ aditionem partis inquantum poteſt per adeuntem videtur eſſe aditum de ipſa hereditate: vt hic. ⁊ in. l. ex aſſe. ⁊ l. ſi ſolus in prin. j̄. eo. Opp. j̄. e. l. ſi ſolus. ver. item ſi ſeruus. Sol. dicit glo. hic quando deferuntur plures partes vni per ſe ſibi quando per alium. Iſtud eſt veruꝫ ſi primo quis adijt partem ſibi delatam per ſe: tunc non acquirit partem delatam per ſeruum vel filium ratio quia non poteſt ipſe ſolus ſua volūtate acquirere: ſed requiritur conſenſus ſerui vel filij q poteſt non conſentire: vt. l. cum proponas. C. de heredi. inſtitu. ⁊ l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. j̄. e. Sed ſi primo ſibi acqreret partem ſibi delatam per ſeruum ſeruo adeunte ex iuſſu ſuo tunc ſtatim acquireretur ſibi altera pars ſibi delata: quia poteſt ſua voluntate ſibi acquirere: vt. l. ſi ego. j̄. eodem. Item qn̄ ſunt plures partes mihi delate per me aditione vnius acquiro totum ſi poſſum. ſi non poſſum ſecus vt ſi eſſem inſtitutus in parte pure: ⁊ in parte ſub conditione: vt. l. ſi te ſolum. ſ̄. de heredita. inſtituen. Remanet ergo firma regula quam dedi in ſummando. ſcilicet per aditionem partis totum acquiritur quod poteſt ſiue ſimul ſiue ſeparatim diferatur. ¶ Quero vtrum adeundo partem acquirā totum. glo. dicit ꝙ ſic: vt. j̄. e. l. ex aſſe. ⁊ intelligitur glo. etiam ſi ſtatim dicam partem adeo partem repudio. ⁊ quod ſic intelligit patet ex eo qđ poſtea querit. Quid ſi partem repudiat: parteꝫ defert. Iac. de are. iſto caſu dubitabat: quia iſta verba videntur tenere repugnantiā: ⁊ ſic actus vitietur: vt. l. vbi repugnantia. j̄. de regu. iur. puto ꝙ glo. verum dicat nec contineant repugnantiam: vt patebit ex infra dicendis ſtatim. Dico ergo ꝙ. quandoqꝫ heres adijt partem: ⁊ vtrum plus deferatur ſibi ignorat: ⁊ dic vt. l. ex ſemiſſe. j̄. eo. Quandoqꝫ ſcit plures partes ſibi deferri ⁊ tunc ſi quidem vnam parteꝫ adijt ⁊ de alia nil dicit eſt heres in totuꝫ quod poteſt: vt. l. ſi ex aſſe. j̄. eo. ſi vero adijt vnam partem: ⁊ alias partes repudiauit: tunc ſimiliter eſt heres in totum vt hic. ſm glo. probo quia poſito quia repudiatio valeret in partibus repudiatis tamē per ius accreſcendi in totuꝫ ſuccederet: nec continet repugnantiam ſi repudio ex inſtitutione ⁊ volo ex iure accreſcendi: vt in. l. ſi tu ex parte. in fi. j̄. e. ⁊ nota. in. l. nec is. j̄. e. Sed ſi poneres ꝙ renunciauit iuri adeundi ⁊ iuri accreſcendi. adhuc dico idem qđ eſt heres in totum. Ius enim accreſcēdi nō eſt ꝑſone ſed portōiſ. vt. l. ſi ticio. §. i. ſ̄. de vſufruc. ⁊ l. ſi totam. j̄. eo. ⁊ ſic perſona ei iuri renunciare nō poteſt: ⁊ hoc eſt quod dicitur ꝙ res accreſcit inuitis: vt. C. de cadu. tol. l. vna. §. is igitur. Item dico ꝙ ſi ipſe diceret adeo iſtam partem. ita tamen ꝙ mihi ex hoc non obueniat alia pars aliquo modo ſeu iure non valeret per. l. i. §. i. ſ̄. ſi vſufruc. peta. Sed ſi dicta verba proferret conditionaliter adeo illam partem ſi per hanc alia mihi non accreſcit aliquo iure: tunc aditio non valet: ⁊ hoc caſu eſſet vera opi. Ia. de ra. quia eſt facta ſub conditione de preſenti que deficit in. l. cum ad preſens. ſi certum peta. Ad idem. l. actus legitimi. j̄. de regu. iur. ¶ Secundo quero quid ſi partem repudiat vtrum videtur alias partes repudiare. Glo. ſentit ꝙ non ⁊ probatur in. l. ſi ſolus. in principio. j̄. eo. immo repudiatio partis nihil valet. ¶ Sed contra q vult vnum vult aliud ſine quo illud eſſe non poteſt: vt. l. nec is. §. primo. ⁊ l. illud. j̄. eodem. ergo repudiando partem videor repudiare omnes alias ſine quarum repudiatione illam repudiare non poſſum. pro hoc in. l. ſi quis. in. §. differentia. de acquiren. poſſeſſio. ⁊ quod ibi nota. per Dy. ⁊ alios ſuper gl. ſ. habendo ꝓ derelicto

dn̄ium uideor relinquere poſſeſſiōem ſine qua dn̄ium ꝑ derelicto haberi nō pōt. Rn̄deo ſi vno iure repudiē tn̄ poſſū illā ꝑtē alio iure habere .ſ.per ius accreſcēdi.⁊ iō dicitur illa repudiatio nullius effect⁹.uel poſſuȝ dicere ut glo.h̄ videt̄ ſentire ꝙ illa regula quādo qs vult vnū ⁊c̄.loqt̄ quādo qs vult aliqd acqrēdo.ſec⁹ ſi repudiādo ad qđ facit qđ no.in.d.l.ſi qs.§.differētia. ꝑ gl. lȝ illa opi.teneat̄ ibi cōiter. Quero q̄ eſt ratio ꝙ aditio ꝑtis trahit ad ſe totū non aūt repudiatio ꝑtis. Glo.dicit ꝙ eſt fauorabilior:⁊ eſt ſatis bona rō tamen aſſigno meliorē. Illud qđ eſt aliqd poſitiue recipit augmētuȝ.illud qđ nihil eſt non pōt augmētū recipe:ut.l. adeo.§.ꝙ ſi toto .j̄. ꝺ acq.re.do.⁊ qđ no.in.l.i.§.de iudi. Mō ad ꝓpoſitū adire h̄ṙditatē ꝓ parte ē aliqd acqrere ⁊ ponit aliqd in ꝑſona acqrētis.iō trahit ad ſe aliud ut dictū ē.repudiatio ꝟo nil pōit in repudiāte imo priuat:iō nō trahit ad ſe totū. ¶ Querit glo.qd ſi ꝑtē repudiat ⁊ aliarū aditionē defert. Dic ut in glo. ¶ Querit gl.qd in lega. Dic̄ ut ī glo.⁊ ē tertia glo.l.i. Glo. ponit duas regulas ⁊ unā exceptionē a q̄libet regula. Dic̄ glo.in legato vni⁹ rei eſt idē:qa nō pōt acqri ꝓ parte:⁊ ꝓ ꝑte repudiari. Et uerū dicit.rō patet:qa ſtāte unitate nō pōt fieri diuiſio.nā nō pōt diuidere legatarius hereditatē teſtatoris. Dicit glo.fallit in herede legatarij:ut.l.legatari⁹.j̄.de le.i. ⁊ eſt bona exceptio.rō qa īter h̄ṙdes ꝑ.l.xij.tab.ē diuiſuȝ ius legati.ut.l.i.C.ſi cer.pe.merito pōt heres pro ꝑte agnoſcere ꝓ ꝑte repudiare:nec ē in legato illa cōueniētia q̄ ē in hereditate.ſ.qa non repſentaret̄ ꝑſona in totū:qa ī legatis nō cadit Seqtur in gl.alia regula.ſ.ſi plura legata ſūt poteſt vnū amplecti aliud repudiari. Iſta ē bōa regula ceſſat eniȝ in his rō que ē in h̄ṙditate qn̄ ꝑ ꝑſes ꝑtes defert̄. Ponit glo. exceptionem niſi onus eēt iniūctuȝ uni legato:alteri nō:ut.l.ſi ex duob⁹.j̄.de le.ij.bona exceptio eſt qa ē eadē rō q̄ eſt in hereditate.ſ.vt illud on⁹ in totū ſubeat̄. ¶ Querit glo.qdā uoluit tibi donare ⁊ poſuit ante te magnā q̄ntitatē florenorū dicēs ſe donare tibi totū ⁊ tu accepiſti partē.⁊ poſtea penitet te ⁊ dicis ꝙ agnoſcēdo ꝑteȝ uideris agnoſcere totū:⁊ ſic uis petere totū. Ille ex aduerſo dic̄ ꝙ nō potes ꝓ parte acceptar̄:⁊ iō vult a te repetere qđ accepiſti.q̄rit̄ qd iuris. Et uidet̄ dicēdum idē qđ in legato:qa legatū eſt donatio:ut.l.legatū.j̄.de le.ij. Cōtrariū puto ꝑ illa ꝟba quā acceptauit valeat ꝓ alia nō poſſit aliqd dici: ut.l. .i.§.ſi ſtipulāti.j̄.de ꝟ.ob.⁊ ar.l.ſancim⁹.C.ꝺ dona. Nō ob.qđ dicit̄ de legato:qa legatū ē q̄daȝ diſpoſitio ꝑfecta[a] ab ipſo teſtatore.⁊ ſic eo mortuo q̄ſitum ē ipſi legatario dn̄ium vel ſaltē obligatio.nō ergo pōt repudiare pro ꝑte illud:ut.l. an ps.j̄.pro derelicto.ſȝ donatio ē cōtract⁹ qui nō ꝑficit̄ niſi cōſenſu duoꝝ tn̄ anteq̄ cōſentiam poſſū ipedire:ut nō ꝑficiat̄ niſi in certa ꝑte cū ex hoc donās nō ledat̄ nec donatari⁹:ut.l.i.§.ſi ſtipulāti.j̄.de ꝟb.ob. ¶ Quero qd ſi aliqd deferat̄ alicui ex.l.diſpoſitiōe non iure h̄ṙditario:an poterit ꝓ ꝑte agnoſcere. Certe nō:ut.l.iiij.C. ꝺ oī agro.deſer.li.xi. ¶ Ex ꝓdictis potes diſtiguere cū aliqd defert̄ alicui aut a teſtatore aut a.l. ſi a teſtatore aut iure legati aut iure inſtitutiōis.

q **Uandiu.** Seipam ſummat. ¶ Querit glo. īſra q̄ntū tp̄s pōt īſtitut⁹ adire. Dic ut ī gl. ¶ Op.de.l.pater de h̄ṙdi.inſti. So.glo.hec regula fallit in caſibus q ponūtur in glo. Certe in caſu.d.l.pr̄.uerū ē ꝙ fallit in alijs uero nō ut in eis videbitis. Aduerte tn̄ ꝙ iſta.l.dȝ intelligi q̄diu ꝑmus pōt adire de iure cōi. Si eni pōt adire ꝑ reſtitutiōem tūc ſubſtitut⁹ nō expectabit̄ ſiue ſit reſtitutio q̄ cōcedat̄ per ꝑtorē uiuentē : ut .l.iiij.§.i.de fideicō.li.ſiue cōcedat̄ ipo iure: ut .l.ſi.de repu.here.⁊ qđ no.in.l.ij.C.de iur.⁊ fac. igno.⁊.l.ſi qs ſu⁹.de iure deli. Alia dicēda ſuꝑ hac regula uidebitis.j̄.e.l.q̄diu.

n **Olle.** Hec regula format̄ h̄ negatiue. ī.l.is pōt.j̄.e.ponitur affirmatiue quā repetā ibi: ⁊ ibi examinabo hanc regulā.

Ex.l.ſequēti.

¶ Notari⁹ q̄lr ſcribere debeat aditionē factā ꝑ mutū ⁊ qualr teſtes poſſint teſtificari ꝙ mut⁹ uoluerit adire.

m **Utum.** Seipſaȝ ſummat. rationeȝ hui⁹.l.aſſignat glo. ¶ No.ſm glo.ꝙ nō ſufficit voluntas ſola in aditione:niſi declaret̄ per actū.quidam moderni cōtra vt refert Cy.in.l.potuit.j̄.e.dicā in.l.gerit.j̄.e. ¶ Querit glo.vtrū mutus ⁊ ſurdus poſſit iubere aliū adire. Dic vt in glo.⁊ bn̄. ¶ Oppo.extra glo. Mutus ⁊ ſurdus regunt̄ cōſilio curatoris:vt.l.i.in ſi.cū.l.ſe.depoſiti.⁊.j̄. de cura.fur.in rubrica:⁊ in.l.i.in ſi.de munerib⁹ ⁊ hono.ergo nō poſſunt adire ſua ſponte:vt.j̄. ꝓxi.§.So.quidā ſunt q ꝓpter hoc impedimentū efficiunt̄ nō capaces intellect⁹:⁊ iſti ꝑ ſe non poſſunt facere ſine curatore ſicut pupill⁹ nō poteſt ſine tutoris auctoritate. Quidā impedimento nō obſtante intelligūt ⁊ iſti poſſunt oīa gerere[b]:vt.l.diſcretis.C.qui teſtamē.facere poſſunt. ⁊.l.de bo.poſ.fur.cōpe.tex.eſt qui facit hāc diſtinctionē in.l.ſeruo inuito.§.ſi pupill⁹.j̄.ad tre. qui tex.eſt ſingularis ad hoc. ¶ Quero aditione facta ꝑ mutū qualiter ſcribat[c] notarius. Rn̄. ſi notari⁹ per ſe intelligit mutū nutu ſecure pōt ſcribere q̄liter talis mut⁹ nutu adiuit h̄ṙditateȝ: vt.l.ſi nutu.j̄.de le.iij. Non eni hȝ neceſſe notarius ſcribere oīa verba ⁊ oēs actus ꝯhentiū.ſufficit eni ſi ſcribat effcm̄ iuris nā ſufficit ꝙ ſcribat talis fideiuſſit ꝓ tali:vt.l.ſciendū.j̄.de ver.ob.lȝ ad illud multa verba requirant̄. Si vero ꝑ ſe nō intelligit adhibeat aliquē vicinuȝ vel cōſanguineuȝ qui intelligit ⁊ ſcribat ī iſtrumēto qualiter iſte notari⁹ certificatus ꝑ talē ſuū cōſanguineuȝ tanq̄ ꝑ iterpretē:vidit dictū talē facientē ſigna ⁊ nutus ꝑ que h̄ṙditatem adire volebat:vt.l.ſi. in ſi.de ver.ob. Sȝ qualiter hoc ꝓbaretur ꝑ teſtes ⁊ hoc eſt maius dubiū cū ipſi debeāt deponere de eo qđ viderūt nō de effectu quē ipſi iudicant:vt.l.qui teſtō.in ſi.ſ̄.de teſt.⁊.l.i.in prin.ꝺ his que in teſ.delen.⁊.l.teſtium.C.de teſti. Rn̄. ſiquidē teſtes eſſent ꝯſanguinei vel alias domeſtici ſufficeret ꝙ deponerēt ſimpliciter ſe vidiſſe talē mutū facientē ſigna ⁊ actus ꝑ que ⁊ quos ſignificabat ſe velle adire h̄ṙditatem.tales eni ꝑſone ꝑſumunt̄ ſcire actus ⁊ ꝯſuetudines muti ⁊ ipm̄ intelligūt:vt.l.octaui.j̄.vnde cogna.⁊.C.ꝺ in integrū reſtit.l.de tutela.ſinautē eſſent extranei:tūc debēt deponere nominatiȝ ꝺ ſignis hoc modo.vidi talē mutū digito oſtendere domū ⁊ res h̄ṙditarias:⁊ poſtea ſtrigere barachia ad ſe. ꝓpter qđ intelligimus eū velle illas res ad ſe ꝑtinere.eēt eni vtile ⁊ q̄nq̄ȝ neceſſariuȝ vt circa hoc adhiberent̄ alij teſtes ꝯſanguinei ⁊ domeſtici q dicerent ꝙ ꝯſuetudo muti eēt hec ꝙ talia ſigna vellent hoc ſignificare.

Ex.§.ſequenti.

¶ An mulier ⁊ alij q ꝑꝑ ībecilitatē ꝓhibēt̄ obli

---

a ¶ Perfecta ADDE ibi ꝙ cū eo concordat imol. ⁊ raph.bal.⁊ pau.de ca.q dicit hoc dictū ſubtile ⁊ ſingulariter ſm Bal.

b Ttuȝ m oia gerere.ad de Bar.q tȝ cōtrariū i.l. .i.in ꝑn.ꝺ ꝟ. ob.⁊ uiꝺ ibi oino q̄ dixi.

c ¶ Qualiter ſcribat.de h̄ uide ꝑ bar.ſ .l.mutuȝ.de le.iii.⁊ ꝑ An ge.i.l.iteȝ qa .ſ̄.de pac.⁊ per bal.in .l. ſi peter naturalis.ſ̄.ꝺ arbi.⁊ in.l.mutus.in ꝑn.ſ̄. de ꝓcu.ꝑ ange.in.l.ex facto.in ꝑn.de vul.⁊ pup.⁊ ꝑ bal.in.l.diſcretis qui teſta.fa.poſ.⁊ ⁊ uide q̄ dixi in.l.i.in ꝑn. de uer.obli.

d ¶ Secure. ADDE ꝙ Bal.hic ipugnat bar.qa quemadmodum requiritur qn̄ teſtis deponit ꝙ ꝺponat ꝑ unū ex q̄nq̄ ſenſibus corporeis ꝙ ſenſū exꝑmat.l.q teſtamētū.§.ſi. .ſ̄.de te.l.teſtamētū ꝟſi.ſub pn̄tia.C.de te.§.ſi aūt abſint ī auē.ꝺ here.⁊ falſita dȝ eē ī tabellōe ⁊ ſicut teſtis dȝ ꝺponere:ut.ſ̄.eo modo tabellio dȝ cōficere inſtrumentuȝ altero ex duobus ſēſi b⁹.ſ.uiſu vel auditu: ut no.glo.in.§. oportet in ꝟ. nō alias ī'au tē.de inſtro.cau.⁊ fide.⁊ no.io.an.in adi.ſpe.in ti. de iſtro.cau. in rub.bal.in auē.ſȝ nouo iur.C.ſi cer. pe.⁊ ꝙ h̄ ſit ueritas tȝ io. an.in ti.ꝺ inſtro.edic.§. reſtat ꝟſi.ſub qua forma.

gari ex forma ſtatutoꝝ poſſint hrditatē adire.
Eum cui lege. ❡ Oppo .C. de
hereti. l. maniche
os. Dicit glo. intellige de eo cui interdicit bo/
nis a iudice pp ꝓdigalitatē: ut. l. i. ſ. de cur. fur.
ſecus ſi ꝓpter delictū interdicaꝰ a lege: ut in cō/
trario. idē dico ſi alicui īterdicit adminiſtratio a
lege uel a ſtatuto nō ꝓpter delictū: ſꝫ ꝓpter ībe
cillitatē cōſilij: ut ſūt ſtatuta cōiter p italiam: qa
dicūt ꝙ mulieres nō poſſūt obligari[a] ſine cōſen
ſu cōſanguineorū: tūc enī poterit adire heredi/
tatē ut hic. nō ſimplr: ſꝫ cū ſolēnitate ſtatutorum
ut dicaꝫ ſtatiꝫ ⁊ ꝓbaꝰ in. l. more. ꝟ. e. ❡ Opp. de
. l. furioſi. ꝟ. de re. iur. So. ꝓdigi nulla uolūtas ē
. ſ. in alienādo ut ibi. ſed in acqrendo ſic: ut hic.
dū tñ interueniat auctoritas curatoris: ut. l. cum
qdam. C. de admi. tu. Ita dicit glo. ⁊ bene. Op
po. ad hoc ſi hic tractaꝰ de acqrēdo: ergo nō re
qritur curatoris auctoritas: ut. l. is cui. ꝟ. de ꝟb.
ob. Glo. nō ſoluit. Ja. de are. dicit ꝙ bene ſi eēt
acqſitio ſimplex q̄ nō poſſet eē dānoſa, ꝓcederēt
cōtraria. ſꝫ acqſitio hereditatis poſſet eē dāno/
ſa. ergo reqritur curatoris auctoritas: ut inſti. ꝺ
aucto. tuto. §. neqꝫ.

Ex. l. ſequēti.

❡ Quare filiuſfa. ſicut uoto nō obligaꝰ eodem
mō nō obligaꝰ aditiōe. Et que ſit rō ꝙ in adici
one hrditatis ꝺbeat p̄cedere iuſſus. i bono. poſ
ſeſ. ⁊ trebellianica reſtitutiōe ſufficit ratihabitio
ſequens. Et an filius abſqꝫ iuſſu patris poſſit re
pudiare hereditatem.

Ui in aliena.[q] Here/
ditatem
quocūqꝫ mō delatā fili⁹ adeūdo nō ob
ligat p̄rem niſi p̄cedat iuſſus. ſed in bo. poſ. ſuffi
cit niſi ratihabitio ſubſeqꝰ. h. d. ❡ Op. C. ꝺ bo.
q̄ li. l. ſi. dic gl. hodie adeūdo fili⁹ ſiñ iuſſu p̄ris
obligat ſe: ut ibi. olī ñ obligabat ſe ut. l. fin. ꝟ. qs
or. i bo. poſ. ſer. nec ēt p̄rēꝫ: ut ħ. ❡ Op. fili⁹ ex oī
cā obligatur p̄terꝙ̄ i mutuo ⁊ uoto: ut. l. fili⁹. ꝟ. ꝺ
ac. ⁊ ob. q̄re ergo nō obligaꝰ adeūdo. Rñ. uotū
dꝛ quaſi volitū. filiuſfa. ergo nō obligaꝰ uoto ħ
eſt ſimplici uolūtate[b]. ſed hrditatis aditio cōſi/
ſtit in uolūtate ſimplici declarata p aliquē actuꝫ
ut. l. ꝓxi. in p̄n. ⁊ l. p herede in p̄n. ꝟ. e. iō nō obli
gaꝰ: qa ꝯtineꝰ ſub illa exceptiōe p̄terꝙ̄ in uoto
⁊ i agnitiōe bonoꝝ poſſeſſiōis. codē mō dꝛ quis
obligari uoto magis ſolēnizato: qa opꝫ ꝙ illud
uotū fiat corā iudice ⁊ per iudicē approbeꝰ di/
ſcernēdo olim. hodie ſufficit agnitio ſola: ut. l. ſi.
. C. q admit. ad bo. poſ. iō filiuſfami. nō obligaꝰ
agnoſcēdo bonoꝝ hoſ. ſm iſta tpa. Idem in tre
bellianica reſtitutiōe. nā licet hr̄s reſtituat hrdi/
tatē mihi tñ creditorib⁹ ⁊ legatarijs ego nil fa/
cio: ſed ex hoc ſolo ꝙ accepta reſtitutiōe heredi
tatis obligor: ut. l. i. §. i. ꝟ. ad treb. ❡ Sed q̄ro q̄
eſt rō ꝙ in aditiōe hrditatis dꝫ p̄cedere iuſſus:
in bono. poſ. ⁊ trebellianica reſtitutiōe ſufficit ra
tihabitio ſequēs: ut hic ⁊ l. huo inuito. in p̄nci. ꝟ.
ad tre. Rñdeo glo. tāgit i. l. i. C. q admit. ad bo.
poſ. tu dic clari⁹. aditio hrditatis ē de iure ciuili
mere. nā de iuregentiū uel diuino nō reperiꝰ ꝙ
qs nuda volūtate obligeꝰ niſi deo: ſꝫ hic nuda
volūtate obligaꝰ. ergo eſt mere iuris ciuil: ut di/
xi in rub. ſ. e. ſed de iure ciuili eſt patria ptās: ut
. l. nā ciuiū. ſ. de his q ſūt ſui uel alie. iur. ħꝫ ergo
ius ciuile fili⁹ nō eſt ptātis ſue. nō ergo dꝛ hr̄e
ptātem niſi pꝛ admittat: merito ergo opꝫ ꝙ p̄ce
dat iuſſus p̄ris ſeu ꝑmiſſio: ut. l. ſi qs. §. iuſſū. ꝟ.
. e. qa ratihabitio nō ſufficit cū nil repiat factum
cū nulla uideaꝰ uolūtas. ergo ratum habere nō
pōt. ſed in bo. poſ. nō conſideraꝰ adeo ſolēnitas
iuris ciuilis. p̄tor enī uocat ad hereditatē inſpe
cta naturali cā: nec curat utrū ſit agnatus uel co
gnatus emācipatus uel ſuus. ideo vꝛ aliqd ſcm̄
naturaliter: merito pōt ratū haberi: ut dicit glo.
i. l. i. C. q admit. ad bo. poſ. eodē mō in trebellia
nica reſtitutione gero aliqꝺ negociū cū herede
reſtituēte: ut cū ego agā ſaltē tacite ut ſatiſfaciaꝫ
creditorib⁹ ⁊ legatarijs: lꝫ abſētibus. lꝫ enī de iu/
re ciuili mero ante ſenatuſcōſultū treb. illiſ abſēti
bus ñ obligareꝰ: qa alteri ſtipulari ⁊c. tñ obliga
biꝰ naturalr: ut. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ꝟ. de ꝟ.
ob. ergo erit aliqd actū: merito pōt ratū haberi.
ſed aditio hrditatis in ſola uolūtate conſiſtit ut
dixi. ❡ Quero nūquid fili⁹ poſſit repudiare he/
reditatē abſqꝫ iuſſu p̄ris. Hodie cōſtat ꝙ ſic: ut
. l. cū nō ſolū. C. de bo. q̄ li. ſm tpa harū legū nō:
ut. l. is pōt. ⁊ l. is qui heres i ſi. ꝟ. e. ſed ibi nō dꝛ
ꝙ iuſſus nō dꝫ p̄cedere lꝫ reqraꝰ volūtas: ſꝫ hoc
ꝓbaꝰ in. l. iulian⁹. ꝟ. de le. i. i p̄ma charta ubi op/
tio q̄ eſt actus conſiſtēs in ſimplici volūtate nō
pōt fieri per filiū niſi p̄cedente iuſſu ⁊ optio ali/
qd repudiatiōis cōtinet. Nā optādo vnū repu/
dio ceteros. dices tu iſta uidētur cōtra legē. naꝫ
ratihabitio cōſiſtit in ſimplici volūtate: nec req
riꝰ p̄ris p̄ñtia: ut. l. pōponi⁹ ſcribit de ne. geſ. tñ
filiuſfa. pōt ratū hr̄e ſine iuſſu etiā p̄ris: ut. l. ij. i
ſi. ſ. ſo. ma. ⁊ l. ſi ſine. §. ſi. ꝟ. rē ra. ha. ❡ Pro cu
ius declaratiōe ſcias ꝙ iſtoꝝ actuū cōſiſtētiū in
libera volūtate qdā ſūt magne auctoritatis: ut
teſtamētū ⁊ codicilli per q̄ ſola uolūtate diſponi
mus in alios: ⁊ iſta nō poſſunt fieri p filiūfa. etiā
p̄re volēte uel iubēte: ut. l. q in ptāte. ff. de teſta.
Quidaꝫ ſunt actus etiā ſolēnes ſꝫ nō tm̄: vt adi/
tio hereditatis p quā etiaꝫ quis obligaꝰ his qui
nil ſciunt de hoc ⁊ obligant ſibi alios q erant an
te obligati: ⁊ iſte actus nō pōt celebrari niſi pre
cedat iuſſus ut hic. ⁊ d. §. iuſſū. in bo. poſ. ⁊ tre
bel. reſtitutiōe ſufficit ratihabitio p rōnem quaꝫ
dixi. Quidā ſūt actus per quos qs obligat ſe tā
tuꝫ: ut uouēdo ſe deo: ⁊ in iſtis ſufficit ſequens
auctoritas nec reqritur ꝙ p̄cedat iuſſus: ut. l. ſi
qs rē. §. uoto. de pollici. Quidā ſūt actus q con
ſiſtūt i uolūtate p quos qs nec aliū obligat ſibi
nec ſe alteri: ſꝫ per illū actū ex alio actu cōtingit
obligatio ⁊ ratihabitio. nō eniꝫ oriꝰ actio ex rati
habitiōe ſm uerā opi. ſꝫ ex negocio geſto quod
ad nos trahiꝰ p ratihabitionē: ut. l. ſi pupilli. §.
itē q̄riꝰ. de neg. geſ. ⁊ ibi dicit tex. ⁊ in iſto actu ñ
reqriꝰ auctoritas nec cōſenſus p̄ris. ꝓbat per ſi/
mile: pupillus nō obligaꝰ ſine auctoritate tuto/
ris tñ pōt implere cōditiōem per quam purifica
tur actus: vnde obligaꝰ: ut. l. cōditiōibus. ꝟ. ꝺ cō
di. ⁊ demon.

Ex. §. ſequenti.

❡ Ex curſu tēporis nō inducitur aditio: ſꝫ pre/
ſumiꝰ p̄ceſſiſſe. ⁊ idē eſt in bo. poſ. Et an ex actu
qui fieri nō pt citra nomē hrdis ſi fiat a p̄re act⁹
cōſentiente filio nō p̄cedēte iuſſu iducaꝰ aditio.
Et ex patiētia. x. annoꝝ p̄ſumiꝰ huit⁹ cōſtituta ſi
allegeꝰ lꝫ habeat cāꝫ diſcōtinuaꝫ.

Sed ⁊ ſi non adierit.[c] Ex diur
nitate tpis preſumūꝰ oia ſolēniter acta. hoc dic.
❡ No. ipm ſūmariū: vñ ſcire debes ꝙ ex curſu
lōgi tpis nō induciꝰ aditio ſed p̄ſumiꝰ ꝙ p̄ceſſit
iō tex. dicit credēdū ē adiuiſſe ⁊c. ſimile i. l. cū de
in rē uerſo. ſ. de uſur. ⁊ ex hoc habes practiā. de
bes eni allegare ꝙ p̄ceſſit iuſſus p̄ris ⁊ ſecuta ē
aditio filij. Et ad hoc ꝓbādū potes facere poſi
tiōes ꝙ pꝛ tenuit. d. bona p. x. annos filio p̄ñte

a ❡ Obligari ADDE ꝙ cōiter traſe-unt doc. cuꝫ bar. ⁊ Ange. hic ⁊ in cōſ. ultimo dicit ꝙ ſi in hereditate ſi ſunt creditores: nec legatarij ꝙ ſine ſolēnitate ſtatuti poterit adire ⁊ ita dicit in dicto conſil. decidiſſe bono. i. d. l. more. Ideꝫ tenꝫ hic pau. ꝺ ca. qui ſimiliter dicit ſe conſuluiſſe. ſi āt ſtatutū dicat ꝙ non poſſit cōtrahere ſine p̄ñtia ⁊c. Bar. in. d. l. more tenuit ꝙ nō poterit adire. ideꝫ ħ tenet pau. de ca. q dicit ꝙ uidit ſeruari de facto cuꝫ ſit fauorabile. Idem tenet ro. ħ. cōtrariū tenēt hic bal. ang. Imo. ⁊ ipſe bar. in. l. apꝺ iul. §. ſi. ex q. cau. maio. ⁊ . d. abb. in. c. qua fronte ꝺ appell.

b q Ui in aliena. ſimplici uoluntate. hanc rōnem bar. reprehēdit pau. ꝺ ca. in. l. mutum. ſ. co. ꝺ quo uide oino q̄ dixi in. l. i. in. i. col. C. qui admit. poſt moder.

c ❡ Sed ⁊ ſi adierit. uide bal. in. l. ij. in vi. col. de ſi. decō. ADDE ꝙ p opi. bar. facit. l. q cunqꝫ. C. de apo. pu. li. ⁊ cōiter p ſcribentes appobatur in. d. l. . C. qui ad mitti.

a¶ Suſtineo gloſas. bal. ⁊ ang. hic tenēt cōtra bar. ⁊ adde bal. in. l. i. i. viij. col. C. qui admit. ADDE ꝙ Raph. cu. cū quo cōcordat Ro. diſtiguit ꝙ aut app; iſtū q itinerabat p fūdū lōgo tpe me patiēte itinerаſſe tāq; uolēs uti ſeruitute ⁊ tūc ꝓcedat opi. bar. hic. aut itinerauit nō tanq; utēs ſuitu te: ⁊ tūc l; per lōgū tēpus itinerauit nō tñ pōt allegare ſuitutē. q: actus nō d; opera ri circa id ꝙ nō fuit exer citiū. alle. l. i. §. iul. el pmo. j. d iti. actu q; pri. ⁊ dicit alex. ꝙ h cō cordia fuit Cy. in. d. l. ſi certis annis p quo face re dic̄ qd no. bar. in vl. co lū. in. l. cū de in rē vſo. ſ. d uſur.

b¶ Si is qui mortē patris Et hec dēbēt eſſe no. cōtra infideles ꝓ curatores. d quo uide p bar. in. d. l. q ſeruū. de iter ro. ac. vid de hac materia bar. in. l. poſt dotē. in ſi. ij. ij. col. ſo. ma. ⁊ uide oino que dixi i. l. i. §. nūciatio in. vi. col. de ope. no. nū. ⁊ uide no. i. l. ſi uētri in ſi. de priuil. credi. qd ſi delictū poſt mādatū feciſti. uid an ge. de are. in tractatu ma leſi. in. v. ſem proniū man datorē in ſi. iij. col. ADDE ꝙ pau. d ca. i eo ꝙ bar to. dicit ſi ꝓ cedat māda tū de aliquid faciēdo ⁊ po ſtea facias l; nō exp̄mas noie mādan tis ꝙ tñ pre ſumit ꝙ no mine illi⁹ fece ris. alle. pro hoc caſū. l. l. ſi ita qs. §. ſe ia. de vb. ob. ⁊ in. l. res ex mandato de acq. re. do. ⁊ dicit notādū ꝙ hoc caſu qā tpe emp. non dixit ꝙ noie mādata rij emebat ꝙ ſibi acqritur dñium. ⁊ per actiōem mā dati tenetur trāſferre in mādātē. ſi vo emiſſet noie mādātis re cta uia dñiu; cū poſſeſſiōe reqrerer mā dāti; ut. l. p p cur. C. d acq

⁊ patiēte. ¶ Quero qd in bo. poſ. utꝝ eodē mō p̄ſumit ſolēniter agnitio bonoꝝ. Tex. h loqt in aditiōe. dicit tex. l; ſi nō adierit. ⁊ ꝙ in bo. poſ. ſi ꝓcedat p;: qa illa d; agnoſci uł ratificari īfra an nū ad plus: ut. l. bonoꝝ. j. rē ra. ha. l; h reqritur curſus decē ānoꝝ. ergo ⁊c̄. ⁊ h t; Ja. bal. S; gl. C. q admit. ad bo. poſ. l. i. ſup ṽbo ratū. itelligit idē in bo. poſ. ⁊ alle. hāc. l. qd tenēt ibi doc. mo. ⁊ bene p ea q̄ dixi. nā patiētia tāti tpis nō īducit actū: l; facit p̄ſumi ꝙ retro ab ipſo initio ſūt oīa ſolēniter acta: ⁊ ſic īfra tēp⁹. ¶ Quero qd ſi ap pareat un⁹ act⁹ tñ q nō h; fieri citra ius ⁊ nomē hr̄dis: ut. j. e. l. ꝓ hr̄de. in vno die fact⁹ a pr̄e cō ſentiēte filio exp̄ſſe ⁊ adeūte nō dico ꝙ p̄ceſſerit iuſſus pncipalr de adeūdo: l; ꝙ act⁹ fact⁹ ē a pa tre cōſētiente filio ex quo deberet iduci aditio ſi ſui iuris eēt. Rñdeo ex illo ſolo actu p̄ſumuntur oīa ſolēniter acta ſicut h ex curſu tpis cū patien tia. Tex. ē ⁊ glo. no i ſiti in. l. ij. C. de do. ꝓmiſ. nā ibi dr̄ ꝙ illō qd opatur p̄ſtatio p lōgū tps: ut. l. cū de in rē uerſo. idē opat ꝓmiſſio p vnā hora; facta ꝓ tāto tpe. ¶ Ultio p iſtū. ṽ. ſuſtineo glo ſas⁹ nr̄as ꝯ dicta oīu; moderноꝝ. nā dicit gl. ꝙ ex patiētia. x. ānoꝝ p̄ſumit ſuit⁹ ꝯſtituta ſi allege tur: l; habeat cām diſcōtinuā: ut. l. cū de in rē ṽ ſo. ſ. de uſur. ⁊ l. i. i ſi. j. de aq̄ plu. arc. ⁊ l. ſuitu tes. de ſuitu. qd reprehēdūt vltramō. Nā. l. cu; de in rē ṽſo. loqt in faciēte. ſ. in ſoluēte. qd. gl. lo qtur in patiēte in quo ē minor p̄ſūptio. ita tene bāt Ja. bu. ⁊ Ray. de for. ⁊ hoc t; Cy. in. l. ſi cer tis ānis. C. de pac. hoc dico h eē ꝯ caſū hui⁹. ṽ. ⁊ l. ſi filius. C. de pe. here. facit qd no. in. l. pe. C. cōi diui. dixi in. l. i. in ſi. de aq̄. plu. arc. dixi in re pe. d. l. cū de in rem verſo.

Ex. §. ſequenti.

¶ Si p̄cedit mādatū de aliqd faciēdo: ⁊ tu faci as l; nō exp̄mas noie mādātis illius ꝯmādato tñ facere uideris.

Si is qui.

Qui iuſſu alteri⁹ adijt p̄ſu mit ſolū iubēti q̄rere velle ſi iuſſū credat valere: ſec⁹ ſi ſciat inualidū vł ſine iuſſu adijt. h. d. tres ptes h; ut in gl. pone caſu; ſm ulti. lec. gl. ⁊ uerā. als examiabo īfra. ¶ Op. de pmo rñſo ad tertiū. dicūt qdā pncipiū loqt i errāte: finis in dubitāte: qd gl. rep̄hēdit ⁊ bñ p. l. ſi. C. de cōdi. inde. Alij dicūt ꝙ pncipiū loqt in errāte in facto: finis in errāte in iure. Iſta ca ſus poſitō nō eſt ṽa: qa error iuris uel facti q̄tū ad hoc nō vr̄ attēdēdus: ut. l. i. in pn̄. j. de le. iij. ¶ Preterea ignorātia facti ſupina ⁊ ignorātia iuris idē ē ut. l. regula. de iur. ⁊ fac. igno. iō gl. di cit tertio mō ⁊ bñ. Ex q̄ diſtingue ut habes tex. ⁊ glo. Aut ille q dubitat errat in iure uel facto: ut ſi filiuſſa. adijt p̄cedēte iuſſu: ⁊ tūc in dubio ſi vr̄ uelle q̄rere ſibi: niſi aliud appareat ut h i pn̄. Aut ſit illū iuſſū reuocatum tacite vł exp̄ſſe ⁊ vr̄ uelle q̄rere ſibi: ut in ſcđo rñſo. ⁊ ſic nō ꝓcederet ſcđm rñſu;. ſi ponerem⁹ filiū ignorare mortē pa tris^b p̄ſumeret eni adire ex precedēte iuſſu. aut adijt nullo p̄cedēte iuſſu ⁊ vr̄ uelle ꝓ ſe: ut in ter tio rñſo. ⁊ ex pmo rñſo. ¶ No. diligēter ꝙ ſi p̄ cedit mādatū alicui⁹ de aliquo faciēdo ⁊ tu fa cis poſtea. l; nō exp̄mas facere te noie illi⁹ tñ p̄ ſumit ꝙ noie illi⁹ feceris vt h. ⁊ l. q ſuū. ſ. de in terro. ac. ⁊ qd no. in. l. ſi pupilli. §. i. in gl. mag. de neg. ge. qd eſt uerū q̄tū ad mādātē: qa ipe hab;

actiōe;^a mādati ꝯ faciētē ⁊ faciēs ꝯ eū nō ꝯ illum cū quo ꝯtrahit niſi hoc ſciuerit: ut. l. l; ⁊ iulian⁹. §. i. ſ. ad mace. ij. rñſo. ¶ Quero q̄ eſt rō huius glo. Dic ut ſtati dicā legēdo eā. dico ꝙ rō ē: qa ſciebat iuſſū reuocatū: vñ nō p̄ſumit facere ex ne ceſſitate iuſſus. uide glo. p te. Dicit gl. ſufficit ſe mel fuiſſe utilē. nō ē bona rō. qa ſi aliquo tpe fu it utile magis deberet īpediri q̄ri adeūti. Dicit glo. rōne iuſſus qd nihil ē h; Ja. de are. qa actio qd iuſſu orit ex iuſſu p̄cedēti ſecuto cōtractu vel quaſi: ut ſi iuberes re ītegra iuſſus reuocatur ad inſtantiam mādati.

Ex. §. ſequenti.

¶ Qd nepos h; ab auo dicit aduenticium. Et an filius faciat heredem patrē.

Interdū.

Si fili⁹ i ptāte ē alicui hr̄s neceſſari⁹ facit pr̄e; neceſſa riū hr̄dē: ſec⁹ ſi fuit volūtari⁹. h. d. i. ṽ. l; ⁊ ſi qs. pōe caſū ſm vlti. lec. gl. als exaiabo īfra. ¶ Op. ꝙ nepos nō ē ſu⁹ donec pr̄ p̄cedat: ut iſti. de he re. qua. ⁊ dif. §. ſui. l; hic p̄cedit eu; ergo ⁊c̄. dic gl. h erat exhr̄dat⁹ vñ habet ꝓ mortuo. ¶ Op. ꝙ ſi habet ꝓ mortuo nō pōt ſibi acqrere filius. Rñdeo habet ꝓ mortuo quo ad qd: ⁊ quo ad qd nō. ¶ Op. ex gl. ꝙ etiā exhr̄dat⁹ nō habet ꝓ mortuo: ut nepos dicat eē ſu⁹. qd p;: qa pt p̄te riri: ut. l. ſi poſthum⁹. ⁊ l. ſi filiū. i pn̄. d li. ⁊ poſt. ⁊ l. ſi qs exhr̄dato. de iniuſ. teſ. in pn̄. So. in ſuc ceſſiōe ꝯ uel p̄ter uolūtate; aui nepos filij exhe redati nō dicitur ſuus. ſed in ſucceſſiōe ſm volū tatē dicit ſuus. ratio quare uiuente filio nepos nō dicit ſu⁹ eſt: qa p̄cedit eu; pr̄ nec pt dici quo dāmō dñs bonoꝝ aui cu; exhr̄datio ſumat effe ctu; poſt mortē: ut. l. filiū. §. l; cum exhr̄datio. j. de ꝯta. vñ auus nō h; neceſſe inſtituere vel exhr̄ dare eū. l; qñ pr̄ inſtituit eū dr̄ ſuus ⁊ neceſſari⁹ qa erat in ptāte. ¶ Op. ⁊ reintro glo. ꝙ nō que rat patri quo ad ꝓprietatē: vt. l. ſi. C. de bo. q̄ li. Dicit glo. verū ē hodie cū aduētícia nō q̄rātur. ¶ No. iſtā glo. ꝙ illud qd nepos h; ab auo dici tur aduēticiū⁹ reſpectu pr̄is. qd dic vt dicā in. l. dedit dotē. de coll. bo. tāgemus in. l. queſitū. in pn̄. j. de le. i. ¶ Uenio ad ṽ. ſed ⁊ ſi qs. reuoco i dubiū intellectū hui⁹ ṽ. Gl. legit q̄tuor modis. pmo in aliquo q ſit inſtitutus ab aliquo ex̄neo. Dicit Dy. iſtū caſū nō ꝓcedere: qa nō h; dubiū ⁊ intelligit inſtitutū ab ex̄neo quo ad ſe inſtitu tu;: ⁊ ex̄neu; quo ad filiū arrogātē vt ab vltimo ṽ. differat. Alij legūt ꝙ aliqs fuit inſtitut⁹ heres a pr̄e ſuo in cuius ptāte erat: hec lec. nō eſt ṽa: qa ꝯ tex. ibi mortis tpe ⁊c̄. Tertij legūt ut in gl. quā lec. glo. rep̄hendit ⁊ bene. uide glo. que ſub dit ꝙ filius nō poſſit bñ adoptare. Certe pōt fi lius q non eſt in ptāte: vt in. l. q liberatus. ⁊ l. ſi pr̄ filiu;. ſ. de adop. ¶ Ultimo glo. ponit caſu; verū q eſt clarus ⁊ poſui legendo lr̄am. Aduer te pncipiu; hui⁹ lr̄e facit ad vnū: vtrū filius faci at heredē patrē. Uidet tex. ꝙ ſic ibi patrē enim ſuū ⁊c̄. dicā in. l. cu; filio. j. de le. i. ij. rñſum facit ad aliud. vos uidetis ꝙ qs efficit talis heres p aliū qualis eſt ille p quē efficit. qd facit ad q̄ōne; glo. in. l. iij. in pn̄. de peti. here. ſi ſum heres ticij ab inteſtato q fuit heres ſeij ex teſtō utrum di car ex teſtamento uel ab inteſtato: ⁊ determinat eo modo quo p̄us. pro quo. l. nec intereſt. j. de fideicō. lib.

rē. poſ. ⁊ uid oio tex. ⁊ ꝙ ibi no. bar. ad ꝓpoſitū. i. l. is q. §. ſi ab ignoto. ṽ. ꝙ ſi is. j. de manumiſ. Jo. an. in additi. in ti. de ꝓcur. in pn̄.

c¶ Interdū. itē alia eſt limitatio: ut ſi fili⁹ ſit iſtitut⁹ ſub cōditiōe qua eue niēte ſiue ipleta cū ipleri poſſit ſine iuſſu ſiat aditio. h ē tex. no. in. l. in cō ductis pupil⁹. ṽ. ſi. de ꝯdi. ⁊ demō. ¶ Et hūc. tex. inducit Cy. ⁊ Dy. ⁊ no uiſſime bal. ꝙ q nō ē mi les nō pōt ali u; creare mi litē ⁊ q nō ē doctor ſi pt aliū doctorē creare. ⁊ uid no. per bar. i. l. i. C. de di gni. li. xij. ⁊ ibi dicit an il le qui nō eſt miles l; ba ro poſſit aliū creare militē ⁊ adde ang. ⁊ Jmo. in. l. apud eū. de manu. ti. ge nerali ubi q̄ rit an impa tor poſſit cre are doctorē abſq; alio do ctore.

d¶ Dicit ad uenticiu;. ex diſpōſitione aui teſtantis dicūtur bōa aduēticia no ta. ⁊ idē ten; gl. pua qua; ibi t; bar. ⁊ ang. in. l. q̄ſi tū de le. i. ⁊ h intelligit ue rū Jmo. quā do filius eſt exheredatus ſecus ſi eſſet inſtitutus p. l. gntus. §. ſi. d annu. le. ſed ſuū dictū forte nō ē ue rū q: eſt con tra glo. in. l. gallus. §. qui dam recte. de li. ⁊ poſt. dicē tē ꝙ ſi pater cū filio a pa tre. i. ab alio inſtituat qd obuenit ipſi filio. ſ. nepo ti ſibi nō q̄ri tur. ⁊ ſic p̄fe cticiū nō di cit l; aduēti cium ⁊ iſtud teneas niſi ex preſſe con tēplatiōe filij nepoti obue niret: ut loq tur. l. dedit. de colla. bo. p quā ſe fun dat Bar. ibi tenēdo cōtra iſtā glo. item ſi ob. d. l. gn tuſ. §. ſi. quia ille tex. loqt in caſu ſatis diuerſo. bar. in auē. ex te ſtamēto. C. d ſecū. nup. t; ꝙ in dubio dicatur pro fecticiū.

ADDE Ang.conſi.lxxviij.incipiēte io.philipi.ꝛ barba.ↄſi.xli.ij.li.
a ¶ Celſus.uide no.in.l.pōpo.ꝛ in.l.nēſeni⁹.de neg.geſt.ꝛ limitaꝛ hoc eē uerū in actib⁹ ꝓcedentibus a volūtate mea.tñ ſecus ſi a volūtate mea ꝛ alterius.l.i.§.item ſi predixerit nau.caupo.ſtab.
b ¶ Recedere.ang.ponit unū dictū ualde no.allegādo Inno.in.c.platuz qd me.cau.ꝛ in.c.cām matrimonij. de offi.dle. vbi dicit ꝙ ſi metus adfuit tēpore contractus a tyranno illatus poſtea trado rē ex interuallo an uideatur ſubeſſe met⁹ ꝛ dicit ꝙ ſic qꝛ nō uideꝛ purgat⁹ met⁹ poſtq̄ʒ ſub erat eadē cā timēdi. ꝛ ibi allegat idē in ꝓteſtatiōe: ꝛ refert. pone ꝙ qdam fuit tortus nulliſ ꝓcedētibus idiciis poſtea notari⁹ ex interuallo ſcribit ꝙ ſpōte confeſſus fuit reus an dicatur falſum ſcribere ꝛ dicit ꝙ ſic: qa cū iudex poſſit iterū torq̄re.ꝛ ſic ſube eadem cauſa timoris non eſt uerū illuʒ ſponte cōfeſſū imo metu tormētorum uidetur confeſſus.iō officiales practicāt ꝙ aliqui notarij non adſint in tortura.ſi uero preceſſit tortura precedētibus indiciis legitimis: tūc ſi ex interuallo confiteatur dicitur ſponte facta ꝛ opatur aliquid. de hoc uide bar.ī.l.i.§.vlt.ꝛ ibi dixi ꝺ qſtio.ꝛ bal.i.c.i.§.ſiuri. ꝺ pa.iur.fir.ia. bu.bal.ꝛ ang.i.l.ij.C.qd me.cau.bal.i.l.i.i.viij.col.C.ex delic.ꝺfūc.uide Imo.i.d.l.i.§.vlt.de qſti.ꝛ uideꝛ ꝓbari ibi doctrina ang. ꝛ ibi etiā uide bar. ut refert Imo.in.d.l.i.fuit dictū gādini in ſuo tractatu maleficioꝝ in.c.de tormētis ſub rub.utrū cōfeſſio facta ab eo q tortus ē nullis precedētibus idicijs ualeat.ꝛ iſtud dictum ſequitur Saly.in.l.ii.C.ꝺ cuſto.reo.idem Pe.de ancha.in cle.i.de homi. idem Ange. in tractatu de queſtio.ꝛ idem uoluit Pe.de ancha.in conſilio.xxiij.incip.in xpi nomine uiſa inquiſitiōe. ubi dicit unū aliud vʒ ꝙ ſi apparet illum fuiſſe iniuſte carceratum ꝛ poſtea cōfeſſum nō dicitur nec dici poteſt confeſſio legitima nec ex ea condēnandus eſt.allegat.l.nouiſſime ꝛ qd ibi uoluit Bal.ff. qd fal.tu.auc.bene fact.l. que in carcerē.ff.quod me.cau.ꝛ quod ibi Bar.cōtrariā opi.uoluit Bal.in.l.unica.C.de confeſ.ꝛ etiam idem tenuit Pau.de liazar.in cōmento.c.grauis. ad fi. de depoſi. ꝛ predicta opi. Ang.cōis eſt. ego adduco.l. maritus cuʒ glo.quā ibi no. Bar.de qſtio.ꝛ Bal.ꝛ Ro.in cōſilio.clxviij.ſeqtur opi.Ang.ꝛ facit mētionē de cōtrarietate Bal.ꝛ ad ꝑdicta vide gl.in.l.vt debitū.ꝛ ibi no.bal.C.ꝺ here.ac.
¶ Ad primam partem apoſtille uide Ancha.conſilio.ccc.ꝛ Bal. conſilio.xxviii.primo vol.
c ¶ .c.ſollicitudinem.Adde.c.i.quod me.cau.
d ¶ Statim ſeqtur.Bal.tñ ꝛ alii diſtinguūt ut hic per eos.ꝛ uide no. per Bal.in.l.ſi repetēdi.C.de ↄdi.ob cau.ꝛ de iſta ꝓteſtatiōe clādeſtina: an valeat uide etiā no.per bal.in.l.clari.C.de fideicō.

Ex.§.ſequenti.

¶ In his que cōſiſtūt ī nr̄a pura volūtate ꝓteſtatio ꝑcedēs īpedit actū ſequētez.nec in dictis caſibus reqritur ꝑn̄tia partis:nec cā:nec ꝑ actū ſequētez uideor a proteſtatiōe recedere. Et an ſit bonuʒ cōſiliū Dy.ꝙ timēs ne cogaꝛ uendere ꝓteſtetur clā ꝙ ſi facit nō facit voluntarie.

Celſus. [a]Proteſtatio ꝑcedēs actui ſequēti ↄtraria faē ut ſubſequēs actus nihil opeꝛ.h.d.ſm Dy.¶ No. ꝙ ī his q̄ cōſiſtūt ex nr̄a pura uolūtate proteſtatio precedens īpedit actū ſequentē.¶ No.ꝙ ī dictis caſibus qñ fit ꝓteſtatio nō reqritur ꝑtis ꝑn̄tia vꝉ ꝙ ei īnoteſcat ut hic ꝛ in glo.dū dicit clā.ſed ſi eēt celebrādus actus q ꝑderet ex uolūtate mea ꝛ alteri⁹.ꝛ tunc ꝓteſtatio dʒ innoteſcere ꝑti. alʼs nil ualeret:ut.l.ſi.§.itē ſi ꝑdixerit.nau.cau.ſta.ꝛ.l.ſi fideiuſſor.in ꝑn.ꝟ.mā.ꝛ.l.actiōe.§.renūciare.ꝟ.pro ſo.ꝛ.l.i.in ꝑn.de lib.agno.tāgiꝛ ꝑ docto.in.l.pacta nouiſſima.ꝟ.de pac.¶ No.ꝙ in ꝓteſtatiōe nō reqritur cā:qd in caſib⁹ predictis intellige.ſ.in eo qd in nr̄a voluntate ſola conſiſtit ut hic.ſufficit enim pro rōne voluntas: ut.l.qa poterat ad trebel.alʼs reqrereꝛ cā:ut.l.ſi hominē.ꝟ.man.ꝛ.l.i.C.debi.ven.pig.īpedire non poſ.¶ No.ꝙ per actuʒ ſequētē cōtrariuʒ proteſtatiōi nō videor a proteſtatiōe recedere[b] ut hic ratio qa ille ſequēs actus ꝑdebat a mea ſimplici voluntate q̄ uoluntas ꝑſumiꝛ abeſſe ꝑꝑ proteſtationem:ſecus ſi actus pendebat ex uoluntate mea ꝛ alteri⁹:ut.l.cū in ꝑſe.§.locator horrei.ꝟ.loc.ꝛ.c.ſollicitudinē[c] ex ꝺ app.ſicut enī ꝓpoſituʒ meuʒ in mēte retentū nō nocet ↄhenti mecuʒ:ut.l.ſi repetēdi.C.de cōdi.ob cau. Ita nec talis proteſtatio facta clā q̄ ei nō innoteſcit.ꝛ aduerte ad illud qd dico ꝙ talis proteſtatio facit ꝑſumi uoluntatē abeſſe itelligiꝛ de actu q ſtatim ſequiꝛ[d] poſtea:ſecus ſi ex interuallo magno.ar.l.ꝑ retētiōem.C.de uſur.ꝛ iō ad hoc ut hoc eēt ē neceſſe ꝙ ꝓteſtatio largior fieret[e] per me.ſ.aliqs actus ꝑ queʒ īduceret aditio ex nūc ꝓteſtor me nō facere aīo adeundi.¶ His ꝑmiſſis uenio ad glo.ꝛ op.ꝙ aditio ualet:ſʒ reſcīdiꝛ ꝑ actionem qd me.cau.ut.l.ſi mulier.§.ſi metum.ꝟ. qd me.cau.Glo.ponit ꝑſes ſolu.illa eſt ꝟa.ſo.ꝙ hic nō adiuit:qd apparet ex ꝓteſtatiōe ꝑ quā preſumiꝛ volūtateʒ abfuiſſe.ꝛ hoc vult dicere gl. dū dicit hic fallit ibi nō.¶ Op.ꝙ metus ꝟboꝝ nō ſit iuſtus met⁹.So.eodē mō quo ſuꝑ:qa h̄ nō adiuit nā ſi adiuiſſet met⁹ nō fuiſſet iuſtus.¶ Op.C.e.l.cū aliqs.So.dicit glo.ibi ꝑ iudicē cogiꝛ ſicut.ī.ad treb.l.nā ꝙ.§.ſi qs cōpulſus.Aduerte ꝙ qñ actus pēdet ex mera mea volūtate tūc ē ueꝝ ꝙ ꝓteſtatio īpedit actū ſequētē.ſʒ qñ qs pōt cogi adire velit nolit ꝛ iuſte cogiꝛ tūc ꝓteſtatio precedēs nil opatur.¶ Op.ī.ſi qs omiſ.cau. teſta.l.i.§.i.Dic ut in gl.rō ſolutiōis eſt:qa dn̄s pōt iuſte cōpellere:vnde q̄tū ad dn̄m aditio nō ſtat in libera ꝑtāte ſui.ꝛ ſic nihil releuat ꝓteſtatio:ſʒ q̄tū ad extneū vel ad ꝑſeʒ ſic.¶ Op.de.l.ſi pꝛ ꝺ ritu nup.Glo.nō ſoluit.Dy.dicit ꝙ ibi loquiꝛ de coactiōe reuerētiali qd nil vꝛ:qa etiā coactio reuerētialis īducit reſciſſionē actus:ut.l.i.§.que onerāde.quaꝝ reꝝ ac.nō da.dic ergo ꝙ ibi non erat act⁹ q ꝑdebat ex nuda uolūtate facientis. Itē nulla preceſſit ꝓteſtatio.Itē repitur in quibuſdā additiōibus Dy.ꝙ ꝑ hāc.l.cōſuluit ꝙ ſi aliqs timebat ne cogereꝛ ab alio cōtrahere cōſiliū ē ꝙ ꝓteſteꝛ clā:qd ſi facit nō facit volūtarie. hoc ↄſiliū non eſt bonū[f]: qa hec lex loqꝛ in his que pēdēt ex uolūtate cōtrahētis tm̄:ſʒ ſi poſtea celebrareꝛ cōtractus cum alio nil opareꝛ ut dixi nec ꝑ hāc ꝓteſtatiōem probareꝛ metus:ut.l.metū.C.qd me.cau.ꝛ de materia proteſtatiōis dixi in.l.nō ſolū.§.ſi.de ope.no.nun.

g **I quis filiū.** Vulgariſ ſubſtitutio expirat ſi per īſtitutū alteri hꝛditas acqraꝛ.h.d.¶ Op.ꝙ ſit locus ſubſtitutiōi cū filius nō ſit hꝛs:ſʒ ꝑſem hꝛdeʒ facit:ut.ꝑ.l.proxi.§.interdū.So.ut ſubſtitutus excludaꝛ ſufficit ꝙ īſtitutus ſit hꝛs vꝉ alius ei⁹ miniſterio ut h̄.ꝛ.l.ſi pꝛ.ꝟ.de hꝛ.iſti.¶ Querit glo.an hoc ſit uerū ſiue teſtator ſciebat ſiue ignorabat eū filiū ſuuʒ. Dicit glo ſi ignorabat hʒ locū diſtīctio.l.ſi pꝛ.hāc gl. tenet Ja.de are.Pe.tʒ ↄtrariuʒ ut refert Cy.in.l.cum proponas.C.de hꝛ.inſti.dicā in.l.cū filio.ī.de le.i.tene mēti hāc glo.ꝙ diſtīctio.l.ſi pꝛ de hꝛ.inſti.que loquiꝛ de ignorāte quē ſeruū hʒ locū in ignorāte quem filiū ſa.

Ex.§.ſequenti.

¶ Qualiter debent intelligi.ll.que dicunt hereditatem non aditam tranſmitti.ꝛ an filius poſſit a paterna hereditate abſtinere ꝛ auitā adire

e ¶ Largior fieret.cōtrarium tenet Bal.in.l.pacta nouiſſima.C.de pac.ꝛ.l.ſi ita ſcriptū.ꝛ ibi Ange.de le.i.ſed imo.in dicto.§.morte.ꝛ i.c.cū.m.ferrarienſis.de conſti.dicit ꝙ obſtare uidetur tex.in dicta.l.ſi ita ſcriptū ꝛ ad illum reſpondet.melius facit tex.in.l.ſi quis in prin.teſtamēti.alias in.l.ſi quiſ.§.q teſtō.de le.i.Bar.in d.l.pacta nouiſſima.facit quādaʒ diſtinctionē.cū opi.Bar.cōcordat.d.an.i.d.c.cū.m.ferrarienſis.de conſti.ꝛ ibi etiam imo.ꝛ imo.in dicto.§.morte.ꝛ imo.i.l.quotiens.§.ſed ſi cum de here.iſti.ꝛ pau.de ca.in dcō.§.locator horrei.ubi ponit unam diſtinctiōem quam reprobat i.l.pacta nouiſſima.§.alle.ꝛ in dcō.§.morte.
f ¶ Non ē bonum.ſed bal.ꝛ imo.ꝺ ſuſtinēt iſtd ↄſiliū Dy.niſi ſubeſſet eadē cā timoris allegant no.per Inno.in.c.i.quod metus cau.ꝛ in.c.cauſam matrimonij.de offi.deleg.ꝛ no.Bar.in.l.ſi ob turpē.C.ꝺ condi.ob tur.cau.ꝛ in.l.ii.quod me.cau.iſtd dictum non puto uerum quia aut in ueritate probatur de iuſto metu tyranni.ꝛ iſte metus ē ſufficiens ad reſcindendum contractum abſq̄ proteſtatione: aut non probaꝛ ꝺ iuſto metu ſed ſolum de prote.clā fcā:ꝛ tūc iſta nō ē ſufficiēs ad reſcindēdū ↄtractū dependenteʒ a voluntate duorum Pau.de ca.ſentit iſtud qd dixi.ꝛ vult conari ſaluare Bal.ꝛ ſua ſaluatio nihil ualet attento ꝙ in actibus dependentibus a voluntate duorum nihil ualet proteſtatio.ꝛ ſic non facit abeſſe cōſenſū.l.i.§.renunciare pro ſo.l.i.de lib.agno.dicit tamen Pau.ꝙ tunc proteſtatio facit abeſſe conſenſum quando quis metu tyranni non audebat ꝓteſtari.allegat no.per Baldum in.l.clari.C.de fideicommiſ.ꝛ in.l.ii.C.de his qui per me.iudi.non appel.ꝛ ſic bene concedo ꝙ iſta limitatio procederet quando iuſte timeretur tyrannus ꝛ clam proteſtaretur.ꝛ not.ꝙ glo.hic probat ꝙ quando actus eſt metu factus non eſt opus proteſtatione:ut actus dicatur nullus.de quo uide Rapha.hic qui dicit ꝙ imo eſt neceſſaria.ꝛ allegat dictum Bal.in Rubrica.C.ſi quis ali.teſtamen.probi.ſed voluit eum allegare in tractatu ſciſmatis.in.xi.column.ubi tenet ꝙ eſt neceſſaria proteſtatio. Sed Rapha.dicit ꝙ non requiriꝛ ꝓteſtatio quādo actus cōſiſtit in faciēdo:ſec⁹ ſi in omittēdo.ꝛ ſic loqtur ca.ſi iuſtus metus de appel.ꝛ.d.l.ii.C.de his qui per me.iudi.quia alias ſequereꝛ ꝙ nunq̄ʒ foret ſuccurſum meticuloſo qui metu tyranni vendidit niſi proteſtaretur.ꝛ an requiratur proteſtatio quando non facio actum metu:uel aliquo impedimento:tetigi in reportatis.in.l.de pupillo.§.ſi quis ipſi pretori.de ope.no.nun.in q̄ʒtum tenui contra Bar.in.l.ii.ff.ſi quis cautio.

a J quis filium. §. ſʒ ⁊ ſi filius. uide hunc tex. allegtū per Bar. ad no. .q. i. l. is poteſt in pe. col. ĵ. e.

b ℭ Q̄ ꝺ ſic. Bal. in. l. qui ſe patris. C. vñ li. tenet idē qꝺ glo. iſta ſʒ reprebēdit. de quo uide q̄ ibi dixi in. xix. col.

c ℭ In omni. vide būc tex. alle. per Bar. in. l. is poteſt. in pe. q. ĵ. e. ⁊ inducitur boc ad .q. per Ro. ꝺ qua per bal. in. l. ſi. de bere. iſti. ⁊ bar. in cōſi. incipiente. Andreas martini. teſtator grauauit beredē ad conſtruēdum capellā ſub pena an tranſeat ad beredē beredis ſcā tamen diſtinctione an ſub noīe ꝓꝓo an appellatiuo. ⁊ an ꝓceptuʒ de nō alienādo aliquam rem tranſeat ad beredem beredis. de quo ꝑ Bar. i. l. lucius. §. ſempronie. ꝺ le. iii. ubi diſtin. uide etiā no. per bar. ⁊ Imo. in l. filiuſfa. §. diui. de le. i. ⁊ Bal. in. l. ii. .C. qui ad lib. procla. ſi po. per Saly. in. l. uolūtas. C. de fideicō.

d Ore. ⁊ m not. ꝙ ang. b dicit ꝙ per ſtatutum induci poſſet ꝙ pupillus adeat bereditatem ſine tutoris auctoritate. In cōtrariū facit id qꝺ refero in. l. moribus. i ꝑn. ꝺ vul. ⁊ pup. ⁊ an ꝯſuetudie pōt iduci ꝙ pupillus adeat bereditatē ſine auctoritate tutoris. vide ange. b ⁊ bal. in. d. l. morib⁹ ⁊ ro. q tʒ ꝯtra ange. ⁊ adducit multas rōes inſuper queſiuit etiā roma. bic an. ꝺ. ſtatuto ſtāte poſſit pupillus petere in iteg. reſtōeʒ. dicit ꝙ ſic niſi ſtatutuʒ diſponeret ꝙ pupillus poſſet adire ſeu cōtrabere ſine ꝯſenſu tutoris: tūc eni nō poſſet in iteg. reſtiōeʒ petere aliter q̄ʒ ut maiori. ta dicit diſputaſſe iabut. quē refert bal. in. l. cuʒ lege. de arbi. ſʒ uide Bal. in auē. ſi captiui. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ uide bal. in. l. exigēdi. C. de ꝓcur. ⁊ bal. in. l. ſi. C. q legiti. ꝑſo.

e ℭ Sed q̄ro. uide Bar. in. l. cum dona. ⁊ que ibi dixi. C. ꝙ me. cau.

f ℭ In ꝯtrariuʒ. ꝯtrariū tʒ Ang. bic ⁊ idē Bar. in. l. apꝺ iul. §. ſi. q. ex cau. in poſ. ea. ⁊ i. l. labeo. §. cōtractus ꝺ ꝟ. ſig. uiꝺ q̄ dixi. ſ. in. l. mutū. ubi allegaui abb. in. c. qua frōte. de app. adde qꝺ iſtud i ſimili decidit bal. i. l. i. l. ꝯtract⁹ de ſi. inſtru. i .ii. col. idem bal. i. l. ſi donatōe qꝺ metus cau. ⁊ in. l. ſiue apud acta. i. i. col. .C. de tranſac. ubi ſtatutū loquēs in cōtractu nō bʒ locū i liberatiōe vñ male uideē loq bal. in rub. ꝺ pac. ⁊ meliuſ locutus eſt bar. ⁊ poſt eū Ang. in. l. ſi unus. §. pactus ne peteret. ff. ꝺ pac. bene facit ꝺ ciſio Imo. in. l. ſtipulatio. nū alie. ꝺ ꝟb. ob. vbi dixit ꝙ ſtatutū loquēs ꝺ ꝯctu ſi bʒ locū i ſtipulatōe: q̄r ſi eſt ꝓprie cōtract⁹ ⁊ uiꝺ bal. in. l. pactū qꝺ dotali i vlt. colū. .C. de colla. tñ uerior eſt bar. opi. ⁊ ipſemet bal. tenuit cōtrarium in. d. l. ſiue apud acta uideatis no. per bar. in. l. .iij. §. ꝯtrariuʒ. ſ. ꝺ ꝯtra. iudi. tu. ⁊ i. l. tres fratres de pac. ⁊ i. l. iuriſgē. i ꝑn. in. i. col. e. ti. ſaly. in. l. i. C. de pac. ⁊ ad materiā videndus eſt bal. i. l. i. in ꝑn. de ꝯtra. iudi. tu. vbi dicit ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ mulier nō poſſit ſe obligare ſine ꝯſēſu ꝓpinquorū nō bēbit locū ſi mulieris negotia admiſtrauerit aliquis ⁊ mulier ē effecta locupletior ex ea. ideo dicit rapb. ꝙ

Sed ⁊ ſi filius.

a Su⁹ b̄ditatē p̄ris non agnitā trāſmittit cū b̄ñficio abſtinēdi. b. d. ℭ No. ꝙ oēs leges que dicūt bereditatē nō agnitā tranſmitti debēt ītelligi ut ille in quē trāſmittiē poſſit adire uel repudiare īmiſcere uel abſtinere ſicut defūctus poterat ut bic. ⁊ no. in. l. i. de bis q añ ap. tab. ℭ Quero qd ſi deceſſerit ſciēs ſe neceſſariū. Glo. rñdet idē niſi imiſcuerit. tūc enī non baberet beneficiū abſtinendi beres ſicut defunctus: ut. ĵ. ꝓxi. §. pro boc facit tex. in. l. cū antiqoribus. C. e. ubi diciē illud fuiſſe rñſum ꝑ pau. iuriſcōſultum cuius eſt b. l. ⁊ ſm boc bic debetis babere glo. q̄ dicit idē ſi nō ignorauerit. al̄s glo. eſt ſine nō. ⁊ male: qa nō eēt diuerſus caſus ab eo qui poniē in l̄ra. ℭ Querit glo. qd ſi velit abſtinere a paterna b̄ditate: ⁊ baberet auitā an poſſit. Glo. dicit ꝙ ſic b. iſta glo. diceret uerū tenēdo illā opi. ꝙ b̄ditas p̄ris nō agnita nō trāſmittaē ad ex̄neos: qꝺ tenet glo. in. l. ſi īfāti. C. e. ſed tenēdo illā opi. ueriorē ꝙ b̄ditas p̄ris ꝑ ſuum trāſmittaē ad quoſcūqʒ. bec glo. nō ꝓcedit. nā ſi nepos abſtinet ſe ab b̄ditate p̄rna illa bereditas vadit ad aliū. ⁊ ille alius pōt adire auitā cū filius decedēs illā trāſmiſerit ad quoſcūqʒ ⁊ boc bene tāgiē in. l. q ſe p̄ris. C. vnde liberi. ⁊ ibi per Cy. in. ꝟ. illa exēpla reprobātur. d. ꝟo. l. qui ſe p̄ris. dʒ intelligi quādo filius ab b̄ditate paterna erat penit⁹ excluſus: vñ eā nō poterat trāſmittere. boc aūt an bereditas p̄ris non agnita tranſmittatur: dicemus plene in. l. vētre. ĵ. e.

Ex. §. ſequenti.

ℭ An appellatio b̄dis porrigaē tātū ad filios. an ad quoſcūqʒ extraneos. ⁊ an appellatio beredum porrigaē in īfinitū. ⁊ an beres ticij per mediā ꝑſonā debeat illud in libello exꝑmere.

In omni.

b Bereditatē agnitā ꝑ ꝺfunctū nō pōt b̄s ei⁹ repudiare. b. d. ℭ Nota ꝙ q eſt beres beredis teſtatoris eſt beres. Glo. dicit ꝙ bec regula fallit in caſibus. ℭ Pro cuius declaratione debetis ſcire ꝙ circa boc occurrūt duo dubia. Et ꝑmo an appellatio beredis porrigatur tm̄ ad filios an ad quoſcūqʒ extraneos. de quo in. l. ex facto. ad tre. diximus in. l. gallus. §. nūc de lege. ſ. de li. ⁊ pobu. Scꝺo dubitaē an appellatio b̄dum porrigatur in īfinitū ad quoſlibet ſucceſſores: an ꝟo ītelligaē de ꝑmo tm̄. De boc etiā dixim⁹ in ꝺcō. §. nūc de lege. in pupillari tm̄ ſubſtitutiōe facta ꝑ bec ꝟba qſqs mibi b̄s erit ſit b̄s filio meo: ñ intelligiē eſſe b̄s defuncti niſi q ei eſt b̄s ex diſpoſitiōe ſua: ut. l. q liberis. §. bec ꝟba. de vul. ⁊ pu. ⁊ l. ſciēdū. de ꝟ. ſig. ℭ Quero ſi ſum b̄s ticij ꝑ mediā ꝑſonā alteri⁹: an ego babeā neceſſe boc in libello exꝑmere: an ſufficiat ſi dicā ſimpliciter me b̄deʒ ticij. doc. in. l. ſi. C. de bere. inſti. dicūt ꝙ nō eſt neceſſe: qꝺ eſt uex. allegāt ꝓ boc caſum. l. paterfa. de vulg. ⁊ pu.

Ex. l. ſequenti.

ℭ Stāte ſtatuto ꝙ mulier nō poſſit cōtrabere. an poterit b̄ditatem adire.

Ore.

m c Qui nō pōt ſe obligare nō pōt adire. b. d. bec lex i mō legēdi aliquā uarietatē bʒ tm̄ oēs lec. tēdūt ad idē. ſm ꝑmū. ꝑmo ponit vnū dictū. ſcꝺo aliud ſile. tertio mō pōt legi ⁊ meli⁹. Prio pōt unā regl̄am generaleʒ. Scꝺo infert ad ſpēʒ ⁊ ſic poſui ſūmariū ⁊ ſm bāc lec. quā poſui eſt caſus q̄ſtiōis de ſtatuto ꝓbibente mulierē obligari ſiñ ꝯſenſu ꝯſanguineoꝝ ⁊ nō poſſit b̄ditatē adire ſine ꝯſenſu eoꝝ. ℭ Sʒ q̄ro e qd ſi ſtatutū dicit ꝙ mulier nō poſſit ꝯtrabere ſine ꝯſenſu ꝯſanguineorū: an poſſit adire b̄ditateʒ. Et vr̄ ꝙ ſic qa adire nō ē ꝯbere: ſʒ q̄ſi ꝯbere: ut. l. apud iulianū. in ſi. ex q. cau. in poſ. ea ⁊ l. ex maleficijs. §. b̄s. de act. ⁊ ob. In cōtrariū f vr̄ ꝙ pro ꝯtractu accipiē oīs obligatio: ut. l. oēs. ſ. de iudi. ℭ Quero, bic loqē de pupillo: qd de adulto. uidebitis in. l. ipuberib⁹. in ſi. ĵ. e. ℭ Quero quādo pupillus ē ſuus utꝝ babeat beneficiū abſtinēdi. dic ut i gl.

Impubes.

Seipʒ ſūmat. ℭ Op. ex gl. adeūdo qs obligaē: vt. ſ. ꝓx. ſʒ patria ptās nō ē ſufficiēs ad obligandū: vt. l. ſi. §. i. ꝺ ꝟ. ob. ergo ⁊c̄. So. in illis caſib⁹ in qbus fili⁹ tm̄ obligaē auc̄itas p̄ris nō ē ſufficiens: vt in ꝯrio. Sʒ vbi agiē de q̄rēda bēditate q̄ p̄ri ꝺēat q̄ri in totū ſʒ illa tꝑa: vel bodie quo ad vſufructū: ⁊ ſic p̄r eſt legitim⁹ admiſtrator: tunc p̄ria ptās eſt ſufficiēs: vt bic. ⁊ l. ſi īfāti. C. e. declaraui in. d. l. ſi. §. ſi.

Ex. l. ſequenti.

ℭ Qualr̄ ſcire dicim⁹ ⁊ bec. l. dʒ intelligi ī pupillo ꝓxio infātie ⁊ tutor ſol⁹ nō pōt adire ꝓ pupillo tñ pōt petere bonoꝝ poſſeſſionē ⁊ an curator ſufficiat pupillo ad adeundā b̄ditateʒ vide i. l. vna. §. tutor de appella.

Upillus.

p Pupill⁹ pōt cū tutoris auc̄itate b̄ditatē adire. b. d. prio declarem⁹ tex. qd vult dicere cām acq̄rende b̄ditatis nō intelligat. rñ. .i. nō intelligit vtrū ab īteſtato vel ex teſtō ſibi tā q̄ʒ volūtario aut neceſſario deferaē b̄ditas. iſta enī debet ſcire b̄s in. l. is pōt. ⁊ l. is q putat. ĵ. e. ℭ Quero qd vult dicere tex. nec enī ſcire nec diſcernere talis etas pōt. Rñ. ſicut ī iudicio primo ſit examiatio poſtea iudicaē: ita in ītellectu nr̄o prio ſit examiatio poſt examiationē iudicat intellect⁹. iſta examiatio dr̄ decernere: iſti⁹ nō ē capax pupill⁹. Itē ſcire dicimur id qꝺ ꝑ cām cognoſcimus: ⁊ ꝑ bāc examiationē factā vel cū nobis vel cū alio: vt in. l. in bonorū. de bo. poſ. illꝺ ſcire nō bʒ pupill⁹. ⁊ boc vult tex. dū dicit nec ſcire nec diſcernere pōt. ℭ Quero qd vult dicere nō ſit magis q̄ʒ furioſus. Rñdeo illꝺ ſcire qꝺ ꝓcedit ab illa examinatiōe quā ſupra dixi ſicut nec cadit in furioſo: ita nec in pupillo: ſed vnū ſcire ſumptuʒ magis largo mō cadit in pupillo: qꝺ nō cadit in furioſo. ſcit enī ꝙ bonū eſt babere aliqd ⁊ malū nō babere: ⁊ q̄dā multa vniuerſalia q̄ babenē ſine examinatiōe: ⁊ iō pupill⁹ naturalr̄ obligaē: q̄ in furioſo nō cadūt. Itē intellige bāc. l. in pupillo q nō eſt ꝓxim⁹ pubertati ſʒ infantie. qꝺ innuit tex. dū dicit ſi fieri pōt: al̄s poſſit ſcire ⁊ cognoſcere. eſt enī doli capax: vt in. l. i. §. an in pupilluʒ .ſ. depoſi. ⁊ de noua. l. i. in ſi. ℭ Quero qd in infante Dic vt in glo. ℭ Quero vtruʒ tutor ſolus poſſit adire ꝓ pupillo. Glo. dicit ꝙ non ⁊ bene .C. e. l. potuit. ℭ Quero vtrū furioſus pōt adire bereditatē vel curator pro eo. diceē. ĵ. de bono. poſ. infan. de la. l. i. ℭ Quero vtrū curator ſufficiat. ſ. pupillo ad adeūdā bereditatē. Dic ut. l. i vna. §. tutor. de appel. ℭ Querit glo. an ſolus

ſtãte dicto ſtatuto nõ ĩtelligiſ de obligatõe qua ẽ qs locupletior effectus .l.iij.ꝟ.cõmo.ꝛ.l.pupillus.de auc.tu.idẽ etiã ꝙ nõ ĩtelligiſ de obligatiõe que ex quaſi delic.naſciſ.ꝛ uide in materia.ang.in.l.cũ in una.§.tutor pupillo.de ap. ADDE que ꝯſuluit ro.ꝯſi.cccclij.ſ.ꝙ ſtãte ſtatuto ꝙ minor nõ poſſit ſe obligare ſine certa ſolẽnitate ꝙ ſi ſe obligauerit utiliter abſq̃ illa ſolẽnitate ꝙ ualet ꝯtractus ꝛ ꝙ ipſe conſuluit conſilio. cccc xiiij.ſ. ꝙ mulier probibita ſe obligare ſiſi cõſenſu ſuoꝝ conſanguineorũ poterit maritũ liberare ꝺ fructibus reꝝ parafrenaliũ: qa per hoc non efficiſ pauperior.

a Mpuberib⁹. ang. dicit ꝙ gl. ꝟ ſepte loqſ tñ diĉ ꝙ bono.oẽſ maiores.xxv.annis appellãſ puberes.ꝛ dicit Raph. ꝙ neſcit an ꝺ facto ita dicaſ bonoꝝ.imo.diĉ ꝙ põt gl. excuſari ut ĩ puero.c.ãnorũ.alle.l.pueri.ꝺ.ꝟ. ſig. ꝛ tex. ij.q. vij. ꝑalle.ubi allegat pueꝝ.c. annoꝝ male dictũ.qs dicaſ puer paruul⁹ uiꝺ.l.ſi. ꝛ ibi bal.C.ꝺ ĩfan. expo. ꝛ qs dicaſ puer:iuuenis:adoleſcẽs ꝛc. viꝺ cy.i.l.ſi ĩfanti.C.ꝺ iu. deli.ꝛ ang.in .l.qdã ita ad treb.ꝛ i.l.nõ aliter.§.i. de le.iij.ubi bo. n⁹ tex.ꝛ bal. in.l.i. C. de emẽ. ꝑpin.

b Sq he res.no. ꝟꝫ pau.ꝺ ca. dicẽtẽ ꝟ i ſi. ꝑn.i ꝟ.ꝛ ſi in arbitriũ ꝓbari ꝙ ſi qſ fuerit ĩſtitut⁹ ſꝟ ꝯditiõe ꝑtãtiua ꝛ ea pẽdẽte dixerit nolle ꝯditionẽ ĩplere ſi uidetur ꝑ ꝟ repudiare. ꝛ ſic poteẽt poſtea adire.l.nec iſ .§.i.j.e. ꝛ ibi bar. ꝛ ſic eſt tex.optim⁹ ꝑ eo ꝺ quo dubitauit raph. l.l.ſu⁹ quoq̃ .§.ſꝫ ſi filio. ꝺ here.iſti.

c Nõ ſimpliciũ valꝫ renũciatõ iuri ve

tutor poſſit petere bonorũ poſſeſſionẽ. Et dicit ꝙ ſic: vt.l.tutor de bo.poſ.cõcordat glo.in.l.impuberi.ꝟ.ꝺ tu.ꝛ cur.da.ab hiſ:ꝛ i.d.l.potuit.C. .e.cõtrariuꝫ no.C.q admit.ad bo.poſ.l.bonoꝝ. vbi dicit ideꝫ in bonoꝝ poſſeſſione qꝺ in hereditate.ſed hanc glo.cũ ſi.tenet By.ꝛ oẽs.

Mpuberibus. [a] Hec lex ſeipſam ſũmat ꝛ glo.legit eã ita bene ꝙ nõ eget ſuppletiõe.ponit enĩ vnã opi.placẽ.quã reꝓbat.poſtea põit ꝟitatẽ ex q̃ collige breuiter ſic: aut loqmur de ipu.aut de adulto.ꝑmo caſu aut ſe nõ ĩmiſcuit ꝛ ſine dubio põt ſe abſtinere: aut ſe ĩmiſcuit.ꝛ tũc aut ſine tutore:ꝛ idẽ:aut cuꝫ tutore ꝛ nõ põt ſe abſtinere niſi ꝑ reſtitutõem: aut loqmur in adulto:ꝛ tũc nõ hẽbat curatorẽ:ꝛ ita loqſ ꝟ.l.qa ibi demũ põt ſe abſtinere ſi ſe nõ immiſcuit:ſꝫ ſi ſe ĩmiſcuit nõ põt ſe abſtinere niſi ꝑ reſtõem.aut hꝫ curatorẽ.ꝛ tũc diſtinguo:ut ĩ pupillo ĩ ꝑn. diciſ:qa aut cũ ei⁹ aĉte aut nõ.

I qui ſe. Suus qui ſe nõ ĩmiſcuit põt abſtinere beneficio pretoris edicti ſine aditiõe iudicis.h.d.hãc.l.declarabo.j.e.l.neceſſarius.

S qui heres. [b] Illa hereditas repudiatiõe amittiſ que põt adiri: ſecus ſi adiri nõ poterit.h.d. Op.ꝙ illa determiatio hoc ita uerũ eſt.nõ ſit neceſſaria ꝛ ĩcludebaſ in ꝟbo delata ſuꝑ poſito:ut.l.delatas. de ꝟbo. ſig.So.ut in ꝑma gl. Op.ꝙ poſſit repudiare ut.j.ꝺ cura.bo.da.l i.ꝛ.l.ĩ pluriũ.j.e.So.gl.no. ibi corã iudice:ſꝫ ex̃ iudiciũ ſec⁹:ut hic. Idẽ no. in.ll.cõtrarijs. Op.de.l.nec is.§.i.j.e.So.gl. ꝑ.l.illud.j.e. Op.de.l.i.C.de pac.So.ꝑ pactũ põt qs ſe obligare ꝛ renũciare hereditati delate ſibi ſub ꝯditione nõ ſimplicı̃ renũciatiõe.ratiõem ponit ibi glo. Op.j.de bo.poſſ.ſꝫ tab. .l.ij.§ ſub cõditione. Dicit glo.aliud in bo.poſ. q̃ in hr̃ditate.tu ꝟo dicas clarius pẽdente cõditiõe põt peti bo.poſ.ſꝫ tab.que nõ tribuit ius ꝛ eodeꝫ modo põt illa bonoꝝ poſſeſſio repudiari ſed bono.poſ.que tribuit ius nõ põt peti pẽdente cõditiõe neq̃ꝫ repudiari.ꝛ ſic eſt idẽ qꝺ in hereditate. Op.ꝛ itro glo.iij.ꝟ.de ꝯdi.inſti.l.i. So.intelligas hic qualiſqualis cõditio que tñ ñ ſit talis que habereſ pro nõ appoſita ꝛ impleta: ſed ſit talis que ſuſpẽdit diſpoſitiõeꝫ. Op.ꝙ cõditio que cõſiſtit in arbitrio hr̃dis nõ ſuſpendit aditiõem:ut.l.ꝟba.de cõdi.inſti.ergo nec repudiatiõeꝫ ſi in alterius uolũtateꝫ ꝯferaſ ipo iure nõ ualet:ut.l.illa inſtitutio de here. inſti.So. ꝯditio poteſtatiua in ꝑſona heredis põt eſſe duplex.uno modo expſſe ſi uolet.ꝛ iſta ĩ herede ex̃neo nil opatur in ſuo opatur:qa facit de ſuo volũtariũ tamẽ aditionẽ nõ ſuſpendit:ergo nec repudiatiõem ꝛ hoc mõ loqtur hec lex.Scõo mõ põt ꝯferri in volũtatẽ ei delatã:ut ſi deceꝫ dedit ꝛ ſi.ꝛ tunc aditõem ſuſpendit.ꝛ idẽ in ex̃neo:vt .l.ſi quis ſemproniũ.de here.inſti.ꝛ.l.nõnunq̃. de condi.ꝛ demon. Dicit tamen glo.ꝙ ſi apponitur in volũtate alterius per hec uerba ſi arbitrabitur nõ per uerba ſi noles qa ſemꝑ eſt pura ut.l.ij.de le.ij.hoc nõ ẽ uerũ:qa quãdo apponimus per ſi facit ꝯditiõem:ut.d.l.i.de le.ij. ꝛ ibi uidebitis. Quero repudiatio facta pendente

futuro.dicebat tñ raph.ꝟ no.ſe putare ꝙ cũ iuramẽto ualꝫ talis renũciatio.alle.bar. in.l.is põt.j.e.tñ bar.ibi ñ diĉ hoc ſꝫ hoc ꝯfirmo:qꝛ dicim⁹ ꝙ iuramẽtũ hꝫ uim clauſule ſi nõ ualet ꝛc.l.cũ pater.§.fili⁹ matrẽ. de le. .ij.ſꝫ ſi fieret pñti talis renũciatio ualeret in vi pacti.ergo ꝛc.idẽ videm⁹ in ſimili.q.mota ꝑ.pe.de anc.in.c.q̃uis.de pac.in.vi. an ſi filia renũciauit future ſucceſſiõi patre abſẽte hꝫ formam.d.c.q̃uiſ.an valeat ꝛ dicũt doc.ꝑ.d.l.i.C.de pac.nõ valere ꝛ maxime pe.de anc.cũ ex quo allegãt illam.l.i. ubi pactũ fuit iter fratreſ factũ uideſ ꝺ mente coruꝫ eẽ intelligere ꝙ ſaltem fuerũt aliq preſentes q illã renũciationẽ acceperãt q̃uis pater abeſſet ꝛ ꝑ ꝯñs nõ ualuit:qa inducebatur uotũ captan de mortis.ſꝫ ĩ caſu noſtro nõ erat pñs ille per queꝫ inducebatur tale uotum ꝛ ſic illa decĩſo nõ obſtabit. facit etiã pro hoc dicto rapha.qꝛ iuramẽtum quotiẽs põt ſine interitu ſalutis eterne ſeruari ſeruãdũ eſt.c. ſi uero ꝛ.c.cũ ꝯtingat.de iureiurã.ꝛc facit qa per iuramẽtũ abſẽtis ius q̃riſ ſm glo.ſing.i.c. quotiẽs cordis.i.q. vij. quã allegat bal.in ru.C. res inter alios acta.ꝛ i.l. pactũ qꝺ dotali.C. de col. ꝛ ego dixi in .l. ſtipulatio iſta.§.ſi ſtipuler.de v.ob. ſi ergo ius q̃ritur abſenti ac ſi fuiſſet ꝑſens ualꝫ illa renunciatio tanq̃ pactũ liberatorium per.l.i. .C.de pactis cum ibi no. tencatis mẽti:qa nõ memini me legiſſe iſtꝺ dictum alibi.

condition e nõ ualet:an poſtea exiſtente conditione poterit adire. Certe ſic:ut.l.nam is in ſi.j. .e.ꝛ ad hanc.l.facit.l.ſi quis ſub ꝯditione .j.e.

Si quis. Qui nõ põt adire ꝑpter dubitatiõem ſeu inhabilitatem ſeu ꝯditionis depẽdentiam nõ poteſt repudiare.hoc dicit

Ex.§.ſequenti.

An pater poſſit repudiare hr̃ditatem in qua ĩſtitutus fuit filius cõtemplatione ipſius patris filio inuito. Et an filius poſſit ipſe ꝑdicto caſu repudiare ſine conſenſu pr̃is. Et an cum pater ꝑdicto caſu repudiat an preiudicet ſibi licet non filio. Et an hec.l.habeat locuꝫ in hereditate aduenticia. Et an proprietas dotis materne remaneat penes filium. Et an hereditatem ſeruo delatam dñs poſſit repudiare.ꝛ quid in legato ꝛ fideicõ.relicto filio uel ſeruo.

Neqꝫ filius. Seipſum ſummat. Quero nũqd iſte .§.hꝫ locuꝫ in hereditate patris ꝓfecticia: ut ſi fili⁹ fuit inſtitut⁹ contẽplatione patris. Glo.diĉ ꝙ ſic:qꝺ ſine dubio eſt ueruꝫ:quia tũc filius nõ põt repudiare ſine conſenſu patris. ſꝫ an pater poſſet repudiare ſine ꝯſenſu filij ẽ dubiũ. Et uidetur ꝙ ſic:quia profecticia querũtur patri pleno iure:ut.l.cum oportet.C.de bo.q̃ lib.ergo ſi pater repudiet non nocet filio.ꝛ ſic ratio huius .l.ceſſat que eſt ne alter alteri noceat ꝛ hoc qdã tenent.probo fortiori ratõe. quãdo filius ĩſtituitur cõtemplatiõe pr̃is etiã ſi adeat factus ſui iuris cogeſ patri reſtituere:ut.l.aditio ĩ ſi.j.e. ꝛ.l. liber homo de acq.re.do.ꝛ.l.qdam cũ filiũ. de here.inſti. Cõtrariũ teneo.nã pater tũc non põt adire ſine filio:ut.l.ſi qs mihi bona.§. iuſſũ .j.e.ergo nec põt repudiare:ut.l.is põt.j.e. fateor tñ ꝙ tũc põt cogere filiũ:ut repudiet.ar.l.idẽ qꝫ.ꝟ.ſi cui mãdauero.ꝟ.mã.ubi hoc optiẽ ꝓbaſ ꝛ ꝟ ueꝝ ĩ repudiatiõe expſſa.ĩ repudiatõe ꝟo tacita q̃ ſit ꝑ curſũ tpis ſtatuti a.l.cõi uſ municipali vſ forte a iudice ꝑiudicareſ pr̃i:ut.l.ſi.j.qs or. in bo.poſſ.ſer.ꝛ quod no.in.l.ij.C.de repu.bono.poſſeſ.ꝛ in iſtis ꝓfecticijs ꝑ iura noua nil eſt ĩmutatũ hodie:ut no.in.d.l.ſi.j.qs or.in bono. poſ.ſer.ſi tamẽ tp̃s ſtatuereſ a iudice:tũc nõ poſſet hodie ſtatui filio niſi patre cõſentiente iudici:ut.l.cũ nõ ſolũ.§.neceſſitateꝫ.C. de bo. q̃ lib. Sed q̃ro lꝫ repudiatio patris nõ ualeat an ꝑiudicet ipi patri lꝫ nõ filio. Glo.dicit ꝙ ſic: ut.l. .ij.§.deniq̃ꝫ.ꝟ.ſo.ma. Ja.de are.dicit ꝛ bene ꝙ illa loqtur in pacto nõ repudiatione ſimplici ꝑ no.in hac.l.in ꝑn. Quero an hec.l.hẽat locũ in hereditate aduẽticia. Glo.dicit ꝙ ſic ſpecialiter hodie vbi apud filiũ debeat remanere ꝓprietas.uerũ eſt ꝙ olim ꝛ hodie non poterat filius repudiãdo nocere patri nec pater filio:ut hic.ꝛ ſic repudiatio nõ valebat:hodie vero eſt ĩmutatũ ꝙ repudiatio valet q̃tum ad repudiantẽ ꝛ alteri remanet plenũ ius adeũdi:ut.l.ſi.§. vbi aũt .C.de bo.que lib.ꝛ hoc eſt uerũ in repudiatiõe expſſa.Sed quid dicemus de tacita. Doc.in.l.i. .C.qui admit.ad bo.poſ.dicũt ꝙ ſicut expreſſa repudiatio filij nõ nocet pr̃i:ita nec tacita. Alij dicunt contrariũ quod puto uerũ:qa dicta.l.cũ non ſolũ.loqtur in repudiatione expreſſa. ergo in tacita lꝫ ſit eadem ratio:tamẽ iura antiqua nõ

a ℭ Neqꝫ fili/
us. adđ bar.
in. l. is poteſt
i. v. col. ȷ. e.
b ℭ Quero
qd. uide late
imo. i. l. lega-
tum. de le. i.
quid in mo-
nacho. cy. in
. l. deo nobis
. C. de epi. ⁊
cle. ⁊ bal. i. l.
. i. C. qui ad/
mit. in. x. q. ⁊
bar. in. l. tu-
tor in fin. de
bo. poſ. bal. i
. l. is q. C. de
fideicõ. ⁊ ca-
no. i. c. in pſẽ
tia ꝺ proba.
c ℭ Simul
poſſunt. ⁊ fa
cit ad ſtatutũ
ꝙ filius ſine
licẽtia patriſ
non poſſit ſe
obligare. qa
ſatis dicitᷣ li-
cẽtia prece/
dere ſi ſimul
ſe obligãt. ad
de tex. i. l. cũ
pater. §. lib.
de le. ij. ꝟ. ali
oquin. quem
ad ꝺ ibi pon
derat bar. ⁊
in. l. ticiuſ. ſ.
qui. mo. pig.
uel hipo. ſol.
per illuꝫ tex.
quẽ alle. bar.
in. d. §. liber
tis. ⁊ Bar.
ibi ſequũtur
docto. ⁊ bal.
idẽ in. l. fi. C.
ad mace. ⁊ i
. l. ſi filius. §.
de his in fi. ⁊
i ſpe. i addi. i
ti. de reo. io.
an. in regula
qui tacet. de
re. iur. bal. in
. l. exceptiõe
de excep. ⁊
ibi dubitat
an ſufficiat
patrem fide-
iubere pro fi
lio in cõtra-
ctu ad hoc
ut uideatur
patris cõſen
ſus interue-
niſſe tamẽ p
. d. l. ticius in
pn. ſ. q. mo.
pig. uel ipo.
ſol. uidetᷣ ꝙ
ſatiſ appareat
de conſenſu
patris. ⁊ ſic
cõtractus te
neat. qꝺ tene
menti.
ADDE an
quãdo pater
⁊ filius ſe ob
ligant in in-
ſtrumẽto pa-
ter dicatᷣ ꝯſẽ
tire. bal. i ad-
di. Spe. i ti.
de acto.

ſunt correcta: ut. l. precipimus. in fi. C. de appel.
Preterea moriẽte filio pater priuatur heredi/
tate ſibi filio delata niſi filius eſſet infans: ut. l. ſi
infanti. C. de iure deli. eodem modo aduenien/
te hoc caſu ꝙ filius negligat pater priuatur he/
reditate niſi forte filius malicioſe negligerꝫ: tũc
enim illa diceretᷣ repudiatio: ut. ȷ. e. l. recuſare. ⁊
haberet locuꝫ. d. l. cũ non ſolum. ℭ Quero nũ/
quid hereditas materna olim querebatur per fi
lium patri pleno iure: an apud filium remanet ꝓ
prietas. Glo. hoc tãgit pleniꝰ hic ⁊ alibi aliquã/
tulum in. l. ij. C. de bo. poſſ. alibi nõ tangitᷣ qꝺ re
cordor. Quidaꝫ dicebãt ꝙ oliꝫ filio remanebat
proprietas. qꝺ glo. reprehẽdit: quia hoc primo
fuit introductũ per cõſtãtinum in. l. i. C. de bo.
ma. Ri. malũ. tractat hic hanc queſtiõem: ⁊ non
facit de his mẽtionem. glo. ⁊ Cy. recitat eaꝫ i. l. i.
. C. qui admit. ad bo. poſ. ⁊ tenet ꝙ de iure anti/
quo hereditas matris nõ acquirebatᷣ patri ple/
no iure p. l. filius. in pn. de inoffi. teſta. ⁊ ibi dice
bat ipſe eſſe caſuꝫ. Cõtrarium eſt ueritas ⁊ ſic eſt
uera glo. hic poſita. caſus eſt in. l. ſi filiuſfa. ȷ. e. ⁊
. l. ſi filius meus. ȷ. ti. ij. ℭ Ad. l. filius[a] meus. re/
ſpondeo ꝙ quoddã eſt ius querẽdũ: ⁊ illud nõ
queritur patri per filiũ etiam ꝺ iure antiquo: qꝺ
apparet quia ius adeundi reſidet in perſona fi/
lij. ⁊ nõ tranſit in perſonã patris. multominꝰ ius
qꝺ eſt preparatoriũ illius iuris querẽdi in quere
la inofficioſi que parat ius adeundi: ſed aditio/
ne ſecuta ius proſequẽdi. ſ. actio ſeu hereditatis
petitio ſeu ius retinendi queritur patri incõtinẽ
ti: ut. l. placet. ȷ. e. ⁊. ll. ſ. alle. Diceres tu ſi in effe
ctu aditõe ſecuta queritur patri quid nocet filio
ſi pater repudiat. Reſpõdeo ꝙ filius habꝫ ſpeꝫ
ſi efficiatur ſui iuris anteꝙ̃ adeat queratur ſibi
ſicut ſuo. ſ. ſi anteꝙ̃ adeat manumitteretᷣ: ut inſti.
de here. inſti. §. alienus. ita dicit glo. hoc proba
tur in. l. remittẽte. C. de codicil. ℭ Quero qd[b] i
ſeruo an hereditatẽ ſeruo delatã dñs poſſit re/
pudiare. Glo. dicit hic ꝙ ſic: ⁊ ita tenet i. l. lega/
tum ſeruo. ȷ. de leg. i. Sed que eſt rõ. Cy. inuol/
uit ſe multũ i. d. l. remittẽte. dñi nõ uideo. l. que
hoc dicat ꝙ hereditatẽ delataꝫ ſeruo dñs repu/
diat. ⁊ in cõtrariuꝫ habeo rõnem: quia dñs non
põt adire: ut. l. cum proponas. C. de here. inſti.
ergo nec repudiare: ut. l. is poteſt. ȷ. e. Nõ ob. l.
. i. §. per ſeruũ alle. hic in glo. quia ibi loquitur i
bono. poſſ. nõ in hereditate que facilius cõferf.
conceditur etiam cõditione pendẽte: ut. l. ij. §. ſi
ſub cõditiõe. de bo. poſſ. ſm tab. ⁊ ideo de facili
conceditur dño ptãs repudiandi: patri aũt hoc
nõ cõceditᷣ: ut. l. ij. C. de repu. bono. poſſeſ. ratio
qa filius expectat effici ſui iuris p emãcipationẽ
uel per mortẽ ſui patris: ut. l. ſcripto. ȷ. vnde li/
be. ⁊. l. nã ⁊ ſi parẽtibus. de inoffi. teſta. ſeruꝰ aũt
nõ expectat libertatẽ niſi ex volũtate dñi morteꝫ
eius expectaret: qꝺ eſſet abſurdũ: qa caſum ad/
uerſamqꝫ fortunã ⁊c̃. ut. l. inter ſtipulantẽ. §. ſa/
crã. ȷ. de ꝟb. ob. ⁊ ideo ſi poneremus illum ſer/
uum eſſe ſtatuliberum: forte dominus non poſ/
ſet repudiare bonorum poſſeſſiõem ſicut nec in
filio. ℭ Quero quid in legato uel fideicõmiſſo
relicto filio vel ſeruo. Reſpondeo ſm iſta iura ſi
legatum erat purum ſtatim dies eius cedit ⁊ q̃ri
tur uel patri uel dño: ut. l. que legata. de reg. iur.
ideo pater uel dñs poſſet repudiare: ut. l. legatũ
ſeruo. ȷ. de leg. i. Sed ſi eſſet relictum ſub con/
ditione nõ poteſt repudiare. ita intelligit gl. C. ꝺ
fideicõ. l. ex repudiatione. hodie in filijs eſt imu
tatum: ut in aduenticijs queratur ſibi quo ad ꝓ
prietatem ⁊ pater non preiudicet ei. ℭ Quero

dicitur hic ſimul poſſum[r] repudiare: an ꝺbeat ꝓ
cedere iuſſus ſicut in aditione. Dico ꝙ ſic: ut. l.
iulianus. ȷ. de le. i. dixi in. l. qui in alie. in pn. ſ. e.
ℭ Itẽ quero qd ſi pater coegit filiũ ad repudiã
dum una ſecũ. Reſpondeo ſubueniretᷣ ſibi poſt
morteꝫ pr̃is: ut. l. apud celſũ. §. fi. de doli excep.

Ex. l. ſequenti.

ℭ Quãdo plus ſit in opinione ꝙ̃ ueritate. Et q̃
liter immixtio filijſa. ſit redigenda in ſcriptis.

i **S qui putat.** Error an ſit neceſſa/
rius uel nõ impedit repudiationeꝫ uel
aditionem. h. d. ℭ Quero qd vult dicere plus i
opinione ꝙ̃ in ueritate. Rñdeo aditio cõſiſtit in
aĩo ſolo: ut. l. pro herede. §. i. ȷ. e. ergo i ea debet
magis inſpici opinio que eſt in aĩo ꝙ̃ ꝟitas: ſꝫ h
opi. erat erronea: ergo uitiatᷣ repudiatõ. ℭ Op
po. ex̃ gl. ꝙ iſte error nõ uitiet aditionẽ: ut. ſ. e.
. l. qui in aliena. §. ſi is. ꝟ. nã eũ. So. hic qs erra/
bat: an fuiſſet filiuſfa. defuncti de cuius heredi/
tate agebatᷣ ⁊ ſic errabat in cã acq̃rendi.[c] ſi eniꝫ
erat filiuſfa: acq̃ſitio erat ſibi facta ipõ iure. ſi nõ
erat nõ debebat ſibi queri per uolũtatẽ. in. l. con
traria errabat in hoc. an eſſet filiuſfa. alicuius ui/
uentis. ⁊ ſic certus erat de cã adeundi. ſed erra/
bat in hoc an alteri acq̃reretᷣ ut ſibi: qui error ñ
impedit aditiõem: ut ibi. ſolus enim error cauſe
acq̃ſitiõis impedit aditiõeꝫ: ut. ȷ. e. l. ſi is ad quẽ
ratio: quia impedit uolũtatem: ut. ȷ. uidebitis.
ℭ Opp. glo. ꝙ magis inſpicitᷣ ueritas ꝙ̃ opi. ut
. l. fi. ȷ. de cri. expi. here. ⁊. l. ij. §. ſi a pupillo. ȷ. ꝓ
emp. cum ſi. Glo. nõ ſol. dic ꝙ hic loq̃tur in adi
tione que conſiſtit in ſolo animo ubi magis iſpi
citur opi. ibi in his que in ſolo animo non conſi
ſtunt. ita ſentit glo. in. l. heres. ȷ. e. ⁊ ita ſoluit dy.
. ȷ. e. l. ſi quis ex̃neus. §. i. ⁊ hoc uidetur hic dice
re tex. ut. ſ. dixi. ℭ Querit gl. tex. hic loq̃tur qñ
in ueritate erat uoluntarius: et putabat ſe neceſ
ſariũ quid econtra[e]. Alique fuerunt opinio. in
ter gloſatores. finaliter determinat glo. ꝙ idem
declaro ſi quidẽ eſt neceſſarius tñ: ut ſeruus: ſi/
ne dubio nõ poteſt adire voluntarie: quia velit
nolit eſt heres nec habet beneficium abſtinẽdi.
Si uero eſt ſuus ⁊ neceſſarius: tunc per benefi/
cium abſtinẽdi poteſt dubitari: quia uidetur vo
luntarius de iure pretorio. Gl. tñ idẽ dic̃ ⁊ bene
declaro error talis ipedit uolũtatẽ ergo ipedit
aditionẽ q̃ conſiſtit in uolũtate. Qꝺ ipedit volũ
tatem patet. ſi puto me voluntarium cum ſuꝫ ſu
us ergo habeo voluntateꝫ acquirendi de nouo
nõ autem habeo voluntateꝫ immiſcendi me qꝺ
eſt approbare acquiſitioneꝫ mihi factam a iure:
ut dixi ſuper rubri. cuꝫ acquiſitionẽ ego ignoreꝫ.
eodem modo ſi repudio habeo animuꝫ ne acq̃/
ratur mihi de nouo: nõ autem habeo voluntatẽ
abijciendi aquiſitionem mihi factam a iure. iõ
uitiatur acquiſitio ⁊ repudiatio. uide glo. ⁊ not.
eam bene. ⁊ in hoc habes eſſe cautus quãdo re
digitur i ſcriptis immixtio alicuiꝰ filijſa. ut dicas
talis ſciens patrem defũctum ⁊ ſe eſſe ſuum he/
redem dicte hereditati ſe immiſcuit. idem ſi di/
ceret eam adiuit: uel pro herede geſſit cum pro
ponatur ſciens ſe ſuum heredeꝫ. ſi uero diceret
ſciens hereditatem patris delatam tunc non va
let aditio cum delata eſt: quia adiri non poteſt:
ut. l. delata. ȷ. de verb. ſign. no. ſ. e. l. is qui heres
in prin. ſed hereditatem patris quis non poteſt
adire. ſed acquiſitioneꝫ factam immiſcendo po/
teſt approbare. Predicta uera niſi ſequeretur
aliquod uerbum per quod apparet eum ſciuiſſe

d S q pu
tat acq
rendi.
ſolus error
cãe acq̃ſitõis
uitiatᷣ heredi
tatẽ. ⁊ adde
Bar. in. l. uẽ
tre. i. iij. col.
in. i. opp. ȷ. e.
e ℭ Quid ecõ
tra. uide bal.
i. l. potuit. C.
de iur. delib.
ubi tenet cõ
tra Bar.

ſe ſuũ heredẽ: ut ſi diceret adiuit ⁊ īmiſcuit cuʒ īmiſcere ſit ꝓpe ſuoꝝ. ¶ Sʒ qd ſi apparet ꝙ aliquid pro herede geſſit utrũ aũt putaret ſe uolũtariũ uel neceſſarium nihil ſi apparet. certe cum hoc cõſiſtat in iure nõ preſumit ignorãtia: ut. l. leges. C. de legi. niſi ꝓbaretur per modum quẽ dixi in. l. non fatetur. ꝟ. ð confeſ. ⁊ que dixi ī aditione idem intelligas in repudiatione.

n **Ecis.** [a]Qui dubitat de uirib[9] teſtamenti nõ põt adire. Item aditio alterius nõ impedit euʒ q certus eſt. hoc dicit. ¶ Op. extra gl. lis que mouetur alicui de uiribus teſtamẽti facit rem dubiam: ut. l. ſcriptus. ꝟ. ad carbo. ergo cum teſtamẽtum dicitur falſum nõ poteſt eſſe certus de uiribus teſtamenti. Reſpondeo concedo ꝙ facit rẽ dubiam in omnibus que non cõſiſtunt in facto proprio ei cui lis mouet: ut ſi ipſe fuit preſẽs teſtamento: uel dicatur ꝙ ipſe facit falſuʒ teſtamẽtum. tangam in. l. is poteſt. ꝟ. e. ⁊ probatur in. l. falſum. ꝟ. e.

Ex. §. ſequenti.

¶ Amplecti quis an poſſit ſucceſſionem de iure ciuili ⁊ repudiare de iure pretorio. ⁊ an ſi inſtitutus habet ſubſtitutum ⁊ repudiat uno iure ⁊ alio vult uenire an ei preferatur ſubſtitutus.

Heres inſtitutus. [b] Repudiatione unius iuris non uidetur repudiatum aliud niſi repudiatum non potuit ſine illo repudiari. hoc dicit. ¶ Ex prin. no. gl. quod dixi in ſummario ⁊ adducit ad duas queſtiõẽs. primo ꝙ quis poteſt amplecti ſucceſſioneʒ de iure ciuili ⁊ repudiare de iure pretorio: ut. C. e. l. īpuberẽ. ¶ Quid ſi inſtitut[9] habet ſubſtitutum ⁊ repudiat uno iure ⁊ vult uenire alio. an ei preferat ſubſtitutus. Glo. in. l. ſuuʒ. C. e. dicit ꝙ ſic. docto. in contra. tu dic quandoqʒ repudiatio refertur ad ipſam hereditatem: ⁊ tunc uidetur repudiare omne ius querendi illam hereditatem: ut. l. ſi duo. ꝟ. iulia. ⁊ l. ſi duo. §. ſi quis iurauit de iureiuran. quandoqʒ refertur ad ius adeundi: utputa repudiat aditionem de iure ciuili ⁊ reſeruat de iure pretorio uel econtra: ⁊ tunc dico ꝙ adhuc ipſe prefertur ſubſtituto: quia ꝙ̃diu poteſt inſtitutus ſuccedere ſubſtitutus non admittitur: ut. l. ꝙ̃diu. ſ. e. ⁊ gneraliter loquitur. l. ꝙ̃diu. que dicit ꝙ̃diu põt admitti: nec diſtinguit quo iure. ſufficit ergo ꝙ aliquo iure admitti poſſit ex teſtamento: ſed ſi diceret ſe nolle acquirere hereditatem ſimpliciter: tunc uidetur in totum repudiare ſicut econtra quando dicit ſe uelle acquirere: uidet uelle acquirere omni iure: ut dicta. l. impuberem. Item inducit glo. ꝙ ſi aliquis poteſt uenire per ſtipulationeʒ: ⁊ per ius accreſcendi poteſt repudiare vno iure ⁊ alio amplecti dicam in. l. ſi tu ex parte. ꝟ. e. ⁊ dixi in. l. re coniuncti. ꝟ. de leg. iij.

Ex. l. ſequenti.

Cognito qui poteſt adire poteſt cognoſci quis poteſt repupiare. Et quis poſſit adire ⁊ quãdo uide glo. hic. Et ius adeundi hereditatem dicitur tribus modis: ibi. Quero quis. Et an ius adeundi qõ habet conſanguineus ſit aliqõ ius uel aliqua res per ſe: ibi. Aſſumo. Et an ſubſtitutus pupillo mortuo teſtatore dicatur habere ius ſuccedendi uel ſpem aliquã a iure approbatam: ibi. Sed circa. Et qualiter ſecundo modo quis dicatur habere poſſe ius adeundi: ibi. Secundo. Et qualiter. tertio modo quis dicatur poſſe habere ius adeundi: ibi. Tertio. Et cum opponitur in perſonam ꝙ adire debens ſit ſeruus quis probare debet: ibi. Videamus. Et cũ in aditione requiratur ꝙ teſtator ſit mortuus ⁊ ꝙ heres ſciat qualiter probentur hec duo: ibi. Venio ad alias. Et qualiter quis ðbeat ſcire hereditatem ſibi delatam: ibi. Secundo. Et an ſi heres ab initio credat teſtamentum factum ⁊ ſe inſtitutum ⁊ defunctum mortuuʒ. ⁊ ita erat cõmunis opi. fama ⁊ ueritas adiuit. ⁊ poſtea ſuperuenit fama in contrariuʒ an aditio remaneat firma pro declaratione. Et qualiter probetur ꝙ teſtator potuerit teſtari: ibi. Tertio. Et an ſi ꝓbẽtur due contrarie fame. ⁊ opi. heredis concordat cuʒ una que preferatur: ibi. Sed quero. Et qualiter heres debeat eſſe certus ꝙ nullus eum precedat: ibi. Quarto. Et qualr̃ heres ſcire debeat ꝙ ex teſtamẽto uel ab inteſtato hereditas ad eum pertineat: ibi. Quinto. Et quia reqrit ꝙ ſciat an ſit heres uoluntarius uel ſuus quid ſi fuit hr̃ditas ſẽpronij ðlata ticio ⁊ illi ſucceſſit. g. qui fecit fieri inſtrumẽtum talis tenoris dico ꝙ ego credo ꝙ ticius fuerit heres ſempronij: ⁊ ei[9] hr̃ditatẽ adiuit ꝙ ſi hoc ꝓbare nõ poſſũ: ex nũc ego adeo ex iure deliberãdi ⁊ adeũdi mihi trãſmiſſo ꝑ ipm̃ ticiũ. an ualeat talis aditio: ibi. Circa. Et reqrit ꝙ adiens ſciat pro qua parte eſt heres. ⁊ ſufficit ꝙ tutor ſciat cũ pupillus adit cũ ſua auctoritate: ut in ſi. l. habet.

i **S poteſt.** Breuis ẽ et ꝙ̃tuʒ ꝑ tex. ñ eget ſũmario: ſed ſũmabo tex. cũ gl. ⁊ oibus que dicturus ſum. Qui habet ius adeũdi ꝑncipalr̃ ⁊ ꝑ ſe nõ īpeditur ad ſui utilitatẽ is repudiare poteſt aliter nõ. h. d. ¶ No. ꝙ tũc cognoſcim[9] qui põt repudiare quãdo cognoſcimus qui põt adire. ¶ Quero quis eſt qui põt adire ⁊ quando põt adire. Glo. hic ponit. vi. que reqrunt in ꝑſona heredis volẽtis adire quorũ ſi qd deeſt adire ñ põt. ⁊ hoc declarat gl. in ꝑn. uſqʒ ibi. itẽ ſcire dʒ. Itẽ ad hoc ut ſciamus quando adire põt ponit qnqʒ q̃ debẽt interuenire. quorũ ſi qõ deeſt adire ñ põt. ⁊ hoc proſeqt glo. uſqʒ ibi: ſed regula huius legis. uide glo. ꝑ te que eſt clara. Ad ea que dicũtur hic ꝑ glo. oppo. imo dicitur poſſe quis adire quãdo ea nõ ꝯcurrũt: quia ſolũ ꝙ ſit liber homo ⁊ capax hereditatis dicit poſſe adire: ut. l. in tẽpus. de here. inſti. ⁊ l. ſi ita ſcriptũ. ꝟ. ð le. ij. ⁊ qõ no. inſti. de le. §. legari. Itẽ ex teſtamẽto poſſe adire dicit etiam uiuo teſtatore: ut. ſ. de iniuſ. teſt. l. i. ¶ Pro declaratõe horũ debetis ſcire ꝙ nos habemus in hoc titulo duas regulas unã negatiuã. ſ. non põt repudiare qui non põt adire: ut. l. iiij. ſ. e. aliã affirmatiuã. ſ. is põt repudiare qui poteſt adire. ¶ Et ut intelligamus ẽ ſciẽdum ꝙ poſſe adire hereditatem ſeu ius adeundi hereditatem dicit tribus modis. primo generaliter ⁊ ſimpliciter nõ reſpectu alicuius hereditatẽ petẽtis ſʒ ſperantis petere. ita loquit. l. in tẽpus. ⁊ l. ſi ita ſcriptum. ꝑalle. ⁊ oẽs leges que dicunt aliquem poſſe adire eoipſo ꝙ eſt capax iuris adeundi. ⁊ illud ius non eſt aliquod ius ꝑciſum ⁊ ſeparatum a libertate quam quis habet que libertas eſt naturalis facultas ⁊c̃. ut. l. libertas. de ſtatu homi. ſicut enim ille qui eſt domin[9] rei nõ dicit habere ius uſufructus quaſi illð ius ſit aliqõ ſeparatũ a dñio: ut. l. vti frui. ī prin. C. ſi vſufru. pe. ſed ideo utitur: quia dñs ita poſſe capere illud nõ eſt ſeparatum a libertate: ſed ideo quis poteſt capere: quia liber. ⁊ quando quis efficitur nõ capax tunc dicitur ſtatus eius diminui: ut. l. cognitionum. in ſi. de var. ⁊ extor. cog.

a Ec is. n No. ſʒ bal. ꝙ vbi negatiua cadit directo in ſenſum teſtis poteſt de ea deponere ꝙ̃uis ſi ſit coartata loco ⁊ tpe. ⁊ ſic limitat. c. bone. ð elec. el. i. ⁊ l. actor. C. de ꝓba. vbi habet ꝙ negatiua niſi ſit coartata nõ põt ꝓbari ex quo iſerebat bal. pone ticiũ fuiſſe ꝑñtem qñ gaius mutuauit ſempronio cẽtũ nã ticius poterit ꝓbare ſe nõ fuiſſe ꝑñtem. idẽ voluit ange. et Imo. hic allegãt no. i. l. i. C. ð erro. aduo. ⁊ in. l. ꝑ̃thoni[9]. §. rei ꝑduellióis ꝟ. e. ⁊ io. an. i dicto. c. bone. el. i. tamẽ iſtð nõ uidet uerũ indiſtincte: quia ut ipſi dicũt videtur contra ea que uoluit bar. in. l. i. de auc. tuto. bal. ⁊ ang. in. l. heredes pa lam. de teſta. ⁊ in. l. i. ad ſi. C. de ſecun. ta. ⁊ bal. ⁊ ſaly. in. l. teſtiũ. C. de teſta. ubi dicunt ſi teſtes dicunt ꝙ aliqs fuit ꝑ̃ſẽs ⁊c̃. AD DE ibi q dubitat. qd ſi inſtitutus in ꝑ̃mo ⁊ ſecũdo teſtamento ⁊ dubitat an ſecuduʒ ualeat ⁊ cũ proteſtatiõe adeat eo mõ quo melius põt ex ꝑ̃mo uel ex ſecũdo. ⁊ deinde moriat an illã hereditatẽ trãſmittat uide pe. ð an cha. conſi. cc iiij. ⁊ conſi. cclviij.

b ¶ Heres inſtitutus. adð Bal. no. i rubri. q admit. hn. vi. q.

ꝛ hoc vult dicere titulus de capi. dimi. hoc eſt de dimi
nutione ſtatus. hoc ꝓbaſ in. l. metallu. de his qui pro
non ſcrip. ꝛ inſti. de le. §. legari. ꝛ in oībus caſibus ibi
notatis. ꝛ iſto poſſe ſic ſumpto optime procedit regu
la negatiua que nō pōt adire: hoc ē ille q non eſt capax
ille non poteſt repudiare: vt. l. iiij. ſ. e. ſed regula affir
matiua non procedit. qui enī habet iſtud poſſe non hꝫ
iſtud repudiare: quod pꝫ: quia non poteſt quis adime
re libertatem niſi patiendo ſe vendi ad precium parti
cipādum: ꝛ ita non poteſt adimere illud ius adeundi
quod eſt ideꝫ cum lebertate. fallit in his qui voluerunt
regulā fratrum minoruꝫ que eſt in altiſſima pauperta
te fundata qui efficiuntur hereditatū penitus incapa
ces: vt in. c. exiui de paradiſo. de ver. ſig. in cle. qō ple
ne tractaui in meo libello minoricarū[a]. ¶ Sed contra
predicta obijcitur ſocietas poteſt cōtrahi hereditatis
incerte: vt. l. iiij. pro ſocio. ergo interim eſt aliqua ſpes.
ſi enī non eſſet aliquid non poſſet deduci in ꝯtractum:
vt. l. nec exemplo ō. ꝯtrahen. empt. Rn̄do ibi ipſa ſpes
cōicatur nec in ſocietate ponitur ſed cōicanda venit ip
ſa hereditas obueniens: vt. l. actione. §. quod dicimus
. ſ. ꝓ ſo. Si eni cōicaretur ipſa ſpes ita poſſꝫ adire vn⁹
ſocius ſicut alius cum ius adeundi ſit cōe qō eſſet con
tra. l. illā. Sed pone adire ſeu ius adeundi eſt reſpectu
certe hereditatis future vt hic: vel ab inteſtato vł ex te
ſtamēto. Si ab inteſtato vel ē ptās adeundi deſcendē
tiū vel aliorū. ¶ Aſſumo illud ſecundū membrū: ꝛ hic
q̄ro vtrū ius adeundi quod hꝫ cōſanguineus ſit aliqō
ius vel res aliqua p ſe. Et videſ ꝙ ſic. nā mater q̄ non
petijt tutorē filio pdit ius ſuccedēdi: vt. l. ij. §. ſi mater.
ꝛ. l. oēm. C. ad tertu. ergo eſt tale aliqō ius: qa qō non
eſt pdi non pōt. ¶ Preterea quis hꝫ ſpem ſuccedēdi
alteri: vt. l. iij. §. ſi quis. ſ. de cōdi. ob cau. ſed ſpes ē ali
quid: vt. l. ſpem. C. de dona. ergo ꝛc̄. veritas eſt ꝙ nihil
eſt ꝑſuꝫ ꝛ ſeparatū a iure agnationis ꝛ cognationis:
ſicut vſufructus cauſalis nō eſt aliquod ius ſeparatū a
dn̄io. tex. eſt in. l. ius agnationis. ſ. de pact. ꝛ. l. iura ſan
guinis. de re. iur. ꝓbatur in. l. ſi poſt emancipationē. ō
li. le. ſic ꝛ pſonus qui hꝫ ius ſuccedēdi liberto non hꝫ
ius aliqō ſeparatum a iure pſonatus: vt. l. ſi. ō li. agno.
¶ Ex predictis apparet ꝙ ex tali iure ſuccedēdi pro
cedit regula negatiua. ſ. qui non hꝫ illud ius non pōt
repudiare. regula affirmatiua huius. l. nō ꝓcedit: quia
qui hꝫ illud ius ſuccedēdi non pōt illud repudiare: vt
. l. ius agna. ꝛ. d. l. iura ſanguinis. ꝛ hoc eſt verū ꝙ non
poteſt repudiare ſimplici repudiatione: ſed p pactum
cū iuramēto pōt de iure canonico. ex̄ de pac. c. q̄uis. li.
vi. lꝫ de iure ciuili ſecus: ut. l. pactū. C. de colla. ꝛ. l. non
dubium. C. de legi. ius pro ſuccedendi quod competit
pſono pōt tolli eodem modo[b] quo iuſpatronatus: ut
. l. ij. C. de iurepatro. Non ob. l. ij. §. ſi. j. ad tertuſ. quia
fateor ꝙ ſuccedēdi ius poteſt adimi ab illo iure agna.
vel cogna. ſicut vſufruct⁹ a dn̄io: ſed donec durat nō ē
aliquod ius ſeparatū ab illo iure agnationis. Nec ob
ſtat ꝙ eſt ſpes aliqua: ut in. §. ſi quis quaſi: quia fateor
ꝙ poteſt eſſe ſpes hoc eſt actus uoluntatis ſperantis:
tamen nō eſt ſpes a iure approbata ita ꝙ dicaſ ius eſſe
aliquod imo totaliter reprobatur in morteꝫ alteri⁹ ſpe
rare: ut. l. ſi. C. de pac. Eſt ꝛ aliud poſſe ſuccedere ſeu
ius ſuccedēdi liberorum: ꝛ iſtud ē aliquod p ſe ſepara
tuꝫ a iure filiationis. quod probatur. ſ. de adop. l. nec
ei. §. ꝑterea. vbi dſ qō filij hn̄t ſpem ſuccedendi parēti
bus. ꝛ iſtud a iure approbatur ꝓpter votū parentum.
vt. l. ſcripto. j. vnde liberi. quod apparet: qa mortuo fi
lio primi gradus nepotes ſuccedūt in illud: qa ius pa
tris ſumunt. j. de ſuis ꝛ legi. l. i. §. ſuos. ꝛ. l. gallus. per
totum. ō li. ꝛ poſth. ꝛ in auc. de here. que ab inteſ. §. i.
ſi ſuccedit in illud ergo eſt aliquod ſeparatum a iure fi
liatiōis cum in illo nō ſuccedat. extinguitur enī cū pſo
na ꝛ in illo iure ꝓcedit regula negatiua: qa q nō hꝫ illō
ius non poteſt illud repudiare. nō autem procedit re

gula affirmatiua: quia non poteſt filius renuntiare iu
ri ſuccedendi: ut. d. l. pactuꝫ. C. de colla. lꝫ contrarium
fuit factum in veteri teſtamēto de eſau qui uēdidit fra
tri ſuo iacob ius pͥmogeniture. eſt ergo aliqō ius a iu
re filiationis diſtinctū. ꝛ ꝓbaſ in decretis nō recordor
vbi. ¶ Eſt aliud. ſ. ptās ſuccedēdi ex teſtamēto alicui
viuenti: ꝛ illud ſimilr̄ non eſt ius aliqō nec ſpes appro
bata a iure qō apparet: qa qs nō pōt petere aperiri ta
bulas viuētis qō poſſet ſi aliqō ius haberet: ut. l. ij. §. ſi
dubitef. j. ti. i. ꝛ nō dꝫ eſſe ſollicit⁹ de hr̄ditate viuentis
vt. l. ij. §. interdū. ſ. de vulg. ꝛ pu. nō eſt ergo aliud ni
ſi q̄dā poſſibilitas ſuccedēdi ſic cogitata uł imagiata:
vt. l. i. de iniuſ. teſta. ubi exponiſ pōt. i. poſſibile ē. ¶ Sꝫ
circa hoc q̄ro an ſubſtitut⁹ pupillo mortuo teſtaroſ di
caſ habere ius ſuccedēdi uel ſpē aliquam a iure appro
batā ita ꝙ ius dicaſ. Rn̄deo ꝙ nō. ſolū enī in ſtatulibe
ro fauore libertatis eſt introductū vt viuēte pupillo di
caſ habere ſpem: ut. l. ſecūda. ꝛ. l. in tabulis. j. de ſtatu
li. in alio ſubſtituto non: ut. d. l. ij. §. interdū. de vulg. ꝛ
pu. ꝛ hoc dixi iā pluries. i ciuitate iſta eſt ſtatutū ꝙ qui
cūqꝫ hꝫ inſtr̄m teſtamēti uel codicilloꝝ alicuius rei va
loris. x. libraꝝ: vel ſupra dꝫ illud ꝓducere aīo inſinuā
di infra ſex menſes. alias nō ualeret nec audiaſ. Certe
ille q eſt ſubſtitut⁹ pupillo pupillariter viuo pupillo ñ
teneſ inſinuare: qa nō habet ius nec ſpem aliquaꝫ que
cenſeaſ alicuius eſtimationis nec deberet eſſe ſollicit⁹
de hr̄ditate viuētis. ꝓ hoc optime facit. d. l. poſt emāci
pationē. de li. le. Sꝫ ſi eſſet ſubſtitut⁹ p fideicōmiſſuꝫ:
tūc aliud dicerem⁹. hꝫ enī interi ſpem qō pꝫ: qa pōt pe
tere cautionē ut in toto titulo: ut le. no. ca. ꝛ nō certat
de hr̄ditate viuentis ſed iam mortui: ut. C. ad tre. auc̄.
niſi rogati. ergo habet aliquod ius quod poteſt eſſe e
ſtimationis. x. librarum ꝛ ultra. predicta vera ꝙ non ē
ius aliquod. ſ. principaliter ꝛ per ſe: ſꝫ bene poteſt dici
ius aliquod hoc eſt qualitas aliqua inherens inſtitu
tioni facte de illo ſubſtituto quod apparet: quia ſi inſti
tutus adijt paternam non poteſt repudiare pupillareꝫ
vt. l. quidam eulogio. C. e. Item in venditione heredi
tatis paterne poteſt uenire hereditas pupillaris: ut. l.
ij. §. illud. de here. ven. ꝛ ſic acceſſorie ut ibi no. Item
tranſmittitur ad heredem in caſu cum ipſa hereditate
vt. l. qui patri. j. e. ¶ His premiſſis ad propoſitum di
co ꝙ in iſta poteſtate ſuccedendi procedit regula ne
gatiua: quia qui non habet non poteſt eam repudiaſ.
affirmatiua autem nō procedit: quia viuo teſtatore nō
poteſt repudiari hereditas: vt. j. l. ꝓxi. ¶ Tertiū poſ
ſe principale eſt poſſe adire hereditatem uel ius ade
undi reſpectu certe hr̄ditatis iam exiſtentis: quia mor
tuus eſt ille de cuius hereditate agitur. ꝛ hoc triplici
ter. primo quādo hereditas nō eſt delata: ut quia in
ſtitutus eſt ſub cōditione ꝛ conditio pendet. Certe il
lud iuſ eſt aliquod ꝛ ſpes aliqua iure approbata quod
apparet: quia poteſt peti bonorum poſſeſſio ſecundū
tab. ꝛ quod iſta ſpes ſit aliqua res eſt tex. ſ. de here. vł
act. ven. l. nomina. facit. l. ſpem. C. de dona. ipſa tamen
ſpes hoc caſu nō poteſt cedi nec trāſmittiſ. ¶ Contra
hoc videtur ꝙ illud quod eſt ſpes nō ſit aliqua res vt
. l. nec emptio. de ꝯben. emp. So. ꝑ te. ¶ Scdō modo
dſ qs hr̄e poſſe ius adeūdi hr̄ditatē quando hr̄ditas
eſt delata: ſed ſubeſt aliqō impedimentū vel circa pſo
nam vel circa caſus q ponunſ in glo. ꝛ illud poſſe eſt
ius aliqō: qō apparet: qa ei preſcribitur: ut. l. licet. C. e.
ti. nō obſtāte ignorātia: vt. l. ſi. in ſi. de preſcri. lō. tēp.
ꝛ de pſcrip. xxx. an. l. ſicut. ꝛ. l. omnes. Itē qn̄qꝫ trāmit
titur: vt in caſibus qui no. in. l. ventre. j. e. ſꝫ videamus
iſtud qō ius eſt. Rn̄. ſiquidē impedimentum eſt animi
quia furioſus vel infans vel aliter ignorans teſtm̄ vel
mortē teſtatoris uel hereditatem ſibi dlatā: tūc appel
laſ ius adeūdi: nō dico ius deliberandi qa deliberare
nō pōt ille qui ignorat: vt. l. cū antigorib⁹. C. e. ſꝫ ſi eſt
aliqō īpedimētum ſubſiſtente ſciētia ut ſi ē filiuſſa. vel

[a] S pōt i minoricaruꝫ. ꝑpea Bar. in. l. ſi in metallum. j. de his que pro non ſcrip. dixit ꝙ ſi fratres miores inſtituantur heredes ꝙ hereditaſ uadit ad veniētes ab iteſtato ñ ad fiſcū

[b] ¶ Eodē modo. ꝛ not. qō bar. in. l. fratres. C. de in offi. teſ. dixit ꝙ facili⁹ tolliſ ius patronatus q̄ꝫ iura ſanguinis per. l. ius agnatiōis. iūcta. l. ſi. C. de bo. liber.

[c] ¶ Succedendi credo ꝙ ſic. c. qm̄ p iculoſuꝫ. vii. q. i. qō allegat bal. in. l. cū antiquioribus. in. v. col. C. eo.

pupillus vel eius tutor: tūc dr̄ etiam ius deliberandi: qđ apparet: quia tales deliberare pñt: ut. l. q in aliena. .§. ſi is qui putabat. ꝟ. nā eū. ſ. e. ⁊ l. multū. de cōdi. ⁊ de. dixi plene in. l. q duos. ꝺ re. du. facit. C. qui admit. ad bo. poſ. l. i. ⁊ qs or. in bo. poſ. ſer. l. fi. ⁊ iſtud dr̄ ius deliberādi ⁊ adeūdi ſimul. ſ. qa ius deliberandi p̄ſup ponit ius adeūdi: ut. d. l. cū antiquioribus in. ij. gl. par ua. ſed ius adeūdi poteſt eē ſine iure deliberādi ut. ſ. dixi. ¶ Sed op. ſi illud eſt iuſ aliqđ: ergo ſeruus acq̄rit dño: ut. l. acq̄rit. de acq. re. do. nō ergo eſt neceſſe ꝙ p̄ cedat iuſſus. Rñdeo ius[a] acq̄rendi p filiū uel p ſeruū nō querit pr̄i uel dño: qa ſic eſſ; acq̄ſitū anteq̄ adiret. cōtra. l. p̄cia rerū. j. ad. l. falc. ſ; ius ꝓſequēdi actionē iā queſitā uel q̄ſitā retinēdi acq̄rit ut. d. l. acq̄rit ⁊ l. placꝫ .j. e. ⁊ dixi in. l. is qui. §. fi. ſ. eo. Ex hoc pꝫ ꝙ ſi ſeru[9] ꝺ cedit añ aditā hereditatē dñs nō pōt adire: ut. l. idem neratius. §. i. ſ. ad. l. aql. ⁊ idē dico in monacho ſi de cedit anteq̄ adeat abbas nō poteſt adire eadem rōne. Nūc ad propoſitū in illo iure ꝓcedit regula negatiua q nō habet illud poſſe adire nō pōt repudiare: nō aūt ꝓcedit regula affirmatiua ut q hꝫ illud poſſe lꝫ ipedi tus poſſit repudiare: ut hic ⁊. ſ. l. ꝓxi. in p̄n. ⁊ l. is q he res. in prin. ¶ Tertio mō dr̄ poſſe adire vel hr̄e ius ad eundi nullo mō impeditus: ⁊ iſtud appellaſ ſimlr̄ ius deliberādi ⁊ adeundi: ut. d. l. cū antiquioribus. i. ij. gl. ⁊ i illo iure ꝓcedit regula negatiua. ſ. q nō pōt adire ſi ne aliquo impedimēto pōt repudiare: ut. l. iiij. ſ. e. Itē ꝓcedit regula affirmatiua poſita hic. ſ. ille q pōt adire ſine aliquo ipedimento pōt repudiare. ¶ Illa ergo re gula ſic limitata. reintro glo. ⁊ op. ad eā. tutor pōt adiř hereditatē infanti delatā abſqꝫ aliquo ipedimento: ut .l. ſi infanti. C. e. ⁊ tñ nō pōt repudiare: ut. l. tutor. j. de bo. poſ. ergo regula non ē ꝟa. Rñ. dicit gl. fallit. tu dic hec regula ꝓcedit in eo q pōt adire ꝓ ſe ⁊ ad ſui vtili tatē: ſecus in eo q adiit ꝓ alio. ita no. gl. in. l. eius ē vel le. j. de re. iur. tangiſ in glo. in. d. l. ſi infanti. ¶ Op. ſer uus repudiare nō pōt tñ pōt nolle adire: ut. l. iij. in fi. .C. de here. inſti. Dicit gl. ibi fallit: certe nō fallit: quia ſeruus nō pōt adire lꝫ poſſit nō adire: ſꝫ dubiū facit qđ dr̄ de dño q pōt repudiare lꝫ nō poſſit adire. ſꝫ dic ut dixi in. l. is q heres. ſ. eo. in fi. ¶ Op. bonoꝝ poſſeſſio nē decretalē qs pōt acq̄rere nō tñ pōt repudiare: ut. l. .i. §. decretalis. de ſuc. edic. Glo. dicit ibi fallit. tu dic quoddā ē ius q̄rendi: ⁊ tunc tractamus de repudiatio ne: ita loqͥ ibi: hoc ē de nō acq̄ſitione vel de habitiōe ptātis q̄rendi: ſꝫ bonoꝝ poſſeſſio decretalis ē ius q̄ſi tū: vñ ibi nō cadit repudiatio: qa hñ pōt ibi q̄ri vtrum poſſit derelinq ⁊ hr̄i ꝓ derelicto nō an poſſit repudia ri: qa iā q̄ſituꝫ ē ergo ⁊c. ut. l. ſi tibi. C. de repu. he. ⁊ ꝓ hoc dico ꝙ illud ius adeūdi hereditatē ē ius querēdi: ⁊ ius q̄rēdi nō q̄riſ alteri: ut. ſ. dixi de filio ⁊ ſuo ⁊ mo nacho. iđ dicūt iura ꝙ regulariter hereditas nō adita non trāſmittiſ: ut. l. i. §. i nouiſſimo. ꝺ ca. tol. ⁊ l. vnica. de his q ante ap. tab. ¶ Expediti de theorica hui[9]. l. ueniam[9] ad q̄dā ex q̄bus apparebit practica hui[9]. l. ⁊ p̄mo hic ponūſ ipedimēta q̄dā circa pſonā q̄dā circa al̄s q̄litates q̄ iteruenire debēt. ¶ Uideam[9] q̄liter hec ꝓbenſ circa pſonā de facili vr̄. p̄mo. n. req̄ritur ꝙ ſit li ber hō. Certe ei q dicit eū nō liberū incūbit onus pro bandi ſi eſt in poſſeſſione libertatis. alias ſec[9]: ut. l. mo ueor. C. de ſer. expor. ⁊ eodeꝫ mō qđ dicitur de filiofa. ut. l. circa. ſ. de ꝓba. ⁊ qđ no. in. l. ticia. ſ. ſo. ma. Item qđ diciſ ꝙ dꝫ eē cōpos mētis ⁊ ille dꝫ ꝓbare qui dicit nō cōpotem mentis: ut. l. nec codicillos. C. de codicil. Item ꝙ dr̄ maior. xxv. an. dic ut dixi in. l. de etate. ſ. de mino. ¶ Uenio ad alias qualitates in quibus eſt ali qualis difficultas. ⁊ p̄mo dicit glo. ꝙ debet ſcire teſta torem mortuū: ut. l. ꝓxi. hoc importat duo. ſ. ꝙ ꝟe ſit mortuus. itē ꝙ heres ſciat. p̄mum q̄liter probeſ tangit glo. in. l. ſed ſi ꝺ ſua. j. e. ⁊ j. ti. i. l. ij. §. ſꝫ ſi dubiteſ. ⁊ ibi dicam. ¶ Secūdum. ſ. ꝙ heres ſciat examinemus. ⁊ ſci endū eſt ꝙ illud ſcire nō debet intelligi de uera ſcien tia q̄ pcipitur p ſenſum ſicut dicim[9] de teſte: ut. l. teſti um. de teſti. ⁊ l. qui teſtamento. §. fi. ſ. de teſta. ⁊ l. i. in p̄n. de here. que ab inteſta. de. Sed intelligitur ꝺ ſcien tia hoc eſt de vehemēti opi. ut. l. cū quidam. §. qđ diciſ .j. e. ⁊ no. in. l. ſi quis exneus. j. e. §. fi. facit qđ no. in gl. in. l. fi. §. labeo. de aqua plu. ar. ¶ Nunc videamus q̄ liter hec ſcientia ꝓbetur[b]. ad qđ aduertenduꝫ eſt quia aliquādo ille q diciſ hr̄s negat ſe ſciuiſſe ꝺfunctum te ſtatoreꝫ: ad hoc ut euitet onera hr̄ditaria ⁊ alius vult ꝓbare ipſum ſciuiſſe: ⁊ tūc ſi quidem dixit ſe facere ex preſſe aliq̄d ut heres vr̄ cōfeſſus illū mortuum ſciuiſ ſe: qa viuētis nulla eſt hereditas: ut. l. i. ſ. de here. ven. ⁊ l. i. j. ꝓ here. nec pōt venire ꝯ ſuā ꝯfeſſionē niſi de er rore doceat: ut. l. generaliter. C. ꝺ nō nu. pe. Sꝫ poſſes dicere iſta ꝯfeſſio nō dꝫ preiudicare niſi q̄tum ad illos q p̄ntes fuerūt: ut. l. fi. ſ. de inter. ac. Rñdeo nō ē iſtud veꝝ: qa in caſu illo aditio p̄iudicat quo ad oēs ēt ſi fi at tacite faciēdo id qđ nō pōt fieri citra ius ⁊ nomē he redis: ut. l. ꝓ hr̄de. j. e. Nō ob. l. fi. ſ. de inter. ac. qa dꝫ intelligi in eo qui heres eſſe nō poterat: ut ibi no. Qñ qꝫ ille qui diciſ hic nō expreſſit ꝙ faceret ut hr̄s ſꝫ alio modo res hr̄ditarias adminiſtrauit: ita ꝙ ſi ſciret mor tuum uidereſ adiuiſſe in caſu iſto ſi probetur ꝙ ſit con ſanguineus eius q dr̄ mortuus ſcire p̄ſumiſ: ut. l. octa ui. j. vnde cogna. ⁊ l. de tutela[c]. C. de i inte. reſti. mi. ni ſi forte ipſe ex aduerſo ad excludendū talē preſumptio nē ꝓbet abſentiā ſuā uel q̄d aliud p quod tollaſ illa p̄ ſumptio: ut. l. filiū. de his q ſunt ſui uel ali. iu. ⁊ extra q ma. ac. po. c. cū in tua. ſi ꝟo nō ē conſanguineus ſed ꝓ baret ꝙ eſſet uicinus: tunc deberet probari ꝙ fama eſ ſet in uicinia ⁊ preſumeretur ſcientia: ut no. i. l. ſi tutor .C. de peri. tu. ſed ſi nō eſſet vicinus ſed eſſet eiuſdē ci uitatis dꝫ ꝓbari fama in ciuitate ⁊ preſumetur ſcientia e[9]: ut. l. regula. §. i. ⁊ §. ſuppina. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ fa cit. C. de remiſ. pig. l. ſi eo tempore. ⁊ d. l. tutor. ⁊ d. c. cum in tua. niſi ipſe ex aduerſo ad tollendā iſtam pre ſumptionem probaret abſentiam vel infirmitatem: ut .d. c. cum in tua. quod no. diligenter: quia illud qđ dr̄ ꝙ preſumiſ quis ꝙ ſciat illud de quo eſt publica fama in ciuitate. intelligitur de ſano nō de infirmo: de p̄nte nō de abſente. Aliq̄n ille qui dr̄ hr̄s nō eſt conſaguine us nec uicinus nec eſt ciuis eiuſdē ciuitatis tunc nō p̄ ſumiſ p̄ntia: ⁊ tunc nec p conſequens ſcientia niſi alijs modis probetur. nā ſi preſumiſ eē in ciuitate vnde eſt niſi ipſe probet abſētiam ut dictum eſt de neceſſitate p̄ ſumitur ꝙ nō eſt in alia ciuitate: ut. l. optimā. C. de cō trahen. ⁊ comit. ſti. Aliq̄n ipſe hr̄s dicit ſe ſciuiſſe ⁊ ali[9] ad excludendum eum ab hr̄ditate dicit ipſum neſciuiſ ſe: ⁊ tunc ille heres dixit tunc ⁊ nunc dicit aliquē mor tuum: ⁊ eſt preſumptio ꝙ uere ſciuerit ex eo ꝙ dixerit nemo enim vr̄ dixiſſe qđ mente nō cogitauit. l. labeo. ꝺ ſuppel. le. eſt enim ei credendum in his que mente ſua conſiſtunt: ut no. inſti. de ac. §. alie. aut niſi ex aduerſo ad excludendum illam preſumptionem ſcire deberet contra qđ poteſt fieri probando ꝙ fuerit mortu[9] tali loco ⁊ tpe: et ꝙ tunc heres erat in tali loco ꝙ ad e[9] no ticiam ꝑuenire nō potuiſſet: ut. d. l. optimā. vel probā do ꝙ p alios cōiter viuere putabatur. et ſic opinio he redis q̄ colligitur ex dicto ſuo nō fuit mota iuſtis ratio nibus. qđ ſufficit ad impediendam aditionē: ut. l. cum quidam. §. qđ diciſ. j. e. ¶ Sed pone ꝙ q̄dā dicit ſe ſci uiſſe in p̄teritū nō dixit ſed ſimplr̄ bona adiuit: et mō ſcire dicit: nō ſufficit puta ſi ius adeundi eſſet ſibi dela tum p ius deliberandi qđ durat anno: ut. l. cum antiq̄o ribus. C. e. et annus eſſet elapſus. certe nō preſumitur ſcientia in preteritum per regulā. l. uerius. ſ. ꝺ proba. et. c. p̄ſumitur. ꝺ re. iur. li. vi. qđ intellige niſi ꝓbareſ ali q̄d p qđ ſciētia p̄ſumaſ: puta quia erat ꝯſanguineus uel uicinus uel ciuis ⁊ erat fama in uicinia uel ciuitate ut ex predictis pꝫ. et eodē modo q̄n tractatur ꝺ ꝓbanda

a ¶ Rñdeo ius. Circa h̄ cōſidera verba bar. in. l. que autē. §. ſi ſeruum. j. que in frau. credi. vide no. p bar. j. ꝓxi. col. i fi.

b ¶ Scientia probetur. de quo etiam p glo. in. l. uentre. j. e. in ꝟ. ſciant ſic ⁊ l. .l. ii. §. quod obſuari. accipitur crēde re pro ſcire ⁊ eſtimare. ⁊ ibi vide bar. in prin. ⁊ qđ ibi poſt eū di xi. C. ꝺ iura. calum.

c ¶ l. de tutela. de intellectu eorum q̄ hic dixit barto. vide q̄ dixi in. l. ticius. §. i. p[9] bar. de lib. ⁊ poſt hu.

ſciētia alicui⁹ hoīs iam defuncti propter ius deliberan
di qō ſciens trāſmittit probari non dʒ ꝑ cōiecturas pre
dictas:q̄ ꝯiecture pn̄t tolli ꝑ alios modos p̄dictos. ſit
ergo caut⁹ aduocat⁹ ad faciēdas ꝓbatiōes ꝯcludētes
ꝓ parte ſua. Sum expedit⁹ de pmo. ¶ Scd̄o dicit glo.
ꝙ dʒ ſcire ſibi delatā:qa pure inſtitut⁹ ē vel eſt purifica
ta inſtō vt in glo. ¶ Circa hoc ē aduertēdū ꝙ pmo p̄-
ſupponit teſtm̄ eē factū ⁊ illud dʒ ſcire:⁊ nō intelligas
ꝙ interfuerit teſtō vel viderit fieri vel legerit ſʒ ſufficit
ꝙ ei ſit dictū vel ſcriptū lr̄is amicoꝝ:vt.l.de etate.§.ō
inter.ac.vel ꝙ de hoc ſit cōis opinio.⁊ per ſupradicta
apparet ꝙ hr̄ditas pōt adiri clauſis tabulis:vt.l.i.§.
cū ergo.de ca.tol.⁊.l.i.in fi.de iur.⁊ fac.igno.⁊.l.i.§.i.
.j.de bo.poſ.ſm ta.ſed ſi ex aduerſo ꝓbaret cōis opi-
nio ⁊ fama ꝙ teſtm̄ nō eēt factū tūc heres nō poſſʒ adi
re lʒ eēt in ꝯria opi.qa ſecus ſi eēt cert⁹ ꝑ ſuū factuʒ:vt
qa interfuiſſet vel haberet teſtm̄ publicū:vt ꝓbat.j.e.
.l.cū factū.⁊.ſ.l.pxi.in pn.⁊ ibi no.j.e.l.cū quidā.§.fi.
Itē ſi heredi moueret qō de teſtamēto:ꝑ hoc diceret
reddi dubi⁹ adeo ꝙ nō pōt adire niſi ſit certus ꝑfecte
vt.d.l.cū factū.j.e.exp̄ſſius in.d.l.ſcriptum.j.ad carb.
¶ Pro declaratiōe hui⁹ qōnis ⁊ p̄cedentiū ⁊ etiā ſe-
quentiū moueo vnū dubiū.pone ꝙ heres credidit ab
initio teſtamētū eē factū ⁊ ſe inſtitutū ⁊ defunctū mor
tuū ⁊ ita erit cōis opi.⁊ fama ⁊ veritas.vn̄ ipſe potuit
adire ⁊ adiuit poſtea ſupuenit fama in ꝯ.qd erit de illa
aditiōe. Videt ꝙ ſit nulla.nā ſequēs fama tollit pmā:
vt.l.ij.§.i.j.qs or.in bo.poſ.ſer. Cōtra dico nā poſtq̄
qs effect⁹ ē heres opi.cōis ꝯria illud n̄ pimit nec extin-
guit:vt.l.cū qdā.§.hui.j.e.lʒ ei cōis opi.ipediat adi-
tionē nō tn̄ pōt extinguere aditionē factā ut ibi pʒ:⁊ i
hoc etiā dʒ eē caut⁹ aduocat⁹ vt articuli ꝯcludāt famā
tali tpe ꝙ ſufficiat ad intentionē ſuā. Poſito ergo ꝙ
ꝯſtet teſtm̄ factū dʒ ſcire vtꝝ pure vel ſub ꝯditiōe ſit in
ſtitut⁹.ponam⁹ ergo ꝙ in ꝟitate ſit inſtitut⁹ pure ſʒ an
hr̄s hoc ſciuerit dubitat q̄liter ꝓbet. Dic aut hr̄s fuit
certificat⁹ de teſtō:qa interfuit vel vidit vel recitari fe-
cit:⁊ tūt nō pōt dubitari qn ſciuerit hʒ ꝙ ē:vt.j.ti.i.per
totū. Aut hr̄s fuit certificat⁹ ex opi.mltoꝝ ⁊ fama vel
ex lr̄is amicoꝝ ⁊ tūc aut illoꝝ opi. vel aſſertio hēbat ſe
ſimpl'r ꝙ talis erat inſtitut⁹:vtrū pure uel ſub cōditōe
nihil dicebāt:⁊ tūc p̄ſumēdū ē ꝙ pure crediderit:vt.l.
.i.j.ō cō.⁊ d.⁊ iō poterit adire:qa ſua opi. cū veritate
cōcordat:vt.l.cū qdā.§.qō dicit.j.e.aut opi.uel aſſer
tio ex q̄ hr̄s fuit certificat⁹ habebat ſe cū dubitatōe:ut
qa dicebāt fecit teſtm̄ ⁊ inſtituit talē:neſcim⁹ vtrū pure
vel ſub ꝯditiōe ⁊ tūc hr̄s nō pōt eē cert⁹ niſi interfue-
rit ⁊ ut.l.cū falſū.j.e.⁊.ſ.l.pxi.in pri. Si ꝟo dubitat q̄
liter fuit certificat⁹ ⁊ tūc in dubio hr̄s p̄ſumit ſcire q̄ in
teſtamēto ꝯtinent:ut.l.cū hr̄s.de li.le.⁊.l.qdā ita.§.ſi
qs filiū.ad tre.facit.ſ.de trāſac.l.nō ferēdi.examiaui i
.l.q rome.§.duo fratres.j.de ꝟ.ob. ſʒ ſi ponerem⁹ he
redē in ꝟitate inſtitutū ſub cōditiōe tūc ſi cōditio non
extitiſſet abſqʒ dubio aditio nō valeret:ut iurib⁹ vulga
rib⁹.ſed ſi ponerem⁹ cōditionē extitiſſe: ſʒ dubitat an
hr̄s ſciuerit extitiſſe:tūc pōt eſſe cōditio cōſtituta in ta
lē euētū ꝙ hr̄s p̄ſumit ſcire:puta mortē conſanguinei
vel uicini uel in aliquē euētū alicui⁹ facti. de quo fama
erat i ciuitate:ut ex p̄dictis pʒ.ſʒ ſi p̄dicte p̄ſumptiōes
ceſſarēt reſtat regula ꝙ p̄ſumit ignorātia:ut.d.l. ueri⁹
⁊.d.c.p̄ſumit. An aūt dicta ignorātia uitiet aditionem
Aduerte ꝙ ſi hr̄s ſciuerit ꝯditionē adiectā uitiat adi-
tio.ſi ꝟo credit ſe purū inſtitutū lʒ fuerit ſub cōditione
⁊ ꝯditiōe purificata aditio ualet:ut.l. ſed ⁊ ſi de ſua .i
fi.⁊.l.ſi qs extneū.§.fi.j.e.⁊ ibi ꝑ By. ¶ Tertio reqri-
tur dicit glo.ꝙ ſit cert⁹ ꝙ teſtōr potuerit teſtari.alias
dubitat de viribus teſti:vt.l.heres.§.fi. Certe hoc ꝙ
potuerit teſtari de facili ſcitur.ſ.ſi nō hʒ aliquas ex illis
cōditionibus que ponunt in.l.ſi queram⁹.de teſta.ſed
ſi quis vellet ꝓbare heredē ⁊ de hoc dubitaſſet ad ex-
cludendū eū ab hereditate:⁊ tūc hoc ē difficile. Ideo
aduerte:aut qs vult hoc ꝓbare per ꝟba heredis ad-
euntis vel ꝑ facta extrinſeca.primo caſu ſiquidem ꝟba
heredis expreſſe hn̄t ſe ad dubitationē:vt qa dixit ne-
ſcio ſi potuerit facere teſtm̄ vel nō:quia ignoro vtrum
fuit pupillus vel adult⁹ an pater eius deceſſerit an̄ euʒ
vel nō:⁊ tūc eſt ꝓbata dubitatio.eſt eni actus mentis
qui ꝓbatur per ꝟba:vt.l.labeo.de ſup.le.⁊ qō no.inſti.
de ac.§.alie. Sed ſi ꝟba heredis oñderent ꝙ aīus ma
gis inclinabat ſe ad vnā partem q̄ ad aliā:tūc ſec⁹ eēt.
verbi gr̄a dicebat heres credebā ꝙ pater deceſſerit an
te eū uł ꝙ eēt adult⁹:qa ſic audiui a tali nec tn̄ poſſet
eſſe bene cert⁹ tunc nō nocet talis incertitudo cū hēat
vehementē opi.in ea pte que ſufficit:ut no.in.l.ſi quis
extne⁹.in fi.j.e. Si ꝟo ꝓbaret dubitationē hr̄dis ꝑ alia
extrinſeca:tūc ſi cōis opi.ſeu fama erat ꝯ id qō hr̄s ad-
eūdo aſſeruit.tūc aſſertio heredis nihil releuat:ut.l.cū:
quidā.§.qō dicit.j.e.niſi hr̄s doceret ſe certū ꝑ ſenſuʒ
corporis:ut.j.e.l.cū falſum.⁊ qō.ſ.dixi. ¶ Sed quero
quid ſi circa id ꝓbent due fame ꝯtrarie ⁊ opi.heredis
cōcordabat cū illa q̄ magis faciebat ꝓ eo. Rn̄.ſtanduʒ
eſt illi fame q̄ ꝓcedit ab hoībus magis dignioꝛib⁹:ut
.l.cū quidā.§.qō dicit.ꝟ.quid ergo ſi ipſa.j.e. vbi mu
lier licʒ neget ſi obſtetrices affirmāt ſtatur eaꝝ dicto.
⁊ ſi eſſet fama eq̄lis putarē ſatis dubitari:ex hoc eſſe ꝓ
batā dubitationē qa aīum ſuū nō pōt inclinare magis
ad vnā rem q̄ ad aliā. ¶ Quarto dicit gl.reqrit ꝙ ſciat
ꝙ null⁹ eū p̄cedat.alias dubitaret ō virib⁹ teſti:ut.l.cū
quidaʒ.§.i.j.e.hoc ꝙ aliquis eū p̄cedat pōt cadere in
dubitationē altero de trib⁹ modis.pmo ſi forte defun
ctus hēbat quēdā filiū qui abſentauit ſe ⁊ de eius uita
vel morte dubitat: tūc qualiter qs poſſet certificari ꝙ
nemo eū precedat apparet ex his q̄ dicent infra.q̄liter
poſſet ꝓbari uita uel mors alicuius dr̄ in.l.ij.§.ſi du-
bitet.j.ti.i. Secūdo pōt hoc cōtingere:qa eſt aliquis
pn̄s q dicit ſe filiuʒ alius negat:quia forte dicit ſuppo-
ſitū eū uel ex alio natū. quod qualiter deducāt incerti
tudinē nō eſt noſtra materia.ſed.l.i.C.ad.l.cor.de fal.
⁊.l.ſcriptum ad car.l.filium de his qui ſunt ſui uel alie.
iuris. Tertio modo poteſt cōtingere qa eſt q̄dam mu
lier que dicitur pregnās q̄ paritura eſt poſthumū an-
teriorem in gradu.de hoc ſi dubitetur uel qualiter cer
tificet traditur doctrina a iuriſconſul.in.l. cum quidaʒ
.§.i.j.e.quod dic breuiter.aut mulier aſſerit ſe pregnā
tem eſſe uel nō eſſe ⁊ per neminē cōtradicitur:tūc eius
dicto credetur:ut.d.§.quod dicit.ꝟ.qō dicitur ſi pute
tur.⁊.l.i.§.ceterum.de uen.inſpi.ſi ꝟo cōis opi. obſte
tricū uel dn̄arum que cum ea conuerſantur ſe habeat i
contra.tunc ſtandum eſt illi opi.ſed ſi opi.ſunt diuerſe
dic ut dixi.ſ. ¶ Quinto dicit gl.ꝙ ſcire debeat q̄ ex cau
ſa ad eū ꝑtineat uel ex teſtamēto uel ab inteſtato:ut.j.
e.l.ſi is ad quē.hoc qō dicit ex teſtamento de facili ſtat
ſm ea que dixi ſupra.ſed hoc qō dicit ab inte.illa ē me-
re negatiua.ſ.ꝙ teſtm̄ nō fecit. qualiter ergo hoc ſcire
poterit. Rn̄.ex opi.cōi q̄tū cū ueritate ꝯcordat:ut.d.
.§.quod dicitur.ſi uero cōmunis opi.eſt ꝙ teſtamen-
tum non fecerit eoipſo ꝙ hoc allego:ſcilicet teſtamen-
tum non factum:probata eſt intentio mea niſi per ad
uerſarium aliud probetur:ut.l.cuʒ probatio. ⁊ ibi no.
.ſ.de proba. Sed ſi opi.eſt ꝙ fecerit teſtamentum ta-
men non reperitur tunc ad hoc ut poſſit veniri ad adi
tionē cōſulerē fieri diligēter iq̄ſitionē auctoritate iudi.
ſcilicet ꝙ interrogarēt oēs notarij ⁊ hn̄tes protocolla
notariorum mortuoꝝ:interrogarēt ꝯſanguinei ⁊ vici-
ni ⁊ preſbyteri qbus cōfitebatur ⁊ ſiles perſone:⁊ ſi n̄
repirent apud illos:tūc dicat ꝓ ꝟo teſtm̄ nō eſſe factuʒ
ſic deducit in veꝝ ꝑ diſcuſſionē quē nō eſſe ſoluendo i
auc.de fideiuſ.§.i.⁊ de pig. auc.hoc ſi debitor. ſicut ē
ꝑ diſcuſſionē deducit in noticiaʒ an aliqs ſit pn̄s:ut.l.
cū qdam.§.ſi.cū.l.ſe.j.de le.ij.⁊.l.hoc iure.de ꝟ.ob.ſic
ēt ꝑ diligentē inquiſitionē certificamur an res extet vł
ſit deꝑdita:ut.l.iij.§.neratius.de acq.poſ.i dubio aūt

¶ Impediat aditionē. ſed certe vt mihi videt .d.§.ſuū.nō probat opi. bart.q: quā de ſuus ē inſtitutus tūc nō attendit quo ad acquiſitionē hereditatis ſcientia heredis ſeu cōis opi. imo.l. ipſa q̄ ſemꝑ ē certa ē illa que ſuo defert hereditatē nullo facto heredis interueniente: ut.d.§.ſuū.⁊.l.illud.ſ.ſi pars heredi.peta. ſed opi. bar. melius ꝓbatur in.l.cum falſum.j.eo. iñcta.l.ij.C. de edic.diui. ⁊ no.glo.ſm vnā ſolu. in .d.l.cū falſā. ⁊ ibi bar.expreſſe.⁊ pro bar.hic faciunt oia iura dicentia ꝙ aliqua impediunt facienda q̄ nō impediunt iam facta.l.patre furioſo.cum ſimilibus de his qui ſunt ſui.

ſi de hoc nihil ē dictū ſi quidē eſt heres ſuus nō ē preſu
mendū φ ſciuerit teſtm̄: qa pōt eſſe heres ex teſtō etiaʒ
ignorans: ut. l. ſi ſeruus teſtō. ꝭ. de ſti. ſer. ⁊. l. queſtum.
de acq. re. do. ⁊. l. eius q̄ i ꝓuincia. ſ. ſi cer. pe. ⁊. l. ex̄ne
um. C. de here. inſti. ⁊ in. §. ſi. inſti. e. ti. nec vř de nouo
acq̄rere ſʒ ſibi vř dn̄ium ꝯtinuare: ⁊ iō i eis nō hʒ locuʒ
ti. ꝓ hr̄de: ut. l. i. C. ꝓ herede. ⁊. l. in ſuis. de li. ⁊ poſth.
Sed ſi eēt heres extraneus p̄ſumiř ſcire in dubio niſi
p ꝯiecturas ɔ̄. ꝓbař: ut. d. l. cū heres. de li. le. ⁊. l. quidā
ita. §. ſi qs filiū. ad tre. ⁊. l. nō ē ferēdus. de trāſac. glo.
nō ponit h̄ plura. ¶ Sexto dico φ req̄riř φ ſciat vtrū
ſit heres uolūtarius vel ſuus: ⁊ ſi i hoc erraret vitiareř
aditio: ut. l. is q̄ putat. ⁊. l. ſe. ſ. e. ¶ Circa hoc moueo
vnū dubiū. ticio fuit delata hr̄ditas ſempronij cui ticio
ego ſucceſſi ⁊ feci fieri vnū inſtrm̄ huius tenoris. dico
φ ego credo φ ticius fuerit hr̄s ſempronij ⁊ eius here
ditatē adiuit: φ ſi hoc ꝓbare non poſſum ex nunc ego
adeo ex iure deliberādi ⁊ adeūdi mihi trāſmiſſo p ipm
ticiū: q̄ro an valeat talis aditio. Et vř φ nō. ſi enī tici⁹
adiuit hr̄ditatē ſempronij ego ō neceſſitate habeo illā
hereditatē ſempronij nec poſſum repudiare: ut. l. ſi qs
filiū. §. ſi. ſ. e. ſʒ ſi ipſe nō adiuit ſʒ trāſmittit i me ius de
liberādi ⁊ adeūdi: ego poſſum eā adire ⁊ repudiare ſi
cut ipſe poterat: ut. l. ſi qs filiū. §. i. ſ. e. ⁊ ſic ē error in
hoc vtꝝ ſim neceſſarius vel volūtarius. ergo aditō nul
la. In cōtra. facit. nā ille q̄ eſt heres heredis dř eſſe he
res ex cauſa p̄ma qua defuncto ſucceditur: vt. l. iij. ⁊ ibi
no. ſ. de pe. here. ⁊ dixi. ſ. e. l. qui in aliena. §. interduʒ.
¶ Preterea nō vř veruʒ φ in aliquo caſu ego ſum he
res neceſſarius niſi ex quadā neceſſitate conſequentie
videlicet ſi volo eē heres ticij tūc habeo de neceſſitate
hereditatē ſempronij ſi eā adiuit. hoc p̄ncipaliř depen
det ex volūtate mea ſicut cū adeo ptē ex neceſſitate ha
beo illā partē adire: nec p hoc dicor neceſſarius: qa a
mea volūtate cauſatur. cū em̄ ergo utroqʒ caſu ſim vo
luntari⁹ vř φ nō ipediař aditio hoc tm̄ reliquo ſub du
bio: qa de facto pendet ⁊ puto aditionē nullā p. l. cuʒ
q̄ duob⁹. i. ſi. ꝭ. e. ¶ Septimo req̄ritur φ ſciat p q̄ par
te ſit heres. Circa qō diſtingue: ut no. ꝭ. e. l. ſi qs ex̄e⁹.
. §. i. ⁊. l. ex ſemiſſe. p̄dicta v̄a qn̄ quis p ſe ſoluʒ pōt adi
re. Sʒ qn̄ fili⁹ uel ſeru⁹ adit iuſſu pr̄is uel dn̄i in cui⁹ p
ſona requiriř φ cadat ſciētia p̄dictorū. Rn̄. in pſona fi
lij uel ſerui: vt. l. cū quidaʒ. §. pe. ꝭ. e. ¶ Sed quero qn̄
adit pu. cū auctoritate tu. uel tutor cū conſenſu pu. in
cui⁹ pſona requiriř φ cadat ſciētia p̄dictorū. Rn̄. ſuffi
cit φ hoc ſciat tutor. hoc notabiliř voluit dicere tex. l.
pupill⁹. ſ. e. ubi dř φ pupill⁹ nō pt ſcire cāʒ ſue aditio
nis ⁊ tamen fauorabiliter ei p̄ſtař φ poſſit adire cum
auctoritate tu. nō habetis hic alia. ⁊ hec ſufficiant.

q **Ui hereditatē.** Nō ē lōgū tp̄s φ fuit mihi ap
portat⁹ vnus ꝓceſſus in quo dicebař φ mater
tal' erat mortua. itē φ tal' fuit mr̄. itē φ tal' fuit filia. iteʒ
φ tal' fuit gerēs ꝓ herede: nō tm̄ fuit pōitū φ iſta ſciue
rit matrē eſſe mortuā. certe nihil ualet: qa nō pt gerere
pro hr̄de niſi ſciat matrē mortuā eſſe. ⁊ hoc tene mēti
Ex. l. ſequēti.

¶ Quid ſit dicere ꝓ herede. ⁊ an in dubio quis preſu
mař facere cā cuſtodie uel ut hr̄s. ⁊ an cū aliqs ꝓteſta
tur φ facit tanq̄ negocioꝝ geſtor ⁊ deinde aliquid fa
cit tanq̄ hr̄s videař recedere ex teſtis. ⁊ an anim⁹ ſo
lus obliget me hr̄ditati ⁊ an ea q̄ cōſiſtūt i aīo ſūt facti

p **Ro herede.** ª ¶ Videř φ i pre
cedētib⁹ ⁊ ſpeciali
ter in. l. his pōt. ⁊ i. l. ſe. dicit iuriſcon ſultus ō
iure ſeu ptāte adeūdi. hic dicit de ipſo aditiōis actu: ⁊
materiā huius. l. explicabo in. l. gerit. ꝭ. e. ⁊ breuiter. h.
. d. Qui facit aliquid tanq̄ heres onerib⁹ hr̄ditarijs ē
obligatus: ſec⁹ ſi alio aīo faciat qō apparere pōt vel ex
ꝓteſtatiōe vel ex facti q̄litate. h. d. vſqʒ ad. §. ſi quis tm̄.
¶ Quero qd eſt dicere ꝓ herede. dicūt qdā. i. ꝓ dn̄o:
vt inſti. de heredi. q̄li. ⁊ dif. §. pe. ⁊ intelligo ꝓ dn̄o. ſ. ex
cauſa hr̄ditaria. poſſet enī dicere ſe dn̄m ex alia cauſa ⁊
nō eſt heres: vt. ꝭ. dū dicit q̄ſi alio iure dn̄s ⁊c̄. qualr̄ h̄
v̄bū ꝓ herede accipiř. dic vt. l. regulariter. ſ. ō pe. hr̄.
⁊. ꝭ. ꝓ herede ſup rubri. ¶ Et glo nr̄a q̄rit de vno. po
ne φ ꝓteſtatio fuit facta qd in dubio p̄ſumeř: an uide
tur cauſa cuſtodie uel ut heres. Hic ſunt gl. diuerſe ſi
cut fuerūt dicta diuerſa ⁊ diuerſorū doc. ⁊ Ru. dicit φ
nō ē neceſſaria ſʒ cā tollēde dubitatōis fit. iō dicit φ eſt
neceſſaria. alr̄ ē ut hr̄s. ⁊ h̄ dicit gl. parua. alia gl. q̄ eſt i
p̄n. ſeq̄ntis. §. dicit ⁊ meli⁹ φ i dubio ex q̄litate pſona
rū ⁊ ex geſtib⁹ p̄ſumiř ⁊c̄. ⁊ vide iſtā gl. q̄ icipit. id ē ad
qō ⁊c̄. meli⁹ ergo ⁊c̄. iō Ja. de are. uidēs φ iſta glo. re
linq̄t te adhuc incertū dicit ſic φ qdā ſūt q̄ nō p̄nt geri
citra iuſ ⁊ nomē hr̄dis: ⁊ tūc ſine dubio p̄ſumiř hr̄s: ut
. ꝭ. e. l. §. pap. q̄dā ſūt idetermiate q̄ p̄nt fieri ab hr̄s: ut
hr̄de ⁊ nō ut hr̄de ⁊ tūc dicit ſtādū eē in caſu iſto iun
gētiū: ut. l. i ābiguis ⁊. l. ij. ꝭ. de re. iur. allego tibi bonaʒ
gl. ad h̄ inſti. ō ac. §. alie. i gl. mag. vbi dicit φ i his q̄ in
aīo conſiſtūt ſtař dicto meo. ⁊ ad p̄dicta facit qō vide
bitis. ꝭ. e. l. ſi duo. ⁊. l. iul. §. i. dubitari tm̄ poſſet circa p̄
dicta ſi eēt mortu⁹ ille q̄ hoc fecit ⁊ hr̄s diř eū adiuiſſe
q̄liter ſcieř aīus defūcti q̄ ꝓ hr̄de nō pōt declarari: ut
. l. pōp. ſcribit. §. ſi. ſ. ō rei uē. ⁊. l. iter ſtipulātē. §. ſtich⁹
. ꝭ. de v̄. ob. Item de neceſſitate opʒ nos redire ad doc
trinā Azo. φ ex q̄litate rerū ⁊ pſonarū p̄ſumā an fece
rit cā adeūdi uel nō: ut qa hr̄ditas erat opulēta ⁊ tunc
cā adeūdi vel non: ſi non: et tunc non animo adeūdi
ul' quia erat pſona pia. vnde ex qualitate rerum ⁊ per
ſonaꝝ p̄ſumam⁹: ut. l. ſi. C. ſi qs ipe. maledi. ¶ Quero
aliqs ē ꝓteſtat⁹ ⁊ iā uidi illud φ aliqs fuit ꝓteſtatuſ φ
ea q̄ faciebat: faciebat tāq̄ geſtor negocioꝝ hr̄ditario
rū: ⁊ poſtea fecit q̄dā tanq̄ hr̄s: an uideař a p̄ma ꝓte
ſtatiōe receſſū. Dicā. ꝭ. e. l. §. pap. ¶ Quero vtꝝ ᵇ aīus
ſolus obliget me hr̄ditati: vt qa ſto in camera mea ⁊ in
aīo meo dico ego uolo eē hr̄s: an ſum. Et glo. in. l. mu
tū. ſ. e. dicit φ oʒ φ ſit aīus q̄ pfectiōeʒ declarat. gl. tā
git i. l. potuit. C. e. ⁊ ibi p doc. ueritas eſt φ hic loq̄ř in
glo. qa ſi q̄ris quo ad v̄itateʒ an ſim heres ⁊ tūc ſuffi
cit ſolus aīus: ſed q̄tū ad ꝓbationē opʒ φ ſit factuʒ vt
aīus ꝓbeř ⁊ iſta eſt veritas: tm̄ in foro ꝯſcientie forte te
nereř heres ille q̄ hʒ aīum talē: ſed nō vltra vires here
ditatis: vt dixi in rubri. ¶ Quero an ea q̄ cōſiſtunt in
aīo ſint facti. Et tex. hic vř φ nō. ꝯ̄riuʒ vř in. l. bone ſi
dei. §. i. ꝭ. de acq. re. do. Nō ob. hic tex. qa intelligit nō
tā facti. ſ. alterū: ſʒ voluntas eſt factū ē: vt dixi in. l. ſi is
q̄ ꝓ emptore: ⁊ neſcio ſi de hoc eſt queſtio in philoſo
phia. ſ. an nolle ſit potentia. Ex. §. ſequēti.

¶ Caſus i quo filius inſtitutus ab inteſtato ſuccedēs
pōt hr̄e legitimā ⁊ aliud repudiare.

Hereditarios. Vidi ſemel quēdā fi
liū q̄ poſſidebat bona
ꝓ dote mr̄is ſue ⁊ ꝓ ſua legitima. q̄rebař qd iuris. Et
tetigi tibi i. l. ſi libert⁹ pr̄ono. ꝭ. ō bo. li. ⁊ dico tibi φ in
vno caſu pōt tm̄ fili⁹ inſtitut⁹ ab iteſtato ſuccedēs hr̄e
legitimā ⁊ aliā repudiare: ⁊ caſus ē iſte. ſ. pr̄ iſtituit filiū
⁊ grauauit ipʒ de aliq̄ re ꝓpria ipſi⁹ filij: ⁊ ei dedit vul
gariter ſubſtitutū ⁊c̄ pōt velle legitimā ⁊ repudiare ali
ud: ⁊ ad ſubſtitutū relinq̄re: vt. l. ſi libert⁹ pr̄o. ꝭ. de bo.
li. alr̄ n̄ pt hr̄e: qa nō pt ꝓ parte hr̄ditatē hēre ⁊ ꝓ pte
nolle: vt. l. i. ⁊. ij. ⁊. l. aſſe. ſ. e. quia ſi hʒ legitimā vt hr̄s
opʒ φ hēat totā libertatē poſtq̄ hʒ ptem: vt. d. ll. no.

Si quid tamē. In his q̄ nō trāſeunt
ad hr̄des ex̄neos nōm
hr̄dis itelligiř ō filio. ⁊ iō ſi illū actū facit ut hr̄s oneri
bus hr̄ditarijs nō obligař. h. d. ſʒ itellectū quē hūit h̄
iuriſcō. lʒ glo. aliter itelligat. ¶ Op. φ opere trāſeunt
ad heredes ex̄neos: ut. l. a duobus. ⁊. l. cū patron⁹. §.
. i. de oper. li. So. intellige hic de opis icertis q̄ ad he
redes nō trāſeūt nō de certis ut i ꝯ̄rio. Item nō intelli
gas de obſequialibus q̄ non proſunt heredi. fateor φ

a Ro he
p rede. dū
bar. hic
ſm̄ vnaʒ lec.
antiquā pōit
vnū caſuʒ in
quo fili⁹ po
teſt detrahe
re legitimaʒ
de bonis pa
tris ⁊ alia di
mittere vide
bar. in. l. qa
poterat. ꝭ. ad
treb. ⁊ ibi di
xi. ⁊ in. l. ge
rit. ꝭ. e. ⁊ bar.
in. l. i. in. iiij.
. q. principa
li. ſ. ō vul.
⁊ pu.

b ¶ Quero
vtrum. dum
ponit bar. h̄
i lec. antiqua
an credito
res poſſint
poni in poſ
ſeſſione vni⁹
vaſalagij. Ui
de bar. in. l.
liberti. in ſi.
C. de oper.
liber.

iſte.§.dꝫ intelligi de his q̄ ad hr̄des nō tranſe-
unt: qa tex. dicit: ſꝫ qualiter dicat ego diſcrepo a
modernis in.l.ſi nō ſortē.§.libertus.ſ̄.de ꝯdi.
inde.¶ Op.ꝛ intro glo.mag.q facit aliq̄d qua-
ſi hr̄s lꝫ id qđ facit nō ſit hr̄ditariū: tñ hoc caſu
oneraꝛ oneribus hr̄ditarijs: ut.ī.l.ꝓxi.§.i.ꝛ ī.l.
gerit.ī.e.hic dr̄ ꝯ quare male. huius timore qdā
hñt hic lr̄am affirmatiuā ꝛ cācellāt nō: ꝛ ſic con-
cor.ſm hoc no.caſum ꝙ q̄nqꝫ plus daꝛ credito-
ribus q̄ hr̄di ex̄neo.rōnē ponit glo.nr̄a. ī prin.
iſta lr̄a nō habeꝛ cōiter iō nō placet nec pōt ſuſti
neri ut ſtatim dicā. Alij hñt lr̄am negatiuā tunc
ꝓcediꝛ ꝯ.ſꝫ gl.rn̄det ꝙ hic dꝫ exponi q̄ſi hr̄s.i.
quaſi nō exheredatus. iſta expoſitio d̄ſtruit tex.
¶ Iſtud dictū vr̄ ꝯ caſum in.l.ſi qs nō quaſi.ī.
.e.dico ego ꝙ tex.ſtat ꝓprie.ad ꝯriuꝫ rn̄deo in
his q̄ ad heredē ex̄neuꝫ nō trāſeunt. hoc nomē
heres ītelligiꝛ de filio.tex.ē de alie.feu.c.i.col.x.
vñ filius petēdo ut hr̄s id qđ nō trāſit ad hr̄deꝫ
ex̄neū intelligiꝛ petere.ſ.ut filius: ītelligēdo ver
ba ſm materiā in qua ponūꝛ: ut.l.ſi vno.ſ̄.loca.
iō nō obligaꝛ oneribꝰ hr̄ditarijs: ꝛ ſic ītelligit iu
riſcō.pap.ut apparet.ī.§.ꝓxi.in fi.vbi dat regu
lā.rē ꝓ hr̄de gerere dr̄ q facit qđ citra nomē he-
redis ꝛ ius facere nō pōt.reqriꝛ ergo ius ꝛ nom̄
hr̄dis: ſꝫ ſi ē aliquid qđ pōt facere nō hr̄dis no-
mine: lꝫ iure nō vr̄ gerere ꝓ hr̄de. hic eſt caſus ḃ
vbi ītelligaꝛ heres.i.filius. ¶ Quero quō ītelli-
giꝛ tex.q dicit ꝙ operaꝝ petitio cōpetit credito
ribus. Quidā intelligunt de creditoribus filij.q
dā de creditoribus pr̄is ſꝫ diuerſas lec.ſꝫ ſꝫ lec.

¶ Si q̄d tñ ſed tūc opp. iteꝫ vid̄ iſtū tex. allegatū ꝑ bar. in.l.ſi ita ſtipulatꝰ fuero illud aut illud. in ꝑn. circa mediū. de v̄bo. obli. ꝛ vide qđ ſcripſi in.l.ex pluribꝰ.ſ̄.de admi. tuto.

quā teneo ītellige de creditoribꝰ filij q hñt ope
ras lꝫ nō ſit hr̄s pr̄is. ¶ Sed tūc opꝰ.ꝙ ille ope
re incerte nō debēꝛ alij q̄ patrono: ut.l.ſi nō ſor
tē.§.libertꝰ.ſ̄.de cōdi.inde. So.glo.no.ꝙ hoc
ſit ꝑꝑ neceſſitatē ꝛ inopiā. hoc allegaui ī mate-
ria repſaliaꝝ ī ꝑma.q.ꝙ ſicut ꝓpter neceſſitateꝫ
pōt creditor cape ꝑſonā liberā in quā hꝫ ius de
bitoris: utputa libertū ſuū ut ſibi opereꝛ: ita ꝑꝑ
delictū cōitatis nō reddētis ius ſi ſupioriꝛ copia
haberi nō pōt pñt capi homines illiꝰ ciuitatis ī
quos ciuitas hꝫ ius. Dices tu lec.tua ꝯdiꝛ huic
lr̄e ꝓut lr̄a ē affirmatiua.rñ.illa lr̄a nō ē bona vr̄
dic ſi hēs illā lr̄am ꝙ petit tanq̄ hr̄s ex teſtō vel
aliquid aliud adijcit per quod apparet ꝙ pro-
tulit illud nomen heres. non tantum pro filio ſꝫ
pro heredis nomine ꝛ iure.

Ex.§.ſequenti.

¶ Quis eſt qui habet nomen heredis tantum.
ꝛ quis eſt qui habet effectum tantum.ꝛ quis q
hꝫ nomen ꝛ effectū. Et cū quis fecit ꝓteſtationē
ꝙ nō intelligiꝛ gerere pro herede ſi poſtea facit
actū contrarium vr̄ a proteſtatione recedere. et
ſuus q hꝫ cohr̄dē nō deſinit eē ſuus.ꝛ an bn̄fici-
um.l.fi.C.de repu.hr̄di.hēat locū ī emācipato.

Papinianus.

Iuriſcō. ſummat hic in fin.ibi itaqꝫ
tūc ꝛc̄. ¶ Op.glo.q ſemel repudiauit iteꝝ adi-
re nō pōt: ut.l.ſicut.C.de repu.here. So.ibi ī ex
traneo.hic ī ſuo. ¶ Op.ī.e.l.ſi ſuū.§.fi. So.ut ī
glo. ¶ Op.ſ̄.de mino.l.iij.§.ſcio. Glo.nō ſol.ḃ
ſꝫ.ī.ſoluit in ꝓximo.§.ī vlti.gl.dic ut ibi. ¶ Op.
ꝙ iſta diſtinctio nō ſit bona.nā q̄ñ teſtōr iubet
dari pecuniā in dubio intelligiꝛ dari ut heredi:
ut.l.q pecuniā.de ſta.li.ergo nō pōt accipi citra
ius ꝛ nomen hr̄dis. Diſtingue aut teſtator iuſſit
dari pecuniā hr̄di aut noīatim filio aut ſimplici-
ter.ſi hr̄di tunc indiſtincte accipiendo vr̄ gere-
re ꝓ herede.ſi filio: diſtingue ut hic ī tex.aut ha
bebat coheredē aut nō: ſi habebat cohr̄deꝫ aut
adiuit aut nō: ſi adiuit hꝫ locū diſtictio text.ſecꝰ
ſi nō adiuiſſet.aut ſimplr̄ ꝛ tunc ꝑinde ē acſi iuſ
ſiſſet dari hr̄di: ut.d.l.q pecuniā. ¶ Diciꝛ hic
ius ꝛ nomen heredis.q̄ro qs eſt q hꝫ nomen tñ
ꝛ qs eſt q hꝫ effectū tñ ꝛ qs nomen ꝛ effectum.
Glo.dicit ꝛ eſt clara.tu dic plenius in primo mē
bro.habere nomē heredis intelligitur q̄nqꝫ.i.fi-
lius lꝫ nō ſit hr̄s: ut dixi.ſ̄.ꝓxi.§.q̄nqꝫ ītelligitur
hr̄e nomē heredis q eſt heres de iure ciuili lꝫ nō
de iure p̄torio ut in filio q ſe abſtinuit. Itē in eo
q adiuit ꝛ ꝑ reſtōnē abſtinuit: ut.l.ſꝫ ꝛ ſi ſine.§.
ſꝫ ꝙ pap.ſ̄.de mi.ꝛ.l.ei q ſoluēdo.ſ̄.de hr̄.iſti.
q̄nqꝫ qs ītelligiꝛ hr̄s noīe ꝛ nō re: ut filius q ac-
ꝗſiuit hr̄ditateꝫ pr̄i: ut.l.cū filio.ī.d le.i.lꝫ apud
eū nō remaneāt actiones utiles nec directe ſꝫ ſo
lū nomen hr̄dis: ut.d.l.cū filio.in his ꝯo q̄ hñt
effectū tñ uel nomen ꝛ effectū glo.ponit exēpla
clara. ¶ Addo q̄rtum mēbrū: qa ſunt quidā q
hūt nomē hr̄dis ꝛ nō effectū quo ad oīa ſꝫ quo
ad aliqua: ut ille a quo auferꝛ hr̄ditas ut ab īdi
gno: ut.l.ex facto de vul.ꝛ pu.idē ī eo q reſtituit
hr̄ditatē ex tre.qa q̄dā apud eū remanent: ut.ī.
ad tre.l.perinde. ut ergo qs videaꝛ gerere ꝓ he
rede reqruntur illa duo copulatiue ut nō poſſit
fieri citra ius ꝛ nomē hr̄dis: eteñ poſſet fieri ex
noīe tñ.nō enim vr̄ gerere ꝓ hr̄de: ut.ſ̄.ꝓxi.§.
ſi ꝯo poſſet fieri ex effectu tñ nō ex noīe nō vide
tur gerere ꝓ hr̄de.exēplū tñ īuenire eſt difficile.
pone tñ ī eo q ex ſubſtitutione directa ꝛ fideicō-
miſſaria ſuccedit: ꝛ ſic eſt hr̄s re ꝛ noīe ꝛ pōt ſuc
cedere ex fideicō.ut.l.recuſare.§.ticiꝰ.ī.ad tre.
tūc ſi faceret aliquē actū hereditariū ī rebus he-
reditarijs de neceſſitate: tūc nō intelligiꝛ facere
ut hr̄s ſꝫ ut fideicōmiſſarius ſi illo iure fieri poſ-
ſet: ut.l.reſtituta.ī ꝑn.ī.ad tre. ¶ Op.ꝯ ꝑdicta.
libertates ꝯfirmanꝛ ex ſola exñtia ſui hr̄dis ſiue
aditiōe ſiue imixtiōe: ut.l.ſciēdū.d ma.te.ꝛ.l.cū
q̄ſi.§.lꝫ ꝛ ſi qs.de fideicō.li.gꝰ hic filiꝰ ſolꝰ inſti
tutꝰ poterat accipere hāc pecuniā ex ſolo noīe
hr̄ditario: ſine inſtitutiōe.ergo nō vr̄ ſe ꝓ here
de gerere. So.de iure ciuili ſuus ē hr̄s noīe ꝛ ef-
fectu lꝫ de iure p̄torio ſecꝰ: ꝛ iō accipiēdo ſimplr̄
vr̄ ſe īmiſcere: qa ſine noīe ꝛ effectu ſaltē de iure
ciuili hoc nō ꝓcedit. ¶ No.ergo iſtā diſtinctio
nē ꝙ aliud eſt poſſe facere noīe tñ: hoc ē ut filiꝰ
ꝛ nō vr̄ adire: ut.ſ̄.ꝓxi.§.aliud noīe tñ.hoc eſt
ut hr̄s de iure ciuili: aliud poſſe facere noīe ꝛ ef-
fectu: tūc eñi accipiēdo ex volūtate d̄functi vr̄ ſe
īmiſcere ut hic.rō: qa lꝫ quo ad libertates opere
tur exñtia ſui hr̄dis nō tñ opaꝛ quo ad alia reli-
cta: ut.l.i.in fi.ut ī poſ.le.vñ accipiēdo aliq̄d qđ
ſibi debeꝛ ſub vi cōditionis vr̄ ſe imiſcere. ¶ Vl
timo ex iſto.§.colligo tria ex iſta gl.ꝛ no.ꝑmo ꝙ
ſi quis fecit ꝓteſtationē ꝙ nō intelligit gerere ꝓ
hr̄de: ſi poſtea fecit actum proteſtationi contra
rium vr̄ ab illa recedere: quod habes hic in filio
qui ſe abſtinuit ꝛ poſtea fecit actū cū alio cōtra-
hendo vel ſolutionem recipiendo ut hic pꝫ.ſecꝰ
ſi ſua pura uoluntate adiret: ut.l.q ī aliena.§.fi.
.ſ̄.e.ꝛ niſi diceret ſe prioris ꝓteſtatiōis penituiſ
ſe: ut.l.ſi qs in prin.teſti.ī.de le.iij. ¶ Scđo no.
ꝙ ſuus q hꝫ coheredem nō deſinit eſſe ſuus: qđ
apparet: quia adhuc pōt abſentationem ſuā re-
uocare: quod non poſſet ſi non eſſet ſuus. Nec
ob.l.apud iul.§.idem iul.ī.ad trebell.vbi dato
coherede nō operatur exiſtentia ſui heredis: qa
illud eſt uerum in his que dependēt ex teſtamē-
to: ſecus in alijs: ut.l.ſi filius qui patri.ſ̄.d vul.
ꝛ pu.ſꝫ hoc an poſſit ſuā abſentationē reuocare
necne nō depēdet ex teſtō. ¶ Vltimo quidam
inducunt hunc.§.ꝙ beneficium.l.fi.C de repu.
here.habeat locū in filio emācipato ut illud de-

a ℭ Si ſepulchri violati.aliter legit bar.hūc.§.i lec.antiqua.⁊ adde ꝙ lꝫ fili⁹ recipiet lucrū qđ ſibi dꝫ reſeruari a patre vel matre trāſeūte ad ſcđa vota tamen non efficit heres.l.gn̄aliter.§.i his.C.de ſecun.nup.

b e I quis extrane⁹.de quo vide que dixi poſt bar.i.l.ſi.§.qđ q̄ſqꝫ iur.

c I is ad quē.nō valet.an valeat ſn̄ia lata ex falſa cā.⁊ adde bar.in.l.

e ſi.§.de iu.⁊ iur.⁊ late Ange.⁊ Jmo.in.l.q rome.§.duo fratres de verb.ob.⁊ p moder.in.l.i.§.biduū.qn̄ appellandū ſit.vbi of no vide in.l.charta.qd autem ſi ſententia ſit lata ex cuſa partim vera ⁊ partiꝫ falſa.vide qđ no.glo.in.l.ſi nō forte.§.ſi centum de cōdi.ide.⁊ i.no.in.c.i preſentia.de renūci.de quo plene habet poſt bar.i.d.§.duo frēs vbi ēt no.qd qn̄ ſn̄ia ē lata ex vna cauſa vera ⁊ alia falſa.⁊ đ materia habet p Jmo.in.l.diuus.de re iudi.⁊ in.l.ſeruo inuito.§.cū pretor.ad tre.⁊ no.Jnno.⁊ doc.oēſ in.c.cū dilect⁹.de reſcri.⁊ vtꝫ iſtis caſibus qbus tranſit ſn̄ia i rē iudicataꝫ poſſit ipa poſtea retractari.vide oino p doc.⁊ maxime per do.anto.⁊ card.in.c.excōicato.de reſcri.⁊ ibi ē qd ſit falſa cā notoria ⁊ qd ſi iudex dixit maxime ex tali cā.⁊ alia ibi viđ ⁊ qn̄ ſententia ex falſa cā lata ē:viđ bal.in.l.i.in ſi.C.ſi ex fal.inſtru.⁊ ađ que dixit bal.in.l.generaliter.§.i.C.de re.credi.videlicet ꝙ qn̄ iudex emendat errorem ꝑmi iudicis dꝫ pōere cāꝫ ⁊ qn̄ requiratur cā i ſn̄ia vide bar.i.l.qd ergo.§.pena grauior.⁊ in.l.lucius.de infa.qui dicit ꝙ iudex dꝫ apponere ꝙ nō obſtāte ꝙ ſit ꝓbatū abſolutt.⁊ adde duos caſus i.l.ꝑſes.j.đ ſentē.i qb⁹ reqrit cā i ſn̄ia.ideꝫ dicas ꝙ reqrit i ſentētia abſolutoria ab obſeruatiōe iudicij.alias nō valet ſm do.anto.i.c.examinata.đ iudi.p id qđ no.ibi.⁊ i.c.ſicut.de re iudi.allegat tex.i auē.de iudi.§.oꝫ.colla.vj.⁊ qđ no.Jo.an.i.c.finē.de do.⁊ cōtu.de q̄ ibi late p Jmo.⁊ ē tex.⁊ ibi bart.in.l.i.j.ſi menſ.fal.mo.dite.⁊ ſpec.i ti.đ expē.§.i.v.tu dic.Zu vide bar.in.l.ſiue đ tur.⁊ cura.da.ab his.⁊ viđ qđ no.Jnno.in.c.i.đ depoſ.⁊ qn̄ dicatur falſa cā vide bal.in.l.i.de condi.inde.⁊ qn̄ requiratur cā.vide ēt per bar.in.l.quid autē.§.ignominia.de infa.⁊ in ſn̄ia boni ⁊ i omni alia vigore cōtumacie requirit cā vt no.bal.i.l.pe.§.de fideicō.li.⁊ i auē.ſemel in.i.col.quō ⁊ qn̄ iu.⁊ no.ꝙ doct.in.c.ex parte.de cōceſ.ꝑbē.p id qđ dic̄ ibi hoſti.p illuꝫ tex.dicūt ꝙ ſi iudex fert ſn̄iaꝫ exp̄mēdo cāꝫ nō cōcludētē ſn̄ia ē nulla lꝫ ex alia cā poſſit iuſtificari et ideo dixit ibi abb.ſicu.ꝙ quādo viſet primere aliquā cām dicas maxime qn̄ videris motus alijs cāis.⁊ cū qs exp̄mit plures cās quarꝫ vna fac alia ſi ſn̄ia ſuſtinetur p cāꝫ vrgentē:ut eſt tex.no.in.c.p tuas.el.i.q ſi.ſint legi.⁊ qđ ſing.not.Jnno.in.c.i preſentia.de renū.vbi ſi iudex expreſſit duas cauſas vnā ꝯ iuſtitiā aliā ꝯ iuſ litigatoriſ valet ſn̄ia ita dixit do.abb.i.d.c.ex parte ⁊ illud dictū Jnnoc.referunt moder.i.l.i.§.biduū qn̄ appel.ſit facit qđ no.bal.in.l.falſa.C.ſi ex fal.i.ſtru.in ver.ſi ſentētia ſit lata ex falſis atteſtationibus ⁊ vere.

beat conſequi iure pretorio:quod non emancipatus ꝯſequitur iure ciuili:⁊ Cy.allegat ibi hūc tex.dic vt ibi ⁊ ego dicaꝫ tibi in.l.nonnunq̄.de col.bonoruꝫ.⁊ hic ſit finis.

Ex.§.ſequenti.

ℭ An filius faciens pacem de morte patris ⁊ accipiens pecuniam videatur adire.

Si ſepulchri violati.[a]

Qui agit actione pſonali cōpetenti ad vindictā pro re hereditaria imiſcere ſe nō videt.h.d.pro ſequaris ut in glo.Jnducit Dy.hunc.§.ad.q.đ filio q fecit pacē de morte patris ⁊ inde accepit pecuniā an videaf adire.Facit hec.l.ꝙ nō.no.Cy.in.l.eū q.C.arb.tu.ego pono in.l.pe.j.đ ſepul.vio.ℭ Op.ꝙ actio furti cōpetit ad ſolā uindictā:ut.ſ.proxi.§.So.glo.ꝙ alud in furto qđ nō cōpetit ad uindictā ſꝫ ꝑpter rē famil.ut.l.ꝑtor edixit.j.de iniur.⁊.l.cū emācipati.§.emācipatus filius.j.de col.bo.ℭ Sed op.de.l.iiij.§.ſeio.ſ.de mino.Glo.rn̄det ⁊ bn̄.Dy.iducit ad.q.ℭ Quero filiuſſa.fecit pacē de morte patris ⁊ inde accepit pecuniā:an ex hoc uideaf adire hereditatē.Et Dy.dicit ꝙ nō qa illā pecuniam accepit nō ut hr̄ditariā ſed ut pactū in uindictā vt hic.⁊.l.q̄ſitum.j.de ſepul.vio.⁊.l.eū q.C.arbi.tut.⁊.l.ſi non.§.hoc aūt.C.de his qui deie.vel effu.ℭ Alij dicunt ꝙ aut dicit ſtatutū ꝙ qs debeat habere pacē ab heredib⁹ interfecti ⁊ tūc uidet filius faciendo paceꝫ pro herede gerere:qa citra nomē heredis nō poteſt facere:ut.ſ.§.ꝑxi.aut dicit ſtatutum a filijs interfecti:⁊ tūc dicit uerū dy.ſed pone ꝙ ſtatutuꝫ dicat ꝙ habeat pacē ab heredib⁹ patris tn̄.dico ꝙ exiſtentia ſui heredis operaf ꝙ illud poſſit lꝫ ſe abſtinuerit:qa eſt extra hereditatē:ut dixi in.l.ſi filius.ſ.de vul.⁊ pu.⁊ ibi tetigi.

Ex.l.ſequenti.

ℭ Mentiens alicui cū aditione ſaluo honore ſuo non ē qn dicat uerbuꝫ iniurioſum.

e I quis extraneus.[b]

Animus delinquēdi ē cōtrarius aio adeūdi.h.d.Glo.dicit in extraneo:ſec⁹ in ſuo.dy.dicit ꝙ hec.l.eſt cōtra illos qui dicunt tu mentiris ſaluo honore tuo:qa verbuꝫ iniurioſum precedens declarat ꝙ non hꝫ voluntateꝫ ſaluandi illi honorem:vt.l.ſi nō ꝯuitij.C.de iniu.

Interdum.

Si quaſi heres rē hereditariā attingat adire videtur ſi fuerit ei delata.h.d.Glo.format arg.cōtra ⁊ non ſoluit:⁊ uide eaꝫ que incipit nō hereditaria.in ſi.i.glo.l.ſi.⁊ dic ſolutio.hic in aditione hereditatis que fit ſolo animo qđ nō eſt in furto:ut.l.inficiando.in prin.j.de furt.

Ex.§.ſequenti.

ℭ Quando ignorantia cōditionis euentus impediat aditionem.

Sciendum eſt.

Error in quota nō impedit aditionē nec ignorātia ꝯditionis heredis.ℭ Op.ad primum dictum.j.e.de.l.ex ſemiſſe.glo.dat plures So.ſume illam:aut erat hmōi propoſiti ꝙ pro quacūqꝫ parte inſtitutus eſſet nolebat eſſe heres ⁊ valet aditio.Aut erat propoſiti ꝙ volebat eſſe heres in maiori parte ⁊ vitiatur aditio.Aut erat dubium:⁊ tūc ſi erat in maiori parte preſumitur voluiſſe.primum membruꝫ probatur hic.ſecunduꝫ in.l.ex ſemiſſe.tertiuꝫ in.l.ſi qs mihi bona.§.ſi ex parte.j.e.ℭ Oppo.ad ſecundum de condi.⁊ de.l.ij.⁊.l.multum.Glo.dat plures ſo.quelibet poteſt eſſe bona:tamem vltima eſt notabilior.naꝫ quedaꝫ eſt ignorantia per quaꝫ animus redditur incertus ꝙ ad nullaꝫ partem applicatur.quedaꝫ eſt ignorantia.i.neſcientia quadā certitudine tameꝫ animus vehementer applicatur ad vnam partem.iſta ignorantia nō impedit aditionem:ita loquitur hic.hec ſo.eſt vera probatur in.l.cum quidam.§.quod dicitur.j.e.So.Dy.quarto modo.quandoqꝫ qs ſcit ſe inſtitutum ſub conditione quam ignorat extitiſſe ⁊ tunc non poteſt adire:vt.l.contraria.Sed ſi putat ſe inſtitutum pure ⁊ ipſe erat inſtitutus ſub conditione que cōditio extiterat licet ignoret non impedit aditio:ita loquitur hic.pro quo facit.l.ſed ⁊ ſi de ſua.§.ſi.j.e.⁊ etiā iſta ſo.nō eſt in ſe vera.Reaſſumo igitur omnia ſic.quando quis ignorat conditionem extitiſſe aut erat conditio iuris:aut conditio facti.primo caſu talis error non impedit:vt.l.multuꝫ.j.de condi.⁊ de.dicit glo.ꝙ intellige ſi per taleꝫ errorem non errabatur in cauſa acquirendi:ſciebat tamē eſſe ſuum vel voluntarium:quia ſi in hoc erraret non valet aditio:vt.l.is qui putat.⁊.l.ſe.ſ.e.ſed per illud errabatur i perſona cui debebat acquiri.vt.l.qui in aliena.ver.an eum.ſ.e.ita loqtur.l.multum.Si erat conditio facti ⁊ tunc aut fuit inſtitutus pro parte pure ⁊ pro parte ſub cōditione:tunc talis ignorantia non impedit:vt hac.l.in ſi.⁊ hic in ſecunda ſo.aut erat inſtitut⁹ in totum ſub conditione:⁊ tunc aut habebat vehementem opi.ꝙ conditio extiterat licet veruꝫ ignoret.aut ſimpliciter ignorabat.primo caſu non impeditur aditio ut hic in ulti.ſo.glo.ar.l.cum quidā.§.qđ dicitur.j.e.ſi đo ſimpliciter ignorabat aut ſciebat ſe inſtitutū ſub ꝯditiōe et nō pōt adire:ut.l.multū.aut credebat ſe inſtitutum pure et tūc poteſt adire ut hic ſm Dy.et ꝓbatur in.l.heres inſtitutus.j.e

Ex.l.ſequenti.

An ſn̄ia lata ex falſa cauſa valeat ipſo iure.

e I is ad quem.[c]

Error i cā acquiſitionis impedit aditionē.h.d.⁊ hec ē magiſtralis et legalis.l.ℭ Anteq̄ intrē glo.quero rōnem huius.l.Rn̄deo hereditatis aditio cōſiſtit in aīo et uoluntate:ſed error in cā acqrēdi īpedit uoluntatē.ergo impedit aditionē.Diceres tu error in cā nō īpedit aīum uolentis acqrere:ut in toto ti.de cōdi.inde.Rn̄.in acqſitione dominij non eſt cauſa proxima acquiſitionis cā ſolutionis:ſꝫ traditio cū volūtate tradētis:ut.l.traditionibus.C.de pac.et iō ubicunqꝫ error cauſe īpediret uoluntatē tradētis impedif trāſlatio dn̄ij:ut cū trado rē meā ut tuaꝫ:ut.l.iij.§.ſubtilius.ſ.de cōi.ob cau.dixi in.l.eius q in prouinciam.ſ.ſi cer.pet.Sed hic cauſa proxima acquiſitionis eſt uoluntas mea:et illa eſt cauſa ex qua mihi defertur:merito ſi in illa erratur acqſitio impeditur.ℭ Oppo.glo.ſ.l.proxi.i ſi.Et ſol.optime.ℭ Ultimo glo.inducit ad.q.ꝙ ſi iudex fert ſn̄iam ex cauſa falſa non ualet[c] ſentētia

a ℭ Marcel. luſ. ⁊ de itel-lectu hu⁹. §. marcell⁹. vi-de que ibi di-xi.
b ℭ Nulla. adde Inno. in. c. qm̄ con-tra. ꝯ proba. qui idem te-net qꝺ bart. hic. iſtud di-ctum tamen non videtur verum ut p Imol. in. d. §. duo fra-tres ⁊ etiā re-probat imo. in. l. ex diuer-ſo. §. ſi. ſolu⁹. ma. ⁊ viꝺ qꝺ habeꝛ in. l. cū pla. ꝯ re iu. ⁊ adde Inno. i. c. prudentiā de offi. dele. ⁊ adde quod no. Imo. i. l. ſeruo inuito. §. cū pretor ad trebel. et Imo. hic vi-detur tenere ꝯrium. adde qꝺ ipſe no. i. c. in preſen-tia de renū. ⁊ uide bal. in. l. i. C. ꝺe er-ro. cal. qui re-fert Inno. i. d. c. in pſen-tia. ⁊ dicit ꝙ ualet ſenten-tia ſi iudex di-cit quia eſt p-batum: iō te cōdēno lʒ nō ſit pbatuʒ. il-ud idē refert in. l. preſcri. C. ſi ꝯ ius. ⁊ in. l. non du-bium. i. viii. col. C. de le-gi. ſi autē iu-dex dicat qa probaſti per ſeruos tuos ideo te abſol-uo: q2 hec ſen-tentia lata ē per probatio-nes nō requi-ritur appella-tio. ita dicit bal. in. l. libe-rorum. C. de teſti. allegat Io. an. i. d. c. qm̄ ꝯ falſaʒ. ⁊ iſtis adde bal. in. l. i. C. de indic. lib. alias de idic. vidui. tol. ⁊ i. l. ii. in prin. C. de re iu-di. ⁊ quid ſi una cauſa eſt uera alia fal-ſa. vide bald. in. d. §. igno-minie. ⁊ mo-der. i. d. §. hi duū. ⁊ predi-ctis adde ꝗ dixi poſt bar.

in effectu lʒ motus veris pbationib⁹ potuiſſet ideʒ pferre ⁊ valeret: vt. l. iij. C. ſi ex fal. inſtr. ita dicit glo. ℭ Examinem⁹ illud in eo qꝺ dicit ꝙ nō valet ſnīa cū effectu: innuit ſnīam valere ipſo iure: tn̄ poſſet reſcindi ope appellationis vel reſtitutionis vel alia. ℭ Pro cui⁹ declaratōe dic ꝙ qn̄qʒ ſnīa ferꝛ ex falſa cauſa allegata a parte: qn̄qʒ ex falſa cauſa allegata a iudice. qn̄qʒ ex falſa cauſa a iudice in mente retēta. Si pmo modo tūc aut fuit allegata falſa cauſa circa ſubſtātialia iudicioꝝ: qa dixit litē ꝯteſtatā cū nō eſſet ⁊ ſilia: ⁊ tūc ſnīa eſt nulla ipſo iure: vt. l. ſi qs obrepſerit. de fal. Aut fuit allegata falſa cā circa iuſticiā partis: vt qa dixit pactū factū ad ſolutionē ⁊ ſimilia: ⁊ tūc aut ſnīa eſt lata ꝯtra minorē: ⁊ tūc ē ipſo iure nulla: vt. C. ſi ex fal. alla. l. i. Aut ꝯ maiorē: ⁊ tūc aut illa allegatio fuit fcā dolo partis aut abſqʒ dolo. pmo caſu ſi ſnīa fuit lata ꝯ abſētēʒ ē ipſo iure nulla: ſi ꝯ pſenteʒ eſt aliqua: ſʒ per reſtitutionē reſcindiꝛ: vt. l. ſi p̄tor. §. marcell⁹.ᵃ ꝯ. de iudi. Si ꝟo abſqʒ dolo: tūc ſnīa eſt aliqua: ſʒ ope exceptiōis reſcindiꝛ: ⁊ iſtis duob⁹ vltimis caſib⁹ loquiꝛ ti. C. ſi ex fal. inſtr. ⁊ l. diu⁹. j. de re iu. ⁊ ſic pōt intelligi iſta glo. ⁊ p̄dicta ꝟa in ſnīa: ſec⁹ in decreto: qa illud interpoſitū ex falſa cauſa reſpectu agētis ē ipſo iure nullū: vt. l. cū vero. §. ſubuentū. ꝯ ſideicō. li. ⁊. l. i. §. hec ꝟba. ne vis ſi. ei. qꝺ declara vt dixi in. l. iuſte. j. de acq. po. ſecūdo caſu qn̄. ſ. falſa cā fuit a iudice in ſnīa expſſa: tūc aut fuit falſa in facto ⁊ iure vel in iure tm̄ ⁊ ſnīa ē ipſo iure nulla:ᵇ qa cōtinet expſſuʒ errorē: vt. l. teſtō. ꝯ. ꝺ excu. tu. ⁊ C. qn̄ puo. nō ē ne. l. ij. ⁊. j. de appel. l. ſi expſſim. aut fuit falſa i facto tm̄ nō in iure: vt puta ſi dixi qa reperim⁹ talē ſoluiſſe: ⁊ iō eū abſoluim⁹: tn̄ de ſolutiōe nō appareat in actis: tūc ſnīa valet: ſʒ per appellationeʒ reſcindiꝛ: vt. l. pſes. j. de re iudi: ⁊ ita pōt intelligi iſta glo. Sʒ aduerte qa ſi ex alia cā iudex potuiſſet idē iudicare ex alia cā p iudicē appel. cōfirmabiꝛ: vt. l. ſi. ꝯ. qꝺ cū eo. Dices tu ſi deberet cōfirmari male dixiſſet iſta glo. ꝗ dicit ꝙ nō valʒ in effectu. Rn̄. ꝙ bn̄ dicit glo. nō eni valet i effectu ne ageꝛ ex ſnīa illa: ſed ex ſnīa noua ꝯfirmāte ex noua cā: vt no. in. l. furti. in pn̄. de his qui no. infa. ⁊. l. eos. C. de app. ⁊ pōt eē magn⁹ effectus. ℭ Quid eni ſi iudex ꝯdemnauit quēdam ex cā ꝗ infamat iudex appellatiōis reprobata illa cā cōfirmat ſnīam ex alia cā que nō infamat. Certe nō dicem⁹ ſnīam pmaʒ in effectu ualere. ℭ Tertio caſu. ſ. qn̄ iudex falſaʒ cām in mēte retinuit: ut qa corruptus precib⁹ uel pecunia: an ſnīa ualeat. Dixi in. §. cū pretor. ⁊. l. ſuo inuito. ad tre. ⁊ an tūc cōperit reſtitutio. uiꝺ ut ibi no.

Ex. l. ſequenti.

ℭ Mulier dʒ certificari cū renūciat uelleiano.

i **N repudianda.** Dixi i. l. q rome. §. duo fratres. j. de ꝟ. ob. ꝙ hereditateʒ uel legatū qs nō pōt uel nō uideꝛ remittere niſi ſit cert⁹ de iure ſuo ⁊ inſpectis ⁊ cognitis uerbis teſtamenti: ut. ꝯ. de tranſ. l. de his ⁊c̄. Facit ꝙ mulier dʒ certificari ꝙ renūciat uelleiano: ut. l. ſi. §. pe. ꝯ. ad uellei. dixi in. l. doli excep. j. de noua. nō habetis hic alia.

f **Uit queſtionis.** Si qſ accepit pecuniam uel pmiſſionē ut repudiet nō uidetur adire. alias ſi hereditatē adeat vꝛ pro herede gerere. h. d.

e **I quis mihi.** Seru⁹ bona ſide poſſeſſus ſi adit iuſſu poſſeſſoris nō acqrit ei. h. d. ℭ Op. j. e. l. aditio. §. qꝺ a quibuſdā. Gl. dicit ibi loqꝛ in libero hoīe bona ſide poſſeſſo: hic i ſuo ⁊ aſſignat bonā rōneʒ. ℭ Op. ꝯ. de uſufru. l. ſui. ⁊ l. ſe. Sol. gl. ꝙ dn̄s dʒ iubere: ſʒ dʒ reſtituere poſſeſſori ſi ei⁹ cōtēplatione fuit inſtitut⁹. Ia. de ra. dicit ꝙ l. aditio. j. e. ⁊. l. ſui. ꝗ dicūt ꝙ bonefidei poſſeſſor nō pōt iubere itelliguꝛ ſi ei⁹ cōtēplatione nō fuit inſtitutus. alias poſſet iubere cā euitandi circuitū: ut. l. dn̄s teſtō. de ꝯdi. inde. ⁊ l. ſi patroni. §. ꝙ ſi prior. j. ad treb. hoc nō placet mihi. pmo p tex. l. ſuus dotalis. ꝯ. ſo. ma. ubi mulier nō pōt iubere lʒ eius ꝯtēplatione ſit inſtitutus ſuus dotalis niſi habeat dn̄iū. ℭ Secundo p rōnem ſeruus nō dꝛ habere uoluntatē ſine iuſſu domini: ut. l. qui in aliena. in prin. ꝯ. e. ⁊. j. e. l. §. iuſſum. ⁊ iō actum aditionis uel alium conſiſtentem in ſimplici uoluntate non poteſt facere ⁊ iuſſus poſſeſſoris non eſt ad hoc ualid⁹ ut dixi. ꝯ. Nec ob. quod dicitur ꝺ circuitu: quia uerum eſt ꝙ euitatur circuitus. ſ. non neceſſari⁹ ſed hic eſt neceſſarius. ℭ Sed tūc queritur quo iure cogetur dominus a fructuario uel poſſeſſore. Glo. in. d. l. ſerui. ꝯ. de uſufru. dicit ꝙ officio iudicis ſicuti i treb. reſti. ut. l. quia poterat. j. ad treb. ⁊ ſic in caſu noſtro. ⁊ iſtud puto uerum qcquid dicat Ia. de are. q dicit ꝙ intelligit ꝙ non poſſit adire iuſſu fructuarij uel poſſeſſoris quando eius contemplatione non eſt inſtitutus. alias recta uia iuberet poſſeſſor ⁊ uſufructuari⁹: ut. l. ſi patroni. ꝟ. ꝙ ſi prior. j. ad treb. ⁊. l. dominus teſtamento. ꝯ. de condi. inde. Sed puto opi. gl. eſſe ueriorem: qa requiritur in iubente ꝙ ſit dominus: ut. l. ſeruus dotalis. ꝯ. ſo. ma. ⁊ iſta tene menti. Bar.

Seruus. Seruus uniuerſitatis iuſſu rectoris ⁊ ſeruus fiſci iuſſu procuratoris adihūt hereditatem: ⁊ ſeruus pene non eſt capax. hoc dicit. primum ⁊ ſecunduʒ reſponſum declara ut in glo.

Ex. §. ſequenti.

ℭ Que dicatur opulenta hereditas ⁊ an idem ſit in deportato qꝺ i dānato ad mortē ad hoc ut nō ſit capax. ⁊ an illud qꝺ relinquitur deportato habeatur pro nō ſcripto. ⁊ an hodie ſit correctū ꝙ dicitur de ſeruo pene. ⁊ an idem ſit i legato qꝺ in hereditate.

Seruus fiſci. Seruus uniuerſitatis iuſſu rectoris ſeruus fiſci iuſſu pcuratoris adeunt hereditatē ſeruus pene eſt incapax. Que ē hereditas opulenta. ⁊ dic ut glo. hic dicit. ſigna eam que incipit opulenta: ut. ꝯ. ⁊c̄. ⁊ tene menti eaʒ. ℭ Quero in uerſi. ſi quis plane. an ſit idem in deportato quod in damnato ad mortem. Glo. dicit ꝙ idem quantum ad hoc ut nō ſit capax: ut. l. i. C. de here. inſti. hoc eſt uerum in ſe. ſed in. d. l. i. de hoc dubitatur. dicam in. l. ſi deportati ſeruo. j. de le. iii. ℭ Sed quid in deportato. Et dicit gl. ꝙ aliter ⁊ dic ut glo. ſed eſt uerum ꝙ in deportato eſt aliud ſcilicet ꝙ retinet libertatem. Sed an illud quod relinquitur deportato ſit pro nō ſcripto: ⁊ ſic ueniat ad uenientes ab inteſtō uel auferatur ab eo tanꝗ ab indigno ⁊ applicetur fiſco: Tangiꝛ p Cy. ⁊ doc. in. l. i. C. de here. inſti. ⁊ tangā in. l. ſi deportati. j. de le. iij. glo. dicit ꝙ hodie nemo bn̄ natus efficiꝛ ſeruus. qꝺ nō ē uex in damnato ad gladium ⁊ ad beſtias: quia illi efficiūtur ſui pene: quia moriunꝛ: ut. d. auc̄. hodie. alle. in glo. ⁊ in. l. qui ultimo. j. de penis ⁊ dixi in. l. eius qui. j. de teſt. ℭ Quero an quo.

in dicto. §. ſi iudicio. ⁊ ad no. hic uide Imo. in. l. pſes. de re iudi. ⁊ in. d. §. duo fratres in. xii. colū. ⁊ ibi ang. ⁊ vide bal. qui tenet ꝯ bar. in. l. i. ꝯ condi. inde.

a Si quis mihi.§.iuſſum.opp.C.e.adde barto.in.l.gerit.j.eo.
b ¶Speciale.vide bal.in.l.executi.in.v.col.de execu.rei iudi.
c ¶Et bene.adde que dixi ſm arch.in.l.bonoruꝫ.rem ra.habe.
d ¶Siue ſequatur.hoc verū ſi actus ſubſiſtebat:alias nō.c.audi.de elec. ꝛ faciūt que dixi in.l.obſeruare.de offi.pcō.lꝫ in ꝯrium faciat tex.cū ibi no.in.l.p fundum.de ſui. ruſti. predi. ꝛ vide quod no.in.c.edoceri.de reſcri. q̄ aūt ſit ratio diuerſitatis inter auctoritatem ꝛ decretū. vide bal. in.l.cum ipſe.C.de ꝯtrahen.emp.quid de ꝯſcientia vel licentia.vide hic Imo. ꝛ vide in hac materia ſig. dictū bar.in l.ſi aūt plures de aqua plu.arc.ꝛ p Jo.an.in.c.cū in veteri.de elec.ꝛ no.p bal.i rub..C.de exercito.in.v.col. ¶Et differētiam iter cōſenſum ꝛ ratihabitionē. vide p bal.i.l.ſi.C.ad maced.ꝛ de auctoritate ſine decreto. Uide bal.in.l.ij.C.de ſ. reipub. maꝛ de omnib9 latius i.l.ſi..§.neceſſitatis.de bo.q li.ꝛ ad materiam vide no.p Inno.in.c.cū conſuetudines.extra de conſue.ſed quid de conſilio dic ꝙ ſemp dꝫ precedere vt no.gl.in.l.ſepe.de ver.ſig.quā ad hoc allegat bal.in.c.ij.de feud.ſi.cul.nō amit.ꝛ vide bal.i.l.i.i pe.col..C.q admit.ꝛ add quod no. Jo.mo.in.c.duduꝫ.de re.eccl.ſi alie.in.vi.in glo.mag.de conſenſu dic aut actus ſiue cōſenſus eſt nullus ipſo iure ꝛ tūc dꝫ in ipſo negocio interuenire.l.i.in ſi.de auc.tu.aut act9 valꝫ tñ infringi poteſt p exceptioneꝫ:ꝛ tunc ſufficit ratificatio.l.ſi.C.ad mace.de decreto.dic ꝙ cauſa iam cognita pōt interponi ante ꝛ poſt:q2 pretor pōt permittere futuram vēditionem ꝛ retro factā corroborare p decretū:ꝯſultius tñ ē facere eodē ꝯtextu.ꝛ add qđ no.Inno.in.c.dudū.j.allegādo.ꝛ facit ꝙ no.in.l.ij.§.pmittiſ.ſ.de mino.in glo.ſed uideſ ſecus quā glo.ponderat bal.in.d.c.ij.ꝛ idē voluit bar.p glo.ibi in.l.ut iuriſiurandi.in ſi.prin.de ope.lib.ꝛ differentiam iter ꝯſenſuꝫ decretum ꝛ licentiā ꝛ auctoritateꝫ vide per Inn.in.c.dudum de re.ec.non alie.ꝛ bal.in.l.ſi qñ.§.i.de inoffi.te.bal.latiſſime i.l..i.in vlt.col.qui admit.
e ¶Querit glo.an filius ſicut ſeruus poſſit cogi adire:ꝛ quid in patre putatiuo.vide bal.in.l.i.in.ix.col.C.q admit.ꝛ vid no.bal.in.l.ſi.in ſi.prin.in ver.quero filius meus.de bo.q lib.
f ¶In iudicio.vide que dixi in.l.ſi cū dotem.§.eo autem.ſolu.ma.ꝛ ita etiā determinat Ja.de bel.et ange.referēdo eū in.l.ſi cum dotē.§.ſi pater.ſolu.ma.ꝛ vide latı9 p Pe.ꝛ Bal.in auc.cauſa que ſit cum monacho.C.de epi.ꝛ cleri.ꝛ per bar.in.l.i.C.de decur.li.x.ꝛ in.l.fili9 de dona.ꝛ in .§.neceſſitatis prealleg.

dicit de ſeruo pene hodie ſit correctū.Glo.dicit ꝙ ſic:tu dic ꝙ nō eſt hodie aliquid innouatū in his que poſt ſñiaꝫ nō reſeruātur:vt.l.qui vltimo.j.de penis:ꝛ auc.ſed hodie.C.de dona.inter vi.ꝛ vx.dixi in.l.eius qui.ſ.de teſ.¶Quero an qđ hic dicit in hereditate ſit idē i legato.glo.dicit ꝙ ſic ꝛ bñ:niſi i legato alimentoꝝ.¶Querit glo.an idē ſit ſi pmo fuit dānatus ꝛ poſtea inſtitutus.Et dic vt glo.ꝛ quid in legatis:ꝛ dic vt glo.ꝛ bene dicit:ſꝫ in legatis dꝫ intelligi quando qs eſſet in metallū dānatus ante mortē defūcti.hic nō ſunt alia.

Ex.§.ſequenti.

¶Que ſit rō dr̃e ꝙ iuſſus precedere debeat auctoritas vero ſeq.et an hodie ſit aliquid immutatum in ꝓfecticijs ꝛ aduenticijs.et ſex caſus in quib9 nō requiriſ iuſſus vide:ibi.Uenio.Et quādo in aliquo actu requiriſ iuſſus i aliquo auctoritas in alio cōſenſus qualiter interuenire debeant:ibi.No. Et an iuſſus ſtatim ſuperueniens valeat:ꝛ an tali iuſſui poſſit non pari.Et an cōſenſus de quo in.l.ſi.§.neceſſitatē poſſit iterponi per epiſtolam.

Iuſſum. Iuſſus dꝫ p̄cedere: auctoritas ſeq.h.d.dic primo recitat vnū dictuꝫ antiquoꝝ.Secundo circa illud format plures qōnes.ſecūda ibi:vtrum vſqꝫ ad ſi.¶Quero que eſt rō iſtius dr̃e.Uidetur enī ꝙ tutoris auctoritas dēat p̄cedere.nā pupill9 non obligaſ voto ſicut nec filiuſſa.vt.l.ſi quis reꝫ.§.voto.de pollici.ergo eadē rōne auctoritas dꝫ p̄cedere in vno ſicut in alio.Certe ſi iſte gaius caſſius q hoc ſcripſit fuiſſet impator diceꝛ ꝙ ſic ſibi placuit:ſꝫ fuit iuriſcōſultus:vt de ori.iur.l.ij.in.i.col.vñ motus fuit rōne.Rō eſſe pōt quia ptās pr̄is in filiū eſt maior.hēbat enī pātem vite neciſqꝫ:vt.l.in ſuis.ſ.de li.ꝛ poſth.vñ filij nulla eſt voluntas ꝛ ſic nō poteſt appobari per ſequētem cōſenſum vt dixi in.l.qui in aliena.ſ.e.ptās tñ tutoris eſt mior.pupilli enī diciſ aliquis eē cōſenſus qđ apparet:qa naturaliter obligaſ.ideo per tutorē pōt validari qđ factū eſt qa eſt aliqđ.¶Oppo.C.e.l.filio.So.ibi p̄cedit voluntas filij nō adeūtis ſꝫ cōmittentis pr̄i ꝙ adeat ꝛ ſic patrē quodāmō facit ꝓcuratorem:ſi pater poſtea gerit pro herede ſatſfactū eſt poſtea iuri.p̄ceſſit eniꝫ voluntas pr̄is ex eo ꝙ p̄ceſſit mandatuꝫ ꝛ ſecuta eſt aditio filij per patrē adeuntē:ꝛ ſi dicas ſm hoc videſ adita hereditas per ꝓcuratorē hoc cōcedatur.cū enī filius nō poſſit adire nuda voluntate:ceſſat rō quam ponit.l.paulus .j.e.ꝛ ſi diceres ergo pater ſuſtineret duplicē pſonā iubentis ꝛ eius cui debeſ:cōcedo hoc:nec eſt incōueniens diuerſis reſpectibus:vt.l.ſi conſul.de adop.ꝛ.l.ij.de offi.pſi.¶His p̄miſſis venio ad glo.ꝛ op.C.de bo.que.li.l.ſi.§.vbi autē.So.de iure antiquo obtinet hec.l.i aduēticijs ꝛ ꝓfecticijs:hodie in aduenticijs nō eſt neceſſe ꝙ p̄cedat iuſſus.ita dicit glo.i.ꝛ alia glo.que ē ſuper ṽbo p̄cedere:ꝛ no.in.l.qui in aliena.ſ.e.ꝛ aduerte tñ ꝙ in ꝓfecticijs nihil eſt hodie īmutatum vt no.in.l.ſi.j.quis or.in bo.po.ſer.in aduenticijs vero eſt immutatū qñ pater diſcordat cū filio:vt.l.ſi.C.de bo.que li.glo.etiam tenet ꝙ etiā vbi nulla eſt diſcordia ꝙ filius poteſt adire ignorante pr̄e:rō qa poteſt eo ꝯdicente:ita no..C.qui admi.ad bo.po.poſ.l.i.¶Oppo.hic dicitur ꝙ auctoritas tutoris dꝫ ſeq.ꝯtra.ſ.de auc.tu.l.obligari.§.tutor.ṽitas eſt ꝙ hic tutoris auctoritas pōt ſeq ſtatim vt hic:nō ex interuallo vt ibi.[f] Uenio ad tertiā glo.ꝛ op.ꝙ iuſſus nō requiratur:vt.l.v.de caſ.pec.So.dicit glo.ꝙ fallit in multis caſibus.Primus caſus ē in.d.l.v.de caſ.pec.iō qa habetur loco pr̄iſſa.ꝗtū ad caſtrē.pe.vt.l.ij.ad mace.¶Scđs eſt caſus in.l.q i aliena .§.interdū.ſ.e.Certe ibi nō fallit qa ibi loquiſ de aditiōe que ſit per hoiem:ibi de ea que interdum ſit per legē.ideo iuſſus nō eſt neceſſarius.Tertius eſt.j.e.l.cū heres.certe ibi bñ fallit:qa pater erat furioſus ꝛ iubere nō poterat.ſi eēt abſens qa iuris ſit videbitis.j.e.l.cū quidaꝫ.in pn.¶Quartus caſus eſt in.l.q in aliena.§.ſed ſi ñ adierit.Certe ibi nō fallit ſꝫ p̄ſumitur iuſſus interueniſſe lꝫ nō doceatur vt ibi dixi.¶Quintus caſus eſt in.l.ſi filius.C.de pe.here.Sꝫ certe ibi nō fallit ſed p̄ſumiſ iuſſus interueniſſe:vt diciſ .ſ.pxi.caſu.Sextus caſus eſt hodie in aduenticijs.hoc declaraui.ſ.¶Oppo.ꝙ ſufficiat ꝙ ſequaſ ratihabitio:vt.l.ſi.C.ad mace.So.hic ſpeciale[b] in iuſſu ꝙ p̄cedit qđ no.ꝛ bene.[c] No.ꝙ dicit ſpāle in iuſſu nō dicit ſpāle in hereditate:ꝛ ſic aduerte ꝙ qñqꝫ lex diſponit ꝙ īteruenīat iuſſus ſeu mandatū:ꝛ tūc dꝫ precedere ſemper mādatum vt hic.ꝛ.l.ſi vero nō remunerādi.§.ſi p9.ſ.mā.qñqꝫ lex diſponit ꝙ interuenit auctoritas alicui9 tūc dꝫ interuenire in ipſo negocio añ vel poſt ſtatim vt hic.ꝛ.l.obligari.§.tutor.ſ.de auc.tu.cū ſi.Quādoqꝫ lex diſponit ꝙ interueniat cōſenſus ſeu voluntas alicui9:ꝛ tūc ſufficit ſiue p̄cedat ſiue ſequatur[d] incōtinenti vel ex interuallo ſm diſtinctionē.d.l.ſi.C.ad mace.ꝛ de hoc per Inno.ꝛ Jo.an.de re.eccle.nō alie.c.i.li.vi.ꝛ per Dy.in.c.ratū.ꝛ.c.ratihabitio.de re.iur.li.vi.Ratio hoꝝ eſt ſignificatio ṽborum lꝫ enī nō poſſet dici aliquid fieri iuſſu vel mādato meo niſi p̄cedat auctoritas.hoc importat enī vt i ipſo negocio quis ſit auctor.cōſenſus tñ ꝛ uoluntas qñqꝫ intercedat recte dicitur cōſenſu meo ꝛ uoluntate mea factum:ꝛ iō ſi diſpoſitio diceret ꝙ aliqđ debeat fieri de licentia vel p̄cepto vel permiſſione alicuius ſufficeret ꝙ interueniret poſt cū iſta important idē qđ mandatū vel iuſſus:ut liquet intuenti.¶Uenio ad glo.ſuper ṽbo poſſe:ꝛ op.inſti.de auc.tu.§.tutor.So.aliud in auctoritate:ꝛ aliud in iuſſu.¶Item op.ſ.de auc.tu.l.obligari.§.ſi.So.vt in glo.¶Quero ergo vtrum iuſſus ſuperueniēs ſtatim poſtea valeat:Dy.dicit ꝙ ſic ꝛ male:qa tunc non differret ab auctoritate tutorū qđ eſt ꝯtra hunc tex.Aduerte tñ ꝙ iuſſus vel ratihabitio ſequēs nō validat aditioneꝫ precedentē:ſed ſi poſtea ſequereſ aliquis actus ſufficiens ad aditionē valeret:vt.j..e.l.ṗ.ſed quid ſi mandauit:ꝛ ibi no.¶Querit glo.[e] nūqđ filius vel ſuus poſſit huic iuſſui nō pere.Glo.dic ꝙ ſic.ſ.de facto:poſſet enī ꝯdicere ꝛ velle ſuſtineſ mortē anteꝗ adire:vt.l.iij.C.de hr̃.inſti.ſꝫ de iure nō pōt ꝯdicere ꝛ pōt iure patrie ptātis uel dn̄ice cogi ad adeūdū:ut.l.i.§.i..j.ſi qs omiſ.ca.teſ.ꝛ.l.cū aliqs.C.de iure deli.ꝛ qđ no.in.l.q in aliena.§.ſi.ſ.e.Inducit Guil.hūc.§.vtꝝ ꝯſenſus pr̄is q dꝫ interuenire in iudicio[f] p.l.cū nō ſolū.§.neceſſitatē.poſſit interue

nire poſtea. Hic tex. facit ꝙ nõ. dicit glo. certe nihil facit. Ĥ eniʒ reqrit̃ iuſſus: ibi ꝯſenſus. ſʒ tñ verũ ẽ ꝙ ibi nõ põt ſeq ꝯſenſus ꝑ aliã rõnẽ: qꝛ indiciũ peccat in alijs ſubſtãtialib⁹ ſuis nõ in ꝯſenſu ſolo vt ibi no. ¶ Inducitur iſte. §. per Dy. vtrũ ille cõſenſus de quo loquit̃. C. de bo. que li. l. fi. §. neceſſitatem. poſſit preſtari per nuncium vel epiſtolã. Et dicit ꝙ ſic. ar. huius. §. qđ puto verum per tex. l. honores in fi. de decur. Bar.

Ex. §. ſequenti.

¶ Ubi requirit̃ ſpãle mãdatũ dʒ eẽ certũ reſpectu rei vñ hñs mãdatũ ad petẽdũ reſtitutiõeʒ in integrum nõ vʒ niſi dicat̃ in q̃ cã vel re. Et an valeat ſi dico facio te meũ ꝓcuratorẽ ad agẽdũ defendẽdũ ⁊ de calũnia iurãdũ ⁊ bñficiũ in ĩtegrũ reſtitutionis petendũ. Et an poſſit pater generaliter permittere filio ꝙ ſit in iudicio.

Sed utrũ. [a] Iuſſus dʒ ſpãlr ĩterponi reſpectu hr̃ditatis: lʒ per iubẽtẽ dubitet̃ de cã acqſitiõis. h. d. ¶ Op. ꝙ ſufficiat gñale mãdatũ: vt. l. ꝓcurator cui libera. ff. de ꝓcu. ⁊ l. ſi duo. de admi. tu. So. illud generale Ĥ ⁊ in alijs caſib⁹ ẽ ſpãle: ita dicit gl. ⁊ bñ. Aduerte tñ [b] diligẽter ꝙ vbi reqrit̃ ſpãle mãdatũ dʒ eẽ certũ reſpectu rei vt Ĥ. vñ dicũt doc. ꝙ ſi facerẽ te ꝓcuratorẽ ad petẽdã reſti. in inte. ⁊ nõ dicerẽ in q̃ cã vel in q̃ re ꝙ nõ vʒ ꝑ iſtũ tex. ita refert Cy. C. ẽt ꝑ ꝓcu. in ĩte. reſti. agi poſſe. l. i. contra hoc vr̃. l. filiuſſa. §. i. C. de dona. vbi ſufficit ꝙ pr̃ ꝯſentiat filio ꝙ donet cã mortis: lʒ non exprimat rẽ nec ꝑſonã: tñ illud dr̃ ſpãle mandatum. So. dic vt ibi plene examinaui. ¶ Quero an ſufficiat ſic dicere facio te meũ ꝓcuratorẽ ad agendũ ⁊ defendẽdũ de calũnia iurãdũ ⁊ bñficiũ reſtitutiõis petẽdũ ⁊ nõ dico in q̃ cã vel in q̃ re vel cũ quo. nã ẽ neceſſe vt dicã ad iurãdũ ꝺ calũnia in cã cũ tali: vel ad petẽdũ bñficiũ reſti. cũ tali: ⁊ in q̃ cã. Et Pe. ⁊ Cy. C. ẽt ꝑ ꝓcur. cãm in ĩteg. reſti. agi poſſe. dicũt ꝙ dʒ dici in qua cã hʒ ſpãle mãdatũ ⁊ cũ q̃ ꝑſona. ſʒ ꝯtra hoc ẽ Ĥ tex. ꝙ ſi exhr̃do filios meos oẽs ꝙ videor noĩatim dicere. qđ dicem⁹. Dñi ẽ Ĥ pulcher paſſus ⁊ quotidianus. Breuiter ego dicerẽ ſic ſalua ſemꝑ meliori deliberatiõe ꝙ ſi mãdatuʒ ẽ gñale quo ad cãs ⁊ quo ad ꝑſonas ad petẽdũ reſti. in inte. ꝯtra oẽs ꝑſonas credo ꝙ nõ ſufficiat ꝑ illas. ll. nec ſit ſpeciale mãdatũ: ſʒ ſi ẽ ſpãle quo ad ꝑſonas ⁊ gñale quo ad cãs vt de iureiurando de calũnia ⁊c̃. ⁊ tũc credo ꝙ ſit ſpãle mãdatũ quo ad illã ꝑſonã noĩatã: vt. j. e. l. in ꝟ. plane. ⁊ ꝓ hoc. d. l. tici⁹. vt ſi nõ noĩent̃ ꝑ̃les ꝑſone vel vna vel plures noĩe collectiuo ſufficit ⁊ ẽ ſpãle ꝑ. d. l. ticius. ¶ Op. gl. ꝙ iſta ĩcertitudo vitiet aditionẽ: vt. l. nec is. ⁊. l. ſi is. ff. e. So. aditionẽ ĩpedit talis ĩcertitudo vt ibi: nõ iuſſum: vt Ĥ. ¶ Quero vtrũ [c] pr̃ poſſit gñaliter filio ꝑmittere ꝙ ĩterſit iudicio. Quidã dicũt ꝙ nõ ꝑ iſtũ tex. ſʒ certe magis facit in ꝯtrariũ: qꝛ Ĥ ẽ ſpãle. ergo ius cõe ẽ in ꝯtrariũ. Breuiter mihi vr̃ ꝙ deciſio illa depẽdeat ex opi. q̃ ſunt ĩ. §. neceſſitatẽ. Aut eniʒ dicit ꝙ reqrit̃ ꝯſenſus ĩ ſignũ repudiationis ⁊ fateor ꝙ nõ poſſet ꝯſentire gñaliter: qꝛ q repudiat dʒ eẽ certus: vt. l. in repudiãda. ff. eo. Aut tenes aliã opi. ꝙ reqrat̃ cõſenſus ĩdiſtĩcte ad ꝑficiẽdã ꝑſonã filij q̃ ẽ impfecta: vt ibi no. ꝺm aliã opi. Azo. ⁊ tũc poſſit pr̃ cõſentire gñaliter: qꝛ nõ reperit̃ ꝙ ſpãliter debeat. pro hoc glo. l. ſi longius in prin. ff. de iudi.

Sed quid ſi mã. [d] Iuſſus ĩtelligit̃ ꝓ quocũqꝫ mõ ⁊ ꝑ q̃cũqꝫ ꝟba ꝑ q̃ volũtatẽ pr̃is apparet ꝑceſſiſſe. h. d. ¶ Añq̃ intrẽ gl. q̃ro rõnẽ ꝑmi dicti. Rñdeo ſu⁹ efficit̃ hr̃s ꝑ. l. q̃. l. ẽ certa. iõ ei⁹ ignorãtia nõ ĩpedit exiſtẽtiã ſui hr̃dis: vt Ĥ. ⁊. l. illud. ſi pars here. pe. ¶ Op. q petit bo. poſ. vr̃ adire: vt. l. puberẽ. C. e. ergo q mandat peti bo. poſ. vr̃ mandare vt adeat̃ ⁊ ſeq̃ns aditio poſtea nihil opat̃. Rñdet gl. ibi ĩ eo q põt adire: filius vero adire nõ põt nuda voluntate. Bar.

Ex. §. ſequenti.

¶ Debitor an videat̃ interpellat⁹ ex eo ꝙ creditor dicit ſibi egeo pecunia illa quaʒ mihi debes. Et ſi dñs q recepit iniuriaʒ dicat famulo nunq̃ redeas domũ qn ſentiã aliqd noui ſi famulus ĩterficiat iniuriantem dñs tenetur.

Pater ſcio. Inducit̃ Ĥ. §. ꝑ pe. ad. q. Pone creditor dicit debitori ſuo ego ĩdigeo pecunia illa quã mihi debes vel ſimilia ꝟba: vtrũ ex his ꝟbis videatur debitor ĩterpellat⁹ vel ꝯſtitut⁹ in mora. §. iſte facit ꝙ ſic. ¶ Cõtra. tʒ Pe. ⁊ refert Cy. in. l. minor. in q. cau. in inte. reſti. nõ ẽ ne. Nã ꝟba enũciatiua in ꝯtractib⁹ nõ ĩducũt diſpoſitionẽ dicit ĩpe. ꝯtrariũ dico. nã Ĥ loquit̃ in actib⁹ ĩter viuos nõ in vl. volũtate ⁊ bñ: tñ iſta ꝟba diſpoſitionẽ inducũt. ⁊ pro hoc. l. ⁊ hoc mõ. ⁊. l. eodẽ mõ. de le. i. nec põt dicere ꝙ iſta ſũt ꝟba enũciatiua: qꝛ ſi hoc eẽt cũ ꝓferant̃ de futuro in dictis. ll. nõ inducũt diſpoſitionẽ in vltima volũtate: vt. l. ticia in prin. de le. ij. dic ergo ꝙ ſunt ꝟba diſpoſitiua. ꝑinde eſt ergo acſi diceret mihi redde. ¶ Facit ad. q. [e] qdã nobilis de florentia dixit famulo ſuo q receꝑat q̃daʒ ĩiuriã nũq̃ redeas mihi domũ: ſi ego non ſentiã aliqd de illo negocio. ille famulus iuit ⁊ interfecit iniuriãtẽ: q̃rit̃ an dñs videat̃ mandaſſe. Hic vr̃ caſus ꝙ ſic ⁊ ita fuit ibi obſeruatũ ⁊ amputatũ fuit illi militi caput tꝑe dñi frãciſci de eugubio. ⁊ no. multũ iſtos caſus maxime illũ ꝙ ratihabitio operet̃ mãdatũ ad ſequenteʒ actum. ⁊ no. id quod dixi in ſummario.

Si corã. Pr̃ põt iuſſuʒ limitare vel ĩ numero vel in quota quã limitationẽ nõ lʒ egredi ſi ꝑ eũ ꝯditio fieret deterior: ſec⁹ ſi melior. h. d. ꝟ. ideq̃ʒ ĩtelligas ꝙ dẽat fieri ꝯditio pr̃is melior vl̃ deterior ꝺm ꝑcedẽtia ¶ Querit glo. qđ ſi adiuit ſine pñtia ticij: an valeat. Dic vt in glo. ⁊ dixi in. l. ticiũ ⁊ meuiũ. ff. de admi. tu. ⁊ in. l. i. §. ſi plures. de exercito.

Si mãdauit. Iuſſus reſpectu paterne hr̃ditatis non porrigit̃ ad pupillarem: ſecus ſi ſimpliciter iuſſit reſpectu teſtamenti. h. d.

Sed ſi poſtea. Nuda pnia iubẽtis reuocatur iuſſus. Item mutatione ſtatus eius cui iubet̃. h. d. ¶ Op. glo. de. l. in diem. So. ibi vertitur dãnuʒ mandatarij hic nõ ꝺm Dy. vel dic: Ĥ in his que nuda voluntate fiunt cum alio non contrahendo: ibi ſecus.

s **I ego.** Qui vult portioneʒ ſibi delatã per aliũ vult ſuaʒ. h. d. hãc. l. ꝓſequere vt in glo. non habetis hic alia vobis ad pñs recitãda. ¶ Op. vr̃ hic ꝙ dʒ ſpãliter iubere. Cõtra: qꝛ ꝑmo vr̃ ꝙ vʒ tñ gñale quo ad oĩa q̃tuʒ ſpãle quo ad ſpãlia: vt. l. ſi duo. ff. de admi. tu. So. glo. ꝙ fallit hic: ⁊ vos ſcitis ꝙ multa ſunt in quibus requirit̃ ſpãle mandatum: vt no. in. l. pomponius.

a **Riſto exti.** Rõnes defũcti peti pñt vt videatur cã deliberatiõis ⁊ ex hoc nõ vr̃ adiri. h. d. cũ. l. ſe. ¶ Et q̃rit gl. quo iure petant̃ iſte rõnes. Et dicit glo. ꝙ officio iudicis ⁊ bene.

a ¶ Sʒ vtrũ: qd in bonorũ poſ. vide no. i. l. iij. §. acquiri. j. de bo. poſ.

b ¶ Aduerte tñ. vide bar. in. l. qui bona. §. ſi alieno. in. i. q. de dam. infec. ⁊ ibi dixi i. iiij. col.

c ¶ Quero vtrum. adde bal. i. l. filiuſſa. in fi. ꝺ donа. ⁊ an ſufficiat generalis licẽtia. de donando cã mortis vel deteſtando. vide bar. i. l. tã his. de dona. cã mor. ⁊ qđ ibi dixi poſt bar. in. §. i.

d ¶ Sed qd ſi mãdauit. alias ẽ in. §. pat̃ filio. ibi ĩducit̃ iſte. § vide bar. in. l. i. de oper. no. nuncia.

e ¶ Facit ad. q. adde tex. in. c. ex litterꝭ in ver. q rñdẽt. quem ibi põderat pe. de anch. de excel. ꝑ. ⁊ idẽ tʒ pe. de anch. in ꝯſi. cxvii. alias. cclxvi. ⁊ pl⁹ dico ꝙ ſi dominꝰ dixiſſet facias ꝙ audiam nouuʒ expreſſe iubẽdo ꝙ nõ ĩterficiat tenetur mãdati. ĩcaſus ẽ in. c. fi. de homi. in. vi. ⁊ no. bal. in. l. nõ iõ min⁹. i. xvi. q. C. de accuſa. ad Ĥ qđ no. bar. ĩ. l. iii. de adi. le. ſʒ caue ꝙ dñs mãdando ſuo ꝙ faciat vĩdictã dʒ ĩtelligi ꝺ iuſta ⁊ licita vindicta vʒ de accuſãdo. l. i. cũ glo. i. C. ꝺ his q. vt ĩdig. ⁊ ibi per pau. de ca. ⁊ limita dictũ bar. vt per bal. in. l. ſi litteras in fi. C. man. ADDE proxime dictis q̃ voluit bal. ꝯſilio. lxxxii. iii. volu. incipiente betonus de couo.

c **Um quidam.** Legationis cã ꝛc̃. No. dicit gl. ꝙ abſentibꝰ reipublice cã ſta ſubuenit̃ in lucro prout in dãno. ¶ Itez no. ꝙ reſtituit̃ pater: licet ipſe nõ ſit inſtitutus: ſed filius ſuus ꝛc̃. ¶ Op. ꝙ iſte qui erat de prouincia nõ erat abſens cauſa reipu. vt. l. eũ qui vectigalis. ĩ. de ver. ſig. Sol. intellige ꝙ reſtituitur ex illa clauſula ſi qua mihi iuſta cauſa videbit̃. vel ponit̃ vel reipu. cauſa improprie: ꝛ tene qd̕ vis. ¶ Querit glo. qd ſi filius erat abſens ꝛ pr̃ preſens ꝛ ſic non potuit adire ꝛ dubiũ eſt ꝙ ex pſona filij non ſubuenitur patri: vt. l. iij. §. ſed an verũ. s̃. de mino. vbi glo. determinat ꝯtra. ſ; an dicat ver illa gl. examiabo i. l. pãthoniꝰ. ĩ. e. ti. vbi vr̃ caſus: ꝛ illa eſt notabilis. l. ꝛ menti tenenda.

Ex. §. ſequenti.

¶ An legitimus ꝛ ꝯſanguineus poſſit eſſe idez ꝛ de vbo putet̃ quid dicatur putari. ꝛ iuſta cauſa credẽdi eſt cõmunis opi. ꝛ fama excuſat a dolo: ideo ſi qs accuſat aliquẽ de maleficio de quo ſit pulchra fama nõ poteſt puniri tanq̃ faciens falſam accuſationẽ ſi non probat. ꝛ ſindicus nõ motus bonis rõnibus ad accuſandũ poteſt puniri. Et quot debent eſſe ad faciendũ opi. ꝛ an in facto ſuo qs debeat attẽdere opinionẽ. ꝛ ſindicus qui debet denũciare maleficia de quibus eſt fama licet ſit fama ꝙ ipſe cõmiſerit maleficiũ ꝛ ipſe ſcit non eſſe verum nõ tenet̃ denunciare.

Quod dicitur.[a] Primo ponit regulã antiquorum bimẽbrem. ſecundo examinat primũ membrum. tertio ſecundũ. ſecunda ibi: ꝛ non ſolum. tertia ibi: ꝙ ſi ipſe. Uẽter qui pariturus eſt poſthumũ qui alijs antefert̃ impedit ſequẽtes adire ſiue ſit plenus venter ſiue putet̃: ſecus ſi venter eſt vacuus. ꝛ ſic opi. adeũtis eſt cõmunis. h. d. ¶ Sequit̃ ver. ꝛ nõ ſolum. hec ſecũda pars ſubdiuidit̃. primo dicit regulam habere locuz ſiue ex teſtõ ſiue ab inteſtato ſuccedat̃. Secũdo ſiue venter pariturus ſit ſiue nõdum: tñ alijs preferatur. Tertio ſiue ſuccedat de iure ciuili ſiue de iure p̃torio. Quarto ꝯcludit ad predicta ponẽdo rõnem. Quinto exponit̃ ver. putat̃. ſecunda ibi: ꝛ i eo. tertia ibi: idẽqz. quarta ibi: ſiue ergo. q̃nta ibi: quod dicit̃ ſi putet̃. ¶ Sequit̃ ver. qd ſi ipſe ꝛc̃. Iuriſcõſultus h̕ exponit ſcd̕m mẽbruz regule: ꝛ h̕ pars ſubdiuidit̃ in tres. Primo dicit ꝙ ſcire dicitur ille qui ſcit iuſtis rõnibus motus: vtputa ſm̃ opi. multorum: ſecus ſi iniuſtis. Secundo dicit ꝙ opi. que non ꝯcordat cum v̕itate nõ ſufficit. Tertio dicit ꝙ q̃n aliquis certus eſt per ſenſum ꝓprium cõmunis opi. non curat̃. ſcd̕a ibi: qd ergo. tertia ibi: ſed ꝛ ſi ipſa. ¶ Op. ad primam p̃tem. s̃. ſi pars here. pe. l. antiqui. So. ibi ex̃neus erat inſtitutus vna cũ poſthumo vel poſthumus erat exheredatus. h̕ poſthumꝰ erat preteritus. vnde natus rumpebat teſtm̃ uel ſuccedebat ab inteſtato. unde debebat preferri. ¶ Op. contra hoc: qa etiam quando eſt exheredatus teſtm̃ rũpetur per querelam. ſo. q̃rela nõ rumpit teſtm̃ ipſo iure: ſed facto hominis. ideo non impedit̃ aditio: ut no. in. l. antiqui. ¶ Op. . ĩ. e. l. §. ſuum. So. ibi loquit̃ in ſuo cui poſthumus nõ anteponit̃. rõnem ibi uidebitis ꝛ ibi dicam. ¶ Op. dicit̃ hic ꝙ venter etiam nõ ſuus in poſſeſſionẽ mittat̃. Cõtra. ĩ. de uen. in poſ. mit. . l. i. §. i. Huius timore ſunt h̕ due glo. una ſup vbo legitimuz. que dicit ꝙ ibi loquit̃ de uentre qui eſt ſuus quo ad defunctũ: legitimus vo uel cõſanguineus quo ad aliũ qui ſupereſt. hec lec. non placet: qa ſm̃ hoc in illo uer. nihil adderet̃ ad regulam antiquorũ. Alia glo. eſt ſuper vbo edictalem qd̕ ibi dicit̃ dum dicit uentrẽ mitti in poſſeſſionẽ mutet caſum ꝛ redeat ad ſuũ. tu dic ſm̃ Dy. ꝛ Ja. de are. ꝙ uenter ꝛ nõ ſuus mittit̃ in poſ. nõ ex edicto de uentre in poſ. mit. qd̕ ſuccedit loco edicti de ꝯtra ta. ſed ex alijs partibus. ſicut eniz natus mittit̃ in poſ. per unde legitimi uel per unde cognati. uel ſm̃ ta. ita uẽtrẽ mittit̃ in poſ. ut. l. ſi. ꝛ. l. ubicunqz. de uen. in poſ. mit. ¶ Quero utrũ legitimus uel ꝯſanguineus poſſit eſſe idez. Rñ. ſm̃ glo. ꝛ bene ꝙ ſic. declaro ſi uero accipias ꝯſanguineum pro cognato nõ eſt dubiũ: q̃cunqz eniz eſt legitimus. i. agnatus ille eſt cognatus: ut. l. inter agnatos. ĩ. unde cog. ſi uero accipias ꝯſanguineũ de fratre ex parte patris: ut. l. i. §. ꝯſanguineos. de ſuis ꝛ legi. in auc̃. de cõſang. ꝛ vter. fra. tunc idẽ: qa frater ꝛ frater inuicẽ ſunt legitimi ꝛ cõſanguinei. ¶ Sciendũ tñ eſt ꝙ cõmunis modus loquẽdi[b] ꝯſanguineũ appellat etiã quocũqz modo ſanguine ꝯiunctũ: ita ponit̃ extra de ꝯſang. ꝛ affi. ita ponit Azo in ſũma de ſuis ꝛ legi. ¶ Primo ex. l. noſtra ſingulariter notare debetis expoſitionẽ iſtius vbi putetur. nã putari dicitur q̃tum ad iuris effectum quod iuſta rõne putat̃ vt hic. in ver. qd̕ ſupereſt. iuſta aũt eſt ratio ſi illud dicat̃ ab eo de cuius facto agit̃ vt h̕. in ver. ꝙ ſi putet̃. niſi dictũ ipſius habeat opi. cõmunẽ cõtrariã vt hic. in ver. quid ergo ſi ipſa. Itẽ iuſta ratio credẽdi eſt cõmunis opi. vt h̕. in ver. qd̕ ſi ipſe. ꝛ facit ad multa vt fama excuſet quẽ a dolo. ꝛ ſic facit ꝙ ſi accuſaui aliquem de maleficio de quo erat publica fama ꝙ nõ poſſum puniri tanq̃ faciẽs falſam accuſationem vel denunciationẽ qd̕ millies eſt hic obtentum[c]. Facit etiã ꝙ ſindicus qui aliquo modo denunciat nõ motus iuſtis rõnibus poſſit puniri. ¶ Sed quero dr̃ h̕ ꝙ multoꝝ opi. quot debent eſſe iſti. Glo. in. l. iij. §. idez diuus. s̃. de teſ. dicit ꝙ maior pars populi d; eſſe in illa opi. ſed in. l. . i. C. de teſta. ꝛ. l. ſi arbiter. s̃. de ꝓba. vr̃ dicere ꝙ oĩum debeat eſſe opi. Thomas de piperato antiquus doc. bonoñ. dicebat ꝙ in hoc aduertendum erat negociũ de quo tractat̃. Si eniz eſt negociũ magnũ vt de morte regis vel vnius nobilis requirat̃ fama totius ciuitatis. in negocio nõ ita notabili ſufficiat fama vicinie. nihil allegat: tñ dictũ eius placet mihi multum. Et hoc dicit glo. que incipit multorũ opi. qui hoc ſcire pñt. ſufficit ergo fama inter vicinos ꝛ cõſanguineos qd̕ plene dico in. l. de minore. §. plurimũ quoqz . ĩ. de queſtio. ¶ Ultimo no. ꝙ quãdo cõmunis opi. eſt de aliquo qd̕ pẽdeat ex facto meo debeo attendere factũ meũ ꝛ v̕itatẽ non cõmunez opi. vt h̕. in ver. ſed in ipa. ꝛ facit ad multa. ꝛ facit ad . q. Sindicus d; denunciare omnia maleficia de quibus eſt fama: fama eſt ꝙ ipſe ſindicus deliq̃t poſito hic ꝙ alias tenetur ſe denunciare: tamen non tenetur ſi ipſe vere ſcit ꝙ delictum non cõmiſit. argu. huius verſi.[d]

Suum heredem. Lex ſemp eſt certa d̕ eo qd̕ eſt. ideo incertitudo hoĩs nõ vitiat aditionez que per legẽ inducit̃. h. d. Glo. ꝯtinuat hũc . §. s̃. dixit de ex̃neo nunc de ſuo. ¶ Anteq̃ intrẽ glo. q̃ro rõnem primi dicti. Rñ. ſuus efficit̃ heres per. l. que. l. certa eſt. ideo eius ignorãtia nõ impedit exiſtentiã ſui heredis vt h̕. ꝛ. d. l. illud ſi pars here. pe. ¶ Quero quid vult dicere tex. ꝙ poſt certũ tp̃s filius eſt heres pro dimidia. Rñ. . l. certa eſt de omni eo de quo põt eſſe certus hõ

a Um q c dam. §. qd̕ dicit̃ hũc tex. i ſi. vide no. allegatũ per bar. i. l. eius qui i ſi. . i. col. ſi certetatur.

b ¶ Modus loquẽdi. qa dicat̃ cõſanguineꝰ. bal. tñ h̕ dicit ꝙ niſi de tali v̕ſu loquendi doceat̃ nõ ẽ recedendũ a ciuili vboꝝ ſignificatiõe ꝛ ita refert pe. de anch. in. c. canonũ ſtatuta. h̕ cõſti. in v̕. q̃ro vlterius. de v̕. cõſanguinei. ꝛ dic bal dus i. l. ſi. ad ſi. de v̕. ſi. ꝙ noĩe conſanguineoꝝ nõ venit mater ꝛ auia. ꝛ vi de bal. in. c. ſi pater. de teſta.

c ¶ Obtẽtũ. vide ad idez bar. i. l. ſi. ff. de here. iſti. per illũ tex. ꝛ vide quod habet̃ in. c. i quiſi. §. q̃ſiuit. de accuſa. ꝛ bar. per illũ tex. i v̕ſi. nullitatis. in . l. ſi mulier. ad tre. vide ang. de are. in tractatu maleficioꝝ i ver. necnon ad q̃relã miniſtralis in pe. col.

d ¶ Uerſi. vide ang. de are. in tractatu malefi. in v̕. necnõ. ad denũci. miniſtralis. in pe. col.

non de eo de quo ſolus deus eſt certus: ꝛ ideo nec lex eſt certa donec pēdet de euentu futuro: qa illud ſcit ſolus deus. ꝛ de hoc lex eſt incerta. ¶ Nunc ad ꝑpoſitum ante.xl.dies poſt conceptionē incertum eſt vtruꝫ generet vnus vel plures. ꝛ ideo nō pōt dici heres pro dimidia: quia lex ipa ignorat. poſt.xl.dies partus eſt ꝯceptus: ꝛ ideo ſi vnus eſt in vtero eſt heres pro dimidia qa licet nos ignoremus lex hoc ſcit ꝛ eſt certa: qa in reꝝ natura eſt. ideo filius viuens eſt heres pro dimidia: hoc probat̃ h.ꝛ.l.ventre.ī.e. Op. ꝛ eſt fortis op. ꝛ videtur ꝙ ſit heres pro quarta parte reprobata ſnia pōp. vt.l.antiqui.ſ.ſi pars here.pe.ꝛ.l.ſed ſi reſtituatur.§.ſi.de iudi. Glo. ſol.ſnia pōp. que ponit̃ hic reprobat̃ ibi ꝛ hoc multi tenēt. tu dicas qn̄qꝫ queris pro quota pte filius ſit heres in veritate ꝛ hꝫ locum diſtinctio huius.l. qa anteꝗ̄ ſit certuꝫ in reꝝ natura quot cōcipi poſſunt nō diceret̃ heres pro dimidia: ſꝫ pro quarta: vt.d.l.antiqui. ſed poſtꝗ̄ in reꝝ natura eſt certū ꝙ eſt vnus partus eſt heres pro dimidia vt h. ſed ſi q̄ris pro quota ſit heres vt admittat̃ ad petendū: tunc eſt heres pro quarta: vt.d.l.antiqui. lꝫ enim lex ſit certa nō eſt certus de hoc iudex. ideo admittit̃ pro quarta: vt.d.l. antiqui. que loquit̃ reſpectu petitiōis: quod pꝫ: qa eſt poſita in ti.ſi pars here.pe. h vero attēdit̃ ipſa ṽitas pro quota pte ſit heres: nō pro quota pte admittat̃ ad petendū: quod pꝫ ſi vnus extraneus eſt inſtitutus vna cum poſthumo ꝛ adiuit pro pte ſua ꝙ in rerū natura certū eſt mulierem nō eſſe pregnantē: lꝫ ipſe ignorat ſibi accreſcit: qa illa acq̄ſitio ſit per legē ipo inuito ꝛ ignorante: vt.ī.l.ꝓxi.ꝛ.d.l.illud. ꝛ ꝙ accreſcit inuito probat̃ in.l.ſi qs heres.ī.eo. ¶ Ultimo glo. ſūmat illam materiam per vnā diſtinctionē vide eā ꝛ adde vt dicā. Dicit glo. ꝙ ꝓualet vt hic. tu dic ꝙ iul. loquit̃ quo ad peti.pōp. quo ad ṽitatem. tu dic quod.ſ.dixi. Dicit glo. ꝛ dicaꝫ in.l. .iiij. quod eſt veꝝ de iure antiquo quo emācipatus nō erat cognitus: ſed hodie admittit̃ de iure ciuili: vt.l.meminimus.C.de le.here. ꝛ ī auc. de here.que ab inte.§.i. ꝛ puto ꝙ admittat̃ nō in quarta tm̄: ſed eo modo quo ſuus: vt.d.l.meminimus. Ibi ad ſimilitudinē ſuoruꝫ ꝛc̃. Dicit glo. ſi interim ꝑterito poſthumo: quod non eſt veꝝ ſi aliqs eſt in vtero: qa dubitat̃ de virib9 teſtamēti: vt.l.uentre.ī.e.ꝛ.l.illud in ſi.de contrata. ſecus ſi nullus eēt in vētre: ut.d.ll. Dicit glo. uel exheredat̃. ꝛ hoc quod de exheredato dicit̃ hodie corrigit̃: quia poſthumus non poteſt cōmittere cauſam ingratitudinis. ideo exheredari non poteſt: vt.l.ſi quis in ſuo.§.leges.de inoffi. teſtamē. coniuncto.§.cauſas.in auc̃.ut cum de appella.cog.

Scientia. Adeuntis ſciētia inſpicit̃ filij uel ſui nō pr̄is uel dn̄i iubētis.h.d.glo.ar.cōtra ꝛc̃. Dic ibi inſpicit̃ factum utriuſqꝫ.ſ.mādantis ꝛ mādatarij: ſed dic ꝙ ſolus filius eſt heres ꝛ ſolus adit. ꝛ ideo eius inſpicitur ſciētia uel ignorantia: ſed in cōtrario mādatū fuit iniuſtū: ꝛ ideo inſpicit̃ ſciētia mandantis ne ſuū maleficiuꝫ remaneat impunitum Dy. ¶ Quero quid in tutore ꝛ pupillo. Rn̄. inſpicitur ſcientia tutoris: ut.l.pupillus.ſ.e. ꝛ dixi in.l.is poteſt in ſi.ſ.eo.

Si certus. Qui eſt certus per ſeipſum nō redditur dubius per litem.h.d. ſecus ſi non eſſet certus per ſeipſum: ſed per aliorum opi. ut.l.cum falſuꝫ.ī. eo. hic non ſunt alia.

b **Heredi.** Portio deficiēs accreſcit etiam ignoranti eā defectā.h.d. Ratio huius.l. eſt qa acq̄ſitio que ſit ꝑ ius accreſcendi ſit a lege: vt.l.ſi qs heres.ī.e. ꝛ ideo non requirit̃ ſcientia vt hic.

b **Heres.** Ignorantia mortis vel exiſtētia cōditionis ꝛ dubiuꝫ an teſtator fuerit ſui iuris impedit aditionē: licet in oēm partē dubij teſtm̄ validuꝫ eēt.h.d. ratio primi dicti eſt clara. ¶ Uenio ad ſcōm. ꝛ op.ī.e.l.ſed ꝛ ſi de ſua.§.ſi. Glo. h ꝛ ibi multum inſiſtit in ſolutione huius ꝯtrarij. Quidam dicunt ꝙ h putabat ſe pure inſtitutum qd̄ eſt ꝯtra tex. qui dicit ꝙ ignorat hoc. Dic ergo ꝙ ignorabat hoc vtrū pure vel ſub conditione eēt inſtitutus ꝛ ſic dubitabat: ibi ṽo putabat ſe inſtitutum pure ꝛ erat inſtitutus ſub cōditione que erat purificata vel putabat ſe eē inſtitutū ſub cōditione que erat purificata ꝛ purificatam neſciebat: vel erat inſtitutus pure. vn̄ ṽitas cum opi. concurrit: hic ṽo erat in dubio. ¶ Uenio ad ṽ. ſed ꝛ ſi de conditione. ratio patet ex tex. qa dubitatur de virib9 teſtamēti. ¶ Op. de.l.ij.§.ſi ſub cōditione.ī.pro emp. So. glo. aliud in acquiſitione aliaꝝ reruꝫ ꝗ̄ hereditatum. Ita dicit glo. quaſi dicat ꝙ acq̄ſitio hereditatis ꝯſiſtit in ſolo aīo. dixi idē vobis in.l.ſi quis extraneus.ſ.e.§.i. vide hanc glo. ꝛ no. eaꝫ. ¶ Oppo. glo. de edic. diui adri.tol.l.ij. So. vt in glo.

Ex.l.ſequenti.

¶ Si reperit̃ in actis lite cōteſtata nec dicit̃ per negationē vel affirmationē an valeat. ꝛ an cum quis habitat in vna domo hyeme in alia eſtate ꝛ nūcius refert citaſſe nec dicit in qua domo ꝙ citatio valeat: quia in vtraqꝫ poteſt citari.

q **Uod ſi dubitetur.**[a]

No. ex hac.l. ꝙ illud eſt ius adeūdi qd̄ eſt ſeparatum ab ipa aditione. dixi in.l.is poteſt .ſ.eo. ſcdō per iſtum tex. determino queſtioneꝫ. Reperit̃ in actis ꝙ lis conteſtata eſt nec dicitur per negationē vel confeſſionē an valeat. Spec. in ti.de litis conteſta. ꝙ non. Nec ob.l.ſciendū .ī.de ṽ.obli. quia ſtipulatio ſit vniformiter: litis conteſtatio pōt fieri difformiter: lꝫ per confeſſionem vel negationē. ergo ex hoc ṽbo lis cōteſtata eſt: nō poſſum aliquid ꝑſumere. ergo dico ꝙ proceſſus tenet licet fuerit dubium an lis fuerit conteſtata per negationē vel confeſſionē: qa ſufficit quocūqꝫ modo fiat ꝛ valet ꝓceſſus. ar. huius.l. Sed ſi queris an debeamus īterpretari ꝙ ſit facta per negationē vel confeſſionē. Dico ꝙ neutro iſtoꝝ modoꝝ: ſed ſtamus in dubio ei ꝙ ſufficit ad valorē proceſſus. dixi in.l.ſciendum[b] .ī.de ṽ.obli. Itē induco ad aliud. citatio debet fieri ad domum[c] habitationis: vt.l.i.§.i.ſ.de li. agno. ꝛ propter iſtud Io.an.in.c.cām.de elec. in clemē. tenet ꝙ ſi quis hꝫ duas domos: ſed in vna habitat ī hyeme. ꝛ in alia in eſtate ꝙ in vtraqꝫ pōt fieri citatio[d]. quid ergo ſi nuncius retulit ſe citaſſe in domum nec expreſſit de qua. Puto citationem valere: quia in quacunqꝫ ſit: ius citādi eſt ar. huius.l.

s **Ed ſi de ſua.** Error ī cōditiōe pſone adeuntis aditionē non impedit: qa per hoc de cauſa aditionis non dubitatur.h.d. ¶ Op. ꝙ pater ꝑſumat̃ ſupuiuere ꝛ ſic de cōditione ſua qs nō dubitat. So. glo. iuſtis preſumptionibus mouebat̃ ad credendū contrariū. vide gl. ꝛ no. eā. ꝛ hoc examinabo.ī.quēad.teſta.

a q Uod ſi dubitetur ꝛ pro intellectu clariori hui9.l. vide bar.i.l. vētre. in.iij. col. in i.op. .ī.e. ꝛ bar. i .l. gallus.§. ſi eius in ſi. de lib. ꝛ poſthu. allegat iſtum tex. ad .q. ꝙ ſi certū eſt me habere actiōeꝫ ꝛ nō conſtet de qua non cogor ī libello exprimere nomē actionis.

b ¶ l.ſciēdū. ī pe.q. ꝛ ibi vide q̄ dixi.

c ¶ Ad domum. adde bar.in.l.iiij. .§. ꝑtor. de dam.infec.

d ¶ Fieri citatio. videt̃ tn̄ bar. h ꝯ. dicere his q̄ dixit i.l.iiij. .§.pretor. d dā.infec. niſi ītelligas dictum bar. h ſm no.p gl. in cle.cām.ī ṽ.cōtter. de electi. ꝛ tibi feci mētiōeꝫ de hoc dcō in.d.l.iiij.§. ꝑtor.de dā. infec.

aper.l.ij.§.i.℄Op.ſ.e.l.is q putat.⁊.l.ſe.So. glo.⁊ nõ bene.ſed tu dic h dubitabat vtrum eẽt filiuſfa.ſ.alterius q̃ illius de cuius hr̃ditate agit ibi an eẽt filius eius de cuius hereditate agit.⁊ ſic dubitat an eẽt ſuus vel voluntarius: vt ibi dixi. Facit hec.l.ſi aliquis eſt iudex ⁊ ignorat ſe eẽ iudicem an valeant acta per eum.dixi in.l.multum.de condi.⁊ demonſtra.⁊ in.l.quero.de eo qui pro tuto.facit.l.ij.§.i.de iudi.

Sed ⁊ ſi. Inſtitutus pure qui putat ſe inſtitutũ ſub cõditione ⁊ ea purificata nõ impedit adire.h.d.℄Pro declaratione huius littere q̃ro an facilius h admittatur in caſu ſcõo q̃ in primo.Glo. aliquãtulũ ſe inuoluit.Dic qñ cõditio eſt ptãtiua ad hoc q̃ qs poſſit adire requirit duplex ſcientia vna tpe quo impletur: vt.l.ij.ſ.de ↄdi.⁊ demõ.Alia tpe quo hereditas adit vt ſciat eã impletã. Quãdo eſt ↄditio caſualis ſufficit vna ſcientia: vt q̃ ſciat eã impletã eſſe: lʒ ignorauerit tps impletionis: vt.l.ij.preall.⁊.l.multũ.ſ.ti.i. Hic dicit faciliter ⁊c.℄Op.ſ.e.l.heres inſtitutus.So.glo.⁊ bene.⁊ dic vt dixi in contrario.

a **Si quis heres.** Ei q adiuit partẽ alia ſibi delata accreſcit inuito.℄Op. ad prin.de.l.ſi ſolue in ſi.ſ.e.ti.Glo.ſo.℄Querit glo.⁊ iſtaʒ.q.no.vtrũ ille poſſet repudiare ex iure ſubſtitutiõis ⁊ habere iure accreſcẽdi.Quidam dicũt q̃ põt.Glo.determinat ↄtrariũ per iſtũ tex.qui dicit q̃ ex cauſa ſubſtitutionis accreſcit eo inuito.ↄtrariũ huius notaui in.l.teſtõ.C. de impu.⁊ ali.ſubſti.Itẽ ↄtra iſtã glo.facit.l.nec is.§.i.⁊ qõ ibi no.ſ.eo.⁊.l.recuſare.§.ticius.ſ. ad treb.Dy.rñdet ad iſtas duas: quia ibi erant duo iura adinuicẽ nõ cõpatientia.ſ.cauſa teſtamenti ⁊ inteſtati: vt.l.nec is.§.i.ſ.eo.vel iure directo ⁊ iure fideicõmiſſi: vt.d.§.ticius.ſʒ iſte due cauſe cõpatiunt ſe inuicẽ.ita dicit Dy.Ol.dicebat aliter.ſ.q̃ in.l.recuſare.§.tici9.erãt due cauſe ⁊ vtraqʒ ex diſpoſitione defũcti.vnde põt ab vna recedere ⁊ aliã amplecti: ſed h vna eſt ex diſpoſitione defũcti.ſ.ius ſubſtitutionis: ⁊ alia ex diſpoſitione legis.ſ.ius accreſcẽdi.⁊ ideo nõ lʒ recedere a diſpoſitione defũcti ⁊ amplecti diſpoſitionem legis.ſed ↄtra hoc ↄtra facit.d.l.nec is.§.i.So.ibi bene eſt vna ex diſpoſitione defũcti.ſ.ex teſtõ.al's ex diſpoſitione legis.ſ.ab inteſtato.Sed ibi totũ ex vno iure: h ṽo pro parte valebat ex diſpoſitione legis pro pte ex diſpoſitione defũcti qõ non admittit.⁊ ita tenet h glo. Vitas eſt iſta[a]. Aut qs incipit ab aditione partis ⁊ aliã partẽ habebit iure ſubſtitutionis inuitus.h eſt caſus ⁊ glo.h.ſed anteq̃ aliqd adeat poteſt vnã partẽ repudiare ⁊ aliam adire.⁊ tunc partẽ repudiatã habebit iure accreſcẽdi.hoc ꝓbat in.l.ſi tu ex pte in prin.ſ.e.⁊ ita loquit glo.l.teſtõ.⁊.d.l.nec is.§.i.Ad ſcõm rñſum.q̃ro de intellectu ipſius: quod proſequere: vt in glo.

a Si quis heres. Vitas ẽ iſta. adde quod iſtud Imol. ſequit in.c. rainutius. i materia breuiloqua i ſi. de teſta.

Si excluſus. Acqſitiõe partis non reqrit alia eo iure quo deficit nec dʒ acquiri ꝑ alium niſi noua aditio interueniat.h.d.

Si ex ſua. ℄Op.ſ.e.l.ſi ego. So.nõ acqrit patri iure inſtitutionis ſʒ accreſcẽdi.ita intelligit glo.⁊ bene.facit.ſ.de le.ij.l.ſi mihi pure.rationem iſtius.l.vidiſtis in.l.i.⁊.ij.ſ.eodeʒ.cum enim portio que mihi acquiritur per alium non poſſit acqri nuda voluntate.ideo ſine iuſſu non acquiritur.

b **Heres.**[b] ℄Op.de here.inſti.l. pro pte.Glo.dicit intellige hoc de hr̃de vniuerſali q eſt vnus: vel non ſuccedit in omne: ſed in vniuerſum ſic. ℄Op.de his que ad heredẽ non tranſeunt vt vſufructus ⁊ ſimilia.So.expone omne ius.ſ.ius tranſmiſſibile.℄Extra glo.opp.de legatis que recta via tranſeunt in legatarium.So.expone.i. in omne ius quod in aliud non ſit tranſlatuʒ: vt.ſ.de furtis.l.a ticio.

Ex.l.ſequenti.

℄Fictio que eſt idem q̃ preſumptio iuris.⁊ de iure non patitur probationem in contrarium.

b Heres. b adõ qd heres q̃uiſq; pl9 iuris hʒ q̃ʒ defuct9 ⁊ põt ẽt opponere excepti onẽ ex pſõa ꝓpria q non competebat defũcto: vt no. in.l.lucius. ſo.ma.⁊ per hoc limitat regula.l.in his.§.nõ debeo.ſ.regu. iuris.

Si duo. Qui vult vnam partem videt velle alterã accreſcentem.h.d.℄Op.ſ.e.l.cum hereditate.So.ibi alter non abſtinuerat vel ſi abſtinuerat alter ignorabat.Op.in dãno iuris error excuſat: vt in.l.regula.de iur.⁊ fac.igno.Sol.glo. hic dãnum habuit origineʒ a lucro.vnde fingit ſcire[c]: vt in glo.⁊ no.ipſam hñ ibi vel dic ⁊c.Ratio eſt: qa qui accedit ad lucruʒ ante oĩa de ſuis iuribus diligenter inquirit: vt.l.qui in alterius. de regu.iur. Et no.q̃ h dicit fingit ⁊ ſic ẽ fictio que eſt idẽ quo ad pſumptionẽ iuris ⁊ de iure.⁊ ꝓbat in.l.ſi.ſ.qõ me.cã.⁊ ſic non admittit ꝓbatio in ↄtrariũ.⁊ ſic tenet glo.quã no.q̃ ſit fictio apparet ex ṽbo qõ eſt in tex.vʒ q̃ fictionẽ ſignificat: vt dixi plene in.l.ſi is qui.de vſuca.

c Si duo. o fingit ſcire.vĩd ad hoc.l.nõ amplius.§.i.cũ glo.de leg.i. cũ aliis que allegaui i.l. .ii.§.ſi.in.ii. col.q ſatiſd. cog.⁊ no.q̃ dãs pecuniã vt offĩ vel ꝓbẽdã cõſequat dicit titulo lucratiuo hẽre.ita no.bar.in.l. .i.§.ſi qs.ſ. ſi quis ob. cau.teſta.

q **Vãdiu.**[d] ℄Op.de.l.ſi qs ita.de here.inſti.So.glo. ibi fallit.℄Op.ſ.vnde libe.l.vlti.So. glo.ibi nõ poterat adire ex teſtõ: qa ↄditio defecerat.℄Op.q̃diu põt dari ↄtra tab.nõ poteſt habere ſm ta.vt.l.equiſſimũ.§.i.de ſm tab.⁊ de ↄtra ta.l.illud.§.ſi.So.vt in glo.ſed tu dicas q̃ bo.po.ↄtra ta.dat filio emãcipato de iure pretorio eo caſu quo ſi eſſet ſuus diceret nullũ ſicut ſi eẽt pteritus: vt.l.i.in pñ.de ↄtra ta.qõ ergo facit ius dicendi nullũ de iure ciuili facit bo.poſ.contra ta.reſpectu iuris ptorij: ſed donec põt teſtm̃ dici nullũ nõ põt adiri hereditas: vt.l.cũ qdam.§.qõ dr̃.ſ.e.ita donec põt peti ↄtra ta.non dat ſm ta.qa reſpectu iuris ptorij dubitat de virib9 teſtamẽti: ſed qa reſpectu iuris ciuilis non dubitatur de viribus teſtamẽti: ⁊ ideo interim poſſet adiri hereditas de iure ciuili: licet glo.dicat forte tamen indubitanter verum eſt: vt.l.illud.⁊.l. cum duobus.de contra tab.⁊.l.is qui in poteſtate.§.i.ſ.de le.preſtan.

d Vãdiu. q Quãdo q̃ tñ cã inteſtati pualet cauſe teſtãti.l.hac ↄſultiſſima.§.ſi. ⁊ ibi hoc notaui.C.de teſta.in.ii.notabili.

q **Veſitum.** Qui repudiat paternã poteſt adire pupillarem hereditatẽ ſi hʒ coheredẽ: al's ſecus.h.d.℄Quero qõ eſt illud edictum in quod incidit.Glo.rñ.duobus modis.pmũ improbat.ſcõm ſuſtinet.Certe illud videt contra mentẽ littere que dicit q̃ nõ põt habere pupillarem.dicendũ eſt ergo q̃ edictũ dicebat ſi qs repudiat paternã pupillarem hr̃e nõ põt.℄Quero rõnem dicti marcelli.Dic vt in glo.⁊ dixi ponendo caſum.glo.remittit ad no.in.l.qdã eulogio.C.e.dicam in.l.ſi.ſ.e.Bar.

f **Filius.** Exiſtẽtia ſui heredis cõfirmat ta.pu.ad ↄmodũ filij abſtinẽtis.h.d.hãc.l.no.℄Op.ſ.e.l.pri.So.qdam dicunt h habebat coheredẽ qui adiuit: qõ eſt diuinare.vel dic q̃ h ſpãle in filio abſtinẽte dicit glo.h eſt ṽa.℄Videamus rationẽ glo.[e] quã ponit ⁊ nõ bonã.ſed ratio eſt: qꝛ exiſtẽtia ſui heredis operat ↄfirmationẽ ta.pu. ad cõmodũ abſtinentis: vt h eſt caſus.⁊ ꝓbo de

e Filius. f rõnem glo.Adde q̃ argẽtin9 in.l. ſi filius qui patri.de vul. ⁊ pupil.per iſtã glo.concludit q̃ per exiſtẽtiaʒ ſui heredis non ↄfirmabunt tabule pupillares vbi mater impuberis eẽt i medio quã concluſionẽ ibi reprehendi poſt Imol.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

iure ciuili filius eſt heres ſuus ⁊ neceſſarius: de iure ꝑtorio in fauorē filij fuit introductum vt ſi vellet poſſet abſtinere ne creditoribus paternis teneat: vt.ĩ.e.l.neceſſarius.⁊ inſti.de here.qua. ⁊ dif.§.ſui.cū ergo ius pretoriū ſit introductuʒ in fauorē filij: ideo ĩ eo caſu quo noceret ei illud ius pretoriū nihil operat: vt.l.quod fauore.C. de le.⁊.l.nulla.ff.de le.merito ad ſui filij abſtinē tis cōmodū exiſtentia ſui heredis operat vt cō firmet tabulas pu.⁊ h.hoc.d.l.ſi filius qui pri. de vul.⁊ pu.⁊ ſi bene intelligas idē eēt ad cōmo dum filij cui eſt facta ſubſtitutio: vt.ĩ.l.ꝓxima.

i **Ulianus.** Exiſtētia ſui here dis ꝯfirmat tabu. pu.ad cōmoduʒ filij cui facta eſt ſubſti tutio.h.d.primo ponit dictū iul.quod ꝯtinet re gulam ⁊ exceptionē.Scđo reprehenſionē mar celli circa exceptionē.Tertio ꝯſilium marcelli ſi opi.iul.eſſet va.Quarto declarationē reprehen ſionis.ſcđa ibi: ga ſnīa.tertia ibi: aliogn.quarta ibi: ſed quod in fratres.¶Op.ſi pupillus abſti nuit ⁊ ſic nō adit hereditas ex teſtō paterno nō valet pupillare teſtm̄: vt.l.ij.§.adeo.ś.de vul.et pupil.⁊.l.queſitū in ſi.ś.e.Quidā dicunt ꝙ ha buit alium coheredeʒ qui adiuit.⁊ eſt diuinare. Alij dicunt ꝙ filius primus adiuit ⁊ per reſtitu tionē fuit abſtentus.No.ꝙ iſta exiſtentia ſui he redis que remanet poſt reſtitutionē in inte.ꝯfir mat tab.pu.eadem rōne ⁊ tutelas: ſecus in lega tis: vt.l.i.§.ſi.cū.l.ſe.ĩ.vt in poſ.lega.⁊ huic cō cordat.l.filius qui patri.de vul.⁊ pupil. habes vnā lec.que lʒ in ſe ſit va: tm̄ diuinationē ꝯtinet. Alij dicūt ꝙ ſe abſtinuit ab initio: ſed exiſtentia ſui heredis ꝯfirmat tabu.pu.Iſta eſt va per ra tionē quā dixi.ś.l.ꝓxi.eſt enim ad cōmodū filij cui facta eſt ſubſtitutio: vt lʒ ſe abſtinuit valeant tabu.pu.vt h dicit in tex.ideo beneficiū abſtinē tis ꝗtum ad hoc nihil operat: legata tm̄ que de bentur exneis ⁊ alia que ad cōmodū filij nō pti nerent nō ꝯfirmaret: vt.l.i.in ſi.ĩ.vt in po.le.fal lit in libertate: vt.l.cū quaſi.§.ſi qs.de fideicō. li.¶Op.ex glo.ĩ.ad treb.l.apud iul.§.idem iu lianus.So.Dy.ibi pupillus hēbat coheredem exneum: ideo exiſtētia ſui heredis non ꝯfirmat tabu.pu.h nullū coheredē habebat.ad idem fa cit.l.pater.ĩ.de priui.cre.¶Op.⁊ nūc ſum in glo.mag.de.l.ſi filius.de vul.⁊ pupil.vbi etiam frater nō tenet creditorib[9] paternis. Hic dant due ſolutiones: tm̄ ad idē tendunt: ga vitas eſt ꝙ ſuus heres ⁊ neceſſarius frater tm̄ eā repudia re pōt beneficio edicti pretoris ꝯcedentis bene ficium abſtinendi: vt.d.l.ſi filius.¶Ultimo di cunt qdā[a] ꝙ h eſt caſus ꝙ tacita vulgaris cōpre henſa in expreſſa pu.trahit ad bona impuberis. hic eniʒ pupillus ſe abſtinuit ⁊ ſic hʒ locū vulga ris.⁊ ſic trahit ad bona impuberis vt h.contra rium dixi in.l.ij.§.ſi qs ita.de vul.⁊ pupil. quia fateor ꝙ ex vulgari ſuccedit defūcto: ſed ex pu pillari ſucceditur pupillo vt ibi dixi.

a Ulia/ i nus di cunt qdā.vi de bar.in.l. .i.i.iiij.q.ꝑn cipali.i iiij. effectu.ff.de vul.⁊ pupil.

Si in ſocietatem. Qui ꝑſe uerat in in cohatis in vita patris ſe videt immiſcere: ſecus ſi noua incohent.h.d.¶Op.ꝙ debeat dici to tum ecōtra.nā incohatum videt ꝙ hēat neceſſe ꝑficere: vt.ś.pro ſocio.l.heres ſocij.ergo facit ex neceſſitate ꝑcedentis actus: vnde non uidet adire: vt.l.iij.§.ſcio.ś.de mino.ſʒ ſi noua inco het facit voluntarie: videt ergo adire.Breuiter intellige ꝙ h fuit cōtracta ſocietas ⁊ viuo patre eoꝝ que ꝓueniebant ex queſtu nulla re paterna poſita in ſocietate.Unde ſi filius poſt mortē pa tris ꝑfecit cepta ⁊ adminiſtrauit res pſnas meri to videt adire.⁊ ītelligas ꝙ illa que fecit nō erāt ita cōnexa qn derelinqui poſſint: alś non videt adire per rōnem quaʒ.ś.dixi.ꝓbat in.l.ſi tutor poſt pubertatē.ś.de tu.⁊ ra.diſtra.⁊.l.tutorem. de admi.tu.ſed qn̄ de nouo aliud q̄rit bona pa tris non attingit.ideo videt ſe nō immiſcere: ita loquit h.ſed ſi poneres ꝙ in ſocietate coeunda poſita eſſet res patris: tunc ſiue noua ſiue vete ra filius faceret circa illas res videt ſe immiſce re: quia bona patris adminiſtrat.

Si ſeruum. Qui manumittit ſuū paternū videt ſe immi ſcere: ſecus ſi ſuum caſtrē.pecul.h.d.cum.§.ſe. ¶Op.de primo.§.ad ſequentē.Sol.glo.duo bus modis.Dic vt in ea.ratio ē: ga manumittit ſeruū propriū nō paternū: ita dicit Dy.⁊ bene.

Proponebatur. ¶Opp.ś. ꝓxi.§.dicit h glo.abſtinuit ⁊c̄.iſta nō eſt bona per.l.pro he rede.§.pom.ś.eo.Sol.verum eſt ꝙ manumiſit ſeruum proprium h.ſed ſupra manumiſit pater num.⁊ illam teneatis.Bar.

b **Eres.** [b] Per ſuū hereditariuʒ nō pōt queri aliquid qđ ſit hereditas.h.d.⁊ hāc.l.declara vt in glo.⁊ dixi plene in.l.i.§.veteres.de acq. poſſeſ. ¶Quero que eſt ratio huius.l.glo.dat plures ſo.⁊ eſt prima veriſſima.nam quia ſeruus here ditarius anteꝗ̄ adeat non eſt heres ⁊ ſic ſibi ni hil poteſt querere: poſtꝗ̄ eſt adita nō eſt heredi tarius: ⁊ iſta eſt vera.

b Eres. b Et dū glo.h.⁊ i.d. .§.veteres. dicit ꝙ ſu[9] hereditariuſ poſt aditam hereditatem nō dicit he reditatis: ſʒ heredis.idu cit h per ra ph.cuma.ad .q.ſtatuto ca uet ꝙ muli er maritata extra territo riū nō ſucce dat in patri monio ⁊ he reditate ter ritorij ⁊ mu lier ꝑmo adi it hereditā teʒ poſtea ſe maritat ex tra territo riuʒ poterit oīa retinere. ⁊ idē voluit bal.in.l.ſi a matre ĩ ſi.C de ſuis ⁊ le git.⁊ ꝑ iſtas glo.dixit ra pha.ꝙ ſuſtē tat libell[9] ſi poſt aditā he reditatē di co peto talē rē heredita tis: qꝛ vba ĩ ꝓpriant.l. ſi olei.C.lo ca.ſecus ſi fi deicōmiſſa rius diceret peto talē reʒ vt heredita riā: qꝛ iā adi ui vt hic re fert ro.⁊ ad de roma.p[9] glo.i.l.ij.ś. đ fideicō.he re.peti.⁊ vi de aliqd per roma.i.d.§. veteres.ad de tm̄ ꝙ here ditas adita etiā appellat hereditas.l. ſi.§.ſinaſt ĩ ſecūda.⁊ ibi bal.C.đ bo. que libe.

q **Uotiens.** Geſta ꝑ pupilluʒ bona fide habent rata eo ꝙ per reſtitutionē abſtēto.h.d. ¶No.ꝙ facta a ꝑlato q poſtea remotus eſt va lent.ſed qd de factis a ꝑlato qui poſtea ꝓnūcia tus eſt nō eē ꝑlatū.Glo.tāgit in.l.iiij.C.in qui. cau.in inte.reſti.nō eſt ne.⁊.l.iuſiuranduʒ qđ ex ꝯuētiōe.§.ſi.ś.de iureiurā.⁊ facit.ś.de offi.pre to.l.barbarius.⁊ quod ibi no.⁊.l.ij.C.de ſentē. ⁊ plene per Inno.extra de elec.c.nihil.

a **Ditio.** Aditio hereditatis non eſt opa.ideo reqrit iuſ ſus dn̄i.h.d.Glo.diuidit dicēs ꝙ ꝑmo ponit dictuʒ quod ꝓbat tribus rōnibus.vel ſm̄ Dy.primo ponit regulaʒ.ſcđo tres illationes ex regula.tertio rn̄det cuidā obiectioni que poſſet fieri ad cōtra.ſcđa ibi: ⁊ ideo.tertia ibi: ⁊ qdem. Dicit tex.ſeruili.Dy.dicit ꝙ opa dicit officiū di uinū: vt.l.i.de oper.li.ſed aditio heredita.in ſo lo aīo ꝯſiſtit.Dy.¶Op.de.l.dotaleʒ.ś.ſo.ma. Dicit Dy.aut fuit inſtitutus ꝯtemplatione vxo ris ⁊ debet reſtitui vxori.aut cōtemplatione viri ⁊ debet remanere apud virū: vt.l.contraria.aut dubitat ⁊ preſumit ꝙ cōtemplatione ipſius ſer ui ⁊ ſic debet reſtitui vxori vt h.Itē contra.ś.e. .l.ſi quis mihi bona.§.i.So.vt ibi.

c **Uam falſum.** Queſtio fal ſi non impe dit aditioneʒ eius qui ſuo facto eſt cer tus de viribus teſtamēti.¶No.ꝙ qs dʒ eſſe cer tus de facto ſuo.Ad hoc op.de.l.ſed ⁊ ſi me pu tem in prin.ś.de ꝯdi.inde.So.ibi certat de dā no vitando.ideo preſumit ignorātia.h vero de lucro.ad idem quod no.in.l.ſi duo.ś.e.facit qđ no.in.l.cū de indebito.§.i.ś.de ꝓba.¶Op.C. de edic.diui adria.tol.l.ij.So.glo.⁊ no.valde: ga ibi iam adiuerat cū.q.falſi fuit mota.¶No. diligēter pro eo qđ dixi in.l.is poteſt.ś.e.ꝙ du bietas ſuperueniens poſt aditionē non vitiat adi

a ſ I quis alicui. Adde bal.in.l.fi.in pn.C.de admi.tu.⁊ bar.in.l.non ſolum.§.morte.de oper.no.nun.

b p Upillum.vide glo.in.l.iuſiurandum quod ex cōuentione.§.ſi tutor.de iureiuran.

c ſ I p epiſtolaꝫ.op.ꝙ tutor. An mādatū ꝑlati extinguaꝉ morte ei⁹.ad de bal. in.l.mādatū in.v.colū.et ibi etiā an ſiniaꝉ mandatū antianoꝝ.finito officio .C.mādati. ADDE an mādatū ſeminūcio curie per iudicem re integra ſiniaꝉ.tex.ē ꝙ nō.i auc. vt nulli iudi.§.ſi vero ⁊ per bar.in.l.fundi.de acqr.poſſeſ.⁊ hoc no.qꝫ quotidianum.

d ℂ Uidetur idem. Adde bar.i.l.actor.ꝭ.rē ra.ha.⁊ in.l.ambicioſa.in pn.iiij.colū.de decre.ab or di.fa.⁊ in.l.ij.in fine.de opti.lega.

e e Um q gl.ponit. De iſta materia dixi poſt bar.ibi nō obmittas videre glo.nota.in.c.ſi duob⁹.de reſcrip.vbi iūcto tex.videtur velle ꝙ ſi duo teſtamēta ſūt ſcā vno ⁊ eodēꝫ die ꝙ preſumiꝉ pro illo teſtō in q ē iſtitut⁹ primior ſi aūt ſunt equales in gradu iſtituti in dictis teſtis preſumiꝉ ꝙ illō ꝙ eſt ꝑmo preſentatum ſit ꝯfectū.⁊ ita ēt ibi intelligit illaꝫ glo. Jo.an.in nouella.⁊ d̄ materia vide ēt late pe.d̄ ancha.⁊ domi.in.d.c.cum duob⁹ vbi dicit ꝙ ēt ꝑſumiꝉ pro poſſeſſore.⁊ ex.i.l.fina.C.de edic.di.referent Ja.baldui.idem tenuiſſe ⁊ bar.bzix.i qſtio.ſuis dn̄icalibus.q.lvi.q incipit cum due mulieres in ſi. ADDE ꝙ pau.d̄ ca.re fert ág. vidiſſe arduā.q.de duob⁹ teſtis ſcis diuerſis tꝑib⁹ a diuerſis notariis ⁊ diuerſis tenorib⁹ ⁊ ead ē ꝑſona erat inſtituta ⁊ dediſſe ꝯſiliū ꝙ ex vltimo deberet adire hereditateꝫ nō applicādo aium pl⁹ ad vnum q̄ȝ ad aliud.⁊ ita fuiſſe obtentū de quo vide pe.de anch.ꝯſilio.cclviii.⁊.cciiii.

tioneꝫ que anteq̄ȝ fieret vitiaret eam.vel dic ꝙ h̄ in petitorio.ibi in poſſeſſorio.hec eſt ꝟa quo ad .l.illaꝫ.ℂ Quero qd ſi alio modo de viribus teſtamenti dubitaꝉ. Glo.dicit idē quod intelligas ꝙ ſit certus per ſuū ſenſum nō per opi.dixi in.l. cum qdam.§.fi.⁊.l.nec is in prin.ſ̄.eo.ℂ Alterius ſcias ꝙ hoc caſu decedēs interim trāſmittit hereditatē non aditā.videbitis in.l.ventre.ĩ.e. Facit in ar.ꝙ qn̄ alicui ſit poſitio vel interrogatio de facto ſuo nō daꝉ tp̄s ad deliberanduꝫ:qa de hoc dꝫ eē certus.⁊ facit pro hoc glo.in.l.res obligata.ĩ.de lega.i.⁊ quod no.in.c.iuris ignorantia.extra de regu.iur.li.vj.per Dy.Bar.

q **Ui ſeruū.** Iuſſus reuocatur furore ſupueniēte .h.d.ℂ No.ſicut morte finiꝉ mādatū: ita furore ſupueniente.ℂ Op.glo.de.l.ij.§.voluntatē.ſ̄.ſo.ma.⁊.l.patre furioſo.ſ̄.de his qui ſunt ſui vel ali. Certe non ꝯtradicunt.naꝫ in.§.voluntatē.ſi ſane mentis eſſet nō poſſet ꝯtradicere.in.l.patre furioſo.nō ſufficit volūtatē ceſſare.imo requiriꝉ expreſſus diſſenſus vt de diuor. per to.furioſus aūt nō diſſentit:qa voluntatem nō habet.ergo potius concordat cum iſta. Dy.ſo.aliter ꝙ contraria loquuntur in retinendo:h̄ loquiꝉ in acquirendo de nouo.precedēs ſo.eſt vera ſo.h̄ non ſunt alia.

ſ **I quis alicui.** [a] Furor ſuperueniens nō reuocat ea que ſunt ꝑfecta vigore mādati:ſed īpedit ꝑficienda.h.d.ℂ Op.de.l.paulus.ĩ.e.So.h̄ mandauit vt filio vel ſeruo.ibi vt in ꝓcuratore.vel h̄ in bo.poſ.ibi in aditione h̄ſ̄ditatis.vtraqꝫ iſtaꝝ eſt bona ſo.ℂ Op.de ꝯdi.inde.l.indebitū. So.glo.ibi mandatuꝫ non fuit reuocatū tacite vel expreſſe.addit Dy. nec reuocari poterat:qa mandatū fuit obligatorium.pro quo.l.ſi qs prohibuit.ſ̄.de publicia. ℂ Quero per quē debet rata haberi iſta petitio bonorum. Dic vt in glo.

p **Upillum.** [b] Tutor qui non gerit:ſꝫ qui gerere poteſt auctorari poteſt.h.d.ꝓſequere ⁊ examina vt in glo.

Ex.l.ſequenti.

ℂ An cōpromiſſum factum a prelato morte extinguaꝉ.⁊ quid de mādato.⁊ an ſolus prelatus poſſit reuocare procuratorem a ſe ⁊ a capitulo conſtitutum.

ſ **I per epiſtolā.** Morte tutoris reuocaꝉ mandatū factū ab eo.h.d. ℂ No.duo.habes primo h̄ ꝙ tutor pōt iubere per epiſtolam.ſcdo ꝙ h̄ iuſſus reuocaꝉ morte tutoris.ℂ Op.ad primū ꝙ tutor debeat eſſe preſens in ip̄o negocio:vt.l.obligari.§.tutor.de aucto.tu.So.ibi requiriꝉ auctoritas h̄ qn̄ requiriꝉ iuſſus:dixi in.l.ſi qs mihi bona.§.iuſſum.ſ̄.eo. ℂ Op.ꝙ tutor[c] nō poſſit iubere:vt.l.potuit.C.e.So.glo.ꝙ h̄ loquiꝉ in tutore infantis:alꝭ requireꝉ ipſius voluntas. Hec.l.notabiliter facit ꝙ cōpromiſſum factuꝫ a ꝑlato extinguitur eius morte.de quo in ſpe.de arbi.§.finiꝉ.ver.quid ſi ꝑlatus. Tangiꝉ per Guil.in.l.nō diſtinguemus .§.ſi dn̄i.ſ̄.de arbi.facit etiam ꝙ mādatuꝫ factū per ꝑlatum extinguiꝉ morte prelati:de quo eſt hodie caſus.ex̄ de ꝑcu.c.fi.in cle.⁊ ibi glo.tāgit .q.de arbi.contra hoc facit.l.ſi qs mācipijs.§.ſi impubes.de inſtito.Sol.ibi loquiꝉ in mandato inſtitoris quod nō reuocaꝉ morte. Guil.de cu. dicit predicta vera quādo prelatus ſolus iubet vel mandat. Sed qd ſi prelatus cū capitulo facit ꝓcuratorē vel tūtor cū pupillo:vt.l.neqꝫ.C. de procu.⁊ videꝉ idem[d] ꝙ ſolus ꝑlatus poſſit reuocare ⁊ ꝙ eius morte finiaꝉ:quia cuꝫ requiraꝉ voluntas vtriuſqꝫ ſtatim cū altera voluntas deſinit eſſe mandatū eſt nulluꝫ.⁊ hoc videꝉ tenere Inno.in.c.preſentiū.de teſti.li.vj.circa pn.que olim erat extrauagans.hodie incipit ꝑſentium. de teſti.li.vi. Et predicta ꝟa qn̄ vterqꝫ eoꝝ mādauit. Sed qd ſi pupillus facit ꝓcuratorē cū auctoritate tu.vel capitulū cū auctoritate abbatis: ⁊ ſic abbas ipſe non facit:dubitabile eſt.

e **Um qui.** Si dubitaꝉ d̄ virib⁹ teſtamēti nō poteſt adiri hereditas.h.d.ℂ Querit gl.qd ſi apparent duo teſtamēta cōfecta eodē die:nec apparet quod prius ⁊ qd̄ poſterius. Glo.remittit ad.l.fi.C.de edi.di.adri.tol. dic vt in.l.i.§.i. de bo.poſ.ſm ta.vbi glo.poniꝉ[e].

Ex.§.ſequenti.

ℂ Quādo cōmittiꝉ alicui aliquid ꝙ debeat explorare quando dicaꝉ exploraſſe.⁊ ſi papa mandat alicui ꝙ ꝓuideat de tali beneficio ſi reperiaꝉ idoneus.ſi fiat prouiſio abſqꝫ inquiſitiōe valet.

Filius. §.iſte legiꝉ duobus modis.primo vt ſit.§.ibi filius acceptus. ſcdo vt nō ſit ibi.§.ſm primaꝫ lec.h.d. Etiam in mandatis hꝫ locū.argu.a ꝯtrario ſenſu.h.d.ſm aliam lec.h.d. Non valet aditio ſi nō eſt ſeruata forma iuſſus.h.d.ℂ No. diligenter ꝙ quando cōmittiꝉ alicui aliqd quod debeat explorare exploraſſe diciꝉ quādo ab his qui hoc ſcire debēt aliquid eſſe ꝑſuadeꝉ.pro hoc.ſ̄.de re.eo.l.magis puto.§.ne paſſim.ĩ.qui.ex cau.in poſ.eaꝉ.l. hoc aūt.§.i.ĩ.de ver.obli.l.hoc iure.⁊.l.ait ꝑtor .§.fi.ſ̄.ex qui.cau.ma.⁊ ſic non eſt neceſſe ꝙ ad hoc ꝙ exploreꝉ dicaꝉ ꝙ quis habeat tantam certitudinem q̄ȝta requiritur in teſtibus qui debent de neceſſitate ꝓbare.pro hoc.l.cū qdā.§.quod diciꝉ.ſ̄.e.⁊ quod dixi in.l.is poteſt.ſ̄.e.⁊ inducitur in ar.ad.q.papa mandat alicui ꝙ ꝓuideat tali d̄ tali beneficio ſi reperiaꝉ idoneus[f]:ille ꝓuidet non facta inquiſitione de idoneitate an valeat[g]. Et h̄ videꝉ caſus ꝙ nō. Sed Inno.determinat ꝯtra id. Jo.an.tenet ideꝫ.extra de of.dele.c.i.in cle.⁊ ratio eoꝝ eſt ꝙ illa ꝟba magis ſūt modi q̄ȝ ꝯditionis cum illa ꝯditio tacite inerat: ⁊ ideo expreſſa nihil operaꝉ:vt.l.muto.§.hanc aūt.ſ̄.de tute. Ad hoc rn̄.ꝙ in h̄ſ̄ditate illa ꝯditio nō ineſt tacite prout eſt in beneficio cōferendo:⁊ ideo aliquid operatur ⁊ tene menti.

Sed ⁊ ſi quis. [h] H̄ſ̄ditatis aditio nō recipit cōditioneꝫ.h.d.facit.l.actus legitimi.de regu.iur. ratio quia cōſiſtit in voluntate:que voluntas firma non eſt:ſi conditio apponatur.

e **Um heres.** Si pater ē furioſus fili⁹ poteſt adire ⁊ ſibi q̄rere ſine iuſſu.h.d.[i] ⁊ hic eſt ſingularis caſus.ℂ Op.ſ̄.e.l.ſi qs mihi bona.§.iuſſus.So.fallit h̄ propter p̄ris fauorē.

f ℂ Idone⁹.ſꝫ qn̄ papa mādat ad iſtātiā alicui⁹ ꝙ ſe iſormet de aliquo ⁊ ſi repiꝉ ita eſſe vt fuit narratuꝫ ſic faciat talis cōmiſſari⁹ nō poteſt ꝓcedere ad executioneꝫ niſi ſeruata forma ⁊ hita diligēti iqſitiōe ſup his de qb⁹ papa voluit ꝙ ſe iformaret et debēt vocari hij q poſſent ex h̄ ledi.ar.l.fi.C.ſi p viꝫ vel alio mō ⁊ no.in cle.vnica de of.dele.⁊ ꝑ ſede.d̄ ſe.cōſ.lxx.⁊ p old.ꝯſ.ziii. vbi dic ꝙ ſi papa mādat ꝙ de idoneitate ꝑſone ſolerter iqrat ⁊ ſi eum idoneū repierit prouideat ꝙ hꝫ neceſſe aīa ſuā ꝓuiſionē igrere.ar.l.cū hi.§.ꝑtor.ſ̄.d̄ trāſac.⁊.l.magis puto.§.ſi eo aliēnū.d̄ re.co.⁊ hoc ꝑp forma mādati q eſt ſuāda.c.cū dilecta.d̄ reſcrip.vnd̄ ſubdit pau.d̄ ca.h̄ ſꝫ oldr.nō alleget ꝙ cautela ē ꝙ cōmiſſari⁹ pnūciet ⁊ declaret ſe iformationē habuiſſe ⁊ ita repiſſe.⁊ ꝙ de hoc appareāt acta notarij:alias n̄ ſtareꝉ ſimplicib⁹ v̄bis ei⁹ arg.c.qn̄ ꝯ falſam.de ꝓbati.⁊ ꝙ no.glo.i cle.cuꝫ ei quē de cōceſ.preben.

g ℂ Fili⁹ an valeat.vide bal.i.l.ii.i.ii.col.C.quando prouo.

h ℂ Sꝫ ⁊ ſi qſ vid̄ bar.i.l.ā ꝯditōalio.ſ̄.de auc.tu.

i e Um heres.b.vid̄ bar.i .d.l.ꝑſ.ĩ.d.

¶ Op. ꝙ filius nõ poſſit manumittere: qa patri acqrit: vt. l. placet. ĩ. e. So. qdã ꝙ ħ manumittit vt curator: qđ glo. reprehẽdit ꝑ. l. ſuũ. ĩ. de manu. vñ alij dicũt ꝙ ħ manumittit ex ꝓuilegio patris: tñ ſuus eſt ħ. ⁊ ħ ſo. videt ꝯtra lrãm q̃ dicit ꝙ hẽat pinde acſi pr̃ſa. adiuiſſet. Dic ergo ꝙ ħ eſt caſus ſpãlis in quo filius non acquirit patri. ad idem. l. impator. ĩ. ad tre. ¶ Op. ad hoc de. l. antiſtius. §. ſi. ĩ. e. So. ibi filius iuſſu curatoris patris adiuit: ideo acquiritur patri. hic ſecus.

Qui ex parte. Nõ expectat cõditio cuius euentus nihil operat. h. d. ¶ Op. ĩ. l. pri. So. vt ibi glo. ſignat ħ q̃dã ꝯtraria ⁊ nõ ſoluit. tolle ſolutiões. Dicit glo. l. pecuniam. ad has duas rñ. vt no. in. d. l. iul. Dicit Dy. ad. l. huiuſmodi. dic ꝙ ibi expectatio põt impedire trãſmiſſionẽ. ⁊ ideo expectatio aliquid operat hic non. Ad. l. ſi calendis rñ. ibi expectatio affert debitori cõmodum dilationis: hic expectare nihil operatur. Non ob. l. aliquando. ſ. ad vell. quia ibi reprobatur tota obligationis ſubſtantia: vt. l. ſi mulier contra ſena. §. ſi. e. ti. ad vell. ſm Dy.

a Vl ex q duab⁹ Iſtũ tex. hic fac ſing. bal. ⁊ ãg. ⁊ imo. ⁊ eſt limitatio ad. §. et qd ſi tñ. i. l. gallus. ſ. de li. ⁊ poſtbu. e. l. ſi. de inſti. ⁊ ſubſti.

q **Ui ex duabus.** [a]Et heredi heredis acquirit pro ꝑte portio in conditionis euentũ. h. d. Cõtra: imo ſtatim pertinuit ad ipſum adeuntẽ: vt. ſ. l. pri. in ſi. hoc eſt forte cõtra. So. dicunt quidaz: vt Ray. ⁊ Azo ꝙ ħ in ꝑtem ꝯditionalem habuit ſubſtitutũ. vide glo. hoc non videt verũ: quia inſtituto herede decedente ante ꝯditionis euentũ ad heredẽ eius de illa portione nihil ꝑtinet etiã ꝯditione exiſtẽte: vt. l. ſi. in prin. de vul. ⁊ pupil. ⁊ l. liber homo. §. ſi ita. ſcđo rñſo. ſ. de here. inſti. niſi dicas ſubſtitutum repudiaſſe vel expreſſe dictũ fuiſſe per reſtitutionẽ ꝙ nõ admitteret niſi in ꝯditionis defectũ. vnde ipſi idez Rog. ⁊ Azo dixerũt aliter: videlz ꝙ ħ habebat cõiunctũ. ħ nõ videt bona quia dimidia illius ꝑtis delate ſub ꝯditione ſtatim eſſet ſui adeuntis: alia dimidia nõ tranſiret ad heredẽ primo herede mortuo ante exiſtẽtiaz ꝯditionis: vt. d. l. liber homo. §. ſi ita. ¶ Unde Roge. ſubaudit maxime: ⁊ hec eſt bona lec. [b]vel clarius ꝯditione facta ſtatim hz locuz iure accreſcendi: ſed illam ꝑtem exiſtente ꝯditione habet iure inſtitutionis. ⁊ ſi dicas quõ inſtitutio cõditionalis tranſit ad heredẽ. Rñ. ſpeciale eſt ħ in inſtitutione partis: quando non habet ſubſtitutum vel coniunctum. tranſit enim ad heredem ſicut ius accreſcendi. Idem tenet ſe. glo. quã tene menti. ⁊ dicam. ĩ. e. l. patri.

b ¶ Bõa lec. vide pau. de ca. hic.

Qui ſemel. Portio deficiẽs accreſcit coheredi inuito. h. d. ¶ Oppo. de. l. cum hereditate. ĩ. eo. titulo. So. intellige niſi vellet dimittere.

Ex. l. ſequenti.

¶ Statutũ loquẽs de dñio alicuius rei nõ hz locum i herede qui fuit dñs ficte hereditatis. ⁊ an hec fictio ſemper locum habeat.

b **Eres.** Hr̃ditatis aditio retrotrahit ad tp̃s mortis. h. d. ¶ Quero vtrũ hoc ſit ſm ꝟitatem vel ſm fictionẽ. Glo. dicit ꝙ ſm fictionẽ ⁊ bene: ⁊ ſm hoc ſi ſtatutum loquit de dñio alicuius rei nõ haberet locũ in herede qui fuit dñs ficte hereditatis iacentis. Tex. eſt cũ glo. in. l. iij. §. hec ꝟba. ſ. ð ne. ge. ¶ Quero vtrũ ſemp ħ fictio habeat locũ. Glo. dicit ꝙ nõ. ita dicit regula oĩa fere. ĩ. de regu. iur. ⁊ alle. ħ aliquos caſus. Dic q̃dam ſunt caſus in q̃bus requirit veritas: ⁊ tunc illa fictio nõ attendit: vt. d. l. iij. §. hec verba. ſic loquit. l. hereditarie. ĩ. de fur. ⁊ totus ti. de cri. expil. here. cũ enim furtũ ſit ꝯtractatio rei aliene ⁊c̃. requirit ꝙ res ſit aliena in ꝟitate qđ non eſt in hereditate iacente ⁊c̃. qñqz licet illa fictio ſufficeret: tñ nõ põt habere locũ: nam vt ħ. l. locuz habeat requirunt duo extrema habilia ſicut in qualibet fictione trãſlatiua: vt. l. ſciendũ. ⁊ l. deniqz. ſ. ex qui. cau. ma. ⁊ l. huic ſcripture. C. ad. l. acquil. ⁊ l. quotiẽs. ĩ. de noua. l. eũ qui. §. ſi. ĩ. de ꝟ. obli. ita ſunt ħ q̃dam que extinguunt morte defuncti: ⁊ ideo cum nõ reperiant tpe aditionis nõ poſſunt ad heredẽ ꝑtinere: quia vltimuz extremũ deficit: vt no. in. l. heres in omne. ſ. eo. quedã non erant tpe mortis nec potuerunt incohari iacẽte hereditate vt acq̃ſitio vſufructus: vt. l. vſufructus. de ſtip. ſer. vel vſucapio: vt. l. vſucapio. ⁊ l. ceptaz. de vſuca. ⁊ in iſtis ſimiliter hec fictio non habet locum. ⁊ ad iſtam reducuntur omnes caſus poſiti in glo.

Ex. l. ſequenti.

¶ Quãdo ꝑꝑ vnũ abſtinẽtẽ ille q adiuit poſſit ex toto recedere. Et quo iure deferat hec aditio ⁊ cui det cõditio huius. l. ⁊ an ſi filia que adiuit pro ꝑte ꝯtingente hereditatẽ matris deceſſit remanẽte filio ex viro ſuo. an filius poſſit repudiare ex ꝑſona mr̃is ⁊ habere ex ꝑſona ſua vt excludat auũ maternũ. ⁊ an hec. l. hẽret locũ hodie ſi heres inuentariũ nõ ꝯficeret. ⁊ an ſi ſint legatarij nõ creditores an hẽat locũ hec. l. Et qd ſi nõ ſunt in hereditate nec creditores nec legatarij: ſed alie implicationes que requirant laborẽ animi ⁊ perſone.

c **Um hereditate.** [c]Propter vnũ abſtinẽtẽ põt alius qui adierat a toto recedere: niſi creditores euz propter abſtinentis voluerũt moleſtare: idẽ de hr̃de eius. h. d. cũ. l. ſe. ⁊ ẽ valde ſingularis. l. Ibi duz dicit tex. portiõe. tũc ille q adiuit nõ poterit a toto recedere: qa ⁊c̃. vt ſequit in tex. Ibi cuz dicit tex. deberẽt. dic vt ipm cui accreuit nõ ꝯueniant vltra vires illius portiõis. Ibi cũ dicit tex. dent. hr̃s ergo eſt in totũ nõ tñ tenet pro illa portiõe vltra vires illius portiõis. ¶ No. ꝙ poſſum per aliũ: qđ nõ poſſuz ꝑ me. ¶ Op. glo. ſz nõ ſol. dic ergo ibi in ſuitute: ſz hoc accidit ħ ꝑꝑ inopinatũ caſuz: q̃ rõ ibi ceſſat. Ibi cũ dicit gl. l. pe. imo eſt. l. añpe. ⁊ ꝯcor. qđ itellige vt ibi in glo. ad. l. ſi certaꝝ. §. i. dicit ꝙ ꝯcor. vel eſt ſpãle in milite: ⁊ de hoc ꝑ Dy. ex̃ de regu. iur. c. qđ alicui nõ lz. li. vj. vbi de hoc ꝑ eũ. ¶ Uenio ad ſcđam ꝑtẽ ⁊ ꝑmo reuoco in dubiũ itellectũ tex. gl. legit duob⁹ modis. ſcđam lec. tenent doc. ꝑ. l. ſi minor. ĩ. e. q̃ lec. placet in effectu ꝑ. l. añpe. ĩ. ad tre. ⁊ ꝑ. d. l. ſi certaꝝ. §. i. ſ. ti. i. tamẽ qa expoſitio facit magnã violẽtiã lr̃e: ideo expone tex. vt dixi legẽdo lr̃az: ⁊ recidit in eũdẽ effectũ. ¶ Op. qs nõ põt decedere pro ꝑte teſtatus ⁊ pro ꝑte iteſtat⁹: vt. l. ius nr̃m. ĩ. de re. iur. So. vt dixi legẽdo lr̃az. ¶ Op. de. l. q ex duob⁹ in ſi. ſ. e. So. qdã: aliud i ex̃neo repudiãte: aliud in ſuo. ita tangit ħ ⁊ ibi. Jo. dicit idẽ ⁊ in ex̃neo vt ħ in ꝑma glo. ⁊ eſt gl. mag. qđ tz glo. C. e. l. qdã eulogio. rõ qa ꝑ bñficiũ abſtinẽdi hz ſuus idẽ qđ emancipatus: vt. l. nã nec emãcipatus. ĩ. de le. i. l. pro hr̃de. §. papinianus. ſ. e. ¶ Op. ſ. e. l. ſi duo. So. ibi vnus primo repudiauerat: alius poſtea adiuit: ħ primo adiuit ⁊ ſecuta eſt poſtea repudiatio. ⁊ ſic inopinat⁹ caſus poſtea euenit. ¶ Op. ꝙ ħ electio nõ tribuatur ei: vt. l. ſi minor. ĩ. e. So. ibi fuit abſtẽtus per

c Uz he c reditate. Et hãc. l. taz in ex̃neo q̃z in ſuo limitat bar. in. l. vel teſtamẽto. C. de impube. ꝑ. l. ſi tu ex ꝑte. ĩ eo. ⁊ an iſta. l. hẽat locũ in eo qui eſt inſtitutus ⁊ pupillus ſubſtitutus bar. eſt ſibi ꝯtrarius in. l. ſi. ĩ. e. ⁊ in. l. i. §. his ita. de cadu. tol.

a Neceſſa
n rijs. ſi
filius.& he
res an ſit fū
data intētio
creditoris ꝯ
filium ſtatiȝ
Adde caſum
ſm bal.in.c.
.i.in prin.an
agna. vel fi.
li.⁊ ibi ē tex.
ſing.ſm bal.
ꝙ bñficiū ab
ſtinēdi ē de
iure ciuili ꝯ
quovis bal.
in.l.ſi pater.
na.C.que in
frau.credi.⁊
vide bal.i.l.
.i.de his qui
an.ap.tab.⁊
ꝙ ſit de iure
ciuili tenuit
ſaly. i.l.apō
hoſtes.ſ. de
ſu.⁊ legi.pro
hoc ēt fac.l.
.i.š. ſi vt ſe
ab heredi.
abſti.⁊.l.ſi ꝯ
ſūct.C.de le
gi. heredi.
vbi tractaᷦ
de beneficio
abſtinēdi ſū
pto de iuris
ciuilis ꝓui
ſione.⁊ ex ħ
reſultaret
maxima vti
litas cū du
raret.xxx.an
nis.alias āt
duraret āno
ſȝ tñ videᷦ ꝙ
ſit de iure ꝑ
torio per.l.
iſtā.⁊ qꝛ tex.
.d.l.ſi.alleg.
per bal. i.d.
.l.i.de his q
an.ap.tabu.
nō loquitur
de beneficio
abſtinēdi: ſȝ
de bñficio i
uentarij qđ
daᷦ ēt extra
neis heredi
bꝰ vt ibi pȝ i
.d.l.i.⁊.d.l.
ſi defunctis
recitauit di
ſpoſitionem
iuris ꝑtorij
tñ pōt dici
ꝙ duret.xxx
annis:qꝛ fi
lius vtiᷦ bñ
ficio abſtinē
di dū cōue
niᷦ a credi
toribꝰ here
ditarijs per
viā exceptio
nis ⁊ ſic erit
ꝑpetuū.l.pu
re.§.ſi.de ex
cep.do.⁊ vi
de bal.i c.i.
in princi. an
agna.vel fil.
⁊ in.l.i.ſ.vj.
col.⁊ ſe.⁊ in
.iij.q.C. qñ
nō pe.par.⁊
in.l.q ſe pa
tris.C.vñ li

reſti.in inte.cū iam adiuerat.hic vero nunꝗ adi
uerat.Op.ad hanc ſo.de.l.antepe.ad tre. So.
ibi in fideicōmiſſario qui ſentit cōmodum adire
hereditatis.ideo eius abſtētione grauaᷦ in hoc
ꝙ aut totū retineat vel a toto recedat.So.ꝓce
dens loquiᷦ in herede qui ſe abſtinet per reſtitu
tionē:nō dȝ igiᷦ nocere alteri coheredi qui vult
ſua portione eē ꝯtētus.⁊ ſic reaſſumo. Aut qs ꝑ
mo adiuit:demū ſecuta eſt repudiatio alterius:
aut repudiatio ꝑcedit aditionē ꝑmo caſu aut re
pudiatio ſecuta eſt ipſo iure:aut bñficio ꝑtoris
viui reſtituentis.ſi ipſo iure loquiᷦ ħ.l.ſi bñficio
ꝑtoris viui:aut loquiᷦ in coherede aut in fidei
cōmiſſario.ſcđo cāu.ſ.qñ repudiatio ꝑcedit adi
tionē:aut iſte q poſtea adiuit hoc ſciebat.⁊ loq
tur.l.ſi duo.š.e.aut ignorabat.⁊ hȝ locū ħ.l.ea
dē rōne. ¶ Quero ꝑmo quo iure deferaᷦ ħ adi
tio. Rñ.ꝙ ꝯditiōe ex.l.cuȝ enim ħ iducaᷦ aliqđ
in fauorē alterius ꝓducētis actōeȝ ⁊ exceptōeȝ:
vt.l.ſtatuas.de acqr.re.do. poſſumus ibi dicere
ꝙ ħ expediaᷦ offō iudicis:vt.l.ſi certaꝝ.§.i.cir
ca ſi.ibi duȝ dicit expellēdus ē.⁊c̄.Sȝ certe alius
caſus eſt ab iſto.vñ mihi plus placet ꝙ oriaᷦ cō
ditio ex hac.l.⁊ ēt exceptio vt ſtatī dicā. ¶ Que
ro cui daᷦ iſta ꝯditio. Rñ.heredi i cuius fauorē
facta eſt ħ lex.l.vt fideicōmiſſa.§.iterdū.ſ.de le.
.iij.ergo agit heres ꝯtra creditores:⁊ eos faciet
reuocari:vt deᷦ ipſi ptās a toto recedēdi ꝓpter
portionē obuenientē:tūc ſi creditores impedi
re nolunt pñt dicere ſe ꝯtētos eſſe eius portiōe:
⁊ ꝙ pro reſiduo nō teneᷦ vltra vires huiꝰ por
tionis:vel ſi volūt deferūt illi electionē recedēdi
a toto vel defendēdi pro toto:niſi enim ꝑ credi
tores deferaᷦ electio nō pōt heres hoc facere vt
hac.l.ibi:qa nō pōt heres exonerari niſi deferaᷦ
ꝯditio poſſes ibi ītelligere ꝙ ħ electio deferatur
ipſo iure niſi creditores dicāt ſe velle eē ꝯtētos
eius portione.⁊ tunc erit illa ꝑctica:qa heres ex
pectabat ꝙ creditores eū citēt:⁊ ipſe heres exci
piet ⁊ ꝑꝑ portionē accreſcentē vult a toto rece
dere:creditores replicabūt ꝙ ſūt ꝯtēti ꝙ reſpō
deat pro portiōe ſua:pro alia nō teneaᷦ vltra vi
res hereditarias. Itē aduerte ꝙ ħ nō permittiᷦ
hoc heredi niſi ꝑꝑ creditores.⁊ ſic ſi nulli eēnt
creditores ħ electio non cōmitteretᷦ heredi.niſi
enim creditores ſint ⁊ nolunt moleſtare nō daᷦ
ſibi illa electio:nihilominꝰ vbi nulli creditores
ſunt:qa nec volunt nec pñt moleſtare. Et ħ dixi
in.q.de facto filia adiuit hereditatē matris pro
pte ſibi ꝯtingēte.⁊ ſic pro illa pte acquiſiuit vſu
fructū pr̄i ſuo:deceſſit remanēte filio ex viro ſuo
alia portio deficit nec filius volebat totam repu
diare vt ſic nō hēret eā ex ꝑſona mr̄is:ſȝ pōt hr̄e
ex ꝑſona ſua.⁊ ꝑ hoc excludet auū mr̄nū ab vſu
fructu:certe nō pōt.nā iſte auus nō eſt creditor
hereditarius.nō enim debebat hr̄e a mr̄e:ſȝ a fi
lia ſua.⁊ idē cū nullus ſit creditor hereditarius
heredi nō deferᷦ ħ electio vt ħ. ¶ Quero an ħ
.l.hēat locū hodie ſi heres inuentariū nō cōfice
ret. Puto ꝙ ſic.nā ꝑꝑ omiſſionē inuentarij nō
grauaᷦ niſi in hoc ꝙ teneaᷦ iſolidū.⁊ ꝙ nō poſ
ſet vti bñficio fal.ꝙ aūt ꝑ dat bñficium huius.l.
nō reperiᷦ expreſſuȝ vt in corpore de here.⁊ fal.
.§.ſi ꝟo nō defecerint. ¶ Quero qđ ſi credito
res nō ſunt ſȝ legatarij. Videᷦ ꝙ hēat locuȝ ħ.l.
qa quo ad ipſuȝ heredē legatarij ſūt creditores
vt.l.i.C.de bo.auc.iu.poſ.in cōtra.qa ſm ħ tpa
qs legatarijs nō tenebatur vltra vires heredita
rias:vt.l.i.§.pe.ſ.ad tre.⁊.C.de le.l.ſi vniuerſe.
cū ergo nō probāt aliqđ onus illa.l.non ꝓuide
bat.hodie forte ſecus.nā teneᷦ iſolidū ⁊ vltra

vires hereditarias.poſſet dici hāc.l.locū hr̄e.ni
ſi diceres ꝙ inſolidū teneᷦ ꝑꝑ delictū ſuū:qa in
uentariuȝ nō fecit.ergo ⁊c̄.Sed poſſes rñdere:
qa hoc delictū nō reſpexit portionē alterius.er
go nō dȝ amittere bñficiū huius.l.qđ ē pro illa:
vt.l.reſcriptuȝ.ſ.de his qui.vt indig. ¶ Quero
qđ ſi nō ſunt nec creditores nec legatarij:ſȝ ſūt
in hereditate alie implicatiōes que forte reqrūt
laborē animi ⁊ ꝑſone. Puto ꝙ ꝑꝑ hoc nō defe
raᷦ ei ħ electio.ſolū enim ꝑꝑ creditores deferᷦ
vt ħ pȝ.⁊ no.in iſta.l.cū hereditatis.ꝙ ꝗuis qs
hēat coheredē:tñ ſuus heres dr̄ vt ibi ſiue ſuo ſi
ue extraneo. Nec ob.ſ.ad treb.l.apud iul.§.idem
iul.qa veꝝ eſt ꝙ deſinit eē ſuus heres ꝗtum ad
ea que ex teſtō depēdēt:ſȝ illud poſſet abſtinere
vel nō depēdet ex teſtō.ad hoc.l.pro herede.§.
papinianus.š.e.⁊.l.ij.C.e.facit.l.ex parte.ſ.co.
dixi in.l.ſi filius.de vul.⁊ pupil.ſubſti.

Ex.l.ſequenti.

¶ An fundata ſit intentio creditoꝝ ꝯtra filium
niſi filius probet ſe abſtinuiſſe.

n **Neceſſarius.** *Suus habet a ꝑtore benefi
ciū abſtinēdi ſi ſe ſolēniter nō imiſcuit.
ſȝ ſi ſolēniter imiſcuit tunc ſecꝰs niſi reſtituaᷦ vt
minor.neceſſarius ꝟo heres nullo mō abſtinere
ſe pōt.h.d. ¶ Quero vtrū fūdata ſit intētio cre
ditoꝝ ꝯtra filiū.niſi filius probet ſe abſtinuiſſe.
Quidā dicūt ꝙ ſic. Glo.ē ꝯ hoc.⁊ in.l.i..C.ſi vt
ſe ab he.abſti.⁊ ibi moderni vacillant. ꝟitas eſt
iſta ꝙ vtraqȝ opinio pōt ſuſtineri.nā filius q ve
nit de iure ciuili eſt heres noīe ⁊ effectu:vt ħ.⁊
in.§.ſui.inſti.de here.qua.⁊ dif.⁊.ſ.ti.ij.l.i.§.q
ſūt in ptāte.⁊.ſ.de ꝯdi.⁊ de.l.ꝯditionibꝰ.⁊.l.iij.
.š.de ꝯdi.fur.C.de cur.fu.l.ſi.§.i.š.e.l.more.ſe
cūdo rñſo.⁊ ideo creditoribꝰ teneᷦ ⁊ illo onere
nō eximiᷦ filius niſi vellet ſe abſtinere vt ħ dicit
tex.⁊ i.d.§.ſui.oȝ ergo ꝙ filij volūtas declareᷦ:
vt.l.ſi ita legatum.§.illi ſi volet.ſ.de leg.i.⁊ hoc
mō ꝓcedet opinio antiquoꝝ.Sȝ pone ꝙ credi
tor egit ꝯtra filiū ⁊ filius in nulla pte iudicij fecit
aliquē actū ꝑ quē videat ſe immiſcere:vel forte
fuit ꝯtumax:⁊ ſic de eius volūtate nihil apparet
poterit ne ꝯdēnari qſi creditoꝝ intētio ſit fūda
ta. Videᷦ ꝙ ſic ꝑ ea q̄ dicta ſūt:qa teneᷦ niſi ap
pareat volūtas ꝯtraria.ꝯtrariū ē verū.ſicut eniȝ
ille q obligatus eſt pure:⁊ obligatio illa ſperaᷦ
nouari in ꝯditiōis euētū nō pōt interiȝ ꝯueniri:
vt.l.pecuniā.š.ſi cer.pe.ita iſte filius:lȝ ſit obli
gatus:qa ſperaᷦ tolli iſta obligatio in ꝯditionis
euētū.ſȝ ſi voluerit abſtinere interim ꝯueniri nō
pōt nec hȝ neceſſe hoc opponere:qa ius iducit
hoc:qa id qđ eſt veꝝ a iure inductū nō eſt neceſ
ſe exprimi ꝑ hoīem.⁊ ħ eſt caſus ꝑ.l.i.C.ſi vt ſe
ab he.abſti.ibi fides ꝟitatis ꝟborū adminicula
nō deſiderat:⁊ idē in.l.ea qdē.š.e.facit.l.q ſub
ꝯditiōe in ſi.de ꝯdi.inſti.⁊ hoc mō vera eſt opi.
glo.que dicit ꝙ interim nō eſt heres ꝗtū ad cō
modū vel incōmodū:qa nō pōt vt heres ꝯueni
ri:⁊ eodē mō ꝓcedit ſequēs opi.poſita ħ in glo.
dū dicit teneᷦ.i.teneri vr̄ ꝑma facie:qa ꝟe teneᷦ:
lȝ nō effectualr̄ vt dixi.dices tu gl.iſta q̄ dicit euȝ
nō eē heredē ꝗtū ad cōmodū ꝯtradicit ei qđ di
xi in.l.filius.⁊.l.iulianus.š.e.⁊ ꝯtra tex.in.l.ſi fi
lius qui pr̄i.de vul.⁊ pupil. Rñ.quoddā eſt cō
modum ex ipſa hereditate ꝓueniens:quod nō
pōt ab incōmodo ſeparari vt debita ⁊ credita
hereditaria:⁊ in iſtis procedit quod dicit glo.
quedam ſunt cōmoda nō ex ipſa hereditate vt
ꝙ ꝯfirmentur tab.pupil.⁊ tutele dationes:⁊ in
iſtis operatur exiſtentia ſuis heredis etiam poſt

he.l.vi.col.
⁊ ꝙ ſit de iu
re ciuili vi
deᷦ ꝓbari in
.l.i.in ꝑn.ſ.
de colla.do.
ſed ꝙ ſit de
iure ꝑtorio
oñdo.nā ius
ciuile bene
poteſt facere
quē eē here
deȝ.auc̄.hic
amplius.C.
de fideicō.⁊
no.in.l.i ſub
ſtituti.ff.de
vul.⁊ pupil.
ius ꝑtorium
nō.l.⁊ ſi fine
.§.ſed quod
pap.de mi.
no.vñ ſi eēt
de iure ciui
li ſeqreᷦ ꝙ fi
lio abſtinēte
nunꝗ ex po
tentia ſuita
tis cōfirma
renᷦ tabule
pupillares ⁊
alij effectus
ſuitatis non
reſultarēt q
idē operanᷦ
ꝙ aditio he
reditatis cō
tra.l.filius q
ſe paterna.⁊
.l.ſi pupilꝰ
.š.e.⁊.l.ſi fi
lius q patri.
de vulga.et
pupil.ꝑ hoc
etiam fac.§.
ſed his ꝑmi
ſit ꝑtor.ibi.
de here.qua
li.⁊ differē.

abſtẽſionẽ: ut in cõtrariis. ¶ Op. d. l. cũ q̃ſi. §. ſʒ ⁊ ſi qs de fideicõ. li. So. ibi ſpãle i libertate. ⁊ de hac exiſtẽtia ſui heredis dixi in. l. ſi fili⁹ qui pñ. de vul. ⁊ pu. ſubſti. ¶ Op. d. l. ait ptor. §. nõ ſolũ. ß. d mino. So. ut i glo.

e **Ex parte heres.** Su⁹ lʒ hẽat coheredẽ extraneũ ꝓ ſua pte ẽ neceſſarius: niſi ſub ꝯditione fuerit iſtitutus. h. d. Ro. ꝙ i ſũmario dixi. ſimile in ſuo ⁊ neceſſario dixi. ß. e. l. cum hereditate.

Ex. l. ſequenti.

¶ Quãdo ius accreſcẽdi habeat locũ i diuerſis hereditatib⁹ ⁊ qñ locũ hẽat poſt aditã hereditatẽ. ⁊ an hec. l. hẽat locũ ſiue pupillus adiuit ſiue non.

q **Vi patri heres.** Nõ eſt alibi iſta. l. q̃ ẽ noua ⁊ ſingularis ⁊ nõ hʒ parẽ ⁊ cõcordãtiam. ⁊ . h. d. Jus accreſcẽdi trãſit ad heredẽ: ⁊ ſi ẽ unitũ cum pupillari ſubſtõne trahiẽ ad ea vt hẽat locũ poſt aditã hereditatẽ. ⁊ trahaẽ ad bona ĩpuberis. h. d. ⁊ pmo ponit dictũ. ƀo declarat illd hr̃e locũ i herede heredis. ƀa ibi: ꝙ ſic. ¶ Quero añ oĩa qd vult dicere tex. nã ſi ipm ⁊c̃. Rñ. hereditatis pr̃ne aditio obligat heredẽ: ut cogaẽ hr̃e pupillarẽ: ſʒ obligatiões trãſeũt i heredes. ergo heredes heredis hr̃e cogũtur. ¶ Opp. ß. e. l. q̃ſitũ . §. ſi. Sol. ibi nõ adiuit paternã. ¶ Op. de. l. ſi filius q pñ. i prin. ß. de vul. ⁊ pu. So. ut ibi. ¶ Uenio ad glo. magnã. ⁊ op. ius ſubſtõnis pupillaris nõ trãſmittiẽ ad heredes: ut. l. q liberis. §. ſi. de vul. ⁊ pu. ⁊. l. ſʒ ſi plures i prin. e. ti. So. dic̃ Ro. hic fuit ꝓpriũ nomẽ ſubſtituti expſſum: ibi appellatiuũ. glo. nõ dãnat hãc ſo. tñ hec ſo. ẽ falſa. pmo ꝯ tex. i. l. q hẽbat. ß. de vul. ⁊ pu. ƀo ꝯ rõnẽ. magis eñi trãſmittiẽ qd relictũ ẽ ſub noĩe appellatiuo heredis q̃ ſub noĩe ꝓpo: ut. l. cũ ita. de cõdi. ⁊ de. Uñ glo. ſol. ƀo mõ ꝙ hic nõ uẽit p ius ſubſtõnis ſʒ per ius accreſcẽdi: ⁊ hec ỽa ut ſtatĩ dicã. Tertij dicũt ꝙ ħ loqtur qñ pupillus adiuit i cõtrario ſec⁹ inuit ꝙ indiſtĩcte qñ pupillus adiuit: ut tũc ius ſubſtitutiõis tranſmittaẽ ad heredẽ qd ẽ cõtra caſũ. l. q hẽbat. ß. de vul. ⁊ pu. ⁊ ꝯ. l. i. §. i nouiſſimo. d cadu. tol. tene ergo p̃cedentẽ ſo. ꝙ hic uenit p ius accreſcẽdi: ut ꝓbat tex. ibi accreſcẽdi iure ⁊c̃. ¶ Sʒ ex̃ gl. op. ius accreſcẽdi nõ hʒ locũ i diuerſis hereditatib⁹ ſiue d̃feraẽ ex diuerſis teſtamẽtis ſiue ex uno: ut. l. ſi ſub cõditiõe. ß. q. mo. vſufr. amit. ⁊. l. ſi duob⁹. ß. ti. i. ⁊. l. ij. C. de re mi. ⁊ qd ibi no. Rñ. verũ ẽ in iure accreſcẽdi ſimplici ut i cõtrarijs. ſʒ ſi ẽ unitũ cũ pupillari ſubſtõne trahiẽ ad ea ut porrigaẽ ad bona ĩpuberis. hic ẽ caſus ſingularis. ꝓ hoc facit. l. ſi duob⁹ i prin. ß. e. cũ glo. ⁊ qd ibi no. i ultia ſo.[a] Jtẽ contra ius accreſcẽdi nõ hʒ locũ poſt aditã hereditatẽ i ꝓprietate ut. l. i. i ſi. ß. de uſufr. ac. ſʒ hic fili⁹ adiuit hereditatẽ paternã. ergo nõ hʒ locũ. Rñ. illud i iuẽ accreſcẽdi ſimplici: ſʒ ſi ẽ unitũ cũ ſubſtõne pupillari trahiẽ ad ea: ut habeat locũ ⁊ poſt aditã hereditatẽ: ⁊ hoc ẽ ſingularẽ hic. qd ergo dicim⁹ ius accreſcẽdi trãſit ad heredes hoc ẽ de iure cõi: ut. l. hec ſcriptura. d cõdi. ⁊ de. ⁊. l. ſi ex pluribus. de ſuis ⁊ legi. ⁊. l. i. §. is ita. de cadu. tol. ſʒ ꝙ trahaẽ ad bona ĩpuberis: ⁊ ꝙ hẽat locũ p⁹ aditã hereditatẽ ẽ hic ſingulare ꝓpter unionẽ quã hʒ cuʒ ſubſtõne pupillari. Dicit tñ gl. ⁊ bñ ꝙ illd ẽ uerũ cũ alij iure ſubſtitutiõis admitti nõ poſſunt: qa nõ erãt uel erãt excluſi. nã ſi eẽt ius ſubſtõnis p̃ferẽ iuri accreſ. alle. glo. d he. ⁊ ſal. §. ſi ỽo. de vul. ⁊ pu. l. q habebat. meli⁹ ꝓbaẽ i. l. . ij. §. ſi duo. ĵ. de bo. poſ. ƀm ta.[b] ¶ Op. de. l. ſi ex pluribus⁹. in ſi. de ſuis ⁊ legit. So. glo. ibi i vulgari hic i pupillari. Certe hic nõ loqtur i ſpẽ ſubſtõnis pupillaris tm̃: ut dixi. imo tʒ i iure accreſcẽdi. Alij ꝙ hic ſu⁹ fuit ſubſtitut⁹ ibi extrane⁹. nec hoc placet. nã tex. dic̃ hic ꝙ ſubſtitutũ obligat aditio nõ ꝙ ſu⁹ fuerit. Alij dicũt ꝙ ħ erat ſubſtitutus q adiuit i parte i qua erat iſtitut⁹: ſʒ ibi ſubſtitutus: ſʒ iſta ſo. nõ ẽ bona. pmo qa cõtra tex. l. i. ƀo ꝯ . l. ſʒ ſi plures. de vul. ⁊ pu. ubi hr̃s iſtitutus nõ trãſmittit ius pupillaris ſubſtõnis. Dic ergo ꝙ ibi i iure ſubſtitutiõis. hic i iure accreſ. qd trãſmittiẽ: ⁊ ſic cõcordat cũ . l. ¶ Op. de. l. totiẽs. ĵ. e. ſo. ut ibi. ¶ Quero an hec. l. locũ habeat ſiue pupillus adiuit ſiue nõ. Glo. in ſi. dicit nõ curãdũ de hoc. cõtrariũ no. i. l. totiẽs. ĵ. e. ⁊. C. d ca. tol. §. ſinaũt ſub cõditiõe. ⁊ illd vr̃ uerius. Si eñi pupillus nõ adiuiſſet paternã hereditatẽ ius accreſcendi nõ eẽt unitũ cũ pu. ſubſti. imo diuerſa reſpicerẽt: qa iuſ accre. hereditatẽ paternã: ius ſubſtõnis hereditatẽ pupillarẽ. Sʒ tũc iſtaẽ qa rõ tex. ẽ vniformis ſiue pupilluſ adiuit ſiue nõ. cũ eñi ſubſtitutus adit pr̃naʒ ẽ obligat⁹ hr̃e pupillarẽ ſiue pupillus adiuit ſiue nõ: ⁊ ita loqtur pma glo. hic poſita ⁊ bñ. ergo iſta obligatio ad heredẽ trãſibit. Rñ. qñ ſubſtõ nõ eẽt unita cũ iure accreſcendi nõ trãſiret ad heredẽ: qa ẽ pſonalis obligatio: ſʒ qñ ẽ unita cũ iure accreſcẽdi: tũc trãſit ad heredẽ qa ius accreſcẽdi nõ extinguiẽ cũ pſona: ⁊ hoc ẽ qd dicit tex. hic cõiũgi cũ paterna hereditate: ⁊ ex hoc ꝙ ponim⁹ ħ pupillũ adiuiſſe apparet ꝙ nõ põt ſuccedi ex vulgari tacita uel expſſa. nõ habẽtur hic alia.

f **Jllum.** Jnſtitutus q adit ab inteſtato vr̃ repudiaẽ ex teſtõ: ⁊ fac̃ locũ ſubſtituto. h. d. ¶ Op. ꝙ nõ ſit neceſſe ꝙ ꝓbetur ꝙ fuit ſane mẽtis cũ p̃ſumaẽ niſi ꝓbeẽ cõtrariũ: ut . l. nec codicillos. C. de codi. So. glo. ꝙ ꝓbaẽ eoipo ꝙ ꝯtrariũ nõ ꝓbaẽ. ¶ Op. de. l. nec is. §. hr̃s. ß. e. ⁊. l. mr̃ de inof. teſ. So. gl. hic ſciebat ſibi hereditatẽ eẽ delatã alias ſec⁹ ut i cõtrarijs. iſta ẽ ỽa. ⁊ ſi dicas imo ignorabat qa putabat matrẽ demẽtẽ fuiſſe: ut dr̃ i tex. Rñ. p̃ſũptio ẽ ꝙ ſciuerit ỽitatẽ eo ꝙ filius: ut. l. octaui. unde cog. uñ illis ſuis ỽbis qb⁹ dixit pr̃eʒ demẽtẽ nõ crediẽ: ſʒ ſi ỽe erraret i facto credẽs eũ demẽtẽ fuiſſe: tũc repudiaſſe nõ vr̃: ut hic i cõtrarijs. Alij dicũt ꝙ hic errabat i iure: q̃ ſo. nõ ẽ ỽa p tex. q dicit tãq̃ pr̃ demens fuerit. uñ expſſe loqtur ꝙ i facto errabat nõ i iure. qd aũt ſi in iure errabat: dicã i. l. clodius. ĵ. e. nõ habetis hic alia.

s **J minor.** Portio abſtinẽtis ſe p reſtõnẽ nõ accreſcit coheredi iuito. h. d. ¶ Op. ß. e. l. cũ hr̃di. dic ut ibi.

a **Atiſtius.** Qui iplet ꝯditionẽ nõ vr̃ adiẽ niſi expſſe hoc aĩo fecerit. h. d. ¶ Op. d. l. iã dubitari. d he. iſti. So. diſtigue: ut ibi: ⁊. l. i. §. ſi parẽdi. ß. d cõdi. ob cau. ⁊. l. ſi qs ita. de cõdi. ⁊ de. ¶ Op. ꝙ nõ ualeat iſta cõditio ſi iurauerit: ut. l. q̃ ſub cõditiõe. de cõdi. iſti. So. ut glo: qa ibi de iuramẽto de futuro: hic de p̃terito. ⁊ de hoc habuiſtis in. l. ſi quis ita. ĵ. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ de cõdi. ob. cau. l. i. ⁊. l. iã dubitari. ß. de here. iſti. Querit Dy. an ille q agit querela i effectu uideaẽ eẽ heres eoipo ꝙ obtinet. Glo. format iſtã. q. i. l. quẽadmodũ. ß. d inof. teſ. dicam in. l. cum quidam.

Si ſeruus. Si dominus ſui mutaẽ: nou⁹ iuſſus reqriẽ. h. d.

Jn libris. Furioſus nõ acqrit uolũtate ſua ſed uolũtate. l. uel alteri⁹ cũ iuſſu curatoris. ¶ Op. d. l. cũ heres iſtitutus. ß. e. ſol. ſi fili⁹ adiẽ ſua ſpõte ſine iuſſu curatoris acquirat ſibi non patri: ſi cum iuſſu curatoris: tunc acquirit patri: ut hic. tene menti.

s **Seruus.** Seruus pluriũ põt partem uni acquirere ⁊ partem ſibi ſi fuerit manumiſſus. h. d. ¶ Op. ꝙ adeũdo ptẽ uideẽ adire totũ ab initio: ut. l. i. ⁊. ij. ß. e. So. iuriſcõſultus ſoluit in. l. cũ ſolus ſeruus. ĵ. e.

s **J ſeruus.** Seru⁹ pluriũ põt oĩbus neceſſarius exiſtere. h. d. ¶ Op. ſuus cõis nõ põt iſtitui heres neceſſarius ab vno ex dominis: ut. l. ſʒ ſi ſub cõditiõe. §. ſeruũ cõem. ß. de here. inſti. ⁊ iſti. de dona. §. ſi. So. ƀm iura . ff. debetis intelligere ꝙ oẽs dñi ſimul deceſſerunt: ut . l. duo ſocij. de here. inſti. uel omniũ hereditas p̃uenit

a q Vi patri. vlt. ſo. pro hac ſol. facit qd in ſimili dixit bar. i. l. . iiij. §. cato. in. iiij. oppo. pri. ubi allegat iſtã. l. de ỽb. obli.

b ¶ Secũduʒ tab. Et in. l. . iij. alias. ii. . ß. de iniuſt. teſt. ƀo rñſo. ⁊ no. bar. i. l. re cõiũcti. ỽ. ſʒ circa hoc moueo tale dubium. de leg. iii.

a Uādiu. q ultimā gl. Adde bal. in. d. l. fin. §. ſinaūt aliqs .C. d iure d/li. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. i ru. .C. d ſucceſ. edic. i. i. col. ⁊ oino vide no. p imol. i .l. ſi qs inſti. tuaſ. i. iiii. et .iii. col. ſ. de heredi. iſti.

b ¶ Dari di. latio utrū pē dēte dilatiōe poſſit alia di latio dari. ad de bar. i. l. ij. i vl. dicto. ſ. de re iudi.

c ¶ Quero. bar. cōſuluit ſup hoc cōſi. icip. quidam noie tici⁹ ha bēs filiū ⁊c. ADDE ꝙ pau. de ca. ⁊ illa ſeqtur et dicit bal. hāc deciſionē val de cōmēda re. idē fac an ge. q dicit ſe cōſuluiſſe flo rētie. ⁊ pau. de ca. ſe con ſuluiſſe vicē tie de quo vi de ei⁹ cōſilio .cccli.

ad unū. hodie aūt ꝓcedit ſine dubio ꝙ pōt ſeru⁹ cōis iſtitui ab uno ex ſocijs: ut. l. i. C. de cō. ſer. manumiſ.

s **Eruus.** Ex cōiunctione legali i hereditate locus ē iure accreſcēdi. h. d. ⁊ ē no. l. i legato ꝓprietatis: ſecus i uſufructu. idē i glo. uide eā ⁊ uide quod dicā in. l. ꝓxi. ¶ Op. de. l. ⁊ ꝑculo. j. de le. ij. ubi nō eſt locus iuri accreſcēdi. So. id i legato ſecūdo hic i hereditate: ⁊ ē rōne qs decedat ꝑ pte teſtat⁹: qđ in legatis ceſſat: ⁊ uide qđ per me no. i. d. l. ⁊ ꝑculo. ¶ Sꝫ cōtra hoc op. de. l. .i. §. i. ſ. de uſufruc. accre. So. illud ē uerū i uſufructu: aliud i legato ꝓprietatis. ⁊ tene menti iſtam glo. ⁊ no. ⁊ ſigna eam. Ex. l. ſequenti.

¶ An ſi heres iſtitutus iſolidū decedat ifra ānū ⁊ trāſmittat ius deliberandi ad plures heredes: an poterūt adire ſeparatim.

c **Am ſolus ſeruus.** Seru⁹ pluriū pōt ſeparatim adire ꝓpter ſepationē q̄ a. l. inducif: lꝫ nō a teſtāte. h. d. p hoc appet ſolutū cōtrariuꝫ qđ feci in. l. ſeru⁹ duorū. ſ. e. ¶ Quero heres iſtitutus iſolidū deceſſit ifra annū: ⁊ trāſmiſit ius deliberādi ad plures heredes: utrū habebūt neceſſe oēs adire ſimul an poterit qlibꝫ ſepatim: ut h. lꝫ. n. i pſona moriētis id ius nō eēt diuiſum tn̄ pſona heredis p. l. diuidif ſicut cetera iura hereditaria: ⁊ poterūt ſeparati adire utilitatis cā ne alterius feſtinātia alteri noceat: ut h. ⁊. l. legatari⁹. in prin. ſ. ti. i. ⁊ alijs poſtea repudiātib⁹ uel excluſis erit locus iuri accreſcēdi i hereditate: ut. ſ. e. l. ꝓxi. Ex. l. ſequenti.

¶ Quādo ille q nō repudiat uel nō adit ifra terminuꝫ uideaſ adire ⁊ q̄liter debet practicari hec. l. ⁊ qui ſint q poſſint petere ut terminus ſtatuaſ heredi ⁊ q̄liter ſubſtituto termin⁹ ſtatuaſ. ⁊ electis trib⁹ poteſtatib⁹ terre un⁹ poſt aliū ⁊ ſecūdus decedat deliberāte p̄mo ꝙ tertius admittif. ⁊ an ſi taſtator filiū heredem iſtituit ⁊ ei pupillariter ſubſtituit ticiū ⁊ quādocūqꝫ deceſſerit ticius ſine liberis ei ſubſtituit ſemproniū. Si ticius ante pupillum moriatur ⁊ deinde pupillus an ſempronius admittetur.

q **Uandiu.** Sequētes in gradu nō admittuntur niſi p̄mis excluſis. iō primis ſtatuif tēpus ad adeundū ultra qđ nō audiūtur. h. d. ¶ No. ꝙ quādiu ē locus gradui p̄cedēti nō uenif ad ſequentē. ¶ Itē no. ꝙ tranſactio tpe hereditatis hꝫ ꝓ repudiata. ¶ Opp. de. l. ſi. eē de vul. ⁊ pu. So. ut ibi: qa ibi eſt locus i portiōe repudiata. ¶ Op. de. l. ſi quis ita. ſ. de here. iſti. nō eſt cōtra vt ibi pꝫ. ¶ Op. de. l. ait p̄tor. §. ſꝫ qđ papinian⁹. ſ. de mino. So. glo. no. quādiu inſtitutus pōt admitti de iure cōi nō ē loc⁹ ſubſtituto: ſecus ſi d iure ſpāli p reſtitutionē: ut ibi. Idē ſi reſtitutio ꝯcederef ipo iure ſine remedio pretoris uiui: ut. l. ſi. C. de repu. heredi. ⁊ ibi no. ¶ Op. ⁊ uidef ꝙ iſtitutus ⁊ ſubſtitutus cōcurrūt: vt. l. ſi pſſa. teſtō. ſ. de here. iſti. ⁊ iſti. de vul. ⁊ pu. ſubſti. §. ſi. in ſi. fallit ibi ꝓpter repugnātiā iuris ⁊ rōnis. ⁊ ē ideꝫ caſus in. l. cū ꝓponas. C. de here. iſti. ⁊ ē ali⁹ caſus i. l. ſi libert⁹ patrono. j. de bo. li. ⁊ pōt addi terti⁹ ꝙ id qđ dr̄ i pſono. idē dicaſ in filio. ⁊ dixi in. l. ꝓ herede. §. papinian⁹. ſ. e. ¶ Uenio ad ultimā glo⁹. ⁊ opp. q nō adiuit. j. terminū uel repudiat vr̄ adire: ut. C. e. l. fin. §. ſui aūt hic. ⁊. §. ſi qs nō temerario. So. hec. l. hodie corrigif p illā ſm Azo. ⁊ Hugo. Alij dicūt ⁊ iſta ē ṽa ⁊ notabilis: ꝙ i illa ſtatuif termin⁹ ad iſtātiā creditoꝝ: h ſubſtituti qđ ꝑpetuo tene mēti. iſtā tenent doc. ibi ⁊ hn̄. rōne qa cōtumacia ſemp iterp̄taſ in id qđ cōtumaci eſt deteri⁹ ⁊ aduerſario utili⁹: ut. l. de etate. §. q tacuit. ſ. de iter. acti. un̄ qn̄ ſtatuif termin⁹ ad inſtātiā creditorū intereſt creditorū ut habeaſ ꝓ adeūte ut habeāt quē cōueniāt: ſꝫ qn̄ ſtatuif ad iſtātiā ſubſtituti itereſt ei⁹ ꝙ habeaſ ꝓ repudiāte: ut ſic poſſit adiſ: ita loqtur h: ⁊ hoc veriſſimū i herede iſtituto pure: ſꝫ ſi ſub cōditiōe poteſtatiua ⁊ ei eēt ſtatutus termin⁹ ad cōditionē iplendaꝫ ⁊ ad adeūdū nec adimpleuit nō hꝫ ꝓ adeūte: qa non pōt cū nō ſit iplera cōditio: ut. l. ſi quis iſtituaſ. i prin. de here. iſti. ⁊ in. l. ſi ſeru⁹. de bo. auc. iudi. poſ. ⁊ dixi in .l. ſi qs ſuus. d iure deli. Itē hec ṽa i herede q pōt adire de iure ciuili: ſꝫ i eo q nō pōt aliter ſuccedere niſi per ꝯta. ſec⁹: qa ibi reqrif expſſio ṽboꝝ corā iudice: ut. C. q admit. ad bo. poſſ. l. ſi. Itē ex eo ꝙ dicit ad inſtantiā creditorū ⁊c. ⁊ itelligas practicā h⁹. l. ꝙ hoc hꝫ facere iudex ad petitionē ei⁹ cui⁹ itereſt. ⁊ aduerte qa uideſ ꝙ iudex nō poſſit ſtatuere minorē terminū cētū dierū: ut .l. i. ⁊. ij. ſ. de iure dli. ⁊ ibi d hoc dr̄. In caſu tn̄ ſufficiūt tres mēſes: ut. l. ſi. §. i. de iure deli. ¶ Quero q ſunt iſti q poſſunt hoc peteſ: ut tp̄s ſtatuaſ. Rn̄. ſubſtituti creditores fili⁹ q ſpat moueſ. q. inofficioſi: ut h i gl. mag. ¶ Quero quō ſtatuif h termin⁹ ſubſtituto. Rn̄. glo. ꝙ termin⁹ ſubſtituti icipit finito tpe iſtituti. uide gl. ⁊ no. ꝙ lꝫ dicaſ. C. d dila. l. ſiue ps. ꝙ pēdēte dilatiōe officiū iudicis cōquieſcat: iterim tn̄ poterit dari dilatio^b q icipit poſt illā finitā: qđ no. ¶ Di. iſtū ṽ. is aūt. iducit ad .q. ſi tres fuerūt electi ptātes uni⁹ terre un⁹ poſt aliū: et ſecūdus dcedat deliberāte p̄mo ꝙ admittaſ terti⁹ ar. j. de cōdi. ⁊ de. l. pr̄. ita dicit ipe. hāc. q. tāgit Cy. in. l. p⁹ aditā. C. d ipu. ⁊ ali. ſubſti. fac qđ dicā i. l. cū ſub hac. j. de cōdi. ⁊ de. ¶ Quero^c iux̄ p̄dicta. teſtōr filiū heredē iſtituit ⁊ ei pupillariter ſubſtituit ticiū: ⁊ qn̄cūqꝫ dceſſerit ticius ſine liberis ei ſubſtituit ſemproniū: ꝯtingit ꝙ tici⁹ ante pupillū mortu⁹ eſt dm̄ū morif pupillus: q̄ro an ſemproni⁹ ei poſſit ſucceder ex uigor pupillaris ſubſtitutiōis. Et h ē caſus ꝙ ſic: qđ ibi clari⁹ appebit rn̄dēdo ꝯrijs. Cōtra p̄dicta facit. l. ſi mater. §. i. d vul. ⁊ pu. ⁊ ibi no. ſꝫ rn̄de ut ibi. Itē facit ꝯ: qa ſemproni⁹ ſubſtitutus fuit ticio nō pupillo. ſꝫ rn̄ſio apparet p hāc. l. qa gradu p̄mo ſubſtitutionis ꝑempto admittif ſequens. Itē facit ꝯ iſte ſubſtitut⁹ fuit ticio q erat ex̄ne⁹. ergo in ei⁹ pſona fuit ſubſtitutio fideicōmiſſaria ⁊ ſic pupillus nō pōt ſuccedere directo. Rn̄. ticio iſte ſubſtitutus fuit cōpēdioſe q̄ cōtinet vulgarē: ut dixi i. l. cēturio. vr̄ ergo dict⁹ tici⁹ pupillariter ſubſtitut⁹: ⁊ cū tici⁹ heres nō erit ſemproniū ſubſtituo: ⁊ vr̄ ſecūd⁹ gradus ſubſtōnis: ut .l. pr̄. de vul. ⁊ pu. q ſecūdus gradus quo ad ticiū ē vulgaris quo ad pupillū ē pupillaris. ſꝫ ſi p̄ma fuiſſet directa pupillaris: ſ̄a mere fideicōmiſſaria: tūc ſ̄a nō poſſet hr̄e locū niſi ex ſubſtōne adeaſ hereditas: ut. l. apō iul. .§. idē iul. ad tre. ⁊. l. ita tn̄. §. qui ſuſpectū. e. n. ſꝫ ſi prima eēt mere fideicōmiſſaria: ⁊ ſ̄a idē: tūc lꝫ p̄mū fideicōmiſſum deficiat remanet apud heredē cū onere ſuo ⁊ ſic debeſ ſecūdo: ut. l. i. §. ꝓ ſecūdo. de ca. tol.

i **A plurium.** Siue ſuccedaſ d iur ciuili ſiue d iure proprio ſcripti precedūt legitimos: ⁊ ſi cōditio ſit adiecta ⁊ interim nō pōt repudiari niſi corā iudice. h. d. ¶ Op. glo. ad ſi. l. de. l. is pōt. ⁊. l. is q. §. i. ſ. e. So. hic corā iudice repudiauit. ita no. hic ⁊ i ꝯrijs ⁊ in. l. i. d cu. bo. dā. uel dicit ꝙ hic extiterat conditio. prima ſol. eſt magis notabilis.

s **I ſeruum.** Seruū alienū ab hoſtibus redēptū pōt qs ſibi neceſſariū heredē facere: ſed dn̄o p̄mo eſtimatio debetur. h. d. hec eſt glo. q̄ ponit q̄liter iſte redēptus teneatur ⁊ cui ⁊ ad quid.

Si quis hac lege. Poteſt quis p parte temporis eſſe neceſſarius ⁊ pro parte uoluntarius. hoc dicit uide pro hoc quod no. in. l. iij. §. penulti. j. de heredi. inſtitu.

Ex. §. ſequenti.

¶ Quando uerba ſunt ſcripta i perſonā non extendūtur ad fieri facientē: ſecus ſi ſunt ſcripta in reꝫ. ⁊ dictio quid uerificatur in qualibet particula.

a I ſuū.
s .§.pre
toꝛ ait.
No.vide oi
no bal.i.c.i.
de bñfi. fra.
quod fac ad
no.p bar.i.l.
ita ſtipulãtez
.§.ſacrã.d v.
obli.
ADDE tu
uidẽdũ bal.
cõſi.lii.iii.li.
ubi cõſuluit
ſup ſtatutis
mediolani q
bus cauetur
uno ꝙ null⁹
corpoꝛaliter
puniaꝛ niſi.l.
mũcipali ca
ueaꝛ. altero
vo caueꝛ ꝙ
homicida ca
pite puniaꝛ.
ita ꝙ ſtatim
moꝛiaꝛ:anvi
gore h⁹ſtatu
ti mãdãs ho
micidiũ pu-
niaꝛ bal.dcõ
cõſi. determi
nat ꝙ nõ pu
niaꝛ ⁊ d dci-
ſiõe bar. uid
pau.d ca.h ⁊
Cy.i.l.ſi per
aliũ.ſ.ne qs
eũ qui i iuſ.
uo.vi.exi.
b I qs he
s res. no.
§ ꝙ citat⁹ad
certã diẽ põt
añ diẽ cõpe-
re.qd ẽt vo-
luit rapha. i
.l. ſtipulatio
iſta. §. inter
certã.⁊ ibi di
xi remiſſiue.
de v.ob.⁊ ẽt
ad bar.h ad-
de quod no.
bar.i.l. q añ
kalẽdas.d v.
ob.⁊ i.l.quã-
diu.ſ.e.⁊ i.l.
.ii.j. d re iu.
ſ3 qd ſi aliqs
ẽ citat⁹ ⁊ cõ-
ſtat eã cõpeꝛ
ſi poſſe an ite
ri man⁹ iudi
ciꝛ ſint ligate
dixit Inn.ꝙ
ſic fallit i ele.
vbi ipedir⁹ſi
expectaꝛ ut i
.c.cũ itervni
uerſas. ⁊ ibi
p eũ d elec.⁊
idẽ dic bal. i
oib⁹publiciſ
actib⁹ qd ẽ i
elec. ne ppꝛ
paucoꝝ abſẽ
tiaz publica
uacilleꝛ vtili
tas.l.ii.C. d
decuri.lib.x.
ita dic bal.in
.c.i. de mil.
vaſ.q cõtu.ẽ
i.viij.c.in v.
põe aliqs eſt
citat⁹ ⁊c. di-
xit tñ Hoſti.
⁊ Jo.an.i no
uella i.c.irre

Pretor ait. Qui admouet aliqd ex hereditate antequã abſtineat mala fide ꝑdit bñficiũ abſtinẽdi:ſec⁹ſi poſt abſtẽſionẽ.h.d. uſq3 ad fi. ⁊ ꝑmo ponũtur vba edicti.ſecũdo iuriſcõ.ponit caſum i edicto. tertio icipit expoſitionẽ.ha ibi: ſi qs ſuus.tertia ibi:nõ dixit. Per hoc ꝙ dicit ſi qs ſu⁹apparz expoſitio illoꝝ vborũ eũ eãue poſitorũ in edicto. nã ſumit eũ.ſ.ſuũ ut hic uides. uide tex.dũ dixit hic exponit vba edicti factuz fuerit ⁊c. No.⁹ ex hoc v.ꝙ quãdo vba ſunt ſcripta in ꝑſonã: ut ſi qs occiderit:ſi qs ꝑcuſſerit: ſi quis furatus fuerit ⁊ ſimilia:nõ porrigũtur ſ3 ꝓpriã ſignificationẽ ad eũ q fieri fecit: ſ3 quãdo vba ſunt ſcripta i rẽ.hoc ẽ generaliter ſeu ipſonaliter: ut ſi hoc factũ fuerit ⁊ ſimilia nõ dicit ꝑ quẽ: ⁊ tũc ex ꝓpria ſignificatiõe porrigũtur ad fieri faciẽtẽ. d quo ꝑ Ja.de are.in.l.aut q aliter.in fi.j.qd vi aut clã.⁊ .l.hec vba.j.de adul.dixi plene i.l.nõ ſolũ. §. ſi mãdato.⁊.§.ꝓculus.j.de iniurijs.¶ Dicit tex. ait ꝑtor.hic exponit vbũ exheredare. No.ꝙ dictio qd: vificaꝛ in q̃libet ꝑticula rei. iõ glo.q̃ eſt in.l.i.§.i.de op.no.nũ. dũ tex. dicit qd opis exponiꝛ quid.i.qd qa ꝑfectũ opus reqriꝛ:q̃ſi dicat qd uerificatur in q̃libet ꝑticula: ⁊ tex. dicit hic. Dicit tex.admonere. hic exponit vbũ admonere.¶ Op.glo.⁊ videꝛ ꝙ talis error non excuſet eũ:ut.l.eũ q.§.ſi iniuria.de iniur.⁊.l.i.ſ.de legi. Dy.dicit.dic ut no.in.d.l.euz q. in fi. uel dic tu ſpãle hic i aditione hereditatis que cõſiſtit i ſolo aio:ut.l.pro herede.§.i. ſm Dy.tu dicas ꝙ i .l.eũ q.anim⁹ erat delinquẽdi.⁊ iõ punitur ſi alium offendit quẽ crediderit. hic vo nõ erat aius delinquendi.Ad.l.i.de legi.dic ꝙ poſito ꝙ illa ignorãtia d3 puniri. hic tñ nõ d3 puniri tãta pena ut ꝑdat bñficium abſtinẽdi.

Hec uerba. No. ex hoc. §.ꝙ.ll.q̃ ꝓpter delictũ priuant aliquẽ aliquo bñficio obtinẽdo nõ habẽt locum poſt bñficiũ iã obtentũ:qd põt ad multa facere. ¶ Oppo.de.l.ſi.C.de repu.here.So.fateor ꝙ ſpõte q ſemel abſtinuit põt adire ad hereditatẽ: ſ3 delinquẽdo nõ uideꝛ ad eã rediꝛ: facit.l.ſi qs extraneus.ſ.e.⁊ ibi uide rationẽ.

Ex.l.ſequenti.

¶ Dilatione data.x. dierũ ſi ille cui data eſt dilatio expedit ꝑma die iudex põt ꝓcedere quia finita cã dilatiõis eſt finita dilatio.

s **I quis heres.** [b] Finita cã dilationis finiꝛ dilatio.h.d.⁊ eſt bona.l. per quã dixi iã pluries d facto ſi iudex dat alicui terminũ triũ dierũ ad reſpõdẽdum poſitionib⁹⁊ ille rñdet ꝑmo die ꝙ ãmodo iudicis officiuz põt ꝓcedere ſicut ſi illa dilatio eẽt finita nec illũ vltimũ diez expectare d3: ut hic ⁊.l. a filia.§.ſi.j.ad tre.¶ Op.de.l.in illa ſtipulatione ſi calẽdis. et .l.inſulam.j.de vbo.obli.⁊.ſ.ſi quis cau.l. ſi eũ .§.i.Sol.hic loquiꝛ in hereditatibus in quibus ſolã nõ impedit aditionẽ. ⁊ uide glo. dic ad illa cõtraria ut ſequiꝛ in ſe.cõtrario.ꝓ hoc vide glo. in.l.iij.⁊.iiij.ſ.de cõdi.inſti.dicit glo. i.l. inſulã. ſ3 in illis nõ erat finita cã dilationis oĩno: ut ibi p3 ſicut in ſe.contrario.

s **I quis non quaſi.** Qd quis facit ut filius nõ ut heres non inducit imiſſionẽ.h.d.puto etiam ꝙ ſi dixit quaſi heres ſimpliciter ꝙ intelligatur ut filius ſ3 ea que habuiſtis i.l. pro herede.§. quid tamẽ.ſ.e. ⁊ in.l.ſi patroni.in prin.j.ad tre. ⁊ faciũt iſta an filius uideatur heres tenendo feuda ⁊ emphitheoſim. Et hic uidetur ꝙ nõ ſunt hereditaria: ut dixi.in.l.ſi patroni.i prin.ſ.allega.

Ex.l.ſequenti.

¶ Filius petẽdo iuramentũ fidelitatis nõ videtur ſe imiſcere nec ẽt petẽdo poſſeſſiões emphitheoticas que ex forma pactorum debẽt uenire ad filios.

q **Ui putat ſe.** Cõditio dãdi ipletur ſi datur plus:ſecus ſi min⁹.hoc dicit.In ducit Dy.l.precedẽtem ꝙ filius petẽdo iuramẽtum fidelitatis non uidetur ſe imiſcere:cuz illud pertineat ad filios ut filios:nõ ut heredes. Idẽ dico ſi peteret poſſeſſiões emphitheoticas: que ex forma pactorũ debent uenire ad filios ut ad filios: de quo per Dy. in.l.ſi patroni. in pri. ad trebel.dixi in.l.ut iuriſiurandi.§.ſi liberi.de op. li.¶ Opp.de.l.cui fundus.in prin.j.de condi. ⁊ demon.So.ibi erat adiecta cõditio pluribus. hic uni. Opp.de.l.ſi quis extrane⁹.§. ſciẽdũ.ſ. .e.So.ibi ẽ cã prorſus diuerſa.

Qui bona fide. Liber r puãs ſe ſeruũ iuſſu alterius adeũdo nõ obligaꝛ.ſecus ſi ſua ſpõte. h.d. cũ.§.ſe.q incipit de eo ⁊c.

De eo. ¶ Op.ſ.ꝓri.§.So. habuiſtis i .d.l.qui in aliena.§ i ſ.e.⁊ ſi quidem ille qui adiuit fuit eius propoſiti: ut omnino uellet eſſe heres:ſi ul' ſibi uel alij acqrat adeũdo efficitur heres.Sed ſi dubitatur an uoluerit eſſe heres:⁊ tunc aut adit iuſſu alterius ⁊ nõ preſumitur acquirere ſibi:ut.ſ.ꝓri.§. Aut ſine iuſſu adit: ⁊ tunc uideꝛ uelle eẽ heres ⁊ ſibi acquirere.⁊ hoc idem uidiſtis in fi.in.d.l. qui in aliena.§.i.ſ.e.

e **X ſemiſſe.** Qui adiuit ex ꝑte minori cũ deferretur hereditas: pro maiori obligabitur:ſi eius erat propoſiti.h.d. ¶ Op.de.l. ex aſſe.ſ.e.So.glo.ꝙ ibi ſciuit ſe inſtitutũ in totũ. hic ignorauit.¶ Oppo. de.l.ſi quis mihi bona .§.ex aſſe.ſ.e.So.glo.ꝙ ibi in iubẽte hic i adeũte. hoc non placet Dy. quia quantũ ad hoc iubens d3 eſſe certus:ut.l.pater. in prin.j.e. unde ſolue ut ſequens cõtrariũ.¶ Op.de.l.ſi quis extrane⁹.§.ſciẽdũ.ſ.e.⁊.l.illud.ſ.ſi pars here.pe. dic aut ſciebat ſe inſtitutum in parte maiori ⁊ eſt heres in totũ:ut.l.i.⁊.ij.⁊.l.ex aſſe.ſ.e. aut ignorabat: ⁊ tũc aut erat eius ꝓpoſiti ꝙ uolebat oĩno eẽ heres pro quacũqȝ parte: ⁊ tũc heres erit ſine dubio:aut erat eius propoſiti ꝙ uolebat eẽ heres pro maiori ⁊ non erit: ut hic. aut dubitabat: ⁊ tunc aut eſt ſibi utile ꝙ ſit heres pro maiori ⁊ ex hoc ſit eius cõditio melior: ⁊ preſumiꝛ ꝙ voluerit eẽ heres i totũ. aut ꝓ ſit deterior ei⁹ cõditio: ⁊ tũc ſec⁹:vt.l.ſi qs mihi bõa.§.ꝙ ſi ex ꝑte .ſ.e.Aut dubitabaꝛ utrũ ſit ei utile aut nõ: ⁊ tũc itelligo ꝙ ſi erit heres ꝓ maiori ꝑte uoluerit eẽ: alias ſec⁹:vt.d.§.qd ſi ex parte.

Ex.l.ſequenti.

¶ Qñ gerũdiũ iducat conditionẽ.

s **I tu ex parte.** Quocũqȝ iure adiꝛ portio alia que poteſt acquiri ſine noua aditione acquiritur. Item qui ex inſtitutione repudiat partẽ non poteſt in alia parte ex ſubſtitutione ſuccedere: ⁊ repudiatã iure accreſcendi habebit.h.d.⁊ ẽ fortis.l. diuide. prio põit unaz .q.qñ qs adiuit ex ſubſtitutiõe ⁊ poſtea extat cõditio iſtitutiõis: ⁊ ad illã rñdit.ſo qñ repudiauit

fragabilis. d
offi. oꝛdi. ut
refert bal.in
.d.c.i. ꝙ qñ
ſtatut⁹ ẽ ali-
cui termin⁹
ad ſe corrigẽ
dũ ⁊ certũ ẽ
ꝙ nõ vult ſe
corrigere ꝙ
ſi d3 expecta
ri.⁊ ad ꝑdcã
faciũt q no.
doc. in.c.ab
excõicato. d
reſcrip. bar.
⁊ bal.i.l.ſiue
ps.d dilati.
ADDE ꝙ
pau.d ca.in-
fert hãc.l.ad
duas.q. ma-
xie ad ſtatu-
tũ floretinuz
dictãs ꝙ ap
pellari dẽat i
fra.x.dies et
poſtea hẽat
.lx.dies ad ꝑ
ſeq̃ndum ap
pella.ꝙ ſi qs
pꝛia die ap-
pellauerit ꝙ
ſtati icipiũt
currere.lx.di
es nec expe-
ctari d3 la-
pſus.x. diez
ar.h⁹.l.dicit
tñ ꝙ aliq cõ-
ſuluerũt ꝯri-
uz.itẽ iducit
ad aliã. q. ꝙ
ſi marit⁹ relí
qt uxoꝛẽ vſu
fru. toto tꝑe
vite ſue dũ
mõvidua ſte
terit ⁊ poſt
moꝛtẽ reliqt
alꝛi ⁊ mulier
ſe maritaue-
rit ꝙ ille alꝛ
ſbſtitut⁹ d3
ſtativẽire nec
expectaꝛ mõ
tẽ mulieriſ ꝑ
hãc. l. ⁊ ꝑ id
ꝙ põit io.an.
i adi.ſpe.i ti.
d ſcdis nup.
ſup rub. nõ
ob. qꝛ dixit
p⁹moꝛtẽ mu
lieris qa cẽſe
tur ſe retuliſ
ſe ad caſuz q̃
mulier ſi nu
pſit. ſ3 ſi co-
gitaſſ3 ꝙ de
buiſſ3 nubeꝛ
eo.mõ ſubſti
tuiſſ3 i illũ ca
ſũ cũ i ãbob⁹
ſiniaꝛ vſu.⁊ ſi
exꝑſſit unuz
caſũ uẽiet alſ⁹
arg.l.mulier
.j. ad tre.nõ
ob.ẽt.l.pub.
.§.i. d ꝑdi.⁊
de. qꝛ ibi ex-
pectatio tꝑiſ
põt eẽ ꝑficua
ei cui fuit p⁹
legatũ ſ3 hic
mulieri non
põt eẽ ꝑficua
ſed heredi tã
tum.

a ſ Si tu ex pte. expectandã. bar. allegaẽ ꝯtri' i. l. fi. j. eo. iõ vide q̃ ſcripſi i. l. qdã eulogio. C. eo.
b ¶ Induẽ cõditionẽ. við qð dixi in. l. .i. de offi. cõſu. vide bal. i. l. ij. i. ii. col. .C. ð ſer. fu. z i. l. ſiue poſſidetis. in. ij. col. C. ð proba. z qð no. bal. i. l. ſi ſolẽnib'. C. ð ſi. iſtru. qd i ſupino. uide gl. i. l. meuia. ſo. ma. Et ð gerũdio adde no. p bar. i. l. ij. ad ſi. ð cõdi. z de. z i extrauagãti ad reprimẽ. i ꝟ. ne ex eorũ. z bal. i. l. id qð paupibus. ð epiſ. z cleri. z dicit ꝙ importat cãm finalẽ. z vide bal. i. l. ſi ex cauti. in .ꝟ. q. de non nu. pe. z bal. i. l. falſus. C. ð fur. z ſalꝟ. q idẽ finaliter diẽ i. l. i. .C. de his q latro. occul.
c i Lið certe nõ. limita niſi pceſſiſſet ð cẽniũ ȝ moder. in. l. q in aliena. i pri. .j. eo. facit. l. ſciẽdũ cum materia. ð ꝟ. obl. uide barto. i. l. a diuo .§. i vẽdi. ꝟ. q̃ro ꝙ ſi reperiũtur. de re iud. adde qð no. Inn. i. c. ſup his. ð accu. z i. c. inotuit. de eo q fur. or. ſuſce. ADDE ſm pau. de ca. ꝙ ille qui vult unũ cẽſeẽ ẽt uelle aliud ſine quo illud eẽt iutile: ut .C. de fidei. cõ. l. q̃zuis. z .l. fi. ſ. de diuor.
d d Vo fratres. p hanc. l. dicit pau. de ca. ſm ange. Ricar. bal. ꝙ ſi ſint duo fratres hñteſ domũ cõem

ex iſtitutiõe z poſtea vult adire ex ſubſtitutiõe: z ad illã nõ rñdit. tertio rñdet cuidã. q. p quã apparet ſo. pcedẽtis. ha ibi: itẽ ſi tu. tertia ibi. rñdi nõ dubito. Dicit tex. omiſeris aditionẽ. deinde repudiauit ticius coheres cui fuiſti ſubſtitut' et adiuit alius coheres. Dy. dicit ꝙ in tex. ticiane partis determinat ꝟbuȝ ſubſtitutis. quaſi dicat adeũdo ex ſubſtitutiõe ptis ticiane hoc ẽ ex ſubſtitutione facta i pte ticij. Dicit tex. ptẽ tue ptis ticio coheredi iure accreſcẽdi delatã. Rñ. ꝙ ſic ut pȝ ex ſequẽtibus. Dicit tex. i ea iſtituti eidẽqȝ ſubſtituti. dicit tex. uẽdicare. hoc ẽ dicere i poteſtate mea ẽ hñe ex ſubſtitutiõe z repudiaẽ ex iſtitutiõe z ecõtra. Dy. Pro declaratiõe. l. reuoco in dubio caſum. in pma parte glo. legit duobus modis. primo in duob' iſtitutis. ſ. ſeius in duabus uncijs ſub cõditiõe z ticius pure i decẽ. z ſeius ticio ſubſtitutus. z hoc i pria glo. iſtã tȝ glo. q̃ mihi nõ placet. nã ſi eẽnt duo tñ iſtituti ſtatiȝ cũ ſeius adiuit ex ſubſtitutione eẽt heres i totuȝ nec expectareẽ cõditiõis euentus: ut. l. cũ heres i ſi. ſ. e. ſȝ tex. hic inuit ꝯditionẽ expectãdã. ergo zc. niſi ſuſtinẽdo dicerem': ut dixi in. l. q ex duab'. i prin. ſ. e. Vñ alij antiqui legebãt i trib' iſtitutis. z hec lec. põiẽ in gl. ſup ꝟbo adire. quã vide. iſtud placet ꝙ eſſent tres iſtituti: z tũc eſt neceſſe ꝙ expecteẽ cõditiõis euẽtus ſaltem pro dimidia: ut. l. liber hõ. §. ſi ita. ſ. de here. iſti. tñ tenẽdo hãc lec. placet ut exponam' tex. ut fiat mutatio pſonarũ. ſ. de me. i. a te z mihi. i. tibi. tñ ab illa lec. glo. recedit dicẽs ꝙ iſte caſus ẽ in. §. pxi. ſed nõ eſt uex. ille enĩ differt ab iſto qa in primo repudiauit ptẽ ſuã poſtea adiuit ex ſubſtitutiõe hic pmo ex ſubſtitutiõe adiuit. ¶ Venio ad ſm caſuȝ: z hic. §. uariaẽ duob' modis. pmo ꝙ eẽnt duo iſtituti: qð glo. nõ placet: z merito quia tũc haberet totũ ille adiẽs ex ſubſtitutiõe: dicit ergo ꝙ erãt tres iſtituti ut apoſtillaui legẽdo litterã. ¶ Sȝ q̃ro qd iuris de hac. q. cũ non rñdeaẽ ad eã. Rñdeo rñſio colligiẽ ex ſequẽti rñſo: qa lȝ repudiauit partẽ ſuã tñ adeũdo ex ſubſtitutiõe habebit iuẽ accreſ. partẽ illius partis uł totã ſi duo eẽnt iſtituti. ¶ Op. ad pri. in. l. ſi ſolus. j. e. Sol. iſta. l. iſtã z ſimiles gloſat. ¶ Op. de. l. ſicut. C. ð repu. here. ubi q ſemel repudiauit nõ põt iteruȝ adire. So. fateor eodẽ iuẽ ſȝ alio iure ſic: ut hic. z. l. ſi. §. i. de vul. z pup. ¶ Venio ad tertiã z ultimã partẽ: z diciẽ hic ꝙ poſſum unã iſtitutionẽ adire z aliã repudiare. ¶ Op. de. l. quidã eulogio. C. e. z. ſ. e. l. ii. So. aditione partis qs hȝ totũ niſi pri' repudiauerit aliã partẽ: tũc enĩ adeũdo aliã partẽ de pte repudiata nõ hȝ niſi q̃ten' ei accreſcit: ita loqtur hic. ¶ Sȝ cõtra hoc ẽ i poteſtate ſua hñe iure accreſcẽdi uel iure iſtitutiõis cõtra. l. ſi quis heres. in prin. ſ. e. So. ut ibi dixi. z pbaẽ per hãc. l. ſi quis. z icipit ab aditiõe ptis aliã partẽ eo iure quo ſibi delata ẽ i teſtamẽto cogitur hñe: ut hac. l. in prin. etiã inuitus: ut. d. l. ſi quis hñs. Sȝ ſi qs incipiat a repudiatiõe poſtea adeũdo partẽ poterit illã hñe iure accreſcẽdi: et hoc ẽ quod i ſi. hic diciẽ ꝙ põt hñe uel ex iure iſtitutiõis uel iure accreſcẽdi. ¶ Vltio no. ꝙ gerũdiũ ſi reſpicit ꝟbũ uel participiũ futuri tpis iducit cõditionẽ[b]: ut hic qñ ex ſubſtitutiõe adeũdo zc. z glo. exponit adeũdo. i. ſi adiueris. ſed ſi gerũdiũ reſpicit ꝟbũ uel participiũ preſentis tẽporis: tũc nõ induceret cõditionẽ: ſȝ magis veniret ad modificationẽ ſeu q̃lificationẽ act': ut. j. de vi z vi ar. l. vim facit.

Ex. l. ſequenti.

¶ Ad poſitionẽ cõſequẽtis ſeqtur poſitio antecedentis in his que pendent ex noſtra mera voluntate.

i **Illud.** Qui vult cõſequẽs vult z añcedẽs. h. d. vł ſic. ad poſitionẽ cõſequẽtis ſequiẽ poſitio antecedẽtis. h. d. iſta. l. pcedit in his que pẽdẽt ex nr̃a mera uolũtate: i alijſ ꝟo nõ pcederet: vtputa ſi ego pduco ſñiam ſequiẽ de neceſſitate. ergo pceſſerũt acta. certe nõ[c] niſi pbeẽ: ut. l. platã. C. de ſen. Itẽ ſi pbo ꝙ aliqs ẽ ordinatus ſacerdos ſequiẽ de neceſſitate. ergo alij ordines pceſſerũt certe nõ: ut. c. ij. extra de cle. pegri. z ibi p Inn. huic. l. cõcor. l. ad rẽ. z. l. ad legatũ. ſ. de pcu. cetera oĩa dic ut i glo. z bñ. Op. gl. ð. l. apð labeonẽ. §. ſi qs. So. ille cãe ſe cõpatiũtur: ut. l. nũq̃. ð puatis deli. illa nõ: ut. l. q̃ diu. ſ. e. ſm Dy.

Ex. l. ſequenti.

¶ An ſi qs pluſquã p parte ſua dñium iterpoſuerit uideatur adire.

d **Vo frates.** [d]Vſus rex cõium aditionem hereditatis ſocij nõ iducit: niſi qs vltra fecerit q̃ ex neceſſitate cõionis facere teneretur. hoc. d. z no. ipam i caſu ſuo. ¶ Quero quõ cognoſcaẽ utrũ qs pluſquã p parte ſua dñium interpoſuerit: ut ex hoc uideaẽ adire. Rñdẽt qdã utputa alienãdo iſolidũ: tũc uideẽ adire: ut hic ſm quoſdã. tu dic q̃dã ſunt q̃ pro parte expediri nõ poſſunt: z tũc de neceſſitate cõionis qs hȝ neceſſe illud facere iſolidũ: z eo caſu nõ vẽ adire niſi eius animi fuerit: ut hic pbaẽ. z i. l. ſi cũ vno ſi ex no. cau. aga. z. l. ſi cões. de neg. ge. z fa. her. .l. itẽ ſi un'. §. itẽ ſi heredes. q̃dã ſunt q̃ poſſunt expediri p parte ut exigere a debitore cõi: z illa ſi faceret inſolidũ inducerent aditionẽ: qa i pl' parte ſua dñium iterponit. ita loquiẽ hic. z. d. l. pbãt. ¶ Quero an iſta. l. loquatur quando frater dicit ex illo actu noluiſſe ſe adire hereditatẽ: quid econtra ſi ipſe uel heres eius affirmat ſe ex illo actu uoluiſſe adire z aduerſarius negat qd iuris. Dicã i. l. gerit. j. e. ti. ¶ Op. glo. de. l. merito. illa concordat: ut i his q̃ poſſunt fieri iſolidũ iure cõionis ſic facta eſſe itelligatur: alias ſecus: ut pȝ ex iam dictis.

p **Lacet.** [e]Que nobis acquiruntur p eos qui ſunt i poteſtate noſtra momẽto nõ reſident penes eos. h. d. Vnũ dicit iſta. l. ſ. qð dixi in ſũmario. aliud pſupponit. ſ. ꝙ quicqd acquirit filius acquirit patri. z tamẽ hec. l. principaliter nõ diẽ ſm Dy. ſed probaẽ in. l. i. j. ſi quis a pa. fue. ma. z ad illud pprie uadũt omnia ꝯtraria hic ſignata. ¶ Op. de. l. qð ſi dñs. ſ. de condi. inde. So. glo. ibi i naturali obligatiõe: hic i ciuili acqſitione. Dy. hoc reprobat qa ibi naturalis obligatio queriẽ p filiũ patri: ut. l. frater a fratre. ſ. de ꝯdi. ide. ſȝ attẽde qa glo. ibi iter illa facit differẽtiaȝ. nã naturalis obligatio non ita patri acqriẽ quin remaneat z apud filiũ ſed in ciuili acquiſitiõe in hoc nil apud filium remanet per hãc. l. ita dicit glo. i. d. l. frater a fratre. ſed hoc ibi reprobo. nã naturalis obligatio facilius transfertur q̃ ciuilis: ut. l. ſi eius ad trebel. Sol. glo. ꝙ contrariuȝ loquitur in obligatione naturali: quia ipſe dñs tenetur ſeruo uel pater filio ꝙ ſibi non queritur nec ſibiipſi obligari uideatur. hoc dicit Dy. hic z glo. in dicta. l. frater a fratre. et idem Dy. in. l. ſi quis pro eo. §. i. j. de fideiuſſ. ¶ Oppo. j. de ſol. l. qui hominem. §. quidam. Glo. hic et ibi inuoluit ſe in iſto contrario. ueritas ẽ ꝙ filius eſt heres: z ꝙ actiones cõfunduntur: z

z vn' ſe abſẽtet z alter inhabitat totã domũ z reuertaẽ ille q ſe abſentauit ꝙ nõ põt petere pẽſionẽ ptis ſue lȝ p plures ãnos ſteterit abſẽs qa nõ potuit habitare pro pte cũ eſſet cõis z hoc ẽt pbaẽ hic qa qñ ẽ actus q nõ põt geri i pte vni' qn geraẽ i pteȝ alteri' nõ inducit aditi. ut itelligunt hic doc.
e p Lacet. Et hic .l. limita i filijs frãcigenaꝝ qui nõ ſunt i patria poteſtate ſm gl. iſti. de pa. pote. l. .§. ius ſũt. ꝟ ri i. l. ſi. C. de inof. teſ. Secũdo limita niſi pater eẽt furioſus tex. ẽ ſing. i. l. cũ heres. j. e. lȝ aliq ꝓ. Tertio limita niſi ſtatutũ diſponeret ꝙ filij nõ ſint i ptãte patris. tex. ẽ no. i. l. patre furioſo. ibi ius patrie ptãtis morib' receptũ ẽ zc. ſ. ð his q ſũt ſui uel alie. iur. Quarto limita niſi fili' acquireret poſſeſſionẽ ab ipatore. l. cuȝ multa. C. de bo. que libe. Quito limita niſi ſtatutuȝ dictaret ꝙ bãnit' nõ poſſet acqrere i terra bãnitio: quia tũc nõ acqritur patri per filiũ. l. iii. C. de here. iſti. Sexto limita niſi eẽnt filij iudeorũ q aſſũpſiſſent ſacrũ baptiſma: qa tunc nõ q̃ritur patri. tex. ẽ no. .xviij. q. 4. iudeorũ. itẽ in caſu. l. impator. j. ad trebel. dic ut ibi dixi.

a I ſuuſ
e ei⁹. con ſonat gl. Adde no. p doc. i. l. ſi mibi ⁊ tibi. de le. i.
b ¶ Ad dñm. Pro hoc ēt facit gl. in. l. idē ē. §. ſi. ſ. de heredi. inſti. ⁊ no. p gl. ⁊ bar. j. l. pxi. p bar. i. l. ſi. C. de vſufru. ⁊ cū hac rñſione tranſit ſimpliciter Jmol. et pau. de ca. i. l. ſi mibi ⁊ tibi. §. regula. de leg. i. uel pōt rñderi ſecūdū Ja. de are. ⁊ bal. ad iſtū tex. ⁊ ad. d. l. ſi deportati. ꝙ ibi et hic dñs erat ſaltem capax noie lʒ nō effectu. ⁊ ſic his caſib⁹ lʒ ꝯſidereſ pſona dñi hñ valebit. ſec⁹ in. d. §. regula cū alijs allegatis. Jn cōtrariū qa i illis nō eſt capax nec noie nec effectu. exēplū pʒ in furioſo q nō pōt aliqd capere a patre ſuo: ut no. in auē. qui. mo. na. effi. ſui. in ſi. Alia fuit ſo. quaʒ dat pau. de ca. in. d. §. regula. i lec. bonoñ. vʒ ꝙ. d. l. ſi d̄portati. nō ob. ad. d. §. regula: qa iō ibi legatū relictū ſuo deportati valʒ ⁊ applicaſ ſiſco: qa i illo ſuo ſiſc⁹ hʒ ſpē ea rōne: qa p⁹ mortē d̄portati bona ipſi⁹ acq̄ſita p⁹ d̄portationē hēnt ꝑuenire ad ſiſcū. l. ij. cum ibi not. de bon. ꝓſcrip. ⁊ no. gl. in. l. ſi tibi mādauero. §. is cuius. §. mādo. iō rōne ſpei quā hʒ ſiſc⁹ i illi⁹ deportati bonis acqriſ iſtud tale legatū ſibi ſicut alibi videm⁹ in. l. uerū. §. ſi ſu⁹. ſ.

ſic ad patrē tráſferſ hr̄ditas ꝓut ē apud filiū: vt. l. ꝯria. ſʒ hoc totū expediſ vno inſtāti: ita ꝙ momēto nō remaneat apud filiū: ita loquitur hic. ¶ Opp. de le. i. l. cū filio. Glo. dicit ſo. vt ibi: qa apud filiū remanet nudū nomen heredis abſqʒ aliquo iure. ¶ Opp. de. l. q heredi. in prin. j. de cōdi. ⁊ de. So. glo. ibi ut ſcripto non ut heredi. Dy. dicit ibi loquiſ in his q̄ ſunt facti: hic iuris. Mihi videtur ꝙ q̄libet ſo. ueritatē contineat ⁊ idē. nā ibi loq̄tur in cuius perſona debeat īpleri cōditio quod ē facti in quo īſpicitur ſolū perſona eius q eſt heres ſcript⁹: lʒ hereditatis effect⁹ nō reſideat in eo: hic loquiſ quo ad alios effect⁹ iuris hereditarij in quib⁹ nō inſpicimus pſonā filij quia apud eum nihil remanebat ſm iſta iura. ¶ Opp. C. de uſufru. l. ſi. in ſi. Glo. ſol. hic: ſed quia paſſus eſt difficilis omitto: examino eni plene in. l. filio. j. de cōdi. ⁊ demon. ¶ Op. ultio ꝙ nō oia q̄ filius q̄rit patri q̄rat: ut. l. cum heres. in prin. ſ. eo. So. fateor ſm iſta tēpora ꝙ hoc fallit ī multis caſibus. nā extra cām caſtrenſeʒ fili⁹ nō q̄rebat patri quādoqʒ. ꝓmo qñ q̄rebat illicite: vt. l. qō ſeruus. de acq. poſ. ſecūdo i dote: ut. l. ij. §. quod ſi i patris. ſo. ma. l. pōponi⁹ philadelph⁹. fami. her. iō fuit factus ti. de colla. dotis. ⁊ de iure antiquo. Jtē in caſu. l. cū heres. ſ. e. ⁊. l. imperator. ⁊. l. cogi. §. ſi pater. ad tre. ſm ītellectū Ja. d̄ are. hodie uero fili⁹ q̄rit ſibi ex oī cā aducticia p ti. C. de bo. q̄ li. ¶ Quero cui prius queraſ uel filio uel patri. Non eſt dubiū ꝙ filio ⁊ ex pſona filij patri: ut. l. qui liberis. §. hec v̄ba. ſ. de vul. ⁊ pu. ⁊ idē in ſeruo: ut ibi. ⁊ illud uidetur ꝙ i una inſtātia uadat ad patrē eſt magis notabile q̄ ad aliud: ut v̄bi gr̄a quādo ītras ad camerā obſcurā cū cādela: qō eſt prius uel pri⁹ ſecedat obſcuritas ⁊ poſtea lumē ueniat. uſ ecōtra quādo exijt tūc lumen: ⁊ remanet obſcuritas quod ē prius: ⁊ uidi quendā doc. q diſputauit: ⁊ hoc adduxit in diſputatione.

e **I ſolus.** Jn his q̄ acq̄rere poteſt quis per ſe aditione partis totū querit: ſecus in his que quis pōt q̄rere per aliū. h. d. ⁊ ē lex multū magiſtralis ⁊ gloſata multū ſufficiēter. Rōnē horū caſuum uideamus. quādo qs ē inſtitutus ī ſolidū ſine diſtinctione partiū adeūdo ꝓ ea parte totū acq̄rit quia nō pōt ſcindere: ut. l. i. ſ. e. ſʒ quādo īſtitutus ē ex pluribus partib⁹ ⁊ ī nulla hʒ ſubſtitutū: tūc idē: ut hic. nā illa diuiſio partiū facta a teſtatore nō diciſ hereditatē diuidere cū oia referanſ reſpectu unius ſed magis demōſtratiue ſit ſicut fundus q diuidiſ gr̄a uberioris culture. tñ idē fundus remanet: ut. l. gaius. §. ſi. j. de le. ij. ſicut uidem⁹ in illa mēſura q̄ uocatur cāna in q̄ ſunt ſigna diuiſionis: nō tamē diuidūt unitatē ipſius: ſed quādo ī aliqua pte hʒ ſubſtitutuʒ: tunc qa habetur reſpectus ad diuerſas pſonas teſtator uideſ diuidere. tñ agnitione partis totū agnoſciſ illa rōne ne ſtet in p̄cedēti perſona repreſentata: ut dixi i. l. i. §. ij. ſ. e. ī ſecūda pte. l. rō eſt qa aſſignatione partis nō acquiritur totū qa nō poteſt. nō enim pēdet ex uolūtate iubētis tñ uel adeūtis tñ: que rō tangiſ hic ī ultima glo. et ꝓbaſ. j. l. proxi. ¶ Ex p̄dictis poſſumus ſolueſ unū dubiū: hic loquiſ quādo ſeruus ē inſtitut⁹ ex pte pure ⁊ ex pte ſub cōditione qd̄ ſi ex pluribus partibus eſſet īſtitutus pure ſeruus. Certe unus ē dñs: qa nō uideſ ꝙ poſſit pro parte tātū adire qa nō pōt diuidere cū teſtator nō diuiſerit referēdo ptes ad unā pſonā tñ: nec lex diuidit quādo ē unus dñs ſʒ quādo plures: ut. l. cū ſeruus. ſ. e. ¶ Uenio ad glo. ⁊ op. de. l. liber hō. §. ſi. ſ. de here. inſti. Glo. nō ſol. hic ī ꝓma glo. ſʒ. j. ī ultia gl. qa ibi hereditas ōferſ mihi p aliū ex noua diſpoſitiōe. ſ. qa heredi ꝓmo ſucceſſi. ¶ Op. ſ. e. l. ſi tu ex pte. in ſi. ſol. ut ibi. ¶ Op. de. l. cuʒ hereditate. ſ. e. So. ubi deferuntur mihi plures partes diuerſo iure. ſ. una ex diſpoſitione defuncti alia ex diſpoſitiōe legali. i. ex iure accreſcēdi: hic uno iure deferūtur plures ex diſpoſitiōe defuncti tñ. ¶ Ultio glo. ſūmat hic iſtā materiaʒ. ⁊ glo. ⁊ doc. in. l. qdā eulogio. C. e. lʒ non plene. dicā in. l. ſi. j. e. nō habetis hic alia.

t **Otiens uidetur.** Juſ ſubſtitutiōis nō tráſmittiſ ad heredē. h. d. ¶ Op. ſ. e. l. q pri. So. ibi tráſferſ ius accreſcendi nō ius ſubſtōnis. tñ illud ius hʒ hic ut trahaſ ad bona ipuberis. qō ītellige ut dixi ī totū uel in ptē. Jtē illa. l. dʒ ītelligi: qa pupill⁹ adiuit ⁊ ſic cepit eē iūcta hereditas d̄fūcti ⁊ pupilli: alias ſec⁹.

s **I ſeruus eius.** Jſta eſt ſingularis. l. ⁊ difficilis: ⁊ difficile ē eā defendere a ꝯrijs. Cū ſeruus nō capacis ī totū uel ī partē īſtituiſ cōtēplatiōe ſui ſm tēpus adite hereditatis īſpiciſ. h. d. Hec. l. hʒ duas lec. ꝓmo loq̄tur ī ſeruo eius q ē oino nō capax: ⁊ ita vſ ītelligere glo. ſ. ⁊ Dy. q dicit ī ꝓma parte pone exēplū in ſpurio. Jn ſ̄a ī filio naturali. cōſtat aūt ꝙ ſpuri⁹ ē ſimpliciter nō capax qō apparet: qa ſi ē īſtitut⁹ uenit ſimpliciter ad uenietes ab inteſtato: ut. l. i. C. de natura. li. ⁊. l. luci⁹. §. i. j. de le. i. ⁊ ibi dicā. Secūdo ītelligiſ ī ſeruo eius q lʒ capiat ipo iure tñ nō ī effectu: qa auferſ ab eo ut ab īdigno ⁊ ita ſentit gl. j. l. pxi. ⁊ Ja. d̄ are. pono ergo caſū ſimpliciter ⁊ ī ꝯrijs examinabo. ¶ Op. de reg. iur. l. qō ab initio. ⁊. l. pe. j. ſi qs ali. teſ. ꝓhi. l. i. §. i. Glo. dicit hoc ex benignitate d̄ rigore ſec⁹. Contra īmo vſ ꝙ ſi īſtitutio nō ualet tpe teſtamenti nullo mō ſit ualida: ut. l. ſi alienū. §. in extneis. d̄ here. inſti. ſʒ ī ſuo īſpiciſ capacitas uel nō ex pſona dñi: ut. l. nō minus. ſ. de here. inſti. ſ. dñs erat nō capax. ergo ⁊c. Glo. hic ītelligit ꝙ oēs ille. ll. loquūtur d̄ rigore: ſ. de benignitate. Certe hoc nō exꝓmit hic iuriſcō. Ja. de are. dicit ꝙ hic fuit īſtitutus ſuus eius q ſcribi poterat: lʒ ab eo auferatur tanq̄ ab īdigno. uñ ſemp ualuit īſtitutio. Jſtud aūt utrū ei auferaſ uel nō recipit mutationē: ſecus ſi ab initio inſtitui nō potuiſſet: ut. d. l. qō ab initio. ⁊. l. manicheos. C. de here. q̄ lr̄a v̄a eſt ī ſe. facit. j. de iure ſiſ. l. nō ītelligiſ. §. qñ autē. habes ergo ꝙ ſi ſuus mutauit dñm nō ꝑdiſ hereditas eo ꝙ ꝓmus dñs erat īdignus niſi ſuus eſſet īſtitutus cōtēplatiōe ipſius dñi īdigni ⁊ ſic in fraudē: q ſuus uſ nō fuit manumiſſus uel alienatus ī fraudē. ita pōt ītelligi illa. l. cui ītellectui cōſonat gl̄. j. i. l. ꝓxima. tñ nō cōuenit lr̄e q̄ dicit ſimplr̄ cape nō pōt ītellige. ergo ī ſuo nō capaci ſimpliciter: ⁊ ita ītelligit Dy. ⁊ gl. ut dixi. Jtē intellige ꝙ ſuus ſ. fuit īſtitut⁹ ꝯtēplatiōe ipi⁹ ſui. Nec ob. ꝯtraria q̄ loquūtur qñ ſuus ē īſtitut⁹ cōtēplatiōe dñi uel ſimpliciter: quo caſu vſ habit⁹ eē reſpect⁹ ad dñm: ut. l. cū aliqs. §. cū apō. C. e. iō tūc vſ ſieri fraus merito: tūc īſpiciſ capacitas uel īcapacitas ex pſona dñi. ſʒ qñ īſtituiſ ex pſona ſui dʒ īſpici tp̄s hereditatis adite: tūc eni dſ ſieri ī fraudē. ita loq̄tur hic: ⁊ p hoc habes intellectū. l. ſi deportati. i pri. d̄ le. iij. nā ſīc deportatus nullo mō ē capax ſm v̄am opi. ut. l. i. C. de here. inſti. ⁊. l. ſi neceſſe. §. deportatus. de bo. que li. ⁊. l. i. in ſi. de contra tab. ⁊ no. ſ. e. l. ſi quis

ꝓ ſocio. hoc tñ nō placet qa illa rō illius ſpei quaʒ hʒ ſiſc⁹ i bonis illius deportati non dʒ eē ſufficiens cā: ut acquiraſ aliqd ipſi ſuo imo d̄berem⁹ potius dicere ꝙ iſtud legatū d̄beret ſtare in ſuſpēſo q. uſqʒ ſu⁹ applicareſ ſiſco. l. ſi tibi hō. §. ſi ſeruū. j. de leg. i. non ob. tex. i. d. l. uex. §. ſi ſuo alleg. p cuʒ: qꝛ ibi ille ſoci⁹ habebat dñium d̄ p̄ſenti. nimirū ſi rōne illius dñij de p̄ſenti poterat totū acq̄ri. ueriores ſunt ꝓme ſol. no. tñ illō qō diciſ ꝙ d̄portatus ē ſaltē noie capax ꝙ cōis opi. ē in. l. i. C. de heredi. inſti. ꝙ nō dicaſ deportat⁹ nec nomie capax nec effectu. ⁊ ille ſolu. ꝓme multū pēdēt ab hoc.

mihi bona.§.i. tñ ſeruus ꝺportati habꝫ aliquid
plus capacitatis ſi ipſius cõtẽplatione relinquit
ut hic.ideo ſi dies legati cedit durãte deporta-
tione acquirit fiſco cũ deportato nõ poſſet acq-
ri: ſecus ſi relinqueretur contemplatione depor
tati uel ſimpliciter per hanc.l.

s **J totam.** Portio accreſcit
portiõi nõ ꝑſone:
⁊ certe qui ꝑdit portionẽ perdit ius ac
creſcẽdi:lꝫ nomẽ heredis retineat.h.d.⁊ ẽ bona
.l.¶Op.de.l.ex facto.§.ſi.ſ. de vul.⁊ pu. So.
ius ſubſtitutionis coheret ꝑſone non portioni:
qꝺ apparet:quia nõ trãſmittit ad heredeꝫ: ut.l.
quotiẽs.ſ.e.⁊ iꝺ lꝫ ab eo auferatur hereditas ut
ab indigno: remanet tñ nomẽ heredis in perſo-
na ſua.ideo põt ſuccedere ex ſubſtitutiõe q̃ non
trãſit ad fiſcũ:lꝫ tranſeat portio:ſed hic loquit ĩ
iure accreſcẽdi qꝺ reſpicit rẽ nõ ꝑſonã: ut.l. ſi ti-
cio.ſ.de uſufru.pꝫ quia tranſit ad heredẽ: ut.l.
qui patri.ſ.e.⁊.l.ſi ex pluribus.de vul.⁊ pu.⁊.l.
.i.§.is ita.de ca.tol.merito trãſit ad fiſcũ ad quẽ
trãſit portio.¶Ultio habes hic glo. que dicit.
Item no.ꝙ hic non capax ⁊ non dat ⁊c̃.aduer-
te qa illa glo.intelligit.l. precedenteꝫ maxime in
.ij.rñ.ꝙ loquitur in indigno. Itẽ aduerte quid
uellet dicere glo.hic loquit in nõ capace ⁊ nõ da
tur.ſ.ipſi non capaci ſed datur fiſco. auferet eniꝫ
ab herede inſtituto qui erat capax:tamen eſt in-
dignus propter delictum ſuũ:quia aſſumpſit ta
citam fideꝫ de reſtituendo non capaci. ſed ſi ipſi
non capaci directo eſſet relictũ: tunc non daret
fiſco ſed ueniret ad ueniẽtes ab inteſtato: ut.l.i.
.C.de na.li.⁊.l.i.C.de here.inſti.ſm uerã opi.et
.l.nõ ĩtelligit.circa prin.§.i.ƒ.de iure fiſ.

Ex.l.ſequenti.

¶Proximior agnatus decedens pendẽte du
bio:an naſcatur poſthumus: licet ſciat teſtatorẽ
defunctum ius deliberandi ad heredem nõ trãſ
mittit:ibi. Ex illa. Et filius in poteſtate heredi-
tateꝫ patris non agnitã trãſmittit ad quoſcũqꝫ:
ibi. Ex illa parte. Et an emãcipatus ignorans:
an pater fecerit teſtamentũ tranſmittat.⁊ quid ĩ
alio ueniente ab inteſtato:ibi. Quero. Et quo-
tiens quis facto alterius ĩpeditur adire heredi-
tatem non aditaꝫ tranſmittit:ibi. Secũdus. Et
quotiens quis timore pene legalis tantum ĩpe-
ditur adire interim decedens tranſmittit.iꝺ ſtã-
te ſtatuto ꝙ forenſis non poſſit aliquo titulo in
aliqua ciuitate acquirere niſi fuerit allibratus:ſi
aliquis moriatur ⁊ forenſis proximior uadat ad
ciuitatem ut faciat ſe allibrari ſi moriatur anteꝙ̃
allibretur tranſmittit:ibi. Tertius. Et an ſuus
tranſmittat hereditatem nõ agnitam et quãdo
⁊ ad quos uide quattuor regulas Ja. ꝺ bel. hic
⁊ de earũ ueritate ꝑ bar.ibi. Prima. Et an emã
cipatus hereditatem patris non agnitam tranſ-
mittat ſicut ſuus:ibi Quero. Et quotiens quis
decedit hereditate aſcendentis non agnita nec
repudiata illam tranſmittit ad ſuos deſcenden-
tes etiam ſi non ſit ſuus:ibi.Quintus. Trãſmit
titur etiam hereditas in caſu.l.ſi ĩfanti: ibi.Sex-
tus. Et an ſi filius ĩfans cui delata fuit hereditas
deceſſit ſuperſtite patre ⁊ matre auo paterno et
materno illa hereditate non agnita quis ſucce-
det:ibi.Quero. Et duos caſus in quibus here-
ditas non agnita tranſmittit uide in ſi.

v **Entre.** Ex teſtamento non po
teſt eſſe heres qui ꝺ eiꝰ
viribus dubitat niſi ſit ſuus ⁊ in ſe uerũ
ſcit teſtamentũ ualere: alias ſecus. ⁊ qui in oẽm
euentum futurum ſe heredem cognoſcit iterim
hereditatem decedens tranſmittit. hoc dicit.
Primo ponit unum dictum.Secundo oſtẽdit
quomodo in predictis differt ſuus ab emãcipa
to uel extraneo. Tertio oſtendit ex predictis in-
ſurgere unum inconueniens. Quarto contra il-
lud inconueniens dat remedium.ſecũda ibi.ſed
ſi uacua.tertia ibi.ergo ſi uentre. quarta ibi.⁊ iꝺ
in terminis filium emancipatum uel extraneum
inſtituit uentrem uxoris preterijt. ¶Queritur
utrum inſtitutus poſſit adire hereditatem ex te-
ſtamento.Reſpondeo ꝙ non quãdiu pẽdet:an
poſthumus naſcatur ⁊ ſic an teſtamẽtum rũpat
.h.d. ratio huius eſt quia dubitatur de uiribus
teſtamenti ⁊c̃.ut.l. ſed ⁊ ſi de ſua. ſ. e. Aſſignat
glo.aliam rationem quia inſtituti expectant pre
teritos:ut.l.ij.§.expectandi.ƒ.de bo.poſ. ſecun
dum ta.quod hic non examino.dic vt ibi.¶In
ſecunda parte.ſ.i ꝟ.ſed ſi uacuo.ſic pone caſuꝫ.
Queritur an idem eſſet ſi filius in poteſtate eſſꝫ
inſtitutus ⁊ uẽter preteritus. Et reſpondeo ſi in
ueritate uenter eſſet uacuus: licet nõ crederetur
filius in poteſtate ſtatim eſſet ſuus heres ⁊ dece
dens trãſmittit:emancipatus uero nõ ẽ ſuus he
res nec adire poteſt donec uxor putat pregnãs
.h.d.ſic ergo ſi uenter eſt uacuus differt ſuꝰ ab
emancipato. ergo a cõtrario inuit ꝙ ſi uenter ẽ
plenus nec ſuus nec emancipatus iterim eſt he-
res. ¶In tertia parte ſic pone caſum. Ex eo ꝙ
dictum eſt ſupra a contrario ſenſu ꝙ ibi ſuus vẽ
tre pleno iterim nõ eſt heres.ſequitur illud ꝙ ſi
filius ſuus interim decederet nihil ad heredes
tranſmittitur quia nõ eſt heres ſuus per.l.nec ꝑ
aditionem. inquãtum ergo videtur ꝙ decedẽs
nihil tranſmittat:iuriſconſultus fatetur ꝙ ſeque
ret illud ĩcõueniẽs.¶Seqtur q̃rta pars ⁊ illam
diuide ĩ tres. Prĩo dat remediũ ꝯ ĩcõueniens.
Secũdo põit rõnẽ. Tertio illud extẽdet.ſa ibi:
qa ſiue.tertia ibi:eadẽqꝫ rõ. Prĩa ꝑticula legit
duobꝰ modis:ut colligit ex glo.ꝑmo ut qꝺ dicit
decreto ĩtelligit.i.ꝑ bo.poſ.ꝯ ta. ⁊ ita ĩtelligitur
glo.ſup illo ꝟbo.ſm illã ſic pone caſuꝫ.¶Que-
ro qꝺ remediũ ẽ ꝯtra dictũ ĩcõueniẽs. Rñdeo re
mediũ ẽ ꝙ ille filiꝰ q decedit trãſmittit ad here
dẽ ſuũ ius perẽdi bo.poſ.cõtra ta.ex ꝺcreto iudi
cis ĩterponẽdo ſup bo.poſ. filio ⁊ heredi eiꝰ ſuc
currit.h.d.hec lec.ꝓbat ĩ.l.illud.ĩ ſi. cũ.l.ſe.ƒ.ꝺ
bo.poſ.ꝯ ta.tenẽdo iſtã lec.dicas ꝙ ſi qdẽ heres
filij vult uenir ꝑ ꝯ ta.pẽdẽte dubio an naſcat po
ſthu.põt idẽ ſi pꝰ poſthumũ natum.ſꝫ ſi poſthu
mꝰ nõ eẽt natꝰ ⁊ certũ eẽt ipm nõ naſciturũ: tũc
nõ ueniret ꝑ ꝯ ta.qa certũ ẽ teſtm̃ nõ rũpi.ſꝫ ꝑ ſe
cũdũ ta.ita dꝫ ĩtelligi alternatiua poſita ĩ. d.l.il-
lud.ĩ ſi.cũ.l.ſe.ut ibi ſcripſi.lꝫ gl.aliter ſẽtiat. Se
cũdo mõ legit ꝙ h loqtur de decreto ꝑſentis.l.
dic ergo iuriſcõ.ꝙ ẽ ſuccurrẽdũ ꝯ ꝑdictũ ĩcõue-
niẽs filio ꝺcreto ⁊ auctoritate ꝑſentis.l. ut dece-
dẽs ille hereditatẽ:lꝫ nõ q̃ſitã ipo iure uel ꝑ adi
tionẽ trãſmittit.h.d.hoc ſẽtit gl. cũ dic ex hac.l.
no.hereditatẽ nõ agnitã trãſmittit. idẽ no.ĩ.l.ſi
ſcriptis.ƒ.ꝺ car.edi.⁊ iſta lec.placet.Sumꝰ.n.in
materia ꝺ acq.here.ꝺ iur ciuili: ⁊ lex ĩ dubio dꝫ ĩ-
telligi ſm ſubiectã materiaꝫ ĩ q̃ poſita ẽ lex: ut.l.
ĩpatores.ꝺ ĩ dic adiec.⁊ no.ĩ.l.ſi.ſ. de cõdi.ĩde.
¶Seqtur qa ſiue frater iſtat q̃rens q̃ ẽ eqtas q̃
mouet nos ad ſtatuẽdũ hoc ꝯtra regulas iuris
cõis. Rñ.qa ſiue poſthumꝰ naſcat ſiue nõ heres
futurꝰ erat.ergo equũ ẽ ꝙ decedẽs tranſmittat.
¶Seqtur ꝟ.eadẽqꝫ fec ⁊c̃.iſtat q̃rẽs erit ne idẽ
ĩ emãcipato. Rñdeo ꝙ ſic:qa eadem ẽ rõ. h.d.
Notabilia collige ex ſummario ⁊ ex caſu in ter-
minis.¶Oppo.ad primum qui in oẽm euẽtuꝫ

futurus eſt heres nõ ĩpeditur adire: ut. l. quod
ſi dubitet̃. ſ.e.ſed emãcipatus ẽ huiuſmodi: ut
in fi.huius.l.ergo adire poteſt: cuius ꝯtrariũ di/
citur hic. So.l.qḋ ſi dubitet̃. loquit̃ qñ nõ dubi
tatur ĩ cã acquiſitiõis: ſciebat enĩ ibi defunctum
deceſſiſſe teſtatũ: ſʒ dubitatur an in ciuitate uel
apud hoſtes: ⁊ ſic erat cã certa: qa ex teſtõ ſucce
debat: hic ṽo erat incertus[a] de cã.ſ. an ex teſtõ:
an ab ĩteſtato.ergo adire nõ põt: lʒ in oẽm caſuʒ
futurus ſit heres: ut hic.⁊.l.ſi is ad quem.ſ.e.
¶ Ex illa pͥma pte no. ꝙ ꝓximior agnatus dece/
dẽs pendẽte dubio: an poſthum⁹ naſcat̃: lʒ ſciat
teſtatorẽ defunctũ ius deliberãdi ad heredẽ nõ
trãſmittit.p.l.cũ antiqorib⁹.C.e.nã ſibi heredi/
tas interim nõ ẽ delata: ut hic dicit̃ ĩ tex.rotũdo
ergo nõ põt ſcire ſibi delatã: ꝓbat̃ qa non dicit̃
delata hereditas q̃ nõ põt adiri.j. de ṽbo.ſig.l.
delata: ⁊ ſic cõſului. ¶ Ad ſecũdã partẽ hic op.
dicit̃ hic a cõtrario ꝙ uentre pleno fili⁹ ĩ poteſta
te ĩterim nõ eſt heres.cõtra.ſ.e.l.cũ qdã.§.ſuũ.
Rñ.ut dixi ibi lex ſemꝑ ẽ certa de oĩ eo de quo ẽ
certũ in natura: ⁊ iõ ſi uẽter eſt uacu⁹: lʒ apḋ nos
dubitet̃ lex ẽ certa: ⁊ facit filiũ ĩ poteſtate ſuũ he
redẽ: ut hic ⁊ in cõtrario. ſʒ lex nõ eſt certa de eo
qḋ nõ eſt certũ in natura naturata: ſed ſolũmõ ẽ
certũ apud deũ. ⁊ iõ ſi uẽter eſt plenus poteſt eẽ
ꝙ naſcatur viuus: ⁊ ꝙ non naſcetur hoc ſoli ḋo
liquet: nõ aũt eſt certũ in natura naturata. ideo
lex nõ eſt certa nec filiũ facit ſuũ heredẽ: ut hic.⁊
hoc notabiliter dicit tex.i.ḋ.§.ſuũ.ibi nã p natu
rã humane cõditionis ⁊c̃.q.ḋ.l.ẽ certa de eo qḋ
ẽ certũ in natura non de eo quod eſt ſup naturã
certũ ut deo. ¶ Ex illa pte no. caſum expreſſum
ꝙ filius ĩ poteſtate hereditatẽ paternã nõ agni/
tã trãſmittit ad quoſcũqʒ heredes. nõ enim loq
tur de filio ſe ĩmiſcente quia nõ poterat ꝓpter ĩ/
certitudinẽ: cũ enim extraneus nõ poſſit adire:
ut hic dicitur.ergo nec ſu⁹ ĩmiſcere: ut.l.cuʒ bo/
nis.j.eo. Itẽ tex.iſte dicit heres fuiſſe ĩtelligitur
.q.ḋ.lex facit eũ heredẽ.⁊ lʒ deceſſerit heres fuiſ
ſe uidetur ut tranſmittat. nec potes dicere ꝙ ſit
hic caſus ſpãlis ꝙ hec. l. ſolũ ſpãle ĩducit eo ca/
ſu quo filius nõ ĩtelligit̃ a iure heres fuiſſe. ſ. qñ
uenter erat plenus: ut pʒ ex ſequẽti parte: ut.ſ.
dixi. ¶ Ex p̃dictis etiã pʒ quando ĩter mortẽ et
aditionẽ a filio ſuo ẽ mediũ: ut quando uenter
erat plenus: ut plene dixi in.l.ſi.ſ.de cõdi.inſti.
¶ Uenio ad tertiũ ⁊ ad quartũ ſimul ⁊ opp.nõ
debet eẽ melioris cõditionis q eſt in caſu dubij
q̃ qui eſt in caſu certi: ut.l.ordĩata.§.ſi. de li.ca.
.l.iulianus.in prin.de cõdi.ĩde.⁊.l.i. in prin.j.ḋ
le.iij.ſed ille q eẽt ſciens hereditatẽ ſibi deferri ⁊
ea nõ adita decederet nõ tranſmitteret: vt.l.i.§.
ĩ nouiſſimo. C.de cadu tol. ergo nec iſte dubi/
tans. So.ſi cõſtaret ꝙ ſciuiſſet ⁊ nõ adiuiſſet ſʒ
adire neglexiſſet: tũc decedẽs nõ trãſmitteret ꝑ
rõnẽ p̃dictã.ſed lex preſumit ꝙ ſi fuiſſet certus
adiuiſſet: ſed ꝓpter illud ĩpedimentũ nõ potuiſ
ſet.ita ĩtelligit glo.C.de re mi.l.i.ĩ fi. magne gl.
dũ allegat.l.i.§.fi.ſ.ſi mulier ven.no.ubi eſt q̃ſi
ĩdẽ caſus cũ iſto ut ſtatim dicã. ¶ Op.ſ.ſi mul.
uen.no.l.i.§.ſi.So.dicit glo. ꝙ ibi ĩ extraneo ħ
in filio: qḋ eſt cõtra.l.ſcriptus heres.j. ad car. q̃
in extraneo loqtur.dic ergo ꝙ hic ⁊ in.l.ſcript⁹.
cõtra eũ qui ĩpediuit me adire ponẽdo me ĩ du/
bitatione nõ poterat haberi regreſſus: quia non
fecit doloſe uel non eſt ſoluẽdo: ſecus ſi poſſit ꝯ
illũ haberi regreſſus: ut ſi mulier calũnioſe dixit
ſe pregnãtem ⁊ eẽt ſoluendo: ut in cõtrario.pro
quo facit.ſ.de eo ꝑ quẽ factũ erit.l.ſi.j.de le.i.l.
plane.la.ij.§.i.ad.l. aql. l. inde nerac⁹. §.i. qḋ

a Entre. incert⁹ ſol⁹ er-
ror cauſe ac-
quiſitiõis vi
tiat heredi/
tatẽ. ⁊ adde
bar. i.l. is q
putat. ſ. e.
ubi põit rõ-
nẽ h⁹.l.

no.in.l.in teſtamẽto.j.de cõdi.⁊ demõ. ¶ Ue/
nio ad materiã quã glo.hic tractat ⁊ glo.ĩ ſi.po/
nit unã regulã negatiuã que eſt ꝙ hereditas nõ
adita nõ tranſmittit[b]: ut.C.e.l.iij. ⁊.l.qñ.de ca.
tol.l.i.§.in nouiſſimo. ab iſta regula excipit glo.
multos caſus q in ṽitate nõ ſunt caſus ſingula/
res ſed magis ſunt regule exceptiue non ita uni
uerſales ſicut regula a qua excipiũtur: ut.j.pate
bit. Primus ergo caſus in quo fallit regula eſt
hic dicit glo.ex quo talis regula colligit̃ qui pro
pter aliquã dubitationẽ adire nõ põt ⁊ in oẽm
euentũ futurũ ſe heredẽ cognoſcit interim dece/
dens trãſmittit: ꝙ hec regula debeat ſumi ꝓbo
ex fine huius.l.ubi iuriſcõſultus extẽdit ad oẽm
caſuʒ ubi eſt eadẽ ratio. q̃re dicit ꝙ ſe cognoſcit
futurum heredẽ in oẽm caſum. Reſpõdeo ꝙ ſi
ignoraret ꝓpter aliam cãm ĩpediret̃ q̃ propter
dubitationẽ ⁊ ſic decedẽs nõ trãſmitteret: ut.l.
qui poſthumos.j.ad ſyll̃. ¶ Quero quid ſi fili⁹
ignorat: an pater fecerit teſtamẽtũ uel non. Re/
ſpondeo ĩ filio ſuo nõ eſt dubiũ qa interim ẽ he
res: quia cũ ſit certũ ĩ rerũ natura lex facit eũ he/
redem: ut hic.⁊.l.ex militari.§. ſi.cũ.l.ſe.ḋ teſta.
mili.⁊.l.eius qui ĩ prouĩcia.in ſi.ſi cer.pe. cũ ſi. ĩ
filio emãcipato ſecũdũ iſta tẽpora decedẽs non
tranſmittit: qa neſciebat in oẽm euentũ ſe futu/
rũ heredẽ. poterat eniʒ eſſe ꝙ teſtator ſibi aliqd
reliquerat quoquo relicti titulo qḋ ſufficiebat[c]:
ut.l.oĩno.C.de inoffi.teſta. ⁊ in auc̃. de tri.⁊ ſe.
.§.i.ſed hodie cũ debeat ſibi relinqui iure inſti/
tutionis cognoſcit ſe in oẽm euentũ futuruʒ he/
redẽ: lʒ nõ inquantũ ſiue decedat teſtatus ſiue ĩ
teſtatus.ideo decedẽs trãſmitteret per regulaʒ
huius.l. ¶ Quero quid de alio uenĩẽte ab inte
ſtato. Reſpõdeo idẽ ſi in oẽm euentũ futuruʒ ſe
heredẽ cognoſcit. exemplum ꝓximior agnatus
reperit̃ ĩſtitutus ĩ teſtamẽto qḋ teſtamentũ dicit̃
falſum ab alio fabricatũ: ⁊ ſic nõ põt adire: ut.l.
cũ falſuʒ.ſ.e. tñ ſiue ſit teſtamẽtũ ſiue nõ cogno
ſcit ſe futurum heredẽ: ⁊ interim decedẽs tranſ/
mittit per regulas huius.l.facit.j. de bo.li.l.ſi fi
lius.§.fi. ¶ Secũdus caſus poſitus in glo. eſt.j.
ad carbo.l.ſcriptus. ex quo taleʒ formo regulã.
Quotiens quis facto alterius impeditur adire
decedens hereditatẽ nõ aditã trãſmittit[d]: ut ibi
⁊.l.ſi filius.in fi.j. de bo.li. ⁊ ſic ẽ idem caſus cũ
iſto: lʒ ibi glo. ponat pro diuerſo. quod ĩtellige
niſi cõtra illũ ĩpediẽtem poſſet hr̃e regreſſuʒ: ut
.l.i.in fi.ſ.ſi mulier uen.no.⁊.ſ. dixi. facit optĩe
.ſ.quod me.cau.l.ſi mulier.§.fi. ¶ Tertius ca/
ſus poſitus in glo.eſt.j. ad ſyl.l.iij.§.eleganter.
⁊.l.q poſthumos.ex quo talis dat̃ regula. Quo
tiens qs timore pene legalis tñ ĩpeditur adire
interim decedẽs trãſmittit: ut ibi.impediebatur
enĩ ꝓpter timorem pene[e] ſenatuſconſulti ſyll̃. et
ꝓpter hoc dicebã in.q. de facto.ſtatutũ ẽ hic ꝙ
nullus forẽſis poſſit aliquo ti. in territorio hui⁹
ciuitatis aliqua bona acqrere ſub certa pena ni/
ſi pͥmo ſe faciat allibrari: cõtingit ꝙ mortuo quo
dã puſino qdã forẽſis eius ꝓximior conſangui
neus uenit ad ciuitatẽ iſtã: ut faceret ſe allibrari
⁊ poſtea adiret anteq̃ poſſʒ hoc expedire ipſe ẽ
mortuus dicebã ꝙ iſtã hereditatẽ non aditam
tranſmittit: quia timor̃ pene ſtatuti diſtulit adi/
re per regulam predictaʒ. facit quia preparabat
ſe: ut.l.quẽadmodum.de inoffi.teſt. Iſtos tres
caſus ponit hic glo. de iure digeſtorum. Alios
caſus quos ponit probat per iura. C. ⁊ ideo nõ
attendendo ordinem glo. aſſumam illas.ll. ſe/
cundum ꝙ fuerunt priores uel poſteriores.
¶ Quartus caſus in quo fallit dicta regula eſt

b ¶ Nõ trãſ-
mittit̃.here-
ditas nõ adi
ta nõ trãſmit
tit̃. Adde du
as no. fall.
quas poſui
p⁹ bar.i.d.l.
qñ ſororem
.C.de iure ḋ
li. ⁊ no.p ſa-
ly.in.l.apud
hoſtes.C.de
ſu.⁊ legit.
c ¶ Qḋ ſuffi-
ciebat. bar.
hic uidet̃ ma
le loqui prio
qꝛ ſm iſta iu
ra digeſtoꝝ.
filio erat reli
quẽdũ iure ĩ
ſtitutiõis.l. ĩ
ter cetera.et
ibi late dixi.
de lib. ⁊ po-
ſthu. qḋ etiã
habebit lo-
cũ ĩ filio emã
cipato: ut.l.
ita tñ.§. qui
rogati. ad
trebel. ⁊ i. l/
filijs.ſ.ḋ mi
no.itẽ ſm tẽ
pora. C. ſm
q̃ ſufficiebat
reliqui filio
titulo legati
uel fideicõ-
miſſi. idem
erat ⁊ ĩ filio
emãcipato ⁊
in poteſtate:
ut pʒ in. ḋ.l.
oĩno.⁊ ĩ auc̃.
de triẽ.et ſe-
mi.§.i. q̃ iu-
ra loquũtur
in oĩbus his
qbus cõpe-
tit querela.
d ¶ Trãſmit-
tit.⁊ adḋ no.
.q.formataʒ
ꝑ bal.i.l.fili⁹
matrẽ.C. de
inoffi.teſta.
e ¶ Timoreʒ
pene.vide ħ
ang.⁊ roma.
i.l.ſi quis in
graui.§. ele-
ganter.j.ad
ſyll.

.C.de ſuis & le.l. apud hoſtes. de quo caſu ſunt
multe cōtētiones. qdā enī aſſumunt īde talē re/
gulā. Hereditas aſcēdētis etiā nō adita trāſmit
tit ad deſcēdētes: qd̄ tȝ glo. ibi dū dicit ſpāle in
matre. Idē no.i.l.i.C. de his q ante aper.ta.& i
.l.ij.C.ad orfic.iſta regula ē cōtra.l.ij. §. ſi qs ex
liberis.ſ.ad tertul.ꝯ.l.ſi īfanti.C.de iure deli.in
eo ꝙ dicit ꝙ ſpāle ē in īfante ut trāſmittat ad pa
trē uel ad deſcēdentē p lineā paternā oēs alias
hereditates nō agnitas nō trāſmittit. Alij dicūt
ꝙ in.d.l.apud hoſtes. iō fuit qa ſciuit fili⁹ horā
captiuitatis qua fingitur mortu⁹: & ſic talē colli/
gūt regulā q ſcit mortē fictā: lȝ ignoret uerā ite/
rim decedēs trāſmittit.hoc ē ꝯ caſum.l. nec nos
.C.de cap.uī alij dicūt ꝙ ibi ē rō qa erat ſu⁹ he/
res qd̄ ego teneo. Ex quo talē colligo regulā ue
riſſimā. Su⁹ heres de iure ciuili hereditatē non
aditā uel agnitā trāſmittit ad quēcūqȝ ſucceſſo/
rē.ᵃ hic eſt caſus ibi dū ita dic̄ ſi heres extitit. & ī
.l.iij.C.de iure deli.nō uiolādo lr̄aȝ: & hoc erat d̄
iure āntiquo.ff.tex. ē hic ī ſecūda parte: vt.ſ̄.dixi
&.l.ex militari.§.ſi.cū.l.ſe.de teſ.mi.ſ. de re.du.
.l.q duos.§.cū in bello.&.§.ſi.de ſtip.ſer.l.liber
hō.§.ſi.de iur.fiſ.l.luci⁹.de ca.pec.l. hereditatē
.§.fili⁹.hoc pbat p rōnē īſpecto mero iure ciui/
li anteꝙ̄ filius haberet bñficiū abſtinēdi nō ē du
biū ꝙ trāſmittebat. dubiū facit hodie bñficium
abſtinēdi cōceſſuȝ filio p qd̄ eqparat quodāmō
ex̄neo: ut.l.nā nec emācipat⁹.ſ.de le.i.ſȝ bñficiū
abſtinēdi fuit ītroductū in fauorē filiorū: ut.l.ne
ceſſarijs.ſ̄.e.iſti.d̄ here.q̄li.& dif. §.ſui. & ubicū/
qȝ nō ē fauor filij bñficiū nihil oparet: ut.l.ſi fili/
us q pri.ſ̄.d̄ vul.& pu.& p regulā qa qd̄ fauore ī/
troductū ē &c̄: ut.l.qd̄ fauore C.de legi.ſed ſi il/
lud bñficiū īpediret trāſmiſſionē eēt detrimētū
filij.ergo nihil opat. Sȝ ſi dicas nō eſt detrimen
tū qa forte hereditas ē dānoſa. Rñ. imo detri/
mētū eſt ſimpliciter qa ſi ē dānoſa: heres enī po
terit abſtinere ſicut ipſe poterat añ īmixtionē: ut
.l.ſi qs filiū.§.i.ſ̄.e.intereſt ergo filij trāſmittere
illud ius adeūdi cū bñficio abſtinendi ſicut ipſe
habebat. ꝓpter hoc enī forte habebit heredem
nō habitur⁹ alias.arg.l.iul.i prin. ſ̄.e.&. hoc eſt
qd̄ dicit tex.expſſe i.l. ſi.§.i. C.de cura.fur.lȝ gl.
ibi uellet deſtruere illū tex.dicit enī tex. ꝙ iur an
tiquo nulla erat dubitatio ꝙ filius ſu⁹ heredita/
tē paternā trāſmittat ad quoſcūqȝ cū bñficiū ab
ſtinēdi ſit ītroductū ad ſui cōmodū: ut ergo ibi
dicit poſtea īferat aliud.ſ.ꝙ nō trāſmittat & ma/
le: & illud cōiter tenent oēs moderni. Cy.in.d.l.
apud hoſtes. Ric.& dñs Ray.collegiū hui⁹ ciui
tatis ſemel cōſuluit h: inter quos fuit dñs Ray.
de mōte ubiano vir recolēde memorie. Sȝ dñs
Ja.de bel.diſputauit hic ſup hoc unā.q.& circa
hoc poſuit.iiij.regulas ī effectu: tres negatiuas:
& unā affirmatiuā quas referā uobis ad litteraȝ:
ut uideam⁹ an ꝓcedāt. ¶ Prima regula ei⁹ eſt
talis. Quotiēs ſu⁹ heres liberꝝ hȝ arbitriū ſe im/
miſcēdi qa ſciēs habilis etatis & cōpos mētis nō
hȝ īpedimētū iuris vel facti ſi regulariter nō trāſ
mittit hereditatē etiā paternā ad matreȝ uel ad
ex̄neū.ſ. ad liberos uel ad patrē ſi ē auita uel ex/
tranei ſi eſt īfans uel ex̄neos ſi eā recuſauerit: ut
.l.i.§.i nouiſſimo.C.de cadu.tol.&.l.ſi īfanti.C.
de iure deli.ſ̄.e.l.q ī aliena.§.iterdū.&.l.ſi qs fi/
liū.§.i.& ī.l.ei q. ¶ Secūda eius regula ē. Quo/
tiēs ſuus heres hȝ īpedimētū accidētis uel igno
rātie uel alterius īpotentie iuris uel facti eo caſu
trāſmittit etiā nō agnitā & ignorās & ad quēlibȝ
ex̄neū: ut.l.hereditatē.§.filius.ſ. de ca.pecu. et
.l.q duos.§.cū in bello.&.§.ſi.ſ. de reb. du.&.l.

apud hoſtes.de ſuis & le. ¶ Tertia regula ei⁹ ē.
Quotiēs ſuus heres hȝ īpedimentū nature: qa
infans uel furioſus eo caſu nō tranſmittit here/
ditatē paternā etiā ad matrē: ut.l.ij.§. ſi quis ex
liberis.ſ.ad tertul.ubi eſt caſus ſm eum.&.C.de
cur.fu.l.i.§.tali.&.§. ſinaūt ī furore.C.de iu.de/
lib.l.ſi infanti.§.ſi uero.& ibi no.ī glo. ¶ Quar/
ta regula eius ē. Quotiēs filius non ē ſolus legi
timus heres: ſed ſunt alij liberi qui cū eo ad he/
reditatē admittūtur eo caſu nec pater nec infan
tis mater ex tertul. uocatur ſed hereditas que/
cūqȝ tranſfertur ad fratres & coheredes excluſis
aſcendēntibus. caſus eſt apertus ſm eum in.l.ij.
.§.ſi quis ex liberis. ꝟ.ſed ſi ſit nō ſolus.ſ.ad ter
tul.&.C.ad orfi.l.ij.iſta ſunt uerba ſua ad litterā
que examinem⁹.& inquantū in dictis uerbis cō/
tinetur hereditatem paternā nō aditā trāſmitti
concordat cū regula quā ſupra poſui. ī alijs di/
ſcordat nec dicit bene &c̄.iō uideamus per ordi
nem. ¶ Prima regula que dicit filiū ſcientem &
habilē ad adeundum nō tranſmittetur: niſi ad
ſuos non eſt uera. primo per.l. cum antiquiori/
bus.C.de iure deli.in prin. ubi dicitur filiū deli
berantem & in ſuā poſteritatē deliberationē trāſ
mittentē: & pro etiam. q.d. non ſolum ad extra/
neos: ſȝ etiam ad ſuos tranſmittit deliberationē
Dicetis uos hic non ē ſanus intellectus quoniā
arguit de minori ad maius affirmatiue: ſȝ reſpō
deo in heredes ſuos uidebat ꝙ non tranſmitte
ret deliberationē ſeu ius deliberādi ſed eum fa/
ceret neceſſariū.ar.ſ̄.e.l. qui in aliena.§.iterdū.
ſed extraneū nō poterat facere neceſſariū.ponit
ergo ibi pro cōſtāti ꝙ in extraneū trāſmittit ius
deliberādi etiā in ſuaȝ poſterioritatē. Preterea
ſciētia eſt cauſa tranſmiſſionis & adiuuat ius trāſ
mittendi: ut.d.l.cū antiquioribus. ſed ſm eūdē
Ja.ignorās trāſmittit: ut in ſecunda ſua regula.
ergo multomagis ſciens. Preterea rō tranſmiſ
ſionis eſt quia ſuus heres ē: ut.d.l. apud hoſtes
& hac.l.cum ſi. ſed illa ratio habȝ uniformiter lo
cum ꝙ tam in ſciente ꝙ̄ in ignorāte.ergo appa/
ret ꝙ prima regula dñi Ja.non ē uera. exceptio
nes quas ipſe ponit a dicta regula faciunt ꝓ me
quia concordant regule mee. ideo illas non exa
mino. Secunda regula dñi Ja.ſimiliter concor
dat cum mea. Tertia regula que dicit ꝙ impe/
ditus īpedimēto nature: vt qa īfans nō furioſus
nō trāſmittit paternā ſimiliter nō ē uera in infan
te.ꝓbo per caſum.l.lucius.ſ. de iure fiſ.lȝ quidā
diuinādo dicāt ꝙ ibi fuit adita hereditas ita ꝙ
infans trāſmittat.probat.ſ.de re. dub.l. qui du
os.§.cum in bello.ᵇ ſed ipſi reſpondent ꝙ ibi fu
it infans impeditus p ignorantiā & per mortem
ſubito ſecutā: & ſic fuit impedimētū aliud ꝙ̄ na/
ture: ſȝ male dicunt: quia ſi uerū eſſet ꝙ impedi
mentū īfantie impediret trāſmiſſionē poſito ꝙ
cōcurrant plura alia impedimenta que non ha/
berent impedire inſpiceremus illud unuȝ impe
dimentū infantie quod nocet: ut.l. qui poſthu/
mos.ad ſyll. Preterea ſi diceres ꝙ infantia cū
ignorantia ſimul facit ꝙ ſit locus tranſmiſſioni.
ergo infans ſemper trāſmittit cū ſemp ignoret.
Id aūt quod dicit de furioſo ē contra tex. non
uiolando eū in.l.ſi.§.i.C.d̄ cur.fur. Nō ob.ᶜ ad
tertul.l.ij.§. ſi quis ex pluribus. quam ipſe alle/
gat pro caſu: qa ille.§.facit pro iſta opi.ſecūduȝ
unam lec.ibi poſitā & bene quā ipſe allegat pro
caſu.nam ibi queritur utrū filius q deceſſit ante
agnitam hereditatē patris noceat matri patris
ſui. Reſpondeo ꝙ ſi nō naſcit ſuus patri ꝙ ma/
tri patris non obſtat. ergo a contrario ſenſu ſi

a ¶ Quēcūqȝ ſucceſſoreȝ. Et add̄ bar. idē volentē ī .l.iij. & ī.l. ſi īfanti.i.v.colū.de iure d̄.li.& pro bar. ē bonus tex. & ibi bar.i.l. .i.§.ibidem. de colla. bono.vbi dicit ſecus tñ eſſe ī bonoꝝ poſſeſſiōe ꝯ tab. & de hoc pleniſſime habetur p bal. in repe.l. ī ſuis de libe. & poſthu.in.xiiii.col. aduerte tñ qd̄ Bal. multū no. in .l.q ſe patris in.vi.col.C. vñ libe.vult ꝙ ſi deceſſit auus & poſtea fili⁹ q hereditatē patris repudiauit ꝙ nepos pōt dici ſu⁹ auus. naȝ tenebat primū locū tpe mortis aui & ſic nō erat ſuus & neceſſarius ꝙ ſi aui nepos decedat hereditate ñ adita illā nō trāſmittit ad oēs ſȝ ſolum ad deſcēdentes p.l.i.C. de his q an. aper.tabu. & d̄ materia vide ēt bal.i.l. ſi fili⁹ heres. de lib. & poſthu.ī vlt.colū.ubi tȝ opi. bar.& ſubdit ꝙ ubi lex defert aditionē ibi hȝ locuȝ trāſmiſſio hereditatis nō adite & qd in ſuo qui non erat neceſſarius. & d̄ materia etiā habetur p bal. in.d.l. apud hoſtes.C.de ſu.& legi.

b ¶ Cū in bello.ſȝ certe.§. ille nō fac̄ p bar.qȝ loquitur ī filio pubere. ī pupillo enī nō poſſet habere locū p.d.l. qui duos.§.ſi.et ita tȝ bar. in .d.§.cum in bello.

c ¶ Non ob. vide bal. ī.l. .i.in ſi.C.de his q an.ap. tab.& in.d.l. apud hoſtes in.ii. col. Et no.ꝙ nō trāſmittit hereditas fratris īpuberis q ē pupillariter ſubſtitut⁹: ut p bar.in.l. ſi ſi plures.§. quos poſſuȝ .ff. de vulg. & pu.cū con cor. d̄ quib⁹ ibi.

naſcereẜ ſuꝰ matri pr̄is obſtaret ⁊ ip̄e hr̄ditatē
illā traſmitteret ad ſuos hr̄des: qa ſuꝰ. ⁊ ſi dicaẜ
quō pōt eē ꝙ nō naſcaẜ ſuꝰ patri ſuo. Rn̄deo ꝙ
erat cōceptus an̄ꝙ pr̄ emāciparet. vn̄ natꝰ nō ē
ſui iuris: ſ; in ptāte aui ſm̄ gl. ibi poſitā ⁊ bn̄ ita
tenēt doc. i. d. l. apud hoſteſ. C. de ſuis ⁊ le. Nō
ob. l. vlti. C. de cur. furio. §. i. ⁊ l. ij. §. ſiqſ ex libe
ris. ꝭ. ad tertu. quos ip̄e allegat: qa illi. §. loquū
tur in hr̄ditate mr̄na ex̄neorū nā paternā furio
ſus traſmittit: ut. e. l. §. fin. Quarta regula dicti
dn̄i Ja. ſilr nō ē vera. nā. l. ij. C. ad orſi. loqẜ i he
reditate mr̄na. ⁊ ſic filiꝰ nō ē ſuꝰ hr̄s. Nō obſt. ꝭ.
ad tertuſ. l. ij. §. ſiqs ex liberis. ꝟ. ſ; ſi nō ſit ſolꝰ.
qa ibi ſilr loqẜ in filio q nō erat in ptāte pr̄is: ut
p; ex caſu quē poſui mō i. d. §. ſiquis ex liberis.
Cōcludiẜ ergo ꝙ filiꝰ ſiue ſciēs ſiue ignorans ſi
ue ipeditꝰ adire ſiue nō ipeditꝰ hr̄ditatē pater-
nā nō agnitā traſmittit. ſi eni ſuꝰ hr̄s ē de iure ci
uili p. l. ē. alle. potiſſime p. l. liber hō. §. i. de ſti.
ſer. que dicit ꝙ filia ſua etiā errās in iure hr̄dita
tē pr̄is nō agnitā tranſmittit ⁊ ſic tollit illā diſtin
ctiōē an habuerit iuſtā cām ignorādi uel non.
Nō. ob. l. ſi ifāti. de iure deli. ex q̄ pncipalr̄ fun-
dāt ſe q tenēt ꝯrīū. nā ibi dr̄ oēs hr̄ditates filio
delatas nec agnitaſ nō traſmittit: pinde ac ſi de
late nō eēnt: qa loqẜ i hr̄ditatibꝰ i qbꝰ ē neceſſa-
ria aditio ſeu agnitio qđ idē ē: ut p; ex lr̄a dū di
cit nō agnitas. In hereditate aūt pr̄na nō ē ne-
ceſſaria agnitio: qa. l. facit eū hr̄dēa ſi ipſe nō ab
dicat eā a ſe: ut. l. neceſſariis. ē. e. merito traſmit
tit. Nō ob. l. cū antiqoribus. C. e. q̄ videẜ pone
re ꝙ de iure antiquo erat ſpāle in filio q traſmit
tebat ius deli. ad ſuos: qa ibi ē dictio ⁊ p etiam
vt ſupra dixi. Nō ob. l. i. §. in nouiſſimo. C. ꝺ ca.
tol. qa ibi ſimplr̄ loqẜ in hr̄ditate q̄ egeret adi-
tione. predicta vera qn̄ filiꝰ in ptāte per. l. efficiẜ
ſuus hr̄ſ. pr̄is: ſecꝰ ſi aliqua cauſa exiſtētia ſui hr̄
dis ceſſaret forte: qa haberet ſubſtitutū vulga-
rē: tūc eni; nō traſmitteret: niſi agnitā: qa ceſſat
rō. qđ pbaẜ in. l. ſi filius hr̄s. ē. de lib. ⁊ poſthu.
⁊ h̄ vbi eo cāu quo nō efficiẜ ſuus nō traſmitte-
ret ad hr̄des: niſi ex ſpāli puidētia huius. l. dixi
plene circa hūc paſſū in. l. ſi filius q pr̄i. ē. ꝺ vul.
⁊ pu. ℂ Itē p̄dicta vera niſi filius ip̄e hr̄ditatē
pr̄nā repudiauerit: tc̄. n. n̄ traſmittit: ut. l. i. C. ꝺ
his q an̄ aper. ta. nec pluſ cōmodi traſmittit ad
hr̄dē ſuū q̄ ip̄e habiturus eēt: ⁊ qa hoc cāu pp
illā abſtentionē ceſſat illa rō q̄ dicebaẜ ſuus he-
res. Circa p̄dicta q̄roᵇ qđ de hr̄ditate materna
vtrū nō agnita traſmittaẜ. Videẜ ꝙ ſic: ut. l. pe.
de ſuis ⁊ le. vbi dicẜ ꝙ filius ſuccedit matri ip̄o
iure. ſed itellige. ſ. ſi adeaẜ ab hoīe: ſicut dicimꝰ
in cōpēſatiōe. nō eni traſmittiẜ nō agnita. p tex.
i. l. ij. C. ad orſi. ⁊ p regulā dicti. §. in nouiſſimo.
ℂ Quero an hodieᶜ emācipatus hereditatē pa-
tris nō agnitā traſmittat ſicut ſuus. Videẜ ꝙ ſic.
C. de le. here. l. meminimus. vbi dicẜ ꝙ emāci-
patuſ ſuccedit ad ſimilitudinē ſuoꝝ. ſed in ſuis
nō ē dubiū: ut dictū ē. ergo ⁊c̄. per hoc: qa ſub-
lata ē hodie differentia emācipationis ⁊ patrie
poteſtatis: ut in auc̄. de here. q̄ ab inteſ. §. nul-
lā. ⁊ no. ꝙ ibi dicit tex. nulla differētia ⁊c̄. cogita
bitis. ℂ Quītus cāus q h̄ poniẜ in glo. eſt. C. ꝺ
his q ante aper. tab. l. i. ex quo talē regulā colli-
go. Quotiēs quis decedit hereditate aſcendē-
tis nō agnita nec repudiata illa; tranſmittit ad
ſuos deſcendentes: etia; ſi nō ſit ſuus: ut ibi pa
tet: ⁊ illud eſt nouum quod introducit illa. l. vi-
delicet ꝙ non ſuus tranſmittat. ſ. ad deſcenden
tem ex ſe tm̄: qm̄ de iure antiquo ſuus traſmitte

ᵃ ℂ Heredē. Pro h̄ fa-
cit text. i. l. i.
§. qui ſunt i
ptāte. in ꝟ.
ſtatī;. ꝭ. ſiqs
omiſ. cau. te
ſta.

ᵇ ℂ Quero
an hereditaſ
materna nō
adita ñ traſ-
mittaẜ ad qſ
cunq;. adde
bart. i. d. l. i.
ADDE bal
du; conſilio
. lxiij. ij. vol.
⁊. cccexiij.
. i. volumne.

ᶜ ℂ Quero
an hodie. an
emācipatus
hodie tranſ
mittat here
ditate; non
agnitā ad qſ
cūq;. idē vi-
deẜ tenere
bart. i. l. ſi ex
cā. §. pap. ꝺ
mino. dum
allegat. l. me
minimꝰ. C.
ꝺ ſu. ⁊ legi.
ſtē ad h̄ vid

bat non ſolum ad ſuos: ſed etiā ad quēlibet ex-
traneum: ut dixi ſupra. materiam huius. l. exa-
mina: ut ibi per docto. ℂ Sextus caſus q poniẜ
in glo. eſt. C. de iure deli. l. ſi infanti. ex quo talē
collige regulam. Quotiens quiſ infans decedit
hereditatem cuiuſcunq; non agnitam ſed dela-
tam tranſmittit ad patrem uel ad ſuos alios de
ſcendētes p lineā pr̄na; etia; ſi i eius ptāte nō
fuiſſet pinde ac ſi adita fuiſſet: ut ibi p;. ℂ S;
circa hoc dubium q̄ro quomodo poteſt eſſe ꝙ
filius infans non fuerit in poteſtate patris. Re-
ſpondeo uel quia fuit emancipatus per reſcrip
tum principis: ut. l. ſi. C. de emancipa. uel quia
natus erat ex filio emācipato premortuo rema-
nente auo. uel quia cōceptus ⁊ natus ante emā
cipationē patris. ℂ Quero quo iure aſcenden-
tes hāc hereditatē petant. Rn̄deo. olim occu-
pabant iure peculij. hodie vero hereditario iu-
re. vt no. i. l. ſi infanti. ℂ Queroᵈ filius infās cui
delata fuit hereditas deceſſit ſuperſtite patre ⁊
matre uel auo paterno ⁊ materno illa heredita
te nō agnita. queritur vtrum ſuccedit pater ſeu
auus paternus tm̄. Quod videẜ quia ipſe ſoluſ
habet beneficiū illius. l. ſi ifanti. non mater ſeu
auus maternus. in contrarium ꝙ ſuccedit vter-
q; ſm̄ formam auctē. defuncto. C. ad tertuſ. nā
patri non datur illud beneficium ſimpliciter: ſ;
ficta cauſa que perinde eſt ac ſi per infantē fuiſ-
ſet adita. facit ergo etiam pater ſeu auus pater-
nus ſi vult vt illa hereditas habeatur pro adita
ſed ſi ſic eſt vocaretur vterq; ſcilicet pater ⁊ ma
ter uel auus paternus ⁊ maternus: ut dicta au-
ten. defuncto. ergo ⁊c̄. beneficio ergo patriſ uel
aui paterni vocatur ad ſucceſſionem mater uel
auus maternus: ſic in ſimili: ut. l. ſi poſt mortē.
§. fin. ꝭ. de contra tabu. cum ſimilibus. ⁊ qđ ibi
dixi. ℂ Quero filius emācipatus ſubſtituit filio
ſuo infanti pupillariter extraneum. deceſſit reli-
cto filio ſuo ⁊ auo paterno ipſius filij: ille filiuſ
infans deceſſit hereditate cuiuſdam extranei ſi-
bi delata ⁊ non agnita. Ad illam certum eſt ſub
ſtitutum non vocari: quia non habet beneficiū
. l. ſi infanti. an vocatur auus paternus. puto ꝙ
non. nā dicta. l. ſi ifanti prouidet patri uel auo
in eum caſu; tantū in quo excluditur ab illa he-
reditate propter hereditatem non aditam: ſed
hic auus excluditur a ſucceſſiōe propter ſubſti-
tutum. nam ſi hereditas eſſet adita eſſent ſubſti
tuti: ut. l. ſed ⁊ ſi plures. §. ad ſubſtitutos. ꝺ uul
ga. ⁊ pupilla. ℂ Septimus caſus eſt. C. de iu. ꝺ
liberā. l. cum antiquioribus. ex quo talem colli-
ge regulam. Quotiens quis ſciens hereditatē
ſibi delatam decedit ea non agnita uel repudia
ta infra annum ad quoſcunq; ius deliberandi
⁊ adeūdi tranſmittit: ut ibi. circa quod multas
nouas ⁊ pulchras queſtiones feci i. l. qui duos
in prīci. ꝭ. de reb. du. ⁊ dic ut ibi. ℂ Octauus ca
ſus eſt ſm̄ glo. C. de inſtitutio. ⁊ ſubſtitutio. l. ſi.
ſed certe ille caſus nullam nouitatem continet:
quia ibi filius ſuus hereditatem paternam non
agnitam tranſmittit ad matrem que tranſmitte
retur ad quemcunq;. plures caſus non ponun-
tur in gl. ⁊ predicta uera in tranſmiſſione here-
ditatis non adite que fit ipſo iure. ⁊ eſt queda;
tranſmiſſio que fit petita in integrum reſtitutio
ne. de qua dicam in. l. pantonius in principio.
. ꝭ. e. dixi in dicta. l. qui duos. i prin. ꝭ. ꝺ re. dub.

ᵃ **I metus.** Aditio facta me-
tu reſcindiẜ. h. d.
ℂ Op. ē. e. l. q i aliena. §. ſi. dic ut ibi.

qđ dixit bar
to. in. l. gallꝰ
§. ⁊ qđ ſi tm̄
. ē. de libe. ⁊
poſthu. ⁊ vi
de q̄ dixi in
autē. ſi qua
mulier. poſt
bar. C. ꝺ ſa-
croſan. ecc.
adde bal. in
auc̄. in ſuc-
ceſſione. C.
ꝺ ſu. ⁊ legi.
⁊ ang. in. d.
. §. ⁊ quid ſi
tantum. ad-
de bal. in au
tē. in ſucceſſi
one. C. ꝺ ſu
is ⁊ legit. ⁊
de hoc ē ca
ſus i. l. ſi fra
tris. C. ꝺ iu
re deli. ita t;
expreſſe bal.
ibi ⁊ bal. in
. l. l;. in. e. ti.
⁊ ang. in. l. ſi
emanci. i ſi.
C. de colla.
⁊ ibi cu; eo
tranſit pau.
⁊ moder. ⁊
paulus i. d.
§. ⁊ qđ ſi tm̄
⁊ ange. in. l.
ſiē certi. C.
ꝺ teſta. mili.
⁊ in. l. illud.
ff. ſi ps here
di. peta ful
go. ⁊ pau. ꝺ
caſ. i auc̄. ex
cā. de libe. p̄
te. ⁊ imola i
. l. iam dubi
tari. de here
di. inſti. ⁊ in
. l. cum qui
dā. §. ſeruū.
ē. e. ⁊ ēt hic

ᵈ ℂ Quero
hanc. q. ide
ciſā reliquit
bar. in. d. l. ſi
ifanti. i. iiij.
col. C. de iu
re deli. vide
ibi bald. et
bal. ⁊ Cy. in
. l. ij. C. ad or
ſi. pau. ꝺ ca.
in. d. l. ſi ifā
ti. poſt bal.
ibi t; opi ā
bar. hic. lic;
nico. de ma
thi. ibi con
tra. item cū
bar. tenet an
ge. ⁊ imol.
hic cum qui
limitat.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a Anto p niuſ. vtrũ hereſ. Uide bar. in. l. ſi iſanti. de iure deli. C.
b ¶ Tenere contrariuꝫ. Quod ſeqꝭ bal. in. d. l. ſi inſanti. ibi ſecũdo pono. ⁊ ibi ia. but. et bar.
c ¶ Rei. No ta. Addꝫ bal. q ad hoc allegat gl. no. in. l. actor. i. ij. col. C. de probat. ⁊ in. l. ij. ad fi. C de ſecũ. tab. ⁊ bal. in. l. i. i pe. carta. C. qui accu. q late diſputauit hoc ⁊ vi de Imol. in. l. ſi cuꝫ nulla. ꝺ re iudi.

Ex. l. ſequenti.

¶ Quomodo heredi abſentis detur reſtitutio ⁊ an heredi minoris decedentis hereditate nõ adita detur reſtitutio.

p **Antonius.** Impedit⁹ adire ꝑpter iuſtaꝫ abſentiã ſi decedat interĩ ius petẽdi reſtitutionẽ ad adeũdũ ſuo hr̃di relĩqt. h. d. multũ notabilr̃. prĩo ponit̃ ↄſtitutio ꝑncipis ↄtinẽs aliqd ꝫ ius cõe. ſcðo ponit̃ dictũ metiani contĩnẽs ius cõe. ſcða ibi: metian⁹. ¶ Op. tẽpus petẽdi bo. poſ. eſt vtile. ergo nõ currit abſẽti. Gl. dicit. dic ut no. C. de re. mi. l. i. certe illa. op. non ob. huic. l. qa h nõ dr̃ ꝙ fuerit excluſus tpe ſed morte. ſꝫ ob. ad. d. l. iõ rñde ut ibi notabilr̃ not. ¶ Op. ſcðo ſi leſio non fuit cõpleta in abſentia nõ dat̃ reſtõ. ut. l. qð tpe. C. ꝺ reſti. mili. dicit gl. ſo. vt ibi. iſtũ paſſũ examinãt doc. i. l. i. ꝺ re. mil. in. iiij. q. ⁊ dicũt ſic. Qñqꝫ abñs ab hr̃ditate uel bo. poſ. excludit̃ tpis curſu: tũc heres põt petere reſtõnẽ ex pſona defuncti ſine dubio: qa etiã ipſi defũcto competebat: ut. d. l. i. C. de re. mil. Qñqꝫ abſẽs excludit̃ morte: ⁊ tũc ſi heres vult petere reſtõnẽ nõ põt de ſtricto iure: ſꝫ de benignitate pricipis. ꝫriũ ſtatuit̃ in abſente cã reipublice. ut h in prin. aut vult impetrare reſti. non ex pſona defuncti tm̃ ſꝫ ex clauſula gñali ſi qua mihi iuſta cã eſſe videbit̃: tũc pt. totũ eniꝫ h factũ. ſ. abñtia ⁊ mors ſecuta faciũt vnã cãm iuſtã petẽdi reſtõnẽ i integrũ. ⁊ h hꝫ locũ tã i abñte cã reipu. ꝙ in quocũqꝫ abñte nõ culpabili: vel nõ doloſe. ⁊ hoc vult dicere h metian⁹. dũ dicit de abſente cã legatõis. ⁊ ſic ꝑpter cãm reip. poſtea ſubdit de eo q hr̃ditatẽ mſis ⁊c̃. ⁊ ſic loqt̃ de quocũqꝫ abſente. deĩde ſubdit ſine reſpectu diſtin. q. d. nõ curo ſi fuerit pfecta leſio i vita vl in morte: ſed totũ hoc facit vnã iuſtã cãm: ut dixi. ¶ Quero pone ꝙ aliqs mĩor deceſſerit hr̃ditate nõ adita vtrũ hr̃s^a ei⁹ poterit petet̃ reſtõnẽ Uidet̃ ꝙ nõ de iure cõi: qa mĩor fuit abñs: nec ex ↄſtõne ꝑncipis qa loqt̃ ſolũ i abñte cã reipu. in ꝫriũ vr̃ dictũ Metiani q dixit ut h totũ. ſ. minor etas cũ morte cõcedat reſti. ex cla gñali. ⁊ h tꝫ Ja. de are. ⁊ dicit ꝙ ẽ cãus in. l. q duos. i ꝑn. ĩ. de re. dub. ⁊ ibi examĩat. ⁊ idẽ tꝫ Ja. de but. i. l. i. de re. mil. idẽ Jo. an. ex̃ de ꝑba. c. in pñtia. lꝫ Ja. de bel. vr̃ tenere ꝫriũ^b in q̃dã ſua diſputatõe quã ponit i auc̃. ꝺ tri. ⁊ ſe. in ꝑnc. ¶ Ultimo dy. q̃rit hic vtrũ hr̃s poſſit hẽre ratũ geſtũ noĩe defũcti. et vr̃ ꝙ nõ. ꝑ hãc. l. dic plene ꝑ eũ i. c. ratũ. ꝺ re. iu. li. vi. dixi i. l. bonoꝝ. ⁊ l. ſi is cui. ĩ. rez ra. ha.

Ex. §. ſequenti.

¶ Negatiua propter coartationeꝫ loci ⁊ tẽporis cadit in merã ſcientiã. Et ſi aliquis in accuſationem propoſuerit diem licet non teneretur ſi de die nõ probat ſuccũbit. Et an ſi liqueat ꝺ crĩe leſe maieſtatis añ ſñiaꝫ poſſit hẽre heredẽ.

c **Rei.** Eius qui eſt ſuſpectus de crimĩe leſe maieſtatis interim poteſt adiri hereditas. h. d. Op. C. ad. l. iul. ma. l. i. i ſi. So. nõ poſſunt alienari ti. ſingulari: ſed adeundo pñt acquiri. ¶ Quero quid ſi dubitatur an pr̃ eius fuerit culpabilis. Glo. videtur innuere ꝙ non poſſet adir̃. in contrariũ: quia pendente conditione põt habere heredẽ: ut inſtit. de here. que ab inteſ. §. per contrariũ. ⁊ l. qui a latronibus. ꝺ. de teſta. ⁊ ideo interiꝫ adire poterit. ¶ Sed poſito ꝙ requiratur certitudo quomodo poterit eſſe certus. Quidam per opi. multorum: ut in. §. quod dicitur. alij ꝙ per factum ſuum: qð eſt verum ſi. l. erat inchoata: ut. l. cum falſum. ꝺ e. ¶ Sed tunc quero quomodo poteſt eſſe certus ꝙ pater non deliquit cũ ſit mere negatiua. Glo. dicit notabiliter vide ⁊ no. eaꝫ. ¶ Not. ꝙ negatiua propter coartationem loci uel temporis cadit in rectam ſciam alterius. ¶ No.^e ex hac glo. ꝙ ſi aliquis in accuſatione propoſuerit diem: licet non teneretur ꝙ ſi illud non probat debet ſuccũbere: ut hic. ⁊ l. qui habebat. in prĩci. de inſti. ſi enim eſſet non neceſſe probare diẽ inſertam filio non poſſit liquere de ĩnocetia patris. dico etiam ꝙ interdum ad petitionem rei poteſt accuſator cogi diem inſerere: ut. l. i. C. q accu. non poſ. ⁊ no. in. l. is qui reus. de pub. iudi. ⁊ ibi dixi. ¶ Dicitur hic ſi ſibi liquet ⁊c̃. contra ſi non liquet habet heredem interim: ut inſti. de here. que ab inteſ. §. i. contra. ĩ. de dona. l. donationes. in ſi. in quibus. ll. dicitur ꝙ ante ꝙ̃ proferatur ſententia poteſt habere heredeꝫ. ⁊ dubito in hoc cõtrario propter ea verba que dixi in. l. qui a latronibus. ꝺ. de teſt. ordi. Finaliter teneo contra: quia interiꝫ haberet heredẽ: ⁊ hic dum dicit liquet. ſubaudi maxĩe ⁊ ſiue cõmiſerit malum interim poteſt habere heredem ⁊ ſi non cõmiſerit. ⁊ ſic in vtroqꝫ caſu poſſit habere. merito poteſt adire: ut. l. quod ſi dubitet̃. ꝺ. e. tamen ſi cõmiſit malum aufertur ab eo ut ab indigno. ⁊ §. per contrariũ loquitur in ſuo: quia eſt heres extraneus poteſt adire: ut. ĩ. l. ꝑxi. ⁊ l. donationes. in fin. loquitur indiſtincte. ¶ Quero quomodo poteſt liquere filio patrẽ non eſſe culpabilem. Et videtur nõ poſſe liquere cum ſit de facto alieno: ut. l. cum falſum. ꝺ. e. Glo. rñdet ꝙ põt liquere: quia malum eſt coartatum loco uel tpe: ⁊ tũc põt liq̃re an fecerit uel nõ. ⁊ vide gl. q̃ icipit no. q̃ dicit ꝙ poſſit aliẽare

Pro herede. Ultimã voluntatẽ ↄdendo poteſt quis hereditatem adire. concor. l. ſi auia. C. e. no. in. l. cogi. §. ſed ſi miles. ad trebel.

c **Um bonis.** ^c Ille act⁹ qui in extraneo ĩducit aditionẽ in ſuo inducit ĩmixtionem. h. d. ſed ſigna hãc regulã. ⁊ teneas illã hñ mẽti: quia erit vtilis tibi.

d Um c bonis. Et h. l. allegatur in. l. i. ꝺ. de condi. ob cau. cum concor. in ill a. q. verum implẽdo cõditioneꝫ qs adire videatur.

Pupillus. Minore reſtituto reſtituuntur actiones confuſe. h. d. de reſtitutione actionum videbitis in. l. propter veneni. §. neptis. ĩ. ad fil̃.

Ex. l. ſequenti.

¶ An ſolus anim⁹ ſufficiat ad adeũdã hr̃ditatẽ: ibi. Nõ. Et qd ſit adire. qd ĩmiſcere. qd repudiat̃ qd abſtier̃: ibi. Poſita ergo. Et q̃lr̃ declaret̃ aĩus volẽtis adir̃: ibi. His ꝑmiſſis. Et ꝑmo q̃lr̃ aĩus ꝺclaret̃ ꝑ uerba ſuſpẽſiua: ibi. Ad ꝑmũ. Et an ꝑ illa ꝟba iſta hr̃ditas nõ mihi diſplicet videat̃ adita hr̃ditas: ibi. Quero. Et qd ſi ↄuocatis amicis ⁊ teſtib⁹ dicat ſcitis teſtes ꝙ ego volo adire: ibi. Quero qd. Et q̃lr̃ aĩus declaret̃ ꝑ ꝟba enũciatiua ꝑꝑ ſe: ibi. Circa ſꝫ. Et q̃lr̃ declaret̃ ꝑ ꝟba enũciatiua emiſſa ꝑꝑ aliud: ibi. Circa tertiũ. Et an ꝑ illa ꝟba magna fortũa fuit ꝙ talis hr̃ditas mihi obuenit videat̃ hr̃ditas adita: ibi. Sꝫ ꝑmo. Et an ꝑ ꝟba dubia ĩducat̃ aditio: ibi. Uenio ad q̃rtũ. Et q̃lr̃ aĩus ꝺclaret̃ ꝑ ſcripta: ibi. Circa ſm. Et q̃lr̃ hec volũtas ꝑbet̃ pfecta: ibi. Circa tertiũ. Et an cũ qs põt facere factũ tãq̃ hr̃s ⁊ nõ hr̃s tñ vno mõ licite alio illicite an faciẽdo ĩducat̃ aditio: ibi. Ad ꝑmũ. Et qñ qſ põt facere vtroqꝫ mõ noĩe ſuo an ĩducat̃ aditio: ibi. Ad ſm. Et an cũ qs dicat ali

gd poſſidere ꝓ ſua legitima releuet̃ ab aditõe:
ibi. Sed q̃ro. Et an cũ act⁹ põt fieri vtroqȝ mõ
licite. vno mõ tñ noĩe ſuo alio noĩe alieno an a/
ditio ĩducat̃: ibi. Ad tertiũ. Et an dãdo elemo
ſinas ꝓ defũcto de rebus ⁊ bonis defuncti vi/
deat̃ adire: ibi. Sed quero. Et an ſi maritus cui
delata erat ꝓ ſe ⁊ filijs hr̃ditas vxoris dedit pã
nos vxoris paupib⁹ an ex h̃ ĩducat̃ aditio: ibi.
Quero gd. Et an volũtas adeuntis ꝓbet̃ p nõ
factũ: ibi. Venio. Et q̃liter ꝓbet̃ aĩus in eo qui
adit ex iure alieno ⁊ p̃mo qñ qs adit iur̃ alieno
p ſe tñ: ibi. Ad primũ. Et gd qñ qs adit ex iur̃
ſuo ꝓ alio tamẽ ⁊ ad vtilitatẽ alienã: ibi. Ad ſe/
cũdũ. Et quid qñ qs adit iure alieno ⁊ ꝓ alio:
ibi. Ad tertiuȝ. Et an ſi tutor in inuentario ſuo
facto de bonis dicit Itẽ credit eſſe in bonis di
cti ĩfãtis talẽ ⁊ talem rem de tali hereditate ui/
deat̃ adire: ibi. Iuxta. Et an ſi infanti cõpetat
ius adeundi hereditatem per ius deliberandi
ad eũ tranſmiſſũ ex pſõa alteri⁹ an tutor poterit
adire: ibi. Item. Et an quãdo aliquis non adit
ſed adeũti auctorat̃ uideat̃ aditio fcã uide ĩ ſi.

a Erit.
g An here/
ditas poſſit
adiri vltimo
vite ſpiritu.
gl. tenuit ꝙ
nõ in. l. ſi. ĵ.
qñ di. le. ce.

Erit.[a] Hereditas aĩo aditur lȝ nihil hereditarium attin
g gatur. h. d. diuiditur in tres partes.
Primo ponit dictũ. Scõo illud limitat ⁊ ꝓbat
per exemplũ de re non hereditaria in qua deſũ
ctus ius habebat. Tertio per exẽplũ de nõ he/
reditaria in qua nulluȝ ius habebat. ſcõa ibi vn
de ⁊ ſi domũ. tertia ibi: deniqȝ. ¶ No. prĩo ſũ/
mariũ. Scõo no. ꝙ poſſidere rẽ: ut hereditariã
eſt in actu quo ꝓbat̃ aditio. Tertio no. ꝙ in he
reditate dicit̃ eẽ poſſeſſio rei: ibi cui⁹ ⁊c. ¶ Op/
po. ad vltimũ de. l. q ſeruo. de act. ⁊ ob. So. de/
funct⁹ donec viuit rẽ pignoratã ſibi traditã poſ
ſidet vere. ut. l. q pignoris. ⁊ l. i. §. per ſeruũ. ĵ.
de acq. poſ. ſed eo mortuo hereditatẽ nõ poſſi/
det vere: ut. l. i. §. ſceuola. ſi teſ. li. eſſe iuſ. iõ tex.
h̃ dicit q̃lis. Nõ ob. l. ſi ſeruo. nõ enĩ dicit̃ ibi ꝙ
heres poſſidebat: ſed ꝙ ali⁹ ĩcipit ab hr̃de poſ/
ſidere p̃cario. ⁊ ſic hr̃ditas tribuit alij qualitatẽ
poſſidendi p ſeruũ: nõ ꝙ poſſideat qõ appare/
at: quia alius põt poſſidere ciuiliter ⁊ naturali/
ter a me. ⁊ tñ nullo mõ ego poſſideo: ut. l. eũ q.
§. q hȝ. de p̃ca. ¶ Scõo op. s̃. e. l. ꝓ hr̃de. §. ſi
gd tñ. Gl. dicit ſo. ut ibi dixi: qa nomen hr̃dis
ibi accipit̃ ꝓ filio. ⁊ ſic geſſit ibi ꝓ hr̃de: hoc eſt
ꝓ filio: nõ ꝓprie: ut heres. ¶ Op. dy. ex̃ gl. de
. l. ij. §. ſi ſub cõditione. ĵ. ꝓ emp. vbi ĩſpicit̃ ma/
gis veritas q̃ opi. So. habuiſtis in. l. hr̃s ĩſtitu/
tus. in prin. s̃. e. p gl. quia in his q̃ cõſiſtũt ĩ aĩo:
vt ẽ aditio hr̃ditatis inſpicit̃ magis opi. q̃ veri/
tas: ut h̃ cũ ſi. ibi in alijs reb⁹ q̃ in ſolo aĩo nõ cõ
ſiſtunt. ⁊ hoc ĩducit dy. in ar. ad. q. de eo q per/
cuſſit clericũ quẽ putabat laicũ: an ſit excõicat⁹
de quo gl. in. l. ſi qs ignorãs. loca. ⁊ dixi in. l. iteȝ
apud labeonẽ. §. ſi qs virginẽ. ĵ. de iniur. nõ eſt
nr̃a materia. ¶ Modo venio ad materiã. l. ⁊ q̃
ro primo vtrũ ſolus animus ſufficiat ad adeun
dũ hereditatẽ. glo. in. l. pro herede. §. i. s̃. e. di/
cunt ꝙ ſic. Alij dicunt ꝙ requirit̃ animus ex ac/
tu: ut. l. mutũ in prin. s̃. e. ⁊ inſti. de here. quali.
⁊ dif. §. ſi. C. e. l. potuit hec vero gl. aliter loqui/
tur. ſ. ꝙ ſufficiat animus qualitercunqȝ declara
tus. vide glo. hec glo. dicit veritatem ⁊ declarat
alias omnes. ll. que dicunt ꝙ ſufficiat ſolus ani/
mus: intellige. ſ. declaratus. ⁊ alr̃. glo. que dicũt
ꝙ requirit̃ animus ⁊ actus hoc eſt aliquid p qõ
animus declaret̃. qõcunqȝ ſit illud ſiue factũ ſi/
ue non factũ: ſiue dictũ ſiue ſcriptum. ꝙ hoc ſit
verũ probaui per tex. in. l. pro herede. §. i. s̃. e.

probo per rationẽ. ſolo animo ⁊ ſola voluntate
non obligatur quis niſi deo ut. l. ſi rem. §. voto
de polli. hoc tenet Roſ. ⁊ hoſti. ĩ ſũma d̃ voto.
⁊ ſãctus Tho. in ſcõa ſcõe. q. xcviij. ex hoc cõclu
dit̃ ꝙ ĩ foro cõſcientie[b] quis nõ obligatur adeũ
do vltra vires hereditarias: quia cũ fiat volũta
te nuda non poſſum obligar̃ me alteri niſi qua
tenus ad me peruenit. dixi. s̃. e. ſuper rubrica.
¶ Quia ergo ad aditionẽ hereditatis requirit̃
ꝙ animus declaret̃. quero q̃ ſunt illa per que ta
lis animus declarat̃. Et anteq̃ ad hoc veniam
primo videndũ eſt gd ſit adire: ⁊ gd ĩmiſcere:
⁊ quid repudiare: ⁊ quid abſtinere. qbus viſis
videamus ea quibus anim⁹ ad hoc declarat̃. et
vt ſcias anteq̃ quis adeat requiritur potẽtia ad
eundi ſeu vis adeundi. de hoc feci vnã repetiti
onẽ in. l. is põt. s̃. e. ¶ Poſita ergo omni potẽ/
tia adeũdi dico. Adire hereditatẽ eſt potentia
adeundi non ĩpedita p actũ uolũtatis declara/
tũ deducet̃ ⁊ econtra. Repudiare eſt potentia
repudiãdi non impedita per actum uoluntatis
declaratũ ⁊ a ſe abdicare hereditatẽ: ut probat̃
hic ⁊ l. pro herede. in prin. §. i. s̃. e. ⁊ inſti. de he
re. qua. ⁊ dif. §. ſi. Immiſcere qõ eſt ſuorũ eſt he
reditatem a iure acquiſitã per actuȝ uoluntatis
declaratũ acceptare uel agnoſcere. Abſtinere ẽ
hereditatẽ a iure acq̃ſitã p actũ uoluntatis de/
claratũ a ſe abdicare. illud probatur in. l. s̃. ꝓx.
¶ His uiſis uideamus qualiter ſit illa declara/
tio uoluntatis. Ad quod ſciendụ eſt ꝙ iuriſcõ
ſulti hoc certis regulis non tradiderũt: ſed po/
ſuerunt quoſdaȝ caſus indubitabiles. uideliȝ ꝙ
tunc iſte aĩus adeũdi declarat̃ qñ qs facit actũ
qui citra ius ⁊ nomẽ heredis fieri nõ põt: ut. l.
ꝓ herede. §. papinian⁹. s̃. e. qñ uero eſt act⁹ qui
põt ſe hẽre ad aditionẽ ⁊ nõ ad aditionẽ: dixi ĩ/
ſpiciendũ quo aĩo fecit. ut. l. ꝓ herede. §. i. s̃. e.
gd aũt eſſet in dubio nõ declarauerũt nr̃i doc.
ut Azo. iõ alij ut apparet tradiderũt ſup hoc ta
lẽ doctrinã. uidelicet ꝙ hoc ꝑpendẽdũ eſſet ex
qualitate pſonaꝝ eaꝝ: ⁊ ex q̃litate actuũ ⁊ rerũ
q̃s attingerẽt: ut q̃nqȝ hẽat qs neceſſe ꝓbare ſe
nõ feciſſe[c] aĩo adeundi. q̃nqȝ ꝓbet̃ ab aduerſa/
rio. ita no. ipſe. s̃. e. l. ꝓ herede. §. ſeru⁹. Iac. de
are. addit in hoc eſſe ſtãdũ iuramento heredis
cũ in ſolo animo cõſiſtat. ar. in. l. pro herede. §.
ſeru⁹. s̃. e. l. in ambiguis. de reg. iur. pro hoc in/
duco glo. inſti. de act. §. alie. ⁊ ecce qcqd doct.
nr̃i dixerunt in illa materia. ¶ Sed quia illa do
crina eſt multũ generalis ⁊ obſcura. iõ intendo
hic tractare p. v. q. prĩcipales ⁊ duas poſtea ac
ceſſorias. Primo qualiter aĩus hic declaretur
per uerba. Secundo q̃liter d̃claretur per reſcri/
ptuȝ. Tertio q̃liter declaretur per facta. Quar/
to q̃liter declaretur per nõ facta. Quinto q̃liter
declaret̃ p animũ qñ qs adit iure alieno uel ꝓ/
p̃o. Circa p̃mũ ſciẽdũ ẽ ꝙ q̃dã ſũt ṽba diſpoſi/
tiua aditõis nullã ãbiguitatẽ hñtia: ut ſi qs di
cat gero me ꝓ hr̃de: ut. l. ꝓ hr̃de. s̃. e. uel agno
ſco iſtã hr̃ditatẽ: ut hic. uel dicat apprehendo
uel aſſumo mihi uel accipio hr̃ditatẽ hãc: ut. l.
apud aufidiũ. de opti. leg. ⁊ p illa ṽba inducit̃
aditio ſine dubio. ¶ Sed circa hoc dubitatur
de. iiij. primo utrũ h̃ aditio ⁊ animus d̃claretur
per uerba diſpoſitiua ſuſpẽſiua. Secundo utrũ
per uerba enunciatiua. de hoc prĩcipaliter p ſe.
Tertio utrũ per uerba enũciatiua[d] propter aliđ
Quarto quid iuris qñ ṽba ſunt dubia. ¶ Ad p̃
mũ de uerbo ſuſpenſiuo: ut ſi dico uolo adire.
utrũ ex hoc inducat̃ aditio. Glo. in hoc dicit ꝙ
non. in. l. ſerui electione. in pri. ĵ. d̃ le. i. In ỹriũ

b ¶ Foro cõ
ſcientie. vid
bart. ⁊ alios
pleniſſime ĩ
rub. s̃. e. ⁊ ſe
quitur bal. ĩ
. l. filium. in
xviij. colũ.
fam. her. al
legat. c. par
rochiano. d̃
ſepul. ⁊ c. q̃ȝ
q̃ȝ. de vſur.
in. vi. ⁊ bal.
in. l. ſi. in ſi.
prin. de iure
deli.

c ¶ Non fe
ciſſe. hoc ſe
quitur ĩ his
termis. bal.
ĩ. l. q accuſa
re. C. d̃ edẽ.

d ¶ Verba e
nũciatiua. d̃
verbis enũ
ciatiuis hẽs
hic. ⁊ adđ q̃
no. bart. i. l.
ſi qs ſuus.
d̃ iure deli.

uideť cãus in.l.iã dubitari.in ſi.ð here. iſti.ꝛ.ĵ. .e.l.paul'rñdet ꝑ ꝓcuratorẽ. Rñ.ꝙ ꝑ hec ꝟba inducit aditõ ſi certitudinarie ꝛ ðliberate dixit ſe uelle adire: ſiue hoc ꝓbeť ex ꝑcedentib' ſiue ex inſtãtib': ſiue ex ſequẽtibus. alš ſi non appet ꝙ ð libertate dixit non iducit aditio. ꝑmũ ꝓbatur ex ꝑcedẽtib' ſi fuit datus terminus ad deliberãdũ: ꝛ poſtea rñdẽt ſe uelle adiť iducit aditio: ut.l.ſʒ ſi alio.i.rñ.ꝛ.l.oẽs.ĵ ad tre. ex aſtãtibus tpe quo illa ꝟba ꝓferunť deliberatio ꝓbatur ſi dicit ſe uelle eẽ hr̃dẽ: uel ſe uelle hẽre hr̃ditatẽ: ut.d.l.iã dubitari.in ſi.ꝛ.l.apõ aufidiũ. ð opt.le.aliud ẽ enĩ diceť uolo adire: ꝛ aliõ uolo eſſe hr̃s uel uolo hr̃ditatẽʒ: ut.d. iura ꝓbãt. itẽ ſi dixit ꝓ certo uolo adire hr̃ditatẽ. Itẽ ſi interrogat' ᵇab alio ſi uolebat eſſe heres rñdit ꝙ ſic. nã hoc ꝟbũ uolo qñ ꝓferť rñdendo alteri intelligiť deliberate uolo: ut.l.in emẽtis.C.ð ꝟhẽ.emp. pl' dicit.l.ſi dicerẽ uis eſſe hr̃s uel uis adire hereditatẽ tu rñdes cur nõ: deliberate uideris rñdiſſe: ut.l.i.§.i.de uer.obl.idẽ ſi conſtituit ꝓcuratorẽ ad hoc: ut.l.paul'.ĵ.e.nõ enim poſſet cõſtituere ꝓcuratorẽ: niſi deliberate uellet. Ex ſequẽtib' uero ꝓbať.ſ.ſi poſt dicta ꝟba ꝓlata cõcurrerẽt tres mẽſes.C.e.l.ſi.§.ſiñ mõ. ubi eſt caſus ſingularis.ꝛ lʒ ibi loqť in repudiatiõe: tñ idẽ ẽ i aditõe. eiſdẽ enĩ regulis ꝓcedũt: vt inſti.de here.qli.ꝛ dif.§.ſicut aũt.ꝛ.C.de re pu.here.l.ſicut.ꝛ qõ dixi ſi illa ꝟba nõ ꝓferũť ðliberate nõ inducũt aditionẽ. ꝓbať in gl.de.l.ſi tui electione. ſi enĩ dico indeliberate volo adire: hoc ſonat. hic eſt ꝑmus mod' volũtatis mee ad adeũdũ: nõ ꝙ deliberate vellet. ad hoc facit qõ canoniſte dicũt de voto: ꝙ ꝟba niſi ſolẽniter ꝛ deliberate emiſſa nõ inducũt votũ. ex̃ de voto. .c.ij.de act.ꝛ obli.l.obligationũ ſubſtãtia. §.ſi.

¶ Sed q̃ro qd ſi dixi iſta hereditaſ nõ mihi diſplicet. Uideť ꝙ inducať aditio: ut.l.cũ antea. circa prin.C.de arbi. ſed nõ puto. nõ enĩ ſequiť nõ diſplicet: ergo plʒ. qa ẽ quoddã mediuʒ iter diſplicere ꝛ placere: ut ꝓbať in.l.i.§.is q nauẽ. de exerci.ꝛ de tribu.l.i.§.ſciam.ꝛ qõ not.in.l.q ſe pr̃is.C.vñ li. Nõ ob.l.cũ antea: qa ibi loqtur in actu in quo ſufficit hoc ꝟbum nõ diſplicere.

¶ Quero qd ſi cõuocatis amiciſ ꝛ pl̃ib' teſtib' qs dixerit: ſitis teſtes ꝙ ego volo adire illaʒ hr̃ditatẽ. Rñ. ex iſta ſolẽnitate actuuʒ: qa cõuocatis amicis põt ꝑſumi ꝙ dixerit deliberate iducitur aditio. ꝛ h̃ põt eẽ intellect'.l. pãphilo.§. ꝓpoſitũ.ĵ.de le.iij. lʒ ibi alio mõ intellexeriʒ in.d. .l.ſerui electõe.ĵ.de leg.i. ¶ Circa ſcõm.ſ.q̃liter ꝓbeť ꝑ verba enũciatiua ꝓpter ſe: ut ſi aliquis ꝯfeſſus eſt ſe eẽ heredẽ titij. Uideť ꝙ h̃ cõfeſſio nõ iducit aditionem. nõ eniʒ obligat me niſi illi quo pñte cõfiteor: ut.l.ſi.š.de interro.act. veritas ẽ: ut no.ibi. aut illa ꝟba ꝓferũť ab eo q põt adire: ꝛ induciť aditio ſeu ꝓbatio volũtatis adeuntis ꝑ hãc.l.cũ ſi.qa ꝓ herede ſe gerit. ſʒ ſi ꝓferunť ab eo q nõ põt eẽ heres nõ ꝑiudicat: niſi quo ad preſentes huic cõfeſſiõi: ut hic. ¶ Circa tertiũ.ſ.qualiter iſta voluntas ꝓbetur ꝑ ꝟba enũciatiua emiſſa ꝓpter aliud. pone ꝙ ego ſcribo tibi ſalutãdo. talis heres tali ſaluteʒ ꝛ ſiſſa. an ex hoc ꝓbeť volũtas. Uideť ꝙ ñ: ut.l. epĩa. in pri.š.de pac.C.de teſ.mi.l.ex his ꝟbis. in ꝯtrariũ facit illa.l.ꝛ.š.l.pro hr̃de.§.i.q̃ dicũt ꝙ quãcũqʒ aliqſ facit aliqd ut hr̃s iduciť aditio. Rñ. quãdoqʒ ꝟba enũciatiua ꝓpter aliud ꝓferunť cõditionaliter: ut ꝓmitto tibi ſi hr̃s ſũ: ꝛ tũc nõ iduciť aditio. Prĩo qa talis actus cõditõeʒ nõ recipit: ut.l.cũ q.in ſi.š.e.ꝛ.l.actus legitimi. de reg.iur. Scdo: qa iſta ꝟba proferũť dubitatiue ꝛ in aditõe hr̃ditatis reqriť animus cert' nõ dubitatiu': ut.l.is q heres.§.i.ꝛ.l.ſi is ad quẽ.ꝛ.l. heres iſtitutus.š.e. Si ꝟo iſta ꝟba enũciatiua proferũť ꝑ modũ cauſe: ut hoc facio: qa heres ſum: ſine dubio inducũt probationẽ volũtatis: vt.l.emptor.in.ſin.de rei ven.ĵ.de coll. do.l.i. Si vero proferunť demonſtratiue: ut in cãu ꝓpoſito. ſi ego tãq̃ heres talis te ſaluto ꝛ ſimilia tũc idẽ: ut hac.l.ꝛ.l.pãtonius.in ſi.l.pro hr̃de. §.i.ꝛ.l.ſi qs ex̃neus.§.i. Non ob.l.epiſtola: qa ibi verba erãt enunciatiua facti alieni. Non ob. .l.ex his.C.de teſta.mil. qa ibi erãt verba enunciatiua facti alieni. quod poterat aliter eſſe iductũ q̃ in voluntate proferẽtis cõſiſtat. hic ſec'. ¶ Sʒ pone ꝙ aliqs dixit magna fortuna fuit ꝙ talis hereditaſ obuenit mihi. vtrũ ex hoc iducatur aditio. Rñ. uerba enunciatiua iducunt probatõnem voluntatis eius quod enunciãt: ꝛ ei' quod iportãt nõ vltra. aut ergo verba enũciatiua cõtinent hoc totũ ꝙ ego ſum heres: ꝛ tũc inducũt probatõneʒ voluntatis eius: ut dictũ eſt. ſed ſi verba enũciatiua cõtinẽt hoc totũ qõ mihi obuenit tunc non inducũt declarationeʒ voluntatis ꝙ ſim heres: qa poteſt eſſe ꝙ eſt mihi fortuna: quia poſſum adire lʒ non adeã. non ergo iducunt probatõnem aditõis: quia extenderẽť verba vltra ſuuʒ ſignificatũ: ut.l.titiuſ.§.gaius.ĵ.de le.ij. ſed ſi dicerẽ magna fortuna ẽ mihi ꝙ ſum heres tunc probareť aĩus: ut ex predictis patet. ¶ Uenio ad q̃rtuʒ quãdo uerba ſunt dubia. exemplũ aliqs dixit mihi talis hereditas tibi obuenit: ego reſpondi: bñ plʒ mihi: uel bene volo: uel bñ cõtẽtor. iſta uerba ſunt dubia ſi enĩ referãtur ad hereditatẽ. hoc eſt dicere bene placet mihi hereditas: vñ volo hereditatẽ iduceref aditio: ut patet ex iã dictis. Si referãť ad hoc totũ bene plʒ mihi ꝙ obuenit hr̃ditas non iduceref aditio. illo cãu dico ꝙ ſtabiť iterpretationi dicẽtis ſm Jac.de are. ut.š.dixi. circa pri. probatur i.l.ſi qs itentõne.de iud.ꝛ quod no. iſti.de act.§.alie.ꝛ ſi ipſe mortuus eſſʒ puto ſtãdum declaratõi heredis ſui qui eius voluntatẽ meli' nouit: ut.l.ſi qſ a filio.§.ſi qſ pleſ.ĵ.ð le.i. ex hac enĩ declaratõe ali' ñ dãnificaſ ꝑdẽdo ſuum lʒ forte dãnificeť ꝑdendo lucrũ. ſʒ hoc non ipedit hr̃dẽ ðclarare: ut ibi dixi. ¶ Circa ſcõmᶜ ſpãle ꝛ pricipale.ſ. qualiter hic aĩus probeť per ſcripta: dico in oĩbus idẽ qõ.š.dixi circa predicta. nõ enĩ figura lr̃arum obligat: ſed conſẽſus qui contineť i eis: ut.l.non figura.de act.ꝛ ob. duo tñ aduertenda ſunt. Primo qa quãdo ſit i ſcriptis preſumo facilius factum deliberate q̃ quãdo ſimpliciter profertur: ut.l.ij.C.ð ſen.ex peri.reci. Secundo aduerte ꝙ ſcriptura licet eſſet inualida quo ad id ad quod fit pricipaliter puta ſi filiuſfami. in teſtamento ſe diceret adire vel aliquid in eo diſponere per quod induceretur aditio: uel ſi in teſtamento non eſſet ſolennis numerus teſtium: tamen aditio probareť: quia imperfecta uoluntaſ probat uoluntatem: ut.l.ſi.de re.eo.l.in teſtamento.ff.de fideicom. li.ꝛ.l.i.ꝛ.ij.C.de fideicom. ¶ Circa tertium ꝑncipale: ſcilicet qualiter hec uoluntas probetur perfecta. ſciendum eſt ꝙ quedaʒ ſunt perfecta preparatoria ad aliquid. quedam ſunt que pricipaliter ſunt propter ſe. Circa primuʒᵈ dico ꝙ quedam ſunt preparatoria ad aditionem neceſſaria: ꝛ per illa non inducitur aditõ. exemplum ſi aliquis implet conditionem qui ante imperfectam non poteſt adire: ut.l.i.§.ſi parendi. de

a ¶ Probatur. Idẽ puto ꝙ iſto caſu iducatur repudiatõ ſi dicat nolo adire: vt.l.ſilij matrem ad tert.ſm ia.but. queʒ retulit bal. i.l.qui ſe patris.vnð li.

b ¶ Interrogatus. adde bal.in.l.cunctos populos.C.ð ſũ.tri.ꝛ in.l.i.i vi.col.ð cõfeſ.

c ¶ Circa ſecundũ. Statur declarationi heredis de volũtate defuncti vt no.plene per bar.i.l.inter ſtipulantem.§.i.de verbo.obli.

d ¶ Circa ꝑmum. Et dicit no. bal.i .l.i.in.iiij.q.C.q admit. ꝙ qui poſſidet i dubio preſumitur adire niſi negatiuam ꝓbet: vt ibi declaratur per eum. quod not. vide tamen no.per eum in.l.nõ h̃ vñ cogna.

condi.ob cau.ſ.e.l.antiſtiuſ.uel ſi aliqs agat q̄rela q āte adire nō poteſt:⁊ tūc nō inducif aditio:ut.l.queādmodū.de inof.teſt. Idē ſi petit ſibi exhiberi tabulas:ut inſtruaf de uiribus h̄r ditarijs:qm̄ āteq̄ hēat animū certū nō pōt adire:ut.l.ariſto.ſ.e.q̄dā ſūt ꝑparatoria nō neceſſaria:ut puta ſi accuſo teſtm̄ falſum.ſi enī ſū cert⁹ de h̄ nō ē mihi ne adeā ꝓhibitū:ut.l.cū falſū ſ.e.tūc ꝑ tale ꝑparatoriū nō neceſſariū inducif aditio:ut.l.cum qdā.ī.ꝺ bo.poſ.⁊ ibi dixi. Idē ſi aliqs dicat teſtm̄ nullū:ut.l.ſu⁹.C.ꝺ repu.here.⁊ ꝑdicta ꝟa in his que ſunt ꝑparatoria ad aditionē h̄rditatis.ſ ſi fieret aliq̄ſ act⁹ ꝑparatori⁹ ad petitionē h̄rditatis:utputa ſi facerem formari libellū uolēs ꝯ te agere petitōe h̄rditatis. vel ſi ponerē ꝙ īterrogeris an poſſideaſ ꝓ herede:qa intēdo te conuenire peti.here.⁊ ſilia.oīa iſta inducerēt probationē volūtatis adeūtis:ut.l.queādmodū.de inof.teſ.Scꝺo dixi ꝙ ſunt q̄dā facta q̄ hūt principalr̄ ꝓpter ſe.⁊ h̄ aduerte qa q̄dā ſūt certa q̄ nō iducūt aditionē:ut.l.pro h̄rde.in fi.ſ.e.q̄dā ſūt certa q̄ iducūt aditionē:qa circa ius ⁊ nomē h̄rdis fieri nō poſſūt ⁊ de his nō dubitaf:ut.l.ꝓ h̄rde.§.papinian⁹.ſ.e.q̄dā ſūt q̄ ꝑ aliquē pn̄t fieri tanq̄ ꝓ h̄rde:⁊ etiā alio mō ꝺ his dubitaf.ī his hn̄t locū ꝟba Azo.q̄ ſup̄ ī pri.retuli ꝑpēdēdū eē ex q̄litate rei pſonarū ⁊ factoꝝ.⁊ iō ad hoc examinādum formo q̄ttuor dubia.prīo qn̄ idē factū pōt qs facer̄:ut heres ⁊ nō heres.tn̄ vno mō licite alio mō illicite.Scꝺo qn̄ idē factū pōt qs facere vtroq̄ mō noīe ſuo.Tertō vtroq̄ mō licite:tn̄ vno mō nomīe ſuo:alio mō noīe aliēo.Quarto qn̄ vtroq̄ mō noīe alieno ⁊ ſuo. Aſſumo primū[a] qꝺ ē facile.ſi enī apparet ꝙ voluit facere eo mō quo illicite pōt nō induceret aditionē:ut.l.ſi qs ex̄ne us.in pn̄.ſ.e.ſi eſt dubiū:⁊ in dubio nō ꝑſumif ꝙ voluit delinquere:vn̄ interp̄tamur in illā ptē.l.merito.ſ.ꝓ ſoc.⁊ hoc eſt qꝺ dr̄ ī.l.ꝓ herede.§.papi.ſ.e.qꝺ nō pōt fieri circa ius ⁊ nomē h̄rdis.ſ.illicite.tūc iſtud ꝑſumif. Ad ſcꝺm qn̄ pt fieri vtroq̄ mō noīe ſuo.exēplū: habitauit fili⁹ in domo paterna:pōt eē ꝙ habitauit ut heres ⁊ qꝺ habitauit ibi filiuſ tanq̄ in re ſibi obligata ꝓ dote matris ſue vel ꝓ alia cā:vtputa: qa erat dom⁹ ēphiteotica q̄ debebaf ſibi vigore inſtrī ēphiteotici:ſ nō eſſet heres videf ꝙ nō debeat intelligi in dubio ꝙ fecerit eo mō quo ē dn̄s: ut C.cre.euic.pig nō de.l.i.⁊.l.ſi qs domū.§.pe.ſ.loca. In ꝯriū ꝙ videaf feciſſe eo mō quo ſibi vtili⁹ eſt:ut.l.i.cū.l.ſe.ī.de colla. Rn̄.aut illū actū poterat facere:ut dn̄s ⁊ nō vt heres:⁊ non ꝑſumif aditio:ut.l.iulian⁹.§.fi.ſ.e.⁊ in exemplo poſito de emphitheoſi.ar.l.ſi patroni.in prin. ad tre.⁊.l.ꝓ herede.§.ſi qd tn̄.ſ.e. ſm intellectū quē dedi.Si vero nō poterat facere:ut dn̄s niſi eſſet heres.exēplum ſi vendidit ſimpliciter rē hereditariā ſibi obligatā uel locauit: tūc qa ille actus ē celebratus cū alio:videtur feciſſe h̄ vt dominuſ:niſi aliud expreſſerit:ut.d.l.i.C.cre.euic.pig.non de.l.ſi quis domū.§.pe.ſ.loca[b]. ſed ſi ille actus non celebratur cum alio[c]: puta ſi ipſe ſtetit in domo hereditaria quod poteſt intelligi:ut dominus uel iure pignoris uel cauſa cuſtodie ⁊ ſimilia.⁊ ex hoc quomodo intelligatur nemo decipitur quia cum nemine cōtrahit. ⁊ intelligo tunc ipſu ꝑoſſediſſe ex ea cauſa que erat ſibi vtilior:⁊ quod diligens homo feciſſet. vt.d.l.i.de ſo. Quid enī ſi erat hereditas hominis locupletis ſecundum communem opi. Certe aditionem preſumam.ſed ſi communis opi.ſe haberet quod hereditas erat damnoſa: preſumam aliud.arg.d.l.i.de ſo.⁊ illud voluerunt dicere verba Azo.Si dubitatur recurritur ad declarationem ipſius heredis ſecundū predicta ſecundū Iaco.de are. Sed quero quid ſi aliquis dixit ſe poſſidere illam domū pro ſua legitima:an per hoc releuetur ne videatur adire. Reſpon.legitima ſaltem hodie habetur iure hereditario.⁊ de h̄rditate nō pōt qs ptē habere quin hēat totā[d] que ſibi deferf:ut.l.i.⁊.ij.⁊.l.ſi nō ſol⁹.ſ.e.i vno tn̄ cāu repio ꝙ pōt retief

a Aſſumo primum.adde ꝙ poſſidēdo bona hereditaria ꝑ.x.ānos inducif hereditatis aditio.tex.eſt in.l.ſi filius.C.de peti.he.⁊ de hac materia hētur ꝑ bal.in.l.potuit.C.de iure deli.⁊ in.l.nō hoc vnꝺ cogna.i.i.col. ADDE bal.conſilio.cccxlvij.iij.volu.vbi dicit q ꝑ deſcriptōē bonoꝝ in cataſtro aditur hereditatē mādādo heredi ſuo ꝙ ſoluat legata teſtatoris cui ipſe ſuccedere ꝺbebat ⁊ qꝺ voluit idem bal.conſilio.cccc.vij.⁊.ccccxi.eo.volu.vbi an trāſigēdo cū legatarijs ⁊ an poſſidendo dicatur adire ⁊ qꝺ idē bal.voluit.conſilio.ccccxxxiiij.eo.volumi.
b C.ſ.loca. Aliquid dixi in.d.l.nō hoc.vnꝺ cogna.
c Cū alio vtrum per habitationē domuſ hereditarie videatur quis adire. adde bal.poſt gl.i.l.i.C.ſi vt ſe ab heredi.abſti.⁊ in.l.non hoc.i.i.col.C.vnde cogn.⁊ i.l.i.C.de repu.here.
d Habeat totam. Adꝺ in hoc articulo bar.in.l.quia poterat.ad tre.vbi dicit ꝙ heres non poteſt repudiare hereditatē ⁊ petere ltimā.videatis etiam ꝺ hoc articulo bald.Cyn.Ray.Saly.⁊ ange.⁊ modr.in.l.iij.C.ꝺ impuber.⁊ bal.in.l.vnica.in ꝟ.ad ꝑmā.q.C.qn̄ nō petē.par.⁊ etiā bart.in.l.i.de vul.⁊ pupil.in.iiij.q.ꝑncipali.in ꝟ.itē q̄ro an aliquo caſu ⁊c.⁊ bar.in.l.ꝓ herede.§.ſuus.in nōnullis lec.antiqs.ff.de acq.here.⁊ ang.in cōſi.lxxi.incip.in xpi noīe ſubtiliter.potiſſima rō ē:q: legitima debetur hodie iure hereditario ⁊ ꝑ aliā rōnē q̄ colligif ex ꝟbis barto.vbi allegat.l.ſi dubitari.⁊.l.ſuus quoq̄.ſ ad iſtā ſcꝺam rōnē facilis ē rn̄ſio.nā ſ olim filius poſſet inſtitui ſub conditōe poteſtatiua:tn̄ ſm magis cōes cōcluſiōes hodie iſtud eſt correctū q̄tū eſt reſpectu legitime.ꝑ.l.qm̄ in ꝑorib⁹:vt ibi plene ꝑ ſcribentes.C.de inof.teſ.⁊ in.l.ſu⁹ quoq̄.de here.inſti.⁊ in.l.ſi pater.C.de iſti.⁊ ſubſti.⁊ latiſſime ꝑ Imo.in.l.fi.de cōdi.inſti.plus dicūt Cy.⁊ alij in ꝑalle.l.iij.referēdo.q.ad terminos illius.l.iij.ꝑut ipſi faciūt ⁊ etiā alij ſcribentes in locis.ſ.ꝑalle.ꝙ iſtud hꝫ locū etiā ſi iſte inſtitutus hēret ſubſtitutū vulgarē:q: ꝑp hoc ſ hēat ſubſtitutum vulgarē nō poterit ptē hereditatis acceptare ⁊ ptē repudiare.ar.l.ex aſſe.de acq.here.⁊ predictā cōcluſionē videf etiā firmare bal.in.l.iij.q̄ incipit q̄ꝺdiu.la.i.ſ.e.⁊ in.l.ſcimus in prin.in.v.q.C.de inof.teſ.⁊.l.papi.§.quarta.ff.de inof.teſ.q̄ cōcluſio limitaf ꝑ doc.in illis locis niſi fili⁹ inſtitutus ⁊ habēs ſubſtitutū vulgarē fuiſſet grauatus onere legatoꝝ ⁊ fideicōmiſſoꝝ adeo ꝙ illis ſolutis nō remaneret ſibi itegra legitia.vel eēt grauatus fili⁹ in aliqua ſua re ꝓpria tex.ē q reputaf aureus in.l.ſi patronus liberto.ver.qd ergo.de bo.lib.nā ibi patronus fuerat inſtitut⁹ vniuerſaliter heres ⁊c.⁊ expſſe pau.de caſ.in.d.l.iij.itelligit illā limitatiōē quā dixi ꝓcedere qn̄ hmōi legatū erat tale ⁊ tn̄ ꝙ ſoluto quinto nō poterat apud filiū remanere legitia.dico ꝙ ille tex.in.d.l.ſi patron⁹.i ꝑn.iuncto ꝟ.qd ergo ꝓbat:ꝙ qn̄ haberet ſubſtitutū vulgarē ⁊ eēt grauat⁹ de dando rē ꝓpriā ipſius filij vt exoneret ſe.tex.ille vult ꝙ poſſit repudiare retēta legitia.cū ꝑdicta cōcluſiōe ⁊ limitatōione trāſit paul.de caſ.in conſi.clv.incip.in xpi nomine.viſis actis ⁊c.idē etiam tenuit ange.in.l.ſi pater.circa pe.vel āpe.col.C.de iſti.⁊ ſubſti.⁊ pau.de caſ.i.l.i.ſ.e. ſed ſaly.i.l.qm̄ in ꝑorib⁹ circa vi.col.de inof.teſ.tꝫ cōtra dictā limitatōnē.nā dicit ipſe ꝙ illud qꝺ dicif in.d.l.ſi patron⁹ nō hēret locū in filio:q: filius nō poſſet vllo caſu repudiare hereditatē ⁊ cōſeq legitimā dato ꝙ hēret ſubſtitutū vulgarē ⁊ eēt grauat⁹ onere legatorū.qꝺ ꝓbat ipſe: q: tex.in.d.l.ſi patron⁹ loquif in patrono cui nō debef legitia iure iſtitutionis ſeu iure hereditario.tex.eſt ſ ipſe eū nō alleget i.l.ſi ne.§.excludif.⁊ ibi no.gl.⁊ bart.ff.de iure patro.ſ filio ꝺbetur legitima iure iſtitutiōis ⁊ iure hereditario merito videf ꝙ aliud ſit i filio q̄ꝫ in patrono.itē ꝙ ſit differētia inter patronū ⁊ filium allegat gl.i.l.i.C.de ꝯ tab.lib.tn̄ ꝑ hoc nō recedo a limitatione ſ.data q: videf in filio militare.rō ꝑp quā ſe fūdat tex.i.d.l.ſi libertuſ patrono ꝟ.qd ergo nā tex.ibi ſe fūdat in eo ꝙ fuit datuſ patrono ſubſtitut⁹ vulgaris ⁊ fuerat grauat⁹ patron⁹ onere legatoꝝ.q̄ rō multo magis militat i filio cui magis ē debita ltima: vt ꝑ glo.in.d.l.ſi qs legatū.i fi.ff.de fal.nā ſi verū eſſet id qꝺ ſal.dicit ſeq̄ref ꝙ etiā qn̄ patron⁹ nullū ſubſtitutū vulgarē hēret nec eēt grauat onere legatoꝝ poſſꝫ repudiare hereditatē deducta ltima.qꝺ ē ꝯ.d.l.ſi libert⁹ patrono.i fi.iuncto ꝟ.qd ergo.adde etiā qꝺ cū opi.Saly.cōcordat Pe.de anch.in cōſi.ccciī.incip.ex ſola ſubſtitutōe vulgari reſpōdēs ad illū tex.d.l.ſi libert⁹ patrono ꝙ ibi ideo illud erat:q: nō erat inuentū bn̄ficiū.l.oīmodo.ff.de iof.teſ.⁊ declarat bar.in.l.excuſaf.ff.ſi qs omiſ.cā teſta.iō videf ꝙ nō hēret locū.d.l.ſi libert⁹ patrono.⁊ ꝑ ꝯſequēs nullo mō poſſet patron⁹ ⁊ pari rōe fili⁹ hereditatē repudiare ⁊ petere legitimā ſeu ſupplemētū ltime.ſ certe nō videf ꝙ bn̄ficiū de q̄ in.d.l.oīmodo.⁊ i.d.§.ſ noſtra.hēat oīno ꝺrogare ꝓuiſiōi poſite in.d.l.ſi libertus q̄ hoc caſu.ſ.qn̄ patron⁹ erat vniuerſaliter heres iſtitut⁹ ⁊ dat⁹ ſibi ſubſtitut⁹ nō loqf in cāu illo:⁊ ꝑ ꝯn̄s n̄ dn̄t illa iura corrigere.d.l.ſi libert⁹ patrono i caſu omiſſo.l.ꝑcipim⁹ cū vulgarib⁹.C.de ap.adde ēt qꝺ roma.in.l.vnica.C.qn̄ nō pe.par.⁊ i.l.i.ſ.e.dicit ꝙ inq̄tū bar.in.d.l.q: poterat.⁊ doc.ꝯcludit ꝙ fili⁹ ēt pōt regularif repudiare hereditatē ⁊ petere ltimā videf falſu ſm eū ꝙ dicit ꝑ bari icōuicibili rōe.mouef ipſe nā fili⁹ dicif poſt mortē patris creditoꝝ in ltima ſ in vita patris nō.l.i.§.ſi ipuberi.de colla.bo.l.ij.C.ꝺ his qui aū aper.ta.⁊ in auc.de here.⁊ fal.§.i.cū ſeq.vbi hereditas patris dicif debita filio.ſed ita eſt ꝙ creditor pōt repudiare hereditatē debitoris ſui ⁊ cōſeq ꝙ ſibi debebaf a debitore ſuo.l.vt debitū.ibi no.C.ꝺ here.act. ergo idē dicendū ē i filio.ſ.vt poſſit legitimā ꝯſeq ⁊ repudiare hereditatē ꝓ hoc facit ſm eū:q: ltima dicif quota bonoꝝ ⁊ nō quota hereditatis.l.papi.§.quarta.de inof.teſ.⁊ no.bar.in.l.ex facto.la grāde.de here.inſti.ergo nō videf ꝙ h̄ cāu poſſit filius ꝓhiberi petere legitimā ⁊ repudiare hereditatē.ſ ad ar.ipſius pōt reſpōderi ꝙ filius nō dicif ꝓprie ⁊ vere creditor adeo ꝙ nō cōparaf creditori de quo loqf tex.in.d.l.vt ꝺbitū probaf ſic.nā ēt patronus dicif creditor eſſe quarte ſibi debite:vt.l.ſi patron⁹.in prin.ff.de dona.quo arg.vtitur Cy.in auc.rēs que.ad fi.cō.de le.ad probandū ꝙ etiā filius dicitur creditor in legitima tamē

legitimā⁊ hereditatē omittere.ſ.ſi hꝫ ſubſtitutū vulgarē ⁊ eſt grauatꝰ legatis: vt.l. ſi libertus patrono.ꝺ bo.libe. ¶ Ad tertiū q̃ñ ille actus poteſt fieri vtroqꝫ mō licite tñ. vno mō noīe ſuo: alio mō nomīe alieno.⁊ illud pōt duobꝰ modis intelligi.primo noīe alieno:hoc eſt ad vtilitatē alienā ſuo tñ noīe:hoc eſt nō aīo repetēdi. ⁊ ſꝫ iſtū modū intelligēdi pñt habere locū dicta ꝟba azo.ſ.hoc eſſe ꝑpēdēdū ex q̄litate rerū ⁊ pſonarū ⁊c̄.ut dicamꝰ ſic:q̄dā ſunt in quibꝰ cā pietatis de facili cadit:ut ſepellire defūctū.hāc cauſam faceret vicinus vicino.Itē paſcere familiā maxime ſi eſſēt pueri paruuli ⁊ expenſa erit modica:facere cuſtodiri domū.hec enī oīa ex pietate faceret vicinꝰ vicino:⁊ tūc ex his actibꝰ non ꝑſumit̄ aditio:niſi ꝓbet̄ aliud:ut.l.⁊ ſi quis.§.pleriqꝫ.de relig.Quedā ſunt in quibꝰ non eſt h̄ ꝑſumptio ita de facili:nec ꝑſumptio aditionis: vtputa de iumentis curā habuit fructꝰ recolligi fecit ⁊ reponi.⁊ his ſilia.de quibꝰ loquit̄.l.ꝓ herede.§.ſeruꝰ.ꝭ.e.⁊ tūc ſiqdē ipſe viuit qui fecit ſtādū eſt interpretationi eiuſ cū iuramēto:vt dicit Ja.de are.alias ſtaret̄ itꝑ̄tationi heredis eius:ut dixi.Quedā ſunt in quibꝰ nullo mō talis cadit ꝑſūptio:ut ſi vendidit rē hereditariā nō periturā:ſi vadit ad habitandū in domo cū familia ⁊ ſuppellectili:ul' illā domū poſſidere ſe dixit.⁊ in iſtis animꝰ adeūdi ꝑſumit̄:niſi ꝫ probetur:ut de re.here.l.i.⁊.ij.ꝭ.e.⁊.l.ꝓ herede.§.ſi.⁊ hac.l.⁊.ꝭ.e.l.ſi quis mihi bona.§.iuſſuꝫ.ibi quid ſi ut rē hereditariā diſtrahat.Nec ob.C.de iure deli.l.i.ut ibi no.Scd̃o mō hec verba pñt intelligi noīe ſuo ⁊ alieno.hoc ē gerēdo negociū alterius ad quē ſpectaret:⁊ tūc in dubio noīe alieno nō itelligit̄:ut.l.magis.de ſol.⁊ qa in actu perſona extrinſecꝰ nō ſubintelligit̄: ut.l.ſi ita ſtipulatꝰ.§.griſogonꝰ.ꝺ ꝟ.ob.¶ Sed quero qd ſi dedit aliquas elemoſynas ꝓ defuncto ꝓ rebus defuncti:⁊ de bonis ꝺfuncti an ex hoc adiiſſe videat̄.Rñ.quedā ſūt elemoſyne neceſſarie:ut cōſeruet̄ honor defuncti ſm cōſuetudinē ciuitatis:ut īmittendo pecuniā in cādelis cereis tpe funeris ſm diuerſas conſuetudines: ⁊ tūc ex hoc non videtur aditio.vident̄ enīꝫ expenſe funeris:ut.l.⁊ ſi quis.§.funeris.⁊.§.hec actio.de reli.ſi vero talis elemoſyna nō erat neceſſaria de neceſſitate:tunc in dubio preſumit̄ aditio:ut.l.indebitū.C.de condi.inde.nō enīꝫ pōt qſ licite largiri de alieno:ut.l.ſi pignore.§.i.j.de fur.⁊ iō ille actus nō dicit̄ fieri citra ius ⁊ nomē heredis.¶ Quero qd ſi maritus cui delata erat pro ſe ⁊ filijs hereditas vxoris dedit pānos vxoris pauperibꝰ:an ex hoc īducat̄ aditio.Rñ.quidā ſūt pāni precioſi ⁊ feſtiui:⁊ illi ſūt viri.vñ ex hoc nō ꝑſumit̄ aditio:quia vir fecit de ſuo:niſi vxor reliquiſſet in teſtō:tunc enīꝫ in ſoluendo legata videt̄ adire:ut.d.l.indebituꝫ.Si vero erant panni quotidiani:tūc illi ſūt vxoris.vt.l.ſi pater.§.i.ad.l.fal.⁊ tūc videt̄ dediſſe pānos vxoris:⁊ īduceret̄ aditio:ne alias videat̄ ꝺ alieno largiri:ut dictū eſt.ꝭ.de hoc cuiꝰ ſint pāni dicā plene i.l.i his.§.i.ꝭ.ſo.ma. Ad quartū .ſ.q̃ñ poſſum facere vtroqꝫ mō licite ſed vtroqꝫ mō noīe meo ⁊ alieno.exēplū.delata ē mihi hereditas fratris mei cū quo habebā bona cōia q̄ poſt mortē adminiſtraui.poſſum enīꝫ facere:ut heres ⁊ etiā ſi nō facio ut heres:facio noīe meo ⁊ alieno:quia ꝓ nomine meo.⁊ dic aut negocium qd̄ gerit̄ poterit expediri ꝓ parte ⁊ ille geſſit in totū:⁊ inducit̄ preſūptio aditionis: quia plus ſua parte donationē īterponit:ut.l.ſi duo fratres.ꝭ.e.ſed ſi nō poterat expediri ꝓ parte ⁊ facit totū:tunc ſiquidē ipſe negat ſe feciſſe anīo adeundi non preſumit̄ aditio:ut.d.l.ſi duo fratres.fit enim ex neceſſitate cōionis: ut. l. heres §.idē videt̄.fa.her.ſed ſi ipſe uel heres eius diceret ſe feciſſe aīo adeūdi ſtarē interpretationi ſue per ea que dicta ſunt ſm Jac.de are.⁊.ꝭ.de claraui:⁊ maxime ſi hereditas eſt locuples tañ quando de acquirēdo tractatur non approbat̄ ſic acceptare:ut.l.ſi abſentis.⁊ ibi not.C.ſi cer.pe.⁊.l.quo enim.§.i.⁊ ibi no.j.rē ra.ha. ¶ Venio ad quartū principale.ſ.vtrū illa volūtas adeūtis probet̄ pro non factū.Rñ.ꝙ ſic.primo ꝑ rōnem.repudiatio hereditatis inducit̄ ſeu probatur per non factū:ut.l.recuſari.j.e.ſm intellectum Ja.de are.ergo aditio:quia eiſdē regulis procedit:ut inſti.de here.quali.⁊ diffe.§.ſi.C.de repu.here.l.ſicut.⁊ hoc eſt indubitanter verū.exemplū:ad petitionē creditorum eſt aſſignatus terminꝰ heredi ad adeūdū uel repudiādū infra terminū nihil facit.Certe illud non facere facit preſumi aditionē:ut.C.e.l.ſi.§.finaūt hic.⁊.§.ſi qs vero temerario.⁊ no.ꝭ.e.l.ꝗ diu.⁊ ibi dixi.Aliud exemplum.pone debitor in diem ⁊ ſub pena ſucceſſit creditori ſuo in diē debitū non ſo.alijs qui ſuccedunt ipſo repudiante. Certe ex hoc non facto preſumit̄ aditio[b].probo ſi aditio non preſumit̄:ergo iſte fuiſſꝫ in mora.eſſe in mora eſt delictū:ut.l.ꝙ te.ꝭ.ſi cer.pe.⁊.l.qui ſine.de reg.iur.ergo debemus preſumere aditionē per quā in delictū non incidit: ut.l.merito.pro ſo.ut.ꝭ.dixi.¶ Scd̃o cōpēſatio fit ipſo iure:ſi tñ opponat̄ ab homine.⁊ dicit.l.ꝙ eo caſu pro quo cōpenſatione non facta quis īcideret in penā preſumitur facta ipō iure: ut.l.ſi conſtat.C.de cōpen.⁊ ibi no.in.l.ſi qd a fideiuſſore.ꝭ.de cōpenſa.ita aditio fit ipō iure herede tñ volente.ſi ergo ipō nolēte incideret in penā.i dubio eſt ꝑſumēdū ꝙ voluerit. Tertio ꝓbo ꝑ caſum i.l.iij.§.ſicut aūt.ꝺ pec.le.que īducit̄ ſic.ſicut hereditas adit̄ ſolo aīo qualitercūqꝫ probato ita pecul'.adimit̄ ſeruo ſolo aīo dñi per quecūqꝫ īdicia probato:ut.l.non ſtati.ꝭ.ꝺ pec.ſed ſi dñs eſt debitor ſerui ⁊ ei differt illud ſoluere:īdubio inducit aīum adimendi pecul'.vt.d.§.ſicut aūt.ita hic probat̄ aīus adeuntis.⁊ hoc veruꝫ ſi ipſe qui ſoluere diſtulit uel heres eius hoc dicit ſinautē ipē negaret ſe adiuiſſe ⁊ alius ex hoc uellet eum conuincere ꝙ adiuerit: puto ꝙ non ſufficeret.arg.eius quod not.in.l.ſiue poſſidetis.C.de proba.⁊.l.qui iuraſſe.§.ſi pater.de iureiur.⁊ ita dixi in queſtione quaꝫ diſputaui de hoc quod predicta ſunt multum neceſſaria ⁊ ſepe concurrentia:maxime in heredibus dominarum:in quibus:ut plurimum non eſt niſi nomen dotis ſue ⁊ filij ꝺbitores ſibi ſuccedunt:ut ex hac ceſſatione inducatur aditio. Idem ſi pater ceſſauerit ſoluere infra tempus debitum ſi filij ſuccedentes erant infantes: ut infra dicam.¶ Venio ad quintū principale.ſ.q̄liter ꝓbet̄ animꝰ iſte ⁊ i eo ꝗ adit ex iure alieno.

nos videmus ꝙ patronus dicitur creditor large.vt dixi:non tamē pōt repudiare hereditatē ⁊ petere quartā:niſi quādo inſtitutus ⁊ datꝰ ē ſubſtitutꝰ vlgaris cū onere legatoꝝ:vt ꝓbat̄ in.d.l.ſi patronꝰ liberto. iūcto ver.qd ergo.ꝑterea ſi verū eēt ꝙ filiꝰ diceret̄ creditor in hereditate paterna ꝑ.d.l.vnicā.ꝭ.de his ꝗ aū aper.ta.ſequeret̄ ꝙ filius nō poſſet inſtitui ſaltē in re.ſſoꝝ.ſub cōditiōe poteſtatiua qd̄ eſt ꝯ.l.iā dubitari.⁊.l.ſuus quoqꝫ.ꝺ here.inſti.ē veꝝ ꝙ Ro.in dictis locis reliquit cogitandū. adde etiā ꝙ cū opi.bar.⁊ ſequaciū i d.l.qꝛ poterat trāſit ab ba.in.c.raynutiꝰ.de teſta.⁊ ibi dicē ꝙ illd̄ qd̄ dicit bar.in.l.qꝛ poterat ad tre.videlicet ꝙ filiuſ nō poſſit repudiare hereditatem ⁊ velle lrimaꝫ ꝓcedit quādo pater deceſſiſſet iteſtatuſ:qꝛ nō poterit etiā tūc repudiare hereditatē ⁊ velle legitimā.all.l.i.§.ſi ex fūdo.de here.inſti.q tert.loqt̄ q̃ñ conditū eſſet teſtamētū.vñ i caſu iſto videlꝫ q̃ñ pat̄ deceſſiſſet i.teſtatꝰ:puto paſſū eē dubiū ⁊ nullꝰ i terminis ita clare ponit ſicut abb.nā ꝙ iſte caſus ſit dubiꝰ q̃ñ ab inteſtato ptꝫ.q̃ñ illo caſu ꝺbet̄ legitia filio vt quota bonorū.d.§.quarta ⁊ ſic non debet̄ iure iſtitutiōis cū ꝑſuppōat̄ teſtatorē ꝺceſſiſſe iteſtatū tñ ſuſtinēdo opi.do.abb.pōt ꝓ eo induci tert.in d.l.ſi libertuſ patrono attento qd̄ tex.ille loqtur in patrono cui nō ꝺbet̄ ltima iure inſtitutionis.⁊ tamen text.ibi non vult qd̄ patronus poſſit repudiare hereditatē ⁊ cōſequi legitimā:niſi in cāu ſpāli.ꝟ.qd ergo. Iuxta predicta dubitat bal.in.d.l.iij.C.de iſti.⁊ ſubſti.qd ſi filius cui delata erat hereditas dixit repudio hereditatē ſalua mihi legitima:an videat̄ adiuiſſe.⁊ ſic in totum per ius accreſcendi an excluſus.⁊ cōcludit no.bal.quē ſequit̄ pau.ꝺ caſ.⁊ fulg.ꝙ habebitur pro adeunte non pro repudiante.ſicut in ſimili dicit glo.no.in.l.i.in glo.ff.de acqui.here.

ADDE qd̄ bal.ꝯſi.lxx.iij.i.vol.voluit qd̄ filia heres iſtituta nō poſſit hereditateꝫ repudiare ⁊ petere dotē.q̃ñ dos non eſſet ꝓmiſſa patre viuēte

a ¶ Retiere legitimam. Adde bart.ꝭ.e.l.ꝓ herede.§.i.⁊ i.l.qꝛ poterat.ad treb.⁊ q ibi hēs. Et addꝺ qd̄ ꝑ ſolutōeꝫ ſcdm creditoribꝰ īducit̄ aditō hereditatis.vt voluit no.bar.ꝑ ill' lū tex.in.l.i.C.de iure ꝺ li.

ADDE qd̄ ꝑ trāſactōeꝫ factā cū creditoribꝰ īducitur aditio hereditatis vt conſuluit bal.cōſilio.cccevij.iij.vol.⁊ melꝰ conſi.xciij.⁊.cxi.i.vol.⁊ ibi per qs actus inducat̄ aditio.

b ¶ ꝑſumit̄ aditio. Bal.tꝫ ꝯtrium i.l.ſi certis annis.in xiij.col.C.ꝺ pac.

c ¶ Tertio ꝓbo. Contrarium tꝫ bal.in.l.pe.ſol.matrimo.

¶ Et circa hoc quero quattuor[a]. Primū qd iuris qñ quis adit iure alieno ꝓ ſe tm̄. Scḋo qd iuris qñ quis adit iure ſuo pro alio tñ ⁊ ad utili tatē alienaʒ. Tertio qd iuris qñ qs adit ex iure alieno ⁊ ꝓ alio. Quarto qd de eo q nō adit ſed adeunti auctoratur. ¶ Ad ꝑmū qñ qs adit iure alieno ꝓ ſe tm̄. exēplū in eo ad quē trāſit ius de liberādi ⁊ adeundi hereditatē defuncti delatā in oībus caſibus q no. in. l. ventre. ſ. e. Rñ. per oēs illos actus ꝑ quos iducereť aditio ſi ex ſuo iure uel ex ſua pſona adiret ꝑ eoſdē induceref quādo adit iure alieno pro ſe tātum: qa in omnibus loco illius ſubſtituitur: ut ei idē ꝑ omnia tribuatur: ut. l. ſi quis filium. ij. rñ. ſ. e. ¶ Iuxta predicta quero. quidā credebat defunctum cui ſucceſſit adiuiſſe hereditatē ſibi defuncto delatā: tñ ad cautelā dixit ſic ſi non apparet defunctum adiuiſſe ex iure delib. ad me trāſmiſſo īfra ānum. ego adeo uel pono ꝙ uerba nō dixit: ſʒ infra ānum tale qd fecit ex quo īduceretur aditio ſi pro certo crederet ſibi ius deliberandi et adeundi eſſe delatum: an ex hoc inducatur aditio ſi poſtea defuncti aditione non cōſtat: an uideať adiſſe. ⁊ uidetur ꝙ non. ille q putat ſe neceſſariū cū ſit uoluntarius: uel in hoc dubitat ñ pōt adire: ut. l. is q putat. ⁊. l. ſe. ſ. e. Sʒ iſte putās defunctum adiuiſſe erat ille qui ius hereditatis ꝺfuncti adiuit neceſſarius: nec poterat eaʒ habere: ut. l. ſi quis filiū. in fi. ſ. e. ſed ꝑ ius deli. eſt uoluntarius. ergo ⁊c̄. Preterea: quia hereditatis aditio non recipit conditionē: ut. l. ſi is ad quē. ⁊. l. heres īſtitutus. ſ. e. l. actus legitimi de re. iur. ſed ille adit ſub conditione ſi primus nō adiuit. ergo ⁊c̄. Preterea de hoc uideť gl. in ſili i. l. iij. ī ꝑn. de acq. poſ. vbi animus retinendi poſſeſſionē non īducit acqſitōnē de nouo ſi prius qs non poſſidebat ſm̄ illā glo. ¶ In contrariū ⁊ illud puto verum[b] neceſſitas cauſatiua non tollit uoluntatē nec ē ei contraria imo conformis. unde ſi aliquis uult adire hr̄ditatē: conſequēter uult omnia onera ipſius hereditatis: ut. l. ſi duo. ſ. e. ita in propoſito qui uult hereditatē proximi ꝺfuncti ⁊ adit eaʒ ſponte: uidetur uelle aliā hr̄ditatē quā credit ꝺfunctum adiuiſſe. ⁊ per hoc ceſſat rō ꝑma quia loqť ī eo qui putat ſe neceſſarium neceſſitate preciſa uelit nolit. hic uero neceſſitate cauſatiua. Preterea licʒ error ī cā acqſitionis uideatur uitiare aditōeʒ. tamen hoc uerū qñ quis erat circa factum. ſʒ ſi factum ē clarum: errat aūt uel dubitat quo iure ſibi deferatur: talis error non īpedit aditōnē. exēplum: pone putabā me non poſſe ſuccedeť ꝺ iure ciuili ſʒ ſolum per bo. poſ. peti. ſʒ certe heres ero ꝺ iure ciuili: ut. l. puberē. C. e. fac̄ quod not. ī. l. nec iſ. §. i. ſ. e. ad hoc optime facit tex. ī. l. gallus. §. ſi eius. uer. ſed cum teſtamētū. ſ. de lib. ⁊ poſthu. ſʒ ī propoſito factum ē certuʒ: qa eo iure ⁊ ex ea cā ſuccedit illi primo ꝺfuncto. ſʒ ī ꝓpoſit factum ē certum ꝙ illi prio ꝺfuncto ꝑ ſecundum hr̄dē non ſuccedebatur per primuʒ ſiue primus adiuerit ſiue non: ut. l. i. ſ. de pe. here. So. lʒ hic ē error iuris: hoc ē utrum ſufficiat aditio una. ſ. hr̄ditatis ultimi defuncti: an requiratur aditio noua. ad idē ſi aliqs ſcit hr̄ditatē ſibi delatam. dubitat aūt an poſſit adire ꝑ ſe uel iuſſu alterius īpeditur aditio: ut. l. q ī aliena. §. ſi is qui. ſ. e. ⁊. l. multum. ꝺ condi. ⁊ de. ergo ⁊c̄. Preterea id quod dicitur ꝙ hr̄ditatis aditio non recipit conditionē: dʒ ītelligi ꝺ tali conditione q̄ ſuſpēdat animum adeuntis: ſʒ ſi non ſuſpēdit animum ſʒ ī oēm euētum uult hr̄ditatē: tunc nō īpediť aditio: quod apparet in eo qui ē certus in quota parte hr̄s ſit inſtitutus. Nā ſi dicit ſe uelle eſſe hr̄dē ſiue in toto ſiue in parte hr̄s ſit inſtitutus nō īpeditur. ſ. aditio: ut. l. ſi qſ extrane⁹. §. ſi qs partem. ſ. e. ⁊. l. ex ſemiſſe. ⁊ ibi no. ita ī propoſito iſte vult eſſe heres ſiue ꝺfunctus adiuit ſiue non. Preterea anim⁹ retinēdi poſſeſſionē inducit acquiſitionem poſſeſſionis de nouo ſi prius non habeať poſſeſſio. ut. l. qui pecuni. ī. ⁊. l. qḋ vulgo. ⁊. l. ſi ſeruus. ĩ. pro ēpto. reprobata glo. que eſt in. l. iij. in prin. ĩ. de acq. poſ. ⁊ ibi dixi. ex quib⁹ concludo iſtū eſſe hr̄dē. ¶ Ad ſcḋm qñ qs adit ex iuř ſuo ꝓ alio tm̄ ⁊ ad alienā vtilitatē. exēplū in filiofa. q adit ⁊ acqrit patri etiā hodie in ꝓfecticijs. Aliud exēplum ī monacho q adeundo acqrit monaſterio ī quo requiriť iuſſus abbatis: ſicuti in filio iuſſus patris: ut no. in Spe. de ſta. mo. §. i. v̄. viij. hic qualiter iuſſus ꝺeat interuenire: ⁊ que uerba ſūt ad hoc apta habuiſtis ī. l. ſi qs mihi bona. §. iuſſū. ſ. e. ⁊ ſi iuſſus iſte nō apparet ſʒ ſoluʒ appareat filiū poſſediſſe conſētiēte patre: uel patrē patiēte filio: uel monachū patiente abbate uel econtra: utrū pſumātur oīa fuiſſe acta ſolēniter. Dixi. ſ. e. l. qui in aliena. v̄. ſed ſi nō adierit. ¶ Ad tertiū qñ quiſ adit ex perſona aliena ⁊ pro alio. exempiū in tutore qui adit pro infante: ⁊ idem in patre qui adit ꝓ filio infante tūc dico ꝙ ī omnibus ⁊ per oēm actum ꝑ quē aliquis diceref ꝑ ſe adire: per illū eundē actū ꝓ infante preſumitur aditio: ⁊ ſicut per non factū pſumiť adeuntis animus ꝑ ſe: ita ꝑ infanteʒ: ut. l. ſi infanti. C. e. ⁊ pro hoc tex. optimus in. l. ſed ſi dānū. §. i. ⁊. ij. ſ. de pecu. ¶ Iuxta hoc qro: pono ꝙ tutor ī inuentario ſuo facto de bonis infātis dicit. Itē credit eſſe in bonis dicti infantis talē ⁊ talē rem que fuerunt de tali hereditate: utrū ex hoc īducatur aditio. Rñ. ꝙ ſic: quia in hereditatis aditione hoc ſufficit ꝙ quis credit rē eſſe hereditariaʒ lʒ non ſit: ut hac. l. ⁊. l. ſi quis extrane⁹. ſ. e. facit optime. l. ⁊ eo mō. ⁊ in. l. hoc mō. ĩ. de le. i. ¶ Itē quero iuxta hoc. pone ꝙ infanti competebat ius adeundi hereditatem per ius deli. ad eum tranſmiſſum ex perſona alterius: an tutor adire poterit. Videtur ꝙ non: quia cōcurrerēt circa idē due fictio. nā tutor repreſētat pſonam infantis ⁊ infans perſonā eius cuius heres ē ex quo habet ius adeundi: ⁊ ſic impeditur aditio per ea que no. in. l. i. C. de do. pro. ⁊. l. cum poſt. §. gener. de iure do. Cōtra puto quia iſte fictiones habent originem ex diuerſis. ergo poſſūt concurrere: ut. l. ſingularia. ſ. ſi. cer. pe. ⁊. l. ſi ſeruus cōis meuij. in prin. ꝺ ſti. ſer. et hoc puto verum. ⁊ de concurſu duarum fictionuʒ dixi in. l. ſi is q pro emptore. in. vl. q. de vſuc. ¶ Ad qrtū. ſ. qñ aliqſ nō adit ſed adeūti auctorať. exemplū ī pupillo q ñ p̄t adiř ſine tuto. auc̄tate. nec tutor ſine pupilio: ut. l. potuit. C. de iuř ꝺli. ⁊. l. pupillorū. ſ. e. ⁊. l. pup. ſ. eo. Et circa hoc q̄lis ſcia in pupillo ⁊ tutore requiratur in eis q̄ ad aditionem neceſſaria ſunt. dixi in. d. l. pupill⁹. ⁊. l. is pōt. ſ. e. Pone ergo ꝙ oīa cōcurrūt q̄ requiruť: ut poſſet adire dubitatur de actu aditōis Et. ll. ꝑdicte dicūt ꝙ reqriť tutoris auctoritas. vñ illa. q. reſidet in hoc an in preſtāda auctoritate reqrať ꝙ tutor loqtur. de quo per gl. in. l. iij. ſ. de auc̄. tu. ⁊ ibi de hoc ſunt opi. ⁊ glo. videť reſidere in hoc ꝙ ſit neceſſe tutoreʒ loqui. contra. ſentit. ĩ. de re. iur. l. vbi non voce. ſed ꝑmum videtur verius[c]. quod apparet: quia mutus non poteſt interponere auctoritatem: ut. l.

a ¶ Quero quattuor. Vide bal. in. l. non hoc vnḋ cogna. ⁊ in. l. dos a patre. ſolu. matr. ⁊ in. l. cum antiquoribus. ꝺ iure deli. ⁊ i. l. ſi certis annis. C. de pac. ⁊ i. l. i. ī pe. charta. q adimit. ⁊ in. l. in his. §. ſeruus. ſol. mat. ⁊ vide bar. in. q. q̄ incipit debitor in diez. Imo. hic tenʒ opi. Barto. ⁊ vide Saly. i. l. ij. C. ꝺ peti. here. cū. d. l. cū ātiquiorib⁹.

b ¶ Puto verū. Bal. in. l. potuit. de iure deli. tenet contra bar. i. v. iij. q. Et adde ꝙ ſi filiuſ recepit lucꝝ qḋ ſibi ꝺbetur ꝺ ſucceſſiōe a patre vel matre trāſeūte ad ſecunda vota non dicitur adire. l. generaliter. §. in his. ⁊ i auc̄. res que C. de ſecun. nupt. Quid autem ſi filius facit pacem ꝺ morte defuncti. vide bar. in. l. pro herede. §. ſi. ſ. e. Item lʒ fili⁹ teneat feudum vel emphiteoſiʒ paternam tam̄ non dicitur adire vt no. bart. i. d. §. i his. Itē no. ꝙ ſi quis ſemel onuſ ſubijt vel acceptauit ñ poteſt ampliuſ repudiare hereditateʒ delatam ſibi intuitu illi⁹ oneris. tex. eſt no. in. l. i. ꝺ. de natu. libe. ⁊ ibi bar. ⁊ bald. quid ſi quis poſt tempus petende bono. poſ. illam petijt: an videaf adire bal. ꝙ ſic. in. l. ī puberē ꝑ illū tex. C. e.

c ¶ Videtur verius. De h plene habeť per angē. in conſi. cxxvij. facit qḋ no. bal. ī l. l. ſi patru⁹ cōi. vtriuſ. iudi. in pe. col. ⁊ in. l. ſi infanti. C. ꝺ iure deli.

.ſ.de tu.ſed hoc erit neceſſe ꝓbari ꝙ pupill⁹ aliquē actū fecerit mādāte tutore laudante uel approbāte per uerba: nec ſufficeret ſi pupillus patiente tutore domum hereditariam inhabitauerit uel alias res tenuerit: quia ꝟba requirunť: ſi tñ diu teneret tutor uel pup. pſumo oīa ſolēniť acta: ut. d. l. q in aliena. ꝟ. ſed ſi nō adierit. ṡ. e.

s **I pupillus.** Reſt itutio pupilli prodeſt fideiuſſori eius. h. d. Oppo. glo. C. de fide. mi. l. i. ⁊ .ij. dic ut in glo. hic in contrario. ⁊. l. ſi minor. de procur.

Ex. l. ſequenti.

¶Que ſit rō ꝙ hr̄ditas p̱ ꝓcuratorē adiri ñ pt

p **Aulus.** [a] Aliaſ incipit per procuratorem. Hereditas nō pōt adiri p̱ ꝓcuratorē: ⁊ mutatione pſone deſinit peculiū eſſe caſtrenſe. h. d. ¶Op. de. l. i. j. de offi. ꝓcu. ceſ. Sol. ibi ſpāle. ¶Op. j. de bo. poſ. [b] l. iij. §. acquireť. C. mā. l. ſi maritus. dicit glo. aliud in bo. poſ. petenda: ut ibi: aliud in aditione here. ut h. rō qa bo. poſ. nō cōſiſtit in ſolo aīo. dʒ eniʒ peti coraʒ iudice: vt. l. fi. C. q admit. ad bo. poſ. ſed hr̄ditatis aditio conſiſtit in ſolo aīo: vñ eoipſo ꝙ mando videor adire. vñ nil reſtat fieri p̱ ꝓcur. hec eſt vera. Itē p̱ meā voluntatē debeo fieri heres nō p̱ volūtatē alienā. hec ſo. eſt veriſſima: lʒ nō teneatur a qbuſdā: ut infra dicā. ¶Op. j. ad tre. l. q ita. §. i. So. glo. eodē mō: ſed ſec⁹ in reſtitutōne treb. q̄ nō cōſiſtit in ſolo animo: ut ibi. Rog. vero ad oīa p̄dicta dixit ꝙ p̱ ſpālē ꝓcuratorē pōt adiri hereditas: vt in cōtrarijs. nō p̱ generaleʒ: vt hic. ar. ṡ. de mi. l. illud. §. ſi talis. Glo. hoc reprehēdit p̱ regulā. l. ſi duo. de admi. tuto. ſcđo p̱ rōnē. Si eni pōt haberi rata petitō eius q nullū habet mandatū. multomagis valet ab eo facta q habet generale. ita dicit glo. hic. Alij glo. legūt tertio mō ⁊ dicūt etiā p̱ ꝓcuratoreʒ generalem poſſe adiri. ⁊ iſta. l. ſm eoſ nō intelligiť in ꝓcuratore ad adeūdū. ſed in eo q eſt inſtitutuſ p̱ alio: vñ adeundo nō facit aliū heredē. ſed debet ei reſtitui: ut. l. quidam cū filiū. ṡ. de here. inſti. Certe extranea lect. eſt iſta: qa loquiť de ꝓcuratore adeundi. vñ gl. teneʒ primā ſo. ſ. ꝙ nec p̱ ſpecialē nec p̱ generalē poſſū adire gl. addit niſi forte in caſu qñ ſuſpendi voluntatē meā in voluntateʒ procur. lʒ Hug. hoc non placuerit. ¶Pro hui⁹ declaratione examinem⁹ rōes gl. prima rō eſt: qa mandādo videť adire. illa rō ñ videť bona. nō eni cōcludit in procuratore generali. Itē nō cōcludit in eo q incertus eſt ð viribus hereditatis. ⁊ ſic dicit ꝓcuratori vade ⁊ inquiras de viribus hereditarijs: ⁊ adeas ſi eā reperies idoneaʒ: ut. l. ſi quis mihi bona. §. ſed ſi mādaueris: ⁊. l. cuʒ qui. §. i. ṡ. e. ⁊ hoc eſt qđ in fi. glo. dicitur voluntatem domini ſuſpendi: ꝓpter que vltramon. dicunt hereditatē poſſe adiri per procur. ⁊ Cy. refert i. l. i. C. qui admit. ad bo. poſ. in primo contrario. veritas eſt ergo ꝙ prima ratio glo. non concludit niſi in procur. ſpeciali. ⁊ quando voluntas domini eſt certa ⁊ clara. tamen ratio glo. eſt vniuerſalis ad omnia alia dicit glo. ratio eſt: quia per meam voluntatem ⁊ animum debeo fieri heres nō per alienū. qđ veriſſimū eſt declaro ea que coherent perſone noſtre nō poſſunt explicari per aliū: ut. l. i. § ne aūt. C. de cadu. tol. ſed voluntas mea eſt huiuſmodi. ergo ⁊c̄. Sed diceres in quolibet contractu requiriť volūtas. ⁊ tñ pōt explicari p̱ alium. Rñ. licet in contractu requiritur volūtas: tñ volūtas vnius nō perficit ꝯtum. ſed due voluntates collate in ſimul uel duorū conſenſus i vnū collati perficiunt ꝯtum: ut. l. i. ṡ. de pac. iō pōt fieri per aliū: ut voluntas mei abſentis conferaſ cū tua p̱ meū nunciū uel epiſtolā: ut. l. cōſenſū. j. de ac. ⁊ ob. ⁊. l. i. in fi. ṡ. de cōtrahē. ēp. Sed illud qđ ꝯſiſtit in mea libera volūtate nullo mō pōt per aliū explicari niſi per me. ⁊ ideo ſi reperiť caſus ꝙ hereditatis aditio in mea voluntate libera nō cōſiſteret: ut in filiofa. q lʒ vellet nō pōt: niſi pater iubeat tunc poſſit adire hereditatē p̱ ꝓcur. caſus eſt in. l. filio. C. e. ⁊ eadeʒ rōne pupillus qui nō pōt adire: niſi auctoritate tutoris poterit facere ꝓcur. ad adeūdū. facit. l. i. in fi. ṡ. qui pe. tu. ⁊ ibi no. ꝓcur. vero generalis in hoc non ſufficit: p̄io: qa in caſu ceſſat voluntas dñi cū requiraſ ſpāle mādatū: ut. l. ſi qs mihi bona. §. iuſſum. ṡ. e. Preterea ꝓcurator nō poſſet facere id qđ nō poſſet facere domin⁹ propter īpedimētū iuris: ut. l. ſi minor. §. fi. de ꝓcur. ſed domin⁹ qui ignorat hereditatē ſibi delatā ꝓpter īpedimentū iuris adire non poteſt. ergo nec ꝓcurator ⁊c̄. Itē ſi poneres dominuʒ ſcire: tamē ꝓpter dubiū an hereditas ſit ſoluendo uel nō ſuſpendit uoluntatē ſuā: ⁊ tunc non pōt fieri aditio: qa actus aditionis requirit voluntatē liberā nō coactā ſeu conditionatā: ut. l. eum qui in fi. ṡ. e. ⁊. l. actus. de reg. iur. ſed ille q dicit ſi eſt ſoluendo adeſt: alias nō habet volūtatē cōditionatā ſeu coactā: merito nō poſſet ſequi aditio: pro hoc quia eſt ſpāle in ceſare [c]: ut poſſit adire per ꝓcuratorē: ut. l. i. ð of. ꝓcu. ce. ergo in cōtrariū ius eſt cōe. Ultimo diligenter aduerte ꝙ licet p̱ ꝓcuratorē nō poſſit adiri hereditas nec per aliquē actū q a ꝓcuratoř fiat tamē conſtitu. ꝓcura. dicaſ eē aditio hereditatis: vt hic expreſſe dicit glo. In ſecunda pte. l. dicit Dy. no. ꝙ mutatione pſone mutatur priuilegium: ⁊ ſic facit ꝙ ſi reſpublica uel eccleſia tranſit ad priuatum perdit priuilegium ⁊ efficitur vſucapibilis facit de inoffi. teſta. l. vltima.

r **I is qui bonis.** Abſtētio fcā mala fide nō ꝓdeſt: ꝙ p̄ſumiť ſi oīa bona pr̄is emerit uel p̱ iterpoſitā pſonā mercatuſ fuerit. h. d. ſm verū intellectū. ⁊ eſt notabilis. l. ¶Op. delictū filij poſt abſtentionē cōmiſſū nō obligat⁹ eum: ut. l. ſi ſeruū. §. fi. ṡ. e. ſo. glo. intellige ꝙ mercatus eſt ante abſtentionē: vide glo. iſtud eſt cōtra tex. qui dicit ſi is qui bonis pr̄nis abſtinuit. vnde Di. volēs ſuſtinere gl. exponit abſtinuit. i. abſtineř propoſuit: alias non precedit quod glo. dicit ſed an bene dicat non dico: ita dicit Dy. hic: alij: ut Ja. ð are. ⁊ vltramō. dicūt manifeſte glo. no. bene dicere: qa eſt cōtra iſtum tex. ¶Ad cōtrariuʒ reſpondeo ꝙ in. l. ſi ſeruū. §. fi. conſtat ꝙ vere ſe abſtinuit. hic ſe abſtinuit manifeſte in fraudē. qđ p̄ſumiť ex duob⁹ quorum quodlibet p̱ ſe ſufficeret. Primo quia omnia bona mercatus eſt ut. l. oēs. §. lutius. j. que in frau. cre. ⁊. l. qui teſtamētū. ð proba. Secundo quia mercatus eſt p̱ iterpoſitā perſonā: vt. ṡ. de auc̄. tu. l. pupill⁹. §. ſed ſi per interpoſitā. ¶Op. C. de here. l. ij. Glo. hic ſo. ⁊ bñ ⁊ ſētit id quod precedentes doc. ſ. ibi mercatus eſt res certas. hic omnia bona. Itē hic in fraudem ibi bona fide. ⁊ hoc videtur velle tex. vnde i iſta materia diſtingue plene: ut ibi per doc. ⁊ hanc materiā īduco fortiter in materia. l. poſt cōtractū de do. vbi añꝙ qs maleficiū cōmitteť vellet alienauit: poſtea cōmiſit maleficium an videtur

a Au- p lus. qd i repudiatiōe hereditatiſ. vide bar. in. l. recuſare. j. ad treb. in p̄n. ⁊ in. l. ij. de offi. procu. ceſa.

b ¶Op. j. de bo. poſ. ad. de bar. in. l. iij. §. acgre. re. ť bo. po. ð quibus oī h⁹ viđ bar. in. l. q ſ alie na in pri. ṡ. eo. ⁊ legiť ⁊ no. i. l. ſi marit⁹. C. manda. ⁊ ibi per glo. an in petenda bonorū poſ. reqraſ ſpāle mādatū. imo. h tʒ ꝯ illā gl. ⁊ ad iſti⁹ regule limitationē viđ bar. i. l. filio. C. ð iure delibe.

c ¶Spāle in ceſare. Uiđ tñ Cy. in. l. i. in fi. i. op. C. q admi. ⁊ bal. in rub. C. q admi. in. vi. col. ADDE plene p barba. ꝯſilio. xviij. ij. lib. ⁊ inducitur ad. q. ð qua vt refert pau. de caſ. conſul. uit oldra. ꝙ ſi filia renūciauit hereditati paterne ⁊ bōa ꝑuenīant ad maſculum ⁊ maſculus ð inde moriatur ꝙ filia ñ ꝓhibeť ſuccedere ab inteſtato: qꝛ illa bona non ſūt paterna ſʒ fraterna.

d I is e qui bonis nō obligat. ſupple oneribuſ hereditatis. tñ ſi adita foret hereditas ⁊ ſic abſtentio p̄ſumitur fraudulēta quādo poſt abſtentiōeʒ apparet ð fraude aliqua puta: qꝛ heres q ſe abſtinuit ſubtrahit aliquā rē ab hereditate ⁊ p̱ talē ſubtractionē apparet ꝙ habuit aīum poſſidendi res hereditarias vide q̄ dixi i. l. ij. C. ð re pu. here.

a Vi ſuperſtitis. Viuentis. Idem dicas de hereditate eius de cu-
q ius morte dubitatur ſm bal. in. l. i. in. iij. col. C. de pac. ⁊ ibi vid
no. bar. i. iij. col. qn̄ dicaꝛ paciſci d hereditate viuētis ⁊ qn̄ poſſit
b ¶ Aduerte. Adde bar. poſt alios in. d. l. pactū. d colla. ⁊ fac qd no. bar.
. in. l. i. §. ſi ſic. de colla. do. ⁊ qd no. p Sal. in. d. l. pactū quod dotali.

c ¶ Tigit gl. De quo vid bar. i. l. i. §. ſi nepos. d cō iugen. cum eman. lib. ⁊ bal. in. l. pactum. in. ij. q. de colla. ADDE in quātū bart. diſtinguit i ſcdo q̄ſito q bal. in. l. pactum. C. de collat. dicit idiſtincte q nō nocet q: iuramētū ē perſonale ex parte iurantis: vt no. in no. in. c. veritatis de iureiurā. in. l. vero ſi. C. d pactis, diſtiguit. Aut filia deceſſit i vita patris ⁊ repudiatio eius ⁊ iuramentū nō nocet filijs eius qm̄ habētur p nō factis nā ēt ſi non repudiaſſet nec iuraſſet fuiſſet filia excluſa p mortem nec fuiſſet ſibi delata hereditas et illud iuramentū habet conditōnē tacitā ſi contigat hereditatem ſibi dferri alias non eſſet neceſſaria repudiatio p⁹ q̄z ergo nō extitit cōditio euanuit repudiatio. Sed ſi ſupuixit patri tunc ſtatim illo mortuo defertur hereditas patris ſibi ⁊ illo inſtanti ſuccedit virtus repudiatōis ⁊ illā excludit ab ea ⁊ tota accreſcit illi maſculo nō aūt trāſit ad filios filie: ⁊ q ita ſit optie ꝓbaꝛ. l. quotiēs. j. d noua. §. ſi. ⁊. l. ſticū. §. ſi ita in ſi. ⁊ ſic ſilijs nō nocz iuramētum matris ſed potius ſup
exiſtētia ei⁹ pp q̄z hereditas fuit illi dlata tāq̄z ꝓcedēti i gradu nō āt filijs ei⁹ ⁊ excluſio q poſtea ſubſequiꝛ ex dicta repudiatōe cū iuramēto ſi ꝓdeſt filijs ad qs nō trāſmittiꝛ ius repudiatum. l. ſi qs filium de inof. teſt. ſed ꝓdeſt cohered ib⁹ filie qbus accreſcit vt qn̄ nō pe. par. l. vnica ⁊ hoc ſi extant alij q ſucceſſuri eēnt cū iſta filia ſi nō repudiaſſet vt fratres vel filij fratꝝ. ſed ſi nō extarēt aliq ex illis ſꝫ alij agnati vlteriores i gradu tūc illa repudiatio nō nocebit filijs etiā ſi maꝛ ſupuixit patri: qa nō deuoluitur ad cohedes p ius accreſcendi cuz nō eidē ſed ad ſequētes i gradu ꝑ ſucceſſoriuz edictum vt inſtitu. de ſucceſ. cog. §. placebat ſed filij eius repinnꝛ in potiori gradu inter ſubſequētes ergo illa admittunꝛ per ſucceſſoriuz edictū q nō ſupeſt qui eos excludat ſicut ſi maꝛ vere repudiaſſet poſt mortem patris que ſola fuerat ſucceſſura ſi nō repudiaſſet. quinimo ſi repudiaſſet vt filia ēt ipſemet hoc caſu tanq̄z proximior agnata admitteretur: vt. l. i. §. videndū d ſucceſ. edic. ſecus ſi ſimpliciter. vt ibi not. do. et hanc diſtinctionē bal. pau. de caſ. hic latiꝰ cō probat quē vide. ⁊ eius cōſ. cccxi.

d Ecuſari. Allegat bal. h no. q eſt recurrēdū ad teſtes de intenti. quia verba ꝓlata ſufficiūt allegari ⁊c. ita ipſe in. c. i. i vna addit. parua de côten. inter me ⁊ do.

feciſſe in fraudem ⁊c.

f **Ilius.** Non valet aditio facta iuſſu prīs a nepote q eſt in ptāte aui. h. d. Hoc eſt de iure veteri: hodie vero ſecus. ⁊ ſic hodie non requiritur iuſſus: ut. l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. Scias etiam q hic ē cāus q d iure ātiquo hrēditas materna ñ acqriꝛ ei i cui⁹ ptāte qs ē. lꝫ qdā de hoc dubitauerint. ſ. e. l. is qui heres. §. ſi. ⁊ ibi dixi.

p **Ater.** In mādāte requiriꝛ certitudo. cāe. h. d. nō tñ requiriꝛ tāta certitudo quāta i adeūte: ut. l. ſi qs mihi bōa. §. iuſſū. ⁊. §. ſe. ⁊. l. eū q. §. i. ſ. e.

Mutus. Iuſſuſ poteſt geri nutu ⁊ litteris. h. d. Intellige in muto qui habet intellectum perfectum. alias procur. poſſit iubere: ut. l. antiſtius. in ſi. ſ. e.

Ex. l. ſequenti.

¶ An p partum poſſit renūciari ſucceſſioni viuentis. Et an ſi filia iurat non habere regreſſuz ad bona prīs noceat filijs natis ex ea. Et qd ſi pacto expſſo dcm̄ ſit q filij nati ex ea ñ ſuccedāt

q **Vi ſuperſtitis.** Nō nocet nobis repudiatio fcā de bōis viuētis[a]. h. d. Gl. dicit idē ſi dubiteꝛ ⁊ bñ. ¶ Op. C. de bo. li. l. ſi. Sol. gl. q ibi tacite qd pōt nō expreſſe: ut h. Aduerte[b] ne erres: ius ſuccedēdi ibi nō erat aliud q̄ iuſpatronat⁹. vñ ſi iuſpatronat⁹ remittiꝛ in cōſequētia remittiꝛ ius ſuccedēdi. dixi i. l. is pōt. ſed ius ſuccedēdi qd habeꝛ iure ſanguinis: nec tacite nec expreſſe pōt renūciari: ut. l. iura ſanguinis. j. de reg. iur. ⁊. l. ius agnationis. d pactis: niſi delinquēdo: ut infra dicā. ¶ Op. j. de dolo. l. quidā. §. ſi. So. ibi delinquēdo a lege priuatur nō ipſe renūciat. ¶ Quero vtrū p pactū poſſet renūciari ſucceſſioni viuentis. Gl. dicit q nō etiā ſi iureꝛ. vide glo. ⁊ qd dicit de iuramento non procedit de iure cano. cui in hoc eſt ſtādū: vt in. c. q̄uis de pac. li. vi. qd verū ē in pacto de nō ſuccedēdo. ſed pactū de ſuccedēdo ē cōtra bonos mores: ut. l. ſi. C. de pac. iō nō valideꝛ iuramēto etiā de iure cano. ut in. c. non ē obligatoriū. de reg. iur. li. vi. ſcripſi plene i. l. ſtipulatio hoc mō. j. de uer. ob. ¶ Quero ſm predicta: ualet pactū iuramēto firmatū de iure cano. quo qs ꝓmittit nō ſuccedere. qd ſi filia promiſit ⁊ iurauerit ſe nō reuerſurā ad bona prīs. utrū hoc ꝑiudicet filijs natis ex ea. Glo. tāgit i. l. pactū. C. de colla. Aduerte ſiqdē nepos ex filia ueniret ad ſucceſſio. cū alijs nepotib⁹ aui: tūc pactū matris nō noceret ſibi ſine dubio: qa mater pacta eſt de ſe. fili⁹ aūt ueniret ſuo iure. ſi autē ueniret ad ſucceſ. cū patruis ſeu auūculis: tūc ipē nō pōt uenire: niſi ſuccedat in locū matris. ſed mater fuit excluſa p ſuū pactū. ergo ⁊ filius Rñ. ad cōtrariū hic q filius ſuccedat i locū matris ſeu patris q̄tū ad ſucceſſionē aui nō habet a matre: ſed ex diſpōne legis. ergo mꝛ ſuo fcō ñ potuit auferꝛ filio: ut. l. ſi arrogator. ſ. d adop. ¶ Sed qd ſi poneres h expſſe dictū eē i pacto q filij ex ea nō ſuccedāt. Hoc ēt tāgit gl.[c] in. d. l. pactū. C. de coll. ueritas eſt q de iure nō ualeret: de cōſuetudine in aliqb⁹ locis admittitur vt. x. colla. de matrimonio ad morga. cōtracto. c. i. ⁊ ſi de feu. fu. cōtro. c. filius. Itē uide q̄daz

mulier iurauit ſe eſſe dote contentam: ⁊ promiſit non uenire ad ſucceſ. nec ipſa nec filij: deinde illa mulier deceſſit anteq̄ pater relictis filijs heredibus: nunquid poſſint uenire filij ad ſucceſſionem qui ſunt nepotes. Et de iſto eſt caſus d cretalis: quia obligatio que uenit ex iuramento ex parte iurantis eſt in perſonā: ut ſi ego iuro ñ ligo heredem iurando: ſed ex parte eius cui iuratur eſt in rem ⁊ tranſit ad heredē: ut. c. ueritatis. extra de iureiur. ergo iſti nopotes poſſūt uenire. Preterea creditis uos q iuramentū confirmatū confirmat illud pactū. Certe nō: quia pactum eſt nullū. ſed quia iuramentū eſt ſeruādum. ideo metu iuramenti ſeruatur pactum: ut in. c. cum contingat. extra d iureiur. Sed pone q alienatio probibita eſt de fundo dotali: ſi mulier facit iuuatur iuramento. ſed an tunc trāſferat dñium. Credo q non: quia. c. dicit q non poteſt uenire contra. ⁊ mulier non uenit contra Sed decretalis non dicit q dominiū transferatur: adeo q ab alio non poſſit uēdicari: ſed ab ipſa muliere non poſſet: quia non poteſt uenire ꝯ. ⁊ ille ē magn⁹ effect⁹. ⁊ no. iſtud qd multuz placuit qn̄ prio occurrit mihi. ⁊ tene bene mēti

Ex. l. ſequenti.

¶ An filia que paſſa eſt fratres poſſidere hereditatem ⁊ ſi quid uoluit ab eis petijt licz nō ſint lapſi. xxx. anni: tamen uideatur repudiare.

r **Ecuſari.** Vide ibi in text. ibi iudicio uolūtatis ⁊c. addit Iac. de are. ut rem hereditariā perire permittēdo: cū eā poſſit ſaluā facere. Vlterius illa. l. dñi ꝓbet argumērū. ⁊ eſt q̄ſi caſus ad illud q ſi filia femina paſſa ē fratres poſſidere hereditatez. ⁊ ſi aliquid uoluit ab eis petijt: quia licet ab aditione hereditatis nō recedatur: niſi. xxx. an. tñ ſi illud in iudicio uoluntatis apparet ⁊ noluit recuperaꝛ: nō uideo q̄re ñ uideaꝛ recuſaſſe: ut h. ⁊ ar. l. ꝓcula. ſ. d ꝓbat.

q **Vi ſe pupillum.** Error adeuntis in etate propria non īpedit aditionem. h. d. ratio eſt: quia talis error uoluntatem non impedit: hic non ſunt alia.

Ex. l. ſequenti.

¶ An error impediat repudiationē. Et an per ignorantiam quis perdat lucruz.

c **Lodius.** Qui adit ex poſteriori teſtō iualido per iuriſ errorē uidetur ex primo repudiaꝛ ſm papi. ſed paulus ꝯtra. h. d. ¶ Opp. ꝯ. papi. ſ. de inof. teſta. l. mꝛ. Sol. fateor q papi. male dixit: ⁊ q male ꝓnūciauit: ⁊ q paulus bñ dixit. iſtud eſt ueriſſimū ſi intelligamus iſtuz erraſſe in facto per. d. l. mꝛ. ſed ſi ponimus eū erraſſe in iure: tūc adhuc dubiū eſt. nā glo. in. l. filiuz. ſ. e. uideꝛ tenere q eo caſu papi. diceret bene. Dy. remittit ad no. in. l. qui ſideicōmiſſū. j. d. le. ij. ubi glo. diſtinguit. aut tractaꝛ de perdēdo debito: aut de acquirendo lucro. Alij diſtiguūt quādo errāt in iure: aut potuit peritiores cōſulere: aut nō: ut. l. bonoꝝ. j. de bono. poſ. tu dicas qñqz tractamus utrum per ignorantiam iuris quis perdat lucrū quod poterat acquireꝛ quādoqz utrū perdat illud quod erat iam acqſitum. primo caſu: aut queris utrum illud lucrū

a Lo- c dius tuto- rē filio AD DE ꝙ pau: ꝺ caſ.hic di cit ſe conſul uiſſe ꝙ illud eſt verum ſi potuit con- ſuluere peri tiores alias ſecus:vt q: eſſet in locis ruſticanis ⁊ tñ diligēter bona admi- niſtraſſet li- cet non peti erit tutorē tñ q: ſolum errauit i iu- re poſitiuo non autem naturali uel quaſi dixit ipſam excu ſandam ab illo rigore iuris ⁊ qꝺ ita eſt ve- ritaſ ſicut ꝺ us eſt.

b ℭ Ratio patet. Et ad de ꝙ iuris ignorantia excuſat a pe nis doli nō late culpe.l. bene.de pre ſcrip.xxx.an no.⁊ no.an ge.in.l.ſicut ad ſi.de pre ſcrip.xxx.an no.dolus ⁊ lata culpa ſi equiparātur i delictis qñ tractaretur de perditio ne fame ⁊ ꝑ ſone.l.lege cornelia.de ſicc.in here- ditate tamē acquiſita nō nocet error iuris.glo.ē no.i.l.fidei- commiſſuꝫ. de le.ij.ſed i d.l.ſi.ꝟ.ſi qſ vero.videt probari qꝺ error iuris noceat.nam ibi dicit tex. lucra nō ca pere ⁊ debi ta amittere. ſi enim debi tum amittit tractat ꝺ dā no vitādo.ſi

perdaſ volūtate.hoc eſt repudiatione pſūpta:
⁊ tunc vno caſu tñ perdiſ.ſ.qñ quis ex ne° vult
vti ꝯtrarijs modis ex eadē ſcriptura ſi pmo pe-
tijt:ut ex teſtō:nūc ex codicill' uel ecōtra: ut.l.ſi.
C.de codicil.ſꝫ ſi ex diuerſ ſcripturis uel diſpo-
ſitionib° veniret:nō induceref repudiatio:ut.l.
legitimā.ꝟ.de pet.here.rō:qa taliſ error ipedit
volūtatē:per cōſequēs impedit repudiationē.
hoc eſt qꝺ hic dicebat paulus:⁊ bene. reproba
ta opi.papi.ſicut dubitans de virib° teſtamenti
errādo in iure uel facto nō pōt adire hꝛ̄ditatē:
vt.l.ſi is ad quē.⁊.l.heres inſtitut°.⁊.l.ſeq.ꝟ.e.
⁊ hoc ꝑpter impedimentū uoluntatis. Itē ille
error impediret repudiatōnē:vt.l.iiij.⁊.l.is po
teſt.ꝟ.e. Cōtra hoc tñ facit.l.ſi patron°.in pri.
.ꝟ.de his que in frau.pa. Rñ.ꝙ illud eſt reſpō-
ſuꝫ papi.⁊ ibi patet pcedēs error eodē mō quo
hic.uel ſuſtinēdo dicas ꝙ ibi perdiſ actio reuo
catoria cōpetens patrono q̄ cū cōtra ius ciuile
detur facilius pdiſ:ut.l.in honorarijſ.§.ſed cū
reſciſſa.de act.⁊ ob. Quādoqꝫ queriſ vtrū qſ ꝑ
errorē iuris perdat lucrū:nō dico repudiatiōe
vera vel pſumpta:ſed ex alia iuris diſpoſitōne:
⁊ tūc aut lex priuat aliquē ꝑpter aliqꝺ qꝺ cadit
in delictū:ut matrē nō petētē tutorē filio[a]:⁊ iu-
ris error non excuſat:ut.l.ſi.C.qui pe.tu.rō pa
tet[b] ibi i tex. Aut priuaſ ꝑpter aliud qꝺ non ca
dit in delictuꝫ:ut quia infra tēpus:tūc diſtiguiſ
aut potuit cōſulere peritiores ſe. aut bo.poſ.
nō petit:ut dicā in.d.l.bonorū.nec poſſet dici
ꝙ ibi eſt tacita repudiatio nō petēdo infra tps
quia dico ꝙ illud nō ꝑcedit ex tacita repudiati
one ſed ex legis diſpoſitione. ℭ Quid eni ſi ille
infra tēpus ꝑteſtareſ ſe velle repudiare. Certe
eodē mō concludereſ.uel ſi itelligeres ex repu-
diatione:intellige ficta a iuř non preſumpta ex
aliqua voluntate. Scđo cāu qñ queris an qs ꝑ-
uetur lucro iā acqſito:qꝺ tñ repudiare pōt:ut i
legato per errorē iuris. Et dic ꝙ non ibi ſm pa
pi.ut.l.q̄ fideicōmiſſum.ꝟ.de le.ij.que eſt ꝺ rñ.
papi. Et ideo ſi hic eſſet filius ſuus hereſ cui he
reditas patris eſt ipſo iure queſita:lꝫ ſi vult pōt
ſe abſtinere:ut.l.neceſſarijs.ꝟ.e.tunc per igno-
rantiam iuris non videtur repudiare:etiā ſcđm
papi.quia eſt eadem rō que in legato:ut.d.l.q̄
fideicō.que in filio emancipato uel ſui iuris exi
ſtente non ꝑcederet ſed haberet locū pcedens
diſtinctio:ut.l.ij.C.de iuris ⁊ fac.igno. Ad glo.
.l.filiū.ꝟ.e.dico ꝙ nō dicit verū.⁊ in.l.illa filius
ſciebat ius ⁊ factū. ⁊ hoc tenet gl.ij.⁊ lꝫ diceret
ꝙ putaret patrē dementē non crediſ ei:quia ſci
re preſumiſ:ut ibi dixi. ℭ Quero ⁊ reuoco i du
biū vtrum hic fuerit bene pronūciatū. Reſpō.
ſi iudex mouit ſe per reſpon.papi.male iudica-
uit.ſed ſi alia ratione potuit bene iudicare.ſ.ſi
clodius heres ante aditam hereditatem deceſ-
ſiſſet.hoc ſentit gl vlti.hic ⁊ bene.

q **De neptis.** Poſt abſten-
tionem cohe-
redum alius ſe implicans vniuerſe he
reditati vniuerſis oneribus teneſ.h.d. ℭ No.
ꝙ poſt abſtentionē coheredū imiſcendo ſe om
nibus bonis perdit quiſ beneficiū:ut.l.cū hꝛ̄di
tate.⁊.l.ſi minor.ꝟ.e.nō hētiſ hic alia recitāda.

Ex.l. ſequenti.

ℭ An qñ vni deferunſ plures portioneſ vnius
hereditatis ex diſpoſitione defūcti ſi habꝫ vnā
portionem cogatur habere omnes: ibi. Circa
primū. Et quando deferunſ plures portiones
quedam ex diſpoſitione defuncti quedam ex di
ſpoſitione.l.quis cogatur habere totū:ibi. Cir
ca ſcđm. Et quid quando vni plures heredita-
tes deferuntur ⁊ primo quādo deferuntur plu
res hereditates vnius ex diſpoſitiōe vnius:ibi.
Circa tertium. Et quid quando plures heredi
tates vniuſ ex diſpoſitione diuerſorum:ibi. Cir
cha ſecundum. Et an quando plures heredita
tes diuerſorum ex diſpoſitione diuerſorum de-
feruntur an vna adita cogatur omnes habere:
ibi. Circa tertium. Et quid cum plures heredi
tates diuerſorum ex diſpoſitione tantum vnius
ex illis ⁊ qualiter tribus modis hoc contingere
poteſt. Et an cum quis vult adire paternaꝫ ⁊ re-
pudiare pupillarem uel adire pupillarem ⁊ re-
pudiare paternam an poſſit:ibi. Quarto.

a **Riſto.** In eum qui poſt abſtē-
tionem vniuſ omnia bo
na vendicat dantur actio.in iteg.h.d.
ℭ Quero in quo differat hec.l. a precedenti.
Rñ.in precedenti fuerūt abſtenti ꝑ reſtitutōeꝫ
in integ.hic vero vnus ſe abſtinuit per benefici
um abſtinendi conceſſū a pretore mortuo. Itē
in precedēti dicitur ꝙ tenetur ad vniuerſa one-
ra paſſiue.hic vero poteſt intelligi ꝙ ad euꝫ trā
ſeant omnes act.actiue. ℭ Op.ꝟ.e.l.cum here
ditate. So.hic volebat vti beneficio illius.l.ibi
non volebat. Contra imo qui habet vnam por
tionem cogitur habere omnes alias inuitus:ut
.l.quidam eulogio.C.e.l.i.⁊.l.ſi ſolus.ꝟ.e. So
lu.ibi quando plures portiones deferuntur ex
diſpoſitione defuncti.hic quando vna ex diſpo
ſitione defuncti:alia ex diſpoſitione legis.ſ.per
ius ac.circa quod glo.poſuit ſummā ſuā in.l.q
dam eulogio.C.e.⁊ ibi Cy.⁊ Dy.poſuit in.l.i.
.ꝟ.e. Ego ut tibi materia iſta liqueat reſeruaui
eam hic.ergo ut eā plene habeas diſtigue ple-
niſſime quattuor caſus.primo quādo deferun-
tur vni plures portiones vnius hereditatis ex
diſpoſitione defuncti.ſecundo quādo deferun
tur pluꝛeſ portiones:quedam ex diſpoſitiōe te
ſtatoris quedam ex diſpoſitiōe legis:vt per ius
acc.tertio quando deferuntur plures heredita
tes.quarto quando plura legata. ℭ Circa pri-
mū dic.aut quis errat circa quotā ſeu quotas ſi
bi delatas:quia putat de maiori uel minori q̄
ſit:⁊ diſtingue:ut no.ꝟ.e.l.ex ſemiſſe.⁊.l.ſi quiſ
extraneus.§.ſi quis partē.aut eſt certuſ de por
tione ſeu portionibus ſibi delatis:⁊ tūc aut to-
tum relinquiſ vno noīe:aut diſtinctis partib°.
primo caſu aut relinquiſ libero:aut ſeruo. Si li
bero:tunc aut adijt ipſe aut heres eius.ſi ipſe:
tūc aditione partis totum uidetur adiſ:nec po
teſt ſcindere vnitateꝫ relicti:ut.l.i.⁊.l.ſi ex aſſe.
ꝟ.e.ſi non adeunt heredes eius forte ex iure ꝺ-
li.ad eos tranſmiſſo:tunc ſi ſunt plures poſſūt
pro parte adire.ar.l.legatariuſ.in prin.ꝟ.de le.
.i.⁊ per rōnem poſitam.ꝟ.e.l.cum ſeru°: ut.ibi
dixi.ſi vero relinquitur ſeruo:tūc aut eſt ſeruus
vnius ⁊ non pōt ſcindendo adire pro parte.ꝟ.
e.⁊ quia ceſſat rō.l.cū ſeru°.ꝟ.e.aut eſt ſeru° plu
riū ⁊ pōt adire ꝑ parte:ut.ꝟ.e.l.ſeru° duorū.⁊
.l.ſeru° cōis.⁊.l.ſe. ℭ Scđo cāu quādo plures
partes deferuntur diſtinctis partibuſ:tunc aut
deferuntur mihi omnes per me:aut omnes ꝑ
alium:aut quedam ꝑ me:quedam per aliū. pri
mo caſu omnes deferuntur mihi eodē iure:pu
ta inſtitutionis.aut diuerſo.ſ.quedā iure inſti-
tutionis ⁊ quedā iure ſubſtitutionis. Si primo
modo:aut omnes pure:⁊ vnius aditiōe videor
adire totū etiā ſi aliquē habeā ſubſtitutū vel cō
iunctum:vt.l.ij.⁊.l.ſi ſolus.ꝟ.e.⁊.l.qdam eulo-
gio.C.eo.ſi uero quedā pure:⁊ quedaꝫ ſub cō

lucra capit tractat ꝺ lu cro captādo q̄ diſtinctio fit i ignorā te ignorātia iuris.l.iuriſ ⁊.l.error.ꝺ iuris ⁊ fac. igno.non in errāte i fa. cto.l.i.de iu ris ⁊ fac.igꝫ. ⁊ tñ ibi ſi ꝑ ignorantiaꝫ iuris eligit venire iure directo cre- dens ꝺ iure poſſe venire ad heredita teꝫ tanq̄ di recto heres ex teſtō:⁊ ſi poterat niſi ex codicillis ⁊ per fidei- cōmiſſum i caſu in.d.ꝟ. ſi.ſibi impu tet.nocꝫ eni ſibi illa iuriſ ignorantia: vt non poſ- ſit poſtea he reditateꝫ ſi- bi delatā iu re fideicom miſſi petere Fallit i aſcē dentibus et deſcēdētib° ibi enume- ratis i.d.ꝟ. ſi qſ vo.qui elegerūt ve nire iure di recto ⁊ ſuc- cubuerūt q̄ uis ꝑ igno- rantiā iuris excuſenſ ⁊ poſtea veni re poſſūt iu re fideicom miſ. tanquā heredes ex codicillis.i. per fideicō- miſſuꝫ. AD DE ad hic .l.ꝙ conſu l uit bal.i ter minis conſi lio.cccxliij. primo vol.

ditione.tunc:aut non habet ſubſtitutum ſeu coniunctũ
ꝛ tunc aditione vnius habet totum.ut.l.cuꝫ heres.§.fi.
ſ.e.l.ſi quis ita.de here.inſti. Aut in parte conditionali
habet ſubſtitutum:ꝛ tunc adeundo non erit heres:niſi
pro parte pure relicta:ut.d.l.cum heres.§.fi.tamen exi
ſtente condi.erit etiam in alia parte ſine noua aditione:
vt.l.ſi tu ex parte in prin.ſ.e.ꝛ erit heres eodem modo
quo teſtator diſpoſuit:nec poſſet vnam partẽ habere iu
re inſtitutionis.aliam iure accre.ut no.in.l.ſi quis heres
in prin.ſ.e.in fi.etiã ſi inciperet a repudiatiõe. Nec ob.
.l.ſi tu ex parte.in fi.ſ.e.quia ibi due partes deferuntur
diuerſo iure.ſ.inſtitutionis ꝛ ſubſtitutionis. rõnem īfra
dicã.Si vero in parte cõditionali non habet ſubſtitutuꝫ
ſed coniunctum:tunc adeundo partem pure relictã eſt
heres etiã in illa parte partis cõditionaliter relicte quaꝫ
habiturus eſt in omnẽ euentum.ſ.in eo qḋ ſibi accreſce
ret cõditione deficiente.in reliquo ſpectaꝛ conditio: ut.
.l.liber homo.§.ſi ita.de here.inſti. ¶ Secũdo cāu quã
do deferunꝛ diuerſo iure.ſ.quedã iure inſtitutionis ꝛ q̃
dã iure ſubſtitutionis:tunc aut primo adiuit ex inſtituti
one:ꝛ tunc aduenjente conditione ſubſtitutionis eã ha
bebit abſq; noua aditiõe eodẽ mõ quo teſtator diſpoſu
it:ut.l.ſi tu ex parte.ſ.e.ī prin.Si vero prio repudiauit
ptẽ ſuã:tunc poſtea partẽ aduenjẽtẽ ſubſtitutuſ poterit
adire cũ eã reperiet iure accre.ptẽ partiſ ſue:ut.l.ſi tu ex
parte.ſ.e.in fi. Et ſi dicis que ẽ rõ differentie inter hunc
caſum ꝛ precedẽtẽ qñ ambe deferebãꝛ ex inſtitutõne tñ
vna pure alia ſub cõditione. Rñ.iſte portiões delate di
uerſo iure ab initio fuerũt delate duobꝰ.ꝛ ſic vnus pote
rat agnoſcere:alius repudiare:ita iſte qui vicẽ duorũ ſu
ſtinet:ſi a repudiatõe incipit:ut dictuꝫ eſt. ¶ Scḋo cāu
principaliter qñ plures portiões deferunꝛ mihi p alium
vtputa per filiũ uel p ſeruũ.ꝛ tũc aut omnes pure: ꝛ nõ
põt vnã ptẽ tñ adire.rõnẽ poſui in.l.ſi ſolus.ſ.e.Si ve
ro aliqua pure:aliqua ſub cõditõne tũc põt vna adiri.ꝛ
ſi conditio extiterit nõ hẽret aliã ſine noua aditõe:ut.d.
.l.ſi ſolus.ſ.e. ¶ Tertio cāu pncipali qñ quedã deferũ
tur mihi per me quedã p aliũ:tũc aut vna obuenit mihi
p me:alia p aliũ cuiꝰ heres ſum.ꝛ tunc dic ut.l.liber hõ.
.§.ſi ita.ſ.d here.inſti. Aut vna obuenit mihi p me alia
p aliũ.ſ.per ſeruũ uel filiũ.ꝛ tũc dic aut pmo agnoſco p
tẽ mihi obuenjẽtẽ per aliũ:ꝛ ptem delatam mihi ſtatim
habeo ſine noua aditõe:ut.l.ſi ego.ſ.e. Aut prio adiui
ptẽ meã ꝛ illã nõ acquiro ſine nouo iuſſu:ut.ſ.e.l.ſi tu
ex pte.ꝛ hoc de primo. ¶ Circa ſecũdũ no. qñ quedam
portio deferꝛ ex diſpoſitione defũcti:quedã ex diſpoſiti
one legiſ.ſ.per ius accre.tũc aut ille cui obuenit īmiſcuit
ſe oĩbus ꝛ teneꝛ in totũ nec põt ſeparare:ut hic.ꝛ.ſ.l.p
ri.aut nõ īmiſcuit ſe oĩbus ſed vult petere ſuã ſine alia:
ꝛ tũc diſtigue:aut pmo adiuit poſtea portio deficit:aut
econuerſo:ut plene diſtinxi in.l.cũ hr̃ditate.ſ.e. ¶ Cir
ca tertium.ſ.qñ vni plures hereditates deferunꝛ:eſt ad
uertendũ diligẽter p.v.mẽbra.primo qñ deferunꝛ plu
res hr̃ditates vnius ex diſpoſitione vniꝰ.ſecũdo quãdo
plures hr̃ditates unius ex diſpoſitione diuerſorum.ter
tio quando plures hereditates diuerſorum ex diſpoſiti
one diuerſorum.quarto quando plures hereditates di
uerſorum ex diſpoſitione tantum unius ex illis. quinto
quando plures hereditates diuerſoruꝫ ex diſpoſitione
alterius ab eis. ¶ Circa primum quando deferunꝛ plu
res hereditates unius ex diſpoſitione unius. exemplũ ī
milite qui habet duplex patrimoniũ ſi inſtitueret vnũ p
ſe in caſtrenſi ꝛ aliũ per ſe in eodem teſtamẽto uel alio ī
paganicis:ſi adiret vnam non cogereꝛ habere aliã ſicut
ſi diuerſi eſſent inſtituti:niſi cũ diſtin.que no.ſ.tit.i.l.ſi
duobus.C.de teſta.mili.l.ij.cũ eniꝫ ius accreſcẽdi cohe
reat portiõi nõ pſone:ut.ſ.e.l.ſi totã.ꝛ.l.ſi titio.§.i. de
vſufruc.ꝛ inter illas portiões nõ ſit ius accreſcẽdi.appa
ret ꝙ vnã poteſt amplecti aliã repudiare ſm diſtinctõeꝫ
illarũ.ll.ꝛ quia qñ duo iura cõcurrũt in pſona uniꝰ iudi
caꝛ ac ſi cõcurrerẽt in pſona diuerſoꝝ:ut.l.tutorẽ.d his
qui.ut indig. ¶ Circa ſecundum ſciendum quãdo plu
res hereditates unius deferuntur ex diſpoſitione diuer
ſorum exemplum.filius arrogatus habet ſubſtitutum a
patre naturali in bonis ꝛ in hr̃ditate ſua propria:ꝛ ideꝫ
ſubſtitutum habet a patre arrogante in bonis arrogan
tis.quilibet enim capit iure directo propter diuerſitatẽ
patrum ꝛ patrimoniorũ ſcḋm uerã opi.not.in.l.ſi arro
gator.ſ.de adopti.tũc dico ꝙ põt unã amplecti aliã re
pudiare.tũc enim ſũt duo teſtamẽta ꝛ ex eis non hꝫ lo
cũ ius accre.ut.ſ.qui.mo.vſufru.amit.l.ſi ſub cõditõe.
¶ Circa tertiũ quãdo plures hr̃ditates diuerſorũ ex di
ſpoſitione diuerſorũ:ut hic:nullũ eſt dubiũ ꝙ non ha
bet locũ ius accreſcẽdi.ar.d.l.ſi ſub conditione.ꝛ no.p
glo.in.l.quidã eulogio. ¶ Circa quartũ qñ plures hr̃di
tates diuerſorũ ex diſpoſitione uniꝰ tantum ex illis:hoc
poteſt contingere duobus modis.prio ſi aliq̃s cui erat
delata una hereditas infra tempus deliberãdi decedẽſ
me fecit heredem:certe ex iuris diſpoſitione poſſuꝫ adi
re hereditatem ſuam ꝛ alterius:hoc caſu poſſum adire
hereditatem teſtatoris ꝛ aliam repudiare ſicut ipſe po
terat:ut.l.ſi quis filium.§.fi.ſ.e.non autem poſſuꝫ aliaꝫ
amplecti ꝛ teſtatoris hereditatem repudiare:quoniam
illa propter iſta teſtatoriſ obuenit.Sed ſi teſtator iã adi
uiſſet non poſſũ unam amplecti ꝛ aliam repudiaꝛ:ut.d.
.l.ſi quis filium.in fi.ꝛ de heredi.inſti.l.ſi queſita.§.fin.
Secundo modo hoc poteſt contingere quando relinq
tur alicui hereditas paterna ꝛ pu.ꝛ in hoc articulo dy.
multum plene ꝛ perfecte diſtinxit.in memoria ergo ex
cellentie ſue ſua uerba quaſi ad litteram referam ꝛ mo
dica que per me addentur manifeſte lector perpendet.
Facit enim duo membra principalia:aut enim quis pri
mo adit paternaꝫ ꝛ vult repudiare pu.aut uult repudia
re paternam ꝛ adire pu.primo caſu ſi adit paternaꝫ nũ
quã poteſt repudiare pu.ut.C.e.l. quidaꝫ eulogio.ꝛ.l.
qui patri.i.reſponſo.ſ.e.adeo ꝙ ſi dceſſerit ſubſtitutus
uiuente impubere: nihilominus hereditas impuberis
defertur heredibus ſubſtituti et non iure ſubſtitutionis
quia tale ius non tranſit ad hr̃des:ut.ſ.e.l.totienſ.ꝛ.j.
de ſuis ꝛ le.l.ſi ex pluribus.ſed iure accre.ut.d.l.qui pa
tri.ij.reſponſo.ſm Dy.Sed q̃ eſt ratio dy.nõ dicit: dic
quia poſſum mihi facere neceſſarios poſſum filio meo.
.l.ſed ſi plures.§.quos poſſum.ſ.de uul.ꝛ pu.ſed ſi ali
quis agnouit partẽ hr̃ditatis mee reliqua ſibi inuito ac
creſcit[a] ꝛ in hoc quodã modo ẽ neceſſarius:ut.ſ.e.l.hr̃
res inſtitutus.ita etiã in hereditate pu.Et ideo iſti duo
caſus in unũ iungunꝛ in.l.quidã eulogio.C.e.Sꝫ ſi ob
uenjẽte pupillari uellet repudiare paternam ne illaꝫ hẽ
ret ſm formam.l.cũ hr̃ditate.ſ.e.forte poſſet. facit.l.ſi
certarum.§.iul.ſ.ti.i.Et quod Dy.dixit de tranſmiſſi
one iuris accre.ad hr̃des.intellige:ut dixi in.d.l.qui pa
tri.ſ.e.Rñ.ad uerba dy.ſi non uult repudiare paternã
hẽretq; pu.Diſtingue ſex caſus.Primo quando fuit i
ſtitutus a patre ſolus impubes.Secundo quando ſolꝰ
alius filius qui non erat in poteſtate inſtituentis.ꝛ ideꝫ
erat pupillo ſubſtitutus ꝛ impubes exhr̃datuſ. Tertio
quando ſolꝰ aliꝰ filiꝰ qui erat in poteſtate inſtituẽtiſ eſt ī
ſtitutꝰ ꝛ impuberi exhr̃dato ſubſtitutꝰ.Quarto quando
impubes erat inſtitutꝰ una cũ alio ſubſtituto.Quĩto qñ
īpubeſ una cũ alio īſtituto eſt inſtitutus. Sexto qñ ſub
ſtitutꝰ ẽ īſtitutꝰ una cũ filio,ꝛ īpubeꝛ exhr̃dato ſubſtitutꝰ
prio cāu aut īpubeſ ſe īmiſcuit ꝛ nllo mõ ſe abſtiuit ꝛ ſub
ſtitutꝰ ñ pt ſepare hr̃ditatẽ īpuberis ab hr̃ditate patris
vt.ſ.de vul.ꝛ pu.l.ſed ſi plures.§.filio.ſcḋm Dy. hoc ẽ
verum ꝙ non poteſt ſeparare adeundo:ſed poſtq̃ adi
uit poterit impetraꝛ reſtitutionẽ:ut abſtineat ſecũdũ ꝙ
poterat ipſe pupillus:ut.l.non ſolum de in integ. reſti.
Poſtea dicit dy.Aut īpubes adiuit uꝛ ſe īmiſcuit ꝛ po
ſtea per reſtitutionem ſe abſtinuit:ꝛ tunc poterat ſubſti
tutus habere pupil.ſine paterna. Nam cum tab. pupi
lares ſint confirmate per aditionem:non īfirmãtur per
abſtinentiam,reſtitutõne conceſſa:ut.ſ.de uul.ꝛ pupil.

a Ri. a ſto.i uito accreſcit cõtrarius in h fuit bar.i.l. teſtõ.C.de i pu.ꝛ ĩ bar. hic adde an ge.in.l.ſi is qui.q conti nuatur cuꝫ .l.hereditatis.ſ.e.

a ¶ Uer. ergo ſi minorum. Certe ille ver. loquitur i alio caſu. vnde dic ꝙ dictū barto. probaꝛ i .l.ſi filius q patri. ſcđm vnam lect. quam tenet ibi bar. i. ij. colū. ⁊ ibi đ hoc dixi. ſ. đ vul. ⁊ pu.

.l.ij.§.interdū.ver.ergo ſi minorū ſm vnū intellectū. ⁊
.ſ.de mi.l.ſed ⁊ ſi ſine.§.ſed ꝙ papi.⁊ ita intelligiꝛ per
aliquos.l.iul.ſ.e.Aut nullo modo adiuit vel ſe imiſcuit
ſed ab initio ſe abſtinuit:⁊ tūc poterit ſubſtitutus habe/
re pupil.ſine paterna:⁊ tūc creditoribus impuberis tm̄
⁊ non patris teneꝛ.ita debet intelligi.l.iul.ſ.e.nihil diui
nādo. Dy.illud verum:ut ibi dixi.⁊ hoc operareꝛ exiſtē
tia ſui heredis in cōmodū pupilli cui facta eſt ſubſtitutio
vt decedat teſtatus.Sed cōtra hoc videꝛ ꝙ hereditas
paterna ⁊ pupil.habentur ſicut plures portione vni⁹ he
reditatis:ut.l.quidā eulogio.C.e.ti.⁊ tunc ſi quis prio
habeat partem ex inſtitutione cogiꝛ hēre ex ſubſtitutio/
ne ⁊ conuerſo:ut.l.ſi tu ex pte.ſ.e.ergo ſicut ſi adit pa/
ternā cogiꝛ hēre pupillarē:ut dictū ē:ita ſi prio adit pu/
pillarē cogitur hēre paternā. Iſta eſt fortis ratio intātū
ꝙ iuriſcōſul.iul.hoc dicebat in.d.l.iulia.⁊ arbitror pro
certo ꝙ hec fuerit ratio que mouebat eū cum repreben
ditur ibi a marcello. Reſpondeo ad dictam rōnem. naꝫ
illud ꝙ qui habꝫ paternā cogatur habere pupil.eſt i fa/
uorē pupilli:ut decedat teſtatus.ideo trahit ad ſe pupil
larē:ſicut pꝛ partē hꝛditatiſ paterne.ſed quādo hoc eēt
contra volūtatē pupilli:tunc non procederet dicta equi
paratio.ita eſt in propoſito:ut ibi dicit tex. repugnat.n.
vtilitati pupilli:ut ibi dicitur i tex. Redeo ad uerba dy.
Secundo caſu quādo ſolus extraneus inſtitutus ē a pa
tre ⁊ impuberi filio exheredato ſubſtitutus non pōt ha
bere pupil.ſine paterna.quia ad hoc:ut confirmēꝛ tab.
pupil.oportet adire hereditateꝫ.ita intelligitur.l. ſed ſi
plures.§.ſi ex aſſe.đ vul.⁊ pupil.⁊.ſ.e.l.queſitū.ad tre/
bel.l.ita tamen.§.qui ſuſpectā. Dy.Sed ſi poneremus
iſtū iſtitutū eē minorē:poſſet minor adire paternā ⁊ pe/
tere reſtitutionē ⁊ eēnt confirmate tabule pupillares. ⁊
ſic haberet pupilla.ſine paterna. Redeo ad uerba Dy.
Tertio caſu quādo ſolus alius filius in poteſtate exiſtēs
ē inſtitutus impuberi filio exheredato ſubſtituto ⁊ tunc
aut ſe immiſcuit paterne ⁊ nullo modo abſtinuit:⁊ ha/
bet vtranqꝫ ſicut extraneus.aut ſe immiſcuit ⁊ poſt imix
tionem ſe abſtinuit per reſtitutionem:⁊ tunc quia tabu.
pupil.remanent firme poterit habere pupil.ſine pater/
na:ut videtur loqui prima facie.l.ſi filius qui patri.ſ.de
vul.⁊ pupil.Aut ab initio ſe abſtinuit ⁊ nullo modo ſe i
miſcuit.⁊ ille caſus non ē omnino expedit⁹ ſm gl. que ē
in.l.quidā eulogio.nam quidā dicunt ꝙ poterit habeꝛ
pupilꝛ.ſine paterna.per.l.cū quaſi.§.ſed ⁊ ſi quis.de fi/
deicōmiſ.liber.Alij dicunt ꝙ illud ſpeciale fauore liber/
tatis.⁊ ideo dicunt ſubſtitutū non poſſe habere pupil.
ſine paterna:cum tab.pu.non ſunt confirmate.eo ꝙ nō
ē adita hereditas patris:ut.l.ij.§.adeo.ſ.de vulg.⁊ pu
pilla. Tu vero audacter dicas tenendo primā opinio/
nem ꝙ poterit habere pupilla.ſolam.nam ſola abſtinē/
tia ſui heredis abſqꝫ aliqua immixtione ſeu aditione cō/
firmat ſubſtitutionem pupillarem ⁊ fideicōmiſſa vniuer
ſalia que ad ꝯfirmationē aditōeꝫ ſeu imixtionē reqrunꝛ
vt.j.ad trebel.l.ita tamē.§.ſi pater.ita dꝫ intelligi.nec ē
opus diuinari.ſ.e.l.filiuſ qui ſe.⁊ de vulg.⁊ pupilla.l. ſi
filius qui patri.⁊ hoc patet ibi dum dicit oneribus non
ſponte ſubiectis ⁊c̄.Si enim poneres immixtionem pre
ceſſiſſe non iuitus neceſſitate iuris ciuilis:ſꝫ ſua immixti/
one volūtaria obligatus eſſꝫ.⁊ hoc quādo ſol⁹ ſu⁹ hꝛs ē.
Sed ſi cū alio ſola exiſtētia ſui hꝛdis non iducit confir/
matōnē tabu.pupil.nec fideicōmiſ.vt.j.ad treb.l.apud
iulianū.⁊ pōt eſſe rō:qa cū teſtator ſibi prouidet iſtituē/
do plures per quos vnius aditione poterāt omnia con
firmari non curauit iuriſcō.prouidere.⁊ hꝫ eos pro cō/
firmatis:ut.C.de pac.conuen.l.fi.j.de procura.l.⁊ ha/
bet.§.cum quis. Per hoc patet in quo verſeꝛ priuilegi
um ſui heredis in.l.ſi filius.de vulga.⁊ pupilla.quia ex/
traneus inſolidum conſtitutus ⁊ exheredato ſubſtitut⁹
repudiata paterna nunꝙ̄ cōſequitur pupil.ut in.§.ſi ex
aſſe.ſecus in ſuo inſolidū inſtituto propter exiſtentiā ſui
heredis.ita dicit Dy.qđ multū placet:⁊ rationem dixi i
d.l.filius.ſ.e.⁊.d.l.filius qui patri.ſ.de vulga.⁊ pupil.
quod itellige:niſi talis filius ex cuius exiſtentia debent
confirmari tab.pupil.haberet ſubſtitutū vulgarē:quod
ꝑ ſe examinaui in.d.l.ſi filius qui patri. Redeo ad ver/
ba dy.Quarto caſu quādo erat ſubſtitut⁹ impubes cū
alio ſubſtituto:ſi impubes ſolus vel impubes ⁊ coheres
adiuerint paternam non poteſt ſubſtitutus habere pu/
pil.ſine paterna.arg.d.l.filio.Sed ſi adiuit coheres ſo/
lus ⁊ non pupillus cum per eius aditionē confirmatuꝫ
ſit teſtamētū impuberis poterit habeꝛ pupil.ſine pater/
na:vt.d.l.ita tamen.§.qui ſuſpectā.ſi nec impubes nec
coheres adiuit non valet pupillare.⁊ ideo ex eo non de
fertur hereditas:vt predicto.§.ſi ex aſſe.⁊.l.ij.§.adeo.
de vulg.⁊ pupilla.⁊ ad trebellianū.l.apud iul.§.i.ſcđm
dy.quod intellige:niſi coheres eēt ſuus:tunc exiſtentia
ſui heredis operaretur confirmationē:vt dixi in.d.l.ſi fi
lius qui patri. Redeo ad verba dy.Quinto caſu quādo
inſtitutus ē impubes vna cum ſubſtituto non pōt habe
re pupilla.ſine paterna:quia aut adiuit ſol⁹ ipubes ⁊ nō
pōt ſeparari:quia bona ſunt immixta.aut nullus adiuit
⁊ non valet teſtamentum impuberis:ut.l.ita tamen.§.
qui ſuſpectam.ad trebellianum.⁊.l.ſed ſi plures.§.filio
de vulg.⁊ pupil. ¶ Quid ergo ſi adiuit ſolus impubes
paternam:vel ſolus coheres ⁊ per reſtitutionem abſti/
nuit. Ex predictis patet reſponſio ſm dy.predicta intel
lige:niſi coheres impuberis eſſet frater eius.⁊ in pote/
ſtate teſtatoris:tunc enim vtroqꝫ ab initio abſtinēte va
lerent tabu.pupil.per exiſtentiam ſui heredis:ut dixi in
d.l.ſi filius qui patri. Redeo ad verba dyn.Sexto caſu
quando ſubſtitutus vna id ē cum filio ē inſtitutus. dico
ꝙ ſi adiret coheres paternam pōt ſubſtitutus habeꝛ he
redtatē ipuberis exhꝛdati ſine pꝛna.alſ ſi poſſꝫ qa ſi va
lēt ta.pu.vt.l.qſitū.ſ.e. Hic finiunt verba Dy. ¶ Ter/
tio modo poteſt contingere ꝙ diuerſorū hereditas de/
fertur mihi ex diſpoſitione vnius:puta ſi ſim ſubſtitut⁹
pluribus filijs impuberibus:an poſſim vnam amplecti
⁊ aliam repudiare. Dic ſi adeo paternam ⁊ cogor habe
re omnes pupil.vt.l.quidam eulogio.C.e.ſi illam non
adeo ⁊ ſine illius aditione valent pupil.quod quando
ſit patet ex predictis:tunc poſſum vnam amplecti aliaꝫ
omittere.eſſet enim contra vtilitatem impuberis: quia
forte metu vnius nullius hereditatem quis acquireret:
vt.l.iulia.ſ.eo.ideo una aliam ad ſe non trahit:ut dixi.
¶ Preterea ex teſtamentis diuerſorum non ē iuſ accre
ſcendi.ut.l.ſi ſub conditione.qui.mo.uſufru.amit. Cir
ca quam tamen quando relinquuntur plura legata.dic
ut.j.de le.ij.l.ij.cū.ll.ſeq.⁊ hoc pro declaratōe hui⁹ ſub
tiliſ materie.

Quĕadmodum teſtamenta. Ru.

¶ Quemadmodum teſtamenta apiantur inſpiciantur ⁊ deſcribantur. Rubrica.

Ex.l.ſequenti.

¶ Quo iure petatur teſtamentuꝫ apiri. Et quādo hoc edictum locum habeat. Et quo ordine implorabitur hoc officium. Et quo ordine procedatur cum quis ha bet tabulas ⁊ dicit ſe nolle exhibere. Et que probatio reqriratur in hac ſummaria cognitiōe. Et an iuramētū calumnie ꝙ hoc caſu preſtatur poſſit per procuratoreꝫ preſtari ⁊ pro quib⁹ vtilitas uolūtatibus habeat locum hoc edictū.

OMnibus. Primo ponit mē
tem edicti. ſecūdo
o rationem.tertio incipit exponere.ſecū/
da ibi.ratio.tertia ibi:ſi quis. ¶ Dicit
tex.quibuſcunqꝫ ⁊ quoruꝫ intereſt ⁊ ve
riſimile eſt ꝙ animo calumniandi non
poſtulent. Dy.duo habemus videre.primū quo ordie
perueniatur ad aperiendum teſtamentum ⁊ iſtud dicaꝫ
hic:ſcđm poſtꝙ̄ ad hoc debet deueniri qualiter aperiaꝛ
⁊ inſpiciatur ⁊ deſcribaꝛ.⁊ de hoc dicā in.§.fi. ¶ Circa

a Omnibus.vbicū q̄ȝ Adde nō.p bal.in.l.ij.C.de teſta.l.ii.e.iij.q.
b o ℂ Poſſet citari. In publicatione teſtamenti debent citari. ad de bar.poſt bal.in.l.ii.in.ſi.q.C.de teſta.
c ℂ Iuramētū.. Per iuramentum probatur intereſſe.ſed ang.in.l.ſi qs ex argentariis.§.exigitur:vbi vide:dicit q̄ illud dictum eſt falſū qz.d.

aliud caractērē īpōni. Inno.in.c.quōniā.z.dē pba.dicit q̄ ꝺlegatio poteſt pbari p ſigillū delegātis.ꝛ vide bal.in.l.ſi qui p calūniam.C.de epiſco.ꝛ cle.ꝛ in.l.pacta.nouiſſima.in ulti.col.de pac.C.ꝛ uide bal.in.l.i.in ulti.col.C.de procurat.ꝛ an ſufficiat ſolū ſigillū mittentis epiſtolā.uide bar.in rub.ffoꝝ.p iſtū tex.ꝛ de materia uide cano.in.c.poſt ceſſionē.de proba.

.l.ſi qs.§.ex hoc.ꝛ.§.ptinere.ꝛ.l.pretor.§.i.de eden.vbi expedit q̄ appareat ꝺ vtilitate petentis.nec ob.l.theſaur⁹.ꝭ all.qz ibi loqͬ ꝺ alia exhibitōe q̄ȝ iſtrumētoꝝ. Itē nō ob.ꝺ.§.exigiͬ.qz ibi loqͬ qñ cōſtabat rē ad petētē ptinere ꝛ tñ anno tollitͬ. Uide bart.i.l.ſi iſa quo vt.i poſ.le.
d ℂ Partis interſit. Et eſt alia gl.in.l.iij.§.ſciēdū.ad exhiben.in ver.ſummatim.
e ℂ Ratō.vi ꝺ bar.ꝺ iſtis ṽbis.i.l.de his.ſ.ꝺ trāſac.
f ℂ Si qs neget.obſcure loqͬ. No.ꝺ ſigillo.ꝛ ad.de bar.i.l.q̄ dotis.i pn.cū ꝯcor.i ṽ.ſigillo muniri.ſ.ſolu.ma.ꝛ ibi dicitͬ q̄ i lege ꝯdēda nō ē opus ſigillo pncipis ꝛ ꝯ ctus pbaͬ p ſigillū vbi ꝺficit tabellio vt not.in.c.ii.de ſo.cō.pe.in.vi. in nouella.facͭ.l.hac cōſultiſſima.§.ſi.C.q teſtm̄.fa.poſ.ꝛ in.l ſi unus.C.ꝺ teſta.ſigillū hz uiȝ cōfeſſiōis ꝛ cōfirmatōnis:ut not.in.l.ii.C.de re.alie.nō alie.ſine litteris tñ mutū ꝛ īcertū ē teſti ſigilluȝ.ꝛ iō p ſolͭ ſigilli pmutatiōnē nō pbaͬ cōmiſſio pſertiȝ ſpālis.ut no.in.c.q̄ȝuis de pact.in.vi.in nouella.ſȝ aliꝺ eſt ſigillū alterius fidei committere

primum quero quo iure petatur teſtamentum aperiri ex hoc edicto. Reſpondeo officio iudicis:ut patet ex tex.dum dicit facturuȝ ſe pretor pollicetur.ꝛ.ĵ.e.l.cum ab initio.C.e.l.ij.no.ad circulum arboris actionū. Et Io.in arbore nō fecit circulum huic edicto oſtēdens q̄ ex eo nō oriebatur actō. ℂ Secundo quero quādo hoc edictum habeat locum. Breuiter quando quiſ confitetur ſe habere tabu.nec aſſignat cauſam quare non debeat exhibere.ꝛ ſic non contēdit: vt.ĵ.e.l.ij.§.ſi.ꝛ.ĵ.de tabu. exhiben.l.i.§.i. Si enim negaret ſe habere uel diceret ſe non debere exhibere:haberet locum interdictuȝ de tab. exhiben.ut in.d.ll. ℂ Tertio quero quo ordine implorabitur hoc officium. Reſpondeo ante omnia fient interrogationes: vtrum habeat tabu.uel non.ꝛ ſi dixit ſe habere utrum contendit ſe exhibere uel non.ar.l.vbicunq̄ȝ.ſ.de interro.acti. Ita dicit Iac.de are. Item Ro.in libello ſuper titulo de tabu.exhiben. ℂ Quarto quero ſi conſtat q̄ habeat tab.tunc ꝛ non dicit nolle ſe exhibeͬ quo ordine procedetur. Dicit glo.certe:ut in bonorum poſ. Glo.que eſt hic: hoc dicit ſuper verbo alieno.ſcilicet q̄ non procedatur in forma iudicij.ſicut dicimus in bon. poſ.uide hanc glo.certe in bon.poſ.non eſt neceſſe q̄ citetur pars:ut.l.iij.§.acquireͬ.ꝛ quod ibi no.ĵ.de bo.poſ.quo modo ergo hoc procedet. ℂ Preterea tex.ĵ.in.l.proxi.§.ſi dubiteͬ. dicit q̄ debet fieri cognita cauſa.ergo parte citata:ut.l.in cauſe.§.cauſa cognita.ſ.de mino. Ad hoc:ut iſtud edictum habeat locum requiritur q̄ quis non dicat ſe nolle exhibere. Ideo aduertendum quandoq̄ȝ ille a quo petitur exhiberi confitetur ſe debere exhibere:tunc ſit ſibi preceptum iuxta.l.ſi debitori.ſ.de iud.ꝛ nō fit in forma iudicij:ut ibi patȝ.ꝛ hoc modo poteſt intelligi illa glo.quandoq̄ȝ hoc modo non confitetur ſed dicit:domine iudex bene habeo teſtamentum ſed dubito vtrū teſtator uiuit uel ſit mortuus uel an iſtius interſit.illo caſu etiam habebit locum hoc edictum.non enim dicit ſe nolle exhibere uel non dēre.ſed an debeat dubitat.ita loquitur.ĵ.l.proxi.§.ſi dubitetur:tūc adhibetur ſūmaria cognitio:ut.d.§.ſi dubitetur. Et ſi peterentur tabu.aper.tunc nō eſſet neceſſe q̄ alia pars citaretur:ſed ſi peterentur tabu. publicari uel tradi parti:tunc deberȝ pars que ledi poſſet citari[b]:ut venientes ab inteſtato:ut.l.i.ĵ.de tabulis exhiben.ꝛ.l.nam ita diuus.de adoptionibus. ℂ Quero que probatio requiratur in iſta ſummaria cognitione. Dicit glo. p iuramentum[c] partis:ut.l.theſaurus.ad exhibē.ꝛ.l.iij.C.e.illud eſt verum ſi queratur de pbando an partis iterſit[d]:ſed ſi debent alia probari vtputa mors teſtatoris de qua dubitatur:tunc requiritur alia probatio per famaȝ uel per vnū teſtem:ut.l.ij.§.ſi dubitetur.ĵ.eo.fateor tamen q̄ iudex debet aperire tabu.ꝛ primo ipſe uidere:ꝛ ſi reperit petentem eſſe in manifeſta calumnia quia eius nullo modo intereſt:non oſtēdet ſibi ſicut enim particulam ad eum non pertinētem non iubet ſibi edi.ita ſi totum manifeſte uidet ad ſe non pertinere:ut.l.argentari⁹.§.edi.ſ.de edē. ℂ Quero an iſtud iuramentum calūnie poſſit preſtari per procuratorem. Glo.dicit

q̄ ſic.ut.l.qui bona.§.ſi aliena.de dam. infect. ℂ Quero pro quibus vltimis volūtatibus habeat locum hoc edictum. Glo.dicit q̄ pro teſtamento in ſcriptis. Item pro teſtamento nūcupatiuo per notarium in ſcriptis redacto ꝛ bene:ꝛ tunc pro teſtamento perfecto ꝛ imperfecto:ut.l.pxi.§.i.quod dic ut ibi ꝛc.

Ratio. [e] Nota hanc regulam. In his que ex teſtamento dependent non poteſt tranſigi nec veritas diſquiri :niſi inſpectis ꝛ cognitis uerbis teſtamenti. hoc enim examinat glo.ꝛ ego examinaui in.l.de his.ſ.ꝺ tranſac.

Ex.§.ſequenti.

ℂ Si teſtis neget ſuū ſigillū an dubitetur de viribꝰ teſtamēti:ibi. Reuoco. Et an regulariter ſit verū q̄ dictum vnius teſtis de aſcriptis ī inſtro reddat inſtrm ſuſpectū:ibi. Quero. Et qualr ſi et apertura teſti cuȝ certū q̄ dȝ apiri:ibi. Pro. Et quid fiendū cū quis petit aperiri inſinuari ꝛ publicari :ibi. Quero quid. Et cū in dubium reuocatur ꝺ viribus teſti propter teſtes quid ſi enduȝ:ibi. Reſtat. Et quid ſi duo ex teſtibus ꝯ dicunt inſtro:eo quia dicunt ſe nō iterfuiſſe uel q̄ non recordantur ꝛ quid ſi dicant interfuiſſe ſed aliter ſcriptum q̄ actum:ibi. Quero quid. Et an ſi teſtm̄ ſit ſubſcriptum manu eius q vult impugnare. Et quid ſi teſtes qui non ſunt ſcripti contradicunt inſtrumēto:ibi. Quero quid ꝛ verſi.ſequenti.

Si quis neget. Unus ex teſtibus neceſſarijs aſcriptis in teſtamento contradicens fidem teſtamenti facit vacillare.h.d. Dicitur enim ſuuȝ quod dicitur a ſe appoſitum. Iac.de are. dicit teſtem agnoſcere cū forma ſigilli non appareat in teſtamento. By. ℂ Reuoco in dubiū ſi teſtis negat ſuū ſigillū vtrū dubiteͬ de viribus teſtamenti. Glo.obſcure loquitur[f]:tamen facit tres no.caſus quandoq̄ȝ quis aperte dicit hoc non eſſe meū ſigillū:nūq̄ appoſui illud ſigilluȝ:tūc teſtamentum redditur ſuſpectum.quādoq̄ȝ dicit non recognoſco an ſit meū ſigillū:ꝛ tūc ſi ſigillū ſuū nō appareat:ibi quod pōt eſſe:uel qa alieno ſigillo ſignauit:ut.l.ad teſtū.§.i.ſ.ꝺ teſta.uel ſigillauit ſuo tñ non apparȝ forma ita q̄ decernatur:tunc teſtamētū redditur ſuſpectū : vt hic ſm gl.ꝛ dy.ſȝ ſi ſigillū appareat: uel quia ibi eſſent arma ſua uel littere dicerent:uel alias ē ſigillū notarij:tunc non obſtante dubitatione ſua teſtamentum ē validū ꝛ non ſuſpectum.ar.l.ne ſatiſdatio.ĵ.rem ra.ha.ꝛ in corpo.de fide inſtru.§.ſi uero moriantur. Quidam reprehendunt glo.dicentes q̄.l.ne ſatiſdatio.loquiͬ qñ quis ſigillat ad ſe obligandum:quo cāu nō poteſt contrauenire.ſecuſ ſi ad teſtificandū.quod non placet.ar.l.tribunus.§.i.ſ.de teſta.mil.niſi quis ſigillat ad non obligādū ſe ꝛ ſtatur ſigillo.tene gl.de ſide uero ſigilli dic ut per doc .in.l.ſi qua per calūniā.de epi.ꝛ cle.p Guil.in.l.ſi procurator.ſ.de procura.per cano.extra de proba.c.poſt ceſſionē.ꝛ tetigi in.l.ſi publican⁹.ꝺ pub.vbi hēs glo ℂ Quero vtrū ſit ueruȝ regulariter q̄ dictum unius teſtis de aſcriptis in inſtrumento reddat inſtrumentuȝ ſuſpectū[g]. Gl. notabiliter dicit aut preter illum remanent tot

g ℂ Suſpectum. Quot teſtes pbāt cōtra inſtrumentū ꝛ qñ coruȝ dicto ſtatur adde gl.ſuper uerbo uidiſſe.i.§.ſi uero abſunt.in auc.ꝺ here.ꝛ fal.ꝛ ſi quattuor teſtes de ſcripti dicūt unū duo cōtradicūt.ſtatur illiſ quattuor ſm gl.in.§.itē uerborū.inſti.ꝺ inuti.ſtipu.doc.in.c.cū ioānes.de ſide inſtru.ꝛ i.l.in exercēdis.C.e.tit.ꝛ uide Ang.ꝛ Imol.hic ꝛ gl.i dicto §.itē uerborū.de quo p Innoc.Io.an.ꝛ io.cal.in.d.c.cū ioannes.ꝛ i.c.tertio loco.de pba.uiꝺ Ang.ꝛ bal.in lec.antiqua in.d.§.quod fere.ꝛ Bal.i.l.optimā.ꝺ ꝯhē.ſtipu.ꝛ in.l.nullꝰ.C.de teſti.q dicit q̄ pp arduitatē negocij teſtes debēt examinari corā honeſtis pſonis. ADDE uidēda poſt hāc apoſtilaȝ que cōſuluit bal.cōſilio.lv.iii.uolu.ꝛ hāc additioneȝ.uide p alex.conſi.xxvii.ii.lib.ſed latius uide p panor.in.d.c.heredes.

teſtes quot ſufficiunt: ⁊ inſtrumentū nō redditur ſuſpectum. alias ſecus. probatur per text. in .l. cum tabule. j. de bono. poſ. ſcōm ta. qd̄ tenet Inn. in. c. cuȝ ioannes. de fi. inſtru. ⁊ ibi ꝑ Jo. an. idē ia. de are. ⁊ Cy. refert in. l. in exercendis C. de fide inſtru. vide glo. ⁊ ſigna: quia eſt not. ¶ Pro declaratione materie quero poſtꝗ̄ certum eſt ꝙ teſtamentum debȝ aperiri qualiter ħ fiet. Reſpondeo ſi quidem teſtes ſint preſētes facilis eſt cognitio: quia vocabuntur omnes: ut ſua ſigilla recognoſcant: ut. l. cum ab initio. j. e. ſi vero omnes non ſunt preſentes: uel nullus ⁊ res vrgeat aperitur coraȝ honeſtis perſonis: ut .l. ij. C. e. ⁊ j. e. l. ſed ſi quis ex ſignatoribus. ⁊ ħ eſt verum ꝙ ſi aliquis petit tabu. aperiri tantuȝ vel etiam reſpici ⁊ ſcribi: non dico inſinuari uel publicari: quia tunc requiritur alia ſolēnitas: ut ſtatim dicaȝ. ¶ Quero quid ſi aliquis petit aperiri inſinuari ⁊ publicari. Reſpondeo tunc debent citari omnes teſtes ⁊ iurare ⁊ īterrogabūtur an ſua ſigilla recognoſcunt ⁊ ſubſcriptōes: ⁊ ſi non ſunt preſentes nō cogenť venire: ſȝ mittetur ad eos: ut. l. cū ab initio. ⁊ l. ſi quis. j. e. ⁊ iudex publicabit eoꝝ dicta ⁊ tenorē illius cedule ⁊ tūc de cetero hȝ vim publici inſtrumenti: ut .l. publicari. C. de teſta. ⁊ de hoc tāgā. j. e. l. pr. in prin. ¶ Reſtat hic videre vltra quō hi teſtes cōtradicētes inſtrumēto impugnent inſtrumētū. dicā. i. l. proxi. ⁊ ad declarationem preſentis materie que reuocať in dubiū quīqȝ de virib⁹ teſtamenti ⁊ per doc. multū intricate tradiť. ideo dic. qūqȝ reuocať in dubiū vtrū inſtrumentū ſit ſcriptū manu eius de quo dicitur: ⁊ tūc ſi tabellio viuit eius dicto ſtetur: uel ſi non viuit per cōparationē litterarū approbať ⁊ facit plenam fidem: ut. l. ſi quis decurio. C. de fal. ⁊ in auc. de fi. inſtru. §. ſi vero moriať. cū. §. ſeq. ⁊ no. i auc. ſi cōtractus. de fi. inſtr. ¶ Quādoqȝ reuocatur in dubiū veritas inſtrumenti: an ſit veruȝ quod ſcriptū eſt in eo. ⁊ hic aduertendū eſt: aut ꝯtra inſtrumentū nil ꝓbatur: ⁊ in dubio ſtatur inſtrumento[a]: vt. l. cū precib⁹. C. de ꝓba. aut cōtra inſtrumentū aliquid ꝓbať. ⁊ hic aduerte. Quandoqȝ cōtradicūt inſtrumēto omnes teſtes ibi aſcripti dicentes ſe nunꝗ̄ interfuiſſe: ⁊ tūc dicūt quidā ꝙ per hoc inſtrumentum non reprobať quia quilibet illorū eſt ſingularis in dicto ſuo. ergo non facit fidē: ut. l. iureiuran. C. de teſti. extra de elec. c. cū dilecti. ſed hoc eſt falſum: cū dictū vnius teſtis aſcripti in inſtrumēto faciat vacillare fidē inſtrumenti: ut hic. multomagis ſi omnes. ¶ Preterea teſtes adhibenť in inſtrumento: ut per eos adhibeať fides inſtrumento vt in auc. de fide inſtru. §. ſi vero. ſed nunc per eos fides non interponiť. ergo ⁊c̄. ⁊ pro hoc videť cāus ex̄ de ꝓba. c. tertio loco. ⁊ c. tam litteris. in fi. de teſti. ⁊ iſta ē veritas. Ad contrariuȝ reſpondēt quidā. primo quādo vnus dicit ſe ñ interfuiſſe: videť de alio dicere qui non potuiſſet eſſe ibi quin vidiſſet. ſed hec non ē bona reſponſio: quia alij eſſe potuiſſent quos ille nō vidiſſet niſi diligenter ⁊ ſubtiliter aduertiſſȝ. ſicut modo hic i ſcolis ſunt multi de quib⁹ neſcirē diceť an ſint vel non: niſi diligēter aduerterē. alij reſpondent ꝙ ſufficit[b] ꝙ teſtes ſint concordes in dicto: licet in ratione ſint diuerſi: ut not. in. l. ob carmē. in fi. ſ. de teſti. Sed hic oēs concordāt in dicto dicentes inſtrumentū eē falſuȝ. ſed hec reſponſio non ē bona: quia aliquid eē falſū vel nō: ſpectat ad iudiciū intellect⁹. vnde teſtis non iterrogať d hoc: ſed ſuper aliquo facto an id fuerit uel nō fuerit. dic ergo ꝙ illi teſtes non ſūt ſingulares imo ſūt cōteſtes. ¶ Ad cuius declarationē premitto ꝙ oēs teſtes in rōe ꝓxima ⁊ immediata ſui dicti de neceſſitate ſunt ſingulares. Nā cum ratio reddiť per proprium ſenſum: ut. l. qui teſtamento. in fi. ſ. de teſta. ⁊ l. teſtium. C. de teſti. quilibet ē ſingularis de ſenſu ſuo: non de ſenſu alterius. ſicut ergo in affirmatiua ſufficeret ſi plures dicerēt ſe vidiſſe ita i negatiua ſi plures dicunt ſe non vidiſſe: illi enim teſtificantur per approximationē ſenſus ad reȝ ſenſatā: quia dicunt ſe vidiſſe. iſti per ſubtractionē ſenſus a re ſenſata: quia dicūt ſe ñ īterfuiſſe. Et hoc ſi volo probare inſtrumentum eſſe falſum: eo ꝙ inſtrumentum ē vnum totum continens id per quod inſtrumentuȝ ē factum ⁊ corā iſtis teſtibus factum. Sed ſi quis velit dicere ꝯctui non interfuiſſe ſimpliciter: tūc eēt neceſſe ꝙ probaretur per teſtes aliqua coartatione loci uel temporis in quo talis contractus diceret factus: ⁊ qd̄ teſtes tunc dicerent ſe interfuiſſe ⁊ tale quid factum nō eſſe. ¶ Quero[c] quid ſi vn⁹ ex teſtibus aſcriptis in inſtrumento ꝯdicit. Diſtingue: ut dixi. ſ. aut ē ſupra numerum: aut nō licet Jo. diceret hoc eē ſpāle in teſtamento. tamen omnes doc. dicunt idē i quolibet iſtrumēto Inno. in. c. cum ioannes. ⁊ Ja. de are. ⁊ alij. ¶ Quero quid[d] ſi duo ex teſtibus aſſumptis in inſtrumento cōtradicunt dicentes ſe non interfuiſſe. Quidā dicunt eodem modo. aut in iſtrumēto remanet ſufficiens numerus teſtiū aut nō quia illi ſunt ſingulareſ in dicto ſuo: ſed dico ꝙ ſunt conteſtes: ideo inſtrumentuȝ redditur falſum[e]: niſi per aliquos teſtes approbetur. ut. l. optimam. C. de contrahen. ⁊ cōmit. ſtip. ⁊ ſtatim dicam: ut tamen ceſſent ille dubitationes cōſulo ꝙ fiat articulus illo modo ꝙ tali loco ⁊ tempore tales teſtes non fuerunt preſenteſ huic cōtractui: ⁊ ꝙ vnus nō fuit cum alio in dicto loco nec potuiſſent eſſe quin ſe inuicē vidiſſent. tunc enim quilibet deponeret de abſentia ſua ⁊ alterius ⁊ abſqȝ dubio nō eſſēt ſingulares. ¶ Quero quid ſi teſtes dicunt ſe non recordari vtrum interfuerunt uel non. Inno. dixit ꝙ inſtrumentum manet validum: qa cōtra ipſum nihil ꝓbatur ⁊c̄. vt. l. cum precibus. C. de ꝓbatio. qd̄ optime ꝓbatur per glo. huius. §. vbi dicit ſi teſtis dicit ſe non cognoſcere: ſi tamen ſigilluȝ appareat nō reddiť ſuſpectū. ¶ Quero qd ſi teſtes dicūt ſe interfuiſſe cōtractui. dicūt tamen aliter fuiſſe ſcriptū ꝗ̄ fuiſſe actum[f]. Reſpōdeo ſi ſint plures iſtrumētum redditur falſum: ut. d. l. cuȝ precibus. ¶ Quero qd ſi iſtrumētum ē ſubſcriptum manu eiuſ qui vult teſtamentū impugnare an poſſit. Reſpondeo ſic. poteſt enim probare ꝙ i ſubſcriptione fuit deceptuſ: quia oſtenſo ſibi iſtrumento fuit dictum ꝙ contiebatur vnū ⁊ cōtinebatur aliud ⁊ ipſe non legit. l. ſi. C plus valere quod agitur. ⁊ l. ij. C. d re. ali. nō alienā. ¶ Quero quid ſi i inſtrumento contradicūt teſtes non aſcripti in ipſo Glo. in. l. in exercendis C. de fide inſtru. dicit ꝙ requiritur probatio trium uel quattuor teſtium: cum teſtes non aſcripti in inſtrumento contradicunt ipſi inſtrumēto. ⁊ hoc quidam dicunt ⁊ mouētur ſic. Inſtrumentum habet vim duorum teſtium. ⁊ ē ibi auctoritas notarij: ⁊ ſic ergo tres adminus requiruntur ad impugnandum. hoc omnes doctores impugnant: quia aſſumitur bis idem. nam illud totum. ſ. inſtrumentum cū auctoritate notarij habet vi duoruȝ teſtiū. ergo non aſſumať

a ¶ Statur i ſtrumēto. ſtatur dicto tabellionis. et adde glo. in auc. d here. ⁊ fal. in. d. § ſi vero abſūt ſuper verbo quantuȝ. ad hoc vide in auc. ſed nouo. ſi cer. pe.

b ¶ Qd ſufficit. Vid bal. in. l. cum antiquitas. ⁊ i .l. i. C. d teſta. ⁊ in. l. ij. in. iij. col. C de ſec. ta. ⁊ bal. ꝑ illum tex. in. l. i. ad fi. C. ſi vnuſ ex pluribus ⁊ imo. in. l. i ter parcs. de re iudi. marie i vicolū.

c ¶ Quero. adde bal. in .l. i. C. de ſecun. tabu.

d ¶ Quero qd Add qd quattuor teſtes reqrūť ad reprobādū iſtrumētū ⁊ non minus. qd itellige: vt not. ꝑ Inn. i. c. ſup ħ. de renun. ⁊ pōit. Ro. i ru. de arbi. i. xv. q. ⁊ d materia vide late in cōmento. c. tertio loco. de ꝓba. ⁊ ꝙ teſtes reprobātes iſtrumētū deant reddere rōnē ſui dicti ēt nō iterrogati tȝ bal. ſingu. i. l. ꝓſbiť. ad fi. d epiſ. ⁊ cle. ad de qd ad ꝓbādū id qd eēt cōtra ꝓſūptiōeȝ reſultātē ex inſtrumēto ſē ꝑ duo teſteſ ſufficiūt: ut ꝑ Angel. ⁊ pau. de caſ. in. l. iuregē. §. quod ſere. de pact.

e ¶ Reddiť falſuȝ. Et id pōt toqueri notariuſ qñ apparet qd vnus ex teſtibus falſo ꝯſcript⁹ ē in iſtrumento ⁊c̄. vt i. c. cōſtitut⁹. ⁊ i. c. ſedes. de reſcrip. faē qd no. in. c. fraternitatis. § teſti. bal. i. l. ſi ex falſ. C. de tranſac. bal. in. c. ad audiētiā. ⁊ i c. cū ab eo. de reſcript. ⁊ vidi cōſultū ſemel de quodā teſte appoſito a notario i inſtrumēto q teſtiſ illa die erat extra ciuitatē ita ꝙ nō poterat intereſſe. nā ſi opponiť a pte ꝙ iſtrumētū ē falſū ē ſufficiēs i diciū ad torquendū notariū.

f ¶ Quā fuiſſe actū. qd ſi teſtes dicāt aliter fuiſſe actū ꝗ̄ ſcriptū ſit. vide bal. in. l. i. in prin. de ſen. ꝗ ſine cert. quā. ⁊ adde qd iſtrumētis antiquiſ ⁊ ſic de ſcīa antiquiſſimagis credit i iſtrumētis ꝗ̄ teſtibus. ad hoc allegat tex. no. in. l. cenſus. d ꝓba. ⁊ ita allegat Ro. l. ij. de acqui. poſ. ⁊ d hoc ē gl. i. c. tertio loco de ꝓba. ideȝ ſi eēt iſtrumētū factū i archiuo publico vel factū i iudicio. d. l. i donationibus. C. de dona. ⁊ no. Ro. i. l. q in aliena. i ꝓn. d acq. here. ⁊ ad ꝓdicta vide q dixi i ſti. de act. §. ꝓterea. ⁊ circa. l. cenſus. vide omnio bal. i. l. exemplo. C. de ꝓba. ⁊ in ꝓpoſito bal. i dicta. l. optiaȝ de contrahen. ⁊ commit. ſtipul.

poſtea auctoritas notarij iterum.ita dicit Inn. Io.Ia.de are.⁊ omnes.ſed glo.alia ratiōe mouetur ad hoc dicendum ꝙ inſtrumentū habet vim duorum teſtium.ergo ad id reprobanduꝫ requiritur maior numerus ⁊ potentior probatio.ſed ſi eſſent duo teſtes eſſet probatio paris potentie ergo inſtrumentum non reprobatur. Et propter hoc dicunt quidam: ut dicit Nico. mat.⁊ Iac.bu.in quadam diſputatione ꝙ quādo teſtes non aſcripti contradicunt inſtrumento eſt in iudicis arbitrio uidere quod preualet reſpiciendo vtrum perſona notarij ſit ſuſpecta vtrum ſcriptura habeat in ſe aliquam ſuſpicionem uel raſuram: tunc crederem potius teſtibus quam inſtrumento. Sed ſi perſona notarij eſſet honeſta.illi autem teſtes eſſent aliqualiter ſuſpecti:tunc plus creditur īſtrumento ꝙ̄ teſti[a]:ut.l.optimam.in ſi.C.de cōtra.⁊ cōmit.ſti. ⁊ requiritur ꝙ hec probatio fiet per teſtes multum idoneos ⁊ omni exceptione maiores ī dubio preſumendū eſſet ꝑ inſtrumento:ut.d.l.cū precibus.ideo debent eſſe aduocati multū cauti in his queſtionibus:ut fiant probationes de legalitate notarij ⁊ fidelitate ⁊ bōitate ipſiuſ:⁊ aduerſarius faciat probationeꝫ de fidelitate teſtium. Alij autem ſimpliciter dicunt ꝙ duo teſtes preualent inſtrumento. Nam inſtrumentū habet vim duorum teſtium propter auctoritateꝫ notarij ſed maioris auctoritatis ſunt duo teſtes quam auctoritas notarij.ſed precedens dictum puto verum per dictam.l.optimam. in ſi. Aduerte tamen[b] quando teſtes non aſcripti deponunt contra inſtrumentum debent deponere ſe fuiſſe preſentes dicto loco ⁊ tempore quo contractus dicitur fuiſſe celebratus alias nō cōcluderet eoruꝫ probatio: quia alio tempore potuerunt fieri diuerſi contractus ⁊ diuerſi tenoris.ſed ſi teſtes bene non recordantur de tempore eſt conſilium:ut fiat vnus acticulus quomodo ille contractus ſemel tantuꝫ fuit celebratus inter partes:⁊ ſi partes hoc confitentur dictum teſtium concluderet de neceſſitate:licet ꝺ tempore non recordentur:ut.d.c.cum ioānes. ⁊ hoc conſilium de illo articulo fiendo dat tibi tex.notabiliter vbi etiam dicit quod de hoc poſſunt partes interrogari per iudiceꝫ an ſemel tātum fuit contractus venditionis celebratus inter eos ſuper tali re uel pluries.facit.C. ſi vnus ex pluribus appel.l.i. ¶ Ultimo[c] Ia.de are.inducit hanc.l.ad queſtionem de teſte examinato a notario qui dicit nunquaꝫ dixiſſe quod notarius ſcripſit.de quo per Ia.de are.hic.⁊ hoc in Spe.ꝺ teſte.§.ſi.ver.ſed po.ecce.⁊ per Cy. C.de fal.l.ſi quis decurio.non habetis hic alia.

a ¶ Qui teſti. Ad qꝺ vide no.i.d.l. optimā ⁊c. vide Cyn.⁊ bal.i.l.i exercendis.C.ꝺ fide.inſtru.

b ¶ Aduerte tam̄. Adde bal.in.l.i.C de ſecū.tab. ⁊ i.l.ſi bene de iniuſt.te. ⁊ bar.⁊ bal. in.l.ij.de ſecun.tabu.

c ¶ Ultimo Uide bart.i.l.ſi librari[9] circa ſi.ꝺ regu.iur.⁊ qꝺ not.Inn.in.c.cuꝫ ioannes.ꝺ ſi.inſtru.⁊ no.in auc̄.ꝺ teſt.§ ſi vero qdā. ⁊ bal.in.l.in exercendis. C.de ſi.iſtr.

Ex.l.ſequenti.

¶ An tabule teſtamenti probent antequaꝫ coraꝫ iudice publicentur. Et an ſi teſtamentū eſt publicatum ſecunduꝫ ſolennitatem.l. proxime an faciat fidem niſi oſtendatur originale.

Tabularum.

Dicit tex.publicun nō dicas publicum ideſt autenticuꝫ:ſed publicam vtilitatem reſpiciens. ¶ Quero vtrum tabule teſtamenti probent antequam coram iudice publicentur[d]. Reſpon.quoddam eſt teſtamentum nuncupatiuum: de quo rogatus ē publicus notarius. Et id facit fidem ſi eſt publicatum a notario.⁊ ita de conſuetudine eſt obtentum ⁊ de iure ſecundum quoſdam:ut.l. ſin.C. de fideiuſſo.⁊ ibi no.⁊.l.ij.C.de teſt. Quoddā eſt teſtamentūm in ſcriptis:⁊ hoc quandoqꝫ ē ſcriptum manu priuata ſigillatum ⁊ ſubſcriptū a teſtibus ſecundum formam.l.hac conſultiſſima.C.de teſta.⁊ tunc interiꝫ eſt priuata ſcriptura nec fidem facit niſi coram iudice publicetur: vt dixi.ſ.l.proxima.vnde ſi teſtes interim morientur non valeret illud.vnde periculuꝫ[e] eſt facere teſtamentum in ſcriptis. Quoddam eſt teſtamentum in ſcriptis factum manu priuata ſigillatum ⁊ ſubſcriptum a teſtibus. Sed ſi notarius eſt rogatus a teſtatore quomodo teſtator profiteretur illud eſſe ſuum teſtamentuꝫ:⁊ quomodo fuit ſigillatum ⁊ ſubſcriptum a teſtibus: tunc illud facit fidem ſine alia probatione uel publicatione iudicis.ita dicit glo.⁊ notabiliter intelligebat hanc glo.[f] Iaco.but. quod placet ſi enim creditur notario in teſtamento nuncupatiuo vbi rogatus ē tam de tenore teſtamenti quam de ſolennitate:multomagis creditur ſibi in hoc teſtamento in ſcriptis in quo eſt rogatuſ de ſolennitate tantum. ¶ Quero ſi teſtamētum eſt publicatuꝫ ſecundum ſolennitateꝫ quā dixi.ſ.l.proxi.an faciat fidem: niſi oſtendatur origīale. Uidetur quod non:ut.l.publicati.C. de teſta.breuiter dicas:aut fuerūt citati hi quorum intereſt ⁊ faciat fidem:ut.l. optimam. C.ꝺ contra.⁊ commit.ſtipu.l.fin.C.de rela.nec debet origīale exhiberi:niſi aliquis vellet illud redarguere de falſo:tunc debet exhiberi uel fideſ fieri ſaltem per iuramentuꝫ quod originale haberi non poteſt:ut.l.fin.C.de fide inſtru. ſed ſi pars non eſſet citata non faceret fideꝫ:ut in auten.[g] ſi quis in aliquo.C.de eden.

d Tabularū. publicent. Et de hac publicatiōe teſtamēti ꝓuilegij ⁊ etiaꝫ teſtiū. vide ēt Inn. not.in.c.albic[9].ꝺ teſti.

e ¶ Unde periculuꝫ. Adde glo.C.e.l.ij.⁊ Inn. i.c.poſt ceſſionē.de ꝓba.⁊ in.c.ij. de ſi.inſtru.

f ¶ Hāc gl. Et ſequitur hāc gl. bal. in.l.i. in.ij. col.C.de teſti.⁊ ibi etiā bar.i.ij.lec. ⁊ ſm ang.⁊ ſaly.ibi iſta glo.eſt ſingularis.

g ¶ Ut ī auten. Adde bart.⁊ que dixi in.l. publicat.de teſti.

Ex.§.ſequenti.

¶ Teſtamentum licꝫ appareat cācellatū cū interlineaturis ⁊ raſuris nihilominus poteſt peti quod publiceſ uel pronotarius reddat ī publicam formam ⁊ publicare debet notarius cū interlineaturis ⁊ raſuris.

Teſtamentum.

Omnis ſcriptura que prima facie continet vltimam voluntateꝫ pertinet ad hoc edictum.hoc dicit. ¶ Opp.ī.ad.l.cor. de fal.l.ſi quis legatum.gloſ. facit tres caſus. Prio ꝑ teſtamento falſo et non perfecto non habet locum hoc edictum:nec etiam edictum de tabu.exhibend.ut ibi illud eſt verum ſi conſtat eſſe falſum ⁊ imperfectum. non enim intereſt alicuius habere illud:non quo ad cōmoduꝫ quia falſum:non vt poſſet accuſare aliuꝫ de falſo quia imperfectum:⁊ ſic crimen non eſt commiſſum:ut.l.contraria.facit.l.qui falſā.ī.de fal. Secundo dicit glo pro falſo imperfecto locum habet h̄ edictū ⁊ illud.hoc etiam poteſt eſſe verum:quia intereſt noſtra habere illud īſtrumētum:licet ſit falſum:ut poſſimus alium de falſo accuſaꝛ quādocūqꝫ perfecit crimen. Tertio dicit glo.pro vero ⁊ imperfecto ſimiliter habꝫ locum vtrunqꝫ.hoc eſt etiam verum. Poteſt enī mea intereſſe habere teſtamentum verum: licꝫ imperfectum:uel quia ſum de liberis:ut.l.hac conſultiſſima.§.ex imperfecto. C. de teſta. uel quia volo probare voluntatem defuncti que ꝓbatur per teſtamentum imperfectum:ut.l. fin. .C.de re.eo.uel volo:ut habeam probationeꝫ obligationis naturalis que reſultat ex teſtamēto imperfecto ſecundum glo. in.l.error. C. de iuris ⁊ fac.igno.⁊.l.i.ꝺ.de condi.indebi.quod eſt uerum:ut probatur in.l.teſtamēto.ī. de manu.teſta. Ex hoc etiam dico quod ſi teſtamen-

tum apparet cancellatum cum interlineaturis ꝛ raſuris: quia nihilominus poteſt petiᵃ quod publicetur uel quod notarius reddat in publicam formam. pro hoc. ſ. l. proxi. in fin. tamen debet notarius publicare cum omnibus interlineaturis ꝛ raſuris ꝛ mentionem de eis facere: ut ſic non plus faciat de fide exemplum quam originale. modo licet publicatum remaneat ſuſpectum: ut. ſ. l. prox. in fin. facit quod not. per Innocen. in. c. quoniã contra falſaꝫ. de proba. ❡Quero ſi primum teſtamentum eſt reuocatum per ſecundum: an poſſet peti publicatio. videbitis in. §. proxi.

Ex. §. ſequenti.

❡Notarius cogitur publicare primum teſtamentum licet reuocatum ꝛ non poteſt illud lacerare ad petitionem teſtatoris ꝛ licet teſtator. cancellet tamen debet dare copiam.

Si plura. No. ſecundum vltimam lectu. quod notariusᵇ cogitur publicare teſtamentum primum quãquã teſtator id reuocauerit per ſecundum. intereſt enim noſtra habere illud forte: quia volo ſecũdum redarguere de falſo uel de nullitate ꝛ ſimilia. ꝛ per hoc dixi ſemel cuidam notario interroganti me quod ad petitionem teſtatoris nõ poterat nec debebat teſtamentuꝫ dilacerare: ita ꝙ omnino non reperiretur: ſed ſi teſtator uult cãcellet. licet enim ſic reuocatur adhuc notarius tenetur facere copiam: ut hic.

Ex. §. ſequenti.

❡Qualiter ſufficit probatio mortis per famaꝫ aliquibus caſibus. Et in aliquibus requirit ꝓbationem veram. Et in aliquibus ſufficit probatio de qua in auc. hodie. C. de repu. Et in aliquibus ſufficit probatio per vnum teſtẽ. Et an notarius aliquo caſu teneatur publicare teſtamentuꝫ viuo teſtatore. Et exemplans aliqđ teſtamentum appõit ſigillum ſuum ꝛ probat.

Si dubitetur. Si dubitatur de vita teſtatoris teſtamentum non apperiatur: niſi cauſa cognita. hoc dicit. ❡Oppo. quilibet preſumitur viuere vſqꝫ ad centum annos: niſi probetur mortuᶜ: vt. l. fin. C. de ſacro. ſan. eccle. Quomodo ergo heres probat eum viuere. Dicit gl. hic probat eum mortuum per vnum teſtem uel aliam preſumptionem quod ſufficit ad hoc edictũ. Tria habes ex hac glo. Primo quando preſumitur viuere vſqꝫ ad centum annos: poſtea preſumitur mortuus. hoc tenet Guil. in. l. ab hoſtibus. in princi. ſ. ex quibus cau. ma. ❡Sed quero ſi volo probare eum ex hoc edicto qui erũt teſtes qui probent quod ipſe excederet modo etateꝫ centum annoruꝫ. Reſpondeo probabitur per aſpectum corporis quod ſufficit non ſolum in iudic. ſed etiam in teſte ſecundum doctrinam quam dedi in. l. de etate. ſ. de mino. ❡Secundo habes ex hac glo. quod probare quem mortuum ſufficit per famam quantum ad hoc edictum. q. d. alias non. alibi glo. videtur velle qđ ſufficiat probatio per famaꝫ: ut. l. ſed ſi de ſua. ſ. tit. i. ꝛ. l. ſiquidem. C. ſo. mat. ꝛ ibi per doctores. ❡Aduerte quem eſſe mortuum eſt negatiua ꝛ priuatiua: merito eſt difficilis probatio: ut. l. actor. C. de proba. ❡Aduertendum tamen eſt quod quando requirit̃ probatio mortis circa ea que ſunt maximi preiudicij: ut quando aliquis accuſatur de homicidio: tunc mors debet probari vere: ut. l. inde neratius. in. fin. ꝛ. l. ſeq. ad. l. acquil. quia probant per eos qui viderũt eum mortuum tetigerunt eum frigidum nõ habentem pulſuꝫ. vel ſi dicit ſimpliciter vidi eũ hẽre oĩa ſigna mortui cuꝫ illa ſigna ſunt notoria: nec habemus vocabula magis expreſſa: vel vidi eum ſepeliri: ut. l. i. de religi. uel vidi eum examinari: ut. l. ita vulneratus. in prin. ad. l. acquil. vel vidi decapitari ꝛ ſimilia que de neceſſitate mortem concludunt. Quedam ſunt que non ſunt tanti preiudicij ſed magni: vt puta fama vel ſtatus alicuius: tunc requiriturᵈ probatio que ponitur in autenti. hodie. C. de repu. eſſet enim magna infamia ſi mulier viuente viro nuberet. non enim poſſet in priſtinum ſtatum reponi. Quedam eſt res ſimiliter magni preiu

a ❡Teſtamentum. poteſt peti. Quod intellige: vt no. bar. in. l. diuus. §. idem ſenatus. ꝛ quod ibi dixi de fal.
b ❡Si plura. Not. quod licet notarius fecerit primo teſtamentum quã quam teſtator id reuocauerit per ſeruum: tamen non debet notariꝰ ad petitionem teſtatoris primum dilacerare: immo dixit Jo. an. in. c. accepimꝰ de fi. inſtru. quod ſi quis lacerat inſtrumẽtum productum in iudicio quod quantuꝫ ad contenta in inſtrumento ſtatur iuramento eiꝰ qui pretendit intereſſe ꝛ ad queſtionem Bart. bene facit. l. qui tabularum. ff. de fur. vbi tex. no. ꝛ ſubdit Jo. an. in. d. c. accepimꝰ quod in. q. predicta pena eſt arbitraria. adde quod not. moder. in. l. ſi quis id ꝙ. §. i. de iuriſ dict. om. iu. ꝛ bal. in. l. i. de fide iſtrumen. ꝛ dixi i. l. ſi de poſſeſſione. C. de proba. vide ad bar. ĩ not. i. l. acta de pena iudicis. ꝛc. ADDE de lacerante inſtrumentuꝫ productum qualiter debeat puniri et an iudex delegatus il la cauſa poſſit lacerantẽ inſtrumentum punire pe. de anch. conſi. clxxij.
c ❡Si dubitetur. probetur mortuꝰ. Quomodo probetur aliquem eſſe mortuum. vide no. barto. in. l. quotiens. C. de naufrag. lib. xi. ꝛ do. an. i. c. in preſentia. de proba. Bald. in. l. conuenticulam. de epiſ. ꝛ cle. in. vl. colum. ꝛ barto. in tractatu de teſte. in. iiij. charta. vbi plene gl. in. c. quoniam frequenter. §. ſi autem: vt lit. non conteſta. que tenet quod per famam ꝛ vide omnino Cy. ꝛ barto. in. l. ſiquidem. ſolu. matri. qui tenet ꝙ de morte de longinquo loco vel antiqui temporis ſufficit probare per famam. cui autem incumbat onus probandi mortuum eſſe vel viuũ vide Barto. in. d. l. ſiquidem. ꝛ adde quod heres producendo inſtrumentum antiquum eo ipſo dicitur facere fidem quo ad remedium. l. fi. C. de edic. di. ſecundum Barto. ſingu. ibi in verſi. quero vtrum ſubſtitutio ꝛ qualiter mors probetur. vide Guil. de cu. in. l. cum debitoris in princ. C. de iudic. ꝛ vide do. abba. in. c. in preſentia. de ſponſa. ꝛ bar. in. l. genero. ꝛ in. l. fin. de his qbꝰ no. infa. ꝛ io. an. poſt ſpe. in tit. de not. cri. §. fama. circa mediũ. AD hanc apoſtillã vide bal. cõſi. xxxiiij. ꝛ. cccciiij. i. vo.
d ❡Tunc requiritur. Et ideo vidi dubitari ex forma ſtatuti cõmuniter per italiam: ꝛ de iure cõmuni illa demum ſententia poteſt executiõi mãdari que non reperitur ſuſpenſa per appellationem ſed in rem iudicatã trãſiuit. l. ſi cauſa cognita. de tranſa. l. ij. C. de vſur. rei iudica. c. quod ad cõſultationem. de re. iudi. c. veniens. de iureiuran. pone lata fuit quedã ſententia quod cauſa appellationis fuit deſerta ꝛ ab hac ſentẽtia fuit appellatum. demum iudex appellationis confirmat hanc ſententiaꝫ ſuper deſertione latam ſi ꝛ inquantum ſtilus illius curie non ſit in contrariuꝫ circa curſum fatalium: quod ſi ſtilus haberet ſe in contrarium tũc pronunciauit bene appellatum: queritur cui incumbat onus probandi dictum ſtilum ꝛ cum quilibet debeat probare id quod eſt fundamentum intentionis ſue ſiue conſiſtat in affirmati. ſiue in negatiuis. iuxta. l. ei q. ꝛ. l. in exceptionibus. ff. de proba. ꝛ. l. in illa. iuncta. l. hoc iure. ꝛ ibi late bar. de ver. oblig. ꝛ. l. ſi quis conſortium. C. de fabri. lib. xi. ꝛ. l. magis puto. §. ne paſſiꝫ. de rebus corum. ꝛ quod no. in. l. ſi vero. §. qui pro rei qualitate. ff. qui ſatiſda. cog. vnde videtur dicendum quod ille pro quo lata fuit ſententia habeat neceſſe probare quod ſtilus curie nõ eſt in cõtrarium: quia ſententia fuit ſcripta ſb conditione ſi ſtilus curie nõ ſe habeat in contrarium cõfirmo ſentẽtiaꝫ lataꝫ per deſertiõne que cõtinebat qualiter cauſa appellationis fuit deſerta ſi ꝛ inquantuꝫ ſtilus curie ꝛc. iſta. n. ſententia cõditõalis ſeu ſcriptura cõditõalis antequam eius conditio ſit in iudicio liquidata nõ poteſt habere aliquam iuriſdictionem antequam ille qui vtitur dcã ſcriptura conditione eam liquidauerit probãdo veritatem conditionis: etiam ſi conditio ſit neceſſaria. ſcilicet probãdo ꝙ ſtilus non ſit in contrarium. ꝛ ſic oportet probari per modos traditos per doc. in. d. l. in illa. ꝛ probatur in. d. l. hoc iure. cum ibi not. per bart. de verbo. obliga. dum tractat quomodo probetur negatiua. ſcilicet imperatorem in italiam non veniſſe ante calendas maias. vide ibi. ꝛ vide bald. in. l. ſiquidem. C. de except. vbi etiam dicit quod inſtrumentuꝫ cõ dicti. ante liquidationem conditi. non habet execu. paratam. ita etiam vult bald. in. l. cum in teſtamento. in fi. C. de teſta. manu. pro hoc etiam allego tex. in. l. ita ſtipu. ver. quod ſi ab initio. iuncto ver. nunc autem. i. ver. declarat. de verbo. obli. de illa conditione ſi titium in tali loco non ſiſterem. ꝛ ibi inno. declarat ange. ꝛ moder. ꝛ Bald. in. l. celſus. circa fi. prin. de arbi. dum allegat. l. iij. §. ſi ad diem. ff. de re. mili. ad idem facit quod no. barto. hic dum dicit quod ad probandum aliquid non eſſe vel non reperiri debet fieri per iudicem diligens ĩquiſitio vel diſcuſſio per nuncios. d. §. ne paſſim. ꝛ. l. cum quidam. §. ſi. cum. l. ſe. de lega. ij. ꝛ. d. l. hoc iure. ꝛ auten. hoc ſi debitor. de pign. ita etiam in caſu noſtro ſi ſufficit allegare ſtilum incontrarium non eſſe ſed etiam probari debet ar. eius quod dicit hic barto. ꝛ in. d. l. in illa. ꝛ bal. in. l. is poteſt. de acquir. here. ꝛ in. l. cum mulier. ſolu. matri. ꝛ cano. in. c. ſuper his de accu. per ang. in repe. l. ſi vacantia. in. v. col. C. de bo. va. li. x. vbi ſimiliter dicit ꝙ negatiua talem non eſſe in ciuitate debet probari per diſcuſſionem ꝛ exploratiõnem per tex. i. d. l. hoc iure.

dicij:ſed non tāti:vt q: eſt queſtio de aliquo numero pecuniario de quo qd fiat pōt reponi in pſtinū ſtatuȝ:⁊ tūc ſufficit probatio publice fame ⁊ per alias ꝓbationes:vel alias preſumptiones idoneas:vt q: cōſanguinei fecerūt luctū ⁊ euȝ ꝓ mortuo habebant:ut.l.ij.C.de condi.ide.⁊.l.fi na.de here.iſti.⁊.l.ſed ⁊ ſi de ſua.ſ.ti.i.⁊ ibi no. puto ēt ꝙ ſicut in alijs caſibꝰ in qbus dȝ probari aliqd nō eē vel nō reperiri ad ꝓbationem huiuſ ex officio iudicis dȝ fieri diſcuſſio ⁊ diligens inqſitio:vt.l.magis.§.ne poſſiȝ de re.eo. C.de pig. auc.hoc ſi debitor ⁊.l iij.de his que in frau. cre. ita hoc pōt peti a iudice:vt mittat nuncios ⁊ diligēter inquirat vtrum ille ſit viuus vel mortuus ar.l.hoc iure.de ver.ob.l.cū qdaȝ.§.ſi.cū.l.ſe.ȷ̄. de le.ij.Quedaȝ ſunt modici p̄iudicij:⁊ tunc ſufficit ꝓbatio p vnū teſtē vel aliā leuē preſumptionem:vt hic.❡Tertio hēs ex illa glo . ꝙ contra illas ꝓbationes factas per tales p̄ſumptiones ſi quis vult admitti ad ꝓbandū cōtra admittitur. ❡Quero vtrū aliquo caſu notarius teneaꝛ publicare teſtm̄ viuo teſtatore.Dico ꝙ ſic[a] ad petitionē teſtatoris ipſius:vt.l.oiuȝ.C.de teſta. non ad petitionē hr̄dis vel legatarij:vt hic.⁊ p doct. in.l.i.C.e.ti.❡Ultimo dr̄ hic in tex.inſpiciat et ſigillet notarius:p quod hēs ꝙ ille q exemplat aliqḋ inſtrm̄ ⁊ in exēplo apponit ſignū ſuū.p qḋ dicit Jac.de ra.ꝙ exemplū facit plenā fidem cōtra exēplantem quaſi cōfiteatur ſic eē in auctēntico:vt hic.⁊ ſic nō pōt ꝯueniri: vt hic.⁊.l.gn̄aliter .C.de nō nu.pec.etiā facit fidē exēpluȝ ꝯ euȝ qui dat exempluȝ:vt.l.ſi qs ex argētarijs.§.pe.ſ.de edē.⁊ p doc.in auc.ſi qs in aliquo.C.de eden.

a ❡ Dico ꝙ ſic.An teſtm̄ debeat publicari viuo teſtatore.vide bal.in.l.ij in fi.C.de teſta.

Ex.§.ſequenti.

❡An ſi heres petat copiā teſtamenti a notario teneaꝛ dare cum die ⁊ conſule.

Diem. Inſpectio ⁊ deſcriptio tabularū fit ſine die ⁊ conſule.h.d.❡Oppo.ſ.de eden.l.pretor.vbi rōnes reddunꝛ cum die;⁊ cōſule.Glo.ſol.dic ut in ea.❡Quero[b] qd ſi heres petat copiā a notario teſtamēti vtruȝ debeat ſibi dare cū die ⁊ conſule. Glo.in.l.i.C.eo. expreſſe dicit ꝙ nō.hic glo.inuit cōtrariū in ſolutione ꝯrij.ſi eniȝ me mandāte teſtamentū eēt cōfectuȝ:pōt peti cū die ⁊ cōſule ſicut rōnes:vt hic glo.inuit.ſed teſtm̄ fuit cōfectū defuncti mandato.ergo heredi dȝ edi cum die ⁊ cōſule. vn̄ Jac. de are.⁊ Cy.cū eo referūt in.d.l.i.ꝙ hoc dȝ ītelligi qn̄ petiꝛ edi ab alio nō a notario.nā ſi a notario ſemp dȝ edi cuȝ die ⁊ conſule ſiue petaꝛ ab herede ſiue a legatario q quantū ad ſuū legatuȝ dr̄ heres:vt.l.ad tps.ȷ̄.de vſuc. mihi vr̄ ꝙ idiſticte a quocūqȝ petaꝛ teſtamentū inſpici ⁊ deſcribi ad hoc vt videaꝛ an eius interſit : dȝ hoc fieri ſine die ⁊ conſule.hic eſt tex.hic poſtꝙ aūt apparuerit māifeſte ꝙ intereſt alicuiꝰ. vel q: heres vł legatarius:tūc dȝ edi cum die ⁊ ꝯſule a notario. Jta intelligo dictum Ja.de are.que editio heredi fiat in totū:legatario dabitur particula ad eū pertinēs.ſ.legatum ⁊ inſtitutio heredis:vt.l.argentarius.§.edi.ſ.de eden.⁊ per doc in.l. fi.C. de preci.īpe.offe.⁊ in.c.contingit.extra de fide īſtru.quod aūt dico ꝙ ſufficit legatario ꝓducere particulam teſtamenti:nō ideȝ dico ſi qs produceret particulā ſtatuti.id enim nō ꝓbat:ut.l.incivile de legi.quod plene examino.ȷ̄.de oper. no. nun.ſup rubrica.idē dico ꝙ ſi quis vellet redarguere de falſo circa diem ⁊ conſulem poſſet petere ſibi edi cuȝ die ⁊ conſule:⁊ edi ab alio ꝙ a notario ⁊ a ſuo aduerſario:vt. l.i.§. editiones . de eden.

b ❡Dic. quero.Adde ange.in.l.i.§.edere.ꝺ edē.⁊ bal.i.l.pe. hic alle.⁊ ad de bar.i.l.augeriꝰ.§.edi. .ff.de eden.cū cōcor.ibi poſitis.

Utrum. Ex cauſa datur terminꝰ ad exhibendum tab.h.d.

Si quis. Hoc edictū cōpetit ꝯfitenti ꝯ negantē interdictū ⁊ heredi vendicatio cōpetit.h.d.cū.l.ſequē.

Ex.l.ſequenti.

❡Quis erit ordo cū mittitur ad teſtes aſſignatores abſentes.

c **Cum ab initio.** Primo loquitur qn̄ oēs teſtes ſunt preſentes in eodem territorio.Secundo qn̄ quidā ſunt preſentes ⁊ quidā abſentes.Tertio qn̄ oēs abſentes.ſecunda ibi:in.l.ſed ſi maior.tertia in.l.ſed ſiquis . ꝟ. ⁊ ſi forte.Et in his.ll.tractatur quale dȝ eſſe officiū iudicis ī aperiendo tabulas poſtꝙ liquet ꝙ aperiri debent.⁊ hoc ſit pro ſūmario.❡Op.nā hec.l.cum ab initio:dicit teſtes cogendos venire cui cōtradicit.l.ſed ſi quis ſol.primū loquitur qn̄ ſunt in eodē territorio.ſcōȝ qn̄ in alio territorio.vel dic ꝙ etiā quādo ſunt in eodē territorio nō ſunt cogēdi venire:ſi nō poſſūt ſine magno īcōmodo:vt in ciuitatibus que habēt territoria multum diſtantia:⁊ ſi poſſunt ſine magno incōmodo:tunc coguntꝛ:vt hic.❡Op .ꝙ etiā officium iudicis ſit dānoſum:vt.l.poſt legatum.§.is vero.de his qui.vt indig.Sol.dicit glo . [d]ꝙ hec iniquitas tolleraꝛ quādoqȝ. ſed ibi admixta eſt aliqua culpa.hic ſecꝰ.❡Quero vtruȝ iſti ſignatores debēt iurare.Glo. dicit ꝙ ſic : ſicut teſtes qui examinanꝛ:vt.l.iuſiuranduȝ.C.de teſtibus. ❡Quero quādo [d]mittiꝛ ad abſentes quis erit ordo.Rn̄.ſiquidē ſunt in ſuo territorio debȝ iudex mittere notariū vel officialem ad recipiēdū iuramentū.⁊ dicam in.l.ad egregias.ſ. de iureiuran.⁊.C.de epi.⁊ cle.auc.ſed iudex.Si autem in alterius territorio ſunt:cōmittaꝛ iudici alteriꝰ territorij ꝙ recipiat iuramētū ⁊ dicta:⁊ ꝙ ſibi remittat.ipſe enim iudex principalis cāe dȝ publicare:nō ille cui cōmittitur.ita tenet glo.ſed probatur in.l.iudices.⁊ auc.apud eloquentiſſimuȝ. .C.de fide inſtru. Et aduertendū eſt ꝙ conſiliū eſt ꝙ iudex cōmittet articulos diſtinctos ⁊ interrogatoria ſm̄ que teſtes interroganꝛ:vt in.c.preſentium.extra de teſta.lib.vj.

c c Cum ab initio. dicit glo.vide bar.i.l.ij .§.ſi ꝑcu.qḋ quiſqȝ iur.

d ❡ Quero qn̄.Quando iudex mittit in aliq̄ loco ad examinādū teſtes ⁊c. ⁊ ad gloſam hic vide que no.bal.in.l.hac cōſultiſſima.§.ſiquis aūt.C.ꝺ teſ.lȝ hāc gl. nō alleget.⁊ vide no.in.d.l.iudices.qd in crīalibus dixi pꝰ bar.in.d.l.generaliter.§.ſi.C.de re.cre.⁊ vide no.in .c.ſignificaſti.de of. ordi.

p **Pupillares.** Tabule pupi. nō aperiunꝛ viuo pup.niſi ex cauſa.h.d.cum.l.ſe.Dicit tex.nō patieꝛ.cauſa poteſt eſſe que dicitur in .l.ſequē.

Si in duobus. Dicit tex. ſi apte ſunt ⁊ ſic pro alio aperiēdo nō cōpetit hoc edictuȝ niſi ex cauſa ſi in alio diceret aliter ſcriptū:vt.l.ſemproniꝰ. ȷ̄.de leg.ij.❡Quero notarius dicit ſe rogatum de teſtamēto : ſed dicit ꝙ teſtator ſibi īpoſuit ꝙ nō deberet oſtendere alicui an pōt cogi: vt oſtēdat.⁊ quid iuris ſit cogitabitis.

Si ſui natura. Quod natura facit non eget miniſterio iudicis.hoc dicit.

Si tabule. Quero qualiter ſubueniatur.Rn̄.contra corrumpentē vel ſupprimentem per act.l.acquil.vł per acti.furti.vel per ac.falſi.vt.l.in.l.acquil.ſi deletum.ad.l.acquil.⁊.l.qui tab.⁊.l.quidā tabulaꝝ .ȷ̄.de fur.⁊.l.paulus.ȷ̄.de fal . cōtra heredē etiaȝ ſuccurritur:ſi poſſet per teſtes probari.

❡ Siquis omiſ. cauſa. teſta.Rub.

❡Si qs omiſſa cā teſti ab inteſtato vel alio modo poſſideat hereditatem. Rica.

¶ Glo.cōtinuat.vltimā glo. dicit hoc edictuꝫ
eſſe inductum propter tria. Primo propter eū
qui omittit ex teſtamēto: vt ipſe idem teneat ab
inteſtato. Secundo ⁊ tertio: vt in glo.tu dic ꝙ
illud edictuꝫ eſt inductū per ſe ⁊ principaliter ꝑ
pter vnum.ſ.ꝑpter eū qui omittit ex teſtō: vt ha
beat ab inteſtato: vt.l.proxi.in prin. alij duo ca⸗
ſus poſiti in glo.ſunt ex extenſione iuriſcōſulto⸗
ruꝫ: ⁊ etiam diui pij in.l.licet.ꝫ.eo.ti.⁊.C.eo.l.i.
Eſt ⁊ quartus caſus ſimiliter ex extenſione iuriſ
con.ꝫ.e.l.ſi quis pecuniā.§.q̄ q̄.⁊ alius.ꝫ.e.l.qꝛ
aūt.§.hoc edictum. Poſſunt addi alij caſus i
īterpretatōne magiſtrali.ſ.quando primus veni
ens ab inteſtato omittit ut veniat ad ſequentem
in fraudeꝫ legatoꝝ: vt.l.ſi.i ſi.ꝫ.de lega.iij. Item
quādo quis omittit ex inſtitutōe: vt habeat iure
accre.vt.l.ſi tu ex pte.in ſi.ſ.ti.ij. que omnia exa
minabimus in diſtinc.quā ponemus in.l.ſi.ꝫ.e.
Dyn.autem in hoc articulo facit diſtinctionem
vnam multum imperfectā quā quidam habent
in.l.quidam.⁊.l.ſi a ſubſtituto.ꝫ.eo. dicam.ꝫ.e.
.l.vltima. Bartolus.

Ex.l.ſequenti.

¶ Hereditas defertur nominatis in teſtamen⸗
to cum eſt clauſula.ꝙ nō detrahatur fal.⁊ ob id
heres non vult adire.ſecuſ in alio teſtō. Et an in
dubio quis dicaſ venire ab inteſtato: vt circūue⸗
niat legatarios. Et an actiones quas pretor po
licetur erunt ciuiles vel pretorie.

Retor.

p Primo ponit mē⸗
tem edicti.ſecundo
incipit exponere.ſecunda ibi: ⁊ par⸗
ui.⁊ breuiter hoc intendit. Qui poſ
ſidet ab inteſtato tenetur legatarijs
ac ſi adijſſet ex teſtamento ſi hoc poterat.hoc di
cit. ¶ Oppo.ꝙ hic titu.hodie nō ſit neceſſariuſ
nam herede omittente deuenit hereditas ad ſi⸗
deicōmiſſarios ⁊ legatarios in teſtamento nomi
natos ſm ordinem poſitum.C.de fideicō.auc.
hoc amplius.qui ordo habet locum[a] etiaꝫ here
ditate nō adita: vt in auc.de here.⁊ fal.§.ſi vero
expreſſim. cum ergo nō veniat ad venientes ab
inteſtato ceſſat hoc edictū. Poteſ dicere ꝙ hoc
edictum hodie corrigiſ. vel verius contraria lo⸗
quuntur quando in teſtō eſt adiecta illa clauſu⸗
la: non detrahatur falcidia: tūc enim ſi illo timo
re heres omiſerit defertur hereditas nominatis
in teſtamēto ſm illum ordinem. ſecus in alio te⸗
ſtamento: ⁊ ſic hoc edictum remanet incorectū[b]
hec tꝫ Jac.de bel.in autenti.de heredi.⁊ fal.§.
hinc nobis.in penulti.⁊ vlt.q.dixi in.l. nemo po
teſt.ꝫ.de lega i.⁊ no.bene hic cōtra: qꝛ illa lega⸗
ta valent etiam nō adita hereditate quando he
res omittit timore falſi. ¶ Quero hic loquitur i
eo qui omittit: vt circūueniat legatarios quid in
dubio. Reſpondeo.quando ille qui repudiauit
poſſidet ab inteſtato preſumiſ in fraudē: niſi ali
ud probetur: vt.l.quia autē in prin.§.nō ſimpli
citer.ꝫ.e.ſecus ſi alius poſſideat: tunc enim acce
pta pecunia ꝓſumitur fraus.alias nō: niſi ꝓbeſ
vt.l.ſi pecuniaꝫ.⁊.l.teſtamento.ꝫ.e. ¶ Quero[c]
dicitur hic actiones pollicentur: vtrum ille actio
nes erunt pretorie vel ciuiles. Dicunt quidaꝫ ꝙ
ſunt ciuiles origine: ꝓtorie extēſione: vt.l.i.⁊.ij.
de bo.poſ.here.pe.vel dicas ꝙ omnino ſunt ꝓ⸗
torie: qꝛ cum hereditas non fuerit adita ex teſta
mento nunquaꝫ a iure ciuili habuerunt originē
ſed beneficio pretoris.in caſibus vero in quib⁹
iſta extenſa ſunt per interpretationem iuriſcōſul
torum: vt dixi in rubrica.poteſt dici illa actio ci
uilis: qꝛ reſpōſa prudentū ius ciuile ſunt.facit in
ſtitu.de acti.§.ſed iſte.

Et parui.

Qui poteſt eē heres per ſe
vel per alium ſi omittit ex
teſtamento: ⁊ habet ab inteſtato hoc edicto te⸗
netur.hoc dicit. ¶ Op.ꝙ ſeruus nō ſit compel
lendus: vt.l.cum ꝓponas.C.de here.inſti. So.
per iudicem ſeruus eſt cōpellendus in vno caſu
tantū.ſ.in.l.cum aliquis.C.de iure.delibe.qꝛ ibi
erat queſtio de ſtatu: vnde dominus nō poterat
eum cōpellere ſua auctoritate cum interim hēa⸗
tur pro libero: vt.l.ordinata.de lib.cau.a domi⸗
no vero eſt cōpellēdus iure poteſtatis dn̄ice qn̄
cunqꝫ dn̄s vult: dum tamē acerbitatem nō exer⸗
ceat: vt.l.ij.ſ.de his qui ſunt ſui vel alieni iuris.
Et ſi dominus nō fecerat ⁊ hoc ad damnuꝫ ſuū
cederet nō iputaretur ſibi: ut.l.in re mādata.C.
mā.⁊.l.ſi conſtante.§.ſi maritus.ſ.ſolu.ma. ſed
ſi hoc vertitur in damnū aliorum: vt legatarioꝝ
tunc domino imputatur ſi eum non cōpulit: ita
loquuntur hic. ¶ Op.ꝙ poſſit ſingi ignorātia:
vt.l.doli.in ſi.ꝫ.de noua.Sol. ad damnū eius q
perſuadet mihi contra veritatē: poſſum ignorā⸗
tiam fingere: vt ibi no.nō ad damnum tertij: vt
hic. ¶ Querit glo.an poſſit dominus repudia⸗
re hereditatem ſine ſeruo. Et dicit ꝙ ſic: vt dixi
in.l. heres.§.ſi.ſ.ti.ij.

Si proponatur[d]

Si idem eſt
ſibi ſubſtitu
tus pōt inſtitutionem omittere ex preſumpta vo
luntate defuncti.h.d. ¶ No.tex.ibi facultatem
⁊c̄. ¶ Op.nō valet ſubſtitutio facta de ſeipſo:
vt.l.ſi.§.i.de vulga.⁊ pupi. Glo.dicit ꝙ fuit hic
ſubſtitutus coheredi.⁊ intelligit glo.de ſubſtitu
tione pupil.vt patet ex.ll.quas glo.allegat.ſ.ti.
.ii.l.queſitum.⁊.l.iul.hoc verum nō eſt: qꝛ ſubſti
tuendo pupil.non videſ hic teſtator permittere
ꝙ omittat ex inſtōne ⁊ adeat ex ſubſtōe: imo tūc
ſit ꝯ voluntatē defuncti: vt.d.l.iul. Itē nō pōt in
telligi de ſubſtitutiōe vulgari facta coheredi.nō
enim videtur permittere tunc teſtator: ut quis
omittat ex inſtitutiōe ſua ⁊ adeat ex ſubſtitutiōe
tunc enim haberet portionem ſuaꝫ ex iure accre
ſcendi: ⁊ ſic aliter q̄ ex volūtate defuncti: lꝫ hoc
poſſet ſieri tamen contra voluntatē defuncti ſit:
vt.l.ſi tu ex pte.ſ.ti.ij. Intellige ergo ꝙ ſibiipſi
fuit ſubſtitutus: tamen in ſubſtitutiōe fuit muta⸗
ta cauſa: ⁊ ſic valet ſubſtitutio: vt.d.l.ſi.§.i.hic
tex.innuit ꝙ dando ſubſtitutū videſ teſtator ꝑ⸗
mittere ꝙ repudiet ex inſtitutione ex voluntate
defuncti: cui cōcordat qđ dicim⁹ ꝙ ſi heredi ſuo
datur ſubſtitutus vulgaris non erit ſuus ⁊ neceſ
ſarius: vt.l.ſi ſilius heres.ſ.de lib.⁊ poſth.⁊ no.
in.l.papi.§.iiij.de inoffi.teſta. Sed cōtra hoc vi
detur.C.e.l.i.⁊.ꝫ.e.l.iij.⁊.iiij.expreſſius.ꝫ.e.l.iu
lia.⁊ ibi dicam.

Ex.§.ſequenti.

¶ An filio abſtinēte ab hereditate paterna poſ
ſit per ſe vel per aliū adiri.

Pretermittere.

Eſt in ex̄neo
repudiare: in
ſuo abſtinere: inſtituto ſub cōditione ptātiua cō
ditionē nō implere.h.d. ¶ Not.ex.h̄i.q ſunt:
ꝙ de iure ciuili filius eſt heres re ⁊ nomine: licet
ꝑ pretorem hēat beneficiū abſtinēdi: vt dixi i.l.
neceſſarios.ſ ti.ij. Item ſcias ꝙ quidā per hūc
tex.dicūt ꝙ filio abſtinente ab hereditate pater
na: illa hereditas: nec per ſe nec per aliū poterit
adiri de iure ciuili qm̄ ipſe remanet hereſ de iure
ciuili: ⁊ duo nō poſſunt eſſe heredes inſolidum
de iure ciuili. ergo neceſſario deueniſ ad bono.
poſ.tex.eſt hic.⁊ ſic dicunt per hanc glo.l. qui ſe

a p Retor hꝫ locū hāc opi.ēt ſe quiſ bal. i.l. nemo pōt in ij.col. ꝺ le.i. ⁊ bar.i.l.pa⸗ ctū iter here deſ.ſ.ꝺ pac. ⁊ bar. i auc. ſed cū teſtōꝛ C.ad.l.fal.⁊ bar.i.l.eā q̄ꝫ ꝺ fideicō.fu it dictū Ja. de bel.in.§. hinc nobis i xxi.op.i auc. de her.⁊ fal. qđ dictū ſeq tur bal i.l.ſi liū quē hñteꝫ ſa.her.i.xxvi .q.referēs eē dictū nouuꝫ ⁊ ſing.i pal. locis iſtđ idē ſeqtur āg.C. in rub. ſi qs omiſ.cā teſt. idē bar.i re⸗ pe.l.i. de ſa. ſan.ec.in.v̄. quarto q̄ro an valeat ta⸗ lis voluntas ſine herede. i.iiij.q.v.ꝑn cipalis. ideꝫ ang.i.d.l.eā quā in lectu. idē ro.i repe titiōe.auc. ſi militer.i.xx. ⁊.xxi.ſpeciali enūerato in ter ſpālia vl⸗ time volūta⸗ tis. C. ad. l. fal.ꝯriū tenu it bal.i.l.i.in iij.col.in.v̄. eꝯ op.ſi quiſ omiſ.cā teſt. ⁊ bal.in.d.l. eā quā.circa v.col.vel.vj ⁊ ang.ibidē in repe. mo⸗ ueſ bal.i. d. locis ꝑ text. in auc.ſꝫ cuꝫ teſtator.i.v̄. ſi heres. C. ad.l.fal. vbi tex.dicit he⸗ redi deſcēdē ti.ergo ꝓſup ponit eū eſſe heredeꝫ ⁊ ſe adiuiſſe. ſed iſtud ſi ob.qꝛ iſtud v̄bū nō eſt i corpe i⸗ mo text.q in corpe dixit ſi voluerit ab i ſtitutōe diſce dere.ergo ꝓ ſupōit ꝙ he⸗ reſ nō adiuit qꝛ ſi adiuiſſꝫ ſi poſſet āpli⁹ deſinere eſſe heres.l.ei q ſoluendo.de here iſti. l. ſi fine.§.ſꝫ qđ papi. de mi. moueſ ēt: qꝛ

dꝫ ꝙ aliquis ſit heres: vt legata ꝓſten tur ⁊ debeā⸗ tur. ſꝫ rñ. ꝙ vbi legata ꝺ benſ heredi⸗ tate nō adita ex teſtō req. riſ tñ ꝙ illi qb⁹ obuenit hereditaſ ab īteſtato agno ſcāt heredita teꝫ.ita gl. re putata ſing. i.l.q filio.§. .i.de here.in ſti.quā ſing. ad ꝺ reputat bal.i auc.ꝯ.i .ix.col.de li. ꝓte. vñ itelli giſ ꝙ ille ꝑ ſone enūera te i.d.§.ſi v̄o expſſiꝫ i auc. de her.⁊ fal. agnoſcant ⁊ ſic hēbit lega tari⁹ quē cō ueniet addu cebaſ ēt tex. i.d.auc.hoc āplius cū gl. i.v̄.ſubſti.ad .l.fal.vbi gl. vult ꝙ tex.i .d.§.ſi v̄o ex ꝓſſiꝫ loquiſ i hereditate adita.ſꝫ cer⸗ te illa glo.lo qtur in caſu .d.auc.ꝺ am pliusqꝛ ve⸗ rū eſt dicere ꝙ heres poſt aditā heredi tatē fuit ne⸗ gligēs i adi⸗ plendo volū tatē defunc⸗ ti: imol.in.l. q filio.§.i.de here.iſti. faē mentionē de iſto dcō bar. ⁊ dicit ꝙ tex tuſ allegatuſ ꝑ eū nō hīꝫ ꝓ bat. ſ.d.§. ſi v̄o expſſim. deniꝫ dicit ꝙ dato ꝙ nō ꝓbet nō ob. ſtat cōcluſiōi ⁊ ſic ſi appro bat nec īpro bat.
b ¶ Incorre⸗ ctū.vid bal. in.l.i.in.iij. col.C.eo.
c ¶ Quero di ciſ.vide bal. in.l.i.i v̄.vl. q̄ritur.C.e.
d ¶ Si ꝓpōa tur.adđ bal. i rub.C.e.⁊ qđ ibi hētur i.l.i.⁊ qđ no ta.āg.⁊ imo. i.l.recuſare. .§.tici⁹ poſt glo.ꝫ.ad tre.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

patris.C.vnde liberi.eſſe correctam .⁊ in hac opi.ſunt omnes moderni.ego contra:q: illa glo.non bene dicit quia caſus eſt in.l.i.§.ſi quis adita.j̃.ad tertul.vbi licet ille qui adiuit abſtineat per reſti.in integ. ⁊ ſic remanet heres de iure ciuili:⁊ tamen ſequens admittitur de iure ciuili.ad idē.l.⁊ ſi ſine.§.ſed ꝙ papi.s̃.de mino.facit.s̃.de iudi.l.tam ex contractibus:⁊ quod ibi no.⁊.l.ſi.j̃.de ſuc.edic. Non ob.quod dicitur duo nō poſſunt eſſe heredes inſolidū ⁊ eodem iure:q: fateor eodeʒ iure ⁊ eodem reſpectu.ſed hic licet eodem iure: ſcʒ ciuili ſunt heredes:tamē diuerſo reſpectu. apud filium eniʒ remanent directe ⁊ vtiles.apud alium autem adeuntē tranſeunt vtiles cum effectu.ſicut videmus in eo cui reſtituitur hereditas ex trebelliano de iure ciuili:vt.l.i.§..i.ad trebellianum. Non ob.hec.l.que dicit ꝙ petit bonorum poſ.quia per hoc nō negat quin poſſit adiri de iure ciuili.

Non querimus. Qui omittit ex teſtamento tenetur hoc edicto ſi poſſidet pro herede ab inte. vel pro poſſeſſore vel dolo deſijt poſſidere:vel poſſeſſionem acquirere hoc dicit vſqʒ ad.§.vlti.¶ No.tex.ibi quocunqʒ enim modo ex quo declarat ⁊ ſequēs.§.de eo qui dolo omiſit acquirere poſſeſſionem: intellige lucrifacturus eam p alium.alias nō teneretur:vt.l.ſi quis pecuniam.⁊.l.ſi quis omiſſa.j̃.e.¶ Oppo.s̃.pro ſocio.l.nemo.§.i.⁊.l..i.§.vtrum.j̃.de his que in frau.credito. Illud cōtrarium ſoluitur per glo.in duobus locis.⁊ dicit ꝙ regula ē ꝙ ille quibus nō acquirit nō tenetur:vbicunqʒ reperis contra.ibi fallit:vt.l.alienationis verbum.⁊.l. nō fraudatur.§.i.j̃.de regu.iur. Dyn.ſoluit in.l.qui autem. in princi.j̃.de his que in frau.credi.⁊ dicit ꝙ quando qs eſt obligatus de acquirendis ratione alicuius contractus precedentis tenetur illi qui perdidit . ſecus ſi ad hoc obligatus nō eſt.modo ad propoſitum hic incontinenti cum dolo facit repudiando hereditatem videt eſſe obligatus ſtatim querere hereditatem ſi poteſt: vt .l.proxima.⁊.l.ſequen.quod ſi nō facit tenet: ac ſi dolo deſierit poſſidere.

Si quis per fraudem. Qui omittit hereditatem:vt vadat ad legitimuʒ tenet legatarijs ſi pecuniam recipit poſſeſſore prius excuſſo.h.d. cū.l.ſe. ⁊ iſte caſus nō comprehendit in edicto: ſed eſt ex extēſione glo.hoc intellige ſi fecit hoc pecunia accepta [a] ⁊ poſſeſſore prius excuſſo:vt.j̃.l.proxi.¶ Opp.videtur ꝙ nō teneatur ille qui omiſerit:vt.j̃.eo.l.ſi quis pecuniam.Sol.hic omiſit pecuniam recipiendo non gratis. ¶ Op.j̃.e[b].l.proxi..So.iſtud determinatur ⁊ declaratur per.l.ſe.ꝙ prius poſſeſſor dʒ excuti:⁊ poſtea debet obueniri ad iſtum omittentem.

Ex.l.ſequenti.

¶ Qui dat pecuniam vt habeat officiuʒ vel beneficiū dicitur habere titulo lucratiuo .Et quando teneatur omiſit ex teſtō: vt vadat ad legitimum.

l **Icet pro herede.** Dicitur hic ꝙ poſſeſſor cōuenit maxime ⁊c̄. Innuit ergo ꝙ ſi nō habet cauſam lucratiuaʒ ꝙ teneatur.contra.j̃. e.l.vlti. Sol.dicit glo.ꝙ illud maxime abundat. ¶ Op.cōtra hoc ſi ille poſſeſſor qui nō habet cām lucratiuam nō tenetur:ergo in.l.noſtra nō tenetur:q: dedit preciū omittendi.cuius cōtrarium hic dicitur. Dicit glo. hic dedit alius nō ipſe:quod eſt diuinare.vel dic ꝙ nihilominus dicitur habere cām lucratiuam.non eniʒ dat bono modo.ita dicit glo.⁊ bene ⁊ vide eam.nō enim dedit:vt p̄cium hereditatis:ſed ut omitteret hereditateʒ.ſic.j̃.ad .l.fal.l.ad veterani.§.i.⁊.l.ſi fundum:vbi quis lʒ det cā conditionis implende:nihilominus videtur habere titulo lucratiuo ſm Jac.de are.¶ No.etiam ꝙ ille q dat pecuniaʒ: vt conſequat officium vel prebendaʒ cū dat malo mō dr̄ habere titulo lucratiuo.Alij recedunt ab iſta lec.⁊ dicunt in .ꝟ. ſed vtrum heres omiſit non accepta pecunia.⁊ hanc lect.plene proſequitur gl.ibi alij dicunt.Ad quam oppo.heres omittēs ⁊ poſſeſſor poteſt cōueniri ab initio nulla facta excuſſione poſſeſſiōis vt.l.proxi.Solu.ibi omiſit accepta pecunia:hic non. ¶ Op.contra hoc ſi nō accepit pecuniā:ergo omittēs nullo modo tenetur:vt.j̃.l.ſi quis pecuniā. ꝓpter hoc lex redigitur in alio modo retento eodem themate ꝙ heres nō accepit pecuniam ꝙ hoc prius ponatur i electione ꝙ conueniatur poſſeſſor nō heres: tamē prima lec.eſt verior ⁊ illam teneas.¶ Op.ꝙ ab vtroqʒ petat illo ordine nō ſeruato:vt.l.ſi nō ſol⁹.§.i.j̃.e.So.gl.hic ab vtroqʒ idem legatum.ſ.factum petitur: licet vnius ſolutio ſufficiat.nō intelligas ab vtroque idem legatū: ſcilicet factum eſt:quia non eſt verum imo ab vno tantum.ſ.ab inſtituto.potes etiam ſoluere ꝙ.l.contraria itelligitur ſm iſtam.vel dic ꝙ in contrario omiſit:vt deueniat ad ſubſtitutū:hic ad legitimum.¶ Oppo.j̃.e..l.ſi nō ſolus.§.fina.Sol.vt ibi.¶ Opp.j̃.l.proxi.ſol. illam intellige ſm iſtam.¶ Quantum ad propoſitum vt liqueat materia huius.l.de eo qui omittit ex teſtamēto:vt vadat ad legitimum:dic aut omiſit ſine dolo aut dolo ⁊ fraude legatorum:aut dubitatur. Primo caſu nō tenetur:vt.l.qui autem.§.non ſimpliciter.⁊.l.ſi quis omiſſa.j̃.eo.Secundo caſu.aut accepta pecunia: ⁊ tenetur eo ordine qui hic traditur.aut non accepit pecuniam:⁊ tunc aut queris an teneatur omittens qui nihil poſſidet:⁊ non tenetur:vt.j̃.eo.l.ſi quis pecuniam.aut queris de poſſeſſore:⁊ tunc ſi participauit fraudem tenetur ſine dubio:ſi non participauit : tunc tenetur ſm Pla.⁊ Pe.⁊ nota.C.e.l.i.in gl.⁊ per Cy.ſed ſm Azonem non tenetur:vt nota.j̃.eo.l.ſi quis omiſſa.in prin. que opi.eſt verior.probatur per tex.j̃.e.l.qui auteʒ.§.ſi patronus in ſi.C.e.l.i. Tertio caſu quando dubitat tunc aut accepit pecuniā:⁊ preſumitur fraus:alias ſecus niſi probetur.probari autem dicitur eoipſo ꝙ omiſit volens gratiā facere legitimo:vt.j̃.e.l.ſi quis pecuniam.alia pertinentia ad materiam dicemus in.l.ſi.j̃.eo. ¶ Ultimo nota ꝙ ille caſus quo quis omittit: vt veniat ad legitimum non eſt in edicto:ſed ex extenſione ex edicto:vt hic dicitur in textu.contra hoc facit.l. ſi quis pecuniam.j̃.eodem vbi innuit ꝙ ſit ex edicto.ſed intellige ꝙ ſit ex edicto:tamen ex extenſione vtiliter: vt ibi dicitur.

e **I pecuniam.** Si iſtitutus omittit per pecuniam: ⁊ ſubſtitutus ab inte.adit quilibet tenetur ꝓprijs legatarijs:⁊ a cōmunibus quilibet poterit inſolidum conueniri.hoc dicit. Dicit tex. dandum ſuis proprijs legatarijs in cōmunibus habet locum quod ſeqtur:vt.j̃.e.l.ſi non ſolus.§.ſi.ſm Jac.de are.¶ Op.s̃..l.proxi.que dicit poſſeſſorem prius ꝯueniendū. Glo. fatetur contrarium.tu dic ꝙ.s̃.omiſit:vt veniret ad legitimuʒ: hic vt veniret ad ſubſtitutum:q: etiam erat heres legitimus.vnde cum eo lex mitius agit:quia habet voluntatem defuncti ⁊ diſpoſitionem iuris:ideo ſeruatur diſpo.hic poſita.probatur in.l.ſi non ſolus.§.fina. .j̃.eo.¶ Oppo.de.l.ſi non ſolus.§ penulti.⁊ ſi.Solu. de legatis relictis ab vtroqʒ ſeparatiʒ:tunc quilibet debet conueniri per ſe.ſed quando ab vtroqʒ ſimul:tunc prius dʒ excuti poſſeſſor.habes ergo hucuſqʒ ꝙ iſtud edictum habet locum in tribus caſibus. Primo quando quis omittit ex teſtamento:vt poſſideat ipſemet ab inteſta.vel alio modo:vt.s̃.eo.l.i.in principio.Secundo habes quando quis omittit ex teſtamento in fraudem:vt alius poſſideat ab inteſta.vt.l.i.in fine.⁊.l.licet Eſt ⁊ tertius caſus quando quis omittit ex inſtitutione:⁊ alius ex ſubſtitutione habeat ⁊ de hoc videbitis hic ⁊ alios tres caſus proſequere.

[a] ¶ Si qs.pecunia accepta.q dat pecuniā:ut cōſequat offm̄ dicit ipʒ hēre titulo lucratiuo. vid bal.in.l.i.in ꝟ.extra queritur. C.eo.

[b] ¶ Op.j̃.eo. vide bal.i rubri.C.eo.

J quis pecuniam. ¶ Si inſtitutus omittit in fraudē: vt ad alium vadat poſſidens ſolus teneť: ſed pecunia accepta tenetur vterqꝫ .h.d. ¶ No. primo ꝙ iuriſcō. inuit ꝙ ex hoc edicto teneatur ille qui omittit: vt veniat ad ſubſtitutū vel legitimū: ſed intelligo hoc ꝑ extenſionem: vt dixi. ſ. e.l.i. ¶ Secundo not. ꝙ ex hoc edicto inducit actio vtilis[a] .ſ. ex teſtō: vt hic. ita no. ſ. e.l. ꝓxi. ꝓbatur. ĩ. e.l. ſi nō ſolus in prin. ſed Jo. in arbore vocauit hāc actionē in factum. ponit ergo circulū de acti. in factū ex edicto ſi qs omiſ. cā teſt. ꝛ in hoc videtur concor. Roſ. in libellis in acti. ſuper edicto. poſſumus cōcordare: vt in caſu expſſo i edicto .ſ. qñ quis omittit: vt ipſe poſſideat habet locum actio in factū que oritur ex edicto qñ nomen actionis nō exprimit: vt.l. fi. ſ. de eo per quē factū eſt: in caſibus in quibꝰ extendit per iuriſcōſultos voceť actio vtilis ex teſtō: modici tñ eſt effectꝰ hec diſputatio. ¶ Op. ſ. e.l. licet. Sol. iſta ſm illā vt poſſeſſor prius ꝯueniať ꝙ̃ ille qui omiſit accepta pecunia. ¶ Op. ex glo. qꝛ ille q omittit: vt uadat ad ſubſtitutū vꝛ facere ex voluntate defuncti: ergo nō incidit in edictū: vt.l.i. §. ſi ꝓponať. ſ. e. Sol. vt ibi dicā. ĩ. e.l. iuli. ¶ Op. ĩ. e.l. ſi non ſolus. §. fi. no. etiam in.l. ſi qs omiſſa. licet quidā ꝯ: vt not. i.l. .i. C. e. ¶ Quero an ſit neceſſe ꝙ ille qui poſſidet ꝑticipauerit fraudem. Dico ꝙ ſic: vt.l. qꝛ aūt. §. ſi patronus ꝛ.l. ſi mater. §. fi. ĩ. e. ꝛ. C. e.l.i. ꝛ no. ĩ. e.l. ſi quis omiſſa. licet quidā cōtra: vt no. in.l. fi. eo. ti.

a ¶ Si qs pecuniaꝫ actio vtilis. Qua actōne agēt hoc caſu legatarij. vide Bal. ꝛ ſal. in.l. fi. C. eo.

b ¶ Quāquā aliqd lucri. Adde bal. in l. ij. i. iij. col. C. eo.

Quāquam. Quicūqꝫ ꝓcurat: ut omittať ex teſtō iſta actiōe teneť. h.d. ¶ Quero vtrū ille qui ꝓcurauit teneať etiā ſi nihil ad eū ꝑuenit. Glo. dicit ꝙ ſic vide eā. contra illā op. qꝛ nō teneť qui omittit gratis: vt. ſ.l. ꝓxi. ꝛ ideo dꝫ ītelligi ꝙ legatarius erat de illis qui veniūt ab inteſt. ꝛ bona ꝑuenerunt ad eū: alias tenereňť illi ad quos bona deuenerunt ſm Ja. de are. quod plꝫ. ſolū enim tenetur ex hoc edicto ille qui hoc ꝓcurat facturus ſibi aliqd lucri[b]: vt .l.i. §. nō querimus. ſ. e.

c ¶ Si qs. et facit ad no. ꝑ Bar. in.l. qꝛ poterat. ad trebel.

Si quis. [c] Venditor hereditatis teneť quaſi poſſidēs nō quaſi dolo deſinens poſſidere. h.d. nō teneť tñ h̾ edicto ſꝫ actōe ordinaria: qꝛ adiuit: vt.l. ij. C. de hꝰ. inſti: al's de here. vel acti. ven.

d q ¶ Via āt tex. hic adde bal. in rub. C. eo.

Xcuſatus. e Si aliqs eſt grauatus in legitia hꝫ cāꝫ iuſtā omittēdi. h.d. hodie iſta nō eēt iuſta excuſatio: qꝛ de debita portione ſubduciť oē grauamen cū patrono: vt inſti. de ſuc. lib. §. ſꝫ nr̃a quā libertis. ꝛ. C. de inof. teſt.l. qm̃ in prioribus. no. in.l. ꝓxi. §. ſi patronus.

Ex.l. ſequenti.

¶ Teſtator relinquendo fideicōmiſſuꝫ ab īteſtato nō videť teſtator concedere facultatē omittēdi ex teſtō. iō ſi ſit clā ꝙ valleat iure teſtamēti vel codicilloꝝ ꝛ heres allegat ab īteſtato īcidit in hoc edictuꝫ. Et illa verba ſi nō valet ꝛc. equipolēt illis verbis ſi legata nō debētur ex teſtamento debeantur ab inteſtato.

e ¶ Hoc edictū gl. reprobat. vid bar. ibi in prin.

Via autem. q Non videť ꝑmiſſuꝫ īſtituto: vt adeat ab inteſtato ex eo ꝙ aliqua fideicōmiſſa ab inteſtato ſubintelliguňť relicta: ꝛ ſi fecerit in edictuꝫ īcidit: vt tñ prius relicta in teſtō ſoluantur: ſed ſi teſtator hoc expreſſe ꝑmiſerit nō incidit i edictū: vt oīa legata tribuātur. h.d. Primo ponit. q. ſecūdo rn̄det ad illā ponendo dictum iul. tertio dictū iul. declarat. et ex eo colligit vnū no. quarto format vnam. q. nouā: ꝛ rn̄det ad aliaꝫ ſcōa ibi iul. tertia ibi ordo. quarta ibi qd enim. ¶ Nota ꝙ relinquēdo fideicōmiſſuꝫ ab inteſtato nō videtur teſtator cōcedere facultatem omittēdi ex teſtō niſi hoc teſtator expreſſe ꝛ noīatim cōceſſerit: ita dixit text.[d] hic Et pro hoc vꝛ dicendū ſalua meliori deliberatione ꝙ i .l. fi. C. de codi. vbi teſtator dicit ꝙ valeat iure teſti vel codici. ꝛ heres hꝫ elec. ꝙ ſi heres eligat ab inteſtato cū poſſit ex teſtō incidit in hoc edictū: niſi expreſſe ꝑmiſerit teſtator. ¶ Not. ēt ꝙ qñ legata debētur ex hoc edicto locus eſt falci. vt hic ꝛ.l. ij. C. e. ꝛ.l.i. §. ad eos. ĩ. ad .l. fal. cum ſi. ¶ Tertio no. ꝙ illa verba ſi nō valet iure teſti valeat iure codicil. equipollēt illis verbis ſi legata nō debentur ex teſtō debeanť ab inteſtato: vt hic i glo. ſuper verbo fuerūt relicta. ꝛ.l. ex teſtō. C. de fideicō. dicam in.l.i. ĩ. de codi. ¶ Op. de.l.i. §. ſi proponať. ſ. eo. Sol. quādo dat eundē ſubſtitutum. videť permittere: ut omittat ex inſtitutione: qꝛ vtroqꝫ caſu decedit teſtatus: ſecuſ quādo relinquit fideicōmiſſa ab inteſtato: qꝛ nō videtur eligere viam ad impugnandum ſua iudicia vt.l. iij. ſ. de mili. teſta. Jaco. de are.

Non ſimpliciter. Qui omittit dolo teneť hoc edicto ſi poſſidet: ſecus ſi ex iuſta cauſa. h.d. ¶ Quero q̃ ſunt iuſte cauſe omittendi hereditatē. Juriſcō. hic exprimit duas .ſ. ſi teſtator expreſſe permiſerit. Item ſi bona ꝑtinent ad alium. poſtea ponit clauſulam per generaleꝫ ſi alias eſt iuſta cauſa. Alia cauſa eſt ſi eſſet grauatus i debita portione ſm iſta tp̄a: vt.l. excuſatus. ſ. co. ꝛ. ĩ. ꝓxi. §. Alia iuſta cauſa eſt ſi in ſua falcidia eēt grauatꝰ ꝙ̃uiſ heres extraneus: vt.l. cum pater. §. ticio. ĩ. de lega. ij. ſꝫ hodie forte ſi quis omitteret ex iuſta cauſa non poſſet ſuccedere ab inteſtato. ſed deueniret hereditas ad perſonas nominatas in corpore de hereditate ꝛ falci. §. ſi uero nō expreſſuꝫ. dixi in.l.i. in prin. ſ. e. Alia cauſa ē ſi grauaretur hereditas impuberis ꝓpter debita teſtatoris: ut.l. iulia. in prin. ſ. titu. ij. ¶ Nota differentiam inter bona vacantia ꝛ hereditateꝫ: quod dic: ut. ſ. ti. ij. ſuper rubri.

Si patronus. Licet patronꝰ iuſtā cām omittēdi habeat tenetur ex hoc edicto ſi ꝑticipat fraudem cū herede omittēte. h.d. ¶ No. tex. ꝙ poſſeſſor nō teneť niſi ꝑticipauerit fraudē. cetera dic ut in glo. ꝛ qō dixi. ſ. e.l. excuſatus.

Hoc edictum. Qui omittit cōtra tab. ꝛ adit ab inteſtato tenetur hoc edicto. h.d. ¶ Quero ꝛ reuoco in dubium qō eſt exemplum noſtri. §. Jo. ponit caſum in filio in poteſtate preterito qui poteſt dicere nullū ꝛ venire per ꝯtra tab. ſed glo. reprobat hoc per.l. is qui in poteſtate. ꝛ.l. ſi duo. ĩ. de leg. ij. vbi ſuuſ preteritus licet veniat per cōtra tab. nulli preſtat legata. ſed ipſi reſpōdent ꝙ hic filius cōmiſit in fraudē ꝓpter quam fraudē tenetur: qō nō placet Jac. de are. nam nō pōt videri feciſſe in fraudem. Nam ſi adijſſet nō tenereť. vnde alio modo legiť in filio preterito emancipato qui omiſit ꝯtra tab. ꝛ adiuit ab inteſtato. Glo. reprobat[e]: qꝛ filius emācipatꝰ de iure ciuili ab inteſtato nō pōt ſuccedere nec etiam de iure pretorito per vnde liberi: donec eſt locus bono. poſſeſſori contra tab. vt.l.i. ĩ. ſi tab. teſt. nulle ex. Dy. ꝛ Ja. de are. dicunt ꝙ hec lect. eſt veriſſima: qꝛ nō poteſt habere locum unde libe. donec ſperatur contra tabu. qō eſt verum niſi contra tabulas prius repudietur: ita fuit hic. Alij ponunt exemplum in ſuo inſtituto qui habet contra tabu. beneficio pretoris. alias preteri. hec lect. eſt in ſe vera. tamen non congruit littere: qꝛ tunc teneretur ad preſtanda legata omnibꝰ: ut in glo. diciť. tene ergo precedētem lec. ¶ Sed tūc op. ſi filius emancipatus repudiat cōtra tab. ergo ſuccedit inſtitutus: vt.l. ꝙ̃ diu. ſ. ti. ij. Sol. intellige ꝙ inſtitutus repudiauit volēs facere gratiaꝫ exheredato ꝛ fraudem participauit.

Si libertas. Relicta. conſeruanť ex hoc edicto cum ſua cauſa ſi conditionalia debeanť cōdi. impleta. h.d. ¶ Quero in cuius perſona debeat pareri conditioni vel heredis ſcripti vel adeuntis ab inteſt. Glo. in.l. pro herede. §. papi. ſ. ti. ij. ſup uerbo citra nomē. dicit ꝙ in ꝑſona heredis ſcripti. qō intellige ſi noīatim hoc fuit iniūctuꝫ: ſecus ſi ſimpliciter ſub noīe heredis: tūc eniꝫ cōplemētū cōdi

tionis trãſiret ad eũ ad quẽ tranſit dñiũ:ut.l.ſeruus ſi heredi.in prin.de ſta.libe.¶ Op.de.l.ſi qs ſub condi.j.eo.Solu.ut ibi in fi.glo.

q **Uidam ticium.** Qui poteſt adire heredi tatem ſi omittit beneficio huius edicti nõ utiẽ hoc dicit.facit in arg.ad.q.quã notaui in.l.maximũ vitium.C.de libe.prete.in filio pterito rũpente teſtm̃ per auc.ex cã.conſeruenẽ legata per auc.ex cauſa.ꝛ glo.in.d.l.maximũ vitiuꝫ format illã.q.dic ut ibi.ꝛ.d.Mar.ſyl.diſputauit eam bonoñ.

s **I quis ſub conditiõe.**

Per id quod in vi cõditionis relinqtur nõ cõpetit[a] actio ideo nõ conſeruatur hoc edicto.hoc dicit.¶ Op.pendente conditiõe nõ poteſt repudiare: vt.l.is qui heres.ſ.ti.ij.So.nõ poteſt repudiare ꝓprie:ſed patiendo labi tẽpus infra quod debet ĩpleri conditio videẽ repudiare:vt.l.i.ſ.e.§.qui ſub cõdi.Item poſſet repudiare coram iudice:ut.l.in pluriũ.ſ.ti.ij.ꝛ.l.i.j.de cu.bo.dã.¶ Op.ꝛ videtur ꝙ pro relictis cauſa conditionis implẽde competat actio:ut.l.fideicõmiſſa.§.cũ eſſet.j.de lega.iij.Sol.ut ibi ꝛ nota.in.l.in rõne.§.tamẽſi.j.ad.l.fal.¶ Op.de condi.ob cauſam.l.dedi.So.glo.optime:ꝛ dic ut in ea.¶ Op.ſ.de tranſac.l.cuꝫ hi§.hec oratio.Glo.nõ ſoluit hic:ſed ibi ſoluitur in glo.parua:q: ibi nec eſt legatarius ſicut hic:licet in ea hẽat locum oratio que prohibet tranſac.¶ Op.de.l.q: aũt in fi.ſ.e.Sol.ut in glo.¶ Op.de.l.quidã in teſtõ.j.de leg.i.Dic ut in glo.

s **I non ſolus.** Si plures poſſident ab iteſtato vno omittente quilibet tenetur in virilẽ:ſi pecunia accepta quilibet inſolidum tenetur.hoc dicit.hoc in prin.declara:vt dicam.j.eo.l.fi.

Cum ſubſtitutus. Ei qui adeũdo poteſt conſequi hereditatẽ ſi omittit hoc edicto nõ ſubuenitur.h.d.facit.ſ.e.l.quidam ticium.

Si duo. [b]Inſtitutus ꝛ ſubſtitutus omittunt ex teſtõ:ſi iſtitutus ſolus poſſidet tenetur ad omnia:ꝛ ſubſtitutus qui dolo repudiauit:ꝛ ſi ſubſtitutus ſolus poſſidet tenetur ad omnia ꝛ etiam inſtitutus ſi repudiauit accepta pecunia : ſi vterqꝫ poſſidet vterqꝫ ſuis legatarijs tenetur.hoc dicit.¶ Oppo.quando repudiauit accepta pecunia.primo ſit conueniendus poſſeſſor ꝙ̃ omittens:vt.l.licet.ſ.e.So.intellige iſtam ſm illam ꝓut loquiẽ in inſtituto qui repudiauit accepta pecunia.ꝛ eodẽ modo ꝓut loquitur in ſubſtituto qui repudiauit accepta pecunia.ſed ſi loquiẽ de pecunia legatoruꝫ relictorũ ab alio.ſed quãdo ab vtroqꝫ legata ſunt relicta:tũc quilibet teneẽ ſuis: nec diſcutietur prio poſſeſſor:vt hac.l.i fi.rõ q: cũ ſubeat onera per ſe ex diſpoſitione defuncti lex mitius agit cũ eo pro legatis ab eo relictis:vt dicã.j.eo.l.fi.in diſtin.magna.quam ibi ponam.

s **I ab inſtituto.** Legatarij cõmunes poſſũt conuenire quẽ volunt inſtitutum vel ſubſtituꝫ.hoc dicit.¶ Oppo.ſ.e.l.pri.Sol.ibi in legatarijs primis:hic in cõibus.i.in legatarijs ꝓprijs.

d **E libertatibus.**

Heredem. Actio ex hoc edicto tranſit contra heredẽ inſolidũ.ſed ſi defunctus tenebatur ex dolo : tranſit in quantũ ad heredẽ peruenit.hoc dicit.Ut iſtum.§.intelligas ſcias ꝙ heres teneẽ ex hoc edicto in tribus vel quattuor caſib[9].¶ Primo quãdo omiſit ex teſtamento ꝛ adiuit ipſe ab inteſtato: tũc ꝓpter ſuam aditioneꝫ inducitur quidã quaſi cõtractus:ſicut ſi ex teſtamento adiuiſſet:ꝛ tunc ipſe ꝛ heres eius teneneẽ inſolidũꝫ etiã ſi modicum poſſidebat:vt.j.in.l.pri.Quandoqꝫ eniꝫ dolus purgaẽ.ꝛ act.deſcendẽtes ex contractu vel quaſi dantur cõtra heredem inſolidũ:vt.l.ſi hoiem.§.daẽ.ſ.depoſi.ꝛ.l.ex contractu.de acti.ꝛ obli.ꝛ ita loquitur prima pars huius.§.Quãdoqꝫ tenetur omittens ex teſtamẽto:q: poſſidebat:vt predo vel dolo trãſtulit poſ.ad alium:vel q: dolo nõ queſiuerit:vt.l.i.§.non queriimus.ſ.e.tunc nullus interuenit quaſi contractus aditionis:ꝛ ſic ex ſolo dolo cauſaẽ hec actio contra euꝫ merito cõtra heredem nõ datur:niſi quatenus ad eum ꝑuenit:vt hic in ſecunda parte.§.idẽ ſi pecuniam accepit:ut omitteret.In text.ibi propter dolum ꝛc̃.dic cõmiſſuꝫ in omittẽdo poſſidere res hereditarias: lꝫ ĩ trãſferendo poſſeſſionem in alium per pecuniã ſm Iac.de are.¶ Opp.hic inuitur ꝙ ſi defunctus omiſit hereditatem ſine dolo ꝙ teneẽ.cõtra.l.qui auteꝫ.§.nõ ſimpliciter.ꝛ.§.ſi patronus.vbi diciẽ ꝙ qui repudiat hereditatem nõ tenetur niſi dolo faciat.Sol.gl.ꝙ iſte q agnouit hereditatem teneẽ inſolidum . ſed pro rebus quas deſijt poſſidere dolo de his tenetur inquãtum ad eum ꝑuenit.ꝛ vide iſtã glo.que incipit.ſ.tantũ ſubaudi ꝛc̃.Sꝫ ibi nunqd ꝛc̃.Iſta lect.loquitur in eo qui omiſit ex teſtamẽto ꝛ agnouit ab inte.qui tenetur ex hoc edicto act.ex teſtamento extenſa contra eum per pretorem ex virtute huius edicti poſiti in.l.i.in pn.ſ.eo.ꝛ ibi dixi.ꝛ ideo debet inſpici an ad eum peruenit vel nõ:q: heres tenetur habito reſpectu ad id quod erat in bonis tẽpore mortis defuncti:nõ curo an ad heredeꝫ peruenit vel nõ:vt.l.in ratione in prin.j.ad.l.fal.Iſta lect . ergo nõ poteſt eſſe vera cum illis teneatur ex quaſi ꝯtractu.que erit ergo vera.Et glo.iſta in prin.ponit veritatẽ ꝙ iſta lect.nõ ſit vera probat.j.l.proxi.ꝛ.l.ſeq.vbi licet minima teneat pro oĩbus tenetur.Eſt ergo verum:vt intelligas in primo caſu quando quis omiſit ex teſtamento ꝛ agnouit ab inte.Sed tunc heres eius ꝛ ipſe tenentur inſolidum acti.ex teſtamẽto que deſcendit ex quaſi cõtractu celebrato aditione:ꝛ ideo licet fuerit dolus admiſſus.heres tenetur inſolidum ſicut defunctus : vt.j.de acti.ꝛ obli.l.ex cõtractibus.ꝛ.l.ſi hoieꝫ.§.datur.ſ.depo.Qñqꝫ aliquis omiſit ꝓpter dolum facere per pecuniã nõ tamen agnouit ab inte. ꝛ tũc teneẽ ex ſuo dolo legatarijs:ꝛ ſic ex ſuo delicto heres eius nõ teneẽ niſi inquãtum ad euꝫ peruenerit.ꝛ vide glo. in prin. que incipit.ſ.tantum ſubaudi:q: poſſidet.

v **T ſi non totam.** Siue partẽ ſiue rem ab hereditate poſſideat hoc edicto teneẽ. h.d.

¶ No.ꝙ qui omiſit ex teſtamẽto ꝛ poſſidet ab inteẽ.lꝫ minimam rem:tamen inſolidũ tenetur ex hoc edicto:ꝛ eodẽ modo heres ei[9].ſecus ſi nõ poſſideat ꝛ ex edicto teneatur:vt dixi:ſ.l.proxi.

q **Uãuis.** No.ꝙ in vna re non eſt pars hereditatis proprie:ꝛ eſt ratio:q: hereditas eſt nomen iuris : ut inſti . de re.cor. ꝛ incorup.§.i.ꝛ.l.i.de re.di.ꝛ dixi in.l.quod dicitur.ſ.de impem.in re.do.fac.ideo in vna re non reſidet:eſt tamen illa res pars cõtenta in illo iure. quod tene menti:vt.j.de ſolu.l.qui res.§.aream. vbi diciẽ area eſt pars domus.Glo.nõ ſol.dic qñqꝫ plures res faciũt vnum totũ integrale:vt unã vniuerſitatẽ corporum:ꝛ tunc quilibet põt dici pars illius corporis:ut in.l.reruꝫ mixtura de vſuca.quedã ſunt res quib[9] colligiẽ uniuerſitas iuris:vt hereditas:tũc nulla res põt proprie dici pars illius iuris:q: res eſt facti:ita loquiẽ hic.¶ Altio nota ꝙ ille qui põt cõueniri hereditatis petitione tenetur hoc edicto.

s **I quis omiſſa.** Qui omittit hereditatẽ abſqꝫ dolo nõ tenetur hoc edicto.ſed ad petionẽ fideicommiſſarij poterit cogi adire.h.d. In glo.ſuper

a s I quis ſub cõditione.non cõpetit.Qd̃ eſt in ꝯditõe nõ eſt i petitione.Fallit in.l.ſi ita ſtipulatõ d̃ op.lib.ſm bal.i.l.acceptã in vj.q.C.de v ſu.ꝛ vide ꝙ no.bal.i rn.de iſti.ꝛ ſub ſti.ad fi.ꝛ dũ h̃ diciẽ ꝙ datum cã cõditionis iplende nõ diciẽ eẽ legatũ i ꝯ riuꝫ faẽ tex.in.l.i quartã i.v.ſed qd̃ i.plende.j.ad.l.fal.ſolu.vt ibi ꝑ bart.in iij.col.

b s I nõ ſolus.§.Si duo.vid̃ bal.i.l.i.circa.iij.col.C.co.

verbo poſſideat que requirit ꝙ fratꝰ ſit participata cū omittente: lꝫ Pla. ⁊ Pe. cōtra in. l. i. C. e. hec vera ⁊ ꝓbatur in. l. q aūt. §. ſi patronus. ſ. e. circa ſecūduꝫ caſuꝫ videbitis. ĩ. ad trebel. l. nam quotiens. §. vlti.

o **Vo.** Plures omittētes ab inte. poſſidētes acſi ex teſtamento adiuiſſent conueniuntur. hoc dicit.

Admonendi. Ex hoc edicto petunt legata ſalua ratione. l. fal. vel portionis alio iure debite. h. d. cum. l. ſeq. ¶ Op. de. l. ſi dolo. ſ. de dolo. Sol. ut in glo. ¶ Op. de. l. ſi ſeruus nō ſit. ſ. de inter. act. ⁊ de. l. ſi plurium in prin. ſ. de noxa. Solu. ibi oriebat actio ex quaſi delicto: hic ex quaſi cōtractu: vt no. glo. fami. her. l. his cōſequenter. §. ſed cū monimentū. Preterea intelligas ꝙ patronus habeat falcidiā ⁊ vltra illā portionē ſibi debitam. ſed vna pte dꝫ eē contentus: vt. l. i. §. interdū. ĩ. ſi cui pluſꝙ per. l. falci.

• **I eadem.** In ſpecie prefert ille cui ab inſtituto relicta. h. d. hec. l. nō ſunt alia pro nūc.

• **I filius.** Actio ex hoc edicto cōpetit cōtra patrē qui ex pſona filij omiſit ex teſtō ⁊ adiuit ab īte. h. d. ¶ No. hūc caſum ꝙ hereditas materna ſꝫ iſta tpa queritur patri: lꝫ quidā dubitauerint in glo. ſ. ti. ij. in. l. his qui. §. fina. Itē nota qđ hic dr ꝙ pr omiſit cāꝫ teſti: itellige filio nolente ne cōtradicat. d. l. is qui heres. §. ſi. ſ. ti. ij.

• **I in teſtamento.** Per hoc edictuꝫ nō cōſeruantur ea que ꝑ ſe poſſunt ſubſiſtere et de neceſſitate aliā aditionē nō expectāt. h. d. ¶ Op. ticio adeunte ab inte. vr extare cōditio inſtitutionis meuij. q: ticius heres eſt. Solu. nō eſt heres ex teſtō. Iſta verba debēt intelligi: ſi heres erit. ſ. ex teſtō. ita dicit gl. quā vide ⁊ no. Si quis tamen heres eēt per ꝯ tab. extaret conditio: ut. l. in cōditionibꝰ. §. ſi patronus. ĩ. de cōditi. ⁊ de. facit ad iſtam. l. ſi qs cū nullum. de iure codi. ¶ Op. q: ſemꝑ pōt īputari teſtatori culpa ſi legata nō petit ab inteſ. ⁊ ſic nunꝙ habebit locū hoc edictū. So. vt in glo. tu dic ꝙ rō tex. eſt optima. Nam hereditateꝫ pōt accipere a ſeipſoꝰ: nec expectat aditionē alterius: ⁊ eodē mō qñ hereditas ⁊ libertas ſimul iuncta eſt: vt. l. ſed ſi ſub cōditione. in fin. ſ. de heredi. inſti. imputandum eſt ergo teſtatori: ſi talia depēdere fecit ab inſtitutione alteriꝰ. legata ꝟo ⁊ libertas ſimplices nō poſſunt aſſumere vires a ſeipſis: vt. l. legatū. §. i. ĩ. de le. i. Item nec ab inte. debent niſi hereditate ab inteſt. adita: vt. l. iij. de fideicō. li. ⁊ inſti. de eo cui liber. cā bo. adi. ⁊. l. vl. C. de ma. te. ⁊ ideo cū de neceſſitate pendeat ex aditione alterius nō pōt īputari defuncto ſi relinquitur aditio īſtituti. ⁊ hoc voluit dicere iſte tex. ibi ꝙ alter ab herede. ⁊c.

• • I teſtō a ſe ipſo Vide bar. in. l. poſt diuiſionem. C. de iur. ⁊ fact. ign. circa medium.

Si quis. Legatū ſubſtituto ⁊ in īſtitutionis defectum cōſeruat per hoc edictuꝫ h. d. ¶ Op. ſ. e. l. ſi nō ſoluſ. §. i. ſol. hoc omiſit ex iuſta cauſa: vt tex. dicit. ¶ Op. ſ. l. proxi. vbi relicta ipſi inſtituto nō cōſeruant. So. hic fuit relictuꝫ in inſtōnis defectuꝫ: ibi loqtur in relicto libertatis qđ pōt vires aſſumere ex ipſius ꝓpria aditione: ut ibi dixi.

s **I filius.** Inſtitutus omittēs ꝯtra ta. ſibi cōpetens beneficio preteriti oībus ad integra legata tenet. hoc dicit ¶ Op. ꝙ nō debeantur legata oībus: ſed exceptuatis perſonis: vt. l. qui aūt. §. i. ſ. e. Sol. hic loqtur in filio inſtituto qui habet contra tab. ex perſona alterius: ibi in emancipato qui habet cōtra tab. ex propria pſona non alterius: ideo nō tenet ad legata oībus: vt. l. nōnunꝙ. ĩ. de lega. preſtan. ergo ſi omittit nō tenetur oībus: q: eis nō facit iniuriam. Sol. ibi loqtur quādo preteritus petit cōtra tab. ⁊ diminuit partē inſtituti: hic vero non petijt vel petendo diminuit. ¶ Vltio glo. hic ītrat materiaꝫ qualiter teneat ad legata ille qui venit per cōtra tab. idē no. in. l. ⁊ ſi cōtra. ſ. de vulg. ⁊ pup. ⁊ in. l. vlt. ſ. de le. iij. dicam in. l. nōnunꝙ. ĩ. de leg. pre.

Ex. l. ſequenti.

¶ Qualiter pupillus teneat ex facto tutoris.

• **I dolo.** Pupillus ex hoc edicto nō tenetur niſi in eo quod ad eū peruenit ex facto tutoris. ideꝫ in adulto. h. d. ¶ Op. ꝙ pup. ex dolo tu. teneatur inſolidū: vt. l. polla. C. de his qui. vt indig. ⁊. l. illud. C. de euic. Glo. notabiliter diſtinguit tres caſus. ſ. aut deliqt ꝯhendo aut delinquendo aut in medio. circa iſta vide glo. ⁊ not. eam. ¶ Dicitur in. l. noſtra ꝙ ex delicto tu. pupillus tenetur quatenus ad eū peruenit: īmo videt ꝙ inſoliduꝫ: vt. l. illud. ſ. de euic. ⁊. l. polla. C. de his qui. vt indig. Timore huius cōtrarij eſt facta glo. hic que dat vnam diſtinctioneꝫ: ⁊ vide eā que ſingularis eſt: ⁊ incipit dic ſꝫ pe. ⁊c. Et id quod dicit glo. aut eſt mediū inter hoc: libenter vellem ſcire quid eſt dicere: q: neſcio videre ſi vellet dicere medium inter hanc legē vel quaſi contrahendo vel quaſi delinquēdo. illud nō eſt bene dictuꝫ per. d. l. polla. vbi in quaſi cōtractu loquitur ⁊ tamē pupillus inſolidū tenet. ⁊ ſi glo. ſic intellexit nihil eſt dicere quod videt ꝑꝑ materiā in qua ſumus. Preterea. l. i. §. hoc edicto: quaꝫ allegat loqtur expreſſe in delicto. nō ergo video qđ dicemus. ⁊ dico ꝙ quantū ad. l. poſſumꝰ de facili reſpondere: q: hic loquit de dolo tuto. qui nō eſt punibilis circa perſonaꝫ eius ad quā nihil ꝑuenit. Ita vidiſtis in. l. ſi quis pecuniā. ſ. e. illa ſolu. nō ſufficeret. Nam qñ aliqua peruenīūt ad pu. ipſe pupillus dꝫ teneri inſolidum propter dolum tutoris: vt. l. ⁊ ſi nō totam. ſ. e. ⁊ ſic ꝓpter dolum tutoris inſolidū per. l. allegatā in iſta glo. neſcio ergo qđ uellet dicere mediuꝫ ⁊c. dico ergo ꝙ pupilluſ tenet inſolidū: tamē in effectu tenetur inquantū ad eū ꝑuenit: q: pro reſiduo liberat cedēdo acti. cōtra tu. vt. l. vltima. ſ. de admi. tu. ⁊ qđ not. in. l. i. §. ex hoc edicto. ⁊. ĩ. ne vis fiat ei. Iſtaꝫ ergo materiaꝫ qualiter pu. teneat ex facto tu. Breuiter quātuꝫ ad ꝓpoſituꝫ aſſumo duo uerba: q: qñqꝫ tutor delinquit nō gerendo pu. negocia: ⁊ tūc pu. nō tenetur: vt. l. interdicto. de re. iu. ⁊ ibi no. Quandoqꝫ delinqt gerens negocia pupilli: ⁊ tūc aut colludendo cōmiſit delictum ī negocijs pu. ⁊ tunc nō tenetur: vt. l. meminerint. C. vñ vi. licet glo. parua aliud innuat ⁊ nō bene. Quādoqꝫ cuꝫ aduerſario nō colluſit: ⁊ tunc aut pena nō poteſt eque cadere ī tu. ſicut in pupillo: q: erat pena amiſſionis alicuius generis: ⁊ tūc illo caſu tenetur pup. vt. C. de his qui. vt indig. l. polla. licet a tutore poſſet recuperare: vt ibi. Quandoqꝫ pena eque pōt cadere in tutorem ſicut in pupillū: ⁊ in illo caſu dico ꝙ pupillus tenet inſolidū tamen in effectu nō fieret exactio contra pu. niſi inquātum ad eū peruenit ⁊ pro reſiduo liberabitur cedēdo acti. ꝯ tab. vt. l. illud. ſ. de euic. ⁊. l. i. §. ex hoc edicto. ĩ. ne vis fiat ei. ⁊ hic ⁊. ſ. de admi. tu. l. vlt. per quā iſte declarantur quas videbitis.

q **Vi ſeruuſ.** Qui omittit ex inſtitutione ſua ⁊ adit ex ſubſtitutione ſerui hoc edicto tenet. h. d. hec autē. l. declaratur: ut in. l. proxima.

Ex. l. ſequenti.

¶ Dolus preſumit ex eo ꝙ qs omiſit ex īſtitōe ⁊ capit ex ſubſtitutōe alterius. ⁊ habere ex inſtitutiōe ē honor.

i **Vlianus.** Qui omittit ex inſtitutione: ⁊ ſibi querit ex ſubſtitutione tenetur hoc edicto niſi ſit ſubſtitutus filio ſuo: ⁊ relicta ex ſubſtitutione prius defalcant. h. d. ⁊ eſt noſtra. l. magiſtralis. primo loqtur qñ alicui ē ſubſtitutus filius qui eſt in eius poteſtate. ſecundo qñ ecōtra filio eſt pater ſubſtitutus. ſecūda ibi: deniqꝫ. prima ſubdiuitur. naꝫ primo dicit habere locū edictū. ſecūdo

que legata prius defalcenſ.ſecūda ibi:ſed ſi varie. Jtē prima ſubdiuidiſ:q: primo ponit dictū.ſecūdo rōnem ſecunda ibi:qm̄ ⁊c̄.primus caſus eſt clarus.C Ad eui dentiam ꝟ.quoniā.debes ſcire ꝙ ſubſtitutio vulgaris cōprehendit duos caſus.ſ.ſi heres eſſe noluerit vel nō potuerit:ut.l.cū ꝓponas.C.de here.inſti.Jtē ſciasꝰ ꝙ ſubſtitutio vulgaris cōferſ in caſum quandoqꝫ diſpli cibilē teſtatori:vt ſi filius ſuus moritur:vt.l.quāuis.C. de impube.⁊ ali. ſubſti. C Nūc ad ꝓpoſitū ꝯtra ſupra dicta poſſet opponi ⁊ vř ꝙ poterit omittere ex inſtituti one ⁊ amplecti ex ſubſtitutione ex preſumpta volunta te defuncti. Rñ.iuriſcō.ꝙ hoc nō eſt verum.nā filiꝰſub ſtituitur pr̄i in caſu:hoc eſt ꝙ ſi ꝯtigerit ꝙ pater eē no luerit vel qō nō potuerit nō ꝙ ſibi placeat ꝙ vellet vel ꝙ ꝑ teſtatorē detur ſibi hec ptās.h.d. C Sequiſ. ꝟ.ſꝫ ſi varia hic ponit Dy.caſum ſic.teſtator habebat.xx.in bonis.primo loco aliquē.ſ.patreꝫ inſtituit ⁊ ab eo lega uit ticio.x.Jtem ſubſtituit filiam ⁊ ab ea legauit.x.ſem pronio:ita ꝙ legata in vniuerſo excedunt dodrantem queriſ de quo legato ſit detrahenda falcidia. Rñ.falci dia dꝫ detrahi prius de legato relicto a filia. C Sequi tur.ꝟ.deniqꝫ.iſta pars eſt clara cum declaratione glo. C Oppoᵇ.dando ſubſtitutū vulgarē facit de ſuo volū tarium:vt.l.ſi filius heres.ſ̄. de lib. ⁊ poſthu.⁊.l.papi. .§.quarta.de inof.teſt.So.id verum qn̄ teſtator ſubſti tuit filio ſuo de quo ſm̄ votuꝫ parentū nō videtur itel lexiſſe:ſi heres eſſe nō poſſet:vt ſic decedat anteꝙ̄ teſta tor:ſecus ſi extraneo ſubſtituit:vt hic ī prin.⁊.ſ̄.l. ꝓxi. C Op.ſ̄.e.l.i.§.ſi proponaſ.So.ibi ſubſtituit eundē ſibiipſi:vnde nō poteſt intelligi in illū caſuꝫ ſi heres eē nō poſſet:q: ſi nō poſſet eſſe ex inſtitutiōe nō poſſet eē ex ſubſtitutione:⁊ ſic in eius liberā voluntatem cōferre videſ. C Op.ſ̄.de acqui.here.l.ſi ſolus. vbi dādo ſub ſtitutū pro parte nō facit eū qui erat neceſſarius in illa parte voluntariū.Sol.ibi erat ex̄neus inſtitutus: et ſic ꝑ ſubſtitutū nō vř aliud iduci:vt hic. Uel alr̄ hic ē ne ceſſarius ꝓpter vnam partem quam agnoſcit que con trahit ad ſe aliam:ſed nunꝙ̄ teſtator videſ prohibere ne vna pars aliam ad ſe trahat niſi hoc manifeſte dixe rit:vt.l.quotiens.§.ſi duo de here.inſti. ſed ſubſtituen do hic manifeſte non dicitur:imo nullo modo diciſ er go ⁊c̄.Circa materiā huius.l.diſtinguaꝫ plene.ī.e.l.vl tima.in tertio principali membro. C Ultimo ex hac.l. no.duo.primum ꝙ dolus preſumiſ eoipſo ꝙ qs omi ſit ex inſtitutione ⁊ capit ex ſubſtitutiōe alterius:vt ibi. nō enim caret dolo ⁊c̄.Secūdo ꝙ habere ex inſtitutio ne eſt honor.⁊ ex hoc colligiſ ratio quare filio dꝫ relin qui iure inſtitutionis:ſcꝫ q: honorabilior ti.vt hic. Jtē eſt alia ratio:q: vtilior propter ius accreſ.vt.l.quotienſ .§.ſi duo.ſ̄.de here.inſti. Jtem q: ex ſeipſo poteſt ſub ſiſtere nō expectata alterius aditione:vt.l.ſi in teſtamē to.ſ̄.eo. C Quero quid ſi ſubſtitutus eſſet quis alteri ſibi coniuncto cuius morteꝫ expectare eſſet durum: an idē preſumemꝰ qō in patre ſubſtituto filio. Et vř ꝙ ſic vt.l.cū tale.ī.de condi.⁊ de.cōtra.puto:q: hec.l.ſolum loqtur qn̄ votum parentū repugnat. Et aduerte: quia hec.l.generalis eſt ad oēs parentes ſiue hēant in ptā te ſiue nō.hic non ſunt alia dicenda.

p **Ater.** Dubiū huius.l.erat q: filij heredi taſ videbatur quodāmodo debita matri:⁊ ideo ſi in ea grauaſ videſ habere iuſtā cāꝫ repudiādi:vt.l.excuſaſ.ſ̄.e.qō dubiū tollit.h.d.

In ſententia. Qui non implet conditio nem poteſtatiuaꝫ directā ⁊ adit ab inte.nō tenetur hoc edicto.h.d.

In eum. Tertius poſſidens ab inteſta.teneſ ſi cum inſtituto participauit fraudē hoc dicit.

s **I ſeruum.** Qui habet precium vi deſ hēre hereditatē iō relicta a ſe preſtare tenetur.h.d.

Inſtitutus. Fideicōmiſſa vniuerſalia ꝯſer uantur ꝑ hoc edictū ſalua tre bellianica.h.d. C Op.q: iſte hꝫ aliqō remediū.ſ.ꝯpul ſionis:vt.l.naꝫ ꝙ.§.q ꝯpulſus.⁊.l.qui poterat. ad tre. ⁊.l.ſi quis omiſſa.ſ̄.e.Sol.vnum iſtorū nō tollit aliud q: diuerſi ſunt effectus. Jtem q: ex vno detrahitur tre bel.ex alio non.

q **Ui omiſſa.** Per hoc edictum con ſeruātur libertates ſaluo iure patronatus.h.d. — a i Ulianꝰ. Jtē ſciaſ Adde bart.i .l.i.ij.q.pn ci.de vulg.e pupil.

Ex.l.ſequenti.

C An quādo quis omittit ex teſtō ut poſſideat ab inte ſtato teneaſ:ibi. Circa primū. Et an quādo qs omittit ex teſtō:ut alius poſſideat ab inteſtato: an ſilr̄ teneaſ: ibi. Circa ſcōm. Et quid qn̄ omittit ex teſtō vt habeat ſubſtitutū:ibi. Circa tertium. Et quid ſi omittit con tra tab.vt habeat:ibi. Circa quartū. Et qd ſi omiſit ex inſtitutione vel ſubſtitutōe ut hēat ex iure accreſcendi: ibi. Quero qd. Et quid ſi omiſit prius legitimus ut ve niat ad ſequentē legitimū. Et quid ſi omittēs:ut filius vult venire ut legitimus. Et an filius ꝑterit qui poteſt adire per ſecūdum tab.ſi adeat ab inteſtato incidat in hoc edicto. Et an tab.pu.conſeruenſ per hoc edictuꝫ vide in fine. — b C Op.vide bal.in rub.e in.l.i.in.i.op po.C.eo.

q **Ui omiſſa.** Qui omiſit ex teſtō ⁊ poſſidet aliquo iuſto ti tulo inter viuos nō tenetur hoc edicto.h.d. C Op.de .l.i.§.nunc querimus.⁊.l.qui aūt.§.nō ſimpliciter.ſ̄.e. Sol.intellige hic in ti.vero nō ficto vel per colluſioneꝫ habito:q: talis titulus non procedit: vt in contrarijs. C Quero quō ſciaꝫ vtruꝫ poſſum intentare acti.ex hoc edicto vel non. Rñ.fient interrogationes ſicut in peti tione hereditatis. Nam primo interrogabo eū ſi ē hr̄s ex teſtō.ſi dixerit ſic:planum eſt:q: cōueniam euꝫ actio ne directa ex teſtō.ſi dixerit nō ſed ſe repudiaſſe: tūc q̄ ritur an aliquid de dicta hereditate poſſideat: ⁊ ſi dixe rit ꝙ nō:tūc queriſ an repudiauit accepta pecunia vel non:ſi dixerit ꝙ nō accepit pecuniam nō eſt remediuꝫ cōtra eū niſi de mendacio ꝯuincatur:vt.l.ſi.de rei ven. ut.l.ſi qs pecuniā.ſ̄.e.Si vero dixerit ſe non poſſidere aliqd:tunc queriſ an ex aliqua cauſa: ſi allegauerit ali quē iuſtum titulū:nō eſt remedium cōtra eum niſi con uincaſ de fictione vel colluſione:vt hic. Si nullū titu lum allegauerit ſed dixit ſe poſſidere pro hr̄de vel poſ ſeſſore: tūc queriſ ex qua cauſa repudiauit: ⁊ ſi iuſtam alle.nō eſt remediū contra eū:vt.l.qui aūt.§.nō ſimpli citer.ſ̄.e.ſi nullam allegauerit tenetur ex hoc edicto. C Ultimo Dy.reaſſumēdo iſtam materiā ponit vnaꝫ ſuaꝫ diſtinctioneꝫ quā Cy.recitat de verbo ad verbum C.e.in.l.i.que diſtinctio minus bn̄ ordinata eſt ⁊ ī mul tis membris defectuoſa. Ut āt iſta materia tibi clare li q̄at diſtingue plene q̄ttuor caſus.prio qn̄ quis omittit ex teſtō:vt ipſe poſſideat ab inteſ.ſcōo qn̄ quis omittit ex teſtō:vt alius poſſideat ab inteſ.tertio qn̄ omittit ex teſtō:vt hēat ſubſtitutū.quarto qn̄ omittit cōtra tabu. ¶ Circa primū dic aut omittit nō īplendo conditionē aut repudiando.prio caſu aut erat ꝯditio ptātiua ⁊ fa cilis ⁊ teneſ:ſicut ſi eēt inſtitutus pure ⁊ repudiaret.ſ̄. .e.l.i.§.qui ſub cōditione.aut erat grauis ⁊ oneroſa et nō teneſ quaſi ex iuſta cā omiſerit:vt.ſ̄.e.l. mater.§.i. Secūdo caſu qn̄ omiſit repudiādo eā ex iuſta cā ⁊ non teneſ hoc edicto:vt.ſ̄.e.l.q: aūt.in prin.§.nō ſimplici ter:⁊ ibi iſtoſ caſus explicaui.aut ſine iuſta cā:⁊ tūc aut poſſidet aliquo ti.inter viuos:aut pro herede aut nul lo ti.ſi aliquo ti.inter viuos:⁊ tūc aut iſte titulus erat iu ſtus:⁊ nō teneſ:vt hac.l.⁊.ſ̄.e.l.i.§.nō querimꝰ. Aut titulus erat iniuſtus ⁊ fictus:⁊ teneſ ac ſi titulū nō hr̄et vt.d.§.nō querimus.⁊ ar.ſ̄.e.l.q: aūt.§.nō ſimpliciter .ſ̄.de pe.here.l.nec vllā.§.i.⁊.ij.cōiuncta.l.cum enim. ſ̄.eo. Si ꝟo poſſidet titulo ꝓ herede: aut tanꝙ̄ heres alterius ꝙ̄ illius ex cuiꝰ teſtō repudiauit ⁊ nō teneſ: q:

nec peti.here.poſſet conueniri:vt no.ſ̃.de peti.here.l. nec ullam.§.neratius.alias eſt.l.⁊ incipit etiã: ſ3 qdam damnẽt illã glo.aut poſſidet pro herede eius ex cui⁹ teſtamẽto omiſit.⁊ tũc aut q̃ris an teneať ad ea que poſſunt per ſe ſubſtinere aut ad portionẽ hereditatis relictaz directo ⁊ nõ teneť:vt.ſ̃.e.l.in teſtõ. Aut queris an teneať ad ea que p ſe ſubſiſtere nõ pñt: ⁊ tũc aut eſt relictũ taliter ꝙ ex teſtõ nõ dareť peti.here.adita: ut cauſa cõditionis ĩplende ⁊ nõ teneť:vt.ſ̃.e.l. ſi qs ſub conditione.l3 glo.aliter innuere videať in caſu.l.q: aũt.§. pe.ſed ibi reprehẽdi eã.aut dareť petitio ſi ex teſtõ adita fuiſſet: ⁊ tunc aut ille q vult petere eſt in ſili culpa:q: potuit adeũdo cõſequi: ⁊ nõ teneť omittẽs:vt.l.quidã ticiũ.ſ̃.e.⁊ l.ſi in teſtõ.§.ſi.⁊ l.ſi nõ ſolus.§.i.⁊ iſta haberent locũ in quolibet ex ĩfraſcriptis caſibus.iõ in eis nõ repetã.aut culpa nõ põt illi ĩputari: ⁊ tũc talis omittens teneť:vt.l.i.in prin.ſ̃.e.Sed inquantũ ⁊ quaľr eſt aduertendũ. Dico ergo: aut legata nõ fuerũt repetita ab inte.aut fuerũt. Primo caſu aut ipſe ſolus poſſidet tanq̃ heres: ⁊ tũc ipſe teneť ĩſolidũ: etiã ſi modicũ poſſideat:vt.ſ̃.e.l.⁊ ſi nõ totam.idẽ ſi dolo deſijt poſſidere vľ dolo deſijt apprehẽdere poſſeſſionẽ:vt.ſ̃.e.l. i.§. nõ querim⁹.qõ intellige:ut ibi. De hereditate vero ei⁹ dic ut.ſ̃.e.l.de libertatibus.§.i.aut poſſidet ipſe ⁊ aliuſ nõ fuit ſubſtitutus.aut fuit.primo caſu aut non participauit fraudẽ cum ipſo omittente: ⁊ hoc conſtat ⁊ nõ tenetur.aut participauit: ⁊ tunc aut ille omittens recipit precium ⁊ quilibet teneť inſolidũ.aut nõ recipit ⁊ quilibet teneť ꝓ parte hereditaria.⁊ hec oĩa ꝓbanť in.l.ſi nõ ſolus.ſ̃.eo.in pñ.aut dubitauit vtrũ participauerit fraudem aut nõ: ⁊ tunc puto ꝙ nõ preſumiť niſi ꝓbet vt.d.l.quotiẽs.§.qui dolo.de ꝓba. quod probabitur ſi heredi perſuaſerit:vt.l.i.§.perſuadere.de ſer.cor. vľ aliter ꝓcurauerit:ut fieret:vt.ſ̃.e.l.q: aũt.§.ſi patron⁹ ſi vero ille alius fuit ſubſtitut⁹ qui ſimiliter poſſidet ab inte.⁊ omiſit ex teſtõ: ⁊ tunc aut queris de legatis relictis ſeparatiz a quolibet .aut de relictiſ cõiter ab vtroq3 Primo caſu quilibet teneť ſuiſ:vt.l.ſi non ſolum.§.ſi. .ſ̃.e.quod intellige ſi erant relicte res diuerſe ſeu quãtitates.ſi vero eadẽ ſpecies prefertur ille cui relictum eſt ab inteſ.vt.ſ̃.eo.l.ſi eadem res.ſi vero erant res relicte cõiter poſſent legatarij cõuenire quem vellent: vt.ſ̃.e. .l.ſi ab ĩſtituto.Secũdo vero caſu principali quãdo.ſ. legata fuerũt repetita ab inteſt.tunc illa debẽtur:tñ relicta in teſtõ debent prius ſolui ſm ordinẽ datuz.ſ̃.e.l. q: aũt in prin.⁊ hoc de primo.¶ Circa ſecũdum quando omiſit ex teſtõ ut alius poſſideat ab inte.aut ille ali⁹ nõ erat inſtitutus nec ſubſtitutus ex teſtõ:aut erat inſtitutus in teſt.aut erat ſubſtitutus ⁊ repudiauit ⁊ poſtea ſubſtitutus omiſit:vt ad inſtitutũ redeat:q: erat ſucceſſurus ab inte.primo caſu dic ut dixi in.l.licet.ſ̃.e.Scđo caſu qñ ſubſtitutus poſſidet ab inte. omittẽte inſtituto tunc aut inſtitutus accepit pecuniã:vt omitteret: ⁊ ſubſtitutus teneť ſuis ⁊ inſtitutus teneť ſuis:oẽs vero legatarij quẽlibet poſſunt inſolidum cõuenire ſicut ſi vterq3 poſſideret:vt.l.ſi pecuniam.⁊ l.ſi nõ ſolus.§. ſi.⁊ l. ſi ab inſtituto.ſ̃.e.nec hic ſit prius diſcuſſio poſſeſſoris ſicut.ſ̃.in.l.licet.rõ q: mitius agit lex cum ſubſtituto q etiã oĩa onera ſuſtinet ꝙ cum alio qui nõ habet onera niſi ſolius eius qui ex teſtõ omiſit:vt dixi ĩ.l. ſi nõ ſolus .§.ſi.ſ̃.eo.ſi vero dimiſit ſine pecunia ſolus ſubſtitut⁹ teneť ad oĩa:vt.d.l.ſi nõ ſolus.§.fin. Tertio vero caſu qñ inſtitut⁹ ſolus poſſidet ab inte.omittẽte poſtea ſubſtituto:tunc aut ſubſtitutus omiſit pecunia accepta et teneť inſtitut⁹ ⁊ ſubſtitutus:vt.d.l.ſi nõ ſoluſ.§.fina. prius tñ diſcutiť poſſeſſor ꝙ recipiens pecuniã:vt.d.l. licet.ſ̃.e.⁊ nota in.d.l.ſi nõ ſolus.ceſſat enim rõ ſupradicta cum iam erant oĩa onera ſubſtituti.aut nõ recipit pecuniã ⁊ ſimiliter ipſe inſtitutus poſſeſſor tenetur ad oĩa:ut.l.ſi nõ ſolus.in ſi.preal.ita in oĩbus caſibus ĩ quibus dixi legata ꝯſeruari p hoc edictũ ĩtellige cũ ſua cã

vt cõditionalia ſi ĩpleta fuerit cõditio ſub mõ:vt ĩpleať modus:vt.l.q: aũt.§.ſi.ſ̃.e. Itẽ ſi deberet detrahi falcidia detrahiť:vt.l.qui aũt in prin.⁊ l.ſi duo.§.admonẽdi.ſ̃.e.⁊.C.e.l.ſi.⁊ l.i.§.ad eos.ad.l fal.⁊ hoc de ſcđo ¶ Circa tertiũ qñ omittiť vt hẽat ſubſtitutuz.⁊ dic aut erat ſubſtitutus ipſemet ſibiũpſi ⁊ nõ teneť hoc edicto: q: vľ facere ex diſpõne defuncti:vt.l.i.§.ſi ꝓponať.ſ̃. .e.aut erat ſubſtitut⁹ alius.⁊ tũc aut ille alius erat ĩ poteſtate primi omittẽtis: ⁊ ſic ad ipſum reuertitur ⁊ hoc edicto teneť:vt.l.cum ſeruus.⁊ l.iul.ſ̃.e.aut nõ erat in ptãte ei⁹: ⁊ tunc aut ſubſtituit deſcendẽti ex ſe ⁊ ñ icidit in edictum.videť eniz hoc permiſiſſe teſtator qõ apparet:q: facit de ſuo voluntariuz:vt.l.ſi filius heres.ſ̃.de lib.⁊ po.⁊ no.ſ̃.de inof.teſ.l.papi.§.iiij.⁊ per rõnem q̃ poniť.ſ̃.e.l.iul.§.ſi.aut ẽ ſubſtitut⁹ extraneo.⁊ tũc aut ſubſtituit aliquẽ ex deſcẽdẽtibus ſubſtituti.⁊ idẽ: vt.d. .l.iul.in ſi.ſ̃.e. Aut ſubſtituit extraneo: ⁊ tunc aut omittens omiſit bona fide ⁊ ſine fraude: ⁊ nõ teneť ſubſtitutus nec ipſe ex hoc edicto:vt.ſ̃.eo.l.ſi quis omiſſa. aut hoc eſt factũ in fraudẽ: ⁊ tunc aut in fraudẽ omittentis quẽ ſubſti.ignorauit.⁊ idẽ q: nõ teneť:vt.l. q: aũt.§.ſi pꝛon⁹ ĩ ſi.ſ̃.e.⁊.C.e.l.i.⁊ no.ſ̃.l.ſi qs omiſſa.facit.ſ̃.e. .l.mť.§.ſi.aut pticipauit fraudẽ ⁊ teneť ipſe omittẽs ⁊ ẽt teneret ſi accepiſſet pecuniã.ſ3 an poſſeſſor pri⁹ diſcutiatur diſtinguendũ eſt.aut ſubſtitut⁹ h3 onera ſua ⁊ nõ d3 diſcuti poſſeſſor.aut nõ habet: ⁊ tũc d3 diſcuti: vt.l. ſi quis pecuniã.⁊ ibi no.⁊.l.ſi nõ ſolus.§.ſi.ſ̃.e.⁊ dixi ĩ precedẽti articulo.⁊ dico etiã ꝙ qñ ſubſtitut⁹ ſolus tenetur pri⁹ debẽt ſolui legata relicta ab ĩſtituto: vt.d.l. iul.ſ̃.e.⁊ idẽ videť dicendũ de legatario qui erat grauatus fideicõmiſſo:vt ſi procurat vt omittatur ex teſtõ et veniat ab inte.ad eum teneať hoc edicto ſicut ſubſtitutus:vt.ſ̃.e.l.ſi quis pecuniam.§. ꝙꝙ.⁊ hoc de tertio. ¶ Circa quartũ quãdo omittit contra tabu.vt habeat ex teſtõ:vt.ſ̃.eo.l.q: autez.§.pe.quod examina:vt ibi. ¶ Quero qd ſi omiſit ex inſtõne vel ſubſtitutiõe:vt habeat iure accreſcendi ſm ea que dixi in.l.ſi tu ex parte. ſ̃.ti. ij. Videť ꝙ nõ poſſit habere locũ hoc edictũ: q: intereſt cũ portio caduca accreſcat cũ onere ſuo:vt.l.i. .§.pro ſcđo.⁊.§.in nouiſſimo.C.de cad.tol.Sed certe ĩmo põt intereſſe p ea que dicunť de ꝯ tab.ĩ.ad.l. fal.l. .i.§.id qõ ex ſubſtitutiõe.⁊.§.ſe.⁊ vt ſic vigore hui⁹ edicti ſoluanť:ac ſi ex inſtitutione adiuiſſent:vt.l. q: autez in prin.⁊ idẽ vľ dicendũ ſi omitteret:vt alius hẽat iure accreſ.¶ Quero quid ſi omittat prim⁹ legitim⁹: vt veniat ad ſequentẽ legitimũ. Certe hoc fieri põt in necez legatorũ:ut.l.i.§.ſi. de leg.iij.⁊ ideo oĩa que dicta ſunt qñ omittit inſtitutuſ:vt veniat ad legitimũ poſſent hic dici eadẽ ratione.¶ Quero qd ſi veniẽs ab inte.vt fili⁹ omiſit ex illo capite ⁊ venire vult:vt legitimus: qõ fieri põt:vt.l.i.§.quib⁹.de ſucce.edic. Rñ.locuz eẽ huic edicto ea rõne ſi hoc eẽt factum in necẽ legatorum:vtputa ſi erant relicta noĩatim ab vno capite.alias gradu. ⁊ ĩpe repudiauit ab illo ⁊ adiuit ex ſequẽti. ℂ Quero qd de filio preterito qui põt adire per ſm tab.vt.l. filio de ĩniuſ.rup.⁊ ir.teſ.an ſi adeat ab inte.teneať hoc edicto Rñ.nõ . iuſtam enim cauſaz habuit:vt.ſ̃.e.l.excuſatus quod intellige ſi nihil fuit ſibi relictũ iure inſtõnis: aľs ſecus hodie:vt ibi dixi. ℂ Quero cũ per iſtud edictuz cõſeruenť legata ⁊ fideicõmiſſa a vniuerſalia ⁊ particularia:vt p totũ ti.⁊.ſ̃.e.l.ſi ſeruũ.§. i.inſtõnes vero directe nõ conſeruanť:vt.l.ſi in teſtõ.ſ̃.eo. Quid erit de tab.pu. Rñ.ille cõſeruabunť.tex eſt no.in.l.ij.§.plane .ſ̃.de vul.⁊ pu.facit.l.naz qõ.§.ſi quis ꝯpulſus.ad tre. eadẽ rõne dico conſeruari tutelarum dationes ſicut ẽt conſeruanť per auc.ex cã:vt in auc.vt cũ de ap.cog.§. ſinãt hec obſeruata nõ fuerint.⁊ hic ſit finis huius diſtinctionis.

ℂ De ſenatuſcõſulto ſyllaniano ⁊ claudiano quoꝝ teſtamenta nõ aperiantur. Rica.

¶Ad ſenatuſcõſul. ſilleianũ. rub.

c Um aliter exponit dñs. qd vẽiat appellatiõe domus vide bal. i hac. l. ⁊ moder. in repe. l. cũ accutiſſimi. C. de fideicõ.

Ex. l. ſequenti.

¶Domeſtici dñr q ſunt de familia. Et dom⁹ ponitur pro edificio. qñqʒ pro agnatis qñqʒ ꝑ familia ſimul habitante in eadem domo.

Um aliter. c Hic ponit cãʒ q̃re factũ fuit hoc edictuʒ. ¶No. ꝙ domeſtici dicunt̃ qui ſũt de familia. ⁊ facit ad repellẽdos teſtes tanꝙ̃ domeſticos vt. l. etiã. C. de teſti. ⁊. l. reſpicíciendũ. §. furta domeſtica. ĩ. de penis. ¶No. ſecũdo ꝙ nulla mortalior peſtis eſt ad nocenduʒ ꝙ̃ familiaris inimicus. ¶Quero dicit̃ hic domus qualr intelligat̃ Glo. dicit de ipſo edificio qꝺ eſt cuiqʒ tutiſſimũ refugiũ: vt. l. pleriqʒ. de inius voc. hec expoſitio nõ ꝯgruit huic littere: q꞉ ſenatuſcõſultũ illud hʒ locũ etiã dño occiſo ĩ villa vel in itinere: vt. ĩ. e. l. §. ſi quis in villa. ⁊. §. ſeq. vñ reperio ꝙ Jac. de are. exponit domus^a. i. agnatio q̃ notabilis expoſitio eſt: tñ nõ congruit littere que hʒ locũ etiã in his occiſis qui nõ ſunt de agnatione. ĩ. eo. l. §. ſi vir. ⁊. §. dñi. vnde exponit̃ domus. i. familia ſimr̃ habitans in eadeʒ domo: vt. ĩ. e. §. ſi vir. facit ad hãc expoſitionẽ. C. ne li. po. l. i. ⁊. C. ſi rec. ꝓuin. vel ad euʒ perti. l. i. ⁊. ĩ. de ali. ⁊ ci. le. l. cuʒ vnus ĩ prin. in ꝑtibus vero tuſcie accipit̃ domus. i. pro oĩbus deſcẽdentibus ab vno ſtipite. de quo dixi in. l. ꝓnunciatio. §. familie. de ver. ſig.

Domini. ¶Op. ꝙ qui hʒ vſufru. ꝯtinet̃ appellatione dñi: vt. l. ſi poſtulauerit. §. de eo. ĩ. de adul. Sol. ibi ſeruus torquet̃ ꝓ vſufructuario: q꞉ ibi erat in eius miſterio qꝺ in caſu illo ſufficit: nõ ꝙ vſufructuarius dicat̃ dñs: ⁊ ſic ꝯcordat. ¶Op. nã bonefidei poſſeſſor hẽtur loco dñi: vt. l. quotiens. §. i. de nox. ⁊. l. magis puto. §. i. de re. co. ⁊. l. ſi qs ſuos. ĩ. de leg. iij. Sol. bonefidei poſſeſſor hẽtur loco dñi: ut ipſe vel heres eius nõ poſſint dicere ſe nõ dñʒ nec alius cuius intereſt donec cõtrariuʒ probet̃: ut. l. quidã in ſuo in ſi. de condi. inſti. ⁊. l. ticia. ĩ. de ſol. ⁊ ita loquũtur iſta ꝯtraria. ſed poſtꝙ̃ detegeret̃ ab alio ꝙ non ſit dñs loco dñi nõ hẽtur. et ita loquitur hic.

Ex. §. ſequenti.

¶Si cõmittẽs delictuʒ ꝑꝑ ꝙ bona veniant diſtrahenda creditor habẽs domũ pignoratã põt illam defendere cõtra Jac. de are.

b¶Seruus. ⁊ tene mẽti. viꝺ ro. ⁊ cy. in. l. pignoris de pig. act. ⁊ bal. i. l. ſi dominiũ. C. de pig. ⁊ bal. ĥ ⁊ bal. in. d. l. pignoris qd ẽt in inglino vide bal. i. d. l. pignoris. ⁊ i. l. ſi noxale. de noxa. ADDE tu Ro. ꝯſi. cxxviij.

Seruus. Inducit Ja. de are. hũc. §. ꝙ ſi aliquis cõmiſit maleficium ꝓpter qꝺ bona debẽt vendi ſeu diſtrahi ꝙ creditor qui hʒ domũ pignoratã nõ poſſet eã defendere: q꞉ quo ad vindictã publicam ꝑinde dr̃ dñi ac ſi nõ eẽt pignorata: vt hic. ego puto cõtra nã creditores preferunt̃ pẽis publicis: vt. l. i. C. pe. ſi. cre. pri. lib. x. ⁊. l. qꝺ placuit. de iure ſiſ. Nõ ob. hec. l. q꞉ loqtur in ſeruo qui delinquẽdo põt ſeruare dñiuʒ dño: vt. l. i. §. quotiẽs. de vi ⁊ vi ar. Unde hic ex delicto ſuo conuenit̃: merito ꝑiudicat creditori: q꞉ ⁊ dño poſſet ꝑiudicare. alie res inanimate nõ dicuntur cõmittere delictum ⁊ tenementi^b.

c¶Serui vide bar. in. l. ſi fili⁹ in ꝑn. de vbo. ob. ⁊ q̃liter cõditio in legatis trahat̃ retro. et ad itellectuʒ h⁹ littere vide imol. poſt ang. i. l. queſitũ. §. ſi mihi ſeruus de leg. i.

Serui. ^c No. ꝙ in legatis ꝯditio exiſtẽs nõ retrotrahit̃. ꝓ hoc. l. ſi mr̃. §. eandẽ. ĩ. de exe. rei iudi. ¶Op. ĩ. ad. l. fal. l. in rõne. §. i. glo. nõ ſo. ibi ſoluã: q꞉ vere ibi nulla eſt fictio. hoc examinaui plene in. l. ſi is q ꝓ emptore de vſuca. lʒ Dy. videat̃ dicere ꝯ̃rium. de reg. iur. c. i. li. vi. in vlt. q. in ꝯ̃ctib⁹. ſecus: vt. l. potior. ⁊. l. qui balneuʒ. ſ̃. qui po. ĩ pi. ha.

Ex. §. ſequenti.

¶Si preſente me aliqs occidatur. ego nõ teneor: licʒ nõ iurauerim cũ poſſeʒ niſi particeps ſceleris eſſem.

d¶Sed ſi in eo ĩducit̃ ad. q. Facit qꝺ no. bar. in. l. metũ. §. licet qꝺ me. cã. et vide no. i. c. quãto ꝺ ſen. excõi.

Sed in eo. Not. ꝙ illud quod fieri dʒ de ꝓximo hẽtur perinde: ac ſi factuʒ eſſet. ¶Op. de. l. iij. §. de his. ĩ. e. Sol. duo ſunt videnda hic. Primo an ſeru⁹ puniat̃. ſcꝺo an torq̃atur. Ad primũ dico ꝙ nõ punit̃: vt hic niſi aufugerit añ ap. ta. vt. l. ꝯ̃ria. Ad ſcꝺm dico ꝙ põt ⁊ dʒ torq̃ri: q꞉ etiã factus liber torquet̃: vt. l. ſi exheredatus in ſi. ĩ. e. tamen nõ ẽ feſtinandũ ad eius tormẽta: vt hic. Item iſte. §. inducitur ad. q.^o ꝙ ſi aliqs occidat aliquẽ me ꝑ̃ſente: ⁊ eum nõ adiuuarẽ cũ poſſeʒ nõ teneor niſi alias eſſem ꝯſcius vel particeps ſceleris: vt pʒ hic ⁊ apparet ꝑ locuʒ a ſpãli in toto iſto titulo. ſi eniʒ in ſeruo eſt ſpãle: ergo in ꝯ̃rium eſt ius cõe. hoc tãgit̃ in. l. culpa caret. ꝑ glo. de reg. iu. ⁊ per Dy. in. c. nõ eſt ſine culpa. de reg. iu. lib. vj. ⁊ per Gui. in. l. vt vim. ſ̃. de iuſ. ⁊ iur. ⁊ fac. quod dicaʒ ſtatiʒ. ĩ. e. l. occiſoris.

Domini. Facit ꝓ plurib⁹ dñis vnius caſtri q habẽt plures vaſallos: vt q̃libʒ dñi appellatione contineat̃.

Ex. §. ſequenti.

¶Qua pena punit̃ vaſallus aliq̃d faciens ꝯtra dñm: eadẽ pena punit̃ faciẽs cõtra filiuʒ dñi. Et cataſtrum patris prodeſt filio: ſiue in ꝑtãte ſiue emancipato nõ aliis familiarib⁹. Et lʒ fili⁹ emãcipatus nõ ſit de agnatione tenetur tamen hoc edicto.

Domini. No. ꝙ illa pena que ĩponit̃ vaſallo ſi facit aliq̃d ꝯtra dominũ imponit̃ etiã ſi facit ꝯ̃ filium dñi. Iteʒ facit in ar. ꝙ libra ſeu cataſt ꝑ patris ꝓſit filio ſiue in ꝑtãte ſiue emãcipato nõ ãt aliis qui in eadẽ familia ſunt: vt alumnis familiarib⁹ ⁊ ſi. Ultimo qꝺ hic dicit̃ de dato in adop. vl̃ de recepto forte hodie immutatur in. l. cum in adoptiuis. C. de adop. ¶Not. etiã ꝙ filius emãcipatus q̃uis nõ dicat̃ agnat⁹: vt. l. tutela. de capi. di. tñ tenet̃ hoc edicto: iꝺ nõ eſt bona expoſitio quã facit Ja. de are. in ꝑn. hui⁹. l. dũ dicit dom⁹. i. agnatio: ut ibi dixi.

De matris. Quero rõnem huius. §. Dicit gl. q꞉ filius nõ eſt de familia matris. Certe nec filius emãcipat⁹ eſt de familia pr̃is: ⁊ tamẽ cõtinet̃ hoc edicto: vt. ſ̃. ꝓxi. §. iꝺ intelligo. l. ꝙ hic ſimul nõ hitabant in eadem domo: vt. ĩ. e. §. ſi vir.

Ex. §. ſequenti.

¶In ſuo an inter mortẽ ⁊ aditionẽ ſit dare medium.

Si pater. Principiũ hui⁹. §. videt̃ probare ꝙ in ſuo ĩter mortem ⁊ aditionẽ ſit medium: lʒ de hoc glo. variãt in. l. iul. videt̃ de condi. ⁊ demõ. ⁊. l. ſi alienuʒ. §. in extraneis. de here. inſti. tamẽ qꝺ dicitur dʒ ĩtelligi. ſ. quod eſt mediũ de iure ꝑ̃torio. de iure aũt ciuili nullũ eſt mediũ: vt. l. i. §. qui ſunt ĩ poteſtate. ſ̃. ti. i. dixi plene ĩ. l. vltima. ſ̃. de cõdi. inſti. Secundũ reſpon. huius. §. glo. ĩtelligit de filio emãcipato: q꞉ ſi eẽt ſu⁹ ſtatim eſſet heres ⁊ ſerui eẽnt liberi. ⁊ optime dicit in ſeruis quibus relicta ẽ libertas que cõfirmat̃ per exiſtentiaʒ ſui heredis: vt. l. ſciendũ. de ma. teſ. ⁊. l. cũ queritur. §. ſi quis. ĩ. de fideicõ. li. ſed quantum ad ſeruos legatos nõ eſt neceſſe: q꞉ exiſtentia ſui heredis nõ confirmat legata particularia: vt. l. i. in ſi. vt in poſ. leg. licet ſecus in fideicõmiſſo vniuerſali: vt. l. ita tamen. §. ſi pater. ĩ. ad tre. ratio pʒ ibi: q꞉ in libertatibus eſt ſpeciale earũ fauore: ĩ fideicõmiſſo vniuerſali eſt fauor filij ne poſtea adire cogat̃ ſecun

a¶ Si vir. vna familia appellaꝛ vna dom⁹. ⁊ vid .l. tria onera de excu. tu.
b¶ Occiſorũ itelligenduꝫ eſt. Qñ villa teneaꝛ cape maleſactorẽ no. tñ ꝙ ſi nõ põt cape teneꝛ denũcia re. l. ij. ⁊ ibi bal. C. de hiſ ꝗ latro occu. ⁊ ad hãc materiã vid oĩo que no. bar. in. l. ab oib⁹. §. i. de le. i. ⁊ bar. ꝭ. e. l. ſiqſ . §. ſi maritus
c¶ .l. addictos. Et vide bal. i. l. ann⁹. de calũ. ⁊ i. l. .i. C. de his qui latro occul. Ad materiã hui⁹ .l. adde no. per bar. i. l. ſi qs nõ dicã rape i. iiij. col. de epi. ⁊ cle. ⁊ in .l. diu⁹. d cuſto. reo. ⁊ i. l. ne qd de incen. rui. nau. ⁊ oĩo bar. i. l. .iij. §. ſubueniꝛ. ꝭ. e. ⁊ bal. ⁊ ãg. i. l. ſi iõ. hic alleg. ADDE vidẽdũ bal. ſuper ſtatuto cremoñ. quo caueꝛ ꝙ villa teneaꝛ ad dñũciandũ maleſactorẽ. alias teneatur ad emendã dãni Si incẽdiuꝫ datũ vel ſcĩñ fuerit palam vel oculte in ipſa villa ſup quo cõſuluit ꝙ lꝫ nõ poſſit cognoſci an hũano facto vel diuino ꝓuenerit incẽdiuꝫ ꝙ tamẽ villa teneaꝛ ẽ ꝯſiliũ. xxxvij. .i. vol. ⁊ vide pulchrũ caſũ i materia hac ꝑ bal. ꝯſi. clxxiij. iij. volu. itẽ adđ ꝙ ſtãte ꝑdicto ſtatuto abſẽtes a villa nõ tenebunꝛ ſꝫ al ber. de roſa. in. ij. pte ſtatutorũ. q. lxxiij. ut refert ⁊ ſeqtur Ro. cõſilio. vij.
d¶ Videſ textũ. adde bal. i. l. ſi eo. ꝭ alleg. ⁊ iõ facit

dum. l. q: poterat ad tre. dixi in. l. iul. ꝭ. de acqui. heredi.

Si pater necatus. Ratio huius ẽ q: eſt cõis familia: ⁊ ſic nõ ob. ꝭ. de ꝟb. ſig. l. licet . §. patronus.

Si uir. ᵃNo. ꝙ hic ꝓprie res vxoris nõ dicuntur viri nec econuerſo. ¶ No. ꝙ vna familia appellaꝛ vna dom⁹. Glo. inducit ꝙ vxor nõ põt eſſe teſtis in cauſa viri nec econuerſo: quaſi ſint domeſtice perſone. Idem notat glo. inſti. de teſta. §. in teſtib⁹. ¶ Opp. gl. de. l. ſeruum mariti. Sol. ſeruus nõ torqueꝛ ꝯtra vxorem: vt ibi: q: quodãmodo eſt dña: ſed pro morte vxoris ſic: ut hic eadeꝫ rõne: ⁊ ſic concordat.

Ex. §. ſequenti.

¶ Statutũ ꝙ villa teneaꝛ capere maleſactorem dꝫ intelligi ſi potuit. Itẽ nõ tenetur ſi cõmittens maleficiũ venit cuꝫ multitudine gẽtis. Itẽ ſi fuit factũ clam. Item ſi ad cõfinia ita ꝙ ſtatim tranſire potuerunt ⁊ maleficiũ nõ puniꝛ ſola ſciẽtia niſi in certis caſibus.

Occiſorum. Nõ tenẽtur ſerui de morte dñi ſi ei opem ferre nõ potuerũt. h. d. ¶ No. primo ſignificationeꝫ huius verbi occiſoruꝫ. intelligiꝛ enim ꝑ viꝫ nõ naturaliter ſeu a deo. ¶ Scđo not. text. ibi ꝭ iccirco: q: totiens puniendi ⁊c̃. q: eſt in ar. ad. q. per Italiã ſunt ſtatuta ꝙ ville ⁊ caſtra teneantur capere maleſactores. nã hoc intelligendũ eſtᵇ ſi potuerũt: vt hic. Quid eniꝫ ſi aliquis in villa venit cũ tanta gente ⁊ cõmiſit maleficiuꝫ ꝙ nõ poſſet tota villa reſiſtere. Certe nõ teneꝛ: ad hoc. C. de appel. l. addictosᶜ. Quid ſi maleficiuꝫ fuit factum clam. Certe non teneꝛ ſi nõ cepit: vt. ꝭ. e. l. .iij. §. ſi maritus. Iteꝫ qd ſi maleficiũ fuit cõmiſſum iuxta cõfinia ita ꝙ ſtatim potuerũt tranſire ad comitatũ alterius. Certe nõ tenetur: ad hoc .l. ij. in prin. C. de nox. ⁊ .l. naturalẽ. in prin. ꝭ. de acq. re. do. ⁊ . ff. de edi. edi. l. qs ſit fugitiuus. §. i. Et facit ad predicta. C. de his qui. vt indig. l. ſi iccirco. ¶ Ultimo hic in ſi. vide tex.ᵈ ꝙ conſocij puniũtur. ſed. ff. e. l. §. ſed in eo. diciꝛ ꝙ nõ puniuntur niſi participes: qualiter intelligaꝛ hoc. rñ. ſola ſcientia de maleficio cõmittẽdo nõ facit quẽ teneri niſi maleficiuꝫ debet committi in dñm: vt hic vel in patreꝫ: vt. l. ij. ad. l. pom. de pari. vel in principem vel in rempublicã cui quis ſubeſt: vt .l. qſquis. ad. l. iul. ma. In alium vero ſi debet cõmitti non punitur quis ex ſola ſcientia niſi fuerit ꝑticeps: vt in. §. ſed in eo: ⁊ qꝰ ibi dixi. dixi plenius in. l. vtrum. ꝭ. ad. l. pom. de pari.

Item illud. ᵉEx iſto. §. ſumiꝛ practica ꝙ curia mittat notariuꝫ: vt videat mortuũ ⁊ deſcribat vulnera: quia cum conſtat curie poterit poſtea ꝓcedere ad inueſtigandũ de maleficio. facit. l. inde neratiuſ. §. ſi. cũ. l. ſeq. ff. ad. l. acqui.

Ex. §. ſequenti.

¶ Stante ſtatuto ꝙ in maleficijs cõmiſſis in nocte pene dupliceꝛ ⁊ nox itelligaꝛ a primo ſono campane que pulſaꝛ de ſero vſqꝫ ad aliã campanaꝫ que pulſaꝛ de mane. Et cõtingat ꝙ quis cõmittat maleficium in loco in quo nõ exaudiꝛ cãpana tamẽ in veritate erat de nocte. an pena debeat duplicari. Et qñ fictio ⁊ veritas cõcurrunt que preualet.

Hoc autem ſenatus. Per hunc tex. dicit Ia. de are. ꝙ vicini itelligũturᶠ quoad põt vox exaudiri facit. ꝭ. proximo. ꝟ. potuiſſe. ⁊ .C. e. l. ſi. Item facit ſtatuto caueꝛ ꝙ i maleficijs cõmiſſis in nocte pene duplicentur: et nox intelligaꝛ a primo ſono campane que pulſatur de ſero vſqꝫ ad aliã campanaꝫ que pulſaꝛ de mane. modo quidã ꝯmiſſit maleficiũ in tali loco ad quẽ nõ porrigebaꝛ ſonuſ cãpane in veritate: tamẽ de nocte fuit: queriꝛ an pena dupli puniri debeat. Iac. de are. diſputauit hãc. q. ⁊ tenuit id quod ego infra tenebo: tamen clarius q̃ ipſe dicas. Quedam eſt nox naturalis ex natura: vt qñ ſol nõ eſt ſuper terrã: vt. l. hec verba de ver. ſig. Quedã eſt nox ficta: vt ſi ſol de ſero eſt ſuper terraꝫ: tamen campana eſt pulſata. fingiꝛ enim nox cũ nõ ſit. Hoc premiſſo ſcias ꝙ qñqꝫ fictio ⁊ veritas cõcurrunt circa idẽ ſubiectũ reſpectu eiuſdem tẽporis ⁊ oĩ modo eodẽ reſpectu: ⁊ tũc abijcimus fictionẽᵍ ⁊ amplectimur veritatẽ. eſt eniꝫ impoſſibile ꝙ fictio ⁊ veritas ſint circa idẽ omni reſpectu: vt. l. filio quem pater. de libe. ⁊ poſthu. ¶ Quãdoqꝫ fictio ⁊ veritas cõcurrunt circa idẽ reſpectu eiuſdẽ tpis: tamẽ tendunt ad cõtrarios effectus: ⁊ tũc amplectimur fictionem ⁊ veritatẽ reſpuimus: vt. l. retro. ⁊ .l. in qbus. ꝭ. de capti. ⁊ i oĩbus. ll. que aliquid tractãt de fictione. Quandoqꝫ fictio ⁊ veritas cõcurrũt circa diuerſa ſubiecta: tũc vtrunqꝫ amplectimur ⁊ vnũ nõ ipedit aliud. Exemplum quidã deceſſit relicto filio nato ⁊ ventre: ille qui natus eſt ſm veritatẽ eſt nat⁹ ille qui eſt in vtero hẽtur pro nato ſm fictioneꝫ ⁊ acceptamus vtrunqꝫ: vt. l. cũ quidam. §. ſuuꝫ. ff. ti. iij. ⁊ .l. qui i vtero. ff. de ſta. ho. ⁊ .l. illud. ſi pars here. pe. Quãdoqꝫ fictio ⁊ veritas cõcurrunt circa idẽ ſubiectũ reſpectu diuerſorum tẽporũ. verbi gratia. reuerſus eſt aliqs ab hoſtib⁹ ſm veritatem: mõ eſt in ciuitate ⁊ iſtud acceptamus. Iteꝫ in ciuitate fingitur fuiſſe tempore captiuitatis: ⁊ iſtud etiam admittimus: q: reſpectu diuerſoruꝫ temporum cõcurrit fictio ⁊ veritas. Hoc ꝑmiſſo venio ad queſtionem. Iſtud ſtatutũ quod inducit noctem fictam in primo ſono vſqꝫ ad illum q pulſatur de mane non tollit noctem veram ſi eodeꝫ tempore concurreret: q: in nocte vera ſtatutum nil operatur. nõ enim põt concurrere fictio circa idem omni reſpectu ⁊ veritas: vt dixi: ⁊ iõ ſi aliquis deliquit i nocte vera punietur pena duplici: licet ſonus campane ad illum locum nõ ꝓtraheretur: ſed ſi deliquiſſet nocte ficta: hoc eſt poſt ſonum campane ſole adhuc exiſtente ſuper terram nõ punietur pena duplici. ſi deliquit i loco ad quem ſonus campane nõ protendiꝛ: excuſatur enim ſi inde audiri non poteſt: vt hoc. §. ⁊ .C. eo. l. ſi. ¶ Sed quero quid ſi accuſator dicit maleficiuꝫ cõmiſſum eſſe de ſero vel de mane an intelligetur de nocte vel de die. Dic ut dixi in. l. aut facta. §. tempus. ꝭ. de pen. ¶ Ultimo vides ex hoc. §. differentiam eſſe inter cameram ſeu cubiculum ⁊ domum: ſed in. l. libellorum. ꝭ. de accu. dicitur ꝙ domus dꝫ inſeri in accuſatione: ⁊ ſic nõ eſt neceſſe inſeri camerã: q: locus loci eſt.

Hoc reſcriptum. Nota ꝙ multa dicũtur duo vel triaʰ ad idem. ꝭ. de leg. i. l. lꝫ. alibi alr accipitur: vt extra de ſe. excõi. c. latores. ⁊ ibi gl.

Ex. §. ſequenti.

¶ Impubes doli capax nõ tenetur de delicto in nõ faciendo: ⁊ an minor. xxv. annis examinatus in criali faciat indiciuꝫ.

Impubes. Per hunc. §. determiat Dyn. multas leges que dicunt ꝙ impubes teneꝛ de delicto ſi eſt doli ca-

ꝙ ſi iudex teneꝛ ſuiare infra tpꝰ ſub pena itelligiꝛ ſi põt ⁊ qd ſi i via cõi duarũ villaꝝ datũ eſt dãnum vide bal. i. l. ſi plures. C. đ cõdi. inſer.
e¶ Itẽ illud adde bar. i. l. ſi. in ꝑn. ꝭ. de qſti. vide ãg. de are. i tractatu maleſi. in. ꝟ. nũc videam⁹ de tortura. i. v. col.
f¶ Hoc ãt. vicini itelligũtur. q dicanꝛ vicini. vide bar. i. l. iij. §. ſurdus. ꝭ. co.
g¶ Abijcim⁹ fictionẽ vide q̃ dixi in. l. ſi filio de lib. ⁊ po. de hac. q. vide bal. i. l. ſi. de hiſ qui. vt idig. ⁊ no. ꝑ bal. i. l. liberorũ in ꝑn. đ his q no. iſac ꝑ ia. bu. in. l. more. ff. de fer. ꝑ ſali. i. l. nõ minorem C. de trãſa. ꝑ pe. de anc. in .c. canonum ſtatuta. đ cõſti. in. ꝟ. ⁊ iſtã materiam diſputauit Iaco. bu. ⁊c̃. ad de ang. in. l. gall⁹. §. ⁊ qd ſi tñ. ff. đ lib. ⁊ po. ⁊ faciũt no. i. l. aut facta. §. tpꝰ. ꝭ. de pẽis. ⁊ qd hẽat depone re teſtis q interrogaꝛ qd ſit vox. vide bal. in. l. data opa. in. xiij. col. C. q accu. ⁊ i. d. l. nõ minorem. ADDE vidẽdaꝫ poſt hãc apoſtillã pulchrã. q. ſede. de ſenio ꝯſi. xliiij. ⁊ . cclvj.
h¶ Hoc reſcriptum vel tria. De quo ẽt vide glo. in. l. i. ff. đ le. .i. vt no. iſti. de iure ꝯo. naꝫ. §. ſi. ⁊ ẽ glo. i. in. c. ad noſtrã. de re. eccl. nõ alie. ⁊ vide ẽt no. in. l. lꝫ iperator. de le. i. ⁊ ibi ang. q dicit ꝙ tria faciũt multa ꝑ tex. in auẽ. de referẽda. q

par: alias nō: quia omnes intelliguntur de delicto cōmiſſo in faciendo: vt. l. īpuberem. ꝭ. de fal. ⁊ in. l. infans. ad. l. cor. de ſic. ſed ſi delinqt in nō faciendo: tunc ſimpliciter excuſat̄: vt hic ſm̄ eū. ¶ Item facit minor. xxv. annis nō eſt teſtis idoneus in cauſa criminali: vt. l. in teſtimoniū. ff. de teſti. ſed ſi examinet̄ an facit indicium. hic ē tex. ꝙ ſic. ⁊ l. ſi. C. e. ¶ In cōtrarium facit. nam q nō debet examinari examinatus nō ꝓbat: vt. l. maritus. ꝭ. de queſtio. ſed dic vt ibi dixi.

Excuſatur. Nota bene hunc caſū contra hoīes villarum caſtrorum vel ciuitatum qui erigunt rumores ⁊ pulſant campanas ⁊ fingunt ſe velle capere malefactores ⁊ nō poſſe ꝙ eis hoc nō ꝓſit.

Si dominus. Habes hic ꝙ non conqueri eſt remittere.

Ex. l. ſequenti.

¶ An de maleficio cōmiſſo in non faciendo liceat tranſigere.

d **Iuus.** Dominus percuſſus poteſt purgare[a] inocentiam ſeruorum ſuorum. hoc dicit. ¶ Querit glo. notabiliter an dominus poſſit abſoluere occiſores. Rñ. ꝙ non illi enim deliquerūt in faciendo ſerui in omittendo. vide glo. iſtā ⁊ no. ¶ Cōtra glo. facit. C. de tranſac. l. tranſigere. Sol. de crimine capitali: lꝫ tranſigere in preiudicium trāſigentis: vt ſuper illo proceſſu nō procedatur: ⁊ vt reus nō habeatur: ut confeſſus de crimine: vt. l. ij. C. de bo. eorum. ⁊ l. in oībus de preuari. ita loqtur. l. tranſigere. non in preiudicium alioꝝ quin poſſunt accuſare. Ita loquitur hic glo. dixi plene in. l. ſi maritus. §. ſi negauerit. ꝭ. de adulte. Item aduerte: q: Dy. videtur velle ꝙ per hanc glo. determinentur omnes leges que dicūt ꝙ de maleficio non licet tranſigere. ſ. ſi fuerit cōmiſſū in faciendo: ſecus ſi in omittendo: ut hic. Dyn. idē dicit in. l. i. §. vſqꝫ adeo. ꝭ. de iniur. Idē Cy. in. l. tranſigere. in penul. q. Sed durū videtur[b] ꝙ illud quod hic ita ſingulariter eſt ſtatutū trahatur ad conſequentias in omni caſu contra. l. ius ſingulare. ⁊ l. quod nō ratione. ff. de legi. hic enim ſerui ita acriter punirentur ſi dominū ſuū nō iuuant: merito de facili fit eis remiſſio ⁊ hoc innuit tex. dū dicit pietas pro ſeruis: que ratio alias ceſſat. Pone enī ꝙ aliquis deſiſtēdo incidit ī turpil. vł nō ꝓſeqndo īcidit ī. l. ij. C. vt ītra certum tēpus cri. qſtio. termi. vł in. l. qui crimen. C. q accu. nō poſ. poterit ne illud remitti quod delinquit̄ in nō faciēdo. Nō credo. obſtat enī regula. l. trāſigere. ⁊ l. iuriſgē. §. ſi paciſcar. ff. de pac.

e **I quis in graui** Dy. dicit notabile ar. ꝓ vaſallo acriter vulnerato qui dñm in bello dimiſit ꝙ nullatenus teneatur. Ad idem. ꝭ. de ope. lib. l. libertus. qui. ⁊ l. i. §. tuliſſe. ff. e. ¶ Sed quid ſi dñs erat oīno periturus quantūcunqꝫ vaſallus opem ferret. Videtur excuſari ar. l. ſi alius. §. eſt aūt ⁊ alia. ibi periturus. ꝭ. quod vi aut clā. facit qđ not. in. l. i. in ſi. de iure emphi. ſm̄ Dy.

Ex. §. ſequenti.

¶ Dictum iudicis vel teſtis in morte dicētis tuliſſe ſnīam per pecuniā vel falſum depoſuiſſe nō preiudicat alijs.

Si quis moriens. Aſſertio interfecti nō probat niſi probetur aliter mors illata. h. d. Glo. op. ꝭ. de bo. libe. l. qui cum maior. §. ſi. ⁊ l. paulus. §. i. ⁊ de Vi. fur. l. ſi furioſo. §. i. nō ſoluit. Dy. dicit hic ꝙ propter verba defuncti pena nō imponitur vt hic: ſed heres vel filius ſi accuſat a preſumpta calumnia excuſatur: vt in contrario. ¶ Item facit ad queſtionem aliquis aſſeſſor veniens ad mortem dixit ſe tuliſſe vnam ſententiā propter pecuniam. Vel aliquis dixit ſe tuliſſe falſum teſtimonium an credatur. Et facit ꝙ tale dictum nō preiudicet[c] alijs. ad idem. l. i. §. ſi quis filium. de car. edic. ⁊ l. ſeia i prin. ff. ad vellei. tex. videtur in. c. ſicut. extra de teſti.

Ex. §. ſequenti.

¶ Si villa ex forma ſtatuti tenetur cape malefactorem nō tenetur capere illum qui occidit bannitum: licet ſindicus teneatur denūciare de occiſione banniti.

Si maritus. Dy. allegat hūc. §. ꝙ vaſallus[d] nō tenetur adiuuare dominum iniuſte preliantē. de quo habes in. c. domino guerram. x. col. in titulo hic incipiunt conſuetudines ⁊c̄. Ego induco ad. q. ville ⁊ caſtra comitatus tenentur capere malefactorem: aliquis occidit malefactorem qui poteſt impune offendi. Certe non tenetur villa ſi nō cepit. caſus eſt hic. ¶ Dices tu hoc eſt cōtra illud quod determinas in. l. ſina. §. diuus. ꝭ. de publica. per quem. §. dico ꝙ ſindicus debet denunciare de occiſione exbanniti: licet potuit impune occidi. Sed reſpondeo[e] denūciatio fit ad cognitionem: vnde debet denunciari. non enim ſindicus eſt iudex. ſꝫ iudex debet cognoſcere. ad idē. l. de pupillo. §. mimiſſe. v̄ totiens. ꝭ. de oper. no. nunci. ſed capere fit ad executionem: vnde ſi liquebit executionem nō debere fieri de tali maleficio villa nō tenetur: vt hic.

Si cum omnes. Licet ſeruo vni dominis gratificare. hoc dicit.

Subuenitur. Ar. pro caſtris comitatus: vt nō puniantur ſi de nocte nō exiuerunt ad capiendum cōmittentes maleficium extra caſtrum cum eſſet clauſum caſtrum ⁊ claues nō tenebantur per eoſ alias ſecus.

Surdus. [f]Argumen. ꝙ ſi duo domini habent domos vicinas: ⁊ introitum habent per diuerſas ſtratas ꝙ non dicantur vicini. eſt enim aliud īpedimentum ꝙ̄ impedimentum longinquitatis.

Ex. §. ſequenti.

¶ An teneatur qui preſtat opem poſt maleficiū cōmiſſum.

Si quiſquā. Qui defendit vnum ex ſeruis malefactoribus videtur eſſe noxius criminis. hoc dicit. Dicitur hic in tex. ꝙ qui preſtat auxilium malefactori poſt maleficium cōmiſſum ad euadendum videtur dare auxilium ad maleficium cōmittendū ⁊ hoc videtur tenere ille Albertus de gandino in libello ſuo: ſed hoc nō dicitur hic: ſed dicit̄ ꝙ qui celauit punitur ex hoc crimine quod eum celauit ac ſi reus eſſet. ꝙ nō puniatur tanquam auxiliator ⁊ eſt ſpeciale hic: alias ipſe preſtans opē poſt maleficium cōmiſſum punitur mitius: vt. l. raptores. C. de rap. virgi. dixi in. l. i furti. §. ope. ꝭ. de furtis.

Ex. §. ſequenti.

¶ Stante ſtatuto ꝙ quicūqꝫ denunciauerit homicidam habeat certam quantitatē: an iſtud ꝑmum debeat conſequi particeps criminis.

an ſit verū ibi dicā. ⁊ vide etiā not. ꝑ bal. in. l. hac cōſultiſſima. C. q teſt. fa. po. q dicit ꝙ octo faciunt multitudinē qđ de verbo pluribꝰ. vide bal. in. l. ſi generalia. ff. arbo. fur. ce. vide bal. i hac materia i. l. hac cōſultiſſima i ſi. qui te. fa. poſ. gl. in. c. ad noſtrā. de re. ec. n̄ alie. qđ de verbo multis. ⁊ de verbo pluribus. vide an ge. de are. in tracta. malefici. i. v̄. pluribus. ⁊ pluribus.

a d Iuꝰ purgare qđ operat̄ iſta abſolutio dñi. vide bal. i. l. i. in. vii. col. C. cō. de le. ⁊ bar. i. l. nō ſolū. §. i. de iniur. ⁊ bar. in. l. dāni. §. ſabini. de dā. i fec. ⁊ quid ſi aliqs veniēs ad mortē dicit ſe tuliſſe i iuſtā ſnīam vel falſū teſtimoniū. vide bar. i. l. ſi qs in graui. §. i. ⁊ ibi forte dicā. ꝭ. eo. ⁊ qđ operet̄ iſta abſolutio. vide Cy. in. l. i. in v̄. pone teſtator. ita dixit ⁊c̄. C. d̄ iure delib. ⁊ bal. i. l. trāſigere in pe. col. C. de tranſac.

b ¶ Durū videt̄. viđ bal. i. d. §. ſi paciſcar. q eſt i. l. iuriſgē. ff. de pac.

c e I quis i graui. §. ſi qs moriēs. nō ꝑiudicꝫ. ſi iudex i articu. mortis dic ſe tuliſſe ſnīā falſā an ꝑiudicet alijs ⁊ facit an teſtis i articulo mortis poſſit examinari ita ꝙ ſibi credat̄ d̄ quo etiā dixi poſt bar. i. l. lege acql. ff. ad. l. acql. ⁊ not bal. de pac. ꝯſtan. in v̄. ſi. vaſalli. ⁊ ad dcm̄ bar. ꝙ credat̄ iudici. viđ imo lā. in. c. i. de arb. hū facit. l. qđ ſi vtriuſqꝫ de euic. ⁊ i l. ab executore. de ap. ⁊ l. ſi qſ decurio. d̄ fal. ⁊ qꝫ vni teſti aliquando credit̄. l. theopōpus. de do. ꝑle. l. quicunqꝫ de ſer. fugi. l. in donat. C. de do. qđ i teſte q in vltimo mortis articulo dicit ſe falſū teſtimoniū dixiſſe dicit bal. i auc̄. ſi dicat̄ in. ij. col. C. de teſti. qđ nō nocet per id qđ hētur h̄ vide bal. poſt bar. in. l. generaliter. in vi. notab. de ſi nupe. qđ ſi moriēs dixit nō fui vulneratꝰ a ticio. vide ſing. bal. in. l. i. in. v̄. ſꝫ pone teſtator ita dixit circa vi. col. C. cōia de leg.

d ¶ Si maritus. vaſallus d̄ e vaſallo q tenet̄ capere malefactorē vide bar. i. l. i. §. accu. ad turpil. ⁊ i. d. l. ſi. de publ.

e ¶ Sꝫ rñdeo vide ang. de are. i tracta. maleſi. in. v̄. nec nō ad denunciā. miniſtralis.

f ¶ Surdꝰ facit iſte tex. ad. q. de qua in. l. diuus. de in ite. reſti. ⁊ facit. l. i. §. initiū. ⁊ qđ ibi not. ff. de poſtbu. ſ. an ſtatutū puniēs delinquentē cōprehēdat mutum.

Si ex ſtipulatu. Iſtum. §. proſequere: vt i gl. ibi pro primo facit ad. q. facta eſt lex ad capiendum comittentes maleficium extra caſtrum ꝙ quicunqꝫ denunciauerit homicidam habeat certaꝫ quantitatem. vtrum iſtud primum debet conſeq particeps eiuſdem maleficij ſi alium denũciauerit cum quo maleficium cõmittit ꝯiunctim. Hic videtur caſus ꝙ ſic ⁊ premium cõſequatur ⁊ penam euitet. In contrarium eſt text. in. l. iiij. circa fi. ff. de condi. ob tur. cau. Ad hunc. §. rñ. ꝙ hic ſeruus nõ erat particeps eiuſdem criminis: imo minus deliquerat. ſ. in nõ preſtando auxiliuꝫ domino: quod delictum facilius remittitur: vt. ff. l. pꝛi. ⁊. l. i. §. impubes.

Ex. §. ſequenti.

¶ Stante ſtatuto ꝙ capiens exbãnituꝫ habeat certum premiuꝫ. Et ſtante alio ſtatuto ꝙ homines cõmunitatis debeant ſe trahere ad rumoreꝫ ⁊ capere malefactores ⁊ exbãnitos. Si cõtingat ꝙ aliquis vadat pro capiendo bannito ⁊ ille aufugiat ⁊ ob hoc villa eleuetur ad rumorem ⁊ capiatur bãnitus ꝙ non debet habere premium ⁊ idẽ ſi bannitus capiatur a familia poteſtatiſ ⁊ caſu fortuito vel ignorans vel capiat bannitum de delicto leui. Et an ſtante ſtatuto ꝙ forenſis nõ poſſit acquirere ⁊ deinde fiat reformatio ꝙ qui ceperit tale caſtrum habeat tale podere an forẽſis illud habebit.

Utrum. [a] Nõ videtur vĩdicaſſe qui nõ vltro vindicauit ⁊ fauore publice vtilitatis generalis locutio non recipit reſtrictionem de habilitate pſone. hoc dicit. Principium huius. §. facit ad multa. ſtatutum eſt hic ꝙ qui ceperit exbannitum habeat certũ premiũ aliud ſtatutum eſt ꝙ homines cõmunitatis debeant ſe trahere ad rumoreꝫ ⁊ capere malefactores ⁊ exbãnitos. contingit ꝙ quidam iuit ad capiendum exbannitum cum exbãnitus effugeret eleuauit rumorem: alij ruſtici hoc audientes traxerunt ⁊ ceperunt exbannitum: an debeãt habere premium. Hic eſt caſus ꝙ nõ: q: nõ vltro traxerunt ſe: ſed incitati: ⁊ ſic capiens per hunc. §. ĩcitatus nõ habebit: q: nõ cepit vltro. Et aduerte diligenter ꝙ iſtud ꝙ requiritur vltro excludit eum qui incitatus eſt in citatione facti ⁊ q̃ſi quadam coartatione cauſatiua: vt ſupra dixi ⁊ patet in tex.. Item eadem ratione excludit illum[b] qui coactuſ eſt coartatione iuris. ⁊ per hoc dico ꝙ p̃mium quod debetur capientibus exbãnitos nõ debetur officialibus vel familie poteſtatis capiẽtibus. non enim ultro faciunt: ſed ex neceſſitate eorum officij: quod eſt purgare prouinciam malis hominibus: vt. l. congruit. de offi. preſi. ergo nõ vltro: ⁊ ſic nõ habebit premium: vt hic. Preterea qui gratis facere tenetur ſi premiũ accepit turpiter facit: vt. l. i. de condi[c]. ob tur cau. Item qꝺ dixit vltro excludit eoſ q caſu fortuito capiũt exbãnitoſ: iõ q capit exbannitũ ignorãs eũ exbãnitũ ſꝫ repertũ in delicto leui nõ debeſ ei p̃miũ conceſſuꝫ capientibus: q: non vltro ſed caſu fortuito fecit: vt hic. pro hoc ratio: q: conditio poteſtatiua debet ĩpleri a ſciente nõ fortuito: vt. l. . ij. de condi. ⁊ demon. ſed hic eſt conditio poteſtatiua ſi ceperit hoc eſt ſi ſponte ceperit: ⁊ ſic videtur tex. in. l. ſi quis in aliena. §. quod ſi ſeruus . j. de acquirẽ. re. do. ¶ Uenio ad ſecundum reſponſum.[d] hic eſt ſtatutum ꝙ forẽſis non poteſt hic emere poſſeſſiones: deinde facta eſt reformatio ꝙ qui dederit tale caſtrum debeat habere tale podere a ꝯmuni: queritur an forenſis debeat habere. Et videtur ꝙ non: q: ſtatutum debet intelligi de habili ad habendum: vt. l. gradatim. §. ⁊ ſi lege de mu. ⁊ ho. ¶ In contrarium eſt caſus hic. cum enim hoc vtilitatem publicam reſpiciat nõ recipit reſtrictionem de habilitate perſone: ⁊ ad hoc inducitur in ſimili per Gui. in. l. ſi ſiluſſa. ff. ſi cer. pe. dixi in. l. omnes populi in materia interpretationis reſtrictiue. ¶ Uenio ad. ꝟ. de his. iſte. ꝟ. intelligitur de his qui manumiſſi ſunt ſub condi. vel qui affugerunt: vt. ff. ea. l. i. §. ſerui. appel. ⁊. §. ſed in eo. ⁊ quod ibi dixi in proximo. §. de his que ⁊c̃. declara. ⁊c̃. vt dixi. ff. l. pꝛi. ⁊. l. i. §. ſed in eo. §. e. non tamen intelligaſ hic ꝙ ſola fuga ſit ſufficiens probatio maleficij: vt . ff. e. l. i.

Quod ad cauſam. Hic iuriſcõſultus intrat aliam materiam. Supra expeditus eſt de queſtione ⁊ vindicta ſeruorum qui dominuꝫ nõ iuuarunt ⁊ de premio eorũ qui malefactores indicauerunt: hic ponitur vnum edictum ĩ quo probibetur teſtamenta aperiri recitari vel deſcribi vel hereditatem adiri ſub certa pena ante. q. adhibitam de morte defuncti: ⁊ contrafacientibus penam imponit. ¶ Nota probiberi principaliter tria ⁊ per conſequens quartum. ſ. aditionem hereditatis. ¶ Quero que eſt pena contrafacientis. Dic ut in glo. ⁊ aduerte ꝙ hic tꝫ opi. Hug. ſed in. l. in cognitionem. j. eo. ſe nõ firmat ut ibi dicam. ¶ Quero ſi aperuit ut ſciret an heres eſſet. Glo. dicit ꝙ non videtur dolo malo facere. Aduerte ergo ꝙ loquitur in neſciẽte ſe heredem: ea ſcientia intelligo que ſufficit in aditione hereditatis: vt dixi in. l. is poteſt. ff. de acquir. here. ſi enim ſcit ⁊ aperit preſumitur ꝙ dolo faciat: vt. l. propter veneni. §. neptiſ. j: e. ſi ignorat non videtur dolus: ſed cupit ſcire vtrum ad euꝫ vindicta pertineat vel nõ. ¶ Op. de. l. i. §. occiſorum. ff. e. dic ut in glo. ſ. hoc ſm illam.

[e] **Perire.**

Si quis ignorans. ¶ Nota ꝙ ſꝫ iuris ignorãtia excuſat. vide Dy. in. c. iuris ignorantia. de reg. iur. lib. vj.

Si quis tabu. Facit ad. q. epiſcopus fecit cõſtitutionem ꝙ quicunqꝫ litteras alterius aperit ſit excõmunicatus. modo quidaꝫ traxit illam chartam que claudit litteram nõ tamen aperuit litteram nec legit an ſit excõmunicatus. Et videtur ꝙ non per hunc. §.

Si alius. [f] Nota ꝙ quando. l. requirit plura facta ad penam ĩponendum nõ requiritur concurſus omnium: ſꝫ ſufficit alterum eſſe factum. ſimile in . l. i. j. ad. l. pompe. de parrici. ⁊. l. i. ff. de his qui no. infa. tamen hic melius declaratur.

Non tantum. Tene ibi heres. ¶ Nota rationem edicti poſiti ſupra. §. ꝙ ad cauſam. ¶ Nota licꝫ ibi non ſit probibita exp̃ſſe hereditatis aditio: tñ ꝓhibita intelligitur vt hic ⁊ ibi no. in glo.

Eleganter. [g] Si hereditaſ metu pene huius edicti nõ adeatur ſi interim heres decedat trãſmittiſ. ſecus ſi propter aliud impedireſ adire. h. d. cuꝫ. ꝟ. ſe. ¶ Nota caſum in quo hereditas nõ adita tranſmittitur. de quo in. l. ventre. ff. de acqui. heredi. ¶ Sed circa hoc quero quomõ poterit probari ꝙ metu ſenatuſcõſulti nõ adiuit. Reſpondeo

a ¶ Utrũ. ad de Bar. i. l. nulla. C. de dela. li. x.

b ¶ Exclu dit illũ vide bal. in ꝯſil. icipi. ſtatuto ciuitatiſ puſij caueſ ꝙ recep tãs bãnitum vbi tꝫ ꝯriuꝫ ⁊ pulchꝛe loquiſ. viꝺ an ge. de are. in malefi. in ꝟ. nec non ad denũcian. miniſtralis i. ꝟ. quero de. q. Et qꝺ ſi bãnitus capiat bãnitũ an debeat hẽre p̃mium. vide bal. ꝙ ſic i. l. rogaſti. i pn. ſi cer. pe. ⁊ in l. i. C. de p̃ci. ipe. offe.

c ¶ Ut. l. i. de ꝯdi. Facit ꝓ hoc tex. in. l. . ij. de op. li. vbi ẽt bal. et an hoc ſtatutuꝫ cõprehẽdat occidenteꝫ ad ſui defenſionẽ ⁊ an cõprehẽdat ignorantem occidẽteꝫ bãnituꝫ vide ſꝫ moder. ⁊ qꝺ not. bal. in. l. . i. ff. de legi. ⁊ ang. in. l. i. ter oẽs. §. recte. ff. de fur. ⁊ vide ſin. limitatõeꝫ bal. in. l. ab hoſtibus. §. ſi ꝟo vxorẽ. ⁊ viꝺ no. p mod. i . c. ab hoc de ſimo. ⁊ ad bar. hic vide tex. ⁊ ibi abba. in. c. i ecclesijs de cẽſi. ⁊ viꝺ bar. i. l. genero ꝺ his q no. iſa. ⁊ bal. i. l. ſiqſ heredẽ i pe. . q. de ꝯdi. inſti. ⁊ viꝺ bal. tenentẽ ꝯriũ i. d. l. genero ⁊ ſeqtur etiã Ro. hic vide ang. de are. in malefi. in ꝟſi. fama publica p̃cedẽte i pe. char. ⁊ ibi ẽt qꝺ ꝺ bãnito occidente alium bãnitum.

d ¶ Scꝺꝫ rñ. Et p iſtũ. ꝟ. vide q̃ dixit elegãter bal. l. i. cũ mulier ſol. ma. ⁊ ibi refero i ſi. i. char. vbi ẽt refero aliud no. dictũ qꝺ p iſtũ tex. poſuit bal. i. l. i. ad ſi. C. de p̃ci. ipe. offe. ⁊ i. l. libertas. C. de ſta. ho. ⁊ vide Pe. de an. i. c. canonũ ſtatuta i. xxiij. char. ꝟ. q̃ro vlterius. de ꝯſti.

e ¶ Si ali[9]. vide bal. ⁊ ãg. hic ⁊ i. l. i. ff. de inſa.

f ¶ Elegãter. Adde qꝺ iſte tex. hꝫ locuꝫ ẽt in trãſmiſſionib[9] legatorũ cõditionaliũ ſꝫ bal. i. l. i. C. vt acti. ab hered.

ſtatim cum ſciuit defunctum mortuum: nec ē aliud im
pedimentum: tamen preſumo ꝙ non adiuit metu ſena
tuſconſulti: vt. l. propter veneni in princi. ⁊. §. i. ĵ. eo.
¶ Secundo nota ꝙ ſuccurritur ei qui īpeditus eſt qd
implere. de quo in. l. teſtamento. de condi. ⁊ demõſtra.
¶ Tertio nota ꝙ quando concurrunt due cauſe qua/
ruʒ vna prodeſt ⁊ alia nocet inſpicimus id quod nocet
vt. l. ſi quis poſthumos. in ſi. ſ̄. de lib. ⁊ poſthu. ¶ Ad
hoc op. de. l. iij. §. ſi quis palaʒ. ĵ. de iure ſiſ. Glo. nõ ſol.
dic q̄nqʒ cauſa que prodeſt eſt potentior ita ꝙ offuſcat
⁊ perimit illam que nocet: ⁊ tunc inſpicimuſ quod pro
deſt: vt in. l. contraria. ibi enim quis reliquit clam ⁊ pa/
lam ⁊ eoipſo ꝙ relinquitur palam tollitur clandeſtina
ideo illa inſpicitur. hic vero cauſa que nocet eſt poten/
tior. nam poteſt dici ꝙ propter metū edicti omiſit adi/
tionem qui ſi adire vellet nõ poſſet alio impedimento
ſubſiſtente ſicut tangitur in glo. in. l. ſi vir. ĵ. pro dona/
to. ⁊ ibi plene dixi. de hoc tangitur per Dy. in. c. poſſeſ/
ſor. de reg. iur. lib. vj. ¶ Secundo op. glo. de. l. emanci
patum. §. ſi. de ſena. ſol. ibi erant due cauſe quaruʒ nul/
la nocet: ſed vna prodeſt alia nõ: ideo inſpicitur id qḋ
prodeſt.

n **Eceſſarios.** Pena que impõi/tur extraneo adeū/ti imponitur neceſſario ſe īmiſcēti.

Non alias. Non alias publicabuntur bona niſi aditio contra edictum ſit ſecuta. h. d. Et no. pro opi. Hug. ad id quod dicam in. l. in cognitione. ĵ. e. ⁊c̄.

Ubi quis. In occiſo clam nõ hʒ locuʒ hoc edictum.

e **T ſi certus.** ¶ Oppo. C. de ac/cu. l. ſi. ſol. hic ē p̄n/cipalis crimīnoſus. quaſi dicat principalis po
teſt torq̄ri: ut indicet occiſores vel acceſſores id eſt mā
datores auxiliatores ⁊ ſi. ſecus de alijs participibus vł
coequalibus. vł verius ibi ponitur regula: hic eſt caſus
ſpecialis: vt ibi not.

Si unus. Serui poſſunt torqueri pro domino ⁊ parente: ⁊ ſic pro mortuo. h.
dicit quod dicitur. ſ̄. e. l. i. §. item illud. ꝙ liquere debet
dominum eſſe occiſum vt poſſint torqueri ſerui ſubau/
di vel nõ comparere dominuʒ liquere debet. Nota ar.
ꝙ quādo aliquis nõ reperitur: p̄ſumitur mortuus ita
ꝙ nõ pōt perueniri ad torturam. nõ dico ꝙ hic ſit ple/
na ꝓbatio. de probatione mortis habuiſtis in. l. ij. §. ſi
dubitetur. ĵ. queādmo. teſta. aperi.

s **Enatus.**

Si filius. Ex quibus cauſis extra/neis aufertur hereditas: ex eiſdem cauſis caſtrenſe peculium confiſcatur. h. d.

c **Um fiſco.** Ad fiſcum tranſeunt bona cum onere legatoruʒ hoc dicit. ¶ Nota ꝙ dicit caduca: ⁊ ſic innuit
hereditatē nõ eſſe aditaʒ quod dicā in. l. ſi ſequens gra
dus in prin. ĵ. eo.

s **J exheredatus.** Nota ex p̄n/ci. ꝙ ex futu/ro euentu declaratur vtrum ſerui deliquerunt
vel nõ. ¶ Contra hoc videtur ꝙ voluntas ⁊ propoſi/
tum faciant maleficium nõ futurus euētus penitus ex/
traneus: vt. l. iubemus in ſi. C. de teſta. ⁊. l. ſi vnus ī p̄n.
. ĵ. de iniur. Sol. hereditas iacens repreſentat perſonā
defuncti: vt. l. mortuo. de fideicõ. ergo ſerui hereditarij
nõ videbantur eſſe defuncti. vere ergo deliquerūt: qa
filium defuncti nõ iuuauerunt: vt. l. i. §. dñi. ſ̄. eo. vnde
futurus euentus non facit delictum quod nõ eſt: quia
vere erat: ſed bene poteſt facere: vt quis conſequatur
impunitatem talis delicti: q: fingitur nõ fuiſſe. per hoc
apparet intellectus ſeq. ꝟ. ſi vero irritum. vere eniʒ ſer/
ui erant filij eo modo quo ſerui patris dicuntur filij:
vt. d. §. domini. quod ſufficit ad hoc ſenatuſcon. non
enim poſſet facere ꝙ hodie fingeretur retro fuiſſe fili⁹
vbi filius non eſt: ⁊ ſic deficit extremū a quo: vt. l. huic
ſcripture. ſ̄. ad. l. acq̄l. nõ habetis hic alia.

i **Dem querit ⁊ cetera.**

Dic vt dixi in. l. i. §. in eo. ſ̄. e.
Ex. l. ſequenti.

¶ Que erit practica cū tractaſ de auferendis boniſ he
redi propter inultam mortem defuncti. ⁊ ſnīa lata ꝯ
heredes habet effectum confiſcandorum bonoruʒ cõ/
tra heredes ꝙ facit ad. q. ꝙ pater teneatur ſoluere cõ/
demnationem pro filio vſqʒ ad legitimā an ſufficiat fi/
lium condemnatum eſſe.

i **N cognitione.** Lex ponit practicam toti⁹ iſtius materie. ¶ Ad euidentiaʒ debetis ſcire ꝙ
hereditate adita ante vindicatam morteʒ defuncti nec
habita. q. de familia accuſantur occiſores ⁊ ſententia la
ta contra occiſores habet effectum: q: hereditas confi/
ſcatur. Hoc premiſſo veniam⁹ ad caſum. Accuſatio fa
cta contra occiſores habet effectum confiſcationis bo/
norum contra heredes extraneos infra quinquēnium:
cõtra eos qui de morte defuncti poſſent de participio
teneri ſemper hoc dicit ſm glo. ¶ Op. ꝙ propter ſolā
aperturam nõ publicabunſ bona: vt. l. neceſſario. §. nõ
alias. ſ̄. e. Sol. Hug. hic addebat apti teſtamenti ⁊ he
reditatis adite. Jo. ⁊ Azo intelligebant ſimpliciter gl.
hic non firmat ſed in. l. ſi ea. C. e. ti. tenet opi. hug. ideʒ
tenet in. l. iij. §. quod ad cauſam. ſ̄. e. quod eſt verum:
q: caſus eſt in. d. §. nõ alias. ¶ Oppo. ꝙ iſta accuſatio
non finiatur quinquēnio: ſed. xx. annis. C. de falſ. l. que
relam. Timore huius contrarij ſunt hic due lec. prima
ꝙ hic heredes accuſantur directo de eo ꝙ aperuerunt
tab. ⁊ hereditatem adiuerunt ⁊ fertur ſententia confi/
ſcationis bonorum: que accuſatio finitur quinquēnio:
vel contra ꝓpinquos durat ſemper: vt hic. ¶ Exami/
nemus iſtam lec. Ex hac lec. habes ꝙ ad confiſcationē
bonorum deuenitur per accuſationē factam de herede
⁊ hec erit practica huius. l. ſm iſtos ꝙ bene dicant pro
batur. ſ̄. e. l. neceſſarios. §. i. ibi dicitur ꝙ bona publicā
tur: ⁊ ſic nõ ſunt publicata ipſo iure niſi ſentētia ſequa/
tur. pro hoc. l. pe. ĵ. e. vbi dicitur ꝙ de hoc accuſantur.
¶ In contrarium facit ſi eſſet accuſatio ageretur cau/
ſa coram preſide nõ coram procuratore ceſaris: vt. l. i.
C. vbi cauſe fiſca. ſed iſta cauſa agitur coram procura/
tore ceſaris: ergo nõ eſt accuſatio ſed eſt queſtio bono
rum ſimpliciter: ⁊ iſta eſt vera. ꝓbatur p. l. ſi gaius ſeiuſ
. ĵ. e. ¶ Si vero eſſet accuſatio vera in penam fieret pu
blicatio ⁊ morte extingueref crimen: quod eſt falſum[a]: a i N cognitione. eſt falſuʒ. idē tʒ bar. in. l. i. ꝯ p̄uā delic.
vt ibi contra heredes ergo agitur peti. hereditatis: vt
. l. i. C. de his qui. vt indig. ⁊ ibi no. quod intellige: vt. ĵ.
dicam. Non ob. §. non alias. q: intelligo publicabunſ
ſcilicet per. l. ſecuta ſententia contra homicidas vel nõ
ſecuta: vt. ĵ. dicam. Non ob. l. penul. ĵ. e. q: intelligo ac
cuſare improprie. ſ. agere. ſimile in. l. qui accuſare. C.
de eden. Jdeo glo. legit alio modo prout vobis poſui
in ſummario: ⁊ ideo exponit glo. in cognitione. i. accu/
ſatione contra homicidas. Jſta lec. ⁊ expoſitio non vi/
detur congruere littere que dicit in cognitione aperti
teſtamēti. ſed homicide nõ accuſantur de aperto teſta
mento: ſed de homicidio ſuſtinendo glo. potes dicere
vt glo. in cognitione. i. delatione que fiſco ſit in bonis
homicide iam puniti. ſed hec etiam non videtur vera:
q: delatio poteſt fieri in quadriēnio homicidis punitis
a die die delationis facte a fiſco: vel infra. xx. annos: vt
. l. intra quattuor. ⁊. l. in omnibus. ĵ. de diuer. ⁊ tempo.
preſcri. ⁊. ſ̄. ti. ꝓxi. l. q: aūt. §. nõ ſimpliciter. expone er/
go in cognitione hoc eſt in accuſatione contra homici
das per quam peruenitur ad cognitionem aperti teſta

a ¶ Cōtra heredes. Et an iſti heredes poſſint purgare moraȝ ſuā. vide ā g. ⁊ imol. in. l. ſi inſulā. de vb. obl. in. v. fal lē. regule affirmatiue.

b ¶ Negligētes. vid ꝗ dixi poſt bar. i. l. ita ſtip. de v. obli. in. ij. apoſtilla.

c ¶ Cōtra heredes. Snia lata ꝯ occiſorē hȝ executionē paratā ꝯ ei⁹ heredeſ ut no. bal. in l. i. C. vbi cāe fiſca. ⁊ ħ per ro. ⁊ late per bal. i. l. i. C. q. res iudi. nō nocet.

d e Xcipiūtur. Et no. iſtū text. meliorē ꝺ iure. ſcdȝ bal. ħ facit qꝺ not. bal. i. l. ſi qs i tantā. C. vñ vi. ⁊ i. l. ſi ſolū i pn. de excuſa. tu. ⁊ de hac dictione vide tex. i. l. iij. §. ex ꝯrio de acq. poſ.

e o J ſeqns rñdeo cū opi. bart. ħ trāſit imo. ⁊ pau. de ca. i. d. l. cū fiſco. ſ. e. ⁊ ro. ħ ⁊ iſtud idem vult ipſemet bar. in. l. i. in. iiij. q. pn. in pmo effectu ſubſtōis vulgaris. v. itē qro qd ſi heres. ſ. ꝺ vul. ⁊ pu. vide ꝗ in hac materia dixi i. l. recuſare. §. ſi fc⁹. j. ad tre.

f ¶ Cū ex pte portio dotis marit⁹ ſi nō vīdicat mortē vxoris priuaſ lucro dotis. adꝺ bar. i. l. cū q in fi. j. de his q. ut indig.

g p Ri⁹ op. Cōtrarium no. i. l. i. §. itē illꝺ. ſ. e. vbi glo. in fi. ⁊ adꝺ bar. in. d. l. i. i pn. ff. de qſtio. ⁊ i. l. vni⁹. §. i ea cā. co. ti.

menti ex ſenatuſconſulto: ⁊ ſic ſuſtinemus lec. glo. que cōmuniter tenetur. ſed hec lec. non videtur congruere littere. nam poteſt eſſe ꝙ occiſores non reperirentur: ⁊ tamen non debuerunt tabu. aperiri ⁊ hereditas adiri antequā haberetur queſtio de fami. vt. l. iij. §. quod ad cauſam. ſ. e. Lec. glo. procedit quando contra heredē ageretur: q: neceȝ defuncti non vindicauit. ſed hic agitur ꝙ tab. aperuit ⁊ hereditatem adiuit ante ſumptaȝ vindictam. qui caſus nō eſt hic. ⁊ ita ſentit glo. in. l. gaius ſeius. j. e. lec. tamen que hic ponitur per glo. cōmuniter approbata eſt: ⁊ ideo eam teneamus. ¶ Et procius declaratione eſt videndum quando tractatur de auferendis bonis heredi propter inultam mortem defuncti: ⁊ tunc hec erit practica: q: primo debent accuſari occiſores ſi viuunt ⁊ ſententia lata cōtra eos infra quinquennium habet effectum confiſcandorum bonorum contra heredes[a]: vel ſi heredes eſſent ꝓpinqui perpetuo: vt hic ſm glo. ⁊. l. i. C. vbi cauſe fiſca. ſed contra heredes agitur homicidis cōdemnatis per peti. heredi. ⁊ ſic eſt cauſa ciuilis: vt. l. i. C. de his qui. vt indig. ⁊ tūc heredes dicentur eſſe negligentes[b] quando trāſiuit tātum tempus ꝙ commode potuerunt accuſare ⁊ nō accuſauerunt: vt no. in. l. i. C. de his qui. vt indig. qꝺ not. propter delicta que cōmittuntur in omittendo ꝙ tunc dicatur eſſe perfecta quando tranſiuit tantum tempus ꝙ potuit impleri ⁊ nō eſt impletū nec expectatur ꝙ trāſeat tempus quo deſinat poſſe fieri ſicut in contractib⁹ vt. l. ita ſtipulatus. j. de ver. obli. ſed eſt ſicut in vltimis voluntatibus: ut ibi patet. Quandoqȝ tractatur de auferendis bonis heredi propter apertum teſtamentum ſeu aditam hereditatem ante queſtionem habitam de familia ⁊ ſupremum ſuppliciuȝ: ⁊ tunc ſi occiſor eſt certus erit idem proceſſus qui dictus eſt. ſ. ſ. q: primo accuſabitur occiſor ⁊ ſententia habebit effectum confiſcādorum bonorum ⁊c. vt hic ⁊. l. ſi certus. ſ. eo. Si vero occiſor erit incertus: tunc directo ageretur contra heredem per petitioneȝ hereditatis propter negligentiā ſuam coram procura. ceſaris: vt. d. l. ſi ea. C. e. ſicut ageretur ſi occiſores eſſent mortui ita ꝙ nō poſſent condēnari: vt. l. i. C. vbi ca. fiſ. facit. j. de car. edic. l. ij. Nec ob. l. ſi ideo. C. e. vbi heres nō punitur ſi malefactores nō poſſent inueniri: q: verum eſt ꝙ non punitur propter inultam morteȝ defuncti: ſed bene punitur propter tabu. apertas ⁊ propter hereditatem aditam feſtinanter ¶ Op. ꝙ heres nō puniatur in amiſſione hereditatis ſed in centum aureis: vt. l. i. §. fi. j. eo. So. ibi aperuit tātum non autem adiuit hereditateȝ. Et aduerte: q: illa actio que datur ad centum aureos eſt popularis: vt. d. l. i. in fi. ideo nō eſt neceſſe ꝙ expectetur quinquēniuȝ imo finitur anno: vt. l. fi. j. de populari. act. ita intelligit Dy. glo. que eſt hic in prin. que dicit act. in centum aureis nō finiri quinquennio. ¶ Ultimo vides hic ꝙ ſententia lata contra occiſores habet effectum confiſcandorum bonorum contra heredes[c]. quod iduco ad. q. de ſtatuto huius ciuitatis quo cauetur ꝙ pater teneaſ ſoluere condemnationem pro filio vſqȝ ad legitimam an ſufficiat filium condēnatum eſſe. quā queſtioneȝ diſputaui ⁊ poſui eam in. l. filius in prin. j. de verbo. obli. vbi tangit Dy. ⁊ eſt i prima op. quaȝ feci in. l. in cognitione. vbi dixi ꝙ glo. tenet opi. Hug. in. l. ſi ea ⁊c. ⁊ adde ⁊. j. ad treb. l. marcellus. §. fi. ſed ille. §. multuȝ facit pro opi. ꝯria. ſed rñde vt ibi ꝑ glo. nō habetis hic alia.

e **Xcipiuntur.** [d] Impubes qui nō iuuat dominum nō tenetur ſenatuſconſulto niſi in eo tria concurrant que exprimit hec. l. h. d. ¶ Nota caſum in quo impuberes non excuſantur a delicto cōmiſſo in non faciēdo. ⁊ eadem ratione videtur vbicunqȝ dolus impuberis euidentiſſime argueretur ſicut fiebat hic.

o **J ſequens.** Fiſcus ſuccedit in locum heredis indigni ⁊ prefertur ſubſtituto etiam neceſſario ⁊ nocet vindicāti. hoc dicit. ¶ Glo. format hic no. q. hec. l. ſine dubio procedit ſi inſtitutus primo gradu adiuit: quia per aditionem extincta eſt ſubſtitutio: vt. l. poſt aditam. de impub. ⁊ ali. ſubſti. ¶ Sed ſi inſtitutus nō adiuit quid iuris. Dicunt quidā non eſſe idem: ſed ſubſtitutuȝ preferri fiſco. Jo. dicit idem. opi. Jo. eſt vera. videtur tex. in. l. in ſeruitute. §. ei qui. de bo. lib. ⁊. l. cum fiſco. ſ. eo. in eo ꝙ ibi dicit caduca. naȝ non eſſet caduca ſi eēt adita hřditas. hoc videtur ſentire gl. in. l. eam quaȝ. C. de fideicō. vbi dicit ꝙ hereditate non adita bona auferūtur ab indigno: ⁊ vadunt ad fiſcū cum onere ſuo ⁊ hoc no. per glo. in. l. recuſare. §. ſi fiſco. ad tre. ⁊ ſi dicis quare nō prefertur ſubſtitutus qui venit ex voluntate defūcti ſi primus heres non eſt. Reſpondeo[e] poſtquā primus fuit negligens eſt preſumptio ꝙ in fraudem fiſci nō adeat: ideo fiſcus occupat ac ſi adita eſſet: ⁊ ex hoc puto ꝙ huic ſubſtituto ſit dare medium ꝙ anteꝗ̄ tranſeat tempus negligētie primi heredis faciat ſibi ſtatui terminum ad hereditatem adeundaȝ vel repudiandā tunc ipſo iure repudiante ante negligentiam tranſiret ad ſubſtitutum. probatur in. l. ſi antequā. j. eo. ⁊ ibi dicam. Glo. format duo contraria quorum rōnem videre eſt difficile. ⁊ dic in primo priuatur: q: nō adiuit hereditatem defuncti. in ſecundo q: non petijt tutorē hic vero poſt morteȝ defuncti nō vendicauit: ſed pulchra eſt ſol. Rog. q: vbiqȝ indignum: ⁊ ideo apponitur varietatis caſus. Jſta ſol. bene demonſtrat: nō tamē varietatis rationē aſſignat. ¶ Querit Dyn. ſi frater occidit fratrem ſuum: an bona deueniant ad fiſcū: an ad filios occidentis. ⁊ Dy. ponit melius illam. q. in. l. cum ratio in fi. j. de bo. dā. ⁊ ibi eſt caſus. videbitis aliquantulum in. l. i. ⁊ in. l. ij. §. ſi fratris. j. ti. i.

Cum ex parte. Ab indigno aufertur hereditas ⁊ legatum ⁊ quicquid quocunqȝ iure de bo. teſtantis mortis cauſa caperet. hoc dicit. eadem ratione dico ꝙ ei qui nō vindicaret morteȝ occiſe vxoris aufertur illa portio dotis[f] quam lucrari debet ex forma ſtatutorum: vt. l. ea quidē de his qui. vt indig. ibi cum dicit glo. §. ſi quis autem non plures. ſo. ibi eſt in culpa. hic in dolo: vt. l. propter veneni. §. neptiſ. j. eo. vł iſtud delictū eſt maius illo. vel aliter ibi delictum cōmittitur ſolum contra teſtamentū ⁊ ideo petitur ſolum quicquid ex teſtamento capiſ nō aliunde: hic delictum cōmittitur circa vindicādā mortem ideo perditur ꝗcquid cā mortis capitur.

o **Omino.** Etiaȝ ſeruus cōis pro premio libertatē ꝯſeqtur. h. d.

p **Rius.** Hic dicitur prius ⁊ ſic inuit ꝙ perueniatur ad torturam non precedentibus indicijs. ¶ Op. de. l. i. in pn. j. de queſtionibus. Glo. dicit hic ſpeciale contra not. ſ. e. l. i. §. itē illud ⁊. j. ꝺ qōni. l. i. Dy. ibi approbat hāc gl. ꝙ hic ſit ſpāle. ¶ Op. ꝙ in tortura qſ debeat interrogari de aliquo noīatim. gl. ꝓcedit. ¶ Op. ſ. de edē. l. i. §. rationis. Glo. dicit ꝙ nihil facit ⁊ bene. ¶ Ultimo glo. inducit in ar. ꝙ teſtis eſt interrogandus de dic: qꝺ dic vt. l. teſtium. C. de teſti. ⁊ ibi per doc.

e **X inofficioſo ⁊ cetera:** Propter defuncti morteȝ nō ſuſpenditur querela inofficioſi teſta. hoc dicit.

c **Um dominus.** Jn familia ꝗ non iuuit dominum erit vindicta ſupplicium. hoc dicit. ¶ Aduerte quia tex. dicit ſumitur ſupplicium de familia: ⁊ ſic ſub nomine vniuerſitatis loquitur de familia: ⁊ prout vniuerſitaſ eſt nō habet caput: ⁊ ideo intellige hic familiam pro ſingulis de familia: vt no. in ſimili qñ vniuerſitas delinquit ⁊ punitur. l. metum. §. cum animaduertendū. ſ. quod me. cau. ⁊. l. ſi ex dolo. ſ. de do

ſo.qualiter autem puniatur pro delicto ex quo debet inferri mors:dixi in.l.aut facta.j.de pe.

p **Propter ueneni.** Mors clandeſtina ab extraneo facta aditionē nō impedit.ſecus ſi a familia facta dicatur.h.d.no.diſtinctionem huius.l.Glo.enim in.l.ſi fratrem.C.e.diſtinguit ſic.aut aliquis fuit occiſus palam ⁊ non poteſt adiri hereditas. aut clā:⁊ tūc aut a familia:aut ab extr̄neo vt hic:⁊ iſta eſt vera opi.Alij ut Azo nō diſtinguunt clā vel palam:ſed ſolum a familia vel ab extraneo ſit occiſus. Sꝫ prima eſt vera . probatur in.l.ſi minor in ſi.⁊.l.ſi fratrem.C.e.ti.

Neptis. Ei cui aufertur hereditas : vt indigno propter dolum nō reſtituuntur act.confuſe.ſecus ſi propter culpam hoc dicit.⁊ eſt no.§.⁊ no.etiam glo.ad quam ſepe remittitur. Dic ut in glo.⁊ no.ex hac.l.ꝙ ille qui ſcit factum ſi facit contra ius preſumitur in dolo:quod maxime habet locum hic vbi tractatur de acquirendo:vt.l.ſi duo.⁊ ibi no.ſ̄.de acq ren.here. arg. tamen contra predicta .ſ̄.e.l.iij. .§.ſiqs.

Preſidis. In dubio nō videnē heredes indigni ſi non prouocauerunt.h.d.¶Op.C.e.l. minoribus in ſi. So.glo.hic tribus modis.tu dic ꝙ aut eſt certū ꝙ ſententia eſt bene lata:⁊ non tenētur heredes appellare aut ē certū ꝙ ē male lata ⁊ tenenē appellare.aut ē dubiū dubiū ⁊ preſumiē ꝓ ſnīa ⁊ ſi tenenē appellare:vt.l.herēnius.§.gaia.de euic. ⁊ ita loqtur hic.⁊ ita quod dicit p̄ſidiſ iniquitatē intelligo non apparentem:licet in veritate eſſet. ſic probatur.j.dum dicit tex.non defunctorie .i. nō malicioſe.non eniꝫ credebat male vindicare. eo autem caſu quo dixi debere appellare excuſarentur propter inopiam:vt.l.ſi procuratorē.§. ſi ignorantes.ſ̄.man.⁊ no.hic ſecundum vnam ſolu.alias dic ſi tamen appellauerunt proſequi tenentur:vt.l.minoribus.C.eo.⁊ hic no. Sed ſi aliquis appellat an heredes teneantur reſpōdere. Certe indubitanter ſic:vt.l.minoribus. C.e. non habetis hic alia dicenda.

g **Filius.** Cauſa ciuilis bonorꝫ cōtra heredes occiſoribꝰ cōdemnatis nō finitur decēnio nec morte heredis hoc dicit.¶Oppo.ꝙ quinquennio pereat hoc ius confiſcandorum bonorꝫ : ut.l.in cognitione.ſ̄.e.Sol.glo.tribus modis.primus communis intellectus communiter non tenetur: vt dixi in.l.contraria.de duabus alijſ ſolutionibus tene quāuis.vel dic ꝙ ibi loquitur poſt occiſores cōdemnatos ⁊ vixit poſt decennium : ſed antequā condemnarentur ſufficeret quinquēnium: vt in contrario:⁊ ſic concordat. ¶Oppo.extra glo. act.penales non tranſeunt ad heredes:vt.l.i.C. ne ex delic.defun.l.i.in prin.de priua.delic. So. quidam dicunt illud verum in delicto commiſſo in faciendo.hic in non faciendo:quod eſt truffa dic ꝙ hic nō eſt cauſa criminalis licet tenetur de bonis applicandis fiſco.condemnatis enim occiſoribus ſtatim bona ſunt cōfiſcata ⁊ fiſcus agit petitione hereditatis ad bona: vt.l.i. C. de his qui.ut indigni.⁊ hoc vult tex.hic:cum enim iſta cauſa ſit pecuniaria ⁊ ciuilis ad heredem tranſit Si vero erat criminalis quamuis pecuniaria ad heredem non tranſiret:vt.l.ex iudiciorꝫ.de accuſa. Barto.

a **Si antequam.** Ex cauſa ꝑ fideicōmiſſarium cogitur heres adire ante vindicatam mortem defuncti.hoc dicit. ¶Quero quomodo poteſt cogi adire cuꝫ ſi ſponte adiret incidit in penā:quid eſt hoc quod hic ī cauſe cognitione vertitur.nam poſito ꝙ ipſe non adiret ⁊ mortem defuncti nō vindicaret bona defuncti tranſirent ad fiſcum cum onere ſuo[a]vt.l. cum fiſcus.ſ̄.e.⁊ ſic fideicommiſſariuſ non perderet fideicommiſſum. Sed reſpondeo ꝙ in cauſe cognitione vertitur hoc:q: forte heres nō vult vindicare mortem:ſed fideicōmiſſarius vult . expedit ergo fideicommiſſ.ꝙ antequam heres ſit in negligentia cōpellatur adire ⁊ reſtituere.ex hoc enim lucratur quartam quam heres deberet detrahere que perueniret ad fiſcum ſi bona ad euꝫ peruenirent:vt.l.ij.in ſi.j.ti.i.

Ex.l.ſequenti.

¶An ſola fuga probet maleficium.

l **Lege cornelia.** [b]Pro quolibꝫ ſeruo aufugiente conuicto conuincenti quinqꝫ aureis de bonis conuicti ſi habet.alias a fiſco dantur hoc dicit. Diuide. primo loquitur quando quis conuincit ſeruos teſtamento non manumiſſos.ſecundo quando conuincit ſeruos manumiſ.teſtamento.ſcd̄a ibi preterea.¶Op. hic in ſi.dicitur ex bonis damnati ſ̄. proxime dicitur ex bonis defuncti vel ex publico. Glo. ſoluit dicens ꝙ primo de bonis damnati.ſi nō ſufficiunt:tunc ex publico. Certe per hoc nō tolliē contra:q:.ſ̄.dixit de bonis occiſi.vnde Iaco.de are.expōit hoc ex bonis damnati.ſ. heredis qui ſtatim eſt damnatus in confiſcatione bonorum eoipſo ꝙ ſeruus eſt damnatus:vt.l.in cognitione.ſ̄.co. Dyn.dicit ꝙ primo habeat premium ex bonis damnati.ſecūdo ex bonis occiſi.⁊ ſi nō ſufficiunt ex publico:vt in prin . ⁊ ſic quod ī p̄n. deficit.hic ſuppletur:quod verum puto.nam in princi.loquitur quando ſunt conuicti ſerui non manumiſſi qui non poſſunt habere aliquid merito debent habere de bonis occiſi vel ex publico.ſecundum reſponſum loquitur quando ē cōuictus ſeruus manumiſſus qui poteſt habere aliquid ideo dicitur de bonis damnati.¶Nota ex hac.l. ꝙ ſola fuga [c]non probat maleficium niſi aliter doceatur:vt hic in prin.⁊ ſecundo reſponſo.ad idem.C.de rap.vir.l.i.Glo.tamen in.l.bone fidei.C.de iureiuran.⁊ in.l.admonendi.ff. e. ti.dicit ꝙ fuga facit ſemiplenam probationem. quod quantum ad hoc dic ut dixi in.d.l. admonendi. Alibi videtur ꝙ fuga faciat plenam probationem:vt.l.deſertores.de re mili.⁊.l.conſiliarios.C.de aſſeſ.⁊.l.impuberibus.de ſuſpect. tu. docto.tangunt in.d.l.i.C.de rap.vir.tu dic clarius. quandoqꝫ fuga obijcitur alicui pro crimine: ⁊ tunc probata fuga probatur crimen:vt.d.l.deſertores.j.de re mili.⁊ vidiſtis.ſ̄.e.l.i.§.cum dominus. Quandoqꝫ fuga obijcitur alicui in probatione alterius criminis non ut crimen per ſe: ⁊ tunc quandoqꝫ eſt crimen ſolius ſuſpitioniſ:⁊ tunc fuga eſt plena probatio:quia facit quem ſuſpectum:vt.d.l.impuberibus. Quandoqꝫ ē crimen de quo requiritur probatio plena vera de ipſo facto nō de ſuſpicione tantum:tunc fuga regulariter nō facit plenam probationem:vt hic ⁊ dicta.l.i.de rap.vir.⁊ in corpore de exhi.⁊ introdu.reis.§.ſuſpecto.indicium tamen vel ſemiple

a ſi antequā Onere ſuo adde qđ dixit bar.i.l. ſequēs in ſi. p̄n.ſ̄.co.

b l Lege cornelia.vide bar. in.l. ſi qd id qđ §.ſerui . vbi allegat iſtam .l.de iuriſdi. om.iudi.

c¶ Sola fuga.an ſola fuga rei ꝓbet vel idiciū faciat hētur ꝑ do.an. in.c. eſtimatis.de dol.⁊ ꝯtu.et adde ꝙ regulariter fuga nō facit quē hēri ꝑ ꝯuicto. l.i. C.de reqr.re. ⁊.l. vbi.C.đ fal. ⁊ ꝙ faciat indiciū tꝫ etiā bar.in.l.i.ff. de q̄ſti. ⁊ an bannū faciat idiciū veritatiſ hētur per bal.i.l.i.i.ix. col.C.de here.iſti.de materia ꝑ Ioā. and.i addi. ſpec. i ti. de p̄ſum.§.ij.v̄. violēta. adđ caſuꝫ not.in quo fuga plene ꝓbat i auten. vt nulli iudi.§. ſi qs v̄o accuſatuſ col.ix.⁊ theoricā bar. h̄ litat:vt not. ꝑ cū l.l.i.j.đ bo.co. ⁊ viđ tex.i.l.qd āt de lib.cau.et h̄ adde imo. i.l.intereſſe. de acqr.poſ. vide ang.de are.in.l.maleſi.i.v̄.fama publica.

d¶Debet intelligi. ſi ſtatutum dicit quicunqꝫ primo accuſauerit malefactorē hēat tm̄ đ qbꝰ bōis hēre dꝫ . vide bart.in.l.lex corne.§.ſiqſ libellū de iniur.i repor. antiqs vide ang.de are. in maleſi. in v̄ſi.fama publica. in pe. char.

nam probationem facit:vt glo.in.l.i bone fidei.
ꝛ in.l.admonendi.fallit in caſu ꝛ ibi facit plenaȝ
probationem:vt.d.l.cõſiliarios.C.de falſis.Fa
cit.l.iſta in arg. ꝗ ſi ſtatuitur premiuȝ denunciã
ti malefactoreſ nec exprimitur vnde ſoluatur de
bet intelligi ſm formam huius .l. de bonis ma-
lefactoris primo.ſecundo de bonis eius ad cuiꝰ
vtilitatem ſumitur vindicta.tertio de publico.
¶ Item no.tex.hic ex vinculis cauſam dicat.ꝛ ẽ
ſimi.in.l.ij.ĵ.de cuſto.reo.

Ex.§.ſequenti.

¶ An in qualibet actiõe populari medietas pe-
ne ſit actori alia medietas ſit fiſci.

Ex hoc edicto[a].

¶ Qui teſta.tabu . aperuit
contra edictum tenetur ad centum aureos acti-
one populari:quorum medietas eſt actoris:alia
medietas eſt fiſci.hoc dicit.¶ Opponitur ꝗ pe
na ſit confiſcationis bonorum: vt.l.in cognitio-
ne. š.eo.Solu.ibi facit plus : quia hereditatem
adiuit:ut ibi dixi.ꝛ ibi notatur ꝗ iſtius pene pe-
cuniarie medietas eſt actoris : alia medietas eſt
fiſci.Idem dicit gloſa in qualibet actione popu-
lari:vt.l.iij.§.hoc autem.de his qui deiecerunt.
In contrarium[b] eſt veritas:quia quando lex ſta
tuit actionem popularem tota pena eſt actoris:
poſt litis conteſtationẽ:vt.l.ſicut.ĵ. de verboruȝ
ſignificatione hoc tenet Azo ꝛ Rofre. in libellis
in titulo ſi quis corrumpit album pretoris.Nec
obſtat.l.iſta : quia ideo hic : quia lex ſimpliciter
hic ſtatuit ꝛ hoc verum. Quandoqȝ per legem
inducitur actio.ſecus ſi accuſatio . nam tunc in-
diſtincte pena applicatur fiſco niſi aliud dicatur
vt.x.col.que ſunt regalia .c. primo ꝛ .l. mulcta-
rum.C.de modo mulctandi.qualiter autem co
gnoſcatur an lex introducat actionem vel ac-
cuſationem dixi in. l. agraria . de termino amo.
facit ad predicta. l. vlti. de litig. ꝛ quod ibi no-
tatur.

f

Ideicommiſſum.

Qui debitum accepit ab heredibus nõ
probibetur eos accuſare de inulta morte defun-
cti.hoc dicit.Aduerte[c]:licet textus dicat accuſa
re:non tamen eſt proprie accuſatio : vt dixi in.l.
in cognitione.š.eodem cũ in tota iſta materia di
citur de herede qui non vindicauit mortem de-
functi.intellige niſi fuerit preuentus ab alio ac-
cuſatore vel a preſide:ingrente vt.l.qm ſororeȝ.
.C.e.facit.l.edicto.de iure fiſci.

g

I de pluribus.

Deli-
ctum
vnius ex hr̃dibus non nocet alijs .hoc
dicit.¶ Opponitur ꝗ factum vnius ex heredi-
bus aliјs preiudicet:vt.l.ij.in fine de verborum
obligatione.Sol.ibi in actioni.que incboantur
a perſona defuncti ꝛ tranſeunt in perſonam he-
redis.hic in actiõe que incboatur in perſona he
redis dixi plene in.l.ea.§.cato.ĵ.de verboruȝ ob
ligatione.

¶ Si quis aliquem teſtari probi. vel cogerit.
Rubrica.

a ¶ Ex hoc e
dicto.Cui ap
plicet pena
ex populari
actiõe reda-
cta. ꝛ adde
bar.i.l.ſi qs
id qd de iu.
om.iudi.
b ¶ Cõtrariũ
vide ſin.bar.
in.l.ſenatus.
.§.ſenatus.ꝛ
qd ibi dixi d
iure fiſ.
c Ideicõ
f miſſuȝ.
Aduer-
te.Et ſic ha-
bes intelle-
ctũ ad totuȝ
ti.ꝛ intellige
vt p bal.i.d.
.l.qm ſororẽ
.C.e. ꝛ vide
cõcor.in.l.i.
.§.ſi mulier.
in ver. elegã
ter. de libe.
agno.
¶ Si qs ali.
teſt.probi.
Rubrica.
d ¶ Querit
glo. Et pra-
cticã huiꝰ ti.
ꝛ quõ pbeẽ
quẽ impedi-
uiſſe teſtari ꝛ
qd ſi tale te-
ſtamẽtũ erat
ẽt nullum . ꝛ
qd ſi nõ cuȝ
effectu impe
diuit.no.bal.
in.l.teſtamẽ-
ti.ꝛ quod ibi
glo.C.de in
offi.teſta.

Ex declaratione huius Rice.

¶ An cum ego cogo aliqueȝ vt ticium inſtituat
an mea coactio noceat ticio.

¶ Querit glo.[d] quando habeat locum iſte titu.
Et dicatis ut in glo.ſed quando cogo te ut aliũ
inſtituas:an coactio mea noceat inſtituto . Et
glo.que h̃ eſt tenet ꝗ ſic.Sed contra tenet glo.
in.l.ij.C.e.ꝛ allegat.l.metũ.§.licet.š. quod me.
cau. pro illa glo. facit.l. eleganter. in prin.š.de
dolo.ꝛ quod ibi no.In contrarium probatur p
Dy.quia quando dolus alicuius eſt immediata
cauſa alicuius acquiſitionis mee debet mihi no-
cere:vt in dolo procuratoris qui nocet domino
vt.l.ſi procurator. ĵ.de do.excep. ꝛ.ĵ. de vi ꝛ vi
arma.l.i.§.ſi quis tamen.ꝛ.§ .filius. Item vide
tur caſus expreſſus in.l .i.C. eo. ꝛ iſtam opi. te-
net Dy.ꝛ Pe.¶ Non ob.l.metum.§.licet. qa
ibi metus alterius non fuit cauſa proxima acqui
ſitionis:ſed labor meus.nec.l. eleganter.in pn.
.š.de dolo.quia ibi loquitur in cõtractu in quo
ſimiliter dolus alterius non eſt immediata cau-
ſa acquiſitionis: quia acquiro ex contractu meo
non dolo alterius ꝛ ꝗ iſta opinio. ſit vera iſtorũ
doc.videtur probari in.l.i.§.i.ĵ.e.ti.

Ex.l.ſequenti.

¶ Si aliquis vult teſtari ꝛ conſanguinei impe-
diunt ꝛ ob id mittatur ad curiaȝ qualiter proui
debitur ꝛ qualiter practicabitur hec.l.

Ui dum captat:

Ab eo qui probibet teſtamentum ſi
eri vt mutari aufertur hereditas ut
ab indigno.h.d. ¶ Opp.ĵ.l.proxi.
.§.fratris Glo.ſoluit ꝛ bene. ꝛ vide illam glo.q̃
in multis locis allegatur. ꝛ dixi vobis in.l. ſi ſe-
quens .š.e.ti.ſcilicet ꝗ quãdo frater occidit fra
trem ꝗ nocet omnibus ſequentibus in gradu
ſed exiſtentibus in eodem cum eo uel proximio
ri non preiudicat per illam glo .ut.l. cum ratio
in ſi.ĵ.de bo.danna.¶ Quero aliquis vult face
re teſtamentum: conſanguinei non permittunt
introire notarium ꝛ mittitur ad curiam ut faciat
ꝗ notarius introire poſſit ꝛ teſtamentum libere
facere:quid faciet curia.Or. domini dico ꝗ po
teſtas debet hoc facere per regulam ne poten-
tiores humiliores afficiãt:ut.l.illicitas.§.ne po
tentiores.š. de offi. preſi ꝛ per hoc videtur ca-
ſus in.l.ꝛ curent.š.de teſti.ꝛ ſic ponebat caſum
Ja.bu. cui parcat deus:licet glo.aliter dicat in
ſi.ibi dicitur teſtari.ideſt teſtificari dicit glo. ſed
Ja.bu.dicebat teſtari proprie. ¶ Quero quali
ter practicabitur iſta.l. Et credo ꝗ ſic praticeẽ
ꝗ ille qui probibuit teſtari accuſetur ꝛ impone-
tur pena extraodi.ꝛ hoc facto proponetur con-
tra eum acti.ciuilis ſcilicet petitio hereditatis ſi
cut in quolibet alio indigno dicimus:ut.l.i. de
his qui. ut indig.C.

Ex.§.ſequenti.

¶ Si maritus probibeat vxorem teſtari an no-
ceat filijs qui ſucceſſuri eſſent ab in teſtato.

Si dominus dolo fece

rit. Dolus dñi phibentis mutari teſtamētū nocet ſeruo ⁊ alijs inſtitutis nō legatarijs. hoc dic. ¶ Op. de prin. ad fi. qa in princi. dicit̄ q dolus phibētis mutari teſtamētū nocet alijs. ſ. filio vel ſeruo etiā manumiſſo. In ℣. ſꝫ ſi legatū. dicit cōtrariuꝫ. ⁊ iſtud nō eſt multū facere cōtra: qa poſſumus rñdere altero de duob⁹ modis: qa in pn. fuit adhibitus dolus a cōiunctis pſonis, p qbus preſumit̄ dolus p ꝯiunctis: vt. l. pe. ꝗ. de bo. lib. ⁊ hoc puto verū ſatis. vel aliter aliud in īſtitutiōe aliud in legato. ita loquit̄ ſecūduꝫ rñſum. §. ⁊ rō ſatis eſt in pmptu. nam qñ adhibeo violentiam ne aliquis faciat teſtm̄ tūc reſpicit inſtitutionē ⁊ circa eā videt̄ facta violentia ⁊ nō reſpicit legatū principaliter: ⁊ ita aliud in vno q̄ in alio. ¶ Ulterius dicit̄ hic ⁊ ſi nō fuerūt in ptāte ⁊c̄. ſed an ſufficiat q nō fuerunt omni tempore: an altero. Et vltima opi. glo. eſt vera. ⁊ vide glo. q̄ incipit eo tēpore ⁊c̄. ibi ⁊ alij qō ⁊c̄. ibi ar. ꝯtra ⁊c̄. ⁊ dic ſcilꝫ ad p̄cedēs rñſum. Itē ibi in tex. ei⁹ q ⁊c̄. dic ſcilꝫ huic relicto cām dedit dñs ideo nocet. ſicut in dolo pcuratoris dicimus q nocet dño: vt. ꝗ. de do. excep. l. ſi pcurator. By. Et illā rationem tene menti: quia p hoc pōt terminari qō no. q ſi maritus phibuerit vxorē facere teſtm̄: an noceat filijs q eſſent ſucceſſuri ab īteſtato. Videt̄ q ſic. vt hic. ſed ꝯtra videt̄ de iure: qa ſi filij vellent ſuccedere ex teſtō qō phibuit pater mutari: ⁊ tunc noceret filijs: ſicut qñ dedit cāꝫ dolus patris ſucceſſori legitime ſm iſtā lec. quare ⁊c̄. p hoc vidiſtis. ś. l. pxi. no. ibi. Item fit p̄iudiciū pximioribus in gradu. ⁊ vide glo. q̄ incipit q̄ phibuit. in fi. dic ⁊ rō qa initiū hoc habuit: ibi nō. arg. ś. de here. inſti. l. ij. ⁊ de cadu. tol. §. in p̄mo. ⁊. §. p ſecūdo ſm By. ¶ Sꝫ circa iſtaꝫ glo. op. q̄ tꝫ q ille qui eſt indignus diſtribuit. ſed ℥. ꝗ. l. pxi. §. fi. vbi nō diſtribuit indignus ſed fiſcus. Reſpon. ibi loquit̄ in fideicōmiſ. particulari: hic ī vniuerſali: ⁊ rō eſt qa in vlī detrahit̄ trebellianica: ſed legatarius qui ſoluit fideicōmiſſum vtile nullā detrahit quartā: ⁊ ita loqtur h̃. tene mēti iſtā materiā.

s **I quis.** Qui impedit teſtes accedere impedit teſtamētū fieri. h. d. Quero exēpluꝫ ℣. fratris. Glo. legit duobus modis. primo ſi vnus frater phibuit quē teſtari de nouo non nocet alteri. iſta eſt bona ⁊ clara. ſecūdo qñ vnus frater q ſolus erat inſtitutus in p̄mo teſtō phibuit teſtm̄. quo caſu alteri fratri nō nocet ſed pdeſt. habebit partem ſuā cū nihil eſſet habiturus ſi primū teſtm̄ duraret. In hoc tñ ſūt opi. an h̃ lec. ſit ꝟa. examiabo ſtatim in. l. vl. nō habetis h̃ alia ad preſens.

Ex. l. ſequenti.

¶ An legata debeant̄ ex teſtō facto per vim. Et que coactio debeat interuenire vt qs incidat in edicū ⁊ qualiter ſit practicanda hec materia. Et an cū hereditas vadit ad fiſcū legata debeant̄: ⁊ qualiter pbabit̄ q aliquis teſtari phabitus ſit. Et an ſi teſtator dicat notario q libēter mutaret teſtm̄ ſed timet. An ex hoc ſolo pbet̄ timor. ⁊ an licet tempore teſtamenti nō pbent̄ verbera mariti ſufficiat pbare q preceſſerint.

v **Irum.** ¶ Licet teſtatori placare blādo ſermone. hoc dicit. ¶ Pro declarāda iſta materia quero in quot caſibus habeat locum iſte ti. Glo. rubrice dicit ī quattuor quos examinemus. Primo hꝫ locū quādo cogo te vt me īſtituas: tunc incido in edictuꝫ ⁊ hereditas aufert̄ ⁊ applicat̄ fiſco: vt. l. i. C. e. ti. Sed quero qūo potui p̄iudicare venientibus ab inte. q me precedebāt in gradu ꝯtra ea que no. ś. e. in. l. i. in prin. Dic q poſtq̄ fui inſtitutus nullus eſt q me p̄cedit: qa in ſucc. prior eſt cauſa teſtamenti: vt. l. q̄ diu. ꝗ. de acqui. here. Sed adhuc inſurgit iniquitas: qa ex facto meo prius veniētes ab inteſtato excludo. Rñ. h̃ non conſtabat q vellet inſtituere hos vel alios: ſed voluit decedere inteſtatus: ſꝫ h̃ hñ ꝯſtat q inuitus me inſtituit. Si naūt ꝯſtaret quos voluit inſtituere: tunc illis quos leſi daretur actio contra me de dolo vel cōdi. ex. l. ad duplū: vt no. in. l. lucius. §. ſempronia. ꝗ. de le. ij. ⁊ ī auc̄. vt nul. iudi. §. ad hoc puenit. ⁊. C. e. l. ij. ⁊ ſi nō eſſet ſoluendo in dubio: iſte leſus reuerteret̄ ꝯtra fiſcū. ar. l. fi. in pn. ś. de eo p quē factū erit. ⁊. l. plane. la. ij. §. i. ꝗ. de le. i. ¶ Quero vtrū legata debeant̄ ex hoc teſtō facto p vim. Et videt̄ q ſic vt. ś. l. pxi. in fi. ⁊. l. i. §. i. ¶ In ℥. videt̄ q non: qa poſtq̄ fecit teſtm̄ īuitus ita hꝫ volūtatē legatarij ſicut heredes. ⁊ quāq̄ coactio fuerit facta p aliuꝫ nō dꝫ pdeſſe legatarijs: vt. ꝗ. dicā in ſecūdo caſu. Rñ. ſi conſtat q teſtator coactus inſtituit me ⁊ nihil aliud ꝯſtat vltra q tunc legata debent̄: vt. l. i. p̄alleg. ſed ſi ꝯſtaret q totā illā voluntatē fecit coacte: tunc nihil debet̄ p rōnem ſecundo factam. ¶ Quero que coactio dꝫ interuenire ut qs incidat in edictū. Rñ. metus mortis vel cruciat⁹ corporis. ſ. q caderet in ꝯſtantē virum: vt. l. metum. qō me. cā. vel alius metus qui induceret reſtitutionē per officiū iudicis. de quo in. l. i. §. qui honorande. quarū rerū act. nō da. ⁊. l. fi. §. i. ⁊. ij. ś. qō me. cau. ⁊. l. interpoſita. C. de tranſac. ⁊ no. in. d. l. metū. qō me. cā. Ad tollendū tamē dictā p̄ſump. q nō interceſſerit metus curet qs q teſtm̄ fiat interueniētibus cōſanguineis: vt. l. tranſac. C. de tranſ. ¶ Quero qūo practicabit̄ iſta materia. Rñ. primo accuſabit̄ ille cogens ⁊ punietur criminaliter: ⁊ illa ſnīa habebit contra eū effectū confiſcationis bonoꝝ: vt amodo cōueniat̄ p hereditate pe. here. ar. l. in cognitiōe. ś. ti. i. ita ītelligo. l. i. C. e. ¶ Secundo habes locum iſte titu. qñ compello te vt inſtituas alium: vt. l. i. C. e. ita dicit glo. rubri. in. l. ij. C. e. no. ꝯtra. p. l. metū. §. ⁊ lꝫ. ś. qō me. cā. p hoc. l. elegāter. in pn. ś. de dolo. vbi dolus tertij non nocet alteri. p hoc. l. i. ℣. ſed ſi legata. ś. e. vbi dolus vnius nō nocet legatarijs. ad idē poſtq̄ quis eſt inſtitutus tenet primū locum in ſuc. ſed ei qui tenet primū locū nō nocet dolus alterius: vt no. ś. e. l. i. in prin. ergo ⁊c̄. Contra tenet Pe. By. ⁊ Cy. ⁊ oēs. nam qñ dolus alterius eſt cā īmediata acquiſitiōis mee ille dolus mihi nocet: vt. l. ſi pcurator. ꝗ. de doli excep. ⁊. l. i. §. ſi quis tamē. ⁊. §. filius. ꝗ. de vi ⁊ vi ar. ⁊ pbat tex. in. l. i. C. e. ⁊ arg. l. ij. §. i. ś. e. ⁊. ꝗ. q. nō cōpe. bo. poſ. l. i. Non ob. §. ⁊ lꝫ. qa ibi dolus alterius nō eſt cā pxima acquiſi. mee: ſed labor meus. Nō ob. l. elegāter. in p̄n. qa ibi dolus tertij nō eſt cā pxima acqſitio. mee: ſꝫ cōtract⁹ me⁹. Nō ob. qō dicit̄ de legatarijs: qa vt dixi. ś. ītelligo qñ nō conſtat q fuerit coactus ad legandū. ſed ſi preſumitur in. q. q coactus inſtituit aliuꝫ. Non ob. qō dicit̄ q eſt pximior: qa h̃ cā pximitatis cauſabit̄ a dolo tertij q eū inſtitui fecit. In contrarijs erat pximior in ꝯſanguinitate vel ſanguine: ⁊ ſic cā pximimitatis cauſabit̄ aliter q̄ ex dolo tertij. ⁊ p hoc facit optime ſo. quā By. dedit. ś. e. l. i. §. i. in vltimo ꝯtrario qō feci. ¶ Practica aūt huius mēbri erit q primo accuſabit̄ inferens metū que accuſatio ſecuta condēnatione habebit effectum ꝯfiſcandoꝝ bonoꝝ ꝯtra inſti-

s Irum v quero quo. Vide bar. i. l. fi. alias. l. C. e.

tutum:vt dixi.ſ.ita intelligas ꝙ ei quē quis leſit
per illū actū ſit ſaluū ius recuperandi ꝯtra infe/
rentē metū:ut dixi.ſ.in ꝓximo caſu. Habemus
uidere duos caſus dubios quos infra dicam.
¶ Tertio caſu habet locū iſte ti.qn̄ impedio ali
quē uolētem teſtari de nouo:ut.ſ.l.i.in prin.ita
dicit glo.rubri. Circa hoc diſtingue latius: aut
iſte qui impedit eſt ꝓximior ſucceſſurus ab inte.
⁊ hereditas auferꝰ ſibi ⁊ applicaꝰ fiſco:ut in p̄n.
.l.i. Aut ille hʒ priorē in gradu uel equalē ⁊ ſibi
nō preiudicat:ut.l.ij.§.fratris.ſ.e.ita tenet glo.
in p̄n.l.i. ¶ Sed cōtra hoc op.ſ.determinatū ē
ꝙ qui cogit teſtatorē inſtituere aliū facit locum
huic ti.ſed qui impedit teſtatorē teſtari uideꝰ eū
cogere relinquere uenientibꝰ ab inte.⁊.l.ꝯficiunꝰ
in p̄n.⁊.l.ſi quis cū nullū.ꝭ.ti.i. Rn̄.ſi cōſtaret ꝙ
ego impediui teſtatorē volentē teſtari ⁊ inſtitue
re aliū ꝓcederet oppoſitio.ſed qꝺ in glo.diciꝰ in
telligiꝰ qn̄ ꝓbatur ꝙ qs ꝓhibuit aliū teſtari ſim
pliciter.forte enī ſi teſtator feciſſet teſtm̄ inſtituiſ
ſet venie͂tes ab inte.⁊ diſtinctio precedens facit
ad queſtionē de eo qui interfecit conſanguineū
ſuū:vtruʒ ſuccedat ei:⁊ ſi nō:vtrū ſuccedat fiſcꝰ.
quidā habēt hanc.q.factā per Dy.in.l.ſequens
gradus.ſ.ti.i.veritas eſt ꝙ diſtinguatur[a] aut in/
terfectus erat ꝓximior:aut vlterior. primo caſu
bona ꝯfiſcanꝰ.ſecūdo nō:vt.l.cū rō.in fi.de bo.
dā.⁊.l.ab hoſtibus.§.i.ſ.ſo.ma.interficiens ꝟo
nullo mō ſuccedit per dictas.ll. Quarto caſu hʒ
locum iſte ti.qn̄ quis ꝓhibet teſtari aliquē q vo/
lebat mutare primū teſtamētum:vt.ſ.l.i.in p̄n.
ita dicit glo.rubri. Circa hoc diſtigue: aut ille q
ꝓhibuit nō erat inſtitutus ipſe nec filius eiꝰ vel
ſeruus ⁊ ſua ꝓhibitio nō impedit ſuccedere inſti
tutos in p̄mo:vt hac.l.iij.§.fratris.⁊ qꝺ no.in.l.
.i.in prin.qꝺ intelligo niſi ꝯſtaret ꝙ teſtator vo/
lebat mutare primū teſtm̄ reſpectu heredis inſti
tuti ⁊ volebat inſtituere aliū:⁊ tunc ꝑinde eſt ac
ſi coegiſſet teſtatorē illū inſtituere vt in p̄cedēti
bus dixi.facit ad p̄dicta ꝙ factū ꝓhibentis non
nocʒ legatarijs ⁊ fideicōmiſſarijs ex̄neis:⁊ eadē
rōne nec inſtitutis ex̄neis:vt.l.i.§.ſed ſi legatū:
⁊.l.ꝓxi.in fi.ſ.e.ſed ſi erat inſtitutꝰ alius q̄ filius
vel heres ꝓhibentis:tūc ſi erant in p̄ſēte tēpore
prohibitionis:lʒ nō eſſent t̄pe adite hereditatis
dicūtur indigni ⁊ hereditas fiſco applicatur ſm̄
oēs:vt.ſ.e.l.i.§.i.⁊.ꝭ.qui.nō cōpe.bo.po.l.i.in
fi.ſed ſi erāt ſui iuris t̄pe ꝓhibitionis ⁊ adite he
reditatis ſunt opi.ſ.e.l.i.tamē Dy.tenet illā ꝙ
ſit idē qꝺ ſupra.pōt eſſe rō:qa ꝓpter ꝯiunctionē
ꝑſonarū videꝰ ꝓhibens ꝓhibuiſſe ſoluʒ fauore
illoꝝ.ar.l.pe.ꝭ.de bo.libe. Itē predicta vera niſi
illi inſtituti eſſent ſucceſſuri ab inte.tunc enī ꝓhi
bitio tertij nō nocet.alꝰ impedit ſuccedentes ab
inte.vt dixi in caſu precedenti:multo fortius h̄.
Pono caſum in terminis.maritus ꝓhibuit vxo
rem teſtari vel teſtmentū factū mutare ad hoc vt
ſuccederēt oēs filij.certe nō impediꝰ ꝓpter hoc
ſucceſſio filioꝝ ꝓpter ea q̄ dixi. Preterea tā pa/
ter ꝓhibens q̄ mater ſunt in equali gradu filio:
ideo par cōiūctio oēm ſuſpitionē tollit:vt.l.non
ſolum.de ritu nup.maxie hodie quo iure mater
hʒ de neceſſitate filium inſtituere in aliquo:vt in
auc̄.vt cū de app.cog.§.aliud quoqʒ capitulum.
Si vero ipſe ꝓhibens erat inſtitutꝰ in p̄mo teſtō
tunc aut cū alijs aut ſolus.primo caſu alijs non
nocet:niſi etiā ipſi dolū cōmiſerint:vt.ſ.l.i.in fi.
⁊.l.ij.§.fratris.⁊ ſemp intellige:niſi conſtaret ꝙ
teſtator volebat mutare etiā quo ad inſtitutionē
alioꝝ. Si ꝟo erat inſtitutus ſolus ⁊ tunc aut ipſe
ſolus erat etiam ſucceſſurus ab inte.⁊ hereditas

[a] ¶ Diſtiguatur. Aliqs interfecit ꝯſanguineū vtꝝ fiſcus ſuccedat ei. ⁊ vid bar.⁊ qꝺ ibi dixi in.l.fi.ꝺ his q.vt indig.ꝑ bal.in.l.eā quā.in.iiij.col.C.ꝺ fideicō.

applicaꝰ fiſco:vt.l.i.in prin.ſ.eo.aut nō erat ſuc
ceſſurus in aliquo vel nō ſolus.⁊ i hoc ſunt opi.
.ſ.l.ꝓxi.§.fratris.nā quidā dicuut ꝙ ſuccedunt
alij venie͂tes ab inteſ.vel in totum ſi erant ꝓpin/
quiores vel ex parte ſua ſi erant i equali gradu.
⁊ ſic factū vnius nō noceret alteri.hoc eſt qꝺ ꝑ/
deſt.ꝯtra iſtā opi.eſt.C.e.l.i.⁊ qꝺ dixi.ſ.in p̄mo
caſu.ſ.qn̄ qs compulit inſtituere ſe.idē enī vide
tur eſſe ſiue cōpellā vt me inſtituas ſiue ꝙ in iſti
tutione facta ꝑſeueres.⁊ iō alij dicūt ꝙ ſuccedit
fiſcus tm̄.⁊ iſta opi.placʒ per.l.i.C.e. Nec ob.§.
fratris.qa ibi loquiꝰ quādo prohibuit teſtari de
nouo ad illum caſum tm̄ referꝰ:vt ibi no.ſm̄ illā
opi.hoc ſemꝑ intelligas niſi cōſtaret ꝙ volebat
mutare teſtamentū ⁊ inſtituere venientes ab in
teſ.vel alios certos:tūc enī illi ſubuenitur ſm̄ ea
que dixi.ſ.circa primū caſum. ¶ Quero quādo
hereditas applicaꝰ fiſco vtrum legata remaneāt
valida. Tex.videtur ꝙ ſic in.l.i.§.ſed ſi legatuʒ
.ſ.e.⁊.ſ.l.ꝓxi.in fi.qꝺ intellige niſi legata eſſent
relicta filio vel ſeruo prohibentis. eadā ratione
quā ſupra dixi de inſtitutione niſi conſtaret teſta
torem voluiſſe mutare voluntatē etiā quo ad le/
gata.ita intelligo.l.eū qui.in fi.de his quibus vt
indig. ¶ Quero qualiter[b] probabiꝰ ꝙ quis pro
hibuerit aliquē velle teſtari vel teſtamentū muta
re. Rn̄.duo oportet probare.ſ.ꝙ ille volebat te/
ſtari. Item ꝙ ille alius ꝓhibuit ſibi:vt.ſ.e.l.i.in
prin. h̄ aūt ꝓhibitio probaꝰ ſi impediat introire
notariū vel teſtes:vt.ſ.e.l.i.in p̄n.⁊.l. marcellus
in fi.ad trebel.⁊.l.eū qui.in.fi.de his q. vt idig.
¶ Quero pone ꝙ teſtator dixit corā duobus vel
tribus teſtibus vel etiā corā notario ꝙ ipſe fece/
rat teſtamētū coactus ⁊ ꝙ libenter mutaret ſed
omittit ꝓpter timorē:an ſit ſufficiens probatio.
Rn̄.ſi diceret ſimpliciter ꝓpter metum nō expri
mendo a quo eſſet illatus puto ꝙ nō valeret[c] ali
quid.nō enim pōt ſua ſimplici voluntate remo/
uere teſtamētuʒ qꝺ ante fecerat:vt.l.ſancimꝰ.C.
de teſta.ſed ſi diceret ſibi metū illatū a ſubſtitu/
to:tunc ſatis eum indignū reputare videꝰ.⁊ tūc
hereditas applicatur fiſco:vt.l.hereditas.C.de
his qui.vt indig. ¶ Quero vtrum hereditas ve
niat ad fiſcum ſue ſit adita hereditas:ſiue non.
Rn̄.ꝙ ſic:vt.l.ꝓxi.in fi.dū dicit caduca.facit qꝺ
dixi.ſ.ti.i.l.ſequens gradus.in prin. ¶ Quero
iuxta.l.noſtrā pone ꝙ tempore facti teſtamenti
nulle iniurie fuerunt facte per virum vxori ſed p̄
ceſſerant iniurie ⁊ verbera:vtruʒ ex hoc vir repu
tetur indignus. Inno.in ſimili videtur determi/
nare ꝙ ſic.ex̄ de offi.dele.c.cām m̄rimonij.dixi
.l.i.§.q̄ onerādeꝰ.quarū rerū ac.nō datur.

[b] ¶ Quero q̄liter. Adde q̄ no.in.l.ꝓxime.de his q̄ in teſt.de.le.⁊ i.l.i ſcō.§.i.de ꝯdi.⁊ de.⁊ in.§.legaui.inſti.ꝺ lega.

[c] ¶ Nō valeret. Fac tex.⁊ qꝺ ibi dixi in.l.ſi qd.§.i.ſ.ti.i.adde qꝺ no.bart.in.l.in teſtō.ꝺ fideicō.li.adde bal.i.l.noſtrā.C.de teſta.in vlti.col.vbi tʒ ꝯ bar.h.

[d] ¶ Que onerāde. Adde tex.i.l.miles.§.veteranꝰ de teſt.mili.⁊ in.l.ſi iure de le.iij.

¶ De iure codicilloꝝ. Rubrica.

¶ Iſtoꝝ formas vide in Spe.de inſtru.edic.§.
viſo.ꝯtinua ⁊ queras vt in glo.

Ex.l.ſequenti.

¶ Clauſula ſi nō valet iure teſtamenti valeat iu
re codicilloꝝ quid importet ⁊ que perſone vide
antur grauari:ibi. Uenio. Et an ualeat cū teſtōr
dicit uolo ꝙ ualeat iure teſtamenti ⁊ codicilloꝝ
ibi. Secundo. Et quid ſi dixit uolo ꝙ ualeat iu/
re teſtamenti uel ſaltem iure codicilloꝝ:ibi. Sʒ
quid. Et quid ſi reperitur ſcriptum ⁊ uoluit ua/
lere uel iure codicilloꝝ:ibi. Sed qd. Et an pre/
dicta clauſula opereꝰ quādo teſtamentū eſt im/
perfectum ratione uoluntatis: ibi. Quarto. Et
quid operetur cū teſtamentū non ualet ex cauſa
preteritionis:ibi. Quinto. Et an ideʒ ſit in teſta
mento nō ualido p̄teritōe poſthumi:ibi. Sexto.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Et quid ſi teſtator dicat ſi nõ ualeret iure teſtamenti ualeat iure codicillorũ:ibi. Septimo. Et quid ſi dixit ſi nõ ualet iure teſtamenti ualeat oĩ iure quo ualere poſſit:ibi. Octauo. Et qd ſi nõ ualet ex ui exheredationis:ibi. Nono. Et an cũ teſtamentũ rumpitur per ꝯtra tabu. an clauſula aliquid operet̃:ibi. Decimo. Et quid ſi teſtamẽtum rumpat̃ agnatiõe ſui heredis:ibi. Undecimo. Et quid ſi teſtamẽtũ rumpat̃:qa hereditas nõ eſt agnita.ibi. Duodecimo. Et quid ſi teſtm̃ nõ ualeret ꝓpter defectũ inſtituti incapacis:ibi. Decimotertio. Et qd ſi nõ ualet ꝓpter defectũ teſtantis:ibi. Decimoquarto. Et qd ſi teſtamentum in quo ſunt uerba ſi nõ ualet uel ualebit irritatur per ſecundũ:ibi. Decimoquinto. Et quid ſi in teſtamẽto ubi eſt clauſula ſit ſubſtitutio pupillaris:an porriget̃ ad ta.pu.ibi. Decimoſexto. Quid aũt operent̃ hec ỽba ſi apponant̃ in codicillis.ſ.ſi non ualet iure codicillorũ ualeat iure cuiuſlibet ultime uoluntatis prout melius ualere poteſt:ibi. Decimoſeptimo. Et qd ſi in teſtamento fuit facta ſubſtitutio pupillaris:⁊ in codicillis ad teſtm̃ factis fuit reuocata ſubſtitutio ad quid trahet̃ aditio:uide in fi.

Epiſſime.

a ¶ Si nõ valet qd ago vt ago nõ valet vt põt valere.b.d. Hĩ habemus videre duo.primo illud generale ſi nõ valet qd ago vt ago ⁊c̃.de quo ꝑ Ci.in.l.nõ codicillũ.C.de teſt.dixi in.l.i.§.ſi quis ita.ĩ.de verbo.ob. Secundo habemus videre ſpẽaliter materiã huius.l. ⁊ ſingu. de vigore illius clauſule que apponit̃ in quolibꝫ teſtamento ſi nõ valet iure teſtamenti valeat iure codicillorũ ⁊ illud examinemus. ¶ Op.ĩ.ad trebel.l.ſceuola. Glo.ſol.ibi volebat codicillari. Hĩ facere teſtamẽtum. Jdeo Dy. diſtinguit: aut certũ eſt ꝙ quis voluit teſtari ⁊ nõ valet iure codicillorũ niſi dicat̃:vt hĩ.cũ ſimi.aut voluit codicillari:⁊ hoc certũ eſt:tunc valet:⁊ verba directa trahunt̃ ad fideicõmiſſũ:vt.d.l.ſceuola.⁊.l.codicillis.§.ſciam.ĩ.de le.iij.⁊ qd ibi no.in.l.ỽbis ciuilibus.ſ.de vulg.⁊ pup.aut eſt dubiũ:⁊ tunc aut in illa voluntate eſt inſtitutio heredis ⁊ preſumitur ꝙ voluerit facere teſtamentũ.alias ſec⁹:vt.l.illud.§.tractari.ĩ.e.⁊.l.nec codicillos.C.e. ¶ Uenio ad materiã illius clauſule examinandã per multas queſtiões. Et primo quero quid importet hec clauſula ⁊ que perſone per hec verba vident̃ grauari.glo.dicunt[b] ꝙ videtur rogati venientes ab inteſtato:vt.l.ex teſtamento.C.de fideicõ.⁊ ibi no.⁊.l.qui autẽ.in prin.⁊ ibi no.ſ.ſi quis omiſ.cau.teſta.quod puto verũ quãdo venientes ab inteſ.ſuccedunt.ſi enim ſuccedũt aliqui ex teſtamento:puta ſi preceſſerat aliquod teſtamẽtũ quod nõ eſt ruptum per iſtud ſecundũ quod valet iure codicillorũ:illi heredes qui ſucceſſerunt ex ipſo videtur rogati. Quicũqꝫ enim aliquo non ſuccedit videtur rogatus: vt.ĩ.e.l.ſi quis.cũ nullum preterq̃ ſi eſſꝫ heres ex teſtamẽto poſtea facto:vt.ĩ.dicam. Jtem aduertẽdum eſt diligenter ꝙ nõ eſt ſimpliciter verũ ꝙ habeat̃ pinde acſi eẽnt rogati. Nã tex.in.l.querebat̃.ſ.de teſta mili.dicit vim teſtamẽti in cãm legati ⁊ fideicõ.⁊ codicillorũ eſſe conuerſam per.d.clauſulam.que verba ſunt multũ põderanda[c]. nam ex teſtamento nemini acquiritur hereditas niſi adita regulariter.ita nõ eſt iſta directa inſtitutio que trahitur ad fideicõmiſſum:vt infra dicetur. ꝓut iure fideicõ.valet habet in ſe iſtã cõditionẽ ſi agnoſcat̃:⁊ ſic nõ tranſmittit̃ ad heredes niſi quis agnouiſſet:vt.l.ſi ita legatũ.§.illi ſi volet.ĩ.ti.i.ſi enĩ hoc adijceretur nõ eſſet transferre vim teſtamenti in vim codicillorũ ab ea que erat in teſtamento:quia tex.ille non vult ſed in illis caſib⁹ in quibus hereditas nõ adita tranſmittit̃ in illis tranſmitteretur fideicõ.nõ ergo per oĩa eſt idẽ acſi rogentur veniẽtes ab inteſtato:⁊ ita dixi de facto. ¶ Secũdo quero quid ſi teſtator dixit volo ꝙ valeat iure teſtamenti ⁊ codicillorũ an valeat[d] hec clauſula. Uidetur ꝙ non:quia inducit̃ repugnantia:vt.l.vbi repugnãtia.ĩ.de reg.iur. Jn contrariũ eſt caſus in.l.ſi.C.e. Non ob. contrariũ:qa quod dicit ⁊ codicillorũ debet exponi ⁊.ꝓ vel.⁊ hoc propter regulã que eſt ꝙ quãdo copula ⁊.ponitur inter incõpaſſibilia reſoluitur in diſiunctã:vt.l.ſi ticio fundum.ĩ.de vſufruc.le.⁊ erit electio heredis ꝙ petat iure directo uel fideicõmiſſi:ut.l.vl.C.e.⁊.ĩ.ad trebel.l.recuſare §.ticius.dum tamẽ nõ eligat cauſam inteſtati in necẽ legatariorũ:tunc enim tenetur ex edicto ſi quis omiſ.cau.te.niſi teſtator nominatiꝫ expſſe ei electionẽ permiſerit:vt.l.qui aũt.in prin.ſ.ſi quis omiſ.cau.te.idem ſi dixerit uolo ꝙ ualeat iure teſtamẽti vel codicillorũ.per.e.l. ¶ Sed qd ſi dixit uolo ꝙ ualeat iure teſtamẽti ſaltẽ uel iure codicillorũ. Rñ.arbitror ꝙ tunc nõ poſſit eligere heres.nam illa coniunctio diminutiua ſaltem habet illud importare:vt ſi primo modo.ſ.iure teſtamenti nõ poteſt ualere deueniatur ad illud quod eſt minus:vt.C.de emẽ.ꝓpin.l.i.patet ex regula grãmaticali de cõiunctione diminutiua. unde dicit ſi non potes mihi dare biſantium ſaltem commoda denarium. ¶ Sed quid ſi reperitur ſic ⁊ voluit ualere uel iure codicillorũ non dixit iure teſtamenti. Rñ.ꝙ dictio uel. quando apponitur uni orationi uel dictioni tantũ ſumitur pro ſaltem:vt.l.ſi ſtipulatus.§.adhiberi.ĩ.ꝺ fideiuſ.perinde acſi dicerem teſtamenti uel ſaltem codicillorũ. Tertio quero an hec clauſula[e] ſi nõ ualet ⁊c̃.habeat locum quando teſtamẽtũ non ualet propter defectum ſolẽnitatis omiſſe. Tex.⁊ glo.ꝙ ſic:vt.l.codicillis.§.ſi.ĩ.de lega.ij.⁊.l.ex his uerbis.C.de teſt.mili.⁊ no.in auc̃.ex cau.C.de libe.prete. ¶ Quarto quero quid ſi teſtamentum non ualet rõne uoluntatis imperfecte:quia anteq̃ impleatur mortuus eſt teſtator. vtrum tunc operetur illa clauſula. Tex.uidet̃ ꝙ ſic.C.e.l.ſi.circa medium. Jn contrariũ facit.l.ſi deicõ.§.i.ĩ.de lega.iij.⁊.l.ex ea ſcriptura.ſ.de teſta.⁊ ibi uidetur tex.⁊ hoc puto uerum[f]. Non ob.l.vl.C.e.quia intelligo uoluntatem imperfectam ratione alicuius ſolẽnitatis nõ uoluntatis. no.glo.in.l.ſi is qui.ſ.de teſta. ¶ Quinto quero quid ſi teſtamentũ non ualet ex cauſa preteritionis[g]:an tũc illa clauſula operet̃. Glo.in auc̃.ex cã.tꝫ ꝙ nõ ⁊ fuit additio noua. Ja.bal.⁊ ãtiqui glo.tenent contrariũ ut refert Mar.ſill.in auc̃.ex cauſa ⁊ eſt caſus ẜm hoc in.l.ſi patroni.§.ſi.ĩ.ad trebel. Dy.⁊ alij moderni tenẽt illam opi.opponentes contra illam glo.⁊ ꝓbant ſic.iſta ſunt paria reliquere a uenientibus ab inte. ⁊ dicere ſi non ualet iure teſtamenti ualeat iure codicillorum:ut no.in.l.ex teſtamento.C.de fideicõ. ⁊.l.qui autẽ.in prin.ſ.ſi quis omiſ.cau.teſta. ⁊ per Dy.in.l.codicillis.in ſi.ĩ.de lega.ij.Sed ſi teſtator dixiſſet legata tm̃ debere a uenientibus ab inte.ſine dubio filius teneret̃:ut.l.ſi quis cum nullum.ĩ.e.in prin.⁊ ita tenẽt doc.Sed contra hoc uidetur expreſſe.ĩ.de lega.iij.l.ij.ubi a filio preterito nõ põt relinqui fideicõmiſſum. Rñ. a filio preterito nõ poteſt relinqui nominatim: ut ibi.

¶ De codi. Rubrica.

a Epiſſime.vide de formas codicillorũ in Spe.de inſtr.edi.§.viſo.de impugna.

b ¶ Glo.dicũt. Adde q̃ de clauſula iſta voluit bar.i.l.ſi ita de aur.⁊ ar.le.⁊ qd ipotet hĩ clauſula codicillaris:⁊ q̃ pſone videant̃ ꝑ eã grauari ⁊ quid ſi non eſt appoſita clauſula codicillarĩ i teſtamẽto: ſed dixit ꝙ voluit teſtm̃ valere oĩ meliori iure ⁊ mõ quo valere põt:dic ꝙ ꝑinde eſt acſi eſſet clauſula codicillaris.l.cũ pater.§.filius matrẽ.de le.ij.a ſimilitudie rationis ẜm bal.⁊ ange.ibi qd no.et hoc probat tex.optimus in.l.codicillis.§.ſi.⁊ ibi bar.⁊ imol.ĩ.de leg.ij.vbi ſufficit equipollens.ſed aliquid ĩ materia hui⁹ clauſule vide ꝑ bal.⁊ imo.in.l.poſthumus.§.ſi paganus de iniu.teſta.⁊ qd no.bal.in.l.ticia.i.i.col.de iniu.teſt.

c ¶ Põderãda. Jſtud dictũ mihi ſꝑ eſt vſum nõ veruꝫ: qꝛ rõ ꝓpter quã ſe fũdãt oẽs doc.in.l.ſi filio.ĩ.de leg.i.⁊ ibi vide hos per me poſt bart.in vi.col.eſtqꝫ act.ex teſtõ ⁊ officiũ iudicis ad fideicõmiſſũ reſtituendũ trãſmittitur vt.ſ.ſꝫ etiã qñ debetur fideicõmiſſũ ex codicillis ꝯpetit vtilis actõ ex teſtõ vt habes ꝑ glo.i.l.i.C.cõmu.de le.⁊ vidimus ĩ.l.i.de teſta.ergo eadem ratiõe ⁊c̃.reperio rapha.hĩ q dicit ꝙ iſtud dictuꝫ eſt deriſoriũ ⁊ ꝙ.d.l.cũ q̃rebatur.dicit ꝙ teſtm̃ ꝓpter clauſulam codicillarẽ valet iure codicillorũ non tñ dicit ꝙ trãſfundat̃ ⁊c̃.dicit tñ tenere mẽti dcĩ bar.propter auctoritatẽ ipſi⁹ ⁊ ꝓpter capita iudicũ q ꝯpꝛimũ vnuꝫ capiunt nõ poteſt ab eis euelli.⁊ vide eũ p⁹ Jmol.in.l.qdã ita.in pñ.ad trebel.qꝛ faciũt ar.ꝯ bar.

d ¶ An valeat. Adde barto.in.l.ſi.C.de codicil.

e ¶ Hec clauſula. Et hec clauſula exponit̃.i.quatenus nõ valet.⁊ ſic ꝑ ꝑte poſſet verificari ẜm bar.⁊ doc.ĩ.l.ſtichus q meus erit.ꝺ le.i.⁊ bar.hĩ i.ij.q.⁊ bar.in auc̃.ex cã.C.de libe.prete.

f ¶ Puto verum. Et de veritate huius.q.pleniſſime dixi poſt alios in auc̃.ex cã.in.xv.col.cuꝫ ſe.C.ꝺ libe.prete.

g ¶ Preteritionis. ADDE bal.ideꝫ tenentẽ cõſilio.cccxxiiij.i.volu.⁊ ibi etiã vide an tũc filius detrahat duas quartas vel vnã tantum ⁊ de pdicta clauſula vid oĩno bal.cõſilio.cccclxiiij.ij.vol.⁊ eo.vol.cõſilio.cccxcij.⁊ ꝑ pau.de ca.conſilio.lx.⁊ ccl.

ſed relinqui generaliter a uenientibus ab inte. ꝛ ita loquitur in .d.l.ij. ꝛ hec uera in iaȝ nato preterito. ¶ Sexto quero quid ſi filius poſthumus ſit preteritus. Videtur idem: ut .l. ſi quis cū nulluȝ .j. e. Doc. moderni ut dicit Iaco. de bel. ꝛ quaſi omnes dicūt ꝙ nos debemus inſpicere ꝟba teſtamenti. aut enim dicūt ſi non ualet ꝛc. ſic ſunt preſentis temporis: ꝛ tunc teſtamento rupto ꝑ natiuitatē poſthumi non debentur: quia deficit cōditio: qa uerum eſt illo tempore ualuiſſe. ꝓbatur per .l. ſi ita ſcripſero .j. de le. ij. de au. ꝛ ar. le. l. ſi ita. ꝛ .l. ſi a colono. ꝛ .l. cū ſtipulamur. ꝛ .l. ſi ſtipulatus fuerim .j. de ꝟbo. ob. .j. e. l. quedā. ij. rñ. ſed ſi non diceret ſi nō ualet ꝛc. ſed diceret non ualet uel ualebit ꝛc. tunc porrigetur ad teſtamētum quod rumpetur natiuitate poſthumi. ita dicunt predicti. hoc puto verū ſi aliquis ꝑteriīt vētrē vxo. ſue ſcienter: ſecus ſi ignorāter: qa nō cogitabat in perpetuū habere filios. tunc nato poſthumo illud teſtamentū nō valeret iure codicilloꝝ. ꝓbo donatio inter viuos ē validior ꝙ̃ fideicōmiſſum qa nititur voluntate duoꝝ: vt no. in .l. .i. C. de pac per Azo. in ſumma. ſed donatio īter viuos facta per natiuitatē filioꝝ reuocatur[a] ꝑ .l. ſi nunꝙ̃. de reuo. do. ergo multomagis fideicōmiſſuȝ. Preterea in teſtamēto militis ineſt clauſula tacite ſi nō valet iure cōmuni valeat iure militari: vt .l. iij. ff. de teſta. mili. Sed pone poſthumus naſcit̃ facto teſtamento: an illud valebit iure mili. potuit enim valere ſi teſtator voluit: ꝛ tñ nō valuit ſi teſtōr hoc nō cogitauit: vt .C. de teſt. mili. l. ſi cū vel in vtero: ꝛ ff. de teſta. mili. l. qui iure ꝛ hoc puto verū: maxime[b] ſi illa clauſula ſi nō valet ꝛc. ponat̃ magis eſſe de cōſuetudine notarioꝝ ꝙ̃ ꝙ teſtator deliberet qd īportet. ¶ Septimo quero[c] quid ſi teſtator dixit ſi non valeret iure teſtamēti valeat iure codicillorum: an hec verba referant̃ ad tēpus conditi teſtamenti: an ad futurū ſi contingeret teſtamētum nō valere: dubiū facit: qa illud verbū valeret reperitur in preſenti optatiui ꝛ in preterito imperfecto ſubiūctiui: ꝛ ħ videt̃ ꝑſentis temporis. ita videt̃ tex. ſm vnā lec. in .l. cū ſtipulamur. ꝓut ē in tex. oportet vt quidā habēt .j. de ꝟbo. ob. ſed aliī nō habent oȝ: ſed tunc nihil ad ꝓpoſitū. ad idē .l. qui rome .§. augerius .j. de verb. ob. ſm vnā lec. ꝛ .j. ſi qs inge. ſe eſſe di. l. ij. cū ſua glo. In contrariū videt̃ ꝙ illa verba ſubiunctiui ſiue ſint ꝑteriti tēporis vel ꝑſentis: poſſunt habere ſignificationē futuri: vt .l. ſi ita quis .§. ſeia .j. de ꝟb. ob. ꝛ ibi ꝑ Ia. de are. in .l. ſtichū. ꝛ .l. iter creditorē .j. de fideiuſ. ꝛ .l. ſi debitor .§ veriſimile. de cōtrahē. emp. ꝛ .l. ſi cui libertas. poſt prin. de condi. ꝛ demon. ꝛ de vino tri. ꝛ oleo leg. l. cū certū: qa ſubiūctiuū cum ſemꝑ reſpiciat illud verbū. ſi illud eſſet futuri tēporis ꝑſens vel preteritū ſubiūctiui pōt intelligi cū in futuro illud erit ꝑſens vel preteritū q̄ non cadit in ꝑterito ꝛ preſenti indicatiui. Cōcludo ergo ꝙ ſi aliud nō repugat aſſumā illā interpretationē vt res potius valeat[e] maxime in teſtamētis .j. de reg. iur. l. in te. ꝛ .j. de re. du. l. quotiēs. ꝛ .l. in ambiguo cū ſi. ꝛ ſic verba cōprehēdunt tēpus futurū. ¶ Octauo quero qd ſi dixit ſi nō valet iure teſtamēti valeat omni iure quo meliꝰ valere poſſit: an illud verbum valere pōt extenſiuū cōprehendat futurū tēpus. Dic vt dixi in .l. ſi ita .j. de aur. ꝛ ar. leg. vbi iſtā .q. perfecte examinaui ¶ Nono quero qd ſi teſtamētū nō valet vi exheredationis. Rñ. ſi qdē teſtamentū eſt nullū ipſo iure cā nō inſerta: tūc idē qd in filio preterito: ꝛ eadē rōne ſi non valet: ſed impugnatur per querelā: tunc videt̃ ꝙ talia verba nil operent̃: vt .l. ticia. ff. de inoffi. teſt. ꝛ .l. patronus. in fi. .j. de le. iij. ratio qa cū teſtamētū dānet̃ tanꝙ̃ demētis merito nō valet iure codicil. vt .j. l. px. §. furioſus. credo ꝙ nō eſt veꝝ hodie. nā querela nō expugnat hodie teſtamentū tanꝙ̃ teſtator ſit demēs. non enim eſt demētia exheredare filiuȝ inſerta iuſta cā: ſed impugnat̃ tanꝙ̃ cā inſerta nō vera vel nō ꝓbata per heredē: qd pōt eē abſqȝ aliqua culpa defuncti. ꝛ hoc apparet qa hodie cōſeruātur legata per auc̄. ex cā. ſm opi. quā ibi teneo. ꝛ ꝓbatur in tex.[e] vnde ſumit̃: ibi ne filiī falſis accuſationibus cōdēnent̃. que verba referunt̃ ad filium exheredatū inſerta cā: lȝ nō vera: ꝛ ſic teſtamētū expugnat̃ per querelā. ꝛ hoc tenēt qdam doc. ꝛ Ia. de are. ꝛ Cy. refert in auc̄. ex cā. qd puto verum quare dico ꝙ hoc caſu illa clauſula operat̃. ¶ Sed cōtra hoc op. nā hodie ex cā ꝑteritiōis vel exheredationis teſtamētū remanet firmū ꝑterꝙ̃ ad inſtitutionē: ꝛ ſic pȝ qa deficit conditio illa ſi nō valet iure teſtamenti ꝛc. modo in veritate valet iure teſtamenti ſaltem quo ad legata. Dicunt qdā ꝙ teſtamentū nō valet ꝛ legata petunt̃ cōdi. ex .l. ſed tex. ibi in corpore dicit tanꝙ̃ nō reſciſſum obtineat teſtamētum ꝛ ſic ac. ex teſtamento petunt̃: ꝛ ſic fuit ꝓnūciatū ꝑ dominū Thadeū de pepul: tūc dñm boñ. ꝓ hoc ꝙ acti. ex teſtamento petētur. videt̃ caſus in .l. ſi. in fi. ff. de here. inſti. ¶ Quo ergo rñdemus ad ꝯ. Rñ. illa conditio ſi nō valet iure teſtamenti valeat iure codicilloꝝ: vt .l. ſtichum qui meus erit .j. ti. i. ꝛ ſic cū quo ad inſtitutionē nō valeat iure teſtamēti. quantū ad īſtitutionem operabit̃ vt ualeat iure codicil. nō quātum ad legata que debent̃ per auc̄. ex cā ex teſtamento: ꝛ ꝙ hr̃ditas debeat̃ vigore iſtoꝝ uerboꝝ ꝓbat̃ tex. in .l. querebat̃. ꝟſi. utrū aūt de teſta. mili. ꝛ no. in .l. ex cā. ff. de teſta. .j. ti. ij. l. cōdicilli. in fi. facit .l. poſthumus .§. ſi paganus. ff. de iniu. rup. ꝛ irri. te. ¶ Decimo quero[f] qd ſi teſtamentū rumpit̃ per cōtra tabu. an aliquid operetur. Videt̃ ꝙ nō. nam lȝ rumpat̃ per ꝯtra tabu. tamē ualet de iure ciuili: ut .l. ꝛ ſi contra. ff. de vul. ꝛ pupil. ꝛ ſic uidet̃ ꝙ deficiat cōditio qd uerū eſt de iure ciuili: lȝ nō pretorio. In contrarium ꝓbo ſic ſubſtitutio uul. concipit̃ in eum caſum ſi heres nō erit: ꝛ tūc ſufficit ꝙ nō ſit heres de iure pretorio: lȝ ſit heres de iure ciuili: ut .l. ſȝ ꝛ ſi ſine. ff. de mino. §. ſed ꝛ quod pap. ꝛ .l. i. §. ſi quis adita. ad tertul. ita in ꝓpoſito ſufficit ſi teſtamentū nō ualet de iure pretorio. ꝛ hoc puto uerum. ¶ Undecimo quero[g] quid ſi teſtamentū rumpatur agnitiōe ſui heredis per .l. uell. uerbi gratia teſtator inſtituit duos filios equaliter: demū unus deceſſit alio uiuo remanentibus ex eo nepotibus qui reperiunt̃ preteriti: an tunc operabitur illa clauſula ſi nō ualet ꝛc. Quidā ꝙ ſic: ut ff. dictū eſt in poſthumo ꝙ eſt uerū ꝙ̃tum ad legata que cōſeruarent̃ per auc̄. ex cā. nō tamen ꝙ nepotes fratribus debeāt iure fideicō. portionem patris eoꝝ: qa illa uerba operantur ut iure fideicō. debeat̃ id qd directo eſt relictuȝ: vt .d.l.

a ¶ Reuocatur. Contrariū tenuit bar. in .l. q filiabus: in fi. de le. i. ꝛ imo. ibi ſe remitit ad notata per ſe in .l. filio preterito. ff. de iniuſt. rup. irritoqȝ teſt. magis cōmunis opi. eſt cū bar. in .d.l. qui filiabus in fi. ꝛ ſic contra bar. hic quia omnes ſequūtur opi. bar. in .d.l. qui filiabus. per .l. generaliter. §. ex teſtamento .j. de fideicō. liber. maxime quia teſtator apponendo clauſulaȝ codicillarē videtur in genere cogitaſſe de hoc caſu lȝ i ſpecie nō potuerit cogitare qd ſatis ſufficit .l. q iure militari de teſt. mili. l. ſub ꝑtextu. la. ij. de tranſac. ꝛ ibi ꝑ doct. ꝛ ad iura allegata ꝑ bar. ħ potes reſpōdere pluribus mōis primo ad .l. ſi vnꝙ̃ ꝙ loquit̃ in donatione que ſi valuiſſȝ diminuta fuiſſet legitima filiī. ſecus in legatis que non minuūt quartam .l. pap. §. quarta. ff. de inof. te. ad .l. ſicut certi. pōt dici ꝙ ibi non fuit appoſita clauſula codicillaris ꝑ quam poſſit dici teſtatorem in genere cogitaſſe. dixi plene in auc̄. ex cā. de libe. ꝑte. cuȝ bar. in .d.l. q filiabus trāſeunt ibi cōmuniter doc. ꝛ bal. in .d. auc̄. ex cā in op. ij. i antepe. colū. ꝛ bal. ꝛ ſali. in .l. ſi. C. de codicil. ꝛ ſali. ꝛ pau. de caſt. in .l. i. C. de heredi. inſti. fulgo. in .d. auc̄. ex cauſa. Pau. de caſt. in .d.l. ſicut certi. de teſta. mili. ꝛ i conſil. lvi. incipiente ꝑclarꝰ ꝛ egregius. ꝛ i duobus ꝯſiliīs ibi ſequē. ꝛ Imol. in .d.l. filio ꝑterito. bal. tamē in .l. ſi totas. C. de inoffi. teſta. ꝛ bal. in ſti. de codi. §. ſi. per bar. in conſi. incipiente quidaȝ nomine lapus. ꝛ ang. hic tenet opi. bar. ħ de quo etiā per ang. in .l. idem erit dicendum de teſt. mili. per ang. in conſilio. cvi. ꝛ. ccxvij. alias. cccxvij. ꝛ vide per ang. in cōſilio. cccxij. ꝛ bal. in .d. §. ſi. inſtituta co.

ADDE bal. cōſilio. xx. ꝛ .xxx. ꝛ. cccc. xl.i. volu. ꝛ barba. ꝯſilio lxi. ꝛ pau. de ca. ꝯſ. lviij. ꝛ ro. conſilio .cxvij.

b ¶ Vtcȝ maxime ꝛc. imo. la. ꝯ i.l. filio preterito. in .xiij. colū. ff. de iniuſt. rup. ꝛc.

c ¶ Septimo qro. Cōſuetudo notariorū nō debȝ obeſſe partibus ꝑ q̄ vid. qd not. do. anto. i. c. qn tauallis. ꝛ in .c. cū cōtingat de iureiurā. qd dictum retuli poſt bar. i.l. ſi ſocietateȝ .§. arbitroꝝ in .vi. col. ꝑ ſocio.

d ¶ Potius valeat. Et cuȝ hac opi. tranſit etiaȝ bar. i.l. ſi. C. de codicil. ꝛ bal. in addi. ſpe. in tit. de inſtru. edic. in .xiij. vel .x iiij. col. limita aūt hoc ꝑ utꝰ dixi. poſt bar. in .l. cuȝ ſtipulamur. de ꝟb. ob.

e ¶ Probat̃ in tex. Adde bal. in repe. .l. in ſuis. in .xx. col. cū ſe. de libe. ꝛ poſthu. ꝛ in .d. auc̄. ex cā. in .vi. col. de lib. ꝑte. ꝛ qd nobal. in .l. controuerſia. ꝑ glo. ſing. ibi de trāſac.

f ¶ Decimo qro. Et vide de hac clauſula no. per bar. i.l. ſi ita de au. ꝛ ar. le.

g ¶ Undecimo qro. Vide de que dixi i .l. ſceuola ad trebel.

a ¶ Quintodecimo q̄ro. De hoc habetur p bal. in.l.poſthumus.§.ſi.de iniuſt.teſt.⁊ i .l.i.de fideicō.li. ⁊ in.l. ſi.C.eo.ad ſi.per ſpec.⁊ Jo.an.in ti.de iſtru.edi.§.ꝯpēdioſe vſi.pone.
b ¶ Decimo ſexto quero. Vide bal.ange.⁊ Jmo.i .l.verbis ciuilibus.de vul.⁊ pu.
c ¶ Decimo ſeptimo q̄ro vide bal.i.l. ſi.in vl.col. vſi.ex quero .C.e.⁊ in.l. querebaᷓ.ff. de teſt.mili. idē tꝫ bal.in ſti.eo.§.ſi.
d Si ei q
e §.furioſus nō intel. Nota tex.dū dicit p oia ⁊ in oibus ⁊ abſentis ⁊ quieſcētis loco habeaᷓ: qꝛ iſtū tex.reputat ſin.ang.in.l. in negocijs .ff.de regu.iu.ad illos q effecti ſūt ciues alicuius ciuitatis ⁊ i eoꝝ priuilegijs appo. nūtur illa v̄ba in oibus ⁊ p omia habeātur p ciuib⁹: nā tūc per iſta v̄ba geminata ceſſat fictio ⁊ dicūtur veri ciues.iō in ſi mi.dic bal.i .l.ꝯſtit.ff.in p̄n.in ſi.vſi. ꝙ aliud eſt eſſe ingenuū ⁊ aliud hēri p igenuo.tñ ſi iſta verba ꝯiūgātur:qꝛ dicaᷓ in reſcripto vel p̄uilegio hēaᷓ ⁊ ſit igenu⁹ tunc ſignificāt veritatē alle.l.i.§.ſi. qd qſqꝫ iur.⁊ ibi bal.reꝓhēdit bar.in.l.ſi ie pro emptore.ff. de vſuca.et iō ſemel vidi ꝯſultū ꝙ cū legit inabaᷓ ſpurius dicebaᷓ in p̄uilegio hēatur ⁊

querebaᷓ.§.utrū.⁊.d.l.poſthum⁹.§.ſi pagan⁹. ſed portio filij decedētis non fuit directo relicta fratribus:imo nullo modo.ergo ⁊c̄. Preterea ipſi fratres nō teneñ ad inuicē ad fideicom. qñ ſunt iſtituti equaliter in tota ⁊ equaliter grauati qa tñ debet vnus alteri:⁊ ſic eſſet eluſoriū:vt.j. ti.i.l.ab oibus.§.ſi ticio.in ſi.⁊ ibi no.per glo.ſecus ſi partes eſſent diſpares:qa tūc poſſent operari. ¶ Duodecimo quero qd ſi teſtamētū rumpatur:qa hereditas nō ē agnita ſeu adita quero vtrū tunc opereᷓ illa clauſula. Credo ꝙ ſic:vt.l. eā quā.C.de fideicō.⁊.l.qui aūt.in p̄n.ō.ſi quis omiſ.cau.teſt.dum tamē dicatur ſi nō valet valebit iure teſtamēti ⁊c̄.vel ſimilia verba q̄ traheñ ad futurū. ¶ Tertiodecimo quero qd ſi teſtamētum nō valebit ꝑpter defectū heredis ſcripti incapacis. Dico ꝙ illa clauſula operaᷓ:vt.d.l.eam quā.ſm vnā lec. ¶ Decimoquarto quero quid ſi teſtamentū nō valet ꝑpter defectū teſtātis. Rñ. nihil operaᷓ:qa qui nō pōt teſtari nō pōt codicillari:vt.l.diu⁹.§.codicillos.j.e.⁊.l.ij.j.titu.i. Jn caſu tamē pōt operari cū codicilli poſſint cōfirmari facilius ꝙ teſtm̄:vt.l.i.§.i.j.ō le.iij.facit qd no.in.l.iij.ō.de ioffi.teſta. ¶ Quintodecimo quero^a qd ſi teſtamentū in quo ſūt verba ſi nō valet vel valebit ⁊c̄.irritaᷓ per ſecundū teſtamētum factuꝫ ſimplr:vtrum illud primū remaneat validum iure codicil.⁊ qd dico ſimplr intelligo: qa nō dixit caſſans ⁊ irritās quicqd eſt ſcriptum in primo teſtamēto:tunc eni qd opereᷓ illa clauſula ⁊c̄.dic vt.l.ſi iure.j.de le.iij.vᷓ ꝙ valeat iure codicilloꝝ qa illa voluntas ꝙ valebat iure codi. nūquid habuit dependētiā ad teſtamētū.ſed ſi teſtamētū nō valebat aſſumat vires ⁊ iō per ꝯñs teſtamētū nō irritaᷓ:vt.l.ſi quis cū nullū.j.e.credo ꝙ primū totaliter ſit ſublatū qa per illa v̄ba ſi nō valet videntur rogati veniētes ab inte.ſm opi.cōem nō veniētes ex teſtamento:ſed iſta rō modicū cōcluderet ſm ea que dixi.ō.in.i.q.probo qa per ſcōm teſtamētū videᷓ reuocatū qcqd contineᷓ in p̄mo:vt.l.ſi iure.j.de le.iij.l.i.§.itēꝫ ſi ipſe.j.ſi cui pluſꝙ per.l.fal.eadē rōne eſt reuocata illa clauſula ſi nō valet iure ⁊c̄. Preterea in teſtamento militis tacite ineſt illa clauſula: ſi nō valet iure cōi valet iure mili.vt.l.iij.de teſta.mili. tamē faciendo ſm primū tollitur nec expreſſe cōfirmaret i ſcōo:qa iure mili.valere poterat: vt.l. querebaᷓ.de teſta.mili.⁊ ibi dixi. Cōcludo ergo ꝙ debet intelligi ſi nō valet.ſ.aliter ꝙ per reuocationeꝫ teſtatoris. ¶ Decimoſexto quero^b qd ſi in teſtamento vbi eſt clauſula eſt aliqua ſubſtitutio pupillaris ꝙ ſi teſtamentū totum nō valet ꝙ porrigaᷓ ad ta.pu.l.verbis ciuilib⁹: ⁊ qd ibi no. .ō.de vul.⁊ pu.⁊.l.ſceuola.j.ad trebel.ſed ſi poneres ꝙ totū teſtamētū vitieᷓ tabule pupillares nō poſſunt valere iure directo tunc idē vt valeat iure fideicōmiſſi:vt dixi in.d.l.verbis.nō dico ex codicillis:ſed iure fideicō.relictū:vt dixi ab his qui impuberi ⁊ in teſtamēto ſuccedūt. ⁊ puto ſi quidē pater poterat ſubſtituere pupillariter ſed fuit defectus in aliqua ſolēnitate:qa videñ rogati qui ab inte.ſuccedunt impuberi:vt.l.ſceuola.j.ad trebel.⁊.j.de leg.i.l.quod fideicō.quod intelligo vt ibi ꝓbaᷓ:⁊ in.l.qui duos.circa.ſi.ō. de vul.⁊ pupil.⁊ ibi no.per glo.⁊ ibi dixi. ¶ Sꝫ ar.contra predicta.j.de ali.⁊ ci.leg.l.libertis.§. poſthumus.vbi illa clauſula nō porrigiᷓ ad ta. pu.ſed illa clauſula pertinet ad diminutionē legatoꝝ ante relictoꝝ.hoc pertinet ad augmētuꝫ ⁊ ſuſtentationem:qa clauſula ſolet dicere hec eſt mea vltima voluntas quā valere volo ⁊c̄.ſed ta.

pupil.non ſunt vltima voluntas teſtantis ſed filij.ergo ⁊c̄. So.ꝓ ea tuenda dicitur volūtas patris:vt.l.pap̄.C.ſed nec impuberes.de inoffi.teſta. ¶ Decimoſeptimo quero^c.pone i codicillis inſeruñ illa uerba ſi nō ualet iure codicilloꝝ ualeat iure cuiuſlibet ultime uolūtatis prout meli⁹ ualere poteſt:qd operañ iſta uerba. Rñ.operabūtur ut ualeat iure alterius uoluntatis minus ſolēnis ut iure uoluntatis imperfecte inter liberos:vt.l.hac cōſultiſſima.§.ex imperfecto.C.de teſta.⁊.l.ſi.C.fa.her.non auteꝫ ut ualeat iure teſtamenti etiā ſi eſſet ſibi ſolennitas ſufficiens ad teſtamētū ut heredis iſtitutio:quia illa heredis inſtitutio poteſt ualere in codicillis iure fideicō. ſed ſi poneres ꝙ ibi eſſent aliqua q̄ non poſſent ualere in codicillis:ut datio tuto.pu.ſubſti.⁊ ſimilia.⁊ tunc idem qa hec uerba ſi nō ualet iure codicilloꝝ ualet iure cuiuſlibet alteri⁹ ultime uoluntatis:debēt itelligi equalis vel minoris ſolēnitatis nō maioris ut.l.ſi.de ui.tri.⁊ oleo le.⁊ ex̄ de ꝓcur.c.ij.in clemē. ¶ Quero in teſtamēto fuit facta ſubſtitutio pupillaris:in codicillis ad teſtamentum factis fuit reuocata illa ſubſtitutio: ad quid traheretur h̄ ademptio. Videtur dicendū ꝙ aut in teſtamento eſt unus ſolus inſtitutus ⁊ repudiauit ⁊ nō ualet ademptio:quia nō habet a quo ꝯfirmetur:ut.l.ij.ō.eo.aut adiuit uel ſunt plures inſtituti ⁊ aliquis adiuit:⁊ tunc ualet iſta adēptio.uide.l.ſꝫ ſi ꝯditiōe.in ſi.de here.inſti.⁊ .l.ſi ita ſcriptū.§.regula.ō.de libe.⁊ poſthu.

d **Si ei qui poſt.** Poteſt relinqui ei qui nō eſt tempore teſtamēti ſꝫ tempore codicilloꝝ.ſecus ecōtrario.h.d. Oppo.ꝙ pōt poſthumo relinqui:ut inſti.de le.§.poſthumo. Sol. ut in glo.⁊ circa hoc an poſthumo alieno poſſet relinqui.dic ut in.l.gallus.§.ille caſus.ō.de libe.⁊ poſthu.⁊ ibi plene fuit dictū. Dy.dicit ꝙ etiam ſm hec tpa poterat relinq poſthumo:ut.l.pe.j. ti.i.ergo h̄.l.hꝫ reſpectum ad.l.xij.tab.

Codicillorū iure. Facta in codicillis perinde habētur acſi eſſent facta in teſtamento tunc.h.d. Jn tex.ſcripta eſſent.dic ea die qua codicilli ſcribuntur ſm Ja.de are. ¶ Oppo.ō.eo. .l.i. Rñ.glo.⁊ dicit dic ut ibi dixi.⁊c̄.dic ut i gl. .i.quia uerba directa in codicillis ex preſumpta uoluntate trahuntur ad fideicōmiſſum:ut.l.ſceuola.j.ad trebel.

Furioſus nō intel. ^e Furioſus habetur ꝓ abſente ⁊ non cōſentiente.h.d. declara ut dixi in.l.ij.§.uoluntateꝫ.ō.ſo.ma. ¶ Oppo. de.l.ij.ō.de procu.So.ut glo.h̄ que optime ſoluit illud contrariū.

Hereditas. ^e Hereditas non pōt directo dari uel cōfirmari in codicillis:ſed ad fideicōmiſſuꝫ trahiᷓ.

Ex.l.ſequenti.

¶ Decedens ab inteſtato uideᷓ inſtituere illuꝫ qui ab iteſtato ſucceſſit.⁊ illa uerba quiſquis mihi heres erit uidētur extendi ad ſucceſſores ab inteſtato.

a **Si quis cum.** Per codicillos factos ab inteſtato uideñ rogati omnes quocūqꝫ iure ſuccedentes inter natos ⁊ naſcituros.h.d. Nota ꝙ quādo quis decedit iteſtatus uidetur inſtituere illum qui ab inteſtato ſuccederet:ut h̄ ⁊.l.conficiuntur.in princi.j.eo. ¶ Nota ꝙ iſta uerba quiſquis mihi heres:uidētur extendi ad

ſit in oībus ⁊ p oia legitim⁹ ꝙ diciᷓ vere legitimus.⁊ excludit ex forma ſtatuti femīnas a ſucceſſiōe: ſi cauſa cognita.i.ciuitatis filiabus fuit facta legitimatio:⁊ cū clauſula non obſtāte.⁊ facit etiā ꝙ p illū textū voluit Ro.in cōſil. lxx.vbi conſuluit.ſtatuto cauebaᷓ ꝙ de q̄ōnib⁹ vertentibus inter cꝫneoſ non deberet fieri cōpromiſſum:mō quidaꝫ a ſuo ꝯſanguineo hēbaᷓ in oibus ⁊ p oia ꝓ cꝫneo conſuluit ꝙ non poſſit fieri ꝯpromiſſuꝫ p illum tex.
e ¶ §.Hereditas.vide ſpec.in ti.de inſtru.edic. .§.viſo ipugnatione teſtamēti.in ſi. hāc opi.ſeqᷓ bal.⁊ ang.h̄ ⁊ bar.in.l.i. de le.i.in.i. col.⁊ Jmol. ⁊ pau.de ca. in.l.ex duobus.de vul. ⁊ pu.ꝓ qua eſt glo.in.l. eam quā in glo.iij.C.de fideicō.duꝫ glo.alle.l.q liberis.§.i. de vul.⁊ pupil.⁊ ꝓ iſta opi.optime faē tex.in.l.i teſtamēto.§. .i.iūcta glo. i.ſi qs omiſ. cau.te.⁊ i.l. ſi plures.de leg.iij.Contrariaꝫ opi. tenuit gl.reputata ſing. i.l.ex duob⁹ .§.i.de vul. ⁊ pupil.quā ibi ſequitur barto.bal.⁊ ange.q ſibi ꝯtrarij fuerūt moueñ mira rōe p.l. publr⁹.q rō nō eſt bona vt ibi dicam poſt bart.iō ratio bart.h̄ videᷓ verioꝛ cū ſimi.

ſucceſſores ab inte. contra. in. l. qui liberis. §. h verba. ff. de vul. ⁊ pu. So. dicūt quidā h loquit̄ i legatis que continēt onus heredis. vnde cōprehendit etiā heredes ab inte. ibi in ſubſtitutiōe q̄ cōtinet ꝓuiſionē ſubſtituti que ꝓuiſio nō trahit ad eū de quo teſtator nō cogitauit. h nō placꝫ ꝑ ea que habuiſtis. ff. ti. iij. in. l. ſi in teſtō. quare dic ꝙ ibi loquitur qñ fecit teſtm̄ quo caſu hec verba referunt̄ ad heredes ſcriptos in teſtamēto: h qñ nullū fecit. ꝓbat̄. j. ꝓxi. §. ⁊. j. e. l. quidā referūt. ¶ Extra glo. op. ſm Dy. quā quidā habēt quidam nō. dicit̄ h bo. poſ. ⁊c̄. cōtra qa ſi ſuccedit d iure pretorio tm̄ nō videt̄ volūtate defuncti ſuccedere: vt. l. i. §. vel maxime. j. de colla. bo. ſed h dicit̄ cōtra: cū ītelligat̄ per iſtū tex. heres ſcript⁹. So. ſuſtinēdo glo. poſſumus dicere ꝙ hoc ideo qa teſtator expſſit illud h. aīs ſec⁹. vel forte pōt dici ꝙ iſtud dictū glo. nō dicit vſqꝫquaqꝫ veruꝫ: vt ibi dicetur. ¶ Op. de. l. i. §. fi. j. de le. iij. Sol. ibi noīatim ab vna perſona relinquit. h ſimplr. hic non ſunt alia.

Teſtamento. Ad confirmationē codicil. reqrit̄ aditio ex teſtamento ſi factum eſt. h. d. vide ꝙ ſi codicilli fiant poſt teſtamentū niſi adeatur hereditas ex teſtamento ex codicillis nil debet̄: vt. l. ij. de fideicō. li. ⁊. l. fi. C. de ma. teſt. ⁊ no. in. l. qui filio. §. i. de here. inſti.

a **Ate tabulas.** Per ſequēſ teſtamētum reuocant̄ codicilli niſi aliquo iudicio cōfirment̄. h. d. hoc eſt verum ſm iſta tempora. hodie vero ſemper vident̄ codicilli confirmari ſiue precedent ſiue ſequant̄. ¶ Oppo. inſti. e. §. non tm̄. So. glo. ꝙ iſta eſt. l. pap̄. que ibi corrigitur ī tex. expreſſe.

b **Iuus ſeuerus.** In codicillis nō poteſt adijci cōditio inſtitutioni pure facte. hoc dicit glo.

Licet in cōfirmatione.

Nemo pōt ſibi legem imponere a qua nō lꝫ recedere. h. d. h eſſet tractāda materia. l. ſi qs in p̄n. j. de le. iij. qa illud eſt difficile. ꝯtra qđ habet illa. l. ⁊ non dicā mō h: qa ibi dicā. ¶ Op. de. l. ſi qs in prin. j. de le. iij. Et glo. dat plures ſo. doc. moder. dant alias. dicam ibi ⁊ Cy. tangit in. l. ſancimus. C. de teſta. ¶ Op. de. l. ſi mihi ⁊ tibi. §. i legatis. j. de le. i. Dicā in. d. l. ſi qs. in p̄n. ¶ Op. de. l. fi. in prin. j. de le. ij. So. illa ꝯcor. cum iſta. Vltimo inducit̄ ad. q. quādo imperator ꝯceſſit reſcriptū: an dꝫ dicere nō ob. tali lege. Et dic vt. l. fi. C. ſi ꝯtra ius uel vti. pu. ⁊ ibi per glo. ⁊ doc. in. l. reſcripta. C. de pre. impe. off.

Si poſt. Legata ꝓ nōſcripta nō valēt etiā in codicillis. h. d.

q **Vedam.** Per fictioneꝫ aliqd retro nō fingitur vbi deficit extremū a quo vel ad qđ. h. d. iſta. l. ⁊ tene hoc mēti. vl' aliter. Codicilli facti ab eo qui deſijt eſſe teſtabilis nō referunt̄ ad teſtamētum. Item verba ꝓlata in codicillis intelligunt̄ vt ex tūc nō ex tēpore teſtamēti. h. d. Glo. ſignificat vnū ar. Z. dic vt ibi. ⁊. l. i bello. §. codicilli. j. de cap. ⁊ poſtli. re. Di.

Ex. l. ſequenti.

¶ An ciuis exiſtēs in villa poſſit teſtari cū qnqꝫ teſtib⁹. ⁊ an ruſticus indiſtincte poſſit teſtari cuꝫ quinqꝫ teſtibus. ⁊ qui dicant̄ ruſtici. Et qualiter ꝓbat̄ ꝙ nō potuerunt haberi niſi qnqꝫ teſtes.

c **Onſiciuntur.**

Codicilli. a Iuriſcōſultus ponit h determinationem qb⁹ modis fiant codicilli. ⁊. h. d. Quattuor modis h in tex. poſitis. quis pōt codicillari: duꝫ tamē nō impediat̄ teſtari impedimento iuris. ſecus ſi impedimēto facti. h. d. In. l. vl. C. de teſt. dicitur ꝙ ruſticus in villa ſi nō hꝫ. vij. teſtes pōt facere teſtamentū cū. v. qđ ſi ciuis eſt ī villa ⁊ nō pōt habere niſi. v. teſtes: an poſſit facere teſtam̄tum. Ja. de are. diſputando tenet ꝙ nō ꝑ hāc. l. qđ puto verū. nam illa lex vltima ſolum cōcedit priuilegiū ruſticis: ⁊ ſic ꝑſonis nō loco: nō ergo ciuibus lꝫ in loco illo eſſent. ⁊ hoc teneo in repetitione. l. cūctos populos. C. de ſum. tri. Quero vtrum ſit verū indiſtincte ꝙ ruſticus pōt facere teſtamētū cū. v. teſtib⁹ in villa ſi plures nō reperiunt̄. Glo. in. d. l. fi. dicit ꝙ non niſi ꝓbet̄ cōſuetudo loci. ſm illud illa. l. de nihilo ꝓuideret. nā cōſuetudo ante illā. l. nō poteſt ꝓbari: qa deſijt extare memoria ⁊ conſuetudo prenſens non videtur aliquid facere ad propoſitū. De illa enim. l. nō meminit. puto ꝙ nō ſit neceſſe ꝓbari conſuetudinē. nam. l. illa eſt ſcripta in vniuerſis ruſticis q ſunt ſub imperio romano vt patet ibi circa mediū ⁊ in fi. l. nō ergo reqrit̄ vt precederet illa conſuetudo vel nō. Itē quādo imperator ſtatuit aliquid ex certa ſcientia credendū eſt hoc eē verum ⁊ nō in dubiū reuocari: vt. l. ij. C. de legi. ⁊. l. i. ff. de offi. p̄fec. p̄to. ⁊ extra de confir. vti. vel inuti. c. i. ⁊. ij. ſed imperator ibi ſtatuendo reſeruat conſuetudinē oībus ruſticis. ergo preſupponit ꝙ añ erat ei. ergo eſt ſtandū. Preterea ſicut in teſtamentis ꝟba enūciatiua inducūt diſpoſitionē vt ex teſtamēto agatur: licet aliter nō ꝓbet̄ vt. l. i. C. de falſa cauſa adiecto legata: ⁊. l. ex hac ſcriptura. de donationibus: ⁊. l. legaui. de libe. lega. ita enūciatio b principis ibi habet vim diſpoſitionis vt ex illa. l. fieri poſſit lꝫ de conſuetudine nō doceat̄. Preterea quādo diſpoſitio eſt certa de cauſa non curatur: vt. l. cū tale. §. falſam. j. de condi. ⁊ demō. maxime ſi cauſa eſt impulſiua vt. l. i. §. ſexū. de poſtu. ſed ita eſt ibi. naꝫ illud qđ dicitur de conſuetudine fuit cauſa impulſiua: ⁊ cauſa finalis fuit ruſticitas eoꝝ: ⁊ qa ſtat in loco vbi copia hominū haberi nō pōt vt ibi dicitur. ¶ Quero qui dicant̄ ruſtici. Rñ. tex. C. ne ruſtici. ad vl. obſe. reuo. l. i. videt̄ intelligere ruſticos omnes qui habitāt extra muros ciuitatis vel caſtri: tamē idē intelligeremus de caſtris comitat⁹ vbi nō eſſet copia hominū: ⁊ ſic nō ſunt caſtra inſignia. illa enim nō gaudent illo priuilegio: vt exprimit̄ i. d. l. vl. ¶ Quero ibi dicit̄ ſi nō poſſunt haberi. vij. teſtes ſufficiūt. v. qualiter ꝓbabitur c. Certe eo ipſo ꝙ quis dicit nō potuerūt plures haberi: fundata eſt intentio ſua niſi ꝓbet̄ ꝯriuꝫ: vt. l. cū de indebito. ff. de ꝓba. tutius tamē eſt vt notarius dicat ꝙ facta inquiſitiōe plures haberi nō poſſunt. Quero vtrū ſit neceſſe ꝙ illi. v. teſtes deponant poſtea corā iudice. Tex. in. l. vlt. dicit ꝙ ſic. qđ intelligo niſi teſtm̄ eſſet ſcriptum manu publica notarij: vt no. ī. l. fi. C. de fideicō. ⁊. l. ij. §. fi. ff. quēadmo. teſta. ape. ¶ Vltimo q̄ro an in. d. teſtō ſit neceſſaria ſcriptura. Pe. ꝙ non: vt no. in. d. l. vl. lꝫ ꝯtrariuꝫ aſſerat glo. ff. de teſta. l. qui teſtamento.

Si poſt factum. Valent codicilli facti medio tempore quo quis erat inteſtabilis ſi tēpore teſtamēti ⁊ mortis erat ītеſtabilis. h. d. Deinde.

a c Onſiciunt̄. §. codicilli. Et dum dicit ꝙ ſuccedēs ab inteſtato hꝫ tacitam volūtatem defuncti. limita vt habeo hic in apoſtillis in tex. ⁊ vid ad iſta bal. in. l. ſi emancipati. l. viij. col. C. de colla.

b ¶ Enūciatio. Qñ ipator aliqd ſtatuit qđ opet̄ clauſula ex certa ſcia. ⁊ de alijs vid ꝑ moder. in. l. ſi conſtat. de ap.

c ¶ Qualiter ꝓbabit̄. vid de hoc q̄ dixi in. l. deceꝫ in. ij. appoſtil. de vbo. obli.

primo ponit.q.ſcđo vnā rōnem.tertio tollit aliā rōnem que videbaꝛ facere ꝓ eo.quarto ſo.ꝛ illā partē determinat.ſecūda ibi.nam ꝛ teſtm̄. tertia ibi. nec ſimul.quarta ibi. ſꝫ dicemus.Nam ꝛ teſtamentū.Iſte ꝟſi.hꝫ diuerſas lec.ꝛ ſic diuerſas lr̄as.ꝑut eſt in lr̄a ſi eo.ſummaui vobis ꝙ faciat vnā rationē ꝓ codicillis talē.Certū eſt ꝙ teſtm̄ valet:ergo codicilli debent valere qui ſequūtur vires teſtamēti ꝗuis eo tempore fecerit codicillos quo teſtamēti factionē nō habebat: ꝛ debet exponi ſi.ꝑ ꝗuis.ꝛ hoc ꝑut habetis ī littera ſi. Sed ꝑut habeꝛ in lr̄a ſed eo.debet aliter diuidi ꝛ aliter debet legi vt tertia pars icipiat ibi. ſꝫ eo. ꝛ faciat vnā rōnem ꝯtra codicillos ꝛ illud qđ ꝓ̄miſerat.nam ꝛ teſtamentum valet iungaꝛ cū.q. vt ſit ratio dubitādi hoc modo . queriꝛ an ex codicillis debeanꝛ legata.rō dubitādi eſt:qa teſtamentū valet.Sed in contrariū arguo qa codicilli ſunt facti eo tēpore quo erat inteſtabilis.illam lecturā tāgit glo.ſup verbo nō habuit.ꝛ ſequēs glo.ſup ſe. ꝟſi. Tertia littera eſt cū eo.tunc alio modo diuidaꝛ.ſ.vt in tota illa pertinētia ponaꝛ rō dubitādi que eſt:qa teſtamentū valet cum codicilli fuerūt facti eo tēpore quo nō erat teſtabilis.ſed tene primā lec.qa magis clara: quā glo. ponit ſup verbo nā ꝛ teſtamētum.alie particule ſunt clare.¶ Op.de.l.qui ex liberis.§.teſtmēto .j.de bo.poſ.ſm tab.So.intellige illam ſm iſtaꝫ ſm qđ aliquo iudicio voluntatis ille emancipatꝰ confirmauit teſtamētuꝫ primū alias nō valeret: facit ad iſtū.§.j.de le.iij.l.i.§.i. ¶ Uenio ad ꝟ. nec ſimul.videꝛ ꝙ effectus mutus nō pōt codicillari:quia nō pōt teſtari vt.l. diſcret.C.e. ergo nec codicillari:vt.l.diuus.§.codicillos.ſ̄.e.ꝛ.ſ̄. .§.pxi.Rn̄.aut tu intelligis de muto proprie:ꝛ tunc debet intelligi de codicillis.Preterea mutitate ceſſante vel ſi fecit ſtante mutitate intelligas ꝙ poſtea illud vitiū ceſſauit ꝛ aliquo voluntatis iudicio confirmauit vt in precedenti caſu. poteſt etiā intelligi in eo qui nō ē mutus ꝓprie: ſed per aliquod accidēs infirmatus nō pōt loq ad preſens: ſꝫ pōt facere codicillos nutu: vt.j. de le.iij.§.nutu.¶ Op.ħ de alienis teſtaꝛ.Cōtra imo codicillaꝛ.So.vt in glo.qa verbū teſtari large poniꝛ. ¶ Op.ꝙ nō liceat de alienis teſtari:vt in auc̄.ingreſſi.So.glo.ꝙ ħ erant ſua tēpore mortis.¶ Op.ad ſi.ꝙ teſtamentū nō valeat de iure ciuili:vt iſti.de exhere.li.in p̄n. So. nō valet de iure ciuili:ſed de iure pretorio cōfirmaꝛ:vt.l.poſthumus.in p̄n.ſ̄.de iniuſ.teſ.qđ intellige ſi viuo teſtatore deceſſerit:alias ſecus:vt ibi diceꝛ.in caſu tamē poſſunt valere codicilli ſi teſtator eos confimauit expreſſe poſt natiuitatē poſthumi ꝗꝙ poſthumus poſt teſtatorē deceſſerit.ita dicit glo.ꝛ bene.Et aduerte ꝙ poſthumum appellat natum poſt teſtamentū non poſt morteꝫ teſtatoris:alias eſſet impoſſibile ꝙ teſtator cōfirmaret poſt natiuitatē poſthumi:ꝛ ideo valet prout exnūc nō prout extunc.ſ. confirmatione teſtatoris.

Si miles. Codicilli fcī a milite poſſunt ſtare ꝑ ſe:ideo ad teſtamentuꝫ non referunꝛ.h.d.

Si ei ſeruo. Si legatum non valet ab initio confirmaꝛ ex poſtfacto ꝛ impedimento ex vltima volūtate teſtatoris ſublato.h.d.¶ No.caſuꝫ in quo ceſſat regula catoniana:de quo plene videbitis in.l.i. .j.de re.cato.rōnem dic vt in glo.

Si quis certi generis.

Qui confirmat codicillos poſteriores videtur reprobare priores.h.d.Contra hāc.l.facit.j.de leg.iij.l.ſi quis in p̄n.vbi a uoluntate reprobāte tacite recediꝛ per aliā ſimplicē voluntatē.So.ħ interuenerūt duo actus.ſ.prima uoluntas que cōfirmauit poſteriores:ꝛ ꝑ ꝯn̄s reprobauit ꝓ̄ores: deinde ſecuta ē volūtas poſterior: ex qbus duobus media reprobata intelligitur:ibi ſecus. vt ibi dicitur.

a **Riſto.** Nō poſſunt fieri codicilli ab eo qui dubitat de ſtatu ſuo niſi ſit miles.h.d.

q **Uod ꝑ manus.** Principale ñ pōt cōfirmari ab acceſſorio.h.d.

q **Ui generi.** Legata ab eo quē quis putabat inſolidum ſibi ſucceſſuruꝫ:puta ſi aliquis cū eo ſuccedat in partē nō in totū debenꝛ.fallit in libertate.h.d.Glo.ſignat aliquas op. dic vt in ea.materiā huiꝰ.ꝛ.l.pe.j.eo.By.tractat in.l.pater.§.cum eſtimare.j.de le.ij.

i **Llud ſine dubio.**

Tractari. Si teſtator fecit īſtitutionem heredis in dubio videtur voluiſſe teſtari.h.d.In codicilꝛ.i.in quadam ſcriptura non ſufficiente ad teſtamētū ſed ad codicillos.hoc dicit.Quod eſt dubiū an voluerit facere teſtamentuꝫ an codicillos. Contra īmo voluit facere codicillos vt ponitur in principio.So.expone codicillos:vt dixi ſup tex.ꝛ ceſſant cōtraria.No.duo primū cōtra Ja. de are. qui dicit ꝙ vbicūqꝫ poniꝛ verbū volo: poſitum cum inſtitutione directa trahitur ad fideicōmiſſum:vt.l.ſceuola.ad trebel.qđ eſt contra hanc.l. ¶ Non obſtat.l.ſceuola quia ibi cōſtabat ꝙ volebat facere codicillos:vt no.ſ̄.l.i.¶ Nota ſecūdo ꝙ ex preſumptione colligitur vtrum teſtator voluerit inſtituere directo uel non.ꝛ ſic facit ad ea que diximus in.l.centurio.ſ̄.de vul.ꝛ pu.vbi ex preſumptione inſpicimus vtrum teſtator voluerit ſubſtitutionē ꝯpendioſam infra tēpus pubertatis trahi ad directā uel non.

q **Uidam referūt.** Diuiditur in duas partes.prima quando vnū heredem inſtituit ꝛ ei ſubſtituit ꝛ poſt mortem primi codicillos fecit.ſecunda quādo plures heredes inſtituit ꝛ ſubſtituit ꝛ codicillos fecit poſt mortē vnius.ſecūda ibi.ꝙ ſi duo.prima pars breuiter hoc intendit.Sicut legatum eſt nullum quādo relinquitur ei qui tempore legati nō eſt ita quando relinqtur ei qui tēpore legati non viuit.h.d. ¶ Oppo.relicta ab inſtituto videntur repetita a ſubſtituto:ut.l.lꝫ.j.de le.i.ergo a ſubſtituto debentur ſi a ſubſtituto relicta fuerunt.Reſpōdeo poſſumus hoc intelligere quādo in codicillis legata ſunt relicta ab herede noīatim: tunc teneꝛ ſubſtituꝰ:vt.l.ſi plures.in ſi.j.de leg.iij.ad.l.falcidiā.l.i.§.id qđ ex ſubſtitutione.ꝛ hoc innut littera qa heres ꝛc̄.ꝛ ibi ita vt ab īſtituto codicilli ꝯfirmaꝛ ꝛc̄.dices tu ſi hoc eſt ergo nō debētur a ſubſtituto etiā ſi tempore codicilloꝝ uixiſſet inſtitutus qđ eſſet ꝯtra mentē huius.l. Suſtinēdo poſſes dicere fateor ꝙ non debenꝛ ſed nō ideo quia ab initio nō ualuiſſent:ſed quaſi defecta ex poſtfacto ꝓpter hereditatē non aditā a ſubſtituto:ꝛ huic pōt adaptari tex.in p̄n.ibi.an perinde datio uel ademptio ꝛc̄.Uel dicas ꝛ melius ꝙ ħ fuerūt legata relicta ab inſtituto ſub noīe appel

a Quidam q referũt. debenẽ. Et idẽ qḋ ſ tꝫ bar.i.d.l. licet.⁊.l.q̃ ꝯditio.in p̃n. de ꝯdi.⁊ demon.lꝫ bal. hic indiſtincte dicat ꝙ q̃ñ legata ſt ꝑ nõ ſcripta vt q̄ ſũt relicta ab herede q tẽpoꝛe facti legati mortuꝰ erat non videñ eſſe repetita a ſubſtituto ⁊ ita etiã tenet ang.i.d.l.licet.lꝫ ṽitas depẽdet ab illo magno dubio videlꝫ an portio hereditatis nõ ſcripta trãſeat cũ onere vel nõ de quo plene ꝑ glo.i.l.i.§.is ita.ḋ cadu.tol.cũ cõcoꝛ.nã tenẽdo opi.ꝙ trãſeat cum onere ṽa eſt opi.bar.hic ⁊ i dictis locis ſed tenẽdo ꝙ nõ trãſeat cũ onere ꝑut tenuit dy.bal.et Imo.⁊ cõplures in.l.celſus.alias Incipit pater.§.ſi.ḋ lega.ij.⁊ cy.i.l.nõ iuſtaꝫ.ad treb.qḋ eſt multũ ſuſtentabile ꝑ iſtam.l.tunc veriꝰ erit dictum bal.et ang.

b Ab inteſtato. adde ad limitationeꝫ huius.l.in fin.ꝙ vbi teſtm̃ nõ valuit tũc bene valent codicilli vt dixit bar.i.l.legata inutiliter

latiuo hoc mõ ab herede meo non noĩato noĩe ꝓprio ⁊ tunc a ſubſtituto debẽturꝰ ꝑ.d.l.lꝫ.j.de le.i.ſ.ſi inſtitutus viuebat tẽpore codicilloꝝ:alr̃ ſecus ut hic: que ẽ notabilis determinatio ad illam.l.rõneꝫ tangã.j.ꝓxi.§.Quid ſi uerba in codicillis fuerũt ſimpliciter ꝓlata. Ja.de are.uidetur dicere ꝙ in dubio uideẽ dirigi ſermo ad heredẽ inſtitutũ in primo gradu.⁊ qḋ alle.mihi nõ placet: q̄a ſicut codicilli ab inteſtato referuntur ad oẽs qui ab inteſtato quoquo gradu ſuccederent: vt.l.ſi quis cũ nullum.ś.e.ita eadẽ ratione facta ex teſtamento referunẽ ad oẽs qui ex teſtamento heredes extiterint quoquo gradu. Preterea ꝑ hoc videẽ tex.in.l.paterfa.§.i.ś.de vul.⁊ pupil.vt referaẽ ad heredes oẽs qui ſunt ex iudicio teſtatoris primo vel ſecundo gradu. facit .C.ad trebel.l.vltima.

Si. Alias incipit poſt teſtamẽtum.ſi nõ iuenis in libro dic ꝙ eſt de.l.quidam.⁊ hic ſummat ṽſi.qḋ ſi duo ⁊c̃. Legata in codicillis a duobus iſtitutis relicta vno eoꝝ mortuo ꝓ parte eius in effectu tantũ ſunt legata iualida.h.d. cũ.l.ſꝫ cũ ea.que dꝫ ꝯtinuari ad iſtã ẜm veritatẽ niſi cõiter veniat poſt.l.ab iteſtato.⁊ ita gloſator habuit:tamẽ debet intelligi vt ſupra dixi.nõ erit hoc verũ de rigore:ſecus de equitate:vt.j.e.l.ſꝫ cũ ea quã hic iunge ſi nõ habes. ¶ Op.hic legata fuerũt relicta ꝑ hec verba quiſq̧ mihi heres erit:ergo debebunẽ a quocũq̧ qui erit heres:vt .ś.e.l.ſi q̄s cũ nullum. Ja.de are.dicit ꝙ id veꝝ quãdo nullum eſt factũ teſtamentũ:ſecus quando aliquod:quia tunc referũtur ad inſtitutos in primo gradu:vt.ś.de vul.⁊ pu.l.qui liberis.§.hec verba:ſed hoc non eſt verum imo referũtur ad oẽs qui ſunt heredes ex iudicio teſtatoris ꝑ̃mo vel ſecũdo gradu:vt.l.paterfa.§.i.ś.de vul.⁊ pupil.quare intelligo ꝙ hic dixit quiſq̧ mihi heres erit ex iſtitutis. ¶ Op.ꝙ hereditas ꝓ nõ ſcripta accreſcit cũ onere ſuo vel ad ſubſtitutum vadit:vt.l.i.§.is ita.C.de cadu.tol.videbiẽ in.l.que cõditio.j.de ꝯdi.⁊ demõ.ſi ergo hereditas erit ꝓ nõ ſcripta eodẽ modo legata relicta ab inſtituto erunt ꝓ nõ ſcripta:ergo debet trãſire etiã ad inſtitutũ. Reſpõ.illuũ verũ quãdo hereditaẽ erat ꝓ nõ ſcripta:⁊ per ꝯſequẽs legata reſpectu eius a quo relicta ſunt ⁊ ſic nullo tẽpore ceperũt habere effectũ ab inſtitutiõe:cũ inſtitutio fuerit nulla ⁊ ſubſtitutionem habeat tanq̃ ipſe fuerit prior:ſed hec inſtitutio fuit aliqua licet legata ꝓ non ſcripta reſpectu eius a quo relinquũtur cuꝫ ſubſtitutus habeat tanq̃ ſecũdus non tanq̃ primus.facit.ś.de libe.⁊ poſthu.l.iij.in fi. ¶ Op. .j.e.l.penul. Dicit glo.illa corrigit iſtã:tu dic ꝙ concordat intelligẽdo illam cũ determinatione .l.ſed cũ ea.j.eo.quã legi nunc ſimul.

a **Ab inteſtato.** ᵇIſta lex ſeipſam ſummat i fi.⁊ ibi manifeſtius dicam ⁊c̃.

i **Litteris quibus.** Id q̄ḋ dicit ꝑmittitur.exponitur in glo.duobꝰ modis. Primo modo prout iacet in littera ꝓmitto ꝙ te heredem faciam hoc nõ eſt verum quia eſt cõtra bonos mores talis obligatio: vt.l.ſtipulatio hoc modo.j.de verbo.oblig. Secundo modo quia in litteris dixit te heredem facio:⁊ tunc nõ valet vt teſtamentũ:quia non eſt ibi ſolennitas. nec vt codicilli:quia datur ibi hereditas ita loq̄tur hic.cetera ſunt clara.

Lociana. Si actus importatus per verbum futuri temporis cadit in eo quod eſt de p̃terito diſpoſitio refertur ad illud.hoc dicit.facit .j.de condi.⁊ demõ.l.cũ tale.§.falſam.⁊ quod ibi no.

i **Si qui unum.** Relicta ab eo quem q̄s ſolum ſibi ſucceſſurũ putat ſi in parte ſuccedit pro parte debẽtur ſi in dimidia nihil. hoc dicit. ¶ Nota rationeꝫ in fi.ibi quoniam ⁊c̃. Et materiã huius.l.dicã in.l.cum pater.§.cum eſtimaret.j.de leg.ij.vbi Dy.ponit. ¶ Ultimo no. ſi.huius.ad opi.quã teneo per auten.ex cauſa. ꝙ non conſeruãtur legata rupto teſtamento ex cauſa preteritionis filij quem ignorabat viuere. naꝫ ſi ſciuiſſet teſtator nec tot legata feciſſet ⁊ ei nõ abſtuliſſet vt hic inᶜ fi.dicam in.l.filio p̃terito .ś.de iniuſt.rup.⁊ irri.teſta.

e **Si palam.** Nominatio heredis ſine ſcriptura nõ facit vt ſcriptura cõtinens legata ſine inſtitutione ſit teſtamentum:ſed vt codicilli habentur.hoc dicit. ¶ Oppo.ś.e.l.i.So.hic non erat ſcriptum in tabu.nomẽ heredis:ibi ſic. ¶ Op. .C.de teſta.l.errore.Sol.ibi fuit omiſſum errore ſcribentis: hic voluntate teſtãtis. ¶ Oppo. .C.e.l.ſi.§.illud. Dicit glo.illa magis cõcordat. Quero vtrum iſta nominatio heredis valeat vt teſtamentum nuncupatiuũ. Glo.hic videtur dicere ꝙ non intelligendo ꝙ legata debeantur a venientibus ab inteſtato. Sed in.l.ſi is qui.ś.de teſta.videtur dicere ꝙ in teſtamento valeat.⁊ iõ Dy.ſuſtinetᵒ vtranq̧ litteram.aut enim apparet ꝙ teſtator volebat condere teſtamentum in ſcriptis:⁊ ꝓcedit lec.hic poſita.non enim valuit vt teſtamentum in ſcriptis quia non fuit ſcriptum nomen heredis:nec vt nuncupatiuũ quia teſtator noluit facere teſtamentuꝫ nuncupatiuũ. aut non conſtat:⁊ tunc illa nominatio heredis ſi eſt facta coram legitimo numero teſtamentuꝫ valet teſtamentum:⁊ illa ſcriptura valeret vt codicilli. ita intelligatur glo.in.l.is q.ś.de teſta.

Legũ doctoris excellẽtiſſimi dñi Bartoli de ſaxoferrato prima pars lecture ſuper inforciato vna cũ additionibus dñi Alexãdri de imo. diligenter correcta feliciter finit.

poſt prin.j.de le.i.ſequẽdo glo.ibi.

c i Si qui vnum. Ut hic in fi. Sed ſi iſte tex.recte cõſideratus facere videẽ contra opi.bar.q̄ ſecũdũ opi.ſuaꝫ oĩa legata vitiari debenẽ quod eſt cõtra iſtuꝫ tex. vide imolaꝫ in.l.qui filiabus.j.de le.i.in p̃n.poſt bar.
Tu dic ꝙ Imo.nõ eſt ꝯtra q̄ bar.loqẽ q̃ñ nullus aliꝰ filiꝰ fuit inſtitutꝰ videbaẽ dicendũ ꝙ ſi teſtatoꝛ grauauit filium quẽ habebat eodẽ modo grauaſſet q̃ habere ignorabat ⁊ tañ iuriſconſultus decidit contrariũ:⁊ ſic facit pro bar.ꝙ a poſthumo p̃terito ignoũter nõ debẽtur legata ḋ hoc vide bal.cõ ſilio.cccxxi.ij.volu.

b e Si palã dy.ſubſtinet. Adde quod no.ange.et Imo.in.l.i.§.ſinaũt ſit de here.iſti.